

သာမဏေကျော် ခုတိယဆင့်
အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

အရှင်ဝဏ္ဏိတာလင်္ကာရာဘိဝံသ
စုစည်းတင်ပြသည်

သာသနာ - ၂၅၅၀ ခရစ် - ၂၀၀၆ ကောဇာ - ၁၃၆၈

၂၇၀၀

သာမဏေကျော် ခုတိယဆင့်
အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ + သင်္ဂဟအလင်းတန်း

အရှင်ဝဏ္ဏိတာလင်္ကာရာဘိဝံသ
စုစည်းတင်ပြသည်။

သာသနာ - ၂၅၅၀ ခရစ် - ၂၀၀၆ ကောဇာ - ၁၃၆၈

၂၇၀၀

သာမဏေကျော် ဒုတိယဆင့်
အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

အရှင်ဝဏ္ဏိတာလင်္ကာရာဘိဝံသ
စုစည်းတင်ပြသည်။

သာသနာ - ၂၅၅၀ ခရစ် - ၂၀၀၆ ကောဇာ - ၁၃၆၈

သာမဏေကျော် ဒုတိယဆင့်
အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

အရှင်ဝဏ္ဏိတာလင်္ကာရာဘိဝံသ
စုစည်းတင်ပြသည်။

သာသနာ - ၂၅၅၀ ခရစ် - ၂၀၀၆ ကောဇာ - ၁၃၆၈

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စီစဉ်သူ

အရှင်ဝဏ္ဏိတာလကာရာဘိဝံသ
သ-စ-အ မောစရိယ၊ ဂဏဝါစက စာချ
စည်ရှင်ကျောင်း၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်
မဟာအောင်မြေမြို့နယ်၊ မန္တလေးမြို့။

ပုံနှိပ်ခြင်း

၂၀၀၈-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၊ အုပ်ရေး (၁၀၀၀)

ကွန်ပျူတာစာပီ

ထွန်းပေထွာ - ရွှေမန်း

အဖုံးဒီဇိုင်းနှင့် ပုံနှိပ်သူ

ဦးတင်ဝင်းနိုင် (ပြ - ၀၇၂၄၉)

ပြည့်စုံအောင် အော့ဖ်ဆက်
၃၅ လမ်း၊ ၈၈ x ၈၉ လမ်းကြား၊
ချမ်းအေးသာစံမြို့နယ်၊ မန္တလေးမြို့။
၀၉ - ၆၈၁၉၃၆၉

အတွင်းဖလင်

မောင်ဦး - ပြည့်စုံအောင် အော့ဖ်ဆက်

စာအုပ်ချုပ်

ဒေါ်ချိုချိုမြင့်

ချိုချိုမြင့်စာပေနှင့်အဆင့်မြင့် စာအုပ်ချုပ်လုပ်ငန်း
၃၅ x ၃၆ လမ်းကြား၊ ၈၈ x ၈၉ လမ်းကြား၊ မန္တလေးမြို့။

'သာမဏေကျော် ဒုတိယဆင့် အင်္ဂုတ္တိုရ်သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းစာန်းကျမ်းစာအုပ်' ကို
မန္တလေးမြို့၊ ၃၅ လမ်း၊ ၈၈ x ၈၉ လမ်းကြားနေ
ပရိယတ္တိသာသနဟိတအသင်း - သင်းမလူကြီး ဦးတင်ဝင်းနိုင် + ဒေါ်ချိုချိုမြင့်
ပြည့်စုံအောင် အော့ဖ်ဆက် နှင့် ချိုချိုမြင့် စာပေ
မိသားစုတို့မှ စိုက်ထူလှူဒါန်းသော ထာဝရငွေပဒေသာပင်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်သည်။

နိဗ္ဗာန်

ပြန်ဟန်ငံတွင် အဆင့်အတန်းမြင့်မားသဖြင့် ရဟန်းရှင်လူအများက တန်ဖိုးထားလေးစားသော စာမေးပွဲတစ်ခု ရှိ၏။ ထိုစာမေးပွဲကား အသက်နှစ်ဆယ်မပြည့်သေးသည့် သာမဏေများသာ ဝင်ရောက်ဖြေဆိုခွင့်ရှိသော သာမဏေကျော်စာမေးပွဲ ဖြစ်သည်။

ဘုရားဟောဝိနည်း၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ဓမ္မပဒပါဠိတော်နှင့် အဖွင့်အဋ္ဌကထာများကို ပြဋ္ဌာန်းထားသဖြင့် ပြန်ဟန်ငံ ဘုန်းတော်ကြီးပညာရေးစနစ်တွင် အရည်အသွေးပြည့်ဝပြီး ဆန်းသစ်သော ပညာရေးစနစ်တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ ပြဋ္ဌာန်းကျမ်းစာကို ကြည့်လျှင်လည်း အဖက်ကော်မှ ပြည့်စုံနေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်

နက်နဲကျယ်ပြန့်သော ပိဋကတ်အက္ကဝါ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကို သဒ္ဓါ၊ သင်္ဂဟလေ့သဘောအကူအညီ မပင်ဘဲ လွယ်ကူစွာ မကူးမြောက်နိုင်သည်ကို သဘောပေါက် သိမြင်ကြသည့် သင်းမလူကြီးများက ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာအပြင် သဒ္ဓါ၊ သင်္ဂဟတို့ကိုပါ ထည့်သွင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုပြဋ္ဌာန်းကျမ်းစာပါ သဒ္ဓါ၊ သင်္ဂဟကို အသင်းပုစ္ဆကဆရာတော်များ မေးမြန်းထားသော ပုစ္ဆာမှာလည်း အလွန်ခက်ခဲသည်။ နက်နဲသည်။ အဆင့်အတန်း မြင့်မားသည်။ ထိုခက်ခဲနက်နဲသော သဒ္ဓါ၊ သင်္ဂဟပုစ္ဆာများကို တိကျမှန်ကန်ဖြေဆိုနိုင်ရန် သာမဏေကျော်စာမေးပွဲဝင် သာမဏေများအား သဒ္ဓါ၊ သင်္ဂဟနှင့် ပတ်သက်ပြီး နည်းစနစ်ကောင်းတစ်ခု လိုအပ်နေမည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် သာမဏေကျော်စာမေးပွဲဝင် သာမဏေများ လိုအပ်နေသော ထိုလိုအပ်ချက်ကွက်လပ်ကို ဖြည့်စွက်လိုသော သမ္မာဆန္ဒ၊ နက်နဲကျယ်ပြန့်သော ပိဋကတ်အက္ကဝါ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးကို သဒ္ဓါ၊ သင်္ဂဟလေ့သဘောအကူအညီဖြင့် လွယ်ကူစွာ ကူးမြောက်နိုင်ကြပြီး ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်သော ပိဋကတ်အရသာ ဖျာန်မဂ်ဖိုလ်ချမ်းသာကို ရရှိသုံးဆောင် ခံစားစေလိုသော သမ္မာဆန္ဒဖြင့် "အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ သဒ္ဓါ၊ သင်္ဂဟအလင်းတန်း" ဤကျမ်းငယ်ကို စုစည်းတင်ပြလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လောကကြီးအတွင်း၌ အမှားနှင့်အမှန်တရား ခွန်တွဲ၍ ဖြစ်နေကြရာ အမှားကင်းပြီး အမှန်တရားကိုသာ ရွတ်ဆိုရေးသားနိုင်သူတို့သည် ဘုရားဟော မာဂပေါဋိဘာသာကို မသင်ယူဘဲ

၁

တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်ကြကုန်သောပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးတို့သာ ဖြစ်ကြသည်။

စုစည်းတင်ပြသူ မိမိမှာကား သာမန်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်မျှသာ ဖြစ်သည်အတွက် အယူအဆ လွဲမှားခြင်း သတိမေ့လျော့ခြင်း - စသည်တို့ကြောင့် အမှားအယွင်းရှိမည်မှာ သေချာ သလောက် ရှိပေမည်။ ထိုသို့ အမှားအယွင်းကို တွေ့မြင်သိရှိခဲ့သော် အမှားကို ပယ်ဖျက် အမှန်ကို ဖြည့်စွက်ပြီး ကြည့်ရှုလေ့လာကြပါရန် တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကွန်ပျူတာစာစီပေးသော ထွန်းခမေဠာ(ခွေမန်း)အား လည်းကောင်း စာမူကြမ်းရေးကူးပေးသော စည်ရှင်သံယာတော်များအားလည်းကောင်း ဓမ္မဒါန အလှူရှင်များအားလည်းကောင်း အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ဤစာအုပ်ငယ်၌ ကမ္မည်းထိုး မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

စုစည်းတင်ပြသူ

အရှင်ဝဇ္ဇန္တိတာလင်္ကာရာဘိဝံသ

(သ.စ.အ ဓမ္မာစရိယ)

စည်ရှင်ကျောင်း၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်

မဟာအောင်မြေမြို့နယ်၊ မန္တလေး၊

၁၃၆၈ - ခုဝါဆိုလဆန်း(၇)ရက်၊

(1-7-2006) စနေနေ့

ဝုတိယာဆင့်-အင်္ဂုတ္တိုရ်
သဒ္ဓါ-သင်္ဂဟအလင်းတန်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

စတုက္ကနိပါတ်

အနုဗုဒ္ဓသုတ် (အံ၊၁၊၂၃၇)

အနုနုဗောဓာ	အနုဗုဒ္ဓနံ အနုဗောဓော၊ န အနုဗောဓော အနုနုဗောဓော။ (တသ္မာ)
အပ္ပဋိဝေဓာ	ပဋိဝိဇ္ဇနံ ပဋိဝေဓော၊ န ပဋိဝေဓော အပ္ပဋိဝေဓော။ (တသ္မာ)
သန္ဓာဝိတံ	သန္ဓာဝိယိတ္တာတိ သန္ဓာဝိတံ၊ (သံ-ဓာဝု+တ)။ ဓာတ်အရ - ပဋိပညာစွဲစိတ်ယူ။
သံသရိတံ	သံသရိယိတ္တာတိ သံသရိတံ၊ (အတိတကမ္မသာဓန)။ ဤနည်း၌ ကံဟော
	တ-ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် မမဉ္ဇေဝ တုမှာကဉ္စ-တို့၌ ဆဋ္ဌိစ-သုတ်ဖြင့်
	အဝုတ္တကတ္တာအနက်၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သက်။
	(န) သန္ဓာဝနံ သန္ဓာဝိတံ၊ သံသရဏံ သံသရိတံ၊ (ဘာဝသာဓန)။
	ဤနည်း၌ ဘောဟော တ-ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်သော ကြောင့် မမဉ္ဇေဝ တုမှာကဉ္စ
	တို့၌ သာမိသို့ ဆဋ္ဌိ-သုတ်ဖြင့် သာမိအနက်၌ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သက်။
သီလံ အရ	မဂ်၊ ဖိုလ်ရှိဝိရတိစေတသိက်။
သမာဓိ အရ	မဂ်၊ ဖိုလ်ရှိဧကဂ္ဂတာ စေတသိက်။
ပညာ အရ	မဂ်၊ ဖိုလ်ရှိ ပညာစေတသိက်။
ဘဝတဏှာ	တသတိ ဧတာယာတိ တဏှာ၊ ဘဝေသု တဏှာ ဘဝတဏှာ။
ဘဝနေတ္ထိ	နေတိ ဧတာယာတိ နေတ္ထိ(ကရဏသာဓန)၊ ဘဝဿ နေတ္ထိ ဘဝနေတ္ထိ။
	ဤအလို နိဓာတ်အရ လောကီ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်စေတနာ။
	ပစ္စည်းအရ တဏှာ၊(ဋီကာ)
	(န) နယတိတိ နေတ္ထိ(ဝုတ္တကတ္တုသာဓန)၊ ဘဝံ နေတ္ထိ ဘဝနေတ္ထိ။(ဋ)
	(န) နိယန္တိ ဧတာယာတိ နေတ္ထိ(အဝုတ္တကတ္တုသာဓန)၊
	ဘဝံ နေတ္ထိ ဘဝနေတ္ထိ။

J

သာမဏေကျော်ဒူတိယဆင့်

ဤအဋ္ဌကထာများအလို နေ့တ္တိ-၌ ဓာတ်အရ+ပစ္စည်းအရ တဏှာချည်း ကောက်ပါ။

- ဒုက္ခဿ အရ လောကီစိတ်, စေတသိက်, ရုပ်။
- အန္တကရော အန္တ ကရောတိတိ အန္တကရော၊
ကရဓာတ်အရ ဒေသနာဉာဏ်နှင့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်။
- ပရိနိဗ္ဗာတော မရိနိဗ္ဗာယိတိ ပရိနိဗ္ဗာတော။ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်, အရဟတ္တမဂ်။

ပပတိတသုတ် (အံ၊၁။၃၀၈)

- ဓမ္မဝိနယော ဝိနေတိ ဧတ္ထာတိ ဝိနယော၊ ဓမ္မေန ဝိနယော ဓမ္မဝိနယော။
 - စုတာ စတန္တိတိ စုတာ။ (စု+တ)
 - ပတိတာ ပတန္တိတိ ပတိတာ။(ပတ+တ)
 - ဂိဒ္ဓါ ဂိဇ္ဇန္တိတိ ဂိဒ္ဓါ။(ဂိဓ+တ) ဓာတွတ္တအလို ဂိဓ+တ။ လောဘကောက်။
 - ရမ္မံ ရမိတဗ္ဗန္တိ ရမ္မံ။(ရမု+ဇျ) လိင်အနက်၊ သိဝိဘတ်သက်။
(ဤအလို ရမိယိတ္ထာတိ ရတော-ဟု အတိတကမ္မသာဓ်ပြု၊)
(နံ) ရမ္မံ- ၌ အံဝိဘတ် ဘုမ္မတ္တ၌ သက်၊
(ဤအလို အရမိတိ ရတော-ဟု အတိတကတ္တုသာဓ်ပြု၊)
 - မှတ်ချက် ထေရဂါထာ အဋ္ဌကထာအလို ရမ္မံ- အရ နိဗ္ဗာန်ကို ကောက်၍၊
ရတံ-၌ ရမုဓာတ်- အရ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ကောက်ရမည်။
(အရဟတ္တဖလသာမာပတ္တိဝိထိချ)
- သုခေနာနာဂတံ သုခံ သုခေန+အန+အာဂတံ-ဟု ဖြတ်၊

သုခသရုပ်

- (၁)မာနသကသုခ၊ (၂)ဒိဗ္ဗသုခ၊ (၃)ဈာနသုခ၊
- (၄)ဝိပဿနာသုခ၊ (၅)မဂ္ဂသုခ၊ (၆)ဖလသုခ၊
- (၇)နိဗ္ဗာနသုခ။ (အောက်အောက်သုခဖြင့် အထက်အထက်သုခကို ရအောင်ယူ)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ပဌမခေတသုတ်(အံ၊၁။၃၀၉)

ခတ် ခဉ်ညိုတိ ခတာ၊ ခတာ (ဂုဏာ) ယံဿ သန္တိတိ ခတော။
 ဥပဟတံ ဥပဟညိဿူတိ ဥပဟတာ၊ ဥပဟတာ (ဂုဏာ) ယဿ သန္တိတိ ဥပဟတော။
 သာဝဇ္ဇော ဝဒိတဗ္ဗန္တိ ဝဇ္ဇံ(ဝဒ+ဏျ)၊ ဝဇ္ဇမေဝ အဝဇ္ဇံ(တဗ္ဗာဝဂုတ္တိကမ္မဓာရဉ်း)
 သဟ အဝဇ္ဇေန ယော ဝတ္တတိတိ သာဝဇ္ဇော။
 သာနဝဇ္ဇော အနဝဒိတဗ္ဗန္တိ အနဝဇ္ဇံ၊ သဟ အနဝဇ္ဇေန ယော ဝတ္တတိတိ သာနဝဇ္ဇော။
 အဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိအရ လောဘာပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။
 ဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိအရ ဣဿာပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။
 (န) မောဟပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။
 နိန္ဒိယံ နိန္ဒိတဗ္ဗောတိ နိန္ဒိယော။ (နိန္ဒ+ဏျ)
 ပသံသိယော ပသံသိတဗ္ဗောတိ ပသံသိယော။ (ပ-သံသ+ဏျ)
 ကလိံ ကလိယတိ ပရိမိယတိတိ ကလိံ။(ကလ+ဏှ၊ ပုလိင်) အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။
 သဗ္ဗဿ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ် တတိယာအနက်၌သက်၊ ဆဋ္ဌိ စ-သုတ်။
 သုဂတေသု ဂစ္ဆန္တိ ပဋိပဇ္ဇန္တိတိ ဂတာ၊ သုဋ္ဌ၊ ဂတာ သုဂတာ။
 ပဒေါသယေ ပ-ဒုသ+ကာရိတ်ဏယ+ဗယျ။
 အရိယဂရဟိ အရိယေ ဂရဟတိတိ အရိယဂရဟိ။ ဒေါသပြဋ္ဌာန်းသောဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။

အနုသောတသုတ်(အံ၊၁။၃၁၁)

အနုသောတဂါမိံ သဝတိ သန္တတိတိ သောတော၊ (ပကတိရေအလျဉ်)
 သောတော ဝိယာတိ သောတော၊(သံသရာရေအလျဉ်)
 သောတဿ အနုကူလံ အနုသောတံ၊
 အနုသောတံ ဂစ္ဆတိတိ အနုသောတဂါမိံ။(ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်)
 အနုသောတအရ ဝတ္ထုကာမနှင့် ပါဏာတိပါတ-သော အကုသိုလ်စေတနာ။
 အနုသောတဂါမိံအရ ကိလေသာကာမနှင့် ပါဏာတိပါတ-စသော အကုသိုလ်စေတနာ။
 ကာမေ စ ပဋိသေဝတိ-၌ ကာမေ အရ ဝတ္ထုကာမ၊ ပဋိသေဝတိ အရ ကိလေသာကာမ။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

ပဋိသောတဂါမိ သောတဿ ပဋိကူလံ ပဋိသောတံ၊ ပဋိသောတံ ဂစ္ဆတိတိ ပဋိသောတဂါမိ။

(သောတာပန် သကဒါဂါမ်နှင့် သီလဝန္တပုထုဇဉ်ရဟန်း)

ပဋိသောတ အရ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ-စသော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်။

အဿုမုခေါ အသိယတိ ခိပိယတိတိ အဿု၊ (အသု+ဥ)

အဿုဟိ တိန္တံ (ကိလိန္တံ) မုခံ ယဿာတိ အဿုမုခေါ။

(မဇ္ဈေလောပိ ဘိန္နာဓိကရဏဆဋ္ဌိဗဟုဗ္ဗိဟိ)

(န) အဿုနိ မုခေ ယဿာတိ အဿုမုခေါ။ (ဘိန္နာဓိကရဏဆဋ္ဌိဗဟုဗ္ဗိဟိ)

ရဒမာနော ကိလေသာ(၁၀)ပါး ကောက်။

ဌိတတ္ထော ဌိတော အတ္တာ (သဘာဝေါ) ယဿာတိ ဌိတတ္ထော။ (အနာဂါမ်)

ဩရုဗ္ဗာဂိယာနံ ဘဇိန္တိတိ ဘာဂိယာနိ၊ ဩရံ ဘာဂိယာနိ ဩရုဗ္ဗာဂိယာနိ။

(န) ဘဇိယတေတိ ဘာဂေါ၊ ဩရံ ဘာဂေါ ဩရုဗ္ဗာဂေါ၊

ဩရုဗ္ဗာဂဿ ဟိတာနိ ဩရုဗ္ဗာဂိယာနိ။

ဩရံ အရ ကာမဝိပါက် ၂၃-ပါး၊ စေတသိက်၃၅-ပါး၊ ကမ္မဇရပ်-၂၀။

ဩရုဗ္ဗာဂိယ အရ သံယောဇဉ် ၅-ပါး။

[ဆောင်] ကာမရဂ၊ ပဋိပဒန္တံ၊ သီလ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပိကိန္တံ၊ ဤငါးတန်း၊ ဩရုဗ္ဗာဂိယ။

ဩပပါတိကော ဥပပတနံ ဥပပါတော၊ ဥပပါတော အဿ အတ္တိတိ ဩပပါတိကော။

ထလေ တိဋ္ဌန္တံ ဧတ္တာတိ ထလံ၊ (ဌာ+လ၊ ကြည်းကုန်း)

ထလံ ဝိယာတိ ထလံ၊ နိဗ္ဗာန် (န) အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်။

တိဋ္ဌတိ ဌာ+အ+တိ (အာချာတ်ပုဒ်)၊ (န) သိဝိဘတ်သက်၊ သဗ္ဗာသမာပုသော-

သုတ်ဖြင့် ချေ (အာချာတ်နာမ်ပုဒ်)၊ အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်ကောက်။

စေတောဝိမုတ္တိ ကိလေသေဟိ ဝိမုဒ္ဓိတိ ဝိမုတ္တိ၊ စေတော ဝ သော ဝိမုတ္တိ တာကိ

စေတောဝိမုတ္တိ။ အရဟတ္တဖိုလ်သမာပိကောက်။

ပညာဝိမုတ္တိ အရ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကောက်။

အဘိညာ အဘိ+ညာ+တွာ၊ (တွာကို ယပြု၊ တေသုဝုဒ္ဓိ-ဖြင့် ယကို ချေ)

အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကောက်။

(န) အဘိညာ-တည်၊ နာဝိဘတ်သက်၊ အာကို ယမုည့်၊ နာကို အာယပြု။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ခွင်း ချေ ကပ်၊ တေသုဓုဒ္ဓိ-ဖြင့် ယချေ။

(ပစ္စကေဏာဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်ရှိ ပညာ)

ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိဝိထိချ။

ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏော = အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိဝိထိချ။

အသညတာ သံယမန္တိတိ သညတာ၊ န သညတာ အသညတာ။

ဇာတိရူပဂါမိ ဇာတိ စ ရော စ ဇာတိရော (ဣတ္ထိလိင်)၊ ဥပဂစ္ဆတိတိ ဥပဂါမိ၊

ဇာတိရေ ဥပဂါမိ ဇာတိရူပဂါမိ။

(ဆန်းဂိုဏ်းစောင့်လိုသောကြောင့် ဤ-ကို ဣ-ရသပြု)

တဏှာဓိပနွာ တဏှာယ အဓိပနွာ တဏှာဓိပနွာ။(တတိယာတပျုရိသ်)

(နံ) တဏှံ အဓိပနွာ တဏှာဓိပနွာ။(ဒုတိယာတပျုရိသ်)

စေတောဝသိပ္ပတ္တော ဝသနံ ဝသော၊ ဝသော ယဿ အတ္ထိတိ ဝသိ၊ ဝသိနော ဘာဝေါ

ဝသိဘာဝေါ၊ စေတသော ဝသိဘာဝေါ စေတောဝသိဘာဝေါ၊

စေတောဝသိဘာဝံ ပတ္တော စေတောဝသိပ္ပတ္တော။ (ဘာဝ-ပုဒ် အကြေကြံ)

ပရောပရာ ပရာ စ အပရာ စ ပရောပရာ။ (အကို သြပြု)

(နံ) ပရာ စ သြပရာ စ ပရောပရာ။

(နံ) ပရာ စ သြဝရာ စ ပရောပရာ။ (ဝကို ပပြု)

ပရ အရ လောကီကုသိုလ်၊ အပရ အရ - အကုသိုလ်။

သမေဇ္ဇ၊ ဝိဓူပိတာ-တို့၌ အန္တတ်အရ- အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်။

ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော ဝုသိယိတ္တာတိ ဝုသိတံ၊ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ ယေနာတိ

ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော။ ဗြဟ္မစရိယ-အရ မဂ်လေးပါး။

အပ္ပဿုတသုတ် (အံ၊၁။၃၁၂)

အနုပပနော န+ဥပပနော-ဟု ဖြတ်၊ နံခွင်း အကြွင်း၊ ဒေါ ဝေယ စ-သုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့်

နံနှင့်အ ရှေ့နောက်ပြန်၊ နံကို နောက်ဥသို့ကပ်၊ အနုပပနော-ဟု ပြီး၏။

ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပနော အနုရူပေါ ဓမ္မော အနုဓမ္မော၊ ဓမ္မဿ အနုဓမ္မော ဓမ္မာနုဓမ္မော၊

ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပနော ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပနော။

သာမဏေကျော်ဒူတိယဆင့်

ဓမ္မအရ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါး၊
 အနုဓမ္မ အရ သီလမှ စ၍ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါနန္တရ ဂေါတြဘုတိုင်အောင်သော သမထ၊
 ဝိပဿနာ ဘာဝနာကိစ္စတစ်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။
 (ဝိရတိ၊ အပ္ပမညာ၊ ပညာလည်း ကောက်နိုင်။)
 အသမာဟိတော သမ္မာ အာဒဟတိတိ သမာဟိတော၊ န သမာဟိတော အသမာဟိတော။
 သပ္ပညံ သုန္ဒရာ ပညာ ယဿာတိ သပ္ပညော။ (သု+ပညာ)
 ဇေမ္မာနဒဿ ဇမ္ပုယာ နဒိ ဇေမ္မာနဒိ၊ ဇေမ္မာနဒိယံ ဇာတံ ဇေမ္မာနဒံ။

သောဘနသုတ် (အံ၊၁။၃၁၄)

ဝိသာရဒါ သာရဇ္ဇနံ သာရဒေါ (ဒေါသ)ဝိဂတော သာရဒေါ ယေသန္တိ ဝိသာရဒါ။
 (နံ) သာရဇ္ဇတိ ဧတေဟိတိ သာရဒါ၊ (ဒိဋ္ဌိစသော အကုသိုလ်)
 ဝိဂတာ သာရဒါ ယဿာတိ ဝိသာရဒံ၊(ပဉ္စမိဗဟုဗ္ဗိဟိလည်း ပြုနိုင်သည်။)
 ဝိသာရဒံ ဣမေသံ အတ္ထိတိ ဝိသာရဒါ။
 ဝိသာရဒ အရ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်သောမနဿရိ ပညာ။
 ဂုဿတာ ဗဟု သုတံ ဧတေသန္တိ ဗဟုဿတာ။
 သံဃသောဘနာ သံဃံ သောဘောန္တိတိ သံဃသောဘနာ။

ဝေသာရဇ္ဇသုတ် (အံ၊၁။၃၁၅)

ဝေသာရဇ္ဇာနိ သာရဇ္ဇနံ သာရဒေါ (ဒေါသ)၊ ဝိဂတော သာရဒေါ ယဿာ(ယသ္မာ)တိ
 ဝိသာရဒေါ၊ ဝိသာရဒဿ ဘာဝေါ ဝေသာရဇ္ဇံ။(ဝိသာရဒ+ဈာ)
 ဝေသာရဇ္ဇ အရ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်သောမနဿရိ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်။
 အာသဘံ ဥသဘဿ ဣဒံ အာသဘံ။ (ဥသဘ+ဏ)
 (မြင့်မြတ်သောသူ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်)
 (နံ) သဗ္ဗညုတပဋိဇာနနဝသေန အာသန္တိ အဘိမုခံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အဋ္ဌ ဝါ
 ပရိသာ ဥပသင်္ကမန္တိတိ အာသဘာ(ရှေးဘုရား)၊ အာသဘာနံ ဣဒံ အာသဘံ။
 (အာသဘ+ဏ) (ရှေးဘုရားရှင်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

- (န) ဥသဘဿ ဣဒံ အာသဘံ၊ (ဥသဘ+ဏ)
အာသဘံ ဝိယာတိ အာသဘံ။ (ဥပမာတဒ္ဓိတ်)
(ဥသဘ၏ ရုပ်တည်ခြင်းနှင့်တူသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟူသော ရုပ်တည်ခြင်း)
- သီဟနာဒံ နဒနံ နာဒေါ (နဒ+ဏ)၊ သီဟော သေဋ္ဌော နာဒေါ သီဟနာဒေါ။
(န) သီဟဿ နာဒေါ သီဟနာဒေါ၊ သီဟနာဒေါ ဝိယာတိ သီဟနာဒေါ။
- ဗြဟ္မစက္ကံ စရတိ ပဝတ္တတိတိ စက္ကံ၊ (စရ+က၊ ရကို ကပြု)
ဗြဟ္မံ စ တံ စက္ကံစာတိ ဗြဟ္မစက္ကံ။
- ဗြဟ္မစက္ကံ အရ (၁) ပဋိဝေဓဉာဏ် (အရဟတ္တမဂ်ရှိပညာ)၊
(၂) ဒေသနာဉာဏ် (မဟာကြိညသံရှိပညာ)။
- ပဝတ္တတိ ပ+ဝတ္တ+ဏော+တိ၊ ဓာတ်(အန္တတ်)အရ ပဋိဝေဓဉာဏ်နှင့်
ဒေသနာဉာဏ်။ ပစ္စည်း(ဗာဟျတ်)အရ ဒေသနာဉာဏ်။
- မှတ်ချက် ကာရိတ်ကြိယာ၌ ဓာတ်အရနှင့် သုဒ္ဓကတွတ္ထ၊ ကာရိတ်ကံ+ ဓာတ်ကတ္တား
အကျိုးကြိယာတို့အရ အရကောက်တူဟု မှတ်ပါ။
ပစ္စည်းအရနှင့် ဟေတုကတွတ္ထ၊ ကာရိတ်ကတ္တား+ အကြောင်းကြိယာတို့အရ
အရကောက်တူဟု မှတ်ပါ။
- ခေမပ္ပတ္တော ခေမံ ခေမဘာဝံ ပတ္တော ခေမပ္ပတ္တော။(ခေမပ္ပတ္တော-အဘယပ္ပတ္တော -
ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော- တို့အရ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်ကို ကောက်။)
- အန္တရာယိကာ သတ္တသန္တာနဿ အန္တရေ ဝေမဇ္ဈေ ဧတိ အာဂစ္ဆတိတိ အန္တရာယော၊
အန္တရာယံ ကရောန္တိတိ အန္တရာယိကာ။ (အဋ္ဌကထာ)
(န) အန္တရာယော ဧတေသံ အတ္ထိတိ အန္တရာယိကာ။
(န) အန္တရာယေ နိယုတ္တာ အန္တရာယိကာ။ (ဋီကာ)
(လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့် ကာယဝိညတ်)
- ဓမ္မော(ဒေသိတော)အရ အသုဘဘာဝနာ-စသောတရား။ (မဟာကုဉာသံ စိတ္တုပ္ပါဒ်)
- တက္ကရဿ တံ ကရောတိတိ တက္ကရော။(တ-ကရ+အ)
- ဝါဒပထာ ဝဒန္တိ ဧတေဟိတိ ဝါဒါ၊ ဝါဒါယေဝ ပထာ ဝါဒပထာ။
- ပုထုသိတာ ပုထု+သိတာ-ဟု ဖြတ်။ (ဝါကျသာ)

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

ဤအလို သိ-ဓာတ် ဗန္ဓနအနက်ဟော၊ သိနောတိ၊ သိနောန္တိ-စသည်စဉ်။
 (န) သေန္တိ ဂစ္ဆန္တိတိ သိတာ၊ ပုထု ပုထုဘဝံ သိတာ ဗုထုသိတာ။ (သမာသ်)
 ဤအလို သိ-ဓာတ် ဂတိအနက်ဟော၊ သေတိ၊ သေန္တိ-စသည်စဉ်။
 (န) သိယန္တေ ဗန္ဓိယန္တေတိ သိတာ၊ ပုထုဟိ သိတာ ပုထုသိတာ။ (သမာသ်)
 ဤအလို သိ-ဓာတ် ဗန္ဓနအနက်ဟော သိနောတိ၊ သိနောန္တိ-စသည် စဉ်ပါ။
 ကေဝလဘာဝေါ အဿ အတ္ထိတိ ကေဝလီ။

ကေဝလီ

တဏှုပ္ပါဒသုတ် (အံ၊၁။၃၁၆)

တဏှုပ္ပါဒါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဧတေသုတိ ဥပ္ပါဒါ(ဥ-ပဒ+ဏ)၊ တဏှာယ ဥပ္ပါဒါ တဏှုပ္ပါဒါ။
 ဘဝါဘဝဟေတု ဘဝတိ ဧတေန အာရောဂုန္တိ ဘဝေါ၊ (ပဏီတဆေးပစ္စည်း)
 ပရိဝုဒ္ဓေါ ဘဝေါ အဘဝေါ၊ (ပဏီတတရဆေးပစ္စည်း)
 (န) ဘဝတိတိ ဘဝေါ၊ (ခုဒ္ဒကဥပပတ္တိဘဝ)
 မဟန္တော ဘဝေါ အဘဝေါ၊ (မဟန္တဥပပတ္တိဘဝ)
 (န) ဘဝနံ ဘဝေါ၊ (ဝိပတ္တိဘဝ / ဟာနိဘဝ)
 န ဘဝေါ အဘဝေါ၊ (သမ္ပတ္တိဘဝ / ဝုဒ္ဓိဘဝ)
 ဘဝေါ စ အဘဝေါ စ ဘဝါဘဝေါ၊
 ဘဝါဘဝေါ ဣတိ ဟေတု ဘဝါဘဝဟေတု။
 တဏှာဒုတိယော ဒွိန္ဒံ ပူရဏာ ဒုတိယာ၊(ဒွိ+တိယ+အာ)
 တဏှာ ဒုတိယာ ယဿာတိ တဏှာဒုတိယော။
 ဣတ္ထဘာဝညထာဘာဝံ အယံ ပကာရော ဣတ္ထံ၊ (ဣမ+ထံ)၊ ဣတ္ထံ ဘာဝေါ ဣတ္ထဘာဝေါ၊
 (နိဂ္ဂဟိတ်ချေ)၊ အညော ပကာရော အညထာ၊
 အညထာ ဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ၊
 ဣတ္ထဘာဝေါ စ အညထာဘာဝေါ စ ဣတ္ထဘာဝညထာဘာဝေါ။
 (ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောနှင့် အနာဂတ်အတ္တဘော)
 အနာဒါနော အာဒိယတိတိ အာဒါနံ၊ နတ္ထိ အာဒါနံ ယဿာတိ အနာဒါနော။
 သတော သရတိတိ သတော။ (မဟာတြိဉာသံဂ္ဂိ သတိ၊ ပညာ)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ယောဂသုတ် (အံ၊၁။၃၁၆)

ယောဂါ ဝဋ္ဋသ္မိံ ယောဇ္ဇေန္တိတိ ယောဂါ။
 ကာမယောဂေါ ကာမေတိတိ ကာမော၊(ကိလေသကာမ)
 ကာမော စ သော ယောဂေါ စာတိ ကာမယောဂေါ။
 (နံ) ကာမိယတိတိ ကာမော၊(ဝတ္ထုကာမ)
 ကာမေသု ယောဂေါ ကာမယောဂေါ။

ဘဝယောဂေါ ဘဝတိတိ ဘဝေါ၊(ရူပအရူပဥပပတ္တိဘဝ)၊ ဘဝေသု ယောဂေါ ဘဝယောဂေါ။
 ဘဝ အရ ရူပဝိပါက် ၅၊ စက်၊သောတဝိညာဉ်ဒွေး၊ သမ္ပင်္ဂါဉ်ဒွေး၊ သန္တိရံဏ-၃၊
 စေတသိက် ၃၅၊ ကမ္မဇရုပ် ၁၅၊(ရူပဥပပတ္တိဘဝ)
 အရူပဝိပါက် ၄၊ စေတသိက် ၃၀၊(အရူပဥပပတ္တိဘဝ)

ဘဝယောဂ အရ ဆန္ဒရာဂ။ (နံ) ဘဝ အရ ရူပအရူပဈာန်ရှိ စေတနာ၊(ကမ္မဘဝ)
 ဘဝယောဂအရ ဈာန်ကိန္တိရာဂ၊
 (နံ) ဘဝတိ အတ္ထိ သမ္ပကာလံ တိဋ္ဌတိတိ ဘဝေါ၊ ဘဝေါ ဣတိ ပဝတ္တာ
 ဒိဋ္ဌိ ဘဝေါ၊(ဒိဋ္ဌိပုဒ်ချေ)၊ ဘဝေန သဟဂတော ယောဂေါ ဘဝယောဂေါ။

ဘဝအရ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဘဝယောဂအရ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်ရှိ လောဘ။
 ဒိဋ္ဌိယောဂေါ ဒိဋ္ဌိ စ သာ ယောဂေါ စာတိ ဒိဋ္ဌိယောဂေါ။
 (နံ) ဒိဋ္ဌိသု ယောဂေါ ဒိဋ္ဌိယောဂေါ။

အဝိဇ္ဇာယောဂေါ အဝိဇ္ဇာ စ သာ ယောဂေါ စာတိ အဝိဇ္ဇာယောဂေါ။
 (နံ) အဝိဇ္ဇာယ ယောဂေါ အဝိဇ္ဇာယောဂေါ။

သမုဒယံ သမုဒယနံ သမုဒယော၊ (ခဏိကသမုဒယ)
 အဿာဒ အရ လောဘမူသောမနဿနှင့် သုခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်ရှိ ဝေဒနာ။
 အာဒိနဝ အရ ကာယိကဒုက္ခနှင့် စေတသိကဒုက္ခ။
 ကာမရာဂေါ ကာမေ အာရဗ္ဗ ဥပ္ပန္နော ရာဂေါ ကာမရာဂေါ။
 ပေါနောဘဝိကေဟိ ပုန ဘဝေါ ပုနောဘဝေါ၊
 ပုနောဘဝဿ ကရဏံ ပုနောဘဝေါ၊ (ကရဏချေ)
 ပုနောဘဝေါ သီလံ စေတသန္တိ ပေါနောဘဝိကာ။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

(နဲ) ပုနဗ္ဗံ ဒေန္တိတိ ပေါနောဘဝိကာ။ (နဲ)ပုနဗ္ဗံ နိဗ္ဗတ္တေန္တိတိ ပေါနောဘဝိကာ။ (နဲ) ပုနဗ္ဗဝါယ သံဝတ္တန္တိတိ ပေါနောဘဝိကာ။
 ဇာတိရောမရဏိကေဟိ ဇာတိ စ ရော စ မရဏံ စ ဇာတိရောမရဏာနိ၊
 ဇာတိရောမရဏာနိ နိဗ္ဗတ္တေန္တိတိ ဇာတိရောမရဏိကာနိ။
 ဝိသံယောဂါ ဝိသံယောဇေန္တိ ပဋိပန္နံ ပုဂ္ဂလံ ကာမယောဂါဒိတော ဝိယောဇေန္တိဝိ
 ဝိသံယောဂါ။ အသုဘပဌမဈာန်နှင့် မဂ်လေးပါး။
 ကာမယောဂဝိသံယောဂေါ ကာမယောဂတော ဝိသံယောဂေါ ကာမယောဂဝိသံယောဂေါ။
 အသုဘပဌမဈာန်နှင့် အနာဂါမိမဂ်။
 ဘဝယောဂဝိသံယောဂအရ အရဟတ္တမဂ်။ ဒိဋ္ဌိယောဂဝိသံယောဂအရ သောတာပတ္တိမဂ်။
 အဝိဇ္ဇာယောဂဝိသံယောဂအရ အရဟတ္တမဂ်။
 ဝိရာဇယံ ဝိရာဇေတိတိ ဝိရာဇယံ။ (ဝိ-ရန္ဒ+ဏာယ+အန္တ)အရဟတ္တမဂ်ကောက်။
 (နဲ) (ဝိ-ရန္ဒ+ဏာယ+တွာ၊ တွာကိုချေ၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ) အရဟတ္တဖိုလ်ကောက်။

စရသုတ် (အံ၊၁။၃၁၉)

ကာမဝိတက္ကော ကာမေ အာရဗ္ဗ ဥပ္ပန္နော ဝိတက္ကော ကာမဝိတက္ကော။
 (ကာမအရ ဝတ္ထုကာမ၊ ဝိတက္ကအရ လောဘမူရှိ ဝိတက်)
 (နဲ) ကာမေန ပဋိသံပုတ္တော ဝိတက္ကော ကာမဝိတက္ကော။
 (ကာမအရ ကိလေသကာမ)
 ဗျာပါဒဝိတက္ကော ဗျာပဒုတိတိ ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒေန ပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော
 ဗျာပါဒဝိတက္ကော။ (ဒေါသမူရှိ ဝိတက်)
 ဝိဟိံသာဝိတက္ကော ဝိဟိံသတိ ဧတာယာတိ ဝိဟိံသာ၊ (နဲ) ဝိဟိံသနံ ဝိဟိံသာ၊
 ဝိဟိံသာယ ပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော ဝိဟိံသာဝိတက္ကော။
 ဝိဟိံသာ အရ ဒေါသ-စသော အကုသိုလ်၊ ဝိတက္ကအရ အကုသိုလ်နှင့် ယှဉ်သော ဝိတက်။
 အဓိဝါသေတိ အဓိ-ဝသ+ဏော+တိ၊ ဝသဓာတ်အရ အကုသိုလ်ဝိတက်။
 ဏောပစ္စည်းအရ ဝိတက်နှင့်ယှဉ်သော အကုသိုလ်စိတ်။
 န အဓိဝါသေတိ အရ ဆင်ခြင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော မဟာကုဉာသံရှိပညာ။

အရှံ့တ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

အနဘာဝံ ဘဝနံ ဘာဝေါ၊ န ဘာဝေါ အဘာဝေါ၊ အန အန အဘာဝေါ အနဘာဝေါ။
(အန+အဘာဝံ-ဟု ဖြတ်)

အနာတာပီ ကိလေသေ အာတာပေတိတိ အာတာပေါ။
အာတာပေါ အဿ အတ္ထိတိ အာတာပိ၊ န အာတာပိ အနာတာပိ။

အနောတ္တာပီ ဩတ္တပ္ပံ အဿ အတ္ထိတိ ဩတ္တာပီ (ဒိဃပြု)၊ န ဩတ္တာပီ အနောတ္တာပီ။
ဂေဟနိဿိတံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရံ ဂဏှာတိတိ ဂေဟံ(အိမ်)
ဂေဟံ ဝိယာတိ ဂေဟံ(ဝတ္ထု၊ ကိလေသကာမ)
ဂေဟံ နိဿိတော ဂေဟနိဿိတော။

(နံ) ဂေဟေ နိဿိတော ဂေဟနိဿိတော။(အကုသိုလ်ငံဘက်)

ကုမ္မဂ္ဂပ္ပုဋ္ဌိပန္နော ကုစ္ဆိတော မဂ္ဂေါ ကုမ္မဂ္ဂေါ၊ ကုမ္မဂ္ဂံ ပဋိပန္နော ကုမ္မဂ္ဂပ္ပုဋ္ဌိပန္နော။
ကုမ္မဂ္ဂ အရ အဘိဇ္ဈာ-စသော အကုသိုလ်၊ ကုမ္မဂ္ဂပ္ပုဋ္ဌိပန္န အရ အကုသိုလ်ဝိတက်။
မောဟနေယျေသု မောဟံ သံဝတ္ထေန္တိတိ မောဟနေယျာနိ။ (မောဟ+ဏေယျ၊ နလာ)
သမ္မောဓိ အရ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်(အဋ္ဌကထာ) (နံ) အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် (အဘဗ္ဗော
ထောက်) အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် နိဗ္ဗာန် (ဘဗ္ဗောထောက်) (ဋီကာ)

သီလသုတ် (အံ၁၁၂၂၁)

ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတာ ပါတိ ရက္ခတိတိ ပါတိ၊ ပါတိ မောက္ခေတိ မောစေတိတိ
ပါတိမောက္ခံ၊ ပါတိမောက္ခမေဝ သံဝရော ပါတိမောက္ခသံဝရော၊
ပါတိမောက္ခသံဝရေန သံဝုတာ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတာ။

အစိတ်ပုဒ်+အပေါင်းပုဒ်တို့အရ မဟာကုသိုလ်ဝိရတိ၊ (သို့မဟုတ်) ဝေဇနာ။
အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နာ ဂါဝေါ စန္ဒြိ ဧတ္တာတိ ဂေါဝရော၊ ဂေါဝရော ဝိယာတိ ဂေါဝရော၊
အာစာရော စ ဂေါဝရော စ အာစာရဂေါဝရော၊
အာစာရဂေါဝရေန သမ္ပန္နာ အာစာရဂေါဝရသမ္ပန္နာ။

ဝဇ္ဇေသု နိမိတ်အနက်၊ သတ္တမိ သုဝိဘတ်၊ ကမ္မကရဏနိမိတ္တတ္ထေသု သတ္တမိ။
(နံ) ဩကာသအနက်၊ သတ္တမိ သုဝိဘတ်၊ ဩကာသေ သတ္တမိ။

သိက္ခာပဒေသု နိဒ္ဓါရဏအနက်၊ သတ္တမိ သုဝိဘတ်၊ နိဒ္ဓါရဏေ စ။

သာမဏေကျော်စွတ်ယုဆင့်

(န) ဩကာသအနက်၊ သတ္တမိ သုဝိဘတ်၊ ဩကာသေ သတ္တမိ။
 ယတံ ယမတီတိ ယဝံ။ (ယမု+တ) ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ အံဝိဘတ်၊ စိတ္တာဒိဂိုဏ်း။
 (န) ယတတီတိ ယတံ။ (ယတ+အန္တ)
 လိင်အနက်၊ သိဝိဘတ်၊ ဂစ္ဆန္တာဒိဂိုဏ်း၊ ပုံလိင်။
 အစ္စ ဘာသဓာတ်+အ+ဧယျ။ အန္တော ဣဝါ-ဟူသော ယောဂဖြင့် သကို ဤပြု။
 ဧဂတော ဂစ္ဆန္တိ ဧတ္တာတိ ဧဂန္တော၊ တဿ ဧဂတော။ (ဂမု+အန္တ၊ ဂကို ဂဂ-ဟု ဒွေဘော်
 ပြု၊ ရှေ့ဂကို အဟ္တာသမှည့်၊ အဟ္တာသ ဂကို ပြု၊ နှိုကို နှို၊ ပိဘတ်နှင့်တကွ
 နှိုကို တောပြု)
 အပါစိနံ မဇ္ဈေ မဟိယံ အဉ္စတိ ယဿန္တိ အပါစိ။ (တံ အပါစိနံ)
 (အပ+အဉ္စ+အ+ဤ) ပစ္စည်း၊ သတ္တမိအနက်၊ အံဝိဘတ်သက်)
 သမဝေက္ခိတာ ဝိပဿနာဉာဏ် (ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်)
 စေတောသမထသာမိစိ သမေတီတိ သမထော၊ စေတော (ကိလေသေ) သမထော
 စေတောသမထော၊ စေတောသမထဿ သာမိစိ စေတောသမထသာမိစိ။
 စေတော အရ ကိလေသာနှင့်ယှဉ်သော အကုသိုလ်စိတ်။
 စေတောသမထ အရ အရိယာမဂ် ၄- ပါး။
 စေတောသမထသာမိစိ အရ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိအခိုက်၌ ဖြစ်သော မဟာကုဉာသံ။
 အာဟု ဗြူ+အန္တိဝိဘတ်။ ကွစိဓာတုသုတ်ကြီးဖြင့် ဗြူ-ကို အာဟ၊ အန္တိကို ဥပြု။

ပဓာနသုတ် (အံ၁။၃၂၂)

မာရဓေယျာဘိဘူတာ ဝိယျတိ ဧတ္တာတိ ဓေယျံ (ဓာ+ဣ)၊ မာရဿ ဓေယျံ မာရဓေယျံ၊
 အဘိဘဝိတွာ ဘဝန္တိတိ အဘိဘူတာ၊
 မာရဓေယျံ အဘိဘူတာ မာရဓေယျာဘိဘူတာ။
 မာရ အရ ကိလေသာ (၁၀) ပါး။ မာရဓေယျ အရ တောဘူမကဝဋ်ဒုက္ခ။
 အသိတာ သယန္တိ နိဿယန္တိတိ သိတာ၊ န သိတာ အသိတာ။
 ဇာတိမရဏဘယဿ ဇာတိ စ မရဏဉ္စ ဇာတိမရဏံ၊ ဇာတိမရဏတော ဇာတံ ဘယံ
 ဇာတိမရဏဘယံ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

(နံ) ဇာတိမရဏမေဝ ဘယံ ဇာတိမရဏဘယံ။
 (ဇာတိမရဏသင်္ခါတံ ဘယံ ဇာတိမရဏဘယံ-ဟုလည်း ပြု)
 သဝါဟိနီ ဝါဟော ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ဝါဟိနီ။(ဝါဟ+ဤ+ဣနီ)
 သဟ ဝါဟိနီယာ ယော ဝတ္တတိတိ သဝါဟိနီ။(မာရော)
 အနေဇာ လာဘာဒိသု ဧတေ ကမ္မတိတိ ဧဇာ။(ဧ+အ+အာ)
 နတ္ထိ ဧဇာ ယေသန္တိ အနေဇာ။ ဧဇာ-အရ တဏှာကောက်။
 နမုစိဗလံ အကုသလဓမ္မေ န မုဉ္ဇတိတိ နမုစိ၊ နမုစိနော ဗလံ နမုစိဗလံ။

သံဝရသုတ် (အံ၁။၃၂၃)

ပဓာနာနိ ပဒဟတိ ဧတေဟိတိ ပဓာနာနိ။(ပ-ဓာ+ယု)
 သံဝရပ္ပဓာနံ သံဝရဿ သာဓနံ ပဓာနံ သံဝရပ္ပဓာနံ။(မဇ္ဈေလောပိ ကမ္မတ္တဆန္ဒိတပ္ပုရိသံ)
 မုတ်ချက် ပဟာနပ္ပဓာနံ စသော (၃) ပုဒ်တို့၌ နည်းတူကြ။
 နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ နိမိတ္တံ ဂဏှာတိ သီလေနာတိ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ။ ဂဟဓာတ် အရ ဆန္ဒရာဂ။
 အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟိ အနု အနု ဗျဉ္ဇယန္တိ ပါကဋဘာဝံ ကရောန္တိတိ အနုဗျဉ္ဇနာ၊
 အနုဗျဉ္ဇနံ ဂဏှာတိ သီလေနာတိ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟိ။
 အနုဗျဉ္ဇန-၌ ဓာတ်အရ ကိလေသာ (၁၀) ပါး။ ပစ္စည်းအရ ပြုံးရယ်ဟန်စသော အမူအယာ
 ဟု ဆိုအပ်သော ကာယဝိညတ်(အာကာရပညတ်)။
 အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ ဒုဗ္ဗနဿ ဘာဝေါ ဒေါမနဿံ၊ အဘိဇ္ဈာ စ ဒေါမနဿံ ဝ အဘိဇ္ဈာ-
 ဒေါမနဿာ။ (အသမာဟာရဒ္ဓနံ) ပဌမာယောကို နိပြု၊ နိကို အာပြု။
 ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိဝိစ္စတိ ဧတ္တာတိ ဝိဝေကော၊(နိဗ္ဗာန်)
 ဝိဝေကံ(ဝိဝေကေ) နိဿိတော ဝိဝေကနိဿိတော။(ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ)
 ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ အံဝိဘတ်။ (နံ) ကာရိတ်ကံအနက်၊ အံဝိဘတ်။
 ဝိရာဂနိဿိတံ ဝိရုဇတိ ဧတ္တာ(ဧတေနာ)တိ ဝိရာဂေါ၊(နိဗ္ဗာန်)
 ဝိရာဂံ (ဝိရာဂေ) နိဿိတော ဝိရာဂနိဿိတော။(ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ)
 -(နိရောဓနိဿိတံလည်း နည်းတူ)
 ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ ဝေါသဇ္ဇတိ ပရိစ္စတေတိ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ (ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂ)

ဝေါသဇ္ဇတိ ပက္ခန္ဓတိတိ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ (ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂ)
ဝေါသဂ္ဂေါ စ ဝေါသဂ္ဂေါ စ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ ပရိဏာမတိ ပရိပစ္စတိတိ ပရိဏာမိ၊
ဝေါသဂ္ဂါယ ပရိဏာမိ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ။

ဝေါသဂ္ဂ (၂) မျိုး(၁) ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂ = ဝိပဿနာ။
(၂) ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂ = အရိယာမဂ်။ (၄)
(၁) ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂ = ဝိပဿနာနှင့် အရိယာမဂ်။
(၂) ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂ = ဝိပဿနာနှင့် အရိယာမဂ်။ (ငြိကာ)

သမာဓိနိမိတ္တံ သမာဓိယေဝ နိမိတ္တံ သမာဓိနိမိတ္တံ။ (အသုဘပဌမဈာန်သမာဓိ)
အဋ္ဌိကသည် ကုစ္စိတံ အဋ္ဌိ အဋ္ဌိကံ၊ အဋ္ဌိကေ ပဝတ္တာ သညာ အဋ္ဌိကသညာ။
ပုဠဝကသည် ပုဠဝေ (ကိမယော) ကိရတိတိ ပုဠဝကံ၊ (ပုဠဝ+ကိရ+ကိ)
ပုဠဝကေ ပဝတ္တာ သညာ ပုဠဝကသညာ။

ဝိနိလကသည် ဝိမိသိတံ နိလံ ဝိနိလံ၊ ကုစ္စိတံ ဝိနိလံ ဝိနိလကံ။
ဝိနိလကေ ပဝတ္တာ သညာ ဝိနိလကသညာ။

ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသည် ဒွိဇာ ဝိစ္ဆိဒ္ဓတေတိ ဝိစ္ဆိဒ္ဓံ၊ ကုစ္စိတံ ဝိစ္ဆိဒ္ဓံ ဝိစ္ဆိဒ္ဓကံ၊
ဝိစ္ဆိဒ္ဓကေ ပဝတ္တာ သညာ ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသညာ။

ဥဒ္ဓါမာတကသည် ဇီဝိတက္ခယတော ဥဒ္ဓံ ဓမာတံ ဥဒ္ဓါမာတံ၊ ကုစ္စိတံ ဥဒ္ဓါမာတံ ဥဒ္ဓါမာတကံ၊
ဥဒ္ဓါမာတကေ ပဝတ္တာ သညာ ဥဒ္ဓါမာတကသညာ။

မှတ်ချက် အဋ္ဌိကသည်- စသော ငါးပုဒ်တို့၏ အရကို အသုဘပဌမဈာန်ကောက်။
သံဝရော သံဝရဿ နိပ္ပါဒကံ သံဝရော၊ (နောက်ပုဒ်ကျေ)
(ပဟာနံ စသော (၃)ပုဒ်တို့၌ နည်းတူကြ)။

အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ အာဒိကပ္ပိကေဟိ ဣစ္စော ဥပဂန္တဗ္ဗေတိ အာဒိစ္စော၊ (အာဒိကပ္ပိက+ဣ+ရ်ဇ္ဇး
တေသုဝုဒ္ဓိ-ဖြင့် ကပ္ပိက-ချေ၊ တတိယာတပျုရိသ်သမာသ်)
(နံ) အဒိတိယာ ပုတ္တော အာဒိစ္စော၊ (အဒိတိ+ဏျ၊ ပုတ္တတဒ္ဓိတံ)
(နံ) အာဘုသော ဒိပ္ပတိတိ အာဒိစ္စော၊ (ကတ္တုသာဓန)
(အာ+ဒိပ+စ-ပစ္စည်း၊ ပကို စပြု)
အာဒိစ္စာ ဗန္ဓု၊ အာဒိစ္စဗန္ဓု။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဒါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ပညတ္တိသုတ် (အံ၊၁။၃၂၄)

အတ္တဘာဝိနံ အတ္တာ ဧဝ ဘာဝေါ အတ္တဘာဝေါ၊ (နံ) အတ္တာတိ ဂဟေတဗ္ဗကာရေန
 ဘဝတိတိ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘာဝေါ ဧတေသံ အတ္တိတိ အတ္တဘာဝိနော။

ရာဟု ရဟတိတိ ရာဟု။

အာဓိပတေယျာနံ အဓိနာနံ ပတိ အဓိပတိ၊ အဓိပတိံ ကရောန္တိတိ အာဓိပတေယျာ။

မန္ဒာတာ မံ သိရိံ ဓာရေတိတိ မန္ဒာတာ။

ဇလံ ပဌမာဝိဘတ်၊ နိဒ္ဒါရဏအနက်၌ နိဒ္ဒါရဏေစ- သုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် သက်၊
 (နံ) ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ။

သောခုမ္မသုတ် (အံ၊၁။၃၂၄)

သောခုမ္မာနိ သုခုမာနိ အနိစ္စတာဒိလက္ခဏာနိ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိတိ သောခုမ္မာနိ။ (သုခုမ+ဏျ)

ရူပသောခုမ္မေန သုခုမာနိ အနိစ္စတာဒိလက္ခဏာနိ ပရိဂ္ဂဏှာတိတိ သောခုမ္မံ၊ ရူပေ သောခုမ္မံ
 ရူပသောခုမ္မံ။ အနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုကောက်။

ရူပသောခုမ္မတံ သုခုမဿ ဘာဝေါ သောခုမ္မံ၊ သောခုမ္မံ ဧဝ သောခုမ္မတာ၊
 ရူပဿ သောခုမ္မတာ ရူပသောခုမ္မတာ။

ပထမအဂတိသုတ် (အံ၊၁။၃၂၅)

ဆန္ဒာဂတိံ ဆန္ဒာ+အဂတိံ ဟု ဖြတ်။ ဆန္ဒာ-၌ သ္ဗာဝိဘတ် ကာရဏအနက်၌ သက်။
 ဂန္တဗ္ဗာတိ ဂတိ၊ န ဂတိ အဂတိ။

ဆန္ဒ အရ လောဘမူရိ လောဘ၊ (နံ) လောဘမူရိ ဆန္ဒစေတသိက်။ (ဋီ)

နိဟိယတိ နိပုဗ္ဗ+ဟာ+ဒိဝါဒိယ+တိ။ ယမှိ ဒါဓာမာဋ္ဌာ-၌ ဝိနာဓိကာရယောဂဝိဘာဂဖြင့်
 အာကို ဤပြု။

ယသော ယဿတိ တေန ကိတ္တိယတိတိ ယသော။ (ကိတ္တိယသ)
 ယဿတိ တေန ပရိဝါရယတိတိ ယသော။ (ပရိဝါရယသ)

ဘတ္တုဒ္ဒေသကသုတ် (အံ၊၁။၃၂၆)

ကာမေသု အသညတာ ဌိ ကမ္မ အရ- ဝတ္ထုကာမ၊ အသညတာ အရ- ကိလေသကာမ။
ပရိသာကသဋ္ဌောပရိသာ စ သာ ကသဋ္ဌော စာတိ ပရိသာကသံဋ္ဌော။

ဇာနတာ သဗ္ဗဓမ္မေ ဇာနာတိတိ ဇာနံ၊ တေန ဇာနတာ။ (ဉာ+နာ+အန္တ)
(သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကောက်)

ပထမဥရုဝေလသုတ် (အံ၊၁။၃၂၇)

ကေမိဒါဟံ ကေ+ဣဒံ+အဟံ-ဟု ဖြတ်၊ ဣဒံအနက်မဲ့။

ဥရုဝေလာယံ ဥရု မဟန္တိ ဝေလာ ဥရုဝေလာ၊ ဥရုဝေလာ ဝိယာတိ ဥရုဝေလာ။
(နံ) ဝေလာ ဝိယာတိ ဝေလာ၊ ဥရု မဟန္တိ ဝေလာ ဥရုဝေလာ။
(နံ) ဝေလာယ အာဟဋ္ဌာ ဥရု ဥရုဝေလာ။
(ဝေလာဥရု-ဟု ဆိုလိုလျက် တေသုဝုဒ္ဓိဖြင့် ရှေ့နောက်ပြန်)

နဇ္ဇာ နဒတိ သဒ္ဓါယတိတိ နဒိ၊ တဿာ နဇ္ဇာ။
နဒိ- တည်၊ ဆဋ္ဌိ သ- ဝိဘတ်သက်၊ မာတုလာဒိနမာနတ္တမိကာရေ-သုတ်၌
အာနတ္တိဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် နဒိ၏ ဒီကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဇ္ဇာပြု၊
နဇ္ဇာ-ပြီး၏။ (ကစွည်း)

(နံ) နဒိ-တည်၊ ဆဋ္ဌိသ-သက်၊ ဤကို ပမုည့်၊ ပသညဿစ-ဖြင့် ဤ-ကို
ယ-ပြု၊ အမာပတော သိသ္မာနံ ဝါ-၌ အာပတော ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့်
သ-ကို အာပြု၊ ယဝတံ-ဝသောသုတ်ဖြင့် ဒျကို ဧပြု၊ ဧဒေဘော်လာ၊ နဇ္ဇာ-
ပြီး၏။ (ရူပသိဒ္ဓိ)

နေရဉ္စ ရာယ နတ္ထိ ဧလံ ဒေါသော ယဿာတိ နေလံ၊ (ဧလံ)
နေလံ ဧလံ ယတ္ထာတိ နေရဉ္စရာ။(နဒိ)
(နေလဉ္စလာ-ဟူလိုလျက် လကို ရပြု၍ နေရဉ္စရာ-ဟု ပြီးသည်။)
(နံ)နိလံ ဧလံ ယတ္ထာတိ နေရဉ္စရာ။(နဒိ) (နိလဉ္စလာ ဟူလိုလျက်
ဤကို ဧပြု၊ လကို ရပြု၍ နေရဉ္စရာ-ဟု ပြီးသည်။)

အပေါလနိဂြောဓေ န ပေန္တိတိ အပေါ(မန္တန်ကို မရွတ်သူ)၊ အပေါ လန္တိ အာဒိယန္တိ

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဧတ္တာတိ အပေါလော။ (နံ) အဇေ ပါလေန္တိတိ အပေါလာ။

အပေါလာနံ နိဂြောဓော အပေါလနိဂြောဓော။

ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပဌမံ+အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ-ဟုဖြတ်။

ပဌမံ၌ အံဝိဘတ် ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်၊ (ဝိဟရာမိ-၌ စပ်)

အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိတိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ (ဟုတွာ-ဟူသော ပါဌသေသ၌ စပ်)

ဓာတ်အရ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကောက်။

အဂါရဝေါ ဂရုနော ဘာဝေါ ဂါရဝံ(ပုံ+နပုံ)၊ နတ္ထိ ဂါရဝံ ယဿာတိ အဂါရဝေါ။

အပ္ပတိသော ပတိသီယတိတိ ပတိသော၊ (ပတိ-သိ+အ)၊ နတ္ထိ ပတိသော ယဿာတိ

အပ္ပတိသော။(နံ)ပတိဿဝတိ ဂရုနော အာဏံ သမ္ဗုဒ္ဓိစ္စတိတိ ပတိသော

(ပတိ-သု+အ)၊ န ပတိသော အပ္ပတိသော။

သီလက္ခန္ဓဿ သီလဿ ခန္ဓော သီလက္ခန္ဓော။

မဟာကုသိုလ် (မဟာကြိယာ)လောကုတ္တရာရှိ ဝိရတိ။

သီလသမ္ဗန္ဓတရံ ဝိသေသေန သမ္ဗန္ဓော သမ္ဗန္ဓတရော၊

သီလေန သမ္ဗန္ဓတရော သီလသမ္ဗန္ဓတရော။

သမာဓိက္ခန္ဓဿ အရ မဟာကုသိုလ် (မဟာကြိယာ) လောကုတ္တရာရှိ ဇေဂ္ဂတာ။

ပညာက္ခန္ဓဿ အရ မဟာကုသိုလ် (မဟာကြိယာ) လောကုတ္တရာရှိ ပညာ။

ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓဿ အရ အရဟတ္တဖိုလ်။

သဟမ္ပတိ သဟကော စ သော ပတိ စာတိ သဟမ္ပတိ။

တေသုဂုဒ္ဓိဖြင့် (နံ) သဟကဿ ကဿ ပတိမိ နိဂ္ဂဟိတတ္ထံ-သုတ်ဖြင့်

ကကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မပြု။

သောကနာသနော သောကံ နာသေတိတိ သောကနာသနော။

နသဓာတ် အရ ဒေါမနဿဝေဒနာကောက်။ ပစ္စည်း အရ ဒေသနာဉာဏ်ကောက်။

သဒ္ဓမ္မဂရုနော သတံ ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မော၊ သဒ္ဓမ္မော ဂရု ယေသန္တိ သဒ္ဓမ္မဂရုနော။

သဒ္ဓမ္မ အရ လောကုတ္တရာ (၉) ပါးကောက်။

ဝိဟံသု ဝိ-ဟရ+ဥ။ ကွစိဓာတု- ဖြင့် ရကို အာပြု၊ သဗ္ဗတော ဥံ ကံသု- ၌ သဗ္ဗတော

ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဥံကို အံသုပြု။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

ဗုဒ္ဓါနုဓမ္မတာ ဗုဒ္ဓါနု+ဓမ္မတာ-ဟု ဖြတ်။ဆန်းဂိုဏ်းစောင့်လိုသောကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။
(ဓမ္မော ဧဝ ဓမ္မတာ ဟု သုတ္တတဒ္ဒိတ်ပြု)

မဟတ္တံ မဟန္တဿ ဘာဝေါ မဟတ္တံ။ (မဟန္တတ္တံ ဟုလိုလျှက် နှ-ချေ)

သရံ ပဌမာ သိဝိဘတ်၊ တတိယာ ကတ္တားအနက်၌ အာလပနေစ-သုတ်၌ စ-
သဒ္ဓါဖြင့် သက်။ ဂစ္ဆန္တဒိဂိုဏ်း၊ ပုံလိင်။
(အန္တပစ္စည်းကို ဟိတ်အနက်ဟောကြံလျှင် ပဌမာသိဝိဘတ် လိင်အနက်၌ သက်)

တတ္ထေဝန္တရဓာယိ-၌ တတောဝ ဟု အပါဒါန်မဖြစ်နိုင်။ အဒဿနကြိယာ၏ ကတ္တားမဖြစ်နိုင်
သောကြောင့်တည်း။

ဒုတိယဥရုဝေလသုတ် (အံ၊၁။၃၃၀)

မဟလ္လကာ မဟတ္တံ လန္တိ ဂဏ္ဍန္တိတိ မဟုလ္လကာ။

သုတ် နေတံ သုတ်+ဒနာ+ဒတံ ဟု ဖြတ်။ နော-၌ ဆဋ္ဌိနံဝိဘတ်၊ အဝုတ္တကတ္တားအနက်၌ သက်။

ထေရံ ထိရံ ထိရဘာဝံ အာပဒ္ဒတိတိ ထေရော။
(နံ) ထိရံ ထိရဘာဝေါ အဿ အတ္ထိတိ ထေရော။

ထေရကရဏေ ထေရံ ထေရဘာဝံ ကရောန္တိတိ ထေရကရဏာ။
အာသိတိကော အသိတိ အဿ အတ္ထိတိ အာသိတိကော။(အသိတိ+ဏိက)

နာဂုတိကော နဂုတိ အဿ အတ္ထိတိ နာဂုတိကော။

အကာလဝါဒိ အကာလေ ဝဒတိတိ အကာလဝါဒိ။

အဘူတဝါဒိ အဘူတံ ဝဒတိတိ အဘူတဝါဒိ။ (ကြိနည်းတူ)

အနိဓာနဝတိ နိဓေတိ သနိဓာနံ ကရောတိ ဇ္ဇောတိ နိဓာနံ၊(ဟဒယဝတ္ထု၊
နိဓာနံ ဧတိဿာ အတ္ထိတိ နိဓာနဝတိ၊ (နိဓာန+ဝန္တ+ဤ)
န နိဓာနဝတိ အနိဓာနဝတိ။ (သဝိညတ္တိကဝစီဘောဒသဒ္ဓရုပ်)

အနပဒေသံ အပဒိသိတဗ္ဗောတိ အပဒေသော၊
နတ္ထိ အပဒေသော ဧတိဿာတိ အနပဒေသာ။ (ဝါစာ)

သုတသန္နိစယော ဝဋ္ဋဒုက္ခနိဿရဏတ္ထိကေဟိ သောတဗ္ဗန္တိ သုတံ၊ သန္နိစိယတိတိ သန္နိစယော၊
သုတံ သန္နိစယော တေသ္မိန္တိ သုတသန္နိစယော။ (နံ) သန္နိစိယတိ ဧတ္တာတိ
သန္နိစယော၊ (ရဟန်း)၊ သုတဿ သန္နိစယော သုတသန္နိစယော။

အဘိဓေတသိကာနံ အဓိကံ စေတော အဘိဓေတော၊
အဘိဓေတံသိ ဇာတာနိ အဘိဓေတသိကာနိ။
(နံ) အဘိဓေတော သန္နိဿိတာနိ အဘိဓေတသိကာနိ။

အဘိဓေတ အရ ဥပစာရသမာဓိပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိညသံစိတ်။
ဏိကပစ္စည်း အရ ရူပါဝစရကြိယာဈာန် (၄) ပါး။(ပုဒ်လုံးအရ နည်းတူ)
(တဒ္ဓိတ်ပုဒ်၌-ပုဒ်ကို အနှုတ်၊ ပစ္စည်းကို ဗာဟုတ်-ဟုမှတ်)

ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ ပဿိတဗ္ဗောတိ ဒိဋ္ဌော၊ ဒိဋ္ဌော ဓမ္မော ဒိဋ္ဌဓမ္မော၊
ဝိဟရန္တိ ဧတေဟိတိ ဝိဟာရာ၊ သုခံ ဝိဟာရာ သုခဝိဟာရာ၊
ဒိဋ္ဌဓမ္မေ သုခဝိဟာရာ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာ။
ရူပါဝစရ ကြိယာဈာန် (၄) ပါးကောက်၊ ဈာနသမာပဇ္ဇနဝိထိချ။

နိကာမလာဘိ လာဘနံ လာဘော၊ လာဘော အဿ အတ္ထိတိ လာဘိ၊
နိကာမေန လာဘိ နိကာမလာဘိ။
(အင်္ဂုတ္တေန လာဘိ အင်္ဂုတ္တလာဘိ။ အကသိရာနံ လာဘိ အကသိရလာဘိ
ဟု ပြု၍ ဈာနသမာပဇ္ဇနဝိထိချ)

သမ္ပ မဂေါ သံ ဟိတသုခံ ဖလတိ ဝိနာသေတိတိ၊ သမ္ပ။ (သံ-ဖလ+အ)
မဂေါ မဂ္ဂိယတိ လုဒ္ဒကေဟိ ဂဝေသီယတိတိ မဂေါ၊ (မဂ္ဂ+အ+ဂတစ်လုံးချေ)၊
မဂေါ ဝိယာတိ မဂေါ။

ထာဝရေယျမှာ တိဋ္ဌတိတိ ထာဝရော (ဋ္ဌာ+ဝရ)၊ ထာဝရဿ ဘာဝေါ ထာဝရေယျ။
ပဋိဘာနဝါ ပဋိမုခိ ဘန္တိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ဥေယျာ ဧတေနာတိ ပဋိဘာနံ။(ပဋိ-ဘာ+ယု)
ပညာယတ္ထံ ဝိပဿတိ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာကောက်။

အခိလော ခိလတိတိ ခိလံ (သစ်ငုတ်)၊ ခိလံ ဝိယာတိ ခိလံ၊ (ကိလေသာ)
နတ္ထိ ခိလံ ယဿာတိ အခိလော။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

လောကသုတ် (အံ၊၁။၃၃၁)

လောကော လုဒ္ဓတိ ပလုဒ္ဓတိတိ လောကော။ (လုဒေ+ဏ)၊
 (ဒုက္ခသစ္စာ၊ လောကီစိတ် ၈၁၊ စေ ၅၁၊ ရုပ် ၂၈)

အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိယတိတိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။
 ဓာတ် အရ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ ပစ္စည်းအရ ဒုက္ခသစ္စာ။

လောကသမုဒယော သမုဒေတိ စတေနာတိ သမုဒယော၊ လောကဿ သမုဒယော
 လောကသမုဒယော။ တဏှာလောဘာ။(သုတ္တန်နည်း)
 လောကီကု၊အကုစေတနာနှင့် တစ်ထောင့်ငါးရာကိလေသာ။(အဘိဓမ္မာနည်း)

ပဟိနော ဟာ-ဓာတ်အရ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်။

လောကနိရောဓော နိရုဇ္ဈတိ ဧတ္တာတိ နိရောဓော၊ (နိဗ္ဗာန်)
 လောကဿ နိရောဓော လောကနိရောဓော။

သစ္စိကတော အန္တတိ အရ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်။

လောကနိရောဓဂါမိနိ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ဂစ္ဆတိတိ ဂါမိနိ၊
 လောကနိရောဓံ ဂါမိနိ လောကနိရောဓဂါမိနိ။

ပဋိပဒါ အရိယေဟိ ပဋိပဇ္ဇိယတိတိ ပဋိပဒါ။ (မဂ္ဂင်)

တထာဂတော (၁) ဂစ္ဆတိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိတိတိ ဂတော၊ တထာနိ(အရိယသစ္စာနိ) ဂတော
 တထာဂတော။ (လောကော ဘိက္ခဝေ-စသော ပိုဒ်ထောက်)
 (၂) တထေဝ ဂတော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိတိတိ တထာဂတော။
 (ယံ ဘိက္ခဝေ သဒေဝကဿ-စသော ပိုဒ်ထောက်)
 (၃) တထံ ဂဒတိ ဘာသတိတိ တထာဂတော။
 (ဒကို တပြု၊ အ-ကို အာဒိယပြု)
 (နံ) အာဂဒနံ ဝစနံ အာဂဒေါ၊
 တထော အဝိပရိတော အာဂဒေါ အဿာတိ တထာဂတော။
 (ယဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ ရတ္ထိ- စသော ပိုဒ်ထောက်)
 (၄) တထာ ဂတံ ပဝတ္တိ အဿာတိ တထာဂတော။
 (ယထာဝါဒိ ဘိက္ခဝေ- စသော ပိုဒ်ထောက်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ခါတအလင်းတန်း

(၅) အင်္ဂု ရောဂံ ဒါတိ အဝဇ္ဇတိတိ အဂဒေါ၊(အဂသဒ္ဓုပပဒ+ဒါ-ဓာတ်)
(န) နတ္ထိ ဂဒေါ ရောဂေါ ဧတေနာတိ အဂဒေါ၊အဂဒေါ ဝိယာတိ အဂဒေါ၊
တံထောံ အဝိပရိတော အဂဒေါ ယဿာတိ တထာဂတော။
(သဒေဝကေ ဘိက္ခဝေ- စသော ပိုဒ်ထောက်)

အဂဒ အရ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ ပါရမီကုသိုလ်။
အနုပါဒိသေသာယ ကမ္မကိလေသေဟိ ဥပါဒိယတိ ဥပါဒိ၊ သိဿတိ အဝသိဿတိတိ
သေသော၊ ဥပါဒိ ဧဝံ သေသော ဥပါဒိသေသော၊
နတ္ထိ ဥပါဒိသေသော ဧတိဿာတိ အနုပါဒိသေသာ။

ဥပါဒိ-၌ ဓာတ်အရ လောကီကု၊အကုစေတနာနှင့် ကိလေသာ။
ပစ္စည်း အရ မဟာဝိပါက်ဉာဏ်သောမနဿအသင်္ခါရိကစိတ်၊ ခေ၊ ကမ္မဇရပ်။
နိဗ္ဗာနဓာတုယာ နိဗ္ဗာယနံ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ တံ ဓာတုဓာတိ နိဗ္ဗာနဓာတု။
(နာဝိဘတ်၊ ဣတ္ထဗျူတလက္ခဏအနက်၌သက်)

အဘိဘူ သဗ္ဗသတ္တေ အဘိဘဝတိတိ အဘိဘူ။
(ကရိုဏ်းပုဒ်အရ အရဟတ္တဖိုလ်ရှိ သီလ သမာဓိ ပညာနှင့် အရဟတ္တဖိုလ်)

ဒသော သဗ္ဗံ ပဿတိတိ ဒသော။
ဝသဝတ္တိ ဝတ္တေတိတိ ဝတ္တိ၊ ဝသေ ဝတ္တိ ဝသဝတ္တိ။(ဋီ) ဝသံ ဝတ္တိ ဝသဝတ္တိ။ (ဋ)

အနုပယော ဥပဂနာ အယတိ ပဝတ္တတိတိ ဥပယော၊ (တဏှာ ဒိဋ္ဌိ)
နတ္ထိ ဥပယော ယဿာတိ အနုပယော။

သဗ္ဗဂန္ထပမောစနော သဗ္ဗေ ဂန္ထံ သဗ္ဗဂန္ထံ၊ ပမောစေတိတိ ပမောစနော၊
သဗ္ဗဂန္ထေ ပမောစနော သဗ္ဗဂန္ထပမောစနော။
အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ (န) သဗ္ဗညုတဉာဏ်၊ (န) ဒေသနာဉာဏ်။

ဖုဋ္ဌဿ ဖုဋ္ဌာ+အဿ (န) ဖုဋ္ဌံ+အဿ ဟု ဖြတ်။
ဖုဋ္ဌာ - ၌ ဓာတ်အရ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ တပစ္စည်း အရ နိဗ္ဗာန်။
အဿ - ၌ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊ အဝုတ္တကတ္တာအနက်၌ သက်။

အကုတောဘယံ ကုတောစိ ဘယံ ကုတောဘယံ၊
နတ္ထိ ကုတောဘယံ ဧတ္တာတိ အကုတောဘယံ။

၂၂

သာမဏေကျော်ဒူတိယဆင့်

ဥပဓိသင်္ခယေ ဥပဓိယတိ ဧတ္ထာတိ ဥပဓိ(ဥပ-ဓာ+က္က)၊ သမ္ပဒေဝ ခိယန္တိ ဧတ္ထာတိ သင်္ခယော၊
 ဥပဓိနံ သင်္ခယော ဥပဓိသင်္ခယော။ (နိဗ္ဗာန်)
 ဒမယတံ ဒမေန္တိတံ ဒမယန္တော(ဒမ+ဏာယ+အန္တ)၊ တေသံ ဒမယတံ။

ကာဠကာရာမသုတ် (အံ၊၁။၃၃၃)

ကာဠကာရာမေ ကာဠကေန သေဋ္ဌိနာ ကာရိတော အာရာမော ကာဠကာရာမော။
 ဇာနာမိ အဗ္ဗညာသိံ ပိဒိတံ- တို့အရ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကောက်။
 န ဥပဋ္ဌာသိ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကောက်။
 ဥပဋ္ဌာသိ အရ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိကောက်။ (ကရိုဏ်းပုဒ်အရ နည်းတူ)
 ဒဋ္ဌာ ဒိသ+တွာ၊ တွာကို ရဋ္ဌာပြု။
 ဒိဋ္ဌိ ပဿိတဗ္ဗန္တိ ဒိဋ္ဌိ။ (ဒိသ+တ)
 ဓာတ် အရ စက္ခုဝိညာဏ်၊ (နံ) ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်။ တပစ္စည်း အရ ရူပါရုံ။
 မညတိ အရ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ (ကရိုဏ်းပုဒ်အရ နည်းတူ)
 ဒဋ္ဌာရံ ပဿတိတံ ဒဋ္ဌာ(ဒိသ+တ)၊ တံ ဒဋ္ဌာရံ။
 ယသံဝုတေသု သံဝုယတေ သံဝရိတွာ ပိယာယိတွာ ဂယုတေတိ သံဝုတာ၊
 သယမေဝ သံဝုတာ ဧတေသံ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနန္တိ သယသံဝုတာ။
 တေသု သယသံဝုတေသု။
 (ဆန်းဂိုဏ်းစောင့်လိုသောကြောင့် သယံ-၌ နိဂ္ဂဟိတ်ချေ)
 သလ္လံ အရ ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ကောက်။

ဗြဟ္မစရိယသုတ် (အံ၊၁။၃၃၄)

ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသတ္ထံ တေန တေန ကတော ဝါဒေါ ဣတိဝါဒေါ၊
 ဣတိဝါဒေါ စ ပမောက္ခော စ ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခော၊
 ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခော အာနိသံသော ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသော၊
 တဿ ဣတိဝါဒပ္ပမောက္ခာနိသံသတ္ထံ။
 (အာယစတုတ္ထေကဝစနဿတု- ၌ တုသဒ္ဒါဖြင့် စတုတ္ထိသ-ကို ထွဲပြု)

အင်္ဂုတ္တိုရ်-သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

သံဝရတ္ထံ

သံဝရဏံ သံဝရော၊ (နံ) သံဝရဿ နိပ္ပါဒနံ သံဝရော။
တဿ သံဝရတ္ထံ။ (သကို ထွံပြု)။

အနိတိဟံ

(နံ) သံဝရဿ အတ္ထော သံဝရတ္ထော။
တဿ သံဝရတ္ထံ။ (တုသဒ္ဓါဖြင့် သကို-အံပြု)
နတ္ထိ ဧတ္ထ ဣတိဟန္တိ အနိတိဟံ။ (နိ-ဌိ ဣကို ဒိယပြု)
ဣတိဟ အရ ဝိစိကိစ္ဆာကောကံ။
(နံ) ဤတိယော ဟနတိတိ ဤတိဟံ (ဤတိ-ဟန+ကိ)။
အန ဤတိဟံ အနိတိဟံ။ (နံ) ဤတိဟိ အနတ္ထေဟိ သဒ္ဓိံ ဟနန္တိတိ
ဤတိဟာ၊ (တဏှာစသော ကိလေသာ)၊ နတ္ထိ ဤတိဟာ ဧတ္ထာတိ အနိတိဟံ။

နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိနံ

နိဗ္ဗာနဿ ဩဂဓော နိဗ္ဗာနောဂဓော၊ နိဗ္ဗာနောဂဓေ ဂစ္ဆတိတိ
နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိ။ (နံ) နိဗ္ဗာနသင်္ခါတံ ဩဂဓံ နိဗ္ဗာနောဂဓံ၊ နိဗ္ဗာနောဂဓံ
ဂစ္ဆတိတိ နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိ။ (နံ) အဝဂစ္ဆတိ အဝဂါဟတိတိ ဩဂဓော၊
နိဗ္ဗာနေ ဩဂဓော နိဗ္ဗာနောဂဓော၊ (မဂ် ၄-ပါး)
နိဗ္ဗာနောဂဓော ဂစ္ဆတိတိ နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိ။ (တံ နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိနံ)
နပုလိင်၊ ဤကာရန္တု၊ အံဝိဘတ်ကို နံပြု။

မဟေသိဘိ

မဟန္တံ နိဗ္ဗာနံ (မဟန္တေ သီလက္ခန္ဓာဒိကေ) သေန္တိ ဂဝေသန္တိတိ မဟေသိနော။

ကုဟသုတ် (အံ၊၁။၃၃၅)

သိဂီ

သိဂံ ဝိယာတိ သိဂံ (ကိလေသာ)၊ သိဂံ ဧတေသံ အတ္ထိတိ သိဂီ။

ဥနုဠာ

နဠော ဝိယာတိ နဠော၊ ဥဂ္ဂတော နဠော ယေသန္တိ ဥနုဠာ။ (နဠ အရ- မာန)

မာမကာ

မမ ဣမေ မာမကာ။ (အမှပုဒ်+ဏပစ္စည်း၊ အမှကို မာမကပြု)

ဝိရဟန္တိ

အရဟတ္တမဂ်။

အတ္တဒ္ဓါ

ထမ္ဘတိတိ ထဒ္ဓေါ (ဒေါသ မာန)၊ န ထဒ္ဓေါ အတ္တဒ္ဓေါ။

သန္တုဋ္ဌိသုတ် (အံ၊၁။၃၃၅)

ပံသုကူလံ

ပံသုနံ ကူလံ ပံသုကူလံ၊ ပံသုကူလံ ဝိယာတိ ပံသုကူလံ။

(နဲ) ပံသုဝိယ ကုစ္ဆိတဘာဝံ ဥလတိ ဂစ္ဆတိတိ ပံသုကူလံ။
 ပိဏ္ဍိယာလောပေါ ပိဏ္ဍိယေဝ-ပိဏ္ဍိယာ၊ (က-ကို ယ-ပြု)
 ပိဏ္ဍိယာယ စရိတွာ လဒ္ဓေါ အာလောပေါ ပိဏ္ဍိယာလောပေါ။
 ပူတိမုတ္တံ မိဟတိ သိဥတိတိ မုတ္တံ (မိဟ+တ)၊ ပူတိ စ သာ မုတ္တံ စာတိ ပူတိမုတ္တံ၊
 ပူတိမုတ္တေန ပရိဘာဝိတံ ဟရိတကခန္ဓံ ပူတိမုတ္တံ။ (ပရိဘာဝိတတဒ္ဓိတံ)
 (နဲ) ပူတိ ဟုတွာ ဆဒ္ဓိတံ မုတ္တံ ပူတိမုတ္တံ။
 သာမညင်္ဂံ သမဏဿ ဘာဝေါ သာမညံ၊ သာမညဿ အင်္ဂံ သာမညင်္ဂံ။
 (နဲ) ကိလေသေ သမေတိတိ သမဏော၊ သမဏဿ ဘာဝေါ သာမညံ၊
 (အရိယာမဂ်)၊ သာမညဿ အင်္ဂံ သာမညင်္ဂံ။
 ဒိသာ အရ လောဘ ကောက်။
 သာမညဿ သမဏဿ ဣဒံ သာမညံ။ (သမထဝိပဿနာ)
 (နဲ) သမဏဿ ဘာဝေါ သာမညံ။ (အရိယာမဂ်)

အရိယဝံသသုတ် (အံ၊ ၁။ ၃၃၆)

အရိယဝံသာ အရိယာနံ ဝံသာ အရိယဝံသာ။
 အဂ္ဂညာ အဂ္ဂါတိ ဇာနိတဗ္ဗာတိ အဂ္ဂညာ။
 သံကီယန္တိ သံ-ကိရ+ကံဟောယ+အန္တေ။ (ရချေ၊ ဒိဃပြု)
 ဝိညူ မဗ္ဗသဘာဝံ ဝိဇာနာတိတိ ဝိညူ။
 အနေသနံ အယုတ္တံ ဒေသနံ အနေသနံ။
 အဂဓိတော ဂါဓတိ ဣစ္ဆတိတိ ဂဓိတံ (တဏှာ)၊ နတ္ထိ ဂဓိတံ ယဿာတိ အဂဓိတော။
 နိဿရဏပညော နိဿရတိ ဧတေနာတိ နိဿရဏံ၊ ပဇာနာတိတိ ပညော၊
 နိဿရဏံ ပညော နိဿရဏပညော။ (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဉာဏံ)
 ဘာဝနာရာမော အာရမဏံ အာရာမော၊ ဘာဝနာယ အာရာမော ယဿာတိ ဘာဝနာရာမော။
 (နဲ) အာရမိတဗ္ဗောတိ အာရာမော၊ ဘာဝနာ အာရာမော ယဿာတိ*
 ဘာဝနာရာမော။ (နဲ) ဘာဝေတိတိ ဘာဝနေ၊ အာရမတိတိ အာရာမော၊

ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရော-အရ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနဝိထိချ။

ပဋိလိနော ပဋိလိယတိတိ ပဋိလိနော။ (ပတိ+လိ+တ) အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ္တိဝိထိချ။

ဗြဟ္မစရိယေသနာ(သဟ)သဟယောဂအနက်၌ နာဝိဘတ်သက်၊ အာယပ္ပ၊ ခွင်းချေကပ်၊ ယချေ။

(န)ပဌမာဝိဘတ်၊ သဟယောဂအနက်၊ အာလပနေ စ-သုတ်၌ စ-ဖြင့်သက်။

ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ ဒိဋ္ဌိယော ဧဝ ဋ္ဌာနာ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ။ (ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ကောက်)

သမုဿယာ သမုဿယန္တိတိ သမုဿယာ။ (ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ကောက်)

(န) မာန၊ လောဘစသော ကိလေသာနှင့် တောဘူမကဝဋ်ဒုက္ခကို ကောက်။

တဏှက္ခယဝိမုတ္တိနော တဏှာယ ခယော တဏှက္ခယော၊ တဏှက္ခယေ ဝိမုတ္တိ ယဿာတိ

တဏှက္ခယဝိမုတ္တိ။ တဿ တဏှက္ခယဝိမုတ္တိနော။

တဏှက္ခယ-အရ နိဗ္ဗာန်၊ ဝိမုတ္တိ-အရ အရဟတ္တဖိုလ်။

ဧသနာ (ပဋိနိဿဋ္ဌာ) အရ ကာမေသနာ၊ ဘဝေသနာကို ကောက်။

ဥဇ္ဇယသုတ် (အံ၊ ၁။ ၃၅၁)

အနုကုလယညံ အနဂတံ ကုလံ အနုကုလံ၊ (န) ကုလဿ အနုက္ကမော အနုကုလံ၊

ယဇိတဗ္ဗန္တိ ယညံ၊ အနုကုလံ ဒါတဗ္ဗံ ယညံ အနုကုလယညံ။

အဿမေဓံ မေဓန္တိ ဟနန္တိ ဧတ္တာတိ မေဓော၊ အဿာနံ မေဓော အဿမေဓော။

မေဓ ဓာတ်အရ ဝဓောစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။

(ပုရိသမေဓံလည်း နည်းတူ)

သမ္မာပါသံ ပါသန္တိ ခိပန္တိ ဧတ္တာတိ ပါသော၊ သမ္မာယ ပါသော သမ္မာပါသော။

ဝါဇပေယျံ ပိဝန္တိ ဧတ္တာတိ ပေယျံ၊ ဝါဇဿ ပေယျံ ဝါဇပေယျံ။

နိရုဂ္ဂဋ္ဌော နတ္ထိ ဧတ္တ အဂ္ဂဋ္ဌာတိ နိရုဂ္ဂဋ္ဌော။

ဥဒါယိသုတ် (အံ၊ ၁။ ၃၅၂)

ဗြဟ္မစာရယော ဗြဟ္မစာရိ-တည်၊ ပဌမာယောသက်၊ ဤကိုဈုမည်၊ ယောသွကတရသော

ဈော-၌ ဈောဟူသော ယောဂဖြင့် (န) တေသုရဒ္ဓိ-ဖြင့် ဈုမည်သော ဤကို

အပြု၍ ပြီး။ (ဤအလို ဤကာရန္တ၊ ပုံလိင်ဟုမှတ်)

(နံ) ဗြဟ္မစာရီ-တည်၊ ပဌမာယော သက်၊ ဣကို ဈမုညံ၊ ယောသုကတရ
 သော ဈော-သုတ်ဖြင့် အကတရသဖြစ်သော ဈမည်သော ဣကို အပြု။
 (ဤအလို ဣကာရန္တ၊ ပုံလိင်ဟု သက္ကတ၌ ဆို၏)
 မှတ်ချက် သက္ကတ၌ တသီလဏိပစ္စည်း၊ အသတ္တိဏိပစ္စည်းအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည်
 ကာရန် မမြဲဟု ဆိုထားသည်။
 ပုံစံ- ဗြဟ္မစာရီ၊ ဗြဟ္မစာရီ၊ သေဋ္ဌိ၊ သေဋ္ဌိ။
 ဝိဝဋ္ဌဒါ ဆာဒေတိတိ ဆဒေါ၊ ဝိဝရိယိတ္တာတိ ဝိဝဋ္ဌော၊
 ဝိဝဋ္ဌော ဆဒေါ ဧတေဟိတိ ဝိဝဋ္ဌဒါ။ ဝိဝဋ္ဌ-၌ ဝရဇာတ် အရ အရဟတ္တမဂ်၊
 တပစ္စည်း အရ ဆဒပုဒ် အရ ရာဂစသော ကိန္ဒလသာ။
 သဒ္ဓေ သဒ္ဓဟတိ ဧတာယာတိ သဒ္ဓါ၊
 သဒ္ဓါ အဿ အတ္ထိတိ သဒ္ဓံ။ (ဒါနံ)
 ဟဗျံ ဟုနိတဗ္ဗော ဒါတဗ္ဗောတိ ဟဗျော။
 (ဟု+ဏျ၊ ဥကို ဩပြု၊ ဩကို အပြု၊ ဝကို ဗပြု)
 ဗြဟ္မစာရီသု ရုပ်ပြီး ဧကဝုဏ်မ ဗဟုဝုဏ်သို့ ဖောက်ပြန်သော ဝစနဝိပလ္လာသ။
 ဗြဟ္မစာရီ-တည်၊ သုသက်၊ ဣကို ဈမုညံ၊ သုနံဟိသုစ-သုတ်ဖြင့် သုဝိဘတ်
 ကြောင့် ဣကို ဤဒီဃပြုသင့်သော်လည်း စသဒ္ဓါ တားမြစ်သောကြောင့်
 မပြုရ၊ ပြီး။ (နံ) ဗြဟ္မစာရီ-တည်၊ သုသက်၊ ရဿပြု၊ ပြီး။
 (ကစည်းဝတ္ထိ နှာ ၇၄၊ သုနံဟိသု စ - သုတ်၌ စ-သဒ္ဓါအစီအရင်ကို
 ကြည့်လျှင် ဗြဟ္မစာရီသုသည် ဣကာရန္တလည်း ရှိနိုင်သည်မှာ လယ်ပြင်မှာ
 ဆင်သွားသလို အလွန်ထင်ရှားပါသည်။)

သမာဓိဘာဝနာသုတ် (အံ၊၁။၃၅၃)
 သံဝတ္တတိ ပထမာ သိဝိဘတ်သက်၊ သဗ္ဗာသမာဝုသောသုတ်ဖြင့် ချေ၍ ပြီး။
 (အာချာတ်နာမ်ပုဒ်)
 (နံ) သံ-ဝတ္တ+အ+တိ၊ အာချာတ်ကြိယာပုဒ်။
 ဆောင် အာချာတ်နောက် နာမ်၊ ဝိဘုတ်ရန်၊ ချာတ် နာမ် ဖြစ်သကဲ့။ (ဝိ သုတ်နက်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဘာဝနော အာရာမော ဘာဝနာရာမော။

အရတိရတိသဟော အရတိ စ ရတိ စ အရတိရတိ၊ သဟတိတိ သဟော၊

အရတိရတိ သဟော အရတိရတိသဟော။

အရတိ အရ ထိနမိဒ္ဓ။ ရတိ အရ လောဘ။

ဓိရော ဓိ အဿ ဧတ္တိတိ ဓိရော။ (ဓိ အရ မဟာကုညသံဂှိ ဝိရိယ(န) ပညာ)

ကော နိဝါရယေ အရ ရာဂ၊ ဒေါသ ကောက်။

ဓမ္မပဒသုတ် (အံ၊၁။၃၃၇)

ဓမ္မပဒါနိ ပဇ္ဇတိ ဧတေဟိတိ ပဒါနိ၊ ဓမ္မဿ ပဒါနိ ဓမ္မပဒါနိ။(ဓမ္မ အရ ဈာန်စသည်)

အနဘိဇ္ဈာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မပဒံ အရ အလောဘနှင့် ယင်းကို အခြေခံ၍ ရအပ်သော ဈာန်၊
ဝိပဿနာ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်။

(သမာသံတွဲခိုင်းလျှင်- 'အနဘိဇ္ဈာ ဧဝ ဓမ္မပဒံ အနဘိဇ္ဈာဓမ္မပဒံ'-ဟု တွဲ။
ဘိက္ခဝေ-ပုဒ်ခြားနေသော်လည်း သမာသံတွဲစပ်နိုင်၏။ နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ
စီဝရလာဘောန-ကဲ့သို့တည်း။)

မှတ်ချက် အဗျာပါဒေါ ဓမ္မပဒံ- စသော (၃) ပုဒ်တို့၌ အထက်ပါနည်းကို မှီး၍ ကောက်။

ပရိဗ္ဗာဏေသုတ် (အံ၊၁။၃၃၈)

အဘိညာတာ ဉာယန္တေတိ ဉာတာ၊ အဘိလက္ခဏာဝသေန ဉာတာ အဘိညာတာ။
(ဝိဇ္ဇာပုဒ်ဖြစ်၍ ဒွိရုပ်ပြုလေ)

ပဋိသလ္လာနာ သလ္လိယနံ သလ္လာနံ၊ ပဋိနိဝတ္တိတွာ သလ္လာနံ ပဋိသလ္လာနံ။
(ဘုရားရှင်၏ အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်ကောက်)

ပုဋ္ဌိတော အရ ဘုရားရှင်၏ ဘဝင်စိတ်ကောက်။

ဝါဒါနပါတော ပတနံ ပဝတ္တနံ ပါတော၊ အန ပစ္စာ ပါတော အနပါတော၊
ဝါဒဿ အနပါတော ဝါဒါနပါတော။

ဥက္ကလာ ဥက္ကလေသု ဝသန္တိတိ ဥက္ကလာ။

ဝဿဘညာ ဝသော စ ဘညော စ ဝဿဘညာ။ (အသမာဟာရဒွန်၊ ပုံလိင်၊ ဗဟုဇုစိ)

၂၆

သာမဏေကျော်ဒွတိယဆင့်

အဘိဇ္ဈာဝိနယေ ပဋိပဿဒ္ဓိဝေသေန ဝိနယတိ ဧတေနာတိ ဝိနယော၊ (အရဟတ္တဖိုလ်)
အဘိဇ္ဈာယ ဝိနယော အဘိဇ္ဈာဝိနယော။

စက္ကသုတ် (အံ၊၁။၃၄၁)

စတုစက္ကံ စရန္တိ ဧတေန သတ္တာ သမ္ပတ္တိဘဝေသုတိ စက္ကံ၊ (စရ+က၊ ရကို က-ပြု)
စတ္တာရိ စက္ကာနိ စတုစက္ကံ။ (သမာဟာရဒိဂ၊ နပုံလိင်၊ ဧကဂုဏ်စဉ်)

ပတိရူပဒေသဝါသော ပတိရူပေါ ဒေသော ပတိရူပဒေသော၊
ပတိရူပဒေသေ ဝါသော ပတိရူပဒေသဝါသော။

သပ္ပုရိသာဝဿယော အဝဿယနံ အဝဿယော၊
သပ္ပုရိသာနံ အဝဿယော သပ္ပုရိသာဝဿယော။

အတ္တသမ္မာပဏိဓိပဏိဓာနံ ဌပနံ ပဏိဓိ၊ သမ္မာ ပဏိဓိ သမ္မာပဏိဓိ၊
အတ္တနော သမ္မာပဏိဓိ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ။

သဒ္ဓါ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံ။
ကတပုညတာ ကတံ ပုညံ ယေနာတိ ကတပုံညော၊ ကတပုညဿ ဘာဝေါ ကတပုညတာ။
(မဟာကုဉာသံစိတ်)၊ (အထက်ပါ သမ္ပတ္တိစက် ၄- မျိုးတို့တွင် ကတပုညတာ စက်သည် ပတ်နဖြစ်သည်။)

သင်္ဂဟသုတ် (အံ၊၁။၃၄၁)

သင်္ဂဟဝတ္ထုနိံ သင်္ဂဏှနံ သင်္ဂဟော၊ ဝသန္တိ ဧတ္တာတိ ဝတ္ထုနိံ၊
သင်္ဂဟဿ ဝတ္ထုနိံ သင်္ဂဟဝတ္ထုနိံ။
(နံ) သင်္ဂဟော စ သော ဝတ္ထုနိံ ဇာတိ သင်္ဂဟဝတ္ထုနိံ။

ပေယျဝဇ္ဇံ ပိယာယိတဗ္ဗန္တိ ပေယျံ၊ ဝဒနံ ဝဇ္ဇံ၊ ပေယျဿ ဝဇ္ဇံ ပေယျဝဇ္ဇံ။
မေတ္တာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်။

အတ္ထစရိယာ စရဏံ စရိယာ(စရ+ကျ)၊ အတ္ထဿ စရိယာ အတ္ထစရိယာ။
သဒ္ဓါ စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်။
(နံ) ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်။

တပို့တ္တိရ် သဒ္ဒါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

သမာနတ္တတာ သမာနဿ ဘာဝေါ သမာနတ္တံ၊ သမာနတ္တမေဝ သမာနတ္တတာ။
 အာဏိ အဏတိ သဒ္ဒံ ကရောတိတိ အာဏိ။ (အဏ+ဏိ၊ ဤပစ္စည်း)
 မှတ်ချက် ဤပစ္စည်း မသက်လျှင် အာဏိ-ဟု ဣကာရန္တပုံလိင်)
 သင်္ဂဟာ ပဌမာယောဝိဘတ်၊ ဒုတိယာအနက်၌ အာလပနေစ-သုတ်၌ စ-ဖြင့် သက်။

သိဟသုတ် (အံ၊၁။၃၄၂)

သိဟော ပရိဿယေ သဟတိတိ သိဟော။ (သဟ+အ၊ သ-၌ အကို ဤပြု)
 ပဋိပက္ခေ ဟိံသတိတိ သိဟော။ (ဟိံသ+အ၊ သနှင့်ဟ ရှေ့နောက်ပြန်၊
 နိဂ္ဂဟိတိချေ၊ ဣကို ဤ-ဒိယပြု)။
 သံဝိဇ္ဇမာနာ ဤဟာ ယဿာတိ သိဟော။ (သပုဒ်+ဤဟာပုဒ်)
 (ဤဟာ အရ ဒေါသမူရိ ဝိရိယ)
 မိဂရာဇာ မဂ္ဂိယန္တိ လုဒ္ဒကေဟိ ဂဝေသိယတိတိ မိဂေါ၊(မဂ္ဂ+အ၊ မ၌ အကို ဣပြု၊ ဂ-
 တလုံးချေ)၊ မိဂါနံ ရာဇာ မိဂရာဇာ။
 ဗိလာသယော ဗိလတိ သတ္တာနံ နိဿယော ဟောတိတိ ဗိလံ၊
 အာသန္တိ ဧတ္တာတိ အာသယော၊
 ဗိလံ အာသယော ဧတေသန္တိ ဗိလာသယာ။
 ဒကာသယာ ဥဒကံ အာသယော ဧတေသန္တိ ဒကာသယာ။(ဥဒက+အာသယ၊
 သောတာဒိသု လောပေါ- ဟူသော မောင်သုတ်ဖြင့် ဥချေ)။
 တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရ စတုတ္ထဈာန်နှင့် ယှဉ်သော အရဟတ္တဖိုလ်။
 ဘယံ စိတ္တုတြာသဘယ ဟူသော ဒေါသမူစိတ်။ (ဥပမာနာပေက္ခ) (နံ)ဒေါသမူ
 စိတ်နှင့် မဟာကုဉာသံရိ သဟောတ္တပ္ပဉာဏ်။(ဥပမေယျာပေက္ခ)
 မှတ်ချက် သံဝေဂံ သန္တာသံ-တို့၌လည်း အထက်ပါအတိုင်း ဥပမာ၊ဥပမေယျ ခွဲကောက်။
 အသဿတာ သဒါ သရန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ သဿတာ၊ (သဒါ-သရ+တ)
 န သဿတာ အသဿတာ။
 ဝါကျံ ဝုစ္စတေတိ ဝါကျံ(ဝစ+ကျ)၊ ဝစဇာတ် အရ ဒေသနာဉာဏ်။
 ကျပစ္စည်း အရ သဝိညတ္တိကဝစိဘောဒသဒ္ဒရပ်။

အဂ္ဂပ္ပသာဒသုတ် (အံ၊၁။၃၄၃)

အဂ္ဂပ္ပသာဒါ အဂ္ဂေသု ပသာဒါ အဂ္ဂပ္ပသာဒါ။ (အဂ္ဂ အရ ရတံနာသုံးပါး)
(နံ) အဂ္ဂါ ပသာဒါ အဂ္ဂပ္ပသာဒါ။ (အဂ္ဂ အရ အရိယာမဂ်ရှိ သဒ္ဓါ)

ပဌမနည်း အလို မဟာကုဉာသံရှိ သဒ္ဓါကောက်။

ဒုတိယနည်း အလို အရိယာမဂ်ရှိ သဒ္ဓါစေတသိက်။ (အံ၊ဋီ၊၂။၂၈၆)

အဂ္ဂမက္ခာယတိ အဂ္ဂေါ+အက္ခာယတိ ဟုဖြတ်၊ လောပဉ္စ တတြာကာရော-သုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့်
နောက်အကြောင့် ရှေ့ဩကို ချေ၊ ထိုကြေရာ၌ အလော၊ ယဝမဒန-စသော
သုတ်ဖြင့် မ-လော၊ အဂ္ဂမက္ခာယတိ-ပြီး။ (နံ) တေသုဂုဒ္ဓိဖြင့် ဩကို အ-
ပြု၊ မ-လာ၍ ပြီးသည်။

မဒနိမ္မဒနော နိမ္မဒိယန္တိ ဧတ္ထ အမဒဘာဝံ ဝိနာသံ ဂစ္ဆန္တိတိ နိမ္မဒနော၊
မဒါနံ နိမ္မဒနော မဒနိမ္မဒနော။ (မဒအရ ရာဂမာနစသောအကုသိုလ်)

ပိပါသဝိနယော ပါတုံ ဣစ္ဆာ ပိပါသာ၊ ဝိနိယန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝိနယော၊
ပိပါသာနံ ဝိနယော ပိပါသဝိနယော။ (ပိပါသအရ ကာမတဏှာ)

အာလယသမုဂ္ဂါတော အာလိယန္တိ အဘိရမိတဗ္ဗဋ္ဌေန သေဝိယန္တိတိ အာလယာ၊
သမုဂ္ဂါတိယန္တိ ဧတ္ထာတိ သမုဂ္ဂါတော၊
အာလယာနံ သမုဂ္ဂါတော အာလယသမုဂ္ဂါတော။

အာလယ အရ ကာမဂုဏ် ၅-ပါး(မုချတ္ထ)၊ ယင်း၌ တပ်မက်သော ဆန္ဒရာဂ(ဥပစာရတ္ထ)။
ဝဠုပစ္ဆေဒေါ ဥပစ္ဆိန္ဒတိ ဧတ္ထာတိ ဥပစ္ဆေဒေါ၊ ဝဠုဿ ဥပစ္ဆေဒေါ ဝဠုပစ္ဆေဒေါ။

ဝဠု အရ (၁) ကမ္မဝဋ် (လောကီကု၊အကု၊စေတနာ)
(၂) ကိလေသဝဋ် (အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ၊ဥပါဒါနံ)
(၃) ဝိပါကဝဋ် (လောကီဝိပါက် ၃၂၊ စေ ၃၅၊ ကမ္မဇရုပ်၂၈)

တဏှာက္ခယော ခိယန္တိ ဧတ္ထာတိ ခယော၊ တဏှာယ ခယော တဏှာက္ခယော။

ဝိရာဂေါ ဝိရဇ္ဇန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝိရာဂေါ။

နိရောဓော နိရုဇ္ဈန္တိ ဧတ္ထာတိ နိရောဓော။

နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာယန္တိ ဧတ္ထာတိ နိဗ္ဗာနံ။

(မဒနိမ္မဒနော-စသော ၈-ပုဒ်တို့အရ နိဗ္ဗာန်ကိုကောက်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟစာလင်းတံနိး

တဏှာအပြား ၁၀၈- ရေတွက်ပုံ

(၁) ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာ သုံးပါးကိုတည်-

(၂) အာရုံ ၆-ပါးဖြင့်မြှောက် ၁၈။

(၃) ယင်း ၁၈-ကိုတည်- ကာလသုံးပါးဖြင့် မြှောက် ၅၄။

(၄) ယင်း ၅၄-ကိုတည်- အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ-သန္တာန် ၂-ပါးနှင့် မြှောက် ၁၀၈။

[ဆောင်]

တဏှာသုံးတန်၊ အရင်းခံ၊ အာ၊ကာ၊သံ နှင့်မြှောက်။

တဏှာအစစ်၊ တစ်ရာရစ်၊ မှတ်လစ်ကိုယ်မှာရောက်။

အဂ္ဂတော

တောပစ္စည်း သတ္တမိအနက်၊ (နံ) ဟိတ်အနက်၌ ကွစိတော-ဟူသော
ယောဂဖြင့်သက်။

ဗုဒ္ဓေ ပသနာနံ

မဟာကုဉာသံ၊ မဂ်လေးပါးရှိ သဒ္ဓါ။ (ဋီ)

အဂ္ဂေ ဓမ္မေ

နိဗ္ဗာန်ကိုကောက်။

အဂ္ဂဿ(ဒါတာ)

စတုတ္ထိသဝိဘတ်၊ သမ္ပဒါန်အနက်၌ သက်။

(နံ) ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊ ကံအနက်၌ ဒုတိယာပဉ္စမိနန္ဒဖြင့် သက်။

အဂ္ဂဓမ္မသမာဟိတော

အဂ္ဂေါ ဓမ္မော အဂ္ဂဓမ္မော၊ အဂ္ဂဓမ္မေန သမာဟိတော

အဂ္ဂဓမ္မသမာဟိတော။ (အဂ္ဂ-အရ ဓမ္မ-အရ = သဒ္ဓါ၊ ဒါနစေတနာ-စသည်
ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်)

(နံ)အဂ္ဂဿ ဓမ္မော အဂ္ဂဓမ္မော၊ အဂ္ဂဓမ္မေန သမာဟိတော

အဂ္ဂဓမ္မသမာဟိတော။ အဂ္ဂ အရ ကုသိုလ်။ ဓမ္မ အရ ဝိပါက်။

အဂ္ဂပ္ပတ္တော

အဂ္ဂံ အဂ္ဂဘာဝံ ပတ္တော အဂ္ဂပ္ပတ္တော။ (အဂ္ဂ အရ မဂ်၊ဖိုလ်)

ဝဿကာရသုတ် (အံ၊၁။၃၄၄)

အနုဿရိတာ

သရတိတိ သရိတာ(သရ+တု)၊ အနုဂနာ သရိတာ အနုဿရိတာ။

ဗဟုဿ

ဗဟု+အဿ ဟုပုဒ် ဖြတ်။

အဿ

ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊ အဂုတ္တကတ္တာအနက်၌ သက်။

ဇနတာ

ဇနာနံ သမူဟော ဇနတာ။

ကလျာဏဓမ္မတာ

ကလျာဏော ဓမ္မော ကလျာဏဓမ္မော။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

ကလျာဏဓမ္မော ဝေ ကလျာဏဓမ္မတာ။(ဝိပဿနာနှင့် မဂ်ကောက်)
(ကုသလဓမ္မတာ နည်းတူ)

ဝိတက္ကပထေ ဝိတက္ကေတိတိ ဝိတက္ကော၊ ဝိတက္ကောယေဝ ဝိစာက္ကပထော။ (တဗ္ဘော)
(နံ) ဝိတက္ကောယေဝ ပထော ဝိတက္ကပထော။

ဝိတက္က အရ မဟာကြိယာရှိ ဝိတက်ကော်က်။ (ဈာနာနံ အရ ရူပကြိယာဈာန် ၄-ပါး)
မစ္စုပါသပ္ပမောစနံ မရဏံ မစ္စု(မရ+တျ)၊ မစ္စုနော ပါသော မစ္စုပါသော၊
မစ္စုပါသသ္မာ ပမောစနော မစ္စုပါသပ္ပမောစနော။

မစ္စုပါသ အရ တဏှာ။ (နံ) တောဘူမကဝင်္ဂဒုက္ခ။ ပမောစနအရ အရိယာမဂ်။
မဂ္ဂါမဂ္ဂဿ မဂ္ဂေါ စ အမဂ္ဂေါ စ မဂ္ဂါမဂ္ဂေါ။ တဿ။

ဆဋ္ဌိ သဝိဘတ်၊ သတ္တမိအနက်၌ သက်၊ ကုသလသဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်သောကြောင့်။
အန္တိမသာရိရော အန္တေ ဇာတ် အန္တိမံ၊ အန္တိမံ သရိရံ အန္တိမသရိရံ၊ အန္တိမသရိရံ ဓာရေတိတိ
အန္တိမသာရိရော။(တောသုဂုဋ္ဌိ-သုတ်ကြီးဖြင့် အလယ်ဖြစ်သော သဋ္ဌိ အာဂုဋ္ဌိပြ)

ဒေါဏသုတ် (အံ၊၁။၃၄၆)

ဥက္ကဋ္ဌံ ဥက္ကံ ဓာရေတိ ဧတဿ မာပိတကာလေတိ ဥက္ကဋ္ဌာ။ (ဥက္ကာ+ဓာ ဟူလိုလျက်
ဧကို ဌပြု၊ အသဒိသဒ္ဓေဘော်လာ၊ ရဿပြု)။

(နံ) ဥက္ကာသု ဌာတိ ဥက္ကဋ္ဌာ။(ရဿပြု၊ ဒွေဘော်လာ)။

(နံ) ဥက္ကာသု ဝိဇ္ဇောတယန္တိသု ဌိတာတိ ဥက္ကဋ္ဌာ။

(ဝိဇ္ဇောတယန္တိ-ပုဒ်ချေ၊ ရဿပြု၊ ဒွေဘော်လာ) (ဋီ၊၂၉၁-၂)

(အံဝိဘတ် ဆဋ္ဌိအနက်၌သက်။ အန္တရာသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်တည်း)

သနေမိကာနိ စက္ကံ နယတိတိ နေမိ၊ (နိ+မိ)၊ သဟ နေမိယာ ယာနိ ဝတ္တန္တိတိ သနေမိကာနိ။
(သဟ+နေမိ+က)။ နေမိသဒ္ဓါ ဣတ္ထိလိင်၊ ဣကာရန် (နံ) ဤကာရန်။

သနာဘိကာနိ နဘတိ ဟိံသတိတိ နဘိ (နဘ+ကာ)၊ နဘိ ဝိယာတိ နဘိ၊
သဟ နာဘိယာ ယာနိ ဝတ္တန္တိတိ သနာဘိကာနိ။

ပါသာဒိကံ ပသာဒံ ဧနေတိတိ ပါသာဒိကော။

ဥက္ကမဒမထသမထမနပ္ပတ္တံ ကိလေသေ ဒမေတိ ဝိနေတိတိ ဒမထော၊ ကိလေသေ သမေဘိတိ

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

သမထော၊ ဒမထော စ သမထော စ ဒမထသမထော။

ဥတ္တမော၊ ဒမထသမထော ဥတ္တမဒမထသမထော။

ဥတ္တမဒမထသမထံ အနုပ္ပတ္တော ဥတ္တမဒမထသမထမနုပ္ပတ္တော။

ဒမထ အရ အရဟတ္တမဂ်။ သမထ အီရ အရဟတ္တမဂ်သမာဓိ။

ဥတ္တမ အရ အရဟတ္တမဂ်နှင့် အရဟတ္တမဂ်သမာဓိ။ (အတိသုန္ဒရံ)

- နာဂံ (၁) ဆန္ဒာဒီဟိ အဂတိံ န ဂစ္ဆတိတိ နာဂေါ။ (န-ဂမု+က္ခိ၊ နှင့် အကို ဒိယပြု)
- (၂) ပဟိနကိလေသေ န အာဂစ္ဆတိ နပစ္ဆာဂစ္ဆတိတိ နာဂေါ။ (န-အာ+ဂမု+က္ခိ)
- (၃) နတ္ထိ အာဂု ယဿာတိ နာဂေါ။ (န+အာဂု၊ အာဂု-အရ အကုသိုလ်)
- (၄) နာဂေါ ဝိယာတိ နာဂေါ။ (ဥပမာတဒ္ဓိတံ)

ဒေဝုပပတ္တိ ဥပပဇ္ဇနံ ဥပပတ္တိ၊ ဒေဝေသု ဥပပတ္တိ ဒေဝုပပတ္တိ။

ဂန္ဓဗ္ဗော ဂန္ဓံ အဗ္ဗတိ ပရိဘုဉ္ဇတိတိ ဂန္ဓဗ္ဗော။ (ဂန္ဓ+အဗ္ဗ+အ)

(နံ) ဂေါမိံ သဂ္ဂေ ဓုနာတိ ကမ္မတိ ဂါယနနဋ္ဌနာဒိဝေသာနာတိ ဂန္ဓဗ္ဗော။

(ဂေါ+ဓု+ဏ၊ ဂေါ-၌ ဩကို အ-ပြု၊ ဓု-၌ ဥကို ဩပြု၊ ဩကို အဝပြု၊

ဝဒ္ဓေဘော်လာ၊ဂုကို ဗ္ဗပြု၊ ဂအထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြု ပြီး)

ဝိဟင်္ဂမော ဝိဟေ အာကာသေ ဂစ္ဆတိတိ ဝိဟင်္ဂမော။

(ဝိဟ-ဂမု+ဏ၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ ငပြု)

အဗ္ဗဇေ အာ-ဝဇေ+ဇယျံ၊ ကွစိဓာတုဖြင့် ဇယျံကို ဇပြု။

အာသဝါ အရ လောကီကုသိုလ်၊အကုသိုလ်စေတနာနှင့် ကြွင်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။ (ဋီ၊၂၉၃)

အပရိဟာနိယသုတ် (အံ၊၁။၃၄၈)

ပရိဟာနာယ ပရိဟာယနံ ပရိဟာနံ၊ တဿ ပရိဟာနာယ။
အပါဒါနံပုဒ်အရ သမထဝိပဿနာ မဂ် ဖိုလ်ကောက်။

နိဗ္ဗာနဿေဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်၊ အနုပါဒိသေသပရိနိဗ္ဗာန်။

အပ္ပမာဒရတော ပမဇ္ဇနံ ပမာဒေါ၊ န ပမာဒေါ အပ္ပမာဒေါ။

အပ္ပမာဒေ ရတော အပ္ပမာဒရတော။

ပတိလိနသုတ် (အံ၊၁။၃၄၉)

ပနုဏ္ဏပစ္စေကသစ္စော ပနဒိယိသုတိ ပနုဏ္ဏာနိ၊ (ပ-နဒ+တ)
 ပစ္စေကံ ဂဟိတာနိ ပစ္စေကာနိ၊ (ဂဟိတတဒ္ဓိတ်)
 ပစ္စေကာနိ သစ္စာနိ ပစ္စေကသစ္စာနိ၊
 ပနုဏ္ဏာနိ ပစ္စေကသစ္စာနိ အဿာတိ ပနုဏ္ဏပစ္စေကသစ္စော။

ပနုဏ္ဏ-၌ အန္တတ်-အရ သောတာပတ္တိမဂ်၊ ဗာဟုတ်-အရ ဒိဋ္ဌိ။
 သမဝယသဋ္ဌေသနော သဋ္ဌာ ဒေသနာ သဋ္ဌေသနာ၊ နတ္ထိ ဝယော ဧတာသန္တိ အဝယာ၊
 အဝယာ သဋ္ဌေသနာ အဝယသဋ္ဌေသနာ၊
 သမ္မာ အဝယသဋ္ဌေသနာ အဿာတိ သမဝယသဋ္ဌေသနော။

သဋ္ဌာ-၌ သဇေတိ အရ သောတာပတ္တိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ်။
 တပစ္စည်း အရ လောဘဒိဋ္ဌိနှင့် မဟာကုဉာသံရှိ ဆန္ဒ။

ကာမေသနာ ကာမာနံ ဒေသနာ ကာမေသနာ။
 (ကာမ-အရ ဝတ္ထုကာမ၊ ဒေသနာ-အရ လောဘ)
 (နံ) ကာမသင်္ခါတာ ဒေသနာ ကာမေသနာ။ (၂-ပုဒ်လုံး အရ လောဘ)

ဂဟိနာ-၌ အန္တတ်-အရ အနာဂါမိမဂ် ကောက်။ (ကာမေသနာ ထောက်)
 အရဟတ္တမဂ်ကို ကောက်။ (ဘဝေသနာ ထောက်)

ဘဝေသနာ ဘဝါနံ ဒေသနာ ဘဝေသနာ။
 (ဘဝ-အရ ရူပအရူပဘဝ၊ ဒေသနာ အရ လောဘ)

ဗြဟ္မစရိယေသနာ ဗြဟ္မစရိယဿ ဒေသနာ ဗြဟ္မစရိယေသနာ။
 ဗြဟ္မစရိယ-အရ အရိယာမဂ်၊ ဒေသနာ-အရ မဟာကုဉာသံရှိ ဆန္ဒ။
 (ဤအလို ပဋိပ္ပဿဒွါ အရ အရဟတ္တမဂ်ကို ကောက်)
 (နံ)ဗြဟ္မစရိယ-အရ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၏ ဗြဟ္မစရိယ၊ ဒေသနာ-အရ ဒိဋ္ဌိကောက်။
 (ဤအလို ပဋိပ္ပဿဒွါ-အရ သောတာပတ္တိမဂ်ကောက်)

ပဿဒ္ဒကာယသင်္ခါရော သင်္ခရိယတေတိ သင်္ခါရော၊ ကာယေန သင်္ခါရော ကာယသင်္ခါရော၊
 ပဿဒ္ဒေါ ကာယသင်္ခါရော အဿာတိ ပဿဒ္ဒကာယသင်္ခါရော။
 ကာယသင်္ခါရ အရ ထွက်လေ ဝင်လေ-ဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်ကောက်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရော-အရ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပဇနဝိထိချ။
 ပဋိလိနော ပဋိလိယတိတိ ပဋိလိနော။ (ပတိ+လိ+တ) အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ္တိဝိထိချ။
 ဗြဟ္မစရိယေသနာ(သဟ)သဟယောဂအနက်၌ နာဝိဘတ်သက်၊အာယပြု၊ ခွင်းချေကပ်၊ ယချေ။
 (န)ပဌမာဝိဘတ်၊ သဟယောဂအနက်၊ အာလပနေ စ-သုတ်၌ စ-ဖြင့်သက်။
 ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ ဒိဋ္ဌိယော စဝ ဌာနာ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ။ (ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ကောက်)
 သမုဿယာ သမုဿယန္တိတိ သမုဿယာ။ (ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ကောက်)
 (န) မာန၊လောဘစသော ကိလေသာနှင့် တောဘူမကဝဋ်ဒုက္ခကို ကောက်။
 တဏှက္ခယဝိမုတ္တိနော တဏှာယ ခယော တဏှက္ခယော၊ တဏှက္ခယေ ဝိမုတ္တိ ယဿာတိ
 တဏှက္ခယဝိမုတ္တိ။ တဿ တဏှက္ခယဝိမုတ္တိနော။
 တဏှက္ခယ-အရ နိဗ္ဗာန်၊ ဝိမုတ္တိ-အရ အရဟတ္တဖိုလ်။
 ဒေသနာ (ပဋိနိဿဋ္ဌာ) အရ ကာမေသနာ၊ဘဝေသနာကို ကောက်။

ဥဇ္ဇယသုတ် (အံ၊၁။၃၅၁)

အနုကုလယညံ အနဂတံ ကုလံ အနုကုလံ။ (န) ကုလဿ အနုက္ကမော အနုကုလံ၊
 ယဇိတဗ္ဗန္တိ ယညံ၊ အနုကုလံ ဒါတဗ္ဗံ ယညံ အနုကုလယညံ။
 အဿမေဓံ မေဓန္တိ ဟနန္တိ ဧတ္တာတိ မေဓော၊ အဿာနံ မေဓော အဿမေဓော။
 မေဓ ဓာတ်အရ ဝကေစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။
 (ပုရိသမေဓံလည်း နည်းတူ)
 သမ္မာပါသံ ပါသန္တိ ခိပန္တိ ဧတ္တာတိ ပါသော၊ သမ္မာယ ပါသော သမ္မာပါသော။
 ပါဇေပယျံ ဝိပန္တိ ဧတ္တာတိ ပေယျံ၊ ဝါဇေယျံ ပေယျံ ဝါဇေပယျံ။
 နိရဂ္ဂဋ္ဌော နတ္ထိ ဧတ္ထ အဂ္ဂဋ္ဌာတိ နိရဂ္ဂဋ္ဌော။

ဥဒါယိသုတ် (အံ၊၁။၃၅၂)

ဗြဟ္မစာရယော ဗြဟ္မစာရိ-တည်း၊ ပဌမာယောသက်၊ ဤကိုဈုမှည့်၊ ယောသွကတရဿော
 ဈော-၌ ဈောဟူသော ယောဂဖြင့် (န) တေသုဝုဒ္ဓိ-ဖြင့် ဈုမည်သော ဤကို
 အပြု၍ ပြီး။ (ဤအလို ဤကာရန္တ၊ ပုံလိင်ဟုမှတ်)

(န) ဗြဟ္မစာရီ-တည်၊ ပဌမာယော သက်၊ ဣကို ဈမုညံ၊ ယောသုကတရ
 သော ဈော-သုတ်ဖြင့် အကတရသံဖြစ်သော ဈမည်သော ဣကို အပြု။
 (ဤအလို ဣကာရန္တ၊ ပုံလိင်ဟု သက္ကတ၌ ဆို၏)
 မှတ်ချက် သက္ကတ၌ တသီလဏီပစ္စည်း၊ အဿတ္တိဏီပစ္စည်းအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည်
 ကာရန် မမြဲဟု ဆိုထားသည်။
 ပုံစံ- ဗြဟ္မစာရီ၊ ဗြဟ္မစာရီ၊ သေဋ္ဌိ၊ သေဋ္ဌိ။
 ဝိဝဋ္ဌဒါ ဆာဒေတိတိ ဆဒေါ၊ ဝိဝရိယိတ္တာတိ ဝိဝဋ္ဌော၊
 ဝိဝဋ္ဌော ဆဒေါ တေဟိတိ ဝိဝဋ္ဌဒါ။ ဝိဝဋ္ဌ-၌ ဝရဓာတ် အရ အရဟတ္တမဂ်၊
 တပစ္စည်း အရ ဆဒပုဒ် အရ ရာဂစသော ကိလ္လသာ။
 သဒ္ဓေ သဒ္ဓဟတိ တောယာတိ သဒ္ဓါ၊
 သဒ္ဓါ အဿ အတ္တိတိ သဒ္ဓံ။ (ဒါနံ)
 ဟဗျံ ဟုနိတဗ္ဗော ဒါတဗ္ဗောတိ ဟဗျော။
 (ဟု+ဏျ၊ ဥကို သြပြု၊ သြကို အဝပြု၊ ဝကို ဗပြု)
 ဗြဟ္မစာရီသု ဧကဝုဏ်မု ဗဟုဝုဏ်သို ဖောက်ပြန်သော ဝစနပိပလ္လာသ။
 ရပ်ပြီး ဗြဟ္မစာရီ-တည်၊ သုသက်၊ ဣကို ဈမုညံ၊ သုနဟိသုစ-သုတ်ဖြင့် သုဝိဘတ်
 ကြောင့် ဣကို ဤဒိဗပြုသင့်သော်လည်း စသဒ္ဓါ တားမြစ်သောကြောင့်
 မပြုရ၊ ပြီး။ (န) ဗြဟ္မစာရီ-တည်၊ သုသက်၊ ရသပြု၊ ပြီး။
 (ကစည်းဝတ္တိ နှာ ၇၄၊ သုနဟိသု စ - သုတ်၌ စ-သဒ္ဓါအစီအရင်ကို
 ကြည့်လျှင် ဗြဟ္မစာရီသုသည် ဣကာရန္တလည်း ရှိနိုင်သည်မှာ လယ်ပြင်မှာ
 ဆင်သွားသလို အလွန်ထင်ရှားပါသည်။)

သမာဓိဘာဝနာသုတ် (အံ၊ ၁။ ၃၅၃)
 သံဝတ္တတိ ပထမာ သိဝိဘတ်သက်၊ သဗ္ဗာသမာဝုသောသုတ်ဖြင့် ရေ၍ ပြီး။
 (အာချာတ်နာမ်ပုဒ်)
 (န) သံ-ဝတ္တု+အ+တိ၊ အာချာတ်ကြိယာပုဒ်။
 ဆောင် အာချာတ်နောက် နာမ်၊ ဝိဘုတ်ရန်၊ ချာတ် နာမ် ဖြစ်သကဲ့။ (ဝိ သုတ်နက်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

မှတ်ချက် ဝါကျတစ်ခုတည်းဝယ် အာချာတ်ကြိယာပုဒ် နှစ်ခုပါဝင်ရာ၌ နောက်အာချာတ် ပုဒ်ကို နာမ်ပုဒ်ကြိနိင်သည်။

အနက်ပေးပုံ၊ အံ၊ သျှ၊ ၂။ ၁၂၂။ ကြည့်လေ။ (နယဂ္ဂါဟပြုပါ)

သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိယတေတိ ဘာဝနာ၊ သမာဓိ စ သော ဘာဝနာ စာတိ သမာဓိဘာဝနာ။

ပဌမသမာဓိဘာဝနာအရ ဖလသမာပတ္တိဈာန်၄-ပါး၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးမှ ရအပ်သော

ရူပ၊ အရူပကြိယာဈာန်၊ (ဋီ၊ ၂၂၉)

(ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာ အရလည်း နည်းတူမှတ်၊ ဖလသမာပတ်နှင့် ကြိယာဈာန် သမာပတ္တိဝီထိချ။)

ဒုတိယသမာဓိဘာဝနာ အရ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်၏ ပါဒကဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်။

ဉာဏဒဿနပုဋိလာဘာယ ဉာဏသင်္ခါတံ ဒဿနံ ဉာဏဒဿနံ။

ဉာဏဒဿနဿ ပဋိလာဘော ဉာဏဒဿနပုဋိလာဘော၊

ဉာဏဒဿန အရ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကောက်။

တတိယသမာဓိဘာဝနာ အရ

သိခါပတ္တဗလဝဝိပဿနာသမာဓိ(သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝီထိ) နှင့် ယင်း၏ ပါဒက ဖြစ်သော ဈာန်သမာပတ်ကိုကောက်။

ဝေဒနာစသည် အရ ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော လောကီဝေဒနာစသည်ကို ခွဲကောက်။

စတုတ္ထသမာဓိဘာဝနာ အရ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကောက်။

ဣဒဉ္စ ပန မေတံ ဘိက္ခဝေ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ပါရာယနေ ပုဏ္ဏကပဉ္စ-၌

ဝုတ္တကံပုဒ် သာမညကံပုဒ်(ဇေတံ)အရ သဝိညတ္တိက ဝစီဘောဒသဒ္ဓရုပ်။

အဝုတ္တကံပုဒ် ဝိသေသကံပုဒ်(ဣဒံ)အရ အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်။

[နိယံ]

သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပုဒ်နှစ်တန်၏၊ ကံမူကွဲပြား၊ အထူးအားဖြင့်၊ သန္ဓာယကံကား အဝုတ္တံ၊ ဝုတ္တကံကား ဝုတ္တံ၊ သန္ဓာယကံကား ဝိသေသ၊ ဝုတ္တကံကား သာမည။

သင်္ခါယ မဟာကြိယာဉာသံ ပညာကောက်။

ပရောပရာနိ ပရာနိ စ သြပရာနိ စ ပရောပရာနိ။

ဣဒ္ဓိတံ ဣဒ္ဓတိတိ ဣဒ္ဓိတံ။ (ဣဒ္ဓ+တ၊ တဏှာဒိဒ္ဓိကောက်)

ဝိရူမော ဝုနာတိ ကမ္မတိတိ ဝုမော(မီးခိုး)၊ ဝုမော ဝိယာတိ ဝုမော။ (ဒေါသ)

ဝိဂတော ဓူမော ယဿာ(ယသ္မာ)တိ ဝိရူမော။
 အနိယော နတ္ထိ ဤယောယဿာတိ အနိယော။
 ဤဃ-အရ ရာဂစသော ကိလေသာကောက်။
 အတာရိ တရ-ဓာတ်၊ ဤဝိဘတ်၊ ဓာတ်၏ အစဉ် အလာ၊ တဉ် အကို အာဒိယပြု၊
 ဤ-ကို ရသပြု ပြီး။ (အရဟတ္တဖိုလ်ကောက်)

ပဉ္စဗျာကရဏသုတ် (အံ၊၁။၃၅၅)

ဧကံသဗျာကရဏိယော ဗျာကရိယတေတိ ဗျာကရဏိယော၊
 ဧကံသေန ဗျာကရဏိယော ဧကံသဗျာကရဏိယော။
 ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏိယော ဗျာကရိတဗ္ဗောတိ ဗျာကရဏိယော၊
 ဝိဘဇေတိတိ ဝိဘဇု၊ (ဝိ-ဘဇ+တွဲ)
 ဝိဘဇ ဗျာကရဏိယော ဝိဘဇဗျာကရဏိယော။
 စတုပဉ္စဿ စတ္တာရော ပဉ္စာ စတုပဉ္စံ။ တဿ စတုပဉ္စဿ။
 သတ္တမိအနက်၊ ဆဋ္ဌိသသက်၊ ကုသလသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်တည်း။
 အာဟု ဗြူ+အန္တိ၊ ကွစိဓာတုဖြင့် ဗြူကို အာဟ၊ အန္တိကို ဥပြု၍ ပြီး။
 အတ္တာဘိသမယော သမိတိ သင်္ဂတိ သမောဓနံ သမယော၊ (ပဋိလာဘော)
 သမယော ဧဝ အဘိသမယော၊
 (နံ) အဘိဓုခဘာဝေန သမယော အဘိသမယော၊
 အတ္တဿ အဘိသမယော အတ္တာဘိသမယော။ (အတိသုန္ဒရံ)

ပဌမကောဓဂရသုတ် (အံ၊၁။၃၅၅)

ကောဓဂရ ဂရုကာတဗ္ဗောတိ ဂရု၊
 ကောဓော ဂရု ယဿာတိ ကောဓဂရ။
 သက္ကာရဂရု ကရိယတေတိ ကာရော၊ သုဋ္ဌု ကာရော သက္ကာရော၊
 သက္ကာရော ဂရု ယဿာတိ သက္ကာရဂရ။
 ဝိရဟန္တိ အရ အရိယာမဂ်ရှိ သဒ္ဓါကောက်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂီတအလင်းတန်း

ဒုတိယကောဓဂရုသုတ် (အံ၊၁။၃၅၆)

သွေဟာနွယမိဝေါသဓာ သွေဟ+အနွယာ+ဣဝ+ဩသဓာ။

သွေဟာနွယာ အနယန္တိတိ အနွယာ၊ သွေဟံ အနွယာ သွေဟာနွယာ။

(နံ) အနယာယန္တိ အနဂစ္ဆိယန္တိတိ အနွယာ၊ သွေဟေန အနွယာ သွေဟာနွယာ။ (သိနေဟ-ဟု တည်၊ ဣချေ၊ သ- နေသို့ ကပ်)

ဩသဓာ ရောဂံ ဩသာပေတိတိ ဩသဓံ၊ (ဥသ+ဓ၊ ဆေး)

ဩသဓေဟိ သံယောဇိတာ ဩသဓာ။ (ဆေးပင်)

ရောဟိတဿသုတ် (အံ၊၁။၃၅၆)

လောကဿ အန္တံ-ဌိ လောက-အရ သင်္ခါရလောက၊ အန္တံ-အရ နိဗ္ဗာန်။

ဒဠ္ဇဓမ္မာ ဒဠ္ဇံ ထိရံ ဓန ယဿာတိ ဒဠ္ဇဓန္ဒာ၊ ဒဠ္ဇဓန္ဒာ ဝေ ဒဠ္ဇဓမ္မာ။

(ဓနမှာ စ-ဖြင့် အာပစ္စည်းသက်၊ တေသု ဝုဒ္ဓိဖြင့် ဓနကို ဓမ္မပြု။)

ဓနဂ္ဂဟော ဓနံ ဂဏှာတိတိ ဓနဂ္ဂဟော။

သိက္ခိတော သိက္ခံ ဣတော သိက္ခိတော။ (ဒု-တပ်)

(နံ) သိက္ခာ သဉ္ဇာတာ အဿ အတ္ထိတိ သိက္ခိတော။ (သဉ္ဇာတအဿတ္ထိ)

(နံ) ဓနသိပ္ပံ အသိက္ခိတိ သိက္ခိတော။ (ကတ္တုသာဓ်)

ကတဟတ္ထော ကတော ပရိစိတော ဟတ္ထော ယေနာတိ ကတဟတ္ထော။

ကတူပါသနော ကတံ ဒဿိတံ ဥပါသနံ သရက္ခေပေါ ယေနာတိ ကတူပါသနော။

အသနေန အသန္တိ ဧတေနာတိ အသနံ။

ပဒဝိတိဟာရော ဝိတိဟရဏံ ဝိတိဟာရော၊ ပဒဿ ဝိတိဟာရော ပဒဝိတိဟာရော။

ကဠေဝရေ ကဠေ ဝရတိ သံဝရတိတိ ကဠေဝရံ။

ဗျာမမတ္တေ ဗျာမိယတေ အနေနာတိ ဗျာမော၊

ဗျာမော မတ္တာ ယဿာတိ ဗျာမမတ္တံ။

အပတွာ န-ပဒ+တွာ ၊ ပဒဓာတ်-အရ အရဟတ္တမင်။

ဥတွာ အရ အရဟတ္တမင်ကောက်။

သာမဏေကျော်ဒူတိယဆင့်

သုဝိဒူရသုတ် (အံ၊၁။၃၅၉)

သုဝိဒူရဝိဒူရာနိ သုဠု ဝိဒူရာနိ သုဝိဒူရာနိ၊ သုဝိဒူရာနိ ဧဝ ဝိဒူရာနိ သုဝိဒူရဝိဒူရာနိ။
သုဝိဒူရဝိဒူရေ ပဌမာသိဝိဘတ် သက်၊ တေသုဝုဒ္ဓိဖြင့် သိကို ပြော။

(နံ) ပဌမာအနက်၊ သို့ ဝိဘတ်၊ နိဒ္ဒါရဏေစ-သုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် သက်။

အဗျာယိကော အယနံ အာယော၊ န အာယော ဗျာယော၊ (ဝိ+အာယ)

န ဗျာယော အဗျာယော၊ အဗျာယော အဿ အတ္ထိတိ အဗျာယိကော။

ဝေတိ ဝိ-ဣ+တိဝိဘတ်။

ဝိသာခသုတ် (အံ၊၁။၃၆၀)

ဝိဿဋ္ဌာယ ဝိဿဇ္ဈိယတိတိ ဝိဿဋ္ဌာ။ (ဝိ-သ+တ)

ပေါရိယာ ပုရေ သံဝဒ္ဓနာရိ (ဘဝါ) ပေါရိ၊ ပေါရိ ဝိယာတိ ပေါရိ။ (ဝါစာ)

(နံ) ပုရေ ပရိပုဏ္ဏဘာဝေ ဘဝါ ပေါရိ။ (ဝါစာ)

အနေလဂလာယ နတ္ထိ ဧလံ (ဒေါသော) ဧတိဿာတိ အနေလာ၊ (ဝါစာ)

ဂလန္တိ ပတံန္တိတိ ဂလာနိ၊ နတ္ထိ ဂလာနိ ဧတိဿာတိ အဂလာ၊ (ဝါစာ)

အနေလာ စ သာ အဂလာ စာတိ အနေလဂလာ။

(နံ) ဧလံ ဒေါသံ ဂလတိတိ ဧလဂလာ၊ န ဧလဂလာ အနေလဂလာ။

ဇာနန္တိ အရ မဟာကုဉ္ဇသံရှိ ပညာ။

ဇောတယေ ဇုတ+ကာရိတ်ဏယ+ဧယျ၊ ဓာတ်-အရ လောကုတ္တရာတရား(၉)ပါး။

ပစ္စည်းအရ ဒေသနာဉာဏ်။

သုဘာသိတဇော ယထာဝါတံ ဝေတိတိ ဇော၊ (အလံတံခွန်)

ဇော ဝိယာတိ ဇော၊ (လောကုတ္တရာ ၉-ပါး)

သုဘာသိတံ ဇော ဧတေသန္တိ သုဘာသိတဇော။ (ဣသယော)

ဝိပလ္လာသသုတ် (အံ၊၁။၃၆၁)

သညာဝိပလ္လာသာ ဝိပရိတတော အသနံ ပဝတ္တနံ ဝိပလ္လာသော၊ သညာယ ဝိပလ္လာသော

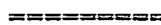
သညာဝိပလ္လာသော။ အကုသိုလ်ရှိ သညာကောက်။

(ဋီကာ-၌ကား အနိစ္စာဒီနိ ဝတ္ထုနိ နိစ္စန္တိအာဒိနာ ဝိပရိတတော အသန္တိတိ

ဝိပလ္လာသာ- ဟု ကတ္တုသားပြုထားသည်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

- မှတ်ချက် ဝိပလ္လာသအပြား (၁၂) ပါးနှင့် ယင်းတို့၏ ပဟာယက မဂ်တရားကို သင်္ဂဟ အလင်းတန်း ၂၃၄- ရှု။
- ဝိသညီနော ဝိပရိတာ သညာ ဝိသညာ၊ ဝိသညာ စေတသံ အတ္ထိတိ ဝိသညီနော။ သညာ၊ စိတ်၊ ဒိဋ္ဌိ သုံးမျိုးလုံးကောက်။
- ဒက္ခါ ဒိသ+ဥပိဘတ်၊ မဟာကုဉာသံရိ ပညာ(ဝိပဿနာဉာဏ်)ကောက်။
- ဒုက္ခမဒ္ဒုက္ခဒုက္ခတော ဒုက္ခံ+အဒ္ဒုက္ခံ+ဒုက္ခတော။ ရှေ့နိဂ္ဂဟိတ်ကို မပြု၊ ဆန်းကိုဏ်းစောင့်လို သောကြောင့် နောက်နိဂ္ဂဟိတ်ကို ချေ။
- အဒ္ဒုက္ခါ ဒိသ+ဥပိဘတ်၊ ဓာတ်၏ အစဉ် အ-လာ၊ ဒဒ္ဒေဘော်ပြု၍ ပြီး။
- သမ္မာဒိဋ္ဌိသမာဒါနာ သမ္မာ အာဒိယတေတိ သမာဒါနာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမာဒါနာ ယေဟိတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိသမာဒါနာ။ မဟာကုဉာသံရိ ပညာကောက်။
- ပိယရူပါဘိနန္ဒိနော ပိယရူပဉ္စ သာတရူပဉ္စ ပိယရူပါနိ၊ (ပိရူပေကသေသံ) ပိယရူပါနိ အဘိနန္ဒိတိ ပိယရူပါဘိနန္ဒိနော။
- ရာဂဒေါသပရိက္ခိဋ္ဌာ ပရိကိလိဿန္တိတိ ပရိက္ခိဋ္ဌာ၊(ပရိ-ကိလိဿ+တ၊လိချေ၊ ကဒ္ဒေဘော်ပြု) ရာဂဒေါသေဟိ ပရိက္ခိဋ္ဌာ ရာဂဒေါသပရိက္ခိဋ္ဌာ။
(ပဋ္ဌမပဏ္ဏာသက ပြီး၏)

ဒုတိယပဏ္ဏာသက

ပဋ္ဌမပုညာဘိသန္ဓသုတ် (အံ၊၁။၃၆၅)

- ပုညာဘိသန္ဓာ အဘိသန္ဓိတိ အဘိသန္ဓာ၊ ပုညဿ အဘိသန္ဓာ ပုညာဘိသန္ဓာ။
(နံ) ပုညာနိ စေ အဘိသန္ဓာ ပုညာဘိသန္ဓာ။
- သုခဿာဟာရာ အာဟရန္တိတိ အာဟာရာ၊ သုခဿ အာဟာရာ သုခဿာဟာရာ။
(အလုတ္တကမ္မတ္တဆဋ္ဌိတပျုရိသံ)
- သောဝဂ္ဂိကာ သုဋ္ဌ၊ (အတိဝိယ) အဂ္ဂါ သုဝဂ္ဂါ၊ သုဝဂ္ဂေ ဒေန္တိတိ သောဝဂ္ဂိကာ။
- သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ သဂ္ဂေ ဥပပတ္တိ သဂ္ဂေါ၊ (ဥတ္တရပဒလောပ) သဂ္ဂါယ သံဝတ္တန္တိတိ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ။

သဂ္ဂ အရ နတ်ပဋိသန္ဓေဖြစ်သောမဟာဝိစိတ်၊စေတသိက်နာမက္ခန္ဓာ၊ကဋတ္တာရုပ်။
 သုခဝိပါကာ 'သုခေါ ဝိပါကော နေသန္တိ သုခဝိပါကာ။
 သုခ-အရ၊ဝိပါက-အရ ကာမကုသလဝိပါက် (၁၆) ပါး။
 မှတ်ချက် အထက်ပါပုဒ်တို့အရ ပစ္စည်းလေးပါးလှူဒါန်းသူ၏ မဟာကုသိုလ်စေတနာ။
 အပ္ပမာဏံ ပမာဏံ ကရောန္တိတိ ပမာဏာ၊(ကိလေသာ) ပမိနန္တိတိ ပမာဏာ၊
 နတ္ထိ ပမာဏာ ယဿာတိ အပ္ပမာဏော။ (အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကောက်)
 အပ္ပမာဏော (ပုညာဘိသန္ဓော) အရ ပစ္စည်းလေးပါးလှူဒါန်းသူ၏ မဟာကုသိုလ်စေတနာ။
 မဟောဒဓိံ ဥဒကံ ဒဓာတိတိ ဥဒမိ (ဥဒက+ဓာ+က္က)၊ မဟန္တော ဥဒမိ မဟောဒဓိံ။
 ဗဟုဘောရဝံ ဘိရုနော ဣဒံ ဘောရဝံ၊
 ဗဟု ဘောရဝံ ယတ္ထာတိ ဗဟုဘောရဝေါ။
 သာဂရံ သဂရေဟိ (ရာဇကုမာရေဟိ) ခတောတိ သာဂရော။
 (နံ) သာနံ (ဓနာနံ) အာကရောတိ သာဂရော။
 (သာကရော-ဟူလိုလျက် ကကိုဂပြု)
 (နံ) သင်္ဂံ သံသိဒနံ ရာတိ ဂဏှာတိတိ သာဂရော။ (သင်္ဂံ-ရာ+ဏ ဖြင့်
 သံဂရ- ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ သ၏ အကို အာဒိယပြု)
 အနုဒပါနဝတ္ထဒံ အနံ ဒဒါတိတိ အနုဒေါ၊
 ပါနဉ္စ ဝတ္ထဉ္စ ပါနဝတ္ထံ၊
 ပါနဝတ္ထံ ဒဒါတိတိ ပါနဝတ္ထဒေါ၊
 အနုဒေါ စ သော ပါနဝတ္ထဒေါ စာတိ အနုဒပါနဝတ္ထဒေါ။

ဒုတိယပုညာဘိသန္ဓသုတ် (အံ၊၁။၃၆၆)

အဝေစ္စပ္ပသာဒေန ပသိဒနံ ပသာဒေါ၊ အဝေစ္စ ပသာဒေါ အဝေစ္စပ္ပသာဒေါ။
 အဝေစ္စ . အဝ-ဣ+တွာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ရှိ သဒ္ဓါ။
 အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သောတာပတ္တိမဂ် ဖိုလ် ဝိရတိကောက်။
 သဒ္ဓါ အရ သောတာပတ္တိမဂ်ရှိ သဒ္ဓါကောက်။
 သီလံ အရ သောတာပတ္တိမဂ်ရှိ ဝိရတိကောက်။

ပဌမသံဝါသသုတ် (အံ၊၁။၃၆၈)

ဝေရဉ္စ

ဝိဂတော ရဇော ယတ္ထာတိ ဝေရဉ္စာ။
(ဝိရဇာ - ဟူလိုလျှက် ထူ- ကို ဧ-ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ ဥပြု၍ ပြီး)
(နဲ) ဝေရံ ဧတ္ထ ဇာတာတိ ဝေရဉ္စာ။ တံ ဝေရဉ္စံ။
ဆဋ္ဌိအနက်၊ အံဝိဘတ်၊ ကွစိဒုတိယာ ဆဋ္ဌိနမတ္ထေ-သုတ်ဖြင့် သက်၊ အန္တရ
သဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်။ (မရရံ လည်း နည်းတူ)

ကဒရိယာ

ယထာကမ္ပံ တာ တာ ဂတိယော အရန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိတိ အရိယာ။ (သတ္တာ)
ကုစ္စိတာ အရိယာ ကဒရိယာ။ (ထဒ္ဒမစ္ဆရိနော)

ဇာနိပတယော

ဇာယာ စ ပတိ စ ဇာနိပတယော။ (ဇာယာ-သဒ္ဓါကို ဇာနိပြု)

ဆဝေါ

ဆဝတိ ဂစ္ဆတိတိ ဆဝေါ။

အတ္ထာသံ

အတ္ထာ+အာသံ ဟု ဖြတ်။ အာသံ-ကို တ-လိင်တည်၊ ဆဋ္ဌိနံ-ဝိဘတ်သက်၊
နံဝိဘတ်ကို သံပြု၊ အာ စ တိလိင်-ဟူသော နိတိသုတ်ဖြင့် တကို အာပြု၍
ပြီး။ (နဲ) ဧတ-တည်၍ ဧတ-ကို အာပြု၍လည်း ရပ်တွက်။

ဝဒညူ

ဝဒံ ဇာနာတိတိ ဝဒညူ။ မဟာကုဉ္ဇသံရိ ဒါနစေတနာ၊ (နဲ) ပညာ။

ပဌမသမဇီဝီသုတ် (အံ၊၁။၃၇၂)

သုသုမာရဂိရေ

ဂိရတိ ပသဝတိ သြသဓာဒယောတိ ဂိရိ၊ (ဂိရ+ထူ)
သုသုမာရသဏ္ဍာနော ဂိရိ ဧတ္တာတိ သုသုမာရဂိရိ။
(နဲ) သသတိ ဟိံသတိတိ သုသု၊ မာရေတိတိ မာရော၊
သုသု ဧဝ မာရော သုသုမာရော။
ဧတဿ မာပိတကာလေ ဂိရတိ သဒ္ဓံ နိဂ္ဂိရတိ ဧတ္တာတိ ဂိရိ၊
သုသုမာရဿ ဂိရိ သုသုမာရဂိရိ။

နကုလပိတာ

နကုလဿ (ဒါရကဿ) ပိတာ နကုလပိတာ။

အတိစရိတာ

စရတိတိ စရိတာ၊ အတိက္ကမိတွာ စရိတာ အတိစရိတာ။
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော လောဘာမူမိတ္တုပ္ပါဒ်။

အညမညံ

အည-တည်၊ အံဝိဘတ်သက်၊ ခွင်းချေကပ်။ သဗ္ဗဒီနံ ဝိတိဟာရေ သုတ်ဖြင့်
အညံအညံဟု ဒွိရပ်ပြု၊ သျာဒိလောပေါ ပုဗ္ဗဿေကဿ-သုတ်ဖြင့် ရှေ့အံ

ဝိဘတ်ကို ချေ၊ မ-လာ၊ ကပ် ပြီး။

သမသီလိနံ သမံ သီလံ သံမသီလံ၊ သမသီလံ ယေသံ အတ္ထိတိ သမသီလိ။ တေသံ။
ဆန်းဂိုဏ်းစောင့်လိုသောကြောင့် ရသယပြု။

သုပ္ပဝါသာသုတ် (အံ၊၁။၃၇၃)

ကောလိယာနံ ကောလေ (ကောလနဂရေ) ပတိဋ္ဌိတာ ကောလိယာ။
သမ္ပဝါရေသိ သံ-ပ-ဝရ+ကာရိတ်ဏေ၊ ဤ၊
ဝရဓာတ် အရ မဟာကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာဉာဏ်သံစိတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော
ကာယဝိညတ်၊ဝစီဝိညတ်။

ပစ္စည်းအရ သုပ္ပဝါသာ၏ မဟာကုဉာဏ်ရှိ ဒါနစေတနာ။
ဥဇဂတိသု ဂစ္ဆန္တိ ပဋိပဇ္ဇန္တိတိ ဂတာ၊ ဥရံ ဂတာ ဥဇဂတာ။ တေသု ဥဇဂတေသု။
သမ္ပဒါနံအနက်၊ သုဝိဘတ်၊ သမ္ပဒါနေစ ဖြင့်သက်။
(နံ)သတ္တမိအနက်၊ သုဝိဘတ်၊ ဩကာသေ သတ္တမိ။ (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကောက်)
လောကဝိဒူနနဝဏ္ဏိတာ လောကဝိဒူနနံ+ဝဏ္ဏိတာ ဟုဖြတ်။ ဗျဉ္ဇနေစ - သုတ်ဖြင့် ဆန်းဂိုဏ်း
စောင့်လိုသောကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ချေ။

လောကဝိဒူနနံ နံဝိဘတ်၊ အဝုတ္တကတ္တားအနက်၌ သက်။

သုဒတ္တသုတ် (အံ၊၁။၃၇၄)

ပရဒတ္တဘောဇိနံ ပရေဟိ ဒိန္နံ ပရဒတ္တံ၊ ပရဒတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တိတိ ပရဒတ္တဘောဇိနေ၊
(ပရဒိန္နံ ဟူလိုလျှက် ဒိန္နံသဒ္ဒဿ ဒတ္တော သမာသေ-ဟူသော နိတိသုတ်ဖြင့်
ဒိန္နံကို ဒတ္တပြု၍ ပြီး)

အနုပ္ပဝေစ္ဆတိ အနု-ပ-ဝိသ+အ+တိ။ ဣသုယမုနမန္တော ဣဝါ- သုတ်၌ အန္တော ဣဝါ
ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဝိသ၌ သ-ကို ခွပြု၊ ဣကို ဧဝဒ္ဒိပြု၊ ပဒ္ဒေဘော်
လာ၍ ပြီး။

သညတာနံ ကာယဝါစာဟိ သံယမန္တိတိ သညတာ။ (သံ-ယမု+တ)
ဝိရတိစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကု၊ကြိစိတ္တုပ္ပါဒ်။
(သံယတာ-ဟု ဖြတ်၊ သယေ စ-သုတ်ဖြင့် နောက်ယကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို
ယနှင့်တကွ ဥပြု၊ ဥ ဒွေဘော်လာ) ။

ဂိဟိသာမိစိသုတ် (အံ၊၁။၃၇၆)

ဂိဟိသာမိစိပဋိပဒံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရံ ဂဏှာတိတိ ဂေဟံ၊

ဂေဟံ အဿ အတ္ထိတိ ဂိဟိ၊

သမ္မာ ဘာဝေါ သာမိစိ၊ (သမ္မာပုဒ်+ဏပစ္စည်း၊ နဒါဒိ ဤပစ္စည်း)

ဂိဟိနံ သာမိစိ ဂိဟိသာမိစိ၊

ဂိဟိသာမိစိ စ သာ ပဋိပဒါ စာတိ ဂိဟိသာမိစိပဋိပဒါ။

ပစ္စည်းလေးပါးလှူဒါန်းသူ၏ ဒါနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော

မဟာကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။

ရတ္တော

ရဉ္စန္တိ ဧတ္ထာတိ ရတ္တိ။ (နံ) ရာသဒ္ဓေါ တိယျတိ ဆိန္ဒတိ ဧတ္ထာတိ ရတ္တိ။

တသ္မိ ရတ္တော။ ကာလပညတ်။

(ရတ္တိ-တည်၊ သို့ သက်၊ အာဒိတော ဩ စ-သုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် သို့-ကို

ဩပြုခွင်းချေကပ် ပြီး)

ပုညံ-အရ

ဒါနစေတနာနှင့် သတိပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။

ပတ္တကမ္မသုတ် (အံ၊၁။၃၇၆)

ဣဋ္ဌာ

ဣစ္ဆိယန္တေတိ ဣဋ္ဌာ။ (ဣသု+တ)

ကန္တာ

မနေ ကမန္တိ ပဝိသန္တိတိ ကန္တာ။ (နံ) ကာမေတဗ္ဗာတိ ကန္တာ။

မနာပါ

မနံ အပ္ပါယန္တိ ပဝဗ္ဗေန္တိတိ မနာပါ။

ဥပဇ္ဈာယေဟိ

သုခဒုက္ခေသု ဥပနေသု ဥပနိဇ္ဈာယိတဗ္ဗာ အနုဿရိတဗ္ဗာတိ ဥပဇ္ဈာယာ။

(ငြိကား၌ ဥပနိဇ္ဈာယန္တိတိ ဥပဇ္ဈာယာ-ဟု ကတ္တုသာဓ်ပြုသည်။)

ဗောဓိ

စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဗုဇ္ဈတိတိ ဗောဓိ။ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်)

အဘိဇ္ဈာပိသမလောဘာဘိဘူတေန ပိသမော လောဘော ပိသမလောဘော၊

အဘိဇ္ဈာသင်္ခါတော ပိသမလောဘော အဘိဇ္ဈာပိသမလောဘော၊

တေန အဘိဘူတော အဘိဇ္ဈာပိသမလောဘာဘိဘူတော။ (စေတော)

အကိစ္စံ

ကာတဗ္ဗန္တိ ကိစ္စံ၊ န ကိစ္စံ အကိစ္စံ။

ဝိစိကိစ္ဆာဘိဘူတေန စိကိစ္ဆနံ စိကိစ္ဆာ(ကိတ+ဆ)၊

ဝိဂတာ စိကိစ္ဆာ ဧတာယာတိ ဝိစိကိစ္ဆာ။

(န) သဘာဝံ ဝိစိနန္တော တာယ ကိစ္ဆတိ ကိလမတိတိ ဝိစိကိစ္ဆာ၊
 (ဝိစိနန္တ+ကိတ+ဆ+အာ)၊ ဝိစိကိစ္ဆာယ အဘိဘူတော ဝိစိကိစ္ဆာဘိဘူတော။

ရုပ်ပြီး ဝိစိနန္တကိစ္ဆာ-ဟူလိုလျှက် သရာသရေလောပံ-သုတ်၌ သရေ-ဟူသော
 ယောဂဝိဘာဂဖြင့် (န) တေသုဝုဒ္ဓိ-သုတ်ကြီးဖြင့် နန္တ-သဒ္ဒါအပေါင်းကို
 ချေ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-ပြီး။

အာပါတဒသော တံတံ အတ္ထံ အာပါတေတိတိ အာပါတော၊ တံတံ အတ္ထံ ပဿတိတိ ဒသော၊
 အာပါတော စ သော ဒသော စာတိ အာပါတဒသော။

ဥဋ္ဌာနဝိရိယာဓိဂတေဟိ ဥဋ္ဌာနသင်္ခါတံ ဝိရိယံ ဥဋ္ဌာနဝိရိယံ၊ (န)ဥဋ္ဌာနဉ္စ ဝိရိယဉ္စ ဥဋ္ဌာနဝိရိယံ။
 ဥဋ္ဌာနဝိရိယေန အဓိဂတာ ဥဋ္ဌာနဝိရိယာဓိဂတာ။

ဗာဟာဗလပရိစိတာ ဝဟတိ ဧတာယာတိ ဗာဟာ၊(ဝဟ+အ+အာ) ဗာဟာယ ဗလံ ဗာဟာဗလံ၊
 ဗာဟာဗလေန ပရိစိတာ ဗာဟာဗလပရိစိတာ။

သေဒါဝက္ခိတ္တေဟိ သေတိ ပစ္စတိတိ သေဒေါ၊ (သေ+တ၊ တကို ဒပြု)
 (န)သေဒတိ မုစ္စတိတိ သေဒေါ။
 သေဒေါ အဝက္ခိတ္တော ယေဟိတိ သေဒါဝက္ခိတ္တာ။

ပတ္တကမ္မာနိ ပတ္တာနိ ယုတ္တာနိ ကမ္မာနိ ပတ္တကမ္မာနိ။
 ဉာတိဗလိံ ဗလန္တိ ဇီဝန္တိ ဧတေနာတိ-ဗလိံ၊ ဉာတိနံ ဗလိံ ဉာတိဗလိံ။
 အတိထိဗလိံ အတတိ ဂစ္ဆတိတိ အတိထိ(အတ+ထိ)၊ အတိထိနံ ဗလိံ အတိထိဗလိံ။

ပုဗ္ဗပေတဗလိံ ပရလောကံ ဧတိ ဂစ္ဆတိတိ ပေတော၊ ပုဗ္ဗေ ပေတော ပုဗ္ဗပေတော၊
 ပုဗ္ဗပေတာနံ ဗလိံ ပုဗ္ဗပေတဗလိံ။

ရာဇဗလိံ ရညော ကတ္တဗ္ဗော ဗလိံ ရာဇဗလိံ။
 ဒေဝတာဗလိံ ဒေဝေါ ဧဝ ဒေဝတာ၊ ဒေဝတာနံ ကတ္တဗ္ဗော ဗလိံ ဒေဝတာဗလိံ။

ခန္တိသောရစ္စေ ခမနံ ခန္တိ၊ (ခမ+တိ) မဟာကုရိ အဒေါသ။ သောဘနေ ရတော သူရတော၊
 သူရတဿ ဘာဝေါ သောရစ္စံ၊ ခန္တိ စ သောရစ္စဉ္စ ခန္တိသောရစ္စံ။

သု အရ ကာယကံ ဝစိကံ ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်။
 သူရတ အရ၊ သောရစ္စ အရ မဟာကုသိုလ်ရှိ ဝိရတိ။
 ဒမေန္တိ ဒမ+စုရာဒိဏေ+အန္တိ။ မဟာကုညာသံရှိ သတိ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂါတအလင်းတန်း

သမေန္တိ သမု+ကာရိတ်ဏေ+အန္တိ။ အရဟတ္တမဂ်။
 ပရိနိဗ္ဗာပေန္တိ ပရိ-နိ-ဝါ+ဏာပေ+အန္တိ။ အရဟတ္တမဂ်။
 ဥဒ္ဓဂ္ဂိကံ အဂ္ဂံ ဝိယာတိ အဂ္ဂံ၊ ဥဒ္ဓံ အဂ္ဂံ အဿာတိ ဥဒ္ဓဂ္ဂိကာ။ (ဒက္ခိဏာ)
 ဥဒ္ဓဂ္ဂ အရ ကာမကုသလဝိပါက် ၁၆-ပါး။
 ဣကပစ္စည်း အရ ဒါနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်။
 သောဝဂ္ဂိကာ သဂ္ဂဿ ဟိတာ သောဝဂ္ဂိကာ။
 (န) သုဝဂ္ဂေ နိယုတ္တာ သောဝဂ္ဂိကာ။
 သဂ္ဂ အရ နတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်။
 ဣက အရ ဒါနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်။
 ဘစ္စာ ဘရိယန္တေတိ ဘတာ (ဘရ+တ)၊ ဘတာ ဧဝ ဘစ္စာ။ (ဘတ+ဏျ)
 အာပဒါသု ပဋ္ဌမာအနက်၊ သတ္တမိဝိဘတ်သက်၊ နိဒ္ဓါရဏေစ-သုတ်၌ စသဒ္ဓါ။
 ဥဒ္ဓဂ္ဂါ ဥဒ္ဓံ အဂ္ဂံ အဿာတိ ဥဒ္ဓဂ္ဂါ။
 အနနတာပိယံ အနတာပေတိတိ အနတာပေါ၊ အနတာပေါ ဧဝ အနတာပိယံ။ (ကုက္ကုစ္စ)
 န အနတာပိယံ အနနတာပိယံ။ (ဒါနကုသိုလ်)
 ပေစ္စ ပ-ဣ+တွာ။ နတ်ပဋိသန္ဓေကောက်။
 အရိယစမ္မေ အရိယာနံ စမ္မော အရိယစမ္မော။ ငါးပါးသီလ(မဟာကုသိုလ်ဝိရတီ)

အာနဏျသုတ် (အံ၊ ၁။ ၃၈၀)

ကာမဘောဂိနာ ကာမော စ ကာမော စ ကာမာ၊ (ဝတ္ထု+ကိလေသကာမ)
 ကာမေ ဘုဒ္ဓတိတိ ကာမဘောဂိ။ (လောဘ)
 အတ္ထိသုခံ အတ္ထိတိ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ သုခံ အတ္ထိသုခံ။
 ဘောဂသုခံ ဘောဂေ ပရိဘုဒ္ဓန္တဿ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ သုခံ ဘောဂသုခံ။
 အာနဏျသုခံ နတ္ထိ ဣဏံ ယဿာတိ အနဏော၊ (နပုဒ်+ဣဏပုဒ်)
 အနဏဿ ဘာဝေါ အာနဏျ။
 အာနဏျန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ သုခံ အာနဏျသုခံ။
 အနဝဇ္ဇသုခံ နတ္ထိ အဝဇ္ဇံ ယဿာတိ အနဝဇ္ဇော၊ (အဟံ)

အနဝဇ္ဇောတိ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ သုခံ အနဝဇ္ဇသုခံ။

ပညာ (ဝိပဿတိ)မဟာကုဉာသံရှိ-ပညာ။

ဥဘော သရုပ် (၁) အာနဏျသုခ၊ ဘောဂသုခ၊ အတ္ထိသုခတစ်ဘို့။

(၂) အနဝဇ္ဇသုခတစ်ဘို့။

သုမေဓသော သုန္ဒရာ မေဓ သုမေဓာ၊

သုမေဓာ ယဿ အတ္ထိတိ သုမေဓသော။ (သုမေဓာ+သော)

ဗြဟ္မသုတ် (အံ၊၁။၃၈၁)

သဗြဟ္မကာနိ သဟ ဗြဟ္မေန ယာနိ ဝတ္တန္တိတိ သဗြဟ္မကာနိ။ (သဟ+ဗြဟ္မ+က)

ပုတ္တာနံ အဝုတ္တကတ္တာအနက်၊ ဆဋ္ဌိနိဝိဘတ်။

ပူဇိတာ၌ ကံဟော တပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်။

ဂူပသုတ် (အံ၊၁။၃၈၂)

ဂူပပ္ပမာဏော ပမိနောတိ ဥဠာရတာဒိဝိသေသံ ဧတေနာတိ ပမာဏံ၊

ဂူပံ ပမာဏံ ဧတဿာတိ ဂူပပ္ပမာဏော။ (ဋီ)

ဂူပပ္ပသန္ဓော ပသီဒတိတိ ပသန္ဓော၊

ဂူပေ ပသန္ဓော ဂူပပ္ပသန္ဓော။

ပမာဏိသု ပ-မာ+ကိယာဒိနာ+ဥံ။

အနန္တု အန-ဂမု+ဉိဝိဘတ်၊ ဓာတ်၏အစ၌ အ-လာ၊ အန၌ ဥကို ဝပြု၊ နှ အသို့ကပ်၊

ဂမကို ဂါပြု၊ ဂခွင်းချေကပ်။

ဆန္ဒရာဂဝသူပေတာ ဆန္ဒော စ ရာဂေါ စ ဆန္ဒရာဂေါ၊

ဆန္ဒရာဂဿ ဝသော ဆန္ဒရာဂဝသော၊

ဆန္ဒရာဂဝသံ ဥပေတာ ဆန္ဒရာဂဝသူပေတာ။

သမန္တောဝရဏော အာဝရိယတေတိ အာဝရဏော၊ သမန္တော အာဝရဏော သမန္တောဝရဏော။

(နဲ) အာဝရိယတေ အာဝရဏံ၊

သမန္တော အာဝရဏံ အဿာတိ သမန္တောဝရဏော။

(အာဝရဏသဒ္ဒါ ကမ္မသာဓ်အခိုက် ပုံလိင်၊ ဘာဝသာဓ်အခိုက် နပုံလိင်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

သရာဂသုတ် (အံ၁။၃၈၃)

သမာနော မညနံ မာနေော၊ (နံ) မညတိတိ မာနေော၊ မညတိ စတေနာတိ မာနေော၊
သဟ မာနေန ယော ဝတ္တတိတိ သမာနေော။

(ပရမတ္ထသဒ္ဓါကို ဝိဂ္ဂဟပြုလိုလျှင် ကတ္တု၊ကရဏ၊ ဘာဝ သုံးမျိုးပြု)
သာရတ္တာ ရဇ္ဇန္တိတိ ရတ္တာ၊ သုဠု ရတ္တာ သာရတ္တာ။
(သံ+ရတ္တာ-ဟုဖြတ်၊ နိဂ္ဂဟိတ်ချေ၊ ဒီဃပြု၍ ပြီး)

ပိယဂူပါဘိနန္ဒိနေော အဘိနန္ဒိန္တိတိ အဘိနန္ဒိနေော၊
ပိယဂူပံ အဘိနန္ဒိနေော ပိယဂူပါဘိနန္ဒိနေော။

ဗန္ဓနံ ဗန္ဓိယတိ စတေနာတိ ဗန္ဓနံ။ (သံယောဇဉ် ၁၀-ပါးကောက်)

မောဟဇံ စာပဝိဒ္ဓသု မောဟဇံ+စ+အပိ+အဝိဒ္ဓသု-ဟု ဖြတ်။

အဝိဒ္ဓသု ဝိဒတိ ဇာနာတိတိ ဝိဒ္ဓသု၊ (ဝိဒ+ဒသုပစ္စည်း)
န ဝိဒ္ဓသု အဝိဒ္ဓသု။

ဒုခုဒြယံ ဥဒေတိတိ ဥဒြယံ၊ (ဒကို ခြပြု)၊ ဒုက္ခံ ဥဒြယံ ဒုခုဒြယံ။ (အကု စေတနာ)
တဿေဝန္တိ တဿ+ဧဝံ+အန္တိ-ဟု ဖြတ်။ တဿ-၌ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊ ကံအနက်၌သက်။

အဟိရာဇသုတ် (အံ၁။၃၈၃)

သရိသပါနိ သရတိ ဂစ္ဆတိတိ သရိရံ၊
သရိရေန သပ္ပန္တိ ဂစ္ဆန္တိတိ သရိသပါနိ။
(သရိရ+သပ္ပ+အ၊ ရနှင့် ပချေ)

ဥဏ္ဏနာဘိ နဘတိ ဟိံသတိတိ နဘိ(ထိ)၊ ဥဏ္ဏာ နဘိယံ ယေသန္တိ ဥဏ္ဏနာဘိ။ (ပုံ)

သရဗု သရန္တိ ဂစ္ဆန္တိတိ သရဗု။(သရ+ဦ၊ အဗလာ)

မေတ္တေန မေတ္တာယ နိယုတ္တံ မေတ္တံ။

မေတ္တံ မိတ္တဿ ဘာဝေါ မေတ္တံ။ (နံ) မေတ္တာယ နိယုတ္တံ မေတ္တံ။ (စိတ္တံ)

သတ္တာ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု သပ္ပန္တိတိ သတ္တာ။

ပဓာနသုတ် (အံ၁။၃၈၅)

ပဓာနာနိ ပဒဟတိ စတေဟိတိ ပဓာနာနိ။

သံဝရပ္ပဓာနံ သံဝရဿ ပဓာနံ သံဝရပ္ပဓာနံ။ (စတုတ္ထိတပ္ပုရိသံ)
 သံဝရော သံဝရဿ ပဓာနံ သံဝရော။ (ပဓာနံ နောက်ပုဒ်ကျေ)
 (နံ) သံဝရတိ ဧတေနာတိ သံဝရော။

အဓမ္မိကသုတ် (အံ၊၁။၃၈၆)

အဓမ္မိကာ အဓမ္မေ နိယုတ္တာ အဓမ္မိကာ။
 ရာဇာယုတ္တာ ရဿ အာယုတ္တာ (နိယောဇိတော) ရာဇာယုတ္တာ။
 နေဂမဇာနပဒါ နိဂမေ ဝသန္တိတိ နေဂမာ၊ ဇနပဒေ ဝသန္တိတိ ဇာနပဒါ၊
 နေဂမာ စ ဇာနပဒါ စ နေဂမဇာနပဒါ။
 (နံ) နိဂမော စ ဇနပဒေါ စ နိဂမဇနပဒါ။
 နိဂမဇနပဒေသု ဝသန္တိတိ နေဂမဇာနပဒါ။
 (တေသုဂုဒ္ဓိ-ဖြင့် အစ၊အလယ်တို့၌ ဂုဒ္ဓိပြု)

ဝိသမံ န သမံ ဝိသမံ။ ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ အံဝိဘတ်သက်။
 သံဝစ္ဆရော သံဝသန္တိ ဧတ္တာတိ သံဝစ္ဆရော။ (သံ-ဝသ+ဆရ၊ သကို စပြု၊ ပုံ၊နပုံ)
 ဝိသမာ န သမာ ဝိသမာ။
 အပဉ္စသာ ပကဋ္ဌံ ပဓာနံ အဉ္စသံ ဧတေသန္တိ ပဉ္စသာ၊
 (နံ) အဉ္စသံ ပဂတာ ပဉ္စသာ၊ န ပဉ္စသာ အပဉ္စသာ။
 ဝိသမပါကာနိ ဝိသမံ ပါကာနိ ဝိသမပါကာနိ။
 အပ္ပါဗာဓာ နတ္ထိ အာဗာဓော ဧတေသန္တိ အပ္ပါဗာဓာ။

ဂုနံ - ရုပ်ပြီး

[ဆောင်ပုဒ်] နှာသကြိ ၊ ရုပ်တွက်ဟန်၊ ဂုနံခုနစ်နည်း။
 ပရဒ္ဓေဘာ၊ နော စ ဒွါ၊ စပါ နိဂ္ဂဟိတ်တည်း။
 သုတ်ကြီးလေးသွယ်၊ လေးနည်းချယ်၊ နယ်လာသည်ချည်း။
 (ဂေါ-တည်း၊ နိဒ္ဓါရဏ နံသက်၊ သုဟိနာသုစဉ် စ-ဖြင့် ဂေါကို ဂုပြု၊ ဂုနံ-
 ဖြစ်နိုင် အထက်ပါ ဆောင်ပုဒ်အတိုင်း ခုနစ်နည်းတွက်)
 ပုဂံဝေါ ပဓာနဘာဝံ ဂစ္ဆတိတိ ပုဂံဝေါ။ (နံ) ပုမာ စ သော ဂေါဇာတိ ပုဂံဝေါ။

တစ်ဦး၏ သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

နေထွေ နယတိတိ နေတ္တာ။ (နိ+တု)တသ္မိံ နေတ္ထေ။
(လက္ခဏဝန္တကတ္တာအနက်၊ သ္မိံ သက်၊ ကာလဘာဝေသုစ)

ပဓာနသုတ် (အံ၊၁။၃၈၈)

ယောနိ ယဝတိ တေန ဖလံ မိဿိတံ ဝိယ ဟောတိတိ ယောနိ။
အဿ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊ အဝုတ္တကတ္တာအနက်၊ ဆဋ္ဌိစ။
(နံ) ဆဋ္ဌိဝိဘတ်၊ သမ္ပန်အနက်၊ သာမိသ္မိံ ဆဋ္ဌိ။
ခယ အရ အရဟတ္တမဂ်။

သပ္ပုရိသသုတ် (အံ၊၁။၃၈၉)

ပဉ္စာဘိနိတော အဘိနိယတေတိ အဘိနိတော၊ ပဉ္စတ္ထာယ အဘိနိတော ပဉ္စာဘိနိတော။
အဓနာဂတဝဓကာသမေန အဓနာ ဂတာ အဓနာဂတာ၊ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ အတ္တနိ
သတ္တေ ဗန္ဓတိတိ ဝဓု၊ (ဗန္ဓ+ဦ၊ ဗန္ဓကို ဝပြေ)၊ ဝဓု ဧဝ ဝဓကာ၊
အဓနာဂတာ ဝဓကာ အဓနာဂတဝဓကာ၊ (ရှေ့ပုဒ် ပုဗ္ဗောဇ်)
အဓနာဂတဝဓကာယ သမော အဓနာဂတဝဓကာသမော။

ဒုတိယအဂ္ဂသုတ် (အံ၊၁။၃၉၁)

ရူပဂ္ဂံ ရူပဉ္စ တံ အဂ္ဂဉ္စာတိ ရူပဂ္ဂံ။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်စေသော ဝိပဿနာ၏
အာရုံဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ် ၁၈၊ (နံ) ရုပ် ၂၈၊
ဝေဒနာ သညာ အရ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်စေသော ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော
လောကီဝေဒနာ၊ သညာကောက်။

ကုသိနာရသုတ် (အံ၊၁။၃၉၁)

ကုသိနာရာယံ ကဝတိတိ ကုသော၊ ကုသော အဿ အတ္ထိတိ ကုသိ၊
ကုသိ နရော ယဿန္တိ ကုသိနာရာ။
(ကုသိနရာ-ဟူလိုလျက် ဣရဿပြု၊ နဋ္ဌိ အကို ဒီယပြု)

ဥပဝတ္တနေ နဂရံ ပဝိသိဇ္ဇကာမာ ဥယျာနတော ပေစ္စ ဝတ္တန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧတေနာတိ ဥပဝတ္တနံ။
 အန္တရေနေ နာဝိဘတ်၊ သတ္တမိအနက်၌ သက်။
 ဝိမတိ ဝိဝိဓာ မတိ ဝိမတိ။ (ဝိစိကိစ္ဆာ)
 (န) ဝိဝိဓေန မညတိ တေသ္မာတိ ဝိမတိ။
 ဉာဏမေဝ အရ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကောက်။

အစိန္တေယျသုတ် (အံ၊၁။၃၉၂)

အစိန္တေယျာနိ စိန္တေတဗ္ဗာတိ စိန္တေယျာနိ၊ န စိန္တေယျာနိ အစိန္တေယျာနိ။
 ဝိယာတဿ ဝိဟနနံ ဝိယာတော။ (စေတသိက ဒုက္ခ)
 ဗုဒ္ဓဝိသယေ ဝိသယတိ ပဝတ္တတိ ဧတ္ထာတိ ဝိသယော၊
 ဗုဒ္ဓါနံ ဝိသယော ဗုဒ္ဓဝိသယော။ (သဗ္ဗညုတဉာဏ် စသည်ကောက်)
 ဈာနဝိသယော ဈာနဿ ဝိသယော ဈာနဝိသယော။ (ဈာန် အဘိညာဉ်ကောက်)
 ဈာယိဿ(ဈာနဝိသယော) အဘိညာဉ်ဝိထိ တစ်ခုချ။

ဒက္ခိဏသုတ် (အံ၊၁။၃၉၂)

ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယော ဝိသုဇ္ဈန္တိ တောဟိတိ ဝိသုဒ္ဓိယော၊
 ဒက္ခိဏာယ ဝိသုဒ္ဓိယော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယော။
 ဒက္ခိဏာ အရ ဒါနကုသိုလ်စေတနာ။
 ဝိသုဒ္ဓိ အရ ဒါနစေတနာ၏အကျိုးဖြစ်သော ကာမကုသလဝိပါက်၁၆-ပါး။

ဝဏီဇ္ဇသုတ် (အံ၊၁။၃၉၃)

တာဒိသာ သာ ဝိယ ဒိဿတိတိ တာဒိသာ။
 ဆေဒဂါမိနိ ဆိဇ္ဇနံ ဆေဒေါ၊ ဂစ္ဆတိတိ ဂါမိနိ၊ ဆေဒံ ဂါမိနိ ဆေဒဂါမိနိ။
 ယထာဓိပ္ပေါယာ အဓိပ္ပေတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပေါယော၊
 အဓိပ္ပေါယဿ အနုရူပါ ယထာဓိပ္ပေါယာ။
 ပရာဓိပ္ပေါယာ အဓိပ္ပေါယတော အဇ္ဈာသယတော ပရာ ဝိသိဇ္ဇာ အဓိကာ ပရာဓိပ္ပေါယာ။
 ဣတ္ထတ္ထိ အယံ ပကာရော ဣတ္ထံ (ဣမ+ထံ)၊ ဣတ္ထံ ဘာဝေါ ဣတ္ထတ္ထံ။
 အဂစ္ဆတိ အရ လှပဋိသန္ဓေကောက်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

- ကမ္မောဇံ ကမ္မောဇုတ် (အံ၊၁။၃၉၄)
 ကမ္မုနာ သမ္မုကေန သြဇ္ဇိတိ ကမ္မောဇာ။
 (နံ) ကမ္မုကဇော သြဇော ဗလံ ဧတေသန္တိ ကမ္မောဇာ။
- ဣဿုကီ ဣဿုတီတိ ဣဿုကီ။ (ဣဿ+ဥကီ)
 တမောတမသုတ် (အံ၊၁။၃၉၇)
- တမော တမတိ အပ္ပကာသဘာဝေန ဘဝတီတိ တမော၊ (ဘဝခန္ဓာ)
 တမေန ယုတ္တော တမော။ (ဂုဏူပစာကြံလျှင် တဒ္ဓိတ်မဆင့်ရ)
 တမပရာယဏော တမတိ အပ္ပကာသဘာဝေန ဘဝတီတိ တမော၊ ပရတော အယနံ ပရာယဏံ၊
 တမမေဝ ပရာယဏံ ဧတဿာတိ တမပရာယဏော။
- ဇောတိ ပကာသဘာဝေန ဇောတေတီတိ ဇောတိ၊ (ဘဝခန္ဓာ)
 ဇောတိနာ ယုတ္တော ဇောတိ။ (ဂုဏူပစာကြံလျှင် တဒ္ဓိတ်မဆင့်ရ)
- ဇောတိပရာယဏော ဇောတိမေဝ ပရာယဏံ ယဿာတိ ဇောတိပရာယဏော။
- စဏ္ဍာလကုလေ စဏ္ဍေတိ ပိဋေတီတိ စဏ္ဍာလော၊ (စဏ္ဍ+အလ)
 စဏ္ဍာလာနံ ကုလံ စဏ္ဍာလကုလံ။
- ဝေနကုလေ ဝေဏုနာ ဇီဝတီတိ ဝေနော၊ (ဝေဏု+ဏ၊ ဇာကို နပြု)
 ဝေနာနံ ကုလံ ဝေနကုလံ။
- နေသာဒကုလေ မိဂမစ္ဆာဒယော နိသာဒေန္တိ မာရေန္တိတိ နေသာဒါ၊
 နေသာဒါနံ ကုလံ နေသာဒကုလံ။
- ရထကာရကုလေ ရထေသု စမ္မေန နဟနံ ကရောတီတိ ရထကာရော၊
 ရထကာရာနံ ကုလံ ရထကာရကုလံ။
- ပုက္ကုသကုလေ ပုံ ကရိသံ ကုသေန္တိ အပနေန္တိတိ ပုက္ကုသာ၊ ပုက္ကုသာနံ ကုလံ ပုက္ကုသကုလံ
 ဃာသစ္စာဒေါ ဃာသိတဗ္ဗော ဘက္ခိတဗ္ဗောတိ ဃာသော၊
 အစ္စာဒိယတေတိ အစ္စာဒေါ၊ ဃာသော စ အစ္စာဒေါ စ ဃာသစ္စာဒေါ။
- ကာဏော ကဏတိ နိမိလတီတိ ကာဏော။
- ကုဏိ ကုဏနံ ကုဏော (ဟတ္ထဝေကလံ)၊ ကုဏော ဧတဿ အတ္ထိတိ ကုဏိ။
- ခဉ္ဇော ခဉ္ဇတီတိ ခဉ္ဇော။ (ခဉ္ဇ+အ)

ပက္ခဟတော ဟညတေတိ ဟတော၊ ပက္ခော ဟတော အဿာတိ ပက္ခဟတော။
 ပဒိပေယျံ တေဗ္ဗံ နေတံဗ္ဗန္တိ ဧယျံ (ဣ+ဣ)၊ ပဒိပေ ဧယျံ ပဒိပေယျံ။ (ဋိ)
 (နံ) ပဒိပဿ ဟိတံ ပဒိပေယျံ။ (ပဒိပ+ဏေယျ။ ရှု)

ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ပေါက္ခရဿ ဘာဝေါ ပေါက္ခရတာ၊
 ဝဏ္ဏဿ ပေါက္ခရတာ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ။
 (နံ) ဝဏ္ဏဉ္စ ပေါက္ခရဉ္စ ဝဏ္ဏပေါက္ခရာနိ၊
 ဝဏ္ဏပေါက္ခရာနံ ဘာဝေါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ။

ခတ္တိယမဟာသာလေ မဟန္တော သာရော ယဿာတိ မဟာသာလော၊ (ရကို လပြု)
 ခတ္တိယော စ သော မဟာသာလော စာတိ ခတ္တိယမဟာသာလော။

အဗျော အဗ္ဗာယတိ ဓနန္တိ အဗျော။ (အာ-ဈေ+အ၊ အာဈော-ဟူလိုလျက် ဈကို
 ပပြု၊ ဒု-လာ၊ ရဿပြု၍ ပြီး)

ပဟူတဝိတ္တုပကရဏေ ဝိန္ဒတိ သုခံ ဧတာယာတိ ဝိတ္တိ (ဝိဒ+တိ)၊ ဝိတ္တိယာ ဥပကရဏံ
 ဝိတ္တုပကရဏံ၊ ပဟူတံ ဝိတ္တုပကရဏံ ယေသန္တိ ပဟူတဝိတ္တုပကရဏာ။

ဩဏတောဏတသုတ် (အံ၊၁။၃၉၈)

ဩဏဟောဏတော ဩနမတိ နိဇော ဘဝတိတိ ဩဏတော၊ (အဝ-နမု+တ)
 ဩနမိဿတိ နိဇော ဘဝိဿတိတိ ဩဏတော၊
 ဩဏတော စ သော ဩဏတော စာတိ ဩဏတောဏတော။

ဥဏ္ဏတုဏ္ဏတော ဥဏ္ဏမတိ ဥဇ္ဇော ဘဝတိတိ ဥဏ္ဏတော၊ ဥဏ္ဏမိဿတိ ဥဇ္ဇော ဘဝိဿတိတိ
 ဥဏ္ဏတော၊ ဥဏ္ဏတော စ သော ဥဏ္ဏတော စာတိ ဥဏ္ဏတုဏ္ဏတော။
 (ဝိသေသနောဘယပဒ ကမ္မဓာရည်း)

ပုတ္တသုတ် (အံ၊၁။၃၉၉)

သမဏမစလော စလနံ စလော၊ နတ္ထိ စလော ယဿာတိ အစလော၊ သမဏော စ သော
 အစလော စာတိ သမဏမစလော။(မ-လာ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်)

ပါဠိပဒေါ ပဋိပဒ္ဓိယတိတိ ပဋိပဒါ၊ ပဋိပဒါ အဿ အတ္ထိတိ ပါဠိပဒေါ။

မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ မောဒန္တိ ဧတ္ထ ဥိကာဒယောတိ မုဒ္ဓါ။ (မုဒ+ဓ)(ပုမာဒိဂိုဏ်း)
 အဝသိဉ္စိယိတ္တာတိ အဝသိတ္တော။ (အဝ+သိဓ+တ)
 မုဒ္ဓနိ အဝသိတ္တော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော။

အာဘိသေကော အဘိသိဉ္စိတဗ္ဗောတိ အာဘိသေကော။ (အဘိ+သိဓ+က)
 အနဘိသိတ္တော အဘိသိဉ္စိတဗ္ဗောတိ အဘိသိတ္တော။ န အဘိသိတ္တော အနဘိသိတ္တော။
 မစလပုတ္တော အစလပုတ္တော ဟုဖြတ်၊ မ-လာ၊အ ကပ်ပြီး။

ပတ္တယမာနော မဟာကုဉာသံရိ ဆန္ဒကောကံ။
 သမဏပုဏ္ဏရိကော ပုဏ္ဏရိကံ ဝိယာတိ ပုဏ္ဏရိကော။ သမဏော စ သော ပုဏ္ဏရိကော
 စာတိ သမဏပုဏ္ဏရိကော။ (သုက္ကဝိပဿကရဟန္တာ)

မှတ်ချက် သမဏပုဏ္ဏရိကပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ဖွင့်ရာဖြစ်သော ပါဠိတော်၌ ဥပသမ္ပဇ္ဇ
 ဝိဟရတိအရ- သုက္ကဝိပဿကရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ အရဟတ္တဖလမာပတ္တိ ဝိတိချ။

သမဏပဒုမော ပဒုမံ ဝိယာတိ ပဒုမော၊ သမဏော စ သော ပဒုမော စာတိ သမဏပဒုမော။
 (ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တရဟန္တာ) ဥပမာနတ္တရပဒကမ္မဓာရည်း။

အဋ္ဌဝိမောက္ခေ ကာယေန ဖုဿိတွာ ဝိဟရတိ အရ ဈာနသမာပဇ္ဇနဝိတိချ။
 ဝိမောက္ခေ အရ ဈာန်သမာပတ် ၈-ပါး။ (ဈာန်အင်္ဂါ ၅-ပါးကောက်)

ကာယေန အရ ဈာန်စိတ်နှင့် စိတ္တဇရုပ်ကောက်။
 မနာပံ မနံ အပေါ့တိ အလ္လိယတိတိ မနာပံ။ (ကမ္မံ)

သန္နိပါတိကာနိ သန္နိပတနံ သန္နိပါတော။ သန္နိပါတေန နိဗ္ဗတ္တာနိ သန္နိပါတိကာနိ။
 (ဋီကာ၌ ဇာတတဒ္ဓိတ်ပြုထားသည်)

ဥတုပရိဏာမဇာနိ ဥတုနော ပရိဏာမော ဥတုပရိဏာမော၊
 ဥတုပရိဏာမတော ဇာတာနိ ဥတုပရိဏာမဇာနိ။

ဝိသမပရိဟာရဇာနိ ပရိဟာဏံ ပရိဟာရော၊ ဝိသမံ ပရိဟာရော ဝိသမပရိဟာရော၊
 ဝိသမပရိဟာရတော ဇာတာနိ ဝိသမပရိဟာရဇာနိ။

ဩပက္ကမိကာနိ ဥပက္ကမနံ ဥပက္ကမော၊ ဥပက္ကမေန နိဗ္ဗတ္တာနိ ဩပက္ကမိကာနိ။
 ကမ္မဝိပါကဇာနိ ကမ္မဝိပါကေန ဇာတာနိ ကမ္မဝိပါကဇာနိ။

စတုန္တံ ဈာနာနံ ရူပကြိယာဈာန်ကိုကောက်။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

သံယောဇဉ်သုတ် (အံ၊၁။၄၀၁)

သမထမစလော အရ သောတာပန်။ သမထပုဏ္ဏရိက အံရ သကဒါဂါမ်။
 သမထပဒုမ အရ အနာဂါမ်။ သမထသုခုမာလ အရ ရဟန္တာ။
 သမထသုခုမာလော သမဏော စ သော သုခုမာလော စာတိ သမထသုခုမာလော။
 (ရကို လပြု)

သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ် (အံ၊၁။၄၀၁)

သမ္မာဒိဋ္ဌိကော သမ္မာ ပဿတိတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ အဿ အတ္ထိတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော။
 သမ္မာဝါစော သမ္မာ ဝစတိ တောယာတိ သမ္မာဝါစာ၊
 သမ္မာဝါစာ အဿ အတ္ထိတိ သမ္မာဝါစော။
 သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာ ကရောတိ ဧတေနာတိ သမ္မာကမ္မံ၊
 သမ္မာကမ္မမေဝ သမ္မာကမ္မန္တော၊
 သမ္မာကမ္မန္တော အဿ အတ္ထိတိ သမ္မာကမ္မန္တော။
 သမ္မာဉာဏိံ အရ အရဟတ္တဖိုလ် ပညာ။ သမ္မာဝိမုတ္တိံ အရ အရဟတ္တဖိုလ်။

ဒုတိယသမာဓိသုတ် (အံ၊၁။၄၀၅)

စေတောသမထဿ နိဝရဏာနိ သမေတီတိ သမထော၊
 စေတသာ သမ္ပယုတ္တော သမထော စေတောသမထော။
 စေတ အရ အပ္ပနာစိတ် ကောက်။ သမထ အရ အပ္ပနာသမာဓိ ကောက်။
 အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာယ အဓိကာ ပညာ အဓိပညာ၊ (ဝိပဿနာပညာ)
 ဓမ္မေသု ဝိပဿနာ ဓမ္မဝိပဿနာ၊
 အဓိပညာ စ သာ ဓမ္မဝိပဿနာ စာတိ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာ။
 တာယ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာယ။ ဆဋ္ဌိ သဝိဘတ်၊ ကံအနက်၌ သက်။
 လာဘိဝယ် လာဘ၌ ဘောဟော ဣပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်တည်း။
 ဓမ္မ အရ လောကီစိတ်၊စေတသိက်၊ရုပ်။
 အဓိမတ္တော အဓိကာ မတ္တာ ယဿာတံ အဓိမတ္တော။ (ဆန္ဒ-စသည်)

အာဒိတ္တစေလော စိလျတေ အတ္တဒိယတေတိ စေလံ။

အာဒိတ္တံ စေလံ ယဿာတိ အာဒိတ္တစေလော။

အပ္ပဋိဝါနိ

အန္တရာဝ ပဋိဂမနံ နိဝတ္တနံ ပဋိဝါနံ၊ ပဋိဝါနံ အဿ အတ္ထိတိ ပဋိဝါနံ၊

န ပဋိဝါနိ အပ္ပဋိဝါနိ၊ အပ္ပဋိဝါနိနော ဘာဝေါ အပ္ပဋိဝါနိ။

(တာပစ္စည်း ချေ)

(နံ) အန္တရာဝ ပဋိဂမနံ နိဝတ္တနံ ပဋိဝါနံ၊ န ပဋိဝါနိ အပ္ပဋိဝါနိ။

ဆဝါလာတသုတ် (အံ၊၁။၄၀၇)

ဆဝါလာတံ

ဆဝတိ ဆိန္ဒတိ ပဿန္တာနံ ဃာယန္တာနဉ္စ ဇနာနံ ပီတိသောမနဿန္တိ ဆဝေါ၊

အလတိ ဗန္ဓတိတိ အလာတံ၊ ဆဝါနံ အလာတံ ဆဝါလာတံ။

ဂူထဂတံ

ဂေါပိယတေတိ ဂူထော၊ ဂူထေန ဂတံ မက္ခိတန္တိ ဂူထဂတံ။

ကဋ္ဌတ္ထံ

ကာသတေ အဂ္ဂိနာ ဒိဗ္ဗတေတိ ကဋ္ဌံ၊

ကဋ္ဌေန ကာတဗ္ဗော အတ္ထော ကဋ္ဌတ္ထော။

နဝနိတံ

နဝဒဗျာဒိဟိ နိတံ ပဝတ္တံ နဝနိတံ။

ခိပ္ပနိသန္တိသုတ် (အံ၊၁။၄၀၉)

ခိပ္ပနိသန္တိ

ခိပတိ ပေရတိတိ ခိပ္ပံ၊ နိသာမနံ နိသန္တိ၊ (နိ-သမ+တိ)

(နံ) နိသာမေတိတိ နိသန္တိ၊ ခိပ္ပံ (ခိပ္ပါ) နိသန္တိ ယဿာတိ ခိပ္ပနိသန္တိ။

ဓာရကဇာတိကော ဓာရေတိတိ ဓာရကော၊ ဓာရကဿ ဘာဝေါ ဓာရကော၊

ဓာရံကော ဇာတိ ယဿာတိ ဓာရကဇာတိကော။

(နံ) ဓာရေတိတိ ဓာရကော၊

ဓာရကဿ ဇာတိ ယဿာတိ ဓာရကဇာတိကော။

(ရှေ့နည်း ဘာဝလောပကြံ၊ နောက်နည်း မကြံ။)

ကလျာဏဝါစောဝုစ္စတေတိ ဝါစာ၊

ကလျာဏာ ဝါစာ ယဿာတိ ကလျာဏဝါစော။

ကလျာဏဝါက္ကရဏော ဝါစာ ဧဝ ကရဏံ ဝါက္ကရဏံ၊ (စကို ကပြ၊ ရဿပြ)

ကလျာဏံ ဝါက္ကရဏံ ယဿာတိ ကလျာဏဝါက္ကရဏော။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

ပဌမဝိလာဟကသုတ် (အံ၊၁။၄၁၆)

ဝလာဟကာ

ဝါရယတိ ပိပါသန္တိ ဝါရိ၊ (ဝရ+ဏိ၊ နပုံလိင်)
ဝါရိံ ဝဟတိတိ ဝလာဟကော။ (ဝါရိ-ဝဟ+ဏျ)
ဝါရိ+ဝါဟက ဟူလိုလျက် ဝါရိဿ ဝေါ ဝါဟကေ ဝါဟကဿ ဝဿ
လော- ဟူသော နိတိသုတ်ဖြင့် ဝါရိကို ဝ-ပြု၊ ဝါဟကမှ ဝကို လ-ပြု ပြီး။

ဂဇ္ဇိတာ

ဂဇ္ဇတိတိ ဂဇ္ဇိတာ။ (ဂဇ္ဇ+တ)

ကုမ္ဘသုတ် (အံ၊၁။၄၁၈)

ကုမ္ဘုပမာ

ကေန ဇလေန ဥမ္ဘိယတိ ပူရိယတိတိ ကုမ္ဘော၊
ဥပမိယတိ ဧတာယာတိ ဥပမာ၊ ကုမ္ဘော ဥပမာ ဧတေသန္တိ ကုမ္ဘုပမာ။

ပိဟိတော

ပိမိယတေတိ ပိဟိတော။ (အပိ-ဓာ+တ)

ဝိဝဇ္ဇော

ဝိဝရိယတေတိ ဝိဝဇ္ဇော။ (ဝိ-ဝရ+တ)

ဥဒကရဟဒသုတ် (အံ၊၁။၄၁၉)

ဥဒကရဟဒေါ

ဥဒကံ ဟရတိတိ ဥဒကရဟဒေါ။ (ဥဒက-ဟရ+ဒ၊ ဥဒကဟရဒေါ
ဟူလိုလျက် ဒေါဓဿ စသုတ်၌ စ-ဖြင့် ဟနှင့်ရ ရှေ့နောက်ပြန်)

ဂမ္ဘိရောဘာသော

အဘာသတိ ခါယတိ ဥပဋ္ဌာတိတိ၊ ဩဘာသော၊
ဂမ္ဘိရောဝ ဟုတွာ ဩဘာသော ဂမ္ဘိရောဘာသော။

ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ အရ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်။

အမ္ဗသုတ် (အံ၊၁။၄၂၁)

ပက္ကဝဏ္ဏိ

ပစ္စတိတိ ပက္ကံ (ပစ+တ)၊ ပက္ကဿ ဝဏ္ဏော ပက္ကဝဏ္ဏော၊
ပက္ကဝဏ္ဏော ဝိယာတိ ပက္ကဝဏ္ဏော၊ ပက္ကဝဏ္ဏော အဿ အတ္ထိတိ ပက္ကဝဏ္ဏိ၊
(ဤကာရန္တ၊ နပုံလိင်)

ပက္ကဝဏ္ဏိ

ပက္ကဝဏ္ဏော အဿ အတ္ထိတိ ပက္ကဝဏ္ဏိ။ (ဤကာရန္တ၊ ပုံလိင်) ပုထုဇေပုဂ္ဂိုလ်။

မှတ်ချက်

အမ္ဗသဒ္ဒါ၏ ဝိသေသနဖြစ်လျှင် ဤကာရန္တ နပုံလိင်ဟုလည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလ
သဒ္ဒါ၏ ဝိသေသနဖြစ်လျှင် ဤကာရန္တပုံလိင်ဟုလည်းကောင်း မှတ်ရမည်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဒါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

မူသိကသုတ် (အံ၊၁။၄၂၂)

မူသိကာ
ဂါမ်
ကတ္တာ

မူသေတိ ထေနေတိတိ မူသိကာ။
ဂါမေတိ ဧတ္တာတိ ဂါမ်။ (ဂါမ+အ)
ကရောတိတိ ကတ္တာ။ (ကရ+တုပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်သော်လည်း လိုက်လာသော
ကွစိသဒ္ဒါကတားမြစ်သောကြောင့် ဂါမ်၌ ဆဋ္ဌိ မသက်။)

ဗလီဗဒ္ဒသုတ် (အံ၊၁။၄၂၃)

ဗလီဗဒ္ဒါ
ရုပ်ပြီး
သဂဝစဏ္ဍော

ဗလံ အဿ အတ္ထိတိ ဗလီ၊ ဤ စ ဝရော စ ဤဝရာ၊
ဤဝရေ ဒဒါတိတိ ဤဗဒ္ဒေါ၊
ဗလီ စ သော ဤဗဒ္ဒေါ စာတိ ဗလီဗဒ္ဒေါ။ (အတိသုန္ဒရံ)
ဤဝရဒေါ ဟူလိုလျက် ဝကို ဗ-ပြု၊ ရချေ၊ ဒဒေဘော်လာ ပြီး။
ဂုနံ သမူဟော ဂဝေါ၊ သဿ ဂဝေါ သဂဝေါ၊
သဂဝေ စဏ္ဍော သဂဝစဏ္ဍော။
(ဂေါပုဒ်+ဏပစ္စည်း၊ အနုဗန်ချေ၊ ဩသရေ စ-၌ ဝိနာဓိကာရ
ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဩကို အဝပြု ဂဝေါပြီး၏)

ဥဗ္ဗေဇေတာ

ဥဗ္ဗေဇေတိတိ ဥဗ္ဗေဇေတာ။ (ဥ-ဝိဇီ+ကာရိတ်ဏေ+တု)

အာသီဝိသသုတ် (အံ၊၁။၄၂၅)

အာသီဝိသော
မှတ်ချက်
ဖေဂ္ဂု

အသတိ ရက္ခတိ ဧတေနာတိ အသံ၊
အသေ ဘဝါ အာသီ၊ (အသပုဒ်+ဏ+ဤပစ္စည်း)
သောဏိပထဂတံ ဝိသတိ ဒေဟန္တိ ဝိသံ၊
အာသိယံ ဒါဌာယံ ဝိသံ ယဿာတိ အာသီဝိသော။
(နံ) အာသု အာဂတံ ဝိသံ ယဿာတိ အာသီဝိသော။ (ဥကို ဤပြု)
အထက်ပါ ၂-နည်းတွင် ဒုနည်းအလို ဥကို ဣပြု၍ အာသီဝိသော-ဟု
ဆိုကြသေးသည်။
ဖေန ဝါတေန ဣဉ္ဇတိတိ ဖေဂ္ဂု။ (ဖ-ဣဉ္ဇ+ဏ၊ ဇေကို ဂပြု၊ ဖ၌ အ-ကိုချေ၊
ဣကို ဧအသဝဏ်ပြု၊ ဂဒေဘော်လာ)

၅၀

သာမဏေကျော်စုတိယဆင့်

ကျော်သီသုတ် (အံ၊၁။၄၂၇)

အဿဒမ္မသာရထိ ဒမိတဗ္ဗောတိ ဒမ္မော၊ အဿော ဒမ္မော အဿဒမ္မော၊
 အဿဒမ္မေ သာရေတိတိ အဿဒမ္မသာရထိ။
 သဏှသ္မိ ပဌမာအနက်၊ သ္မိဝိဘတ်၊ နိဒ္ဒါရဏေစ သုတ်၌ စသဒ္ဓါ။
 (နံ) ပဌမာမှ သတ္တမိသို့ ပြောင်းနေသော ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ။
 ကေသိ ကေသာ အဿ အတ္တိတိ ကေသိ။
 မာနာမိ (နံကေသိ) အရ ဥပေက္ခာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာဉာဉ်သံ ၄။
 သဗြဟ္မစာရိ ဗြဟ္မံ စရတိတိ ဗြဟ္မစာရိ၊
 သမာနော စ သော ဗြဟ္မစာရိ စာတိ သဗြဟ္မစာရိ။ (သမာနကို သ-ပြု)

ဝေသုတ် (အံ၊၁။၄၂၈)

အဇ္ဇဝေန ဥဇုနော ဘာဝေါ အဇ္ဇဝံ။ (ဥဇု+ဏ)
 သောရစ္စေန သောဘနေ ရတော သူရတော၊ သူရတဿ ဘာဝေါ သောရစ္စံ။

ပတောဒသုတ် (အံ၊၁။၄၂၉)

ပတောဒစ္စာယံ ပတုဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ ပတောဒေါ၊ ပတောဒဿ ဆာယာ ပတောဒစ္စာယာ။
 ဒိသ္မာ ဒေါသဇော စောသော စက္ခုဒ္ဓါရိကဝိထိချ။
 သံဝိဇ္ဇတိ(သံဝေဂ) အရ ဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ်။ (မြင်းအတွက်)
 လောမဝေဓဝိဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇနံ ဝေဓော၊ လောမေ ဝေဓော လောမဝေဓော၊
 ဝိဇ္ဇိယတေတိ ဝိဒ္ဓေါ၊ လောမဝေဓေန ဝိဒ္ဓေါ လောမဝေဓဝိဒ္ဓေါ။
 စမ္ပဝေဓဝိဒ္ဓေါ စမ္ပံ ဆိန္ဒန္တော ဝေဓော စမ္ပဝေဓော၊ စမ္ပဝေဓေန ဝိဒ္ဓေါ စမ္ပဝေဓဝိဒ္ဓေါ။
 အပ္ပိဝေဓဝိဒ္ဓေါ အပ္ပိ ဘိန္ဒန္တော ဝေဓော အပ္ပိဝေဓော၊ အပ္ပိဝေဓေန ဝိဒ္ဓေါ အပ္ပိဝေဓဝိဒ္ဓေါ။
 သံဝိဇ္ဇတိ သံဝေဂံ အရ သဟောတ္တပ္ပဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာဉ်သံ ၄။ (ရဟန်းအတွက်)
 ပဒဟတိ သဟောတ္တပ္ပဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော မဟာကုဉာဉ်သံရှိ ဝိရိယ။
 ပရမသစ္စံ ပရံ ပစ္စနိကံ ဗာရေတိတိ ပရမံ၊ ပရမံ သစ္စံ ပရမသစ္စံ။ (နိဗ္ဗာန်ကောက်)
 ကာယေန အရ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာ။

ဓာတ်တ္ထိရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ပဉ္စကနိပါတ်

သံခိတ္တသုတ် (အံ၊၂။၁)

သေခဗလာနိ

သိက္ခိတိ သေခါ။ (သိက္ခ+ဏ)။ ကချေ၊ ကတ္တုသာဓန။
(နံ) ဣက္ခတိ တောယာတိ ဣက္ခာ၊ မဂ်လေးပါး၊ အောက်ဖိုလ်သုံးပါးရှိ ပညာ။
သဟ ဣက္ခာယ ယေ ဝတ္ထိတိ သေခါ။ (သဟပုဗ္ဗပဒပဌမာဗဟုဗ္ဗိဟိ)
(နံ) သိက္ခိတဗ္ဗတိ သိက္ခာ၊ (သိက္ခာသုံးပါး)၊
သိက္ခာ ဧတေသံ အတ္ထိတိ သေခါ။ (အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်)
အဿဒ္ဓိယာဒိသု ဗလန္တိ န ကမ္မန္တိတိ ဗလာနိ၊ သေခါနံ ဗလာနိ သေခဗလာနိ။

ဝိရိယဗလံ

ဝိရယတိတိ ဝိရော၊ (ဝိရ+အ)။ (နံ) ဝေတိ ဥတ္တမဘာဝံ ယာတိတိ ဝိရော၊ (ဝိ+ရ)၊
(နံ) ဤရဏံ ကမ္မနံ ဤရော၊ ဝိဂတော ဤရော ယသ္မာတိ ဝိရော၊ (ပဉ္စမိ
ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၊ ဝိရာနံ ကမ္မံ ဝိရိယံ၊ (ဝိရ+ဏျ)
(နံ) ဝိမိနာ ဤရယိတဗ္ဗံ ပဝတ္ထေတဗ္ဗန္တိ ဝိရိယံ၊ (ဝိ+ဤရ+ဏျ)၊
ဝိရိယမေဝ ဗလံ ဝိရိယဗလံ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ-၌ ဣဒံ အရ သဝိညတ္ထိကဝစိဘောဒသဒ္ဓရုပ်
ယင်း၏ အကြောင်းသမုဋ္ဌာန် ဒေသနာဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာဉာဏ်စိတ်။

(တရားစကားကို ပရမတ်ဆိုက်အောင် အရကောက်လိုလျှင် သဝိညတ္ထိက
ဝစိဘောဒသဒ္ဓရုပ်ကို ကောက်ရမည်)

အတ္တမနာ

သုခဒုက္ခံ အဒတိ ဘက္ခတိတိ အတ္တာ၊ (အဒ+မနံ)။ (နံ) ဇာတိဇရာမရဏာဒိဟိ
အဒိယတေ ဘက္ခိယတေတိ အတ္တာ၊ (အဒ+မနံ)။ (နံ) အာဟိတော အဟံမာနော
ဧတ္တာတိ အတ္တာ၊ (အာ-မာ+တ)
အတ္တနော မနော ယေသန္တိ အတ္တမနာ။ ဤအလို အတ္တသဒ္ဓါ ပုံလိင်၊ ရာဇာဒိ။
(နံ) ပိတိသောမနဿေဟိ အာဒိယတိတိ အတ္တာ၊ (အတ္တံ)။ (အာ-ဒါ+တ)။
ဤအလို အတ္တ-သဒ္ဓါ ပုံလိင်၊ ပုရိသာဒိဂိုဏ်း။ (နံ) နပုံလိင်၊ စိတ္တာဒိဂိုဏ်း။
အတ္တာ မနော ယေသန္တိ အတ္တမနာ။
(အတ္တာ-၌ အာ-ဒါဓာတ်အရ မဟာကျကြိညာသံရှိ ပိတိနှင့် သောမနဿ
ဝေဒနာ။ တ-ပစ္စည်းအရ မဟာကျကြိညာသံသောမနဿစိတ်။)

၆၀

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

ဒိသာ ဒိဿတိ ဥပ္ပါဒဝယာဘာဝေန နိစ္စဓမ္မတ္တာ သဗ္ဗကာလမ္ပိ ဝိဇ္ဇတိတိ ဒိသာ။
 (နိဗ္ဗာန်)

ဂန္ထာ အကုသိုလ်ဝိရိယ(ဥပမာနာပေက္ခ)၊ မဂ်လေးပါး (ဥပမေယျာပေက္ခ)
 တံ ခိပ္ပညေဝ ဂန္ထာ ဟောတိ အရ မဂ္ဂဝိထိချ။

အာရက္ခသုတ် (အံ၊၁။၄၃၅)

အတ္တရူပေန အတ္တနော ရူပံ အနုရူပံ အတ္တရူပံ။
 ရဇနီယေသု ရဇနဿ ဌာနံ ရဇနိယံ၊ (နံ) ရဇနံ ဇနေတိတိ ရဇနိယံ၊
 (နံ) ရဇ္ဈတိတိ ရဇနိယံ။ (ဣဋ္ဌာရုံ)

ရဇ္ဈိ ရဇ္ဈ+ယ၊ ဤ၊ ဥ-ချေ စသည်တွက်။
 ဝိတရာဂတ္တာ ရဇ္ဈနံ ရာဂေါ၊ (နံ)ရဇ္ဈတိတိ ရာဂေါ၊
 (နံ) ရဇ္ဈတိ ဇတေနာတိ ရာဂေါ၊ (ရဇ္ဈ+ဏ)၊
 ဝိတော ရာဂေါ ယဿာ (ယသ္မာ) တိ ဝိတရာဂေါ၊
 ဝိတရာဂဿ ဘာဝေါ ဝိတရာဂတ္တံ။

ဆမ္ပတိ ထဘိ+ရုဓာဒိအ+တိ၊ (ထကို ဆပြု၊ နိဂ္ဂဟိတံကို မပြု) ဒိဋ္ဌိစေတသိက်။
 (ရဇ္ဇတိ-စသော ကြိယာပုဒ်တို့အရ ဒိဋ္ဌိပင်ကောက်)

န ဆမ္ပတိ - စသော ကြိယာပုဒ်တို့ အရ အလောဘ အဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာ
 ဉာသံစိတံ။

သံဝေဇနိယသုတ် (အံ၊၁။၄၃၅)

ဒဿနိယာနိ ပဿိတဗ္ဗာနိတိ ဒဿနိယာနိ။
 (နံ) ဒဿနံ အရဟန္တိတိ ဒဿနိယာနိ။

သံဝေဇနိယာနိ သံဝေဇန္တိတိ သံဝေဇနိယာနိ။
 (နံ) သံဝေဇနံ ဇနေန္တိတိ သံဝေဇနိယာနိ။
 ဩတ္တပ္ပနုဋ်တက္ခဖြစ်သော မဟာကု (ကြိ) ဉာသံရှိ ပညာ။

သမ္မာသမ္မောမိ အရ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်။
 အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗူတော အရ ဘုရားရှင်၏ ပရိနိဗ္ဗာနဝိထိချ။

ဓာတ်တ္ထိရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဘယသုတ် (အံ၊၁။၄၃၆)

ဇာတိဘယ် ဇေနံ ဇာတိ (ဇေန+တိ)၊ ဘိယတေ ဘယ် (ဒေါသ)၊
 ဇာတိ အာရဗ္ဗ ဥပ္ပဇနကံ ဘယ် ဇာတိဘယ်။ (ကျန်ပုဒ်များ နည်းတူမှတ်)
 အဂ္ဂိဘယ် အဂ္ဂတိ ကုဋ်လဘာဝေန ဂစ္ဆတိတိ အဂ္ဂိ၊
 အဂ္ဂိ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇနကံ ဘယ် အဂ္ဂိဘယ်။ (ဒေါသကောက်)

အတ္တာနုဝါဒသုတ် (အံ၊၁။၄၃၆)

အတ္တာနုဝါဒဘယ် အနုဝေတိတိ အနုဝါဒေါ၊ အတ္တာနံ အနုဝါဒေါ အတ္တာနုဝါဒေါ၊
 အတ္တာနုဝါဒဿ ဥပ္ပဇနကံ ဘယ် အတ္တာနုဝါဒဘယ်။
 (နံ) အနုဝေဒနံ အနုဝါဒေါ၊ အတ္တနော အနုဝါဒေါ အတ္တာနုဝါဒေါ၊
 အတ္တာနုဝါဒေါ ဧဝ ဘယ် အတ္တာနုဝါဒဘယ်။
 (ပရာနုဝါဒဘယ် နည်းတူပြု၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ (နံ) ဒေါသ)
 ဒဏှာဘယ် ဒဏှံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇနကံ ဘယ် ဒဏှာဘယ်။ (ဒုဂ္ဂတိဘယ် နည်းတူပြု)
 အာဂုစာရိ အဂန္တဗ္ဗံ ဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ အာဂု၊ (အဂန္တဗ္ဗ- ဂမု+က္ခိ)
 (နံ) အာ ပိဋိယံ ဂစ္ဆတိတိ အာဂု၊ (အာ- ဂမု+ဇာ၊ အကုသိုလ်)
 (နံ) အပဂစ္ဆန္တိ အနေနာတိ အာဂု၊ (အပ- ဂမု+ဇာ၊ ပ-ချေ၊ ဒီယပြု၊ အပြစ်။
 နပုံလိင်၊ ဥကာရန္တ။) အာဂုံ စရတိ သီလေနာတိ အာဂုစာရိ။
 ဇောတိမာလိကံ ဇောတိသင်္ခါတာ မာလာ ဇောတိမာလာ၊
 ဇောတိမာလာ ဧတိဿာ အတ္တိတိ ဇောတိမာလိကာ။
 ဗဋိသမံသိကံ ဗဋိသေဟိ ဥပ္ပါဋိတံ မံသံ ဗဋိသမံသံ၊
 ဗဋိသမံသံ ဧတိဿာ အတ္တိတိ ဗဋိသမံသိကာ။
 ယာဟံ ယံ+အဟံ ဟု ဖြတ်၊ ယံ၌ သိဝိဘတ် ဟိတ်အနက်၌ အာလပနေစ-၌
 စသဒ္ဓါဖြင့်သက်၊ နပုံလိင် သဗ္ဗနာမ်။

ဥမိဘယသုတ် (အံ၊၁။၄၃၈)

ဥဒကောရောဟန္တဿ ဩရောဟတိတိ ဩရောဟန္တော၊ (အဝ-ရဟ+အန္တ)

သာမဏေကျော်ဒူတိယဆင့်

- ဥဒကံ ဩရောဟန္တာ ဥဒကောရောဟန္တာ။
- ဦမိဘယံ ဦဟေန္တိ ဝိတင်္ဂေန္တိ ဇတေနာတိ ဦမိ၊ (ဦဟ+မိ)
ဘာယတိ ဇတသ္မာတိ ဘယံ၊ ဦမိ ဇေ ဘယံ ဦမိဘယံ။
အာရမ္မဏဘာယ (နံ) စိတ္တုတြာသဘာယကို ကောက်။
- မှတ်ချက် ဥပမေယျဘက်၌ ဦမိဘယံ ဝိယာတိ ဦမိဘယံဟု ပြု၍ ကောနေင့်
ဥပါယာသကို ကောက်။ (တရားကိုယ်မှာ ဒေါသစေတသိက်ပင်တည်း)
- ကောရူပါယာသဿ ကုဇ္ဈနံ ကောဓော၊ ဥပါယာသနံ ဥပါယာသော၊
ကောဓော ဇေ ဥပါယာသော ကောရူပါယာသော။ (ဋီ)
(နိဿုဆရာတော်က ဒွန်အနက်ပေးသည်)
- ကုမ္ဘိလဘယံ ကေန ဇလေန ဥဘတိ ပူရေတိတိ ကုဇ္ဈော၊ ကုဇ္ဈေ ဥလတိ ဂစ္ဆတိတိ ကုမ္ဘိလော၊
ကုမ္ဘိလော ဇေ ဘယံ ကုမ္ဘိလဘယံ၊ ကုမ္ဘိလဘယံ၊ ဝိယာတိ ကုမ္ဘိလဘယံ။
(အာမိသတဏှာကောက်) (ဥပမာဘက်၌ ဥပမာတဒ္ဓိတ် ဆင့်နေစရာမလို)
- ဩဒရိကတ္တံ ဥဒရံ အဿ အတ္ထိတိ ဩဒရိကော၊ ဩဒရိကဿ ဘာဝေါ ဩဒရိကတ္တံ။
(အာမိသတဏှာ) (ရှ၌ နိယုတ္တတဒ္ဓိတ်ပြုထားသည်)
- အာဝဇ္ဇဘယံ အာဝဇ္ဇန္တိ ဇလန္တိ ဇတ္ထာတိ အာဝဇ္ဇော၊ အာဝဇ္ဇော ဇေ ဘယံ အာဝဇ္ဇဘယံ။
ဥပမာဆင့်။ (ကာမဂုဏ်ငါးပါး) (နံ) ယင်း၌ တပ်မက်သော ဆန္ဒရာဂ။
- သုသုကာဘယံ သသတိ ဟိံသတိတိ သုသု၊ သုသုဇေ သုသုကာ၊ သုသုကာ ဇေ ဘယံ၊
သုသုကာဘယံ။ ဥပမာဆင့်။ (မာတုဂါမ၌ တပ်မက်သော ဆန္ဒရာဂ)
- မုခါဝုရဏံ အာဝရိယတေ အာဝရဏံ၊ မုခဿ အာဝရဏံ မုခါဝရဏံ။

ပထမနာနာကရဏသုတ် (အံ၊၁။၄၄၁)

- ကာမေဟိ ကာမိယတေတိ ကာမော၊(ဝတ္ထုကာမ)
(နံ)ကာမေတိတိ ကာမော၊ (ကိလေသကာမ)
ကာမိယတိတိ ကာမော၊ (ဝတ္ထုကာမ)
ကာမော စ ကာမော စ ကာမာ။ (ဝတ္ထုကိလေသကာမ)
- ဝိဝိဇ္ဇေဝ ဝိ+ဝိစ+တု၊ ပပစာရသမာဓိပြုငှားနီးသော မဟာကုသိုလ်ဘာသံ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သံဃာ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

- အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ-၌ ဓမ္မ အရ ကိလေသကာမ (န) နိဝရဏငါးပါး။
- သဝိတက္ကံ ပိတက္ကနံ ဥါဟနံ ပိတက္ကော၊ သဟ ပိတက္ကေန ယံ ဝတ္တတိတိ သဝိတက္ကံ။
 ပိတက္က အရ ပထမဈာန်ရှိ ပိတက်။ သဝိတက္က အရ ပထမဈာန်။
 (န) ပထမဈာန်ရှိ ပိတက်စသော ဈာန်အင်္ဂါငါးပါး။
 (ဈာန်ဟူသော အမည်သည် ပိတက်စသော ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးတို့၏ အမည် ဖြစ်၍ ဈာန အရ ဈာန်စိတ်ကို မကောက်ယူဘဲ ပိတက်စသော ဈာန်အင်္ဂါ ငါးပါးတို့ကိုသာ ကောက်ယူသင့်သည်။)
- သဝိစာရံ ပိဝိတ္တိံ (ပိဝေစနံ) ပိဝေကော၊ ပိဝေကာ ဇာတံ ပိဝေကဇံ။ (ပထမဈာန်)
 (န) ပိဝိတ္တောတိ ပိဝေကော။ (ပထမဈာန်သမ္ပယုတ်တရား)
 ပိဝေကေ ဇာတံ ပိဝေကဇံ။ (ပထမဈာန်)
 (န) ပိဝေစိယတိတိ ပိဝေကော၊ ပိဝေကေ ဇာတံ ပိဝေကဇံ။
- အနက်ပေး နိဝရဏတို့၏ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော(ဝါ) နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ် သော ပထမဈာန်သမ္ပယုတ်တရားအစ၌ ဖြစ်သော(ဝါ) နိဝရဏတို့မှ ဈာန်သည် ကင်းဆိတ်စေအပ်သော ပထမဈာန်သမ္ပယုတ်တရားအစ၌ ဖြစ်သော။
- ပီတိသုခံ ပီတိ စ သုခဉ္စ ပီတိသုခံ။ (ပထမဈာန်ရှိ ပီတိသုခ ၊ သမာဟာရဗွန်)
 ပီတိသုခံ အဿ အတ္ထိတိ ပီတိသုခံ။ (ပထမဈာန်)
 ပီတိသုခံနှင့် ပိဝေကဇံ ဝါကျကြိုခိုက်တည်း။ (ပီတိသုခ+အ)
 (န) သမာသ်ကြိဆပုံ ပိဝေကေ ဇာတံ ပိဝေကဇံ။ (ပ-ဈာန်ရှိ ပီတိသုခ)
 ပီတိ စ သုခဉ္စ ပီတိသုခံ။ (ပ-ဈာန်ရှိ ပီတိသုခ)
 ပိဝေကဇံ ပီတိသုခံ အဿာ (အသိ) တိ ပိဝေကဇံပီတိသုခံ။
 (စတုတ္ထိ၊သတ္တမိ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်၊ ပထမဈာန်ကောက်)
- မှတိချက် ပိဝေကဇံ ပီတိသုခံ-ကို ဝါကျကြိုလျှင် ပိဝေကဇအရ ပထမဈာန်၊ သမာသ်ကြိုလျှင် ပိဝေကဇအရ ပထမဈာန်ရှိ ပီတိသုခကောက်။
- ပဌမံ ပဌမံ ဒေသိတဗ္ဗန္တိ ပဌမံ။ (ဒေသိတဗ္ဗတဒ္ဒိတ်)

(န) ပဌမံ သမာပဇ္ဇတိတိ ပဌမံ။

ဈာန် ပစ္စနိကဓမ္မေ ဈာပေတိတိ ဈာန်။ (ဈေ+ကာရိတ်ဏာပေ+ယု)
ဟေတုကတ္တုသာဓန။

ဝိဟရတိ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ။ (ဈာနသမာပဇ္ဇနဝိထိချ)

တဒဓိမုတ္တော တသ္မိံ အဓိမုတ္တော တဒဓိမုတ္တော။ (န) တံ အဓိမုတ္တော တဒဓိမုတ္တော။

တဗ္ဗဟုလဝိဟာရီ ဗဟုလံ ဝိဟရတိ သီလေနာတိ ဗဟုလဝိဟာရီ၊

တေန ဗဟုလဝိဟာရီ တဗ္ဗဟုလဝိဟာရီ။ (ဖြစ်သင့်ရာ ဈာနသမာပဇ္ဇနဝိထိချ)

ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဗြဟ္မာနံ ကာယော သမူဟော ဗြဟ္မကာယော၊

ဗြဟ္မကာယေ ဂတာ ပရိယာပနာ ဗြဟ္မကာယိကာ။ (ပ-ဈာန်ဘုံသား)

သဟဗျတံ သဟ ဗျယတိ ဂစ္ဆတိတိ သဟဗျော၊ သဟဗျဿ ဘာဝေါ သဟဗျတာ။

ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝိတက္ကော စ ဝိစာရော စ ဝိတက္ကဝိစာရာ။ အသမာဟာရဒ္ဓနံ၊ ပုံလိင်၊

ဗဟုဂုဏ်စဉ်။ မုချအားဖြင့် ပထမဈာန် ဝိတက်ဝိစာရ။ ဧကဒေသုပစာရ

အားဖြင့် ပထမဈာန်ရှိ ဝိတက် ဝိစာရ ငါ့ သုခ ဧကဂ္ဂတာ။

အဇ္ဈတ္တံ အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တန္တိ အဇ္ဈတ္တံ။ (ဒု-အဗျယိ)

သမ္ပသာဒနံ သမ္ပသာဒယတိတိ သမ္ပသာဒနံ၊ (သဒ္ဓါ)

သမ္ပသာဒနံ အဿ အတ္ထိတိ သမ္ပသာဒနံ။ (ဒု-ဈာန်)

သမ္ပသာဒနံ-ပုဒ် မုချသဒ္ဓါ ကြံခိုက်တည်း။

(န)သမ္ပသာဒယတိတိ သမ္ပသာဒနံ။ (ဂုဏူပစာအားဖြင့် ဒုတိယဈာန်)

သမ္ပသာဒနံ ဥပစာရသဒ္ဓါ ကြံခိုက်တည်း။

စေတသော စေတ-တည်း။ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်သက်၊ သဿစောဖြင့် သ-ဝိဘတ်ကို ဩပြု၊

သသရေဝါဂမောဖြင့် သလာ၊ သ ဩသို့ကပ်၊ ပြီး၏။ (ဧကောဒိဘာဝံ စပ်ခိုက်)

(န)စေတ-တည်း၊ ဂတိဗုဒ္ဓိ-သုတ်ဖြင့် ကာရိတ်ကံအနက် အံသက်၊ သဿစော

သုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် အံ ကို ဩပြု၊ သသရေဝါဂမောဖြင့် သ လာ၊ သဩသို့

ကပ်။ (သမ္ပသာဒနံ-စပ်ခိုက်၊ ဆဋ္ဌိသလည်း သက်နိုင်သည်)

ဧကောဒိဘာဝံ ဥဒေတိတိ ဥဒိ၊ ဧကော ဟုတ္တာ ဥဒိ ဧကောဒိ။

(ဧက-သဒ္ဓါ သေဋ္ဌ၊ အသဟာယအနက်ဟော)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

(န)သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ ဥဒါယတီတိ ဥဒါ၊
 ကော စ သော'ဥဒိ စာတိ ကောဒိ၊ (ဒု-ဈာန်ရှိ သမာဓိ)
 ကောဒိ' ဘာဝေတီတိ ကောဒိဘာဝံ။ (ဒု-ဈာန်)

အဝိတက္ကံ နတ္ထိ ဝိတက္ကော ဧတဿာ (ဧတသ္မိ) တိ အဝိတက္ကံ။ (ဒု-ဈာန်)
 န သဒ္ဓါသညံ ပသဇ္ဇပဋိသေဓ၊ အဘာဝ အနက်ဟော။

သမာဓိဇံ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သမာဒဟတိ ဥပတီတိ သမာဓိ။
 သမာဓိတော ဇာတံ သမာဓိဇံ။ (သမာဓိ+ဇန+က္ခိ)
 သမာဓိ အရ ပဋ္ဌမဈာန် သမာဓိ။ ဇ အရ - ဒုတိယဈာန်။

မှတ်ချက် (န) သမာဓိအရ ဒုတိယဈာန်သမာဓိ။ ဇ အရ - ဒုတိယဈာန်။
 ပီတိသုခံ ကိ ရှေ့နည်းတူ ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဒုတိယဈာန်ကောက်။
 သမာဓိဇံပီတိသုခံကိုလည်း ဝိဝေကဇံပီတိသုခံကဲ့သို့ သမာသဝါကျ နှစ်မျိုး
 ကြိုဆ၍ သမာဓိဇံအရ ဒုတိယဈာန်၊ (န) ဒုတိယဈာန်ရှိ ပီတိသုခံကို ကောက်။

အဘာဿရာနံ သရတိ နိဿရတီတိ သရာ၊ အဘာသရာ ဧတေသန္တိ အဘာဿရာ။ (ဒေါ)
 ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ အနက်ပေး
 ပီတိယာ၊ ပီတိကို။ ဝိရာဂါစ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ပီတိယာ၊
 ပီတိ၏။ ဝုပသမာစ၊ ပယ်ခွါလွန်မြောက်ငြိမ်းပျောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။
 (စသဒ္ဓါဝုပသမကိုပေါင်း၊ ဝိရာဂသဒ္ဓါ ဧဂုစ္ဆနအနက်ဟော)။
 (န) ပီတိယာ၊ ပီတိကို။ ဝိရာဂါစ၊ လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။
 ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ တို့၏။ ဝုပသမာစ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။
 (စ-သဒ္ဓါ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝုပသမာကို ပေါင်း၊ ဝိရာဂသဒ္ဓါ သမတိက္ကမ
 အနက်ဟော)

ပီတိယာ အရ ဒုတိယဈာန်ရှိ ပီတိ။ ဝိရာဂါ အရ တတိယဈာန် ဥပစာရ ဘာဝနာ။
 ဥပေက္ခကော ဥပပတ္တိတော ဣက္ခတီတိ ဥပေက္ခာ၊ (တ-ဈာန်ရှိ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ)
 ဥပေက္ခာ အဿ အတ္ထိတိ ဥပေက္ခကော။
 (တတြမဇ္ဈတ္တတာ ကြည့်သော တတိယဈာန်စိတ္တုပ္ပါဒ်)

သတော သရတီတိ သတော။ (တတိယဈာန်ရှိ သတိ)

သမ္မဇာနော

သမ္မဇာနာတိတိ သမ္မဇာနော။ (တတိယဈာန်ရှိ ပညာ)

သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ - အနက်ပေး

သုခဉ္စ၊ ဖေတသိကသုခကိုလည်းကောင်း။ ကာယေန၊ တတိယဈာန်စိတ္တုပ္ပါဒ်

ဟု ဆိုအပ်သော နာမကာယဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ (ဈာန်ဝင်စား

ခိုက်ရည်ရွယ်) ဤအလို အထက်ပါဝါကျအရ တတိယဈာန်သမာပဇ္ဇနဝိထိချ။

(နံ) သုခဉ္စ၊ ကာယိကသုခကိုလည်းကောင်း။ ကာယေန၊ သုခသဟဂုတ်ကာယ

ဝိညာဉ်ဟူသော နာမကာယဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ၏။ (ဈာန်မှထခိုက်ကို

ရည်ရွယ်) ဤအလို အထက်ပါဝါကျအရ ကာယဒွါရိကဝိထိချ။

ယံ

ဟေတုအနက်ဟော၊ နိပါတ်ပုဒ်၊ (တတိယဈာန်)

(နံ) သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်၊ ပထမာဝိဘတ် ဟိတ်အနက်၌သက်။

အရိယာ

မဂ္ဂဖလဓမ္မေ အရတိ အဓိဂစ္ဆတိတိ အရိယော။

သတိမာ

သတိ အဿ အတ္ထိတိ သတိမာ။

သုခဝိဟာရီ

သုခေန ဝိဟာရတိ သီလေနာတိ သုခဝိဟာရီ။ (တတိယဈာန်သမာပဇ္ဇန ဝိထိချ)

သုဘကိဏှာနံ

သုန္ဒရာ ဘာ သုဘာ၊

သုဘာယ ကိဏှာ အာကိဏှာတိ သုဘကိဏှာ။

(သုဘာကိဏှာ ဟူလိုလျက် ဘာ၌ အာကို ရသယပြု၊ ဇာကို ဟပြု ပြီး)

သုခဿ စ ပဟာနာ အရ တတိယဈာန်၏ ဥပစာရဘာဝနာ။

ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ အရ ပထမဈာန်၏ ဥပစာရဘာဝနာ။

သောမနဿ အတ္တဂံမာ အရ စတုတ္ထဈာန်၏ ဥပစာရဘာဝနာ။

ဒေါမနဿ အတ္တဂံမာ အရ ဒုတိယဈာန်၏ ဥပစာရဘာဝနာ။

(ဥပစာရဘာဝနာ ဟူသည် မဟာကုသိုလ်ဉာဏ် ၄-ပါး)

သောမနဿဒေါမနဿာနံ သုန္ဒရံ မနော သုမနော၊ (သောမနဿသဟဂုတ်စိတ် ၆၂)

(နံ) သုန္ဒရံ မနော ဧတဿာတိ သုမနော၊ (ပုဂ္ဂိုလ်)

သုမနဿ ဘာဝေါ သောမနဿံ၊ (သုမန+ဏျ)၊ ဒုဗျ မနော ဒုမ္မနော၊

ဒုမ္မနဿ ဘာဝေါ ဒေါမနဿံ၊ သောမနဿဉ္စ ဒေါမနဿဉ္စ

သောမနဿဒေါမနဿာနိ။ (အသမာဟာရဒွန်၊ နပုံလိင်၊ ဗဟုဂုဏ်စဉ်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

စတုတ္ထဈာန်သမာပတ်ရခြင်း၏အကြောင်းတရား ၄-ပါး

(၁) ကာယိကသုခကို ပယ်ခြင်း။ (၂) ကာယိကဒုက္ခကို ပယ်ခြင်း။

(၃) စေတသိကသုခကို ပယ်ခြင်း။ (၄) စေတသိကဒုက္ခကို ပယ်ခြင်း။

အတ္တင်္ဂမာ

အသနံ နဿနံ အတ္တံ (အသ+ထ)၊ ဂမနံ ဂမော၊

အတ္တဿ ဂမော အတ္တင်္ဂမော။ (အတ္တင်္ဂမနံ အတ္တင်္ဂမော-ဟုလည်း ပြု)

အဒုက္ခမသုခံ

န ဒုက္ခံ အဒုက္ခံ၊ (န နိပါတ်ပုဒ် ပရိယုဒါသပဋိသေဓ အညအနက်ဟော)

န သုခံ အသုခံ၊ အဒုက္ခဉ္စ တံ အသုခဉ္စာတိ အဒုက္ခမသုခံ။

(နံ) နတ္ထိ ဒုက္ခံ ယတ္ထာတိ အဒုက္ခံ။ (န နိပါတ်ပုဗ္ဗပဒ သတ္တမိဗဟုဗ္ဗိဟိ)

နတ္ထိ သုခံ ယတ္ထာတိ အသုခံ။ (န နိပါတ် ပသဇ္ဇပဋိသေဓ အနက်ဟော)

အဒုက္ခဉ္စ တံ အသုခဉ္စာတိ အဒုက္ခမသုခံ။ (စတုတ္ထဈာန်)

(မ အာဂုံ၊ ဝိသေသနောဘယပဒကမ္မဓာရည်း)

ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ ဥပေက္ခာယ ဇနိတာ ဥပေက္ခာဇနိတာ၊ ပရိသုဇ္ဈနံ ပါရိသုဒ္ဓိံ၊

သတိယာ ပါရိသုဒ္ဓိံ သတိပါရိသုဒ္ဓိံ၊

ဥပေက္ခာဇနိတာ သတိပါရိသုဒ္ဓိံ ဧတဿာတိ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ။

(မဇ္ဈေလောပိစတုတ္ထိ၊ဆဋ္ဌိဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ၊ သတ္တမိဗဟုဗ္ဗိဟိလည်း ရနိုင်သည်)

ဥပေက္ခာ အရ

စတုတ္ထဈာန်ရှိ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာစေတသိက်။

သတိ အရ

စတုတ္ထဈာန်ရှိ သတိ၊ (နံ) သမ္ပယုတ္တဓမ္မတရား။

ဝေဟပ္ပလာနံ

ဝိပုလံ ဖလံ ဧတေသန္တိ ဝေဟပ္ပလာ။ ဝိပုလကို ဝေဟပြု။

ဒုတိယနာနာကရထသုတ် (အံ၊၁။၄၄၃)

ဂူပဂတံ

ဂူပမေဝ ဂူပဂတံ။ (တဗ္ဘော)

ပဌမဈာန်ဝင်စားခိုက်၌ဖြစ်သော ပဌမဈာန်၏မှီရာ ဟဒယဝတ္ထုနှင့်

ယင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဝိညတ်ဒွေးကြည့် စိတ္တဇရုပ် ၁၅။

ဝေဒနာဂတံ အရ

ပဌဈာန်ကုသိုလ်ရှိ ဝေဒနာ။

သညာဂတံ အရ

ပဌမဈာန်ကုသိုလ်ရှိ သညာ။

သင်္ခါရဂတံ အရ

ပဌမဈာန်ကုသိုလ်ရှိ ဝေဒနာသညာကြည့် စေတသိက် ၃၃။

ဝိညာဏဂတံ အရ ပဌမဈာန်ကုသိုလ်စိတ်။

တေ ဓမ္မေ အရ ပဌမဈာန်စိတ်၊ စေတသိက်၊ စိတ္တရေပ၊ ဟဒယဝတ္ထု။

မှတ်ချက် ဒုတိယဈာန် အဖွင့်စသည်၌ ပဌမဈာန်အစားဒုတိယဈာန် စသည်ပြောင်းထည့်ရုံသာ။

အနတ္တတော န အတ္တာ အနတ္တာ၊ (န) နတ္ထိ အတ္တာ ဧတ္တာတိ အနတ္တာ။

သမနပဿတိ အရ ဝိပဿနာဉာဏ်။

တောကြီး (၁၁) တော

(၁) အနိစ္စတောနှင့် ပလောကတော သည် အနိစ္စလက္ခဏာ။

(၂) သုညတောနှင့် အနတ္တတော သည် အနတ္တလက္ခဏာ။

(၃) ကြွင်း (၇)တောသည် ဒုက္ခလက္ခဏာ။

ပဌမမေတ္တာသုတ် (အံ၊၁။၄၄၃)

မေတ္တာ အရ ပဌမဈာန်ရှိ မေတ္တာ။ ကရုဏာ အရ ဒုတိယဈာန်ရှိ ကရုဏာ။

မုဒိတာ အရ တတိယဈာန်ရှိ မုဒိတာ။

ဥပေက္ခာ အရ စတုတ္ထဈာန်ရှိ ဥပေက္ခာ။ (အတိသုန္ဒရံ)

သဗ္ဗတ္တတာယ အတ္တနော ဘာဝေါ အတ္တတာ၊ သဗ္ဗေသု အတ္တတာ သဗ္ဗတ္တတာ။

သဗ္ဗာဝန္တံ သဗ္ဗော အဿ အတ္ထိတိ သဗ္ဗာဝန္တော။ (သဗ္ဗ+ဝန္တံ၊ ဗ္ဗ၌ အကို အာဒိယပြု)

မှတ်ချက် ဒုတိယမေတ္တာသုတ်လာပုဒ်များကို ဒုတိယနာနာကရဏသုတ်နှင့် ပဌမမေတ္တာသုတ်ကို ကြည့်၍ ကြံကြလေ)

ပဌမတထာဂတအစ္စရိယသုတ် (အံ၊၁။၄၄၆)

သတော သမ္ပဇာနော အရ မရဏာသန္နဝိထိ မဖြစ်မီ အနီးကပ်ဆုံးသော ကာမဇော မနောဒွါရိက ဝိထိတစ်ခုခု၌ ပါဝင်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်ရှိ သတိနှင့်ပညာ။

(စဝိတွာ-ထောက်)

(န) ဘဝနိကန္တိကဝိထိဖြစ်ပြီးနောက် အနီးကပ်ဆုံးသော ကာမဇော မနောဒွါရိကဝိထိတစ်ခုခု၌ ပါဝင်သော မဟာကုဉာသံရှိ သတိနှင့်ပညာ။

(ဩက္ကမတိ-ထောက်)

စဝိတွာ အရ စုတိကိစ္စတပ်သော မဟာဝိပါက် ဉာဏသမ္ပယုတ်။
 သြက္ကမတိ အရ ပဋိသန္ဓေကိစ္စတပ်သော မဟာဝိပါက်ဉာဏသံသောမနဿအသင်္ခါရိကစိတ်။
 အပ္ပမာဏော ဝုဒ္ဓိ ပမာဏံ ဧတဿာတိ အပ္ပမာဏော။
 ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ-၌ ဒေဝါနံ အာနုဘာဝေါ ဟူသော ဝါကျအနိက်၌ ဝိသေသအနက်ကို
 ဟောသော်လည်း ဒေဝါနုဘာဝေါ ဟုသမာသံပြီးသောအခါ သာမညအနက်
 ကိုသာ ဟောသောကြောင့် ဒေဝါနံဟူသော သာမိပုဒ် ထည့်စွက်ရသည်။
 (ဤကဲ့သို့သော အရာမျိုး၌ နည်းတူမှတ်)
 လောကန္တရိကာ လောကာနံ အန္တရော ဝိဝရော လောကန္တရော၊
 လောကန္တရော ဧဝ လောကန္တရိကာ။
 အဃာ ကေနစိ န ဟညတိတိ အဃာ။ (န-ဟန+အ)
 အန္တကာရာ အန္တံ ကရောတိတိ အန္တကာရော၊ အန္တကာရော ဧတ္ထ အတ္ထိတိ အန္တကာရာ။

ဒုတိယတဏှာဂတအစ္စရိယသုတ် (အံ၊၁။၄၄၇)

အာလယာရာမာ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ အလ္လိယတိတိ အာလယော၊ အာရမန္တိ ဧတ္တာတိ အာရာမော၊
 အာလယော အာရာမော ဧတိဿာတိ အာလယာရာမာ။
 အာလယ၊ အာရာမ-အရ အာရုံငါးပါး။(နံ) တောဘူမကဝဋ်ဒုက္ခ။
 (နံ) အာလိယန္တိ အဘိရမိတဗ္ဗဋ္ဌေန သေဝိယန္တိတိ အာလယာ၊
 (ကာမဂုဏ်၅-ပါး)
 (နံ) အာလယန္တိ အဘိရမဏဝသေန သေဝန္တိတိ အာလယာ၊
 (တဏှာဝိစရိတ်များ)
 အာရမန္တိတိ အာရာမာ၊ အာလယေဟိ အာရာမာ အာလယာရာမာ။
 အာလယရတာ အာလယေ ရတာ အာလယရတာ။
 အနာလယော န အာလယော အနာလယော။ (သစ္စာလေးပါး)
 မာနာရာမာ မညတိတိ မာနော၊ (သစ္စာလေးပါး) (နံ) မညနံ မာနော၊ (မာနစေတသိက်)
 မညိတဗ္ဗောတိ မာနော၊ (တောဘူမကဝဋ်ဒုက္ခ)
 မာနော အာရာမော ဧတိဿာတိ မာနာရာမာ။

မာနဝိနယေ ဝိနေတိ ဧတေနာတိ ဝိနယော၊
 မာနဿ ဝိနယော မာနဝိနယော။ (သစ္စာလေးပါး)
 အနုပသမာရာမာ ကိလေသေ ဥပသမေတိတိ ဥပသမော။ (အရိယာမဂ်)
 န ဥပသမော အနုပသမော၊ (အကုသိုလ်)
 (နံ) ဥပသမ္ပတိတိ ဥပသမော၊ န ဥပသမော အနုသမော၊ (ဝဋ်ဒုက္ခ)
 အနုပသမော အာရာမော ဧတိဿာတိ အနုပသမာရာမာ။ (ပဇာ)
 ဩပသမိကေ ဥပသမံ ကရောတိတိ ဩပသမိကော။
 အဝိဇ္ဇာဂတာ အဝိဇ္ဇာယ သဟ ဂတာ အဝိဇ္ဇာဂတာ။ (သဟယောဂအနက် နာသက်)
 အဝိဇ္ဇာဝိနယေ ဝိနေတိ ဧတေနာတိ ဝိနယော၊ အဝိဇ္ဇာယ ဝိနယော အဝိဇ္ဇာဝိနယော။
 မုချတ္ထ = အရဟတ္တဖိုလ်။ ဥပစာရတ္ထ = သစ္စာလေးပါး။

သံယောဇနသုတ် (အံ၊၁။၄၅၀)

ဥပပတ္တိပဋိလာဘိယာနိ ဥပပတ္တိယာ ပဋိလာဘော ဥပပတ္တိပဋိလာဘော၊
 ဥပပတ္တိပဋိလာဘံ သံဝတ္တနိကာနိ ဥပပတ္တိပဋိလာဘိယာနိ။
 (ဥဒ္ဒမ္ဘာဂိယ သံယောဇေ ၅-ပါး)
 ဘဝပဋိလာဘိယာနိ ဘဝဿ ပဋိလာဘော ဘဝပဋိလာဘော။ ဘဝပဋိလာဘံ သံဝတ္တနိကာနိ
 ဘဝပဋိလာဘိယာနိ။
 (ဥဒ္ဒမ္ဘာဂိယ သံယောဇေ ၅-ပါး)
 ဩရမ္ဘာဂိယာနိ ကာမရာဂ ဗျာပါဒ သံယောဇေ (ဣဓာနိဗ္ဗေတ)
 ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇေ (ဣဓာနိဗ္ဗေတ)
 မုတ်ချက် အထက်ပါ အကောက်သည် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော သကဒါဂါမ်
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်၍ ကောက်ယူထားခြင်းဖြစ်သည်။ သောတာပန်အတွက်
 ထို့အတူ ခွဲခြားကောက်ယူ။ ပုထုဇေအတွက် ငါးပါးလုံးယူ။

ပဋိဘာနသုတ် (အံ၊၁။၄၅၂)

ယုတ္တပဋိဘာနော ပဋိဘာတိတိ ပဋိဘာနံ၊ ယုတ္တံ ပဋိဘာနံ အဿာတိ ယုတ္တပဋိဘာနော။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ပဋိဘာန အရ ဉာဏ်ပညာနှင့် ဉာဏ်အားထင်ပေါ်လာသော စကားကိုကောက်။
မုတ္တပ္ပဋိဘာနော မုတ္တံ ပဋိဘာနံ အဿာတိ မုတ္တပ္ပဋိဘာနော။

ဥဋ္ဌင်္ဂိတညူသုတ် (အံ၊၁။၄၅၂)

ဥဋ္ဌင်္ဂိတညူ။ ဉာဏေ ဥဋ္ဌင်္ဂိတမတ္တေ ဧဝ ဇာနာတိတိ ဥဋ္ဌင်္ဂိတညူ။ (ဉာဓာတ်အရ မဂ်ဉာဏ်)
ဝိပဋ္ဌိတညူ။ ဝိပဋ္ဌိတံ ဝိတ္တာရိတံ ဧဝ အတ္တံ ဇာနာတိတိ ဝိပဋ္ဌိတညူ။
(ဉာဓာတ်အရ မဂ်ဉာဏ်)

နေယျော ဥဒ္ဒေသာဒီဟိ နေတဗ္ဗောတိ နေယျော။
ပဒပရမော ဗျဉ္ဇနပဒမေဝ ပရမံ အဿာတိ ပဒပရမော။

ဥဋ္ဌာနဖလသုတ် (အံ၊၁။၄၅၂)

ဥဋ္ဌာနဖလပဇိဝိ ဥဋ္ဌာနဿ ဖလံ ဥဋ္ဌာနဖလံ၊ ဥပဇိဝိတိ ဥပဇိဝိ၊
ဥဋ္ဌာနဖလံ ဥပဇိဝိ ဥဋ္ဌာနဖလပဇိဝိ။
ကမ္မဖလပဇိဝိ ကမ္မဿ ဖလံ ကမ္မဖလံ၊ ဥပဇိဝိတိ ဥပဇိဝိ၊ ကမ္မဖလံ ဥပဇိဝိ ကမ္မဖလပဇိဝိ။
ကမ္မ အရ လောကီကုသိုလ် စေတနာ။
ဖလ အရ လောကီကုသလဝိပါက် ၂၅-ပါး။ (နတ်ဗြဟ္မာများအတွက်)
ကမ္မ အရ မဟာကု စေတနာ။
ဖလ အရ ကာမကုသလဝိပါက် ၁၆-ပါး။ (မင်းနှင့်မင်းချင်းယောက်ျားများကိုရည်ရွယ်)
အနိကဋ္ဌစိတ္တော နိကဿတိတိ နိကဋ္ဌံ၊ န နိကဋ္ဌံ အနိကဋ္ဌံ၊ အနိကဋ္ဌံ စိတ္တံ ယဿာတိ
အနိကဋ္ဌစိတ္တော။ ဝိတက်နှင့်ယှဉ်သော အကုသိုလ်စိတ်။ (အံ၊၁။၄၅၄)
အဂ္ဂါဘာ အာဘာတိတိ အာဘာ၊ အဂ္ဂိဧဝ အာဘာ အဂ္ဂါဘာ။
အဂ္ဂေါဘာသော အဂ္ဂိ ဧဝ ဩဘာသော အဂ္ဂေါဘာသော။
ကာလာ အရ ကာလပညတ် (မုချတ္ထ)၊ ဓမ္မဿဝနစသော ကုသိုလ်။ (ဋ္ဌာနပစာရတ္ထ)
ကုသောဗ္ဗေ သုဋ္ဌ၊ အတ္တံ အာကာသံ အသ္မိတိ သောတ္တံ။ (သု+အဗ္ဗ ပုဒ်ခွဲ)
(နဲ) သီဒန္တိ ဧတ္တာတိ သောတ္တံ။
(သဒ+ဘ၊ သဒ္ဓံ အကို ဩပြု၊ ဒကို ဗပြု၍ ပြီး)
ခုဒ္ဒကံ သောတ္တံ ကုသောတ္တံ။ တေ ကုသောဗ္ဗေ။

သာမဏေကျော်စုတိယဆင့်

ကုန္ဒဒိယော ဒုဒ္ဓိကာ နဒိ ကုန္ဒဒိ။ (အံ၊၁။၄၅၇)။
 သီလသာဓော သာရဿ သာရဘူတနိဗ္ဗာနဿ သမ္မာပကော သာဓော။ (သမ္မာပကပုဒ် ကျေ) ၎
 သီလမေဝ သာဓော သီလသာဓော။ (ကမ္မတ္ထဆဋ္ဌိတပျူရိသ်)
 (ဝါကျအခိုက် သာရ-အရ နိဗ္ဗာန်ကောက်၊ သမာသံပြီးအခိုက် သာရ-အရ
 မဂ်ဖိုလ်ဝိရတိ ကောက်)

သမာဓိသာရ-အရ မဂ်ဖိုလ်သမာဓိ။ ပညာသာရ-အရ မဂ်ဖိုလ်ပညာ။
 ဝိမုတ္တိသာရ-အရ အရဟတ္တဖိုလ်။ (အံ၊၁။၄၅၈)

ရောဂသုတ် (အံ၊၁။၄၆၀)

သုဒုလ္လဘာ ဒုက္ခေန လဘိတဗ္ဗာတိ ဒုလ္လဘာ၊ သုဒ္ဓု ဒုလ္လဘာ သုဒုလ္လဘာ။
 မဟိစ္ဆော မဟာတိ ဣစ္ဆာ ယဿာတိ မဟိစ္ဆော။
 (နံ) မဟန္တာနိ ဝတ္ထုနိ ဣစ္ဆတိတိ မဟိစ္ဆော။
 ဝိဃာတဝါ ဝိဟနနံ ဝိဃာတော၊
 ဝိဃာတော အဿ အတ္တိတိ ဝိဃာတဝါ။
 (စေတသိကဒုက္ခကောက်)

အနဝညပ္ပဋိလာဘာယ အဝဇာနနံ အဝညာ၊ န အဝညာ အနဝညာ၊
 အနဝညာယ ပဋိလာဘော အနဝညပ္ပဋိလာဘော။

ပဏိဒဟတိ ပ+နိ+ဓာ+အ+တိ။ လောဘပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ်။

ရာဂဝေပုလ္လတ္တံ ဝိပုလဿ ဘာဝေါ ဝေပုလ္လံ၊ ဝေပုလ္လမေဝ ဝေပုလ္လတ္တံ၊
 ရာဂဿ ဝေပုလ္လတ္တံ ရာဂဝေပုလ္လတ္တံ။

ပညာစက္ခု အရ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာပညာ သမ္မသနပဋိဝေပပညာယူ။

ဘိက္ခုနီသုတ် (အံ၊၁။၄၆၂)

အာမဇ္ဈေသိ အရ ဧဟိ တံ စသော စကားကို ပြောဆိုသော ဘိက္ခုနီမ၏ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော
 လောဘမူစိတ်။

အာဗာဓိကိနိ အာဗာဓော ဧတိဿာ အတ္တိတိ အာဗာဓိကိနိ။ (အာဗာဓ+ဣက+ဣနိ)

သသိသံ သဟ သိသေန ယော ဝတ္တတိတိ သသိသော။ (ကာယော)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

(နဲ) သဟ သိသေန သသိသံ။ (သဟတ္ထအဗျယိဘော၊ ကြိယာဝိသေသနပုဒ်၊
နပုံလိင်)

မဉ္ဇုကေ နိပဇ္ဇိ အရ မာယာသာဓဋ္ဌေယျုပ္ပဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ်။
အာဟာရသမ္ဘူတော အာဟာရိယတိ အဇ္ဈောဟရိယတိတိ အာဟာရော၊

အာဟာရေန သမ္ဘူတော အာဟာရသမ္ဘူတော။

အာဟာရံ အရ ပစ္စုပ္ပန် ကဗဠိကာရာဟာရ ကောကံ။ (နိဿာယ ထောက်)

အာဟာရော အရ အတိတ်ဖြစ်သော မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ ကောကံ။

(နဲ) ပစ္စုပ္ပန်ကဗဠိကာရာဟာရ၌ တပ်မက်သော နိကန္တိတဏှာကောကံ။
(ပဟာတဗ္ဗော ထောက်)

တဏှာသမ္ဘူတော တဏှာ အရ ပစ္စုပ္ပန်တဏှာကောကံ။

တဏှံ အရ အရဟတ္တဖိုလ်ကို လိုလားတောင့်တသော ပစ္စုပ္ပန်တဏှာကောကံ။
(နိဿာယ-ထောက်)

မှတ်ချက် ၎င်းတဏှာသည် အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော နာမပညတ် (သို့မဟုတ်) အရဟတ္တ
ဖိုလ်၏ ငြိမ်းချမ်းပုံ အာကာရပညတ်ကိုသာ အာရုံပြုနိုင်၊ အရဟတ္တဖိုလ်
ပရမတ်ကို အာရုံမပြုနိုင်။

တဏှာ(တဏှံ)အရ ဝဋ္ဌမူလိကတဏှာကောကံ။ (ပဟာတဗ္ဗောနှင့် ပဟေတိ-ကို ထောက်)

မာနံ အရ အရဟတ္တဖိုလ်ကို အားကျမခံ ရလိုသော ပစ္စုပ္ပန်မာနကောကံ။
(နိဿာယထောက်)

မာနော (မာနံ) အရ ဝဋ္ဌမူလကမာနကောကံ။ (ပဟာတဗ္ဗောနှင့် ပဟေတိကို ထောက်)

မှတ်ချက် ပယ်စွန့်ထိုက်သော တဏှာနှင့် မာနတို့ အရ သေဝိတဗ္ဗတဏှာ၊ သေဝိတဗ္ဗ
မာနတို့၌ တပ်မက်သော နိကန္တိကာရာဂကိုလည်း ကောက်ယူနိုင်သေးသည်။

အစ္စယော အယနံ ပဝတ္တနံ အယော၊ အတိက္ကမိတွာ အယော အစ္စယော။

အစ္စဂမာ အတိ-ဂမု+ဟိယျတ္တနိ အာ၊ ဓာတ်၏ အစဉ် အလာ၊ တိကို စပြု၊ စဒ္ဒေဘော်
လာ၍ ပြီး။

ဒိသ္ဗာ အရ မဟာကုဉာသံရှိ ပညာ။

ယထာဓမ္မံ ဝော ယော ဓမ္မော ယထာဓမ္မံ။ (နဲ) ဓမ္မဿ အနရူပံ ယထာဓမ္မံ။

ဝုဒ္ဓိဟေသာ ဝုဒ္ဓိ+ေသာ၊ (န) ဝုဒ္ဓိ+ဟိ+ေသာ။
 ဝုဒ္ဓိ ဝဒ္ဓတိ စောယာတိ ဝုဒ္ဓိ။ သဒ္ဓါနှင့် ဝိရတိစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော
 မဟာကုသိုလ်။
 အရိယဿ သဒေဝကေန လောကေန အရိယတိ ဥပဂစ္ဆိယတိတိ အရိယော။ (ဗုဒ္ဓေါ)
 အရဓာတ် အရ သဒ္ဓါ စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုကြိစိတ္တုပ္ပါဒ်။

သုဂတဝိနယသုတ် (အံ၊၁။၄၆၄)

ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ အတ္ထံ ဗျဉ္ဇေတိတိ ဗျဉ္ဇနံ၊ ပဒမေဝ ဗျဉ္ဇနံ ပဒဗျဉ္ဇနံ။
 ဒုန္နယော နိယတေတိ နယော၊ ဒုက္ခေန နယော ဒုန္နယော။
 ဒေါဝစဿကရဏေဟိ ဒုက္ခံ ဝစော ဧတသ္မိတိ ဒုဗ္ဗစော၊ ဒုဗ္ဗစဿ ဘာဝေါ ဒေါဝစဿံ၊
 ဒေါဝစဿံ ကရောန္တိတိ ဒေါဝစဿကရဏာ။ အကုသိုလ်ကောက်။

အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိနော ပကာရေဟိ အာဝဟံ ဒက္ခိဏံ ပဒက္ခိဏံ၊
 (ပ-ဒက္ခိဏ+အာဝဟအလယ်ပုဒ်ကျေ)။

ပဒက္ခိဏတော ဂဏန္တိ သီလေနာတိ ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ၊
 န ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ။

အပ္ပဋိသရဏော ပဋိသရန္တိ ဧတ္တာတိ ပဋိသရဏော၊ (ဗဟုသုတရဟန်း)
 နတ္ထိ ပဋိသရဏော အဿာတိ အပ္ပဋိသရဏော။

ဗဟုလိကာ ဗဟုမ္ပိ အာဒိယန္တိတိ ဗဟုလာ၊ ဗဟုလာ ဧဝ ဗဟုလိကာ။ (တဏှာကောက်)
 သာထလိကာ သိထိလံ (သာထလံ) ဂဏန္တိတိ သာထလိကာ။ ဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော
 ဒေါသမူစိတ်ကောက်။ (သိထိလသဒ္ဓါ ဘာဝနပုံ ကြိယာဝိသေသနပုဒ်)

ဩက္ကမနေ ဩက္ကမန္တိ ဧတေနာတိ ဩက္ကမနံ။ (နိဝရဏငါးပါးကောက်)
 ပဝိဝေက အရ ပိဝေက သုံးပါး ကောက်။ (န) နိဗ္ဗာန်ကောက်။

သံခိတ္တသုတ် (အံ၊၁။၄၆၅)

ဒုက္ခာပဋိပဒါ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဧတိဿာတိ ဒုက္ခာပဋိပဒါ။
 ဒန္နာဘိညာ အဘိဓနာတိတိ အဘိညာ၊ ဒန္နာ အဘိညာ ဧတိဿာတိ ဒန္နာဘိညာ။
 အဘိညာယ နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်စသော ဝိပဿနာဉာဏ်ကောက်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်္က:တန်း

ဝိတ္ထာရသုတ် (အံ၊၁။၄၆၇)

ပညိန္ဒြိယံ အရ ဝိပဿနာပညာ။
 မုဒုတ္တာ မုဒုနံ ဘာဂေါ မုဒုတ္တံ။ တသ္မာ မုဒုတ္တာ။(မုဒု-သည် နပုံလိင်၊ ဗဟုဝစ်၊
 ဣန္ဒြေငါးပါးကောက်)
 အာနန္တရိယံ နတ္ထိ အန္တရံ ယဿာတိ အနန္တရံ၊ အနန္တရံ ဝိပါကဒါယကော အာနန္တရိယော။
 အနန္တရ အရ ဖိုလ်။ အာနန္တရိယ အရ မင်္ဂသမာဓိ။
 ဒန္တံ အာနန္တရိယံ ပါပုဏာတိ အရ မန္တပညပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ္ဂဝိထိချ။
 ခိပ္ပံ အာနန္တရိယံ ပါပုဏာတိ အရ တိက္ခပညပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ္ဂဝိထိချ။
 မုတ်ချက် အသုဘသုတ်၌ အသုဘာနုပဿီ - စသော ငါးပုဒ်တို့အရ ဗလဝဝိပဿနာ
 ကို ကောက်။ (အံ၊ဋ္ဌ၊၂။၃၄၄)
 သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ သဟ သင်္ခါရေန ယံ ဝတ္တတိတိ သသင်္ခါရံ၊ သသင်္ခါရေန ပရိနိဗ္ဗာယတိတိ
 သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ။ မန္တပညပုဂ္ဂိုလ်၏ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိထိချ။
 အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ တိက္ခပညပုဂ္ဂိုလ်၏ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိထိချ။
 မုတ်ချက် သသင်္ခါရသုတ် (အံ၊၁။၄၇၃) လာ ဣန္ဒြေငါးပါးကို ဝိပဿနာ ဣန္ဒြေများဟု
 မှတ်ပါ။

ယုဂနဒ္ဒသုတ် (အံ၊၁။၄၇၅)

ကောသမ္ဗိယံ ကုသန္တိ အဂ္ဂါယန္တိ ဧတ္ထာတိ ကောသမ္ဗိ။ (ကုသ+ဗ+နဒါဒိ ဤ)
 (နံ) ကောသမ္ဗာ ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ကောသမ္ဗိ။ (ကောသမ္ဗ+ဤ)
 စတုဟိ မဂ္ဂေဟိ အရ သမထနှင့် ဝိပဿနာဘာဝနာကုသိုလ်ကောက်။
 (သောတာပတ္တိမဂ် - စသော လေးမျိုးကို မကောက်ရ)
 သမထပုဗ္ဗင်္ဂမာ ပုဗ္ဗံ ဂစ္ဆတိတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမော၊
 သမထော ပုဗ္ဗင်္ဂမော ဧတိဿာတိ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမာ။(ဝိပဿနာ)
 သမထ အရ ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိ။
 မဂ္ဂေါ အရ သောတာပတ္တိမဂ်၊ (နံ) လောကုတ္တရာမဂ်၏ ရှေ့ပိုင်းဖြစ်သော မဟာကု
 ဉာသံရှိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး။ (လောကီမဂ်)
 တံ ပဂ္ဂံ အရ သကဒါဂါမိမဂ် စသည်ကောက်။ (နံ) လောကုတ္တရာမဂ်၏ ရှေ့ပိုင်း

ဖြစ်သော မဟာကုဉ္ဇသံရှိ မဂ္ဂင် ၈-ပါး။ (လောကီမဂ်)

မှတ်ချက် မဂ္ဂေါ (မဂ္ဂံ) အရ လောကီမဂ်ကို ကောက်လျှင် -
 အာသေဝတီ အရ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာဉာဏ်၊
 ဘာဝေတီ အရ မုစ္စိတုကမ္ပတာဉာဏ်၊
 ဗဟုလီကရောတီ အရ ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ် ကောက်ယူရမည်။

ယုဂနဒ္ဓံ နယုန္တီတိ နဒ္ဓါ၊ ယုဂေ နဒ္ဓါ ယုဂနဒ္ဓါ၊
 ယုဂနဒ္ဓါ ဝိယာတိ ယုဂနဒ္ဓံ။ (သမထဝိပဿနံ)
 ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ အံဝိဘတ်။

ယုဂနဒ္ဓံ ဘာဝေတီ အရ ဈာနသမာပဇ္ဇနသီလိ (သမထ)နှင့် ကာမဇော မနောဒွါရိကဝိတိ
 (ဝိပဿနာ)ချ။ (အံ၊၄၂။၃၄၆)

ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတံ ဓမ္မေသု ဥဒ္ဓစ္စံ ဓမ္မဒ္ဓစ္စံ၊ ဓမ္မဒ္ဓစ္စေန ဝိဂ္ဂဟိတံ ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတံ။
 ဓမ္မ အရ သမထဝိပဿနာတရားကိုကောက်။ ဥဒ္ဓစ္စ အရ ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်း
 ဖြစ်သော ဩဘာသပီတိစသော တရား (၁၀)ပါးကို ယူ။ (၄)
 (နံ) ဓမ္မောတိ ပဝတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စံ ဓမ္မဒ္ဓစ္စံ၊ ဝိဂ္ဂဟံ ဂဟိတံ ဝိဂ္ဂဟိတံ၊
 ဓမ္မဒ္ဓစ္စေန ဝိဂ္ဂဟိတံ ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိဂ္ဂဟိတံ။ ဓမ္မအရ အရိယာမဂ်ကိုယူ။ (ငို)

ယံ တံ စိတ္တံ အရ ဝိပဿနာစိတ်ကောက်။

အဇ္ဈတ္တ အရ ဂေါဇရဇ္ဈတ္တ။ (လောကီရုပ်+နာမ်တရား)
 ဧကောဒိ ဧကံ အဂ္ဂံ ဟုတွာ ဥဒေတိတိ ဧကောဒိ။ ဝိပဿနာသမာဓိကောက်။
 သမာဓိယတိ သံ-အာ+ဓာ+ကံဟောယ+တေ။ (နံ) သံ-အာ+ဓာ+ဒိဝါဒိယ+တိ။

စေတနာသုတ် (အံ၊၁။၄၇၆)

ကာယေ အရ ကာယဝိညတ်ကောက်။
 ကာယသဇ္ဇေတနာဟေတု ကာယေ သဇ္ဇေတနာ ကာယသဇ္ဇေတနာ၊
 ကာယသဇ္ဇေတနာ စ သာ ဟေတု စာတိ ကာယသဇ္ဇေတနာဟေတု။
 ကာယသဇ္ဇေတနာအရ အကုသိုလ်စေတနာ ၁၂၊ မဟာကုသိုလ်စေတနာ ၈။
 (ဝစီသဇ္ဇေတနာ အရလည်း နည်းတူကောက်)
 မနောသဇ္ဇေတနာ အရ မနောဒွါရ်ဖြစ်သော အကုသိုလ်စေတနာ ၁၂၊ မဟာကုစေတနာ

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ခါယအလင်းတန်း

၈၊ မဟဂ္ဂုတ်ကု စေတနာ ၉။ (မနောသင်္ခါရ အရလည်း နည်းတူမှတ်)
 အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ဧဝ ပစ္စယော အဝိဇ္ဇာပစ္စယော။ တသ္မာ။
 ကာယသင်္ခါရံ သင်္ခရေတိတိ သင်္ခါရော၊ ကာယေ ပဝတ္ထော သင်္ခါရော ကာယသင်္ခါရော။
 အကု စေတနာ ၁၂၊ မဟာကု စေတနာ ၈ ကောက်။
 (ဝစီသင်္ခါရ အရလည်း နည်းတူမှတ်)
 ဣမေသု ဓမ္မေသု အကု စေတနာ ၁၂၊ မဟာကု စေတနာ ၈၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုစေတနာ ၉။
 အသေသဝိရာဂနိရောဓာ ဝိရဇ္ဇနံ ပလုဇ္ဇနံ ဝိရာဂေါ၊ နိရုဇ္ဈနံ နိရောဓော၊
 ဝိရာဂေါ စ နိရောဓော စ ဝိရာဂနိရောဓော၊ အသေသံ ဝိရာဂနိရောဓော
 အသေသဝိရာဂနိရောဓော။ (အရဟတ္တမဂ်ကောက်)
 သော ကာယော အရ ကာယဒ္ဓါရဋ္ဌိဖြစ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာ ၂၀။
 မုချတ္ထ အရ ကာယဝိညတ်၊
 ဥပစာရတ္ထ အရ အထက်ပါ စေတနာ ၂၀- ဟုမှတ်။
 မှတ်ချက် သာ ဝါစာ အရ ကာမကု၊ အကု၊စေတနာ ၂၀။
 သော မနော အရ ကာမကု၊ အကု၊ မဟင်္ဂကု စေတနာ ၂၉- ကောက်။
 ခေတ္တံ ခိပတိ ဧတ္ထာတိ ခေတ္တံ၊ ခေတ္တံ ဝိယာတိ ခေတ္တံ။ (စေတနာ ၂၉)
 ဝတ္ထု ဝသတိ ဧတ္ထာတိ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထု ဝိယာတိ ဝတ္ထု။ (စေတနာ ၂၉)
 မှတ်ချက် အာယတနံ အဓိကရဏံ ပုဒ်တို့ အရ အထက်ပါ စေတနာ ၂၉-ကိုကောက်။
 အတ္တသဇ္ဇေတနာ အတ္တနာ ပကပ္ပိတာ သဇ္ဇေတနာ အတ္တသဇ္ဇေတနာ။
 စုတိ အရ ခိဉ္စူပဒေါသိကနတ်တို့၏ မဟာဝိပါက်စုတိကောက်။
 (အတ္တသဇ္ဇေတနာ ထောက်)
 မနောပဒေါသိကစတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ မဟာဝိပါက်စုတိကောက်။
 (ပရသဇ္ဇေတနာ ထောက်)
 လူတို့၏ ကာမသုဂတိ စုတိကောက်။ (အတ္တ-ပရသဇ္ဇေတနာထောက်)
 တေန နာဝိဘတ်၊ ပဋ္ဌမာအနက်၌ ကတ္တရိစသုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် သက်။
 (ကရိုဏ်းအနက်လည်း ရနိုင်)
 ဣတ္ထတ္ထံ အယံ ပကာရော ဣတ္ထံ၊ ဣတ္ထံ ဘာဝေါ ဣတ္ထတ္ထံ။

ဝိဘတ္တိသုတ် (အံ၊၁။၄၇၉)

အဒ္ဓမာသုပသမ္ပန္နေန အဒ္ဓမာသံဘိ ဥပသမ္ပန္နဿ ယဿ မေတိ အဒ္ဓမာသုပသမ္ပန္နော။ တေန။
အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ အရိယတေ ဂမိယတေတိ အတ္ထော၊ ပဋိသမ္ဘိန္ဒတိတိ ပဋိသမ္ဘိဒါ။

အတ္ထေ ပဋိသမ္ဘိဒါ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ။(မဟာကုကြိညသံဂ၊ လောကုတ္တရာ ၈)
ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ ဒဟတိ ဝိဒဟတိတိ ဓမ္မော၊ ဓမ္မေ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။

(မဟာကုကြိ ညသံကောကံ)

နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ နိရုတ္တိယာ အဘိလာပေါ ဥစ္စာရဏံ နိရုတ္တာဘိလာပေါ။

နိရုတ္တာဘိလာပေ ပဋိသမ္ဘိဒါ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ။

(အဘိလာပ-ပုဒ်ကျေ၊ မဟာကုကြိညသံ ကောကံ)

ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ ပဋိဘာနေ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ။ မဟာကုကြိညသံ ၈ ကောကံ။

မဟာကောဋိကသုတ် (အံ၊၁။၄၇၉)

ဖဿာယတနာနံ အာယတန္တိ ဧတ္ထာတိ အာယတနံ၊ ဖဿဿ အာယတနံ ဖဿာယတနံ။

အပ္ပပဉ္စံ ပပဉ္စေတဗ္ဗန္တိ ပပဉ္စံ၊ န ပပဉ္စံ အပ္ပပဉ္စံ။

ပပဉ္စေတိ ပ-ပစိ+စုရာဒိ ဧော+တိ။ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိကောကံ။

ပပဉ္စနိရောဓော ပပဉ္စေတိတိ ပပဉ္စော၊ နိရုဇ္ဈနံ နိရောဓော၊

ပပဉ္စဿ နိရောဓော ပပဉ္စနိရောဓော။

ဥပဝါဏသုတ် (အံ၊၁။၄၈၂)

ဝိဇ္ဇာ (၃) ပါး ပု-ဒိ-အာ (နံ) ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါး။

(၁) ပုဗ္ဗေနိဝါသာနဿတိအဘိညာဉ်။ (၂) ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်။

(၃) အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်။

စရဏေန စရတိ ဂစ္ဆတိ အမတံ ဧတေနာတိ စရဏံ။

စရဏ ၁၅-ပါး

သီလသံဝရ၊ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ၊ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ၊
ဇာဂရိယာနယောဂ၊ သဒ္ဓါ၊ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပဗျာဓိ၊ ဝီရိယ၊သတိ၊ပညာ၊
ရူပဈာန် ၄။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဇာနိ ဉာ+နာ+တွာ။ တွာချေ၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ (နိ) ဇာနာတိတိ ဇာနိ။ (ဉာ+နာ+အန္တ)၊ မဂ်ပညာကောက်။ (ပသံ နည်းတူကြိ)

အန္တကရော အန္တ အရ နိဗ္ဗာန်ကောက်။ ကရ အရ အရဟတ္တမဂ်ကောက်။

ရာဟုလာသုတ် (အံ၊၁။၄၈၃)

ပထဝိဓာတုရေဝေသာ ပထဝိဓာတု+ဝေ+ဝေသာ ဟုပုဒ်ဖြတ်။

ဧတံ မမ အရ တဏှာကောက်။ ဧသောဟမသ္မိ အရ မာနကောက်။

ဧသော အတ္တာ အရ ဒိဋ္ဌိကောက်။

သမ္ပပ္ပညာ အရ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာကောက်။

နိဗ္ဗိန္ဒတိ အရ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာဏ်ပညာကောက်။

ဝိရာဇေတိ ဝိ-ရန္တ+ကာရိတ်ဏေ+တိ။

ဓာတ် အရ အကုသိုလ်စိတ်ကောက်။ ပစ္စည်း အရ အရဟတ္တမဂ်ကောက်။

အတ္တနိယံ အတ္တနော ဣဒံ အတ္တနိယံ။ (အတ္တ+ဣယံ၊ တေသုဂုဒ္ဓိဖြင့် န-လာ)

အစ္စေန္တိ ဆိဒိ+ရဓာဒိ အ+ဤ။

ဓာတ် အရ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကောက်။ ဝိဘတ် အရ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ကောက်။

ဝိဝတ္တယိ ဝိ+ဝတ္တ+စုရာဒိ ဣယ+ဤ။ (နည်းတူကောက်)

ဓမ္မာလီသုတ် (အံ၊၁။၄၈၄)

စေတောဝိမုတ္တိ ပဋိပက္ခေဟိ ဝိမုစ္စတိတိ ဝိမုတ္တိ၊ စေတော စ သော ဝိမုတ္တိ စာတိ စေတောဝိမုတ္တိ။ မဟဂ္ဂုတ် သမာပတ် ၈-ပါး ကောက်။

သက္ကာယနိရောဓံ သန္တော ကာယော သက္ကာယော၊ နိရုဇ္ဈတိ ဧတ္တာတိ နိရောဓော၊ သက္ကာယဿ နိရောဓော သက္ကာယနိရောဓော။

သက္ကာယ အရ လောကီခန္ဓာကောက်။ နိရောဓ အရ နိဗ္ဗာန်ကောက်။

ဗဇ္ဈေယျ ဗဓ+ဒိဝါဒိယ+ဧယျ။

အဝိဇ္ဇာပုဗ္ဗောဒံ ပာဘိန္ဒတိ ဧတေနာတိ ပဘောဒေါ၊

အဝိဇ္ဇာယ ပဘောဒေါ အဝိဇ္ဇာပုဗ္ဗောဒေါ။

အရဟတ္တမဂ်ကောက်။ (အဋ္ဌကထာ၌ အရဟတ္တံ ဟု ဖွင့်၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

အရကောက်ရမည် ဖြစ်သည်။)

ပဘိန္ဒတိတိ ပဘောဒေါ- ဟု ကတ္တုသာဓနလည်းပြုနိုင်။

ဓမ္မာလီ

လေံ ဗလတေတိ ဓမ္မာလော၊

ဓမ္မာလော ဧတ္ထ အတ္ထိတိ ဓမ္မာလီ။

အနေကဝဿဂဏိကာ ဝဿဿ ဂဏာနိ ဝဿဂဏာနိ၊

အနေကာနိ ဝဿဂဏာနိ ဧတိဿာတိ အနေကဝဿဂဏိကာ။(သမာသန္တက)

အာယမုခါနိ

အာယန္တိ အာဂစ္ဆန္တိ ဧတေဟိတိ အာယာ၊ (အာ+ဣ+ဏ)

အာယာ ဧဝ မုခါနိ အာယမုခါနိ။

အပါယမုခါနိ

အပေန္တိ အပဂစ္ဆန္တိ ဧတေဟိတိ အပါယာ၊

အပါယာ ဧဝ မုခါနိ အပါယမုခါနိ။ (ဋီ)

နိဗ္ဗနာသုတ် (အံ၊၁။၄၈၆)

ဟာနဘာဂိယာ ဟာယနံ ဟာနံ၊ ဟာနံ စ တံ ဘာဂေါ စာတိ ဟာနဘာဂေါ၊

ဟာနဘာဂေါ ဧတာသံ အတ္ထိတိ ဟာနဘာဂိယာ။ (သညာ)

(နံ) ဟာနံ ဘန္တိတိ ဟာနဘာဂိယာ။ (ဟာန-ဘဇ+ဣ)

အပ္ပဂုဏ ပဌမဈာန်စသော သညာကောက်။

ဋ္ဌိတိဘာဂိယာ အရ ပဂုဏ၊ အပ္ပဂုဏပဌမဈာန်စသော သညာကောက်။

ဝိသေသဘာဂိယာ အရ ပဂုဏပဌမဈာန်စသော သညာကောက်။

ဝိသေသဘာဂ အရ ဒုတိယဈာန်စသည်ကောက်။

နိဗ္ဗေဘာဂိယာ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိတိ နိဗ္ဗေဓော၊ နိဗ္ဗေဓော စ သော ဘာဂေါ စာတိ နိဗ္ဗေဘာဂေါ၊

နိဗ္ဗေဘာဂေါ ဧတာသံ အတ္ထိတိ နိဗ္ဗေဘာဂိယာ။ (တနည်းလည်း ကြံဦး)

ပဌမဈာန်စသော သညာကောက်။

နိဗ္ဗေစ အရ အရိယာမဂ် ကောက်။ ပဇာနန္တိ အရ မဂ်ပညာ ကောက်။

ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ အရဟတ္တမဂ်ကောက်။ (အရဟတ္တမဂ္ဂဝိထိချ)

မဟာပဒေသသုတ် (အံ၊၁။၄၈၆)

အာနန္ဒစေတိယေ ဣဋ္ဌကာဟိ စိယတေတိ စိတံ၊

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

စိတမေဝ စေတိယံ၊ (စိတ+ဏိယ၊ သွတ္တတဒ္ဓိတ်)
 (နဲ) စေတသိ ကရိယတေတိ စေတိယံ၊ (စေတ+ဣယ၊ ကရိယတေတဒ္ဓိတ်)
 အာနန္ဒေန ပရိဂ္ဂဟိတံ စေတိယံ အာနန္ဒစေတိယံ။

မဟာပဒေသာ မဟန္တာ ပဒေသာ မဟာပဒေသာ။ (နဲ) အပဒိသိယန္တိတိ အပဒေသာ၊
 မဟန္တာ အပဒေသာ ဧတေသန္တိ မဟာပဒေသာ။

မဟာပဒေသ (၄) ပါး (၁) ဗုဒ္ဓါပဒေသ၊ (၂) သံဃာပဒေသ၊
 (၃) ဂဏာပဒေသ၊ (၄) ပုဂ္ဂလာပဒေသ။

ပဒဗျူဓနာနိ ပဇ္ဇတိ အတ္ထော ဧတေဟိတိ ပဒါနိ။ (နဲ) ပဇ္ဇိတဗျူဓနိတိ ပဒါနိ၊
 အတ္ထံ ဗျူဓန္တိတိ ဗျူဓနာနိ၊ (နဲ) ဗျူဓိတဗျူဓနိတိ ဗျူဓနာနိ၊
 ပဒသင်္ခါတာနိ ဗျူဓနာနိ ပဒဗျူဓနာနိ။
 (ဋီကာ၌ ပဒါနိ စ ဗျူဓနာနိ စ ပဒဗျူဓနာနိ-ဟု ဒွန်လည်း ပြုထားသည်။)

ဓမ္မော အပါယာဒိသု အပတနဝသေန ဓာရေတိတိ ဓမ္မော။
 ဝိနယော ကိလေသေ ဝိနေတိ ဧတေနာတိ ဝိနယော။

ယောဓာဇီဝသုတ် (အံ၊၁။၄၉၀)

ဌာနကုသလော၊ ဌာနေ ကုသလော ဌာနကုသလော။
 ဌာန အရ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ။ (မဟာကုသိုလ်ရှိ၊ ဝိရတိ၊ စေတနာ)

ဒူရေပါတိ ဒူရေ ပါတေတိတိ ဒူရေပါတိ။ ဒူရေ အရ လောကီခန္ဓာငါးပါး၊
 ပါတိ အရ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်။
 (ဘိက္ခု-ဟူသော ကတ္တားကို ထောက်၊ ဥပမေယျာပေက္ခ)

မှတ်ချက် ယောဓာဇီဝေါ- ဟူသော ကတ္တားကိုထောက်၍ ဥပမာနာပေက္ခအားဖြင့်
 ကောက်လိုလျှင် ဒူရေ အရ ဌာနပညတ်။ ပတဓာတ် အရ မြားတည်း
 ဟူသော အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်။ ပစ္စည်း အရ- ဝိရိယပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်
 စိတ္တုပ္ပါဒ်။

သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာကောက်။
 အက္ခဏဝေဓိ ဝိဇ္ဇတိတိ ဝေဓိ၊ အက္ခဏံ ဝေဓိ အက္ခဏဝေဓိ။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

ဝိဓာတ်အရ မဂ်ဉာဏ်ကောက်။
 ကာယဿ အရ အဝိဇ္ဇာကောက်။
 ပဒါလေတာ ပဒါလေတီတိ ပဒါလေတာ။ (ပ-ဒလ+စုဏေ+တု)
 ဒလဓာတ်အရ အရယတ္တမဂ်ကောက်။

ပါဠိဘောဂသုတ် (အံ၊၁။၄၉၁)

ဧရာဓမ္မံ ဧရဏံ ဧရာ၊ ဧရာ စ သာ ဓမ္မံ စာတိ ဧရာဓမ္မံ။ (နပုံလိင်)
 မုတ်ချက် ဓမ္မသဒ္ဓါသည် သဒ္ဓါကျမ်းအရ ပုံလိင်ဖြစ်သော်လည်း ဤသုတ်၌ နပုံလိင်ဟု
 ပြဆိုထားသည်။ သဒ္ဓါကျမ်းအတိုင်း ပုံလိင်-ဟု ယူလိုလျှင် ဧရာဓမ္မံ-သည်
 လိင်ဝိပလ္လာသ ဟု ကြံရမည်။
 (မာ) ဧရိ ဧရ+အ+ဤ။ မာသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေစဖြင့်
 သက်။ ဧရ-ကို ဧရ-ပြု။

တေသံ ဝိပါကော တေသံ အရ အကုသိုလ်စေတနာ။

ဝိပါကော ပစ္စတီတိ ပါကော၊
 ဝိသိဋ္ဌာနံ ပါကော ဝိပါကော။
 ဝိ အရ အကုသိုလ်စေတနာ။
 ပါက အရ အကုသလဝိပါကံ ၇-ပါး။

မုတ်ချက် ဝိပါက-ပုဒ်ကို အထက်ပါ နည်းအတိုင်း ဆဋ္ဌတပျူရိသ်သမာသ် ကြံဆလျှင်
 ဝိ အရ၊ ပါက အရ တို့ကို ဌာနာနရူပအတိအကျ ကောက်ရမည်။

သုတသုတ် (အံ၊၁။၄၉၁)

တတော တောပစ္စည်း၊ သတ္တမီ အနက်၌ ကွစိတော ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့်သက်။
 ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ-၌ ကုသလ အရ လောကီကုသိုလ် ၁၇။
 မုတ အရ ဂန္ဓာရုံ , ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ (ပစ္စည်းအရလည်း နည်းတူ)
 မုဓာတ် အရ ဃာန, ဧဝါ, ကာယဝိညာဉ်။
 ဝိညာတ အရ အာရုံ ၆-ပါး။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဒါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

အဘယသုတ် (အံ၊၁။၄၉၃)

မရဏဓမ္မော မရိယတေ မရဏံ၊ မရဏံ ဓမ္မော ယဿာတိ မရဏဓမ္မော။
 ရောဂါတင်္ကော အာတင်္ကတိ ကိစ္ဆေန ဇီဝတိ တေတေနာတိ အာတင်္ကော၊
 ရောဂေါ ဧဝ အာတင်္ကော ရောဂါတင်္ကော။
 ပိယာ ပိယာတဗ္ဗာတိ ပိယာ။ ကာမဂုဏ် ငါးပါးကောက်။
 သောစတိ အရ ဒေါသမူဒွေးရှိ ဒေါမနဿဝေဒနာကောက်။
 ကိလမတိ အရ ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဏ်ရှိ ဝေဒနာ။
 ပရိဝေဒတိ အရ စိတ္တဇဝိပလ္လာသသဒ္ဓရုပ် (ကန္တတိအရလည်း နည်းတူ)
 ဥရုတ္တာဠိ အရ ဒေါသမူစိတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ကာယဝိညာဏ်။
 အကတကလျာဏော အကတံ ကလျာဏံ တေတေနာတိ အကတကလျာဏော။
 အကတဘိရုတ္တာဏော ဘာယနံ ဘီရ၊ ဘီရနော တာဏံ ဘိရုတ္တာဏံ၊
 အကတံ ဘိရုတ္တာဏံ တေတေနာတိ အကတဘိရုတ္တာဏော။
 ကတကိဗ္ဗိသော ကရောတိ အနိဋ္ဌဖလန္တိ ကိဗ္ဗိသံ၊ (ကရ+ကုဗ္ဗိသ)၊ အကုသိုလ်။
 ကတံ ကိဗ္ဗိသံ ယေနာတိ ကတကိဗ္ဗိသော။
 ကမိ အာရမ္မဏံ ကင်္ခတိတိ ကင်္ခါ၊ ကင်္ခါ အဿ အတ္ထိတိ ကမိ။
 ဝိစိကိစ္ဆိ ဓမ္မသဘာဝံ ဝိစိနန္တော ကိစ္ဆတိတိ ဝိစိကိစ္ဆာ၊
 (နံ) ဝိဂတာ စိကိစ္ဆာ တေသ္မာတိ ဝိစိကိစ္ဆာ၊
 ဝိစိကိစ္ဆာ အဿ အတ္ထိတိ ဝိစိကိစ္ဆိ။
 အနိဋ္ဌဂံတော အရ ဝိစိကိစ္ဆာကောက်။

ဗြာဟ္မဏသစ္စသုတ် (အံ၊၁။၄၉၆)

ဗြာဟ္မဏသစ္စာနိ သန္တေသု ဘဝံ သစ္စံ၊ (သန္တ+ဇျ)၊ ဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စာနိ ဗြာဟ္မဏသစ္စာနိ။
 အဘိညာ အရ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကောက်။ (နံ) မဂ်ပညာကောက်။
 အဝဇ္ဈာ ဝဇိတဗ္ဗာတိ ဝဇ္ဈာ (ဝဇ+ဇျ)၊ န ဝဇ္ဈာ အဝဇ္ဈာ။
 မညတိ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိကောက်။
 သစ္စံ အရ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝစီသစ္စာ။ (သဝိညတ္ထိကဝစီဘောဒသဒ္ဓရုပ်)
 ပရမတ္ထသစ္စာ။ (နိဗ္ဗာန်)

ကိဉ္ဇနတသ္မိံ ကိဉ္ဇတိ ပရိမဒ္ဒတိတိ ကိဉ္ဇနံ၊ ကိဉ္ဇနဿ ဘာဝေါ ကိဉ္ဇနတာ။
 တာယံ ကိဉ္ဇနတသ္မိံ။ (လိင်္ဂဝိပလ္လာသ)
 ကိဉ္ဇနတတ္ထိ ကိဉ္ဇနတာ+အတ္ထိ ဟုဖြတ်။(န) ကိဉ္ဇန+အတ္ထိ ဟုဖြတ်။ တလား။
 အာကိဉ္ဇညံ ကိဉ္ဇနဿ ဘာဝေါ ကိဉ္ဇညံ၊ နတ္ထိ ကိဉ္ဇညံ ဧတဿာတိ အာကိဉ္ဇညာ၊
 အာကိဉ္ဇညာ ဧဝ အာကိဉ္ဇညာ။

ဥမ္မဂ္ဂသုတ် (အံ၊၁။၄၉၇)

ဥမ္မဂ္ဂေါ ဥမ္မဇနံ ဥမ္မဂ္ဂေါ၊ (န) ဥမ္မဇတိတိ ဥမ္မဂ္ဂေါ။
 (အဋ္ဌကထာအလို ဥမ္မဇနံ ဥမ္မဂ္ဂေါ-ဟု ဥကာရန္တ ရှိသင့်သည်။)
 နိဗ္ဗေဓိကပညော နိဗ္ဗိဇ္ဈတိတိ နိဗ္ဗေဓိကာ။
 နိဗ္ဗေဓိကာ ပညာ ယဿာတိ နိဗ္ဗေဓိကပညော။ (မဂ်ပညာကောက်)
 ပညာယ အတိဝိဇ္ဈ ပဿတိ အရ မဂ် ပညာကောက်။
 ဒုက္ခသမုဒယော ဒုက္ခဿ သမုဒယော ဒုက္ခသမုဒယော။ ဝဋ္ဋမူလက တဏှာကောက်။
 ပရိကဿတိ ပရိ-ကသ+ကံဟောယ+တော။
 မဟာပညော အရ အရဟတ္တဖိုလ် ပညာကောက်။

ဝဿကာရသုတ် (အံ၊၁။၄၉၉)

တောဒေယျဿ တုဒိသညိတော ဂါမော နိဝါသော ဧတဿာတိ တောဒေယျော။
 (တုဒိ-ပုဒ်+ဏေယျ)
 ပရိသတိ ပရိသာ တညံ၊ သ္မိံသင်္ဂံ၊ တိ သဘာ ပရိသတော- ဟူသော မောင်သုတ်ဖြင့်
 သ္မိံ ကို တိပြု။ ကုစာဒိသုတ်ဖြင့် ရဿပြု ပြီး။
 ပရူပါရမ္ဘံ ဝတ္ထေန္တိ ဝတ္ထုဓာတ် အရ ဒေါသမူစိတ်ကောက်။
 ကာရိတ်ပစ္စည်း အရ ဒေါသစေတသိက်ကောက်။
 အဘိပ္ပသန္ဓော ပသိဒတိတိ ပသန္ဓော၊ အတိက္ကမ္မ ပသန္ဓော အဘိပ္ပသန္ဓော။
 မိစ္ဆာအဓိမောက္ခပြုဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ်။
 ပရမနိပစ္စကာရံ နိပတနံ နိပစ္စံ၊ ပရမံ နိပစ္စံ ပရမနိပစ္စံ၊
 ပရမနိပစ္စဿ ကာရော ပရမနိပစ္စကာရော။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟာလင်းတန်း

ရာမပုတ္တေ သို့ဝိဘတ်၊ မဏ္ဍိတုသုက္ကေသု တတိယာ စ-ဖြင့် သက်၊
 အဘိပူသန- သဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်တည်း။
 ကရဏိယာဓိကရဏိယေသု ပဏ္ဍိတေဟိ ကတ္တဗ္ဗန္တိ ကရဏိယံ၊ အဓိကတ္တဗ္ဗန္တိ အဓိကရဏိယံ၊
 ကရဏိယံ စ အဓိကရဏိယံ စ ကရဏိယာဓိကရဏိယာနိ။
 အလမတ္တဒသတရာ အတ္ထံ ပုဿန္တိတိ အတ္တဒသာ၊
 အလံ သမတ္တာ အတ္တဒသာ အလမတ္တဒသာ၊
 အလမတ္တဒသေ တရန္တိ အတိသယန္တိတိ အလမတ္တဒသတရာ။
 (ဝိသေသေန အလမတ္တဒသာ အလမတ္တဒသတရာ ဟုလည်း ပြုနိုင်)

ဥပကသုတ် (အံ၊၁။၅၀၁)

မဏ္ဍိကာပုတ္တော မဏ္ဍိကာယ ပုတ္တော မဏ္ဍိကာပုတ္တော။
 ဥပသင်္ကမိ အရ ဝိရိယပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်ကောက်။
 ဥပဝဇ္ဇော ဥပဝဒိတဗ္ဗောတိ ဥပဝဇ္ဇော။
 (နံ) ဝဒိတဗ္ဗောတိ ဝဇ္ဇော၊ ဝဇ္ဇေန ဥပေတော ဥပဝဇ္ဇော။
 ဓံသိ ဂုဏေ ဓံသတိတိ ဓံသိ။
 မုခရော မုခံ အဿ အတ္ထိတိ မုခရော။ (မုခ+ရ)ဒေါသမူစေတနာကောက်။
 (ပဂဗ္ဘော- အရ နည်းတူ)
 မာ တံ အဒ္ဓသံ-၌ တံ တုမုသဒ္ဓါကို အံဝိဘတ်နှင့် တကွ တံပြု ပြီး။
 အဒ္ဓသံ ဒိသ+အဒ္ဓတနိ အံ။ ဓာတ်၏အစ၌ အ-လာ၊ ကွစိဓာတုဖြင့် တူကို အပြု၊
 ဒဒ္ဓေဘော်လာ ပြီး။
 ပဒါ ပဒူတိ အတ္တော ဧတေနာတိ ပဒံ။
 ဗျဉ္ဇနာ အတ္ထံ ဗျဉ္ဇေတိတိ ဗျဉ္ဇနာ။
 အဇာတသတ္တု ဇာယိတ္တာတိ ဇာတော၊ န ဇာတော အဇာတော၊ သသတိ ဟိသတိတိ သတ္တု။
 (သသ+တု)၊ အဇာတောယေဝ သတ္တု အဇာတသတ္တု။
 ဝေဒေဟိပုတ္တော ဤဟတိ ဃဋတိ ဝါယမတိတိ ဤဟိ၊ ဝိဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝေဒေါ၊
 ဝေဒေန ဤဟိ ဝေဒေဟိ၊ ဝေဒေဟိယာ ပုတ္တော ဝေဒေဟိပုတ္တော။

သစ္စိကရဏိယသုတ် (အံ၊၁။၅၀၂)

ကာယေန သစ္စိကရဏိယာ ကာယေန အရ တက္ကဖြစ်ဘက် ဈာန်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကောက်။
သစ္စိကရဏိယာ အရ ဈာန်သမာပတ် ၈-ပါးရှိ ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးကောက်။
ပညာယ သစ္စိကရဏိယာ-၌ ပညာယ အရ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော မဟာကြိညာသံ
ပညာကောက်။ သစ္စိကရဏိယာ အရ- အရဟတ္တဖိုလ်ကောက်။

ဥပေါသထသုတ် (အံ၊၁။၅၀၃)

အာမန္တေသိ အရ မုဒိတာပြိဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိညာသံစိတ်။
အပလာပါ ပလာပေါ ဝိယာတိ ပလာပေါ။ (ဒုသီလ)
နတ္ထိ ပလာပေါ ဧတိဿာတိ အပလာပါ။ (ပရိသာ)
သာရေ အရ သီလ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကောက်။
ပုဋ္ဌောသေန ပုဋ္ဌဗန္ဓနေန ပရိဟရိတွာ အသိတဗ္ဗန္တိ ပုဋ္ဌောသံ။
(ပုဋ္ဌသ ဟူလိုလျှက် အ-ကို သြ-ပြု)
မှတ်ချက် အဋ္ဌကထာ၌ ပုဋ္ဌသေန-ဟု ပါ၌ရှိ၏။
ပုဋ္ဌော အံသေ အဿာတိ ပုဋ္ဌသော ဟု ပြုရမည်။
ဒေဝပ္ပတ္တာ ဒေဝဿ (ဥပပတ္တိဒေဝဘာဝဿ) နိဗ္ဗတ္တကော ဒေဝေါ(ဥတ္တရပဒလောပ
သမာသံ)၊ ဒေဝံ ပတ္တော ဒေဝပ္ပတ္တာ၊ ဒေဝေန အရဟတ္တံ ပတ္တော ဒေဝပ္ပတ္တာ၊
ဒေဝပ္ပတ္တာ စ ဒေဝပ္ပတ္တာ စ ဒေဝပ္ပတ္တာ။(သရူပေကသေသံ)
ဒေဝ အရ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ-မည်သော ရူပစတုတ္ထဈာန်ကောက်။
ဗြဟ္မပ္ပတ္တာ ဗြဟ္မာနော (ဗြဟ္မဘာဝဿ) သာဓကော ဗြဟ္မာ၊ (ဥတ္တရပဒလောပသမာသံ)
ဗြဟ္မာနံ ပတ္တော ဗြဟ္မပ္ပတ္တာ၊ ဗြဟ္မာနာ အရဟတ္တံ ပတ္တော ဗြဟ္မပ္ပတ္တာ၊
ဗြဟ္မပ္ပတ္တာ စ ဗြဟ္မပ္ပတ္တာ စ ဗြဟ္မပ္ပတ္တာ။
ဗြဟ္မ အရ ဗြဟ္မဝိဟာရဈာန်လေးပါး။
အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တာ ဣဉ္ဇနံ ဣဉ္ဇော၊ နတ္ထိ ဣဉ္ဇော ယဿာတိ အနိဉ္ဇော၊အနိဉ္ဇာဿ ဘာဝေါ အာနေဉ္ဇံ၊
အာနေဉ္ဇဿ သာဓကံ အာနေဉ္ဇံ။ (ဥတ္တရပဒလောပ)၊ အာနေဉ္ဇံ ပတ္တော
အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တာ၊ အာနေဉ္ဇေန အရဟတ္တံ ပတ္တော အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တာ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂီတအလင်းတန်း

အာနေဉ္ဇပုတ္တော စ အာနေဉ္ဇပုတ္တော စ အာနေဉ္ဇပုတ္တော။
 အာနေဉ္ဇ အရ အရူပဈာန်လေးပါးကောက်။
 အရိယပုတ္တာ အရိယဿ ဘာဝေါ အရိယော၊ အရိယံ ပတ္တာ အရိယပုတ္တာ။
 အရိယ အရ အရဟတ္တဖိုလ်ကောက်။
 ပဇာနာတိ အရ မဂ်လေးပါး၊ အောက်ဖိုလ်သုံးပါးကောက်။
 သဗ္ဗသော သဗ္ဗပုဒ်၊ အာကာရအနက်၊ သောပစ္စည်း၊ အဗျယတဒ္ဓိတ်။
 သဗ္ဗေန အာကာရေန သဗ္ဗသော-ဟု ပြု။
 (န) သံဗ္ဗပုဒ်၊ နာဝိဘတ်၊ သောပြု၊ နာမ်ပုဒ်။
 (သမတိက္ကမာ အတ္တင်္ဂမာ အမနသိကာရာ-တို့၌ စပ်ခိုက်)
 (န) သဗ္ဗသော နောင် နံဝိဘတ်သက်၊ သဗ္ဗာသမာပုသောဖြင့် ချေ၊ နိပါတ်။
 (ရူပသညာနံ ပဋိဗသညာနံ နာနတ္တသညာနံ တို့၌ စပ်ခိုက်တည်း)
 ရူပသညာနံ ရူပဇ္ဈာန် ရူပံ၊ (ဥတ္တရပဒလောပသမာသ်)၊ ရူပေ သညာ ရူပသညာ၊ (ရူပဈာန်
 ၁၅ ပါး) ဤအလို သညာသဒ္ဓါ သညာ- စေတသိက်အနက်ဟော။
 (န) ကသိဏရူပံ ရူပံ၊ (ပုဗ္ဗပဒလောပသမာသ်)၊
 ရူပံ သညာ အဿာတိ ရူပသညံ၊
 အာကာသပညတ်ကြ၌ ကသိုဏ်းပညတ် အာရုံ ၉-ပါး။
 (ဤအလို သညာသဒ္ဓါ အမည်နာမအနက်ဟော။)
 ရူပသညာ စ ရူပသညံ စ ရူပသညာ။ (ရူပဈာန်နှင့် ကသိုဏ်းပညတ်ကောက်)
 ပဋိဗသညာနံ ပဋိဟနနံ ပဋိဗော၊ (ပတိ-ဟန+ရ)၊ ပဋိဗောန ဥပ္ပနာ သညာ ပဋိဗသညာ။
 (ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်သညာ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရဝိထိချ)
 နာနတ္တသညာနံ နာနာ အတ္တာ သဘာဝေါ ဧတဿာတိ နာနတ္တံ၊
 (စိတ် စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန် ပညတ် ဟူသော အာရုံ ၆-ပါး)
 နာနတ္တေ ပဝတ္တာ သညာ နာနတ္တသညာ။
 (န) နာနာ အတ္တာ သဘာဝေါ ဧတိဿာတိ နာနတ္တာ၊
 (ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် သညာကြ၌ ကာမာဝစရသညာ- ၄၄)၊
 နာနတ္တာ သညာ နာနတ္တသညာ။ (ရှေ့ပုဒ် ပုဗ္ဗောဌံ)

သာမဏေကျော်ဒူတိယဆင့်

အနန္တော နတ္ထိ အန္တံ ယဿာတိ အနန္တော။ (အာကာသော)
အာကာသော န ကဿတိတိ အကာသော၊ အကာသောယေဝံ အာကာသော။
(ကောင်းကင်ပညတ်အာရုံ)။

အာကာသာနဉ္စာယတနံ အကာသံ အနန္တံ အာကာသာနန္တံ၊ အာကာသနန္တမေဝ အာကာသာနဉ္စ၊
(အာကာသာနန္တ+ဈာ)၊ အာယတန္တိ ဧတ္ထာတိ အာယတနံ၊ (ကောင်းကင်
ပညတ်အာရုံ)၊ အာကာသာနဉ္စ အာယတနံ ယဿာတိ အာကာသာနဉ္စာယ
တနံ။ (အာကာသဈာန်ကောက်)

ရုပ်ပြီး အာကာသနန္တ-ဟူလိုလျှက် တျကို စပြု၊ နောက် နကို နိဂ္ဂဟိတံပြု၊ နိဂ္ဂဟိတံကို
ဥ- ပြု၊ အာကာသာနဉ္စ ပြီး။

သဗ္ဗသော သမတိက္ကမ္မ- ဌှ စပ်ခိုက် အထက်ပါနည်းအတိုင်းကြံ။
အာကာသာနဉ္စာယတနံဌှ စပ်ခိုက် သဗ္ဗသော နောင် အံသက်၊ သဗ္ဗာသမာ
ဝုသော ဖြင့် ချေ ပြီး။

အာကာသာနဉ္စာယတနံ အာကာသာနဉ္စ တံ အာယတနဉ္စာတိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊
(ကောင်းကင်ပညတ်အာရုံ)
အာကာသာနဉ္စ အာယတနံ အဿာတိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊
(အာကာသဈာန်)

အာကာသာနဉ္စာယတနဉ္စ အာကာသာနဉ္စာယတနဉ္စ အာကာသာနဉ္စာယတနံ။
(သရူပေကသေသတဒ္ဓိတံ) (ကောင်းကင်ပညတ်နှင့်အာကာသဈာန်ကောက်)
ဤအလို သမတိက္ကမ္မ- ပုဒ်ဌှ စပ်ခိုက်ဖြစ်သည်။

အနန္တံ နတ္ထိ အန္တံ ဧတဿာတိ အနန္တံ။ (ပထမာရူပဝိညာဉ်)
ဝိညာဏဉ္စာယတနံ အနန္တမေဝ အာနဉ္စ၊ (အနန္တ+ဈာ)၊ ဝိညာဏံ အာနဉ္စ ဝိညာဏဉ္စ၊ (ပထမာရူပ
ဝိညာဉ်)၊ ဝိညာဏဉ္စ အာယတနံ ယဿာတိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ။

(ဝိညာဏဉ္စ ဈာန်) ဥပသမ္ပဒ-ဌှ စပ်ခိုက်ဖြစ်သည်။
ရုပ်ပြီး ဝိညာဏာနဉ္စ ဟုဆိုလိုလျှက် နကိုချေ၊ အာကို ရသပြု၊ ဝိညာဏဉ္စ ပြီး။
(န) ဝိညာဏေန အဉ္စိတဗ္ဗံ ပါပုဏိတဗ္ဗံတိ ဝိညာဏဉ္စ၊
ဝိညာဏဉ္စ အာယတနံ ယဿာတိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ။

တင်္ဂုတ္တိရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဝိညာဏဉ္စ-၌ ရှေ့ပုဒ်အရ ဒုတိယာရပွဝိညာဉ်၊ နောက်ပုဒ်အရ ပထမာရပွကုကြိ။
 အာကိဉ္စညာယတနံ နတ္ထိ ကိဉ္စနံ ယဿာတိ အကိဉ္စနံ၊ (ပဌမာရပွဝိညာဉ်ကော(က်)
 အကိဉ္စနဿ ဘာဝေါ အာကိဉ္စညံ၊ (အကိဉ္စန+ကျ)၊ (နတ္ထိဘောပညတ်)
 အာကိဉ္စညံ အာယတနံ တေဿာတိ အာကိဉ္စညာယတနံ။ (အာကိဉ္စညဈာန်)
 နေဝသညာနာသညာယတနံ နေဝ သညာ အဿာတိ နေဝသညံ၊ (နေဝသညဈာန်)
 နတ္ထိ သညာ အဿာတိ အသညံ၊ န အသညံ နာသညံ၊ (နေဝသညဈာန်)
 နေဝသညဉ္စ တံ နာလညဉ္စာတိ နေဝသညာနာသညံ။
 နေဝသညာနာသညဉ္စ တံ အာယတနဉ္စာတိ နေဝသညာနာသညာယတနံ။
 (နံ) နေဝ သညာ နေဝသညာ၊ န သညာ အသညာ၊ န အသညာ နာသညာ၊
 နေဝသညာစ သာ နာသညာစာတိ နေဝသညာနာသညာ၊
 နေဝသညာနာသညာ စ သာ အာယတနဉ္စာတိ
 နေဝသညာနာသညာယတနံ။ သညာပဓာနပြု၍ နေဝသညဈာန်ထို ကောက်။
 မှတ်ချက် အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ အာကိဉ္စညာယတနံ- ပုဒ်တို့ကို
 ဥပသမ္ပဇ္ဇ-၌ စပ်ခိုက် ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာဿံ ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဈာန်ကိုကောက်။
 သမတိက္ကမ္မ-၌ စပ်ခိုက် ကမ္မဓာရည်းနှင့် ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာဿံ အတွင်း
 ငုတ်သော သရူပေကသေသတဒ္ဓိတ်ပြု၍ အာရုံနှင့် ဈာန် နှစ်မျိုးလုံးကောက်။

သောတာနဂတသုတ် (အံ၊၁။၅၀၄)

သောတာနဂတာနံ သုဏာတိတိ သောတံ (သောတပသာဒ)၊ အနဂန္တ ဂတာ အနဂတာ၊
 သောတံ အနဂတာ သောတာနဂတာ။
 အနပေက္ခိတာနံ ပေက္ခိယန္တိတိ ပေက္ခိတာ၊ အန အန ပေက္ခိတာ အနပေက္ခိတာ။
 သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါနံ ပဋိဝိဒ္ဓိယန္တိတိ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ သုဠု ပဋိဝိဒ္ဓါ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။
 သတုပ္ပါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇနံ ဥပ္ပါဒေါ၊ သတိယာ ဥပ္ပါဒေါ သတုပ္ပါဒေါ။
 ဝိသေသဂါမိ ဝိသေသံ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတိတိ ဝိသေသဂါမိ။
 ဝိသေသ အရ နိဗ္ဗာန်။ ဂါမိ အရ မဂ်။ (မဂ္ဂဝိထိချ)
 သုခိနော သုခံ အဿ အတ္ထိတိ သုခိ။ တဿ သုခိနော။

ဓမ္မပဒါ ဓမ္မာနံ ပဒါ ဓမ္မပဒါ။
 ဣဒ္ဓိမာ ဣဒ္ဓိ အဿ အတ္ထိတိ ဣဒ္ဓိမာ။
 အယံ ဝါ သော-ဌိ ဝါ သဒ္ဓါ ဝိဘာဝနအနက်ဟော။
 ဘေရိသဒ္ဓေါ ဘာယန္တိ ဧတာယာတိ ဘေရိ၊ (ဘိ+ရက်+နဒါဒိဤ)
 ဘေရိယာ သဒ္ဓေါ ဘေရိသဒ္ဓေါ။
 (ဘာယန္တိ သတ္တုဇနာ ဧတေနာတိ ဘေရိ-ဟု ဣကာရန္တလည်း ရှိသည်။)
 ဒေဝပုတ္တော (၁) ပဉ္စာလစဏ္ဍနတ်သား၊ (၂) ဟတ္ထကမဟာဗြဟ္မာ၊ (၃) သနင်္ဂမာရဗြဟ္မာ
 ဟူသော ဓမ္မကထိကနတ်သား သုံးယောက်ကို ယူ။
 ဗြဟ္မစရိယံ အစရိ အရ ဗုဒ္ဓဝစနကို အောက်မေ့သော နတ်သား၏ သန္တာန်၌ သတိပြုဌာန်းသော
 မဟာကုဉာသံ။
 ဩပပါတိကံ ဥပပတနံ ဥပပါတော၊ ဥပပါတော အဿ အတ္ထိတိ ဩပပါတိကော။
 တံ ဩပပါတိကံ။ ကာရိတ်ကံအနက်၊ အံဝိတ်ဘတ်၊ ဂတိဗုဒ္ဓိစသောသုတ်ဖြင့်
 သက်။

ဌာနသုတ် (အံ၊ ၁၁၅၀၇)

မနသိကရောတာ ကရောတိတိ ကရောတာ၊ မနသိ ကရောတာ မနသိကရောတာ။
 သောစေယျံ သုစိနော ဘာဝေါ သောစေယျံ။
 သံဝါသေန ဝသနံ ဝါသော၊ သဟ ဝါသော သံဝါသော။
 သံဝေါဟာရေန ဝေါဟရဏံ ဝေါဟာရော၊ အပရာပရံ ဝေါဟာရော သံဝေါဟာရော။
 သာကစ္ဆာယ သမ္မာ ကထနံ သာကစ္ဆာ။
 သံဝသမာနော ဝသတိတိ ဝသမာနော၊ ဧကတော ဝသမာနော သံဝသမာနော။
 သန္တတပုတ္တိ ဝတ္တနံ ဝုတ္တိ၊ သန္တတံ ဝုတ္တိ ယဿာတိ သန္တတဝုတ္တိ။
 ဝေါက္ကမတိ ဝိ-အဝ-ကမု+အ+တိ။
 ပုရိမဝေါဟာရော ဝေါဟရိယဝေတံ ဝေါဟာရော၊ (စကား)
 ပုရိမော ဝေါဟာရော ပုရိမဝေါဟာရော။
 ထာမော မဟာကုဉာသံရှိ ပညာကောက်။
 ဉာတိဗျသနေန ဉာတိနံ ဗျသနံ ဉာတိဗျသနံ။ (ဘောဂဗျသနံလည်း နည်းတူပြု)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂတအလင်းတန်း

ရောဂဗျသနံ ရောဂေါဝေ ဗျသနံ ရောဂဗျသနံ။
 လောကသန္နိဝါသော သင်္ဂမ္ပ နိဝသန္တိ သတ္တာ ဧတ္ထာတိ သန္နိဝါသော၊
 လောကော ဧဝ သန္နိဝါသော လောကသန္နိဝါသော။
 လောကဓမ္မာ လောကဿ အဝသံဘာဝီ ဓမ္မာ လောကဓမ္မာ။
 သာကတ္ထာယမာနော သမ္မာ ကထနံ သာကတ္ထာ၊ သာကတ္ထံ ကရောတိတိ သာကတ္ထာယမာနော။
 အတ္ထပဒံ ပဗ္ဗတေ ဉာယတေတိ ပဒံ၊ အတ္ထော ဧဝ ပဒံ အတ္ထပဒံ။
 အတက္ကာဝစရံ တက္ကေန အဝစရံ တက္ကာဝစရံ၊ န တက္ကာဝစရံ အတက္ကာဝစရံ။
 ပဏ္ဍိတဝေဒနိယံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဝေဒနိယံ၊ ပဏ္ဍိတေဟိ ဝေဒနိယံ ပဏ္ဍိတဝေဒနိယံ။
 (ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ အံပိဘတ်သက်)

ဥမ္မဂ္ဂေါ ဥမ္မဇနံ ဥမ္မဂ္ဂေါ။
 ပဉ္စာသမုဒါဟာရော သမုဒါဟရဏံ သမုဒါဟာရော၊
 ပဉ္စာယ သမုဒါဟာရော ပဉ္စာသမုဒါဟာရော။
 ဝေဂါယိတတ္ထံ အယတိ ပဝတ္တတိတိ အယိတော၊ အယိတဿ ဘာဝေါ အယိတတ္ထံ၊
 ဝေဂဿ အယိတတ္ထံ ဝေဂါယိတတ္ထံ။

ဘဒ္ဒိယသုတ် (အံ၁၁၅၁၁)

မာယာဝိ မေတိ ပရိမေတိတိ မာယာ၊ မာယာ အဿ အတ္ထိတိ မာယာဝိ။
 အာဝဋ္ဌနိ အာဝဋ္ဌေတိ ပုရိမာကာရတော နိဝတ္တေတိ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတိ
 ဧတာယာတိ အာဝဋ္ဌနိ။ မာယာ သာဠေယျပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူ
 စိတ္တုပ္ပါဒံ။ (အညတိတ္ထိယတို့အလို)။
 ဒေသနာဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိညသံရိ ပညာ။ (ဗုဒ္ဓအလို)
 ပိဋကသမ္ပဒါနေန ဂန္ဓော သမ္ပဒိယတိ ဧတဿာတိ သမ္ပဒါနံ၊
 ပိဋကဿ သမ္ပဒါနံ ပိဋကသမ္ပဒါနံ။
 အနုဿဝေန သဝနံ သဝေါ၊ အနု အနု သဝေါ အနုဿဝေါ။
 ဣတိကိရာယ ဣတိ ကိရ ဧတန္တိ ပဝတ္တာ ကထာ ဣတိကိရာ။
 တထတ္တာယ တေန ပကာရေန တထာ၊ တထာ ဘာဝေါ တထတ္ထံ။ တဿ တထတ္တာယ။

ယံ သ ယံ+အဿ ဟုဖြတ်ပရော ဝါ သရောဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်မှနောက်ဖြစ်သော
 အ-ကို ချေ။ သံဇာတ်လုံးချေ ပြီး။ (အဿ-ကား၊ နာမ်ပုဒ်)။
 အာဝဋ္ဌေတိ အာ-ဝဋ္ဌ+ကာရိတ် ဇော+တိ။
 အာဝဋ္ဌေယျံ အာ-ဝဋ္ဌ+အ+ဧယျံ။

သာမုဂိယသုတ် (အံ၊၁။၅၅၁၅)

သာမုဂိယာ သာမုဂေ နိဂမေ ဝသန္တိတိ သာမုဂိယာ။
 ဗျုပ္ပပဇ္ဇာ ဗျုပ္ပါနံ ပဇ္ဇံ ဗျုပ္ပပဇ္ဇံ (လမ်းခရီး)၊ ဗျုပ္ပပဇ္ဇေ မာပိတံ ဗျုပ္ပပဇ္ဇံ (မြို့)။
 ဇာနတာ ဇာနာတိတိ ဇာနံ။ တေန ဇာနတာ။ (ဉာ+နာ+အန္တ) အနာဝရဏဉာဏ်။
 ပဿတာ သမန္တစက္ခုဉာဏ်။
 ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂါနိ ပဒဟိတဗ္ဗန္တိ ပဓာနံ၊ ပဓာနမေဝ ပဓာနိယံ၊ ပဓာနိယဿ အင်္ဂါနိ
 ပဓာနိယင်္ဂါနိ။ ပါရိသုဒ္ဓိအတ္တယ ပဓာနိယင်္ဂါနိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂါနိ။
 (နံ) ပဓာနိယာနိ အင်္ဂါနိ ပဓာနိယင်္ဂါနိ၊
 ပါရိသုဒ္ဓိယာ ပဓာနိယင်္ဂါနိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂါနိ။
 ပါရိသုဒ္ဓိ အရ မဟာကုသိုလ် ဝီရတိ (သီလ)၊ ရူပဈာန်စိတ် (၄) ပါး(စိတ္တ)၊ မဂ်လေးပါရှိ
 ပညာ(ဒိဋ္ဌိ)၊ အရဟတ္တဖိုလ်(ဝိမုတ္တိ)။
 ပဓာနိယ အရ မဟာကုဉာသံရှိ ဝီရိယ။ ပဓာနိယင်္ဂံ အရ မဟာကုဉာသံရှိ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊
 သတိ၊ ပညာ တို့ကိုကောက်။
 ပညာယ အနုဂ္ဂဟေဿာမိ- ဌံ ပညာယ အရ
 ဝိပဿနာပညာကောက်။ (ရှေ့အင်္ဂါသုံးပါး ထောက်)
 အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ။ (စတုတ္ထအင်္ဂါထောက်)
 ဝိရာဇေတိ ဝိ-ရဉ္စ+ကာရိတ်ဇော+တိ။ (မဂ်လေးပါး)
 ဝိမောဓေတိ ဝိ-မုစ+ကာရိတ်ဇော+တိ။ (မဂ်လေးပါး)
 ဝိရာဇေတွာ ဝိမောဓေတွာ အရ ဖိုလ်လေးပါးကောက်။
 သမ္မာဝိမုတ္တိ အရဟတ္တဖိုလ်။ ဖုသတိ အရဟတ္တမဂ်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

သီလပါရိသုဒ္ဓိ မဟာကုသိုလ်ဝိရတီ။ စိတ္တပါရိသုဒ္ဓိ ရူပဈာန်စိတ်။
ဒိဋ္ဌိပါရိသုဒ္ဓိ မင်္ဂလေးပါးရှိ ပညာ။ ဝိမုတ္တိပါရိသုဒ္ဓိ အရဟတ္တဖိုလ်။

ဝပွသုတ် (အံ၊၁။၅၁၇)

ကာယေန ကာယဝိညတ်၊ (နံ) ကာယကံအကုသိုလ်။
 (ဝါစာယကိုလည်း မနသာနည်းတူ ကြံ)
 အဝိဇ္ဇာဝိရာဂေါ ဝိရဇ္ဇနံ ပလ္လုဇ္ဇနံ ဝိရာဂေါ၊ အဝိဇ္ဇာယ ဝိရာဂေါ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂေါ။ (အရဟတ္တမင်္ဂ)
 ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇနံ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဝိဇ္ဇာယ ဥပ္ပါဒေါ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒေါ၊ ဝိဇ္ဇာ အရ အရဟတ္တမင်္ဂပညာ။
 အဘိသမ္မရာယံ အဘိမုခံ သမ္မရေတဗ္ဗော သမ္မာပုဏိတဗ္ဗောတိ အဘိသမ္မရာယော။
 တသ္မိ အဘိသမ္မရာယံ။ (သ္မိ-ကို တေသုဂုဒ္ဓိဖြင့် အံပြု)
 အဝိပက္ကဝိပါကံ ဝိပစ္စတိတိ ဝိပါကော၊ ဝိပါကောယေဝ ဝိပက္ကံ၊ (ဝိပါက+ဏျ)
 န ဝိပက္ကံ အဝိပက္ကံ၊ အဝိပက္ကံ ဝိပါကော ဧတဿာတိ အဝိပက္ကဝိပါကံ။
 (အကုသိုလ်စေတနာ)
 ဝိပ္ပကတာ ပကရိယိတ္တာတိ ပကတာ (ကထာ)၊ န ပကတာ ဝိပ္ပကတာ (ကထာ)။
 ကာယသမာရမ္ဘပစ္စယာ သမာရမ္ဘိယတေတိ သမာရမ္ဘော၊ ကာယေန သမာရမ္ဘော
 ကာယသမာရမ္ဘော၊ ကာယသမာရမ္ဘော ပစ္စယော ကာယသမာရမ္ဘပစ္စယော။
 ကာယ အရ ကာယဝိညတ်။ သမာရမ္ဘ အရ ကာယကံအကုသိုလ်စေတနာ။
 ဧဝံသ ဧဝံ+အဿ ဟုဖြတ်။
 (အာသဝါ ဝိယာတပရိဋ္ဌာဟာ-ပုဒ်တို့၏ ဝိဂ္ဂဟနှင့် အရကောက်ကို ဆက္ကနိပါတ် အလင်းတန်း ရှုပါ)
 ပုရာဏဉ္စ ကမ္မံ ဖုဿ ဖုဿ ဗျန္တိ ကရောတိ - ဌိ
 ကမ္မံ အရ ဉာဏဝဇ္ဇုဖြစ်သော လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာကို ယူလျှင်
 ဖုဿ အရ မင်္ဂဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဖဿကောက်။
 ကမ္မံ အရ ဝိပါကဝဇ္ဇုဖြစ်သော လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာကို ယူလျှင်
 ဖုဿ အရ လောကီကုသလဝိပါကံ အကုသလဝိပါကံနှင့် ယှဉ်သော ဖဿကောက်။
 ဖုဿ ဖုဿ+တွာ။ (ဖုဿကို ဒွိရပ်ပြု)

နိဇ္ဇရာ နိဇ္ဇာသေန ဇီရာပေတိတိ နိဇ္ဇရာ။ (အရဟတ္တမဂ်ကောက်)
 ကာယပရိယန္တိကံကာယော ပရိယန္တော အဝသာနံ ကာယပရိယန္တော၊ ကာယပရိယန္တော
 ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ကာယပရိယန္တိကာ။ (ပဉ္စဒွါရိက ဝေဒနာကောက်)
 ဇီဝိတပရိယန္တိကံ ဇီဝိတံ ပရိယန္တော အဝသာနံ ဇီဝိတပရိယန္တော၊
 ဇီဝိတပရိယန္တော ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ဇီဝိတပရိယန္တိကာ။
 (မနောဒွါရိက ဝေဒနာကောက်)

ကုဒါလပိဋကံ ကံ ပထဝိ ဒလတိတိ ကုဒါလော၊ ပိဋိယတိ သံဃာဋီယတိ ဧတ္တာတိ ပိဋကော၊
 ကုဒါလော စ ခဏိတ္တိ စ ကုဒါလော၊ ကုဒါလော စ ပိဋကော စ ကုဒါလပိဋကံ။

ကုဒါလ ၏ ဥပစာရတ္ထ သံဝေဂဉာဏ်။ ခဏိတ္တိ ၏ ဥပစာရတ္ထ ဝိပဿနာပညာ။
 ပိဋက ၏ ဥပစာရတ္ထ ဈာနသမာဓိ။

အဿပဏိယံ ပဏိယတေ ဝိက္ခိယတေတိ ပဏိယော၊
 အဿော စ သော ပဏိယော ဓာတိ အဿပဏိယော။

မှတ်ချက် သေယျထာပိ ဘန္တေ ဥဒယတ္ထိကော စသောစကားကို ဝပ္ပသာကီဝင်
 သောတာပန် ဖြစ်ပြီးမှ လျှောက်ထား။

သာဠသုတ် (အံ၊၁။၅၂၀)

သာမညဂံ သမဏဿ ဣဒံ သာမညံ၊ သာမညဿ အင်္ဂံ သာမညဂံ။
 တပေါဇီဂုစ္ဆာဝါဒါ ကာယဒဋ္ဌိဗဟုလတံ တပတိတိ တပေါ၊ တပေန ဇီဂုစ္ဆာ တပေါဇီဂုစ္ဆာ၊
 တပေါဇီဂုစ္ဆံ ဝဒန္တိတိ တပေါဇီဂုစ္ဆာဝါဒါ။

ဉာဏဒဿနာယ ဉာဏသင်္ခါတံ ဒဿနံ ဉာဏဒဿနံ။ (မဂ်ဉာဏ်ကောက်)

ဉာဏဒဿနသရုပ်

၁။ မဂ်ဉာဏ် ၂။ ဖိုလ်ဉာဏ် ၃။ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ၄။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်
 ၅။ ဝိပဿနာဉာဏ်။ ဤ၌ မဂ်ဉာဏ်ကို ယူ။

အနတ္တရာယ သမ္မောဓာယ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ကို ကောက်။
 အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရာ ကာယေန ကတော သမာစာရော ကာယသမာစာရော၊
 အပရိသုဒ္ဓေါ ကာယသမာစာရော ယေသန္တိ အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရာ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဖိယာရိတ္တံ ဖိယတိ ဂစ္ဆတိ နာဝါ ဧတေနာတိ ဖိယော၊ (ဖိ+အ)
 အရတိ ဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ အရိတ္တံ၊ ဖိယဉ္စ အရိတ္တဉ္စ ဖိယာရိတ္တံ။
 သမ္မာသမာဓိ မဂ်ဖိုလ်သမာဓိကောကံ။
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ်ပညာကောကံ။
 သမ္မာဝိမုတ္တိ အရဟတ္တဖိုလ်ကောကံ။

မလ္လိကာဒေဝီသုတ် (အံ၊၁။၅၂၃)

အပ္ပဿကာ နတ္ထိ သကံ ဧတိဿာတိ အပ္ပဿကာ။
 အပ္ပေသက္ခာ ဤသတိ အဘိဘဝတိတိ ဤသာ၊ အပ္ပါ ဤသာ အပ္ပေသာ၊
 အပ္ပေသာတိ အက္ခာတဗ္ဗာတိ အပ္ပေသက္ခာ။
 မဟေသက္ခာ မဟတိ ဤသာ မဟေသာ၊
 မဟေသာ ဣတိ အက္ခာတဗ္ဗာတိ မဟေသက္ခာ။
 သုပါပိကာ ဝိသေသေန ပါပါ ပါပိကာ၊ သုဠု ပါပိကာ သုပါပိကာ။
 ကောပဉ္စ ဒုဗ္ဗလဒေါသကိုကောကံ။
 ဒေါသဉ္စ ဗလဝဒေါသကိုကောကံ။
 အပ္ပစ္စယဉ္စ ပစ္စေတိ ဧတေနာတိ ပစ္စယော၊ န ပစ္စယော အပ္ပစ္စယော။
 ဒေါမနဿဝေဒနာကောကံ။
 ပတိတ္ထိယတိ ပတိ-ထေ+ဤယ+တိ။
 ဣဿာမနိကာ ဣဿာယ သမ္ပယုတ္တော မနော ဣဿာမနော၊
 ဣဿာမနော ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ဣဿာမနိကာ။
 အဘိရူပါ အဓိကံ ရူပံ ဧတိဿာတိ အဘိရူပါ။
 ပါသာဒိကာ စိတ္တံ ပသာဒေတိတိ ပါသာဒိကာ။ လောဘမူ သောမနဿကောကံ။
 အနံ အဒိယတေတိ အနံ။
 ဝတ္ထိ ဝသိယတိ အတ္တဒိယတိတိ ဝတ္ထိ။
 ယာနံ ယန္တိ ဧတေနာတိ ယာနံ။

အတ္တန္တပသုတ် (အံ၊၁။၅၂၆)

အတ္တန္တပေါ အာဟိတော အဟံမာနော ဧတ္တာတိ အတ္တာ၊ (အဓိကရဏသာဓန) (အာ-ဓာ+တ)ဓာတွန် အာ-ကိုချေ၊ အာ-ဥပသာရကို ရသယု၊ ဓ-ကို တပြု။ အတ္တာနံ တပတိ ဒုက္ခာပေတိတိ အတ္တန္တပေါ။
 (အဟံမာနော အာဓိယတေ ဌပိယတေ ဧတ္တာတိ အတ္တာ-ဟုလည်းပြုနိုင်။)

သုခပုဋိသံဝေဒီ ပဋိသံဝေဒေတိတိ ပဋိသံဝေဒီ၊ သုခါနိ ပဋိသံဝေဒီ သုခပုဋိသံဝေဒီ။
 သုခ အရ ဈာန်၊မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်ကောက်။

နိစ္ဆာတော နတ္ထိ ဆာတော ဧတဿာတိ နိစ္ဆာတော။ ဆာတ အရ တဏှာကောက်။
 နိစ္ဆာတ အရ အရဟတ္တဖိုလ်ကောက်။

သင်္ကတ္တိသု ဂါမသဘာဂါဒိဝသေန သင်္ဂမ္မ ကိတ္တေန္တိ ဧတိဿာတိ သင်္ကတ္တိ။
 ကောဂါရိကော ဧကမေဝ အဂါရံ ကောဂါရံ၊ ကောဂါရမေဝ ဥဉ္စတိတိ ကောဂါရိကော။
 ကောလောပိကော ဧကော အာလောပေါ ကောလောပေါ။
 ကောလောပေနေဝ ဝတ္တတိတိ ကောလေ ပိကော။

ဒွါဟိကံ ဒွေ အဟာနိ ဒွါဟံ၊ ဒွါဟံ အဿ အတ္ထိတိ ဒွါဟိကော။
 အာစာမဘက္ခော အာစာမံ ဘက္ခတိတိ အာစာမဘက္ခော။
 (နံ) ဘက္ခိတဗ္ဗောတိ ဘက္ခော၊
 အာစာမော ဘက္ခော ယဿာတိ အာစာမဘက္ခော။

သာဏာနိ သဏတော နိဗ္ဗတ္တာနိ သာဏာနိ၊ သာဏေဟိ နိဗ္ဗတ္တိတာနိ သာဏာနိ။
 မသာဏာနိ သဏေဟိ နိဗ္ဗတ္တာနိ သာဏာနိ၊ အညေဟိ မိဿကာနိ သာဏာနိ
 မသာဏာနိ၊ မသာဏေဟိ နိဗ္ဗတ္တိတာနိ မသာဏာနိ။
 (မိဿက+သာဏ- ဟုလိုလျက် ကု-ကို အပြု၊ သက-ကို ချေ၍ပြီး။)

ဆဝဒုဿာနိ ဆဝတော ဆဉ္စိတာနိ ဒုဿာနိ ဆဝဒုဿာနိ။

ဩရတ္တိကော ဗာဓိယမာနော န ရဝတိတိ ဥရဗ္ဘော၊ (ဥ-ရ+ဘ၊ ဥ-ဥပသာရ ပဋိသေအေနက်ဟော)၊ ဥရဗ္ဘ ဟနတိတိ ဩရတ္တိကော။

လုဒ္ဒေါ ဟနတိ ဟနနယာတနာဒိနာ ပရေ ရောဒါပေတိတိ လုဒ္ဒေါ။
 ဗန္ဓနာဂါရိကော ဗန္ဓနာဂါရေ နိယုတ္တာ ဗန္ဓနာဂါရိကော။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

သန္တာဂါရုံ သန္တာရဝေသန ကတံ အဂါရုံ သန္တာဂါရုံ။ (ရ-ချေ၊ အ-ကို ဒီဃပြု)
ခရာဇိနံ ခရံ အဇိနံ ခရာဇိနံ။
အနန္တရဟိတာယ အန္တရံ မိယတိ ဧတ္ထာတိ အန္တရဟိတံ၊
နတ္ထိ အန္တရဟိတံ ဧတ္ထာတိ အနန္တရဟိတာ။
သရူပဝစ္ဆာယ သမာနံ ရူပံ ယဿ ဝစ္ဆဿာတိ သရူပေါ။
သရူပေါ ဝစ္ဆော ယဿာ ဂါဝိယာတိ သရူပဝစ္ဆာ။
ဝစ္ဆတရာ ဝစ္ဆံ ဝစ္ဆဘာဝံ အတရိဘ် ဝစ္ဆတရော။ (ဝစ္ဆ-တရ+အ) လိင်အနက်၊
ပဌမာသက်။ (မောက်အလို ဝစ္ဆပုဒ် တရပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော တဒ္ဓိတ်ဟုမှတ်)
ဟညန္တု ဟန+ကံဟောယ+အန္တံ။
သပ္ပိတေလေန သပ္ပိ စ တေလံ စ သပ္ပိတေလံ၊ (နံ) သပ္ပိနာ မိဿံ တေလံ သပ္ပိတေလံ။
ဃရာဝါသော ဃရသင်္ခါတော အာဝါသော ဃရာဝါသော။
သဒ္ဓံ(တထာဂတေ)အရ ပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်ရှိ သဒ္ဓါ။
ရဇောပထော ပထန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧတ္ထာတိ ပထော၊ ရဇာနံ ပထော ရဇောပထော။
(ရဇ အရ ရာဂစသော ကိလေသာ ၁၀-ပါး)
အဗ္ဗောကာသော အဗ္ဗောကာသော ဝိယာတိ အဗ္ဗောကာသော။
သင်္ခလိခိတံ လိခိယိတ္တာတိ လိခိတော၊ သင်္ခေါ စ သော လိခိတော စာတိ သင်္ခလိခိတော။
သင်္ခလိခိတော ဝိယာတိ သင်္ခလိခိတံ။
ကာသာယာနိ ကသာယေန ရတ္တာနိ ကာသာယာနိ။
ဉာတိပရိဝဋ္ဌံ ပရိဝဋ္ဌတိတိ ပရိဝဋ္ဌော၊ ဉာတိယေဝ ပရိဝဋ္ဌော ဉာတိပရိဝဋ္ဌော။
လဇ္ဇိ လဇ္ဇတိ ဧတာယာတိ လဇ္ဇာ၊ လဇ္ဇာ ယဿ အတ္ထိတိ လဇ္ဇိ။
ဒယာပနော ဒယတိ ရက္ခတိတိ ဒယာ။ ဒယံ အာပနော ဒယာပနော။
သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္မိ ပါဏော ဘူတော ယေသန္တိ ပါဏဘူတာ၊
(နံ) ဘဝန္တိတိ ဘူတာ၊ ပါဏာ စ တေ ဘူတာ စာတိ ပါဏဘူတာ၊
သဗ္ဗ ပါဏဘူတာ သဗ္ဗပါဏဘူတာ၊ အနုကမ္မာ ယဿ အတ္ထိတိ အနုကမ္မိ၊
ဟိတေန အနုကမ္မိ ဟိတာနုကမ္မိ၊
သဗ္ဗပါဏဘူတေ ဟိတာနုကမ္မိ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္မိ။
ဒိနာဒါယိ အာဒိယတိတိ အာဒါယိ၊ ဒိနုမေဝ အာဒါယိ ဒိနာဒါယိ။

- ဒိန္နုပါဠိကံစိ ပဋိကံနံ ပဋိကံခါ၊ ပဋိကံခါယေဝ ပါဠိကံခါ၊
 ပါဠိကံခါ ယဿ အတ္ထိတိ ပါဠိကံစိ၊ ဒိန္နုမေဝ ပါဠိကံစိ ဒိန္နုပါဠိကံစိ။
- အထေနေန သုစိဘူတေန အတ္တနာ
 ဣတ္ထဗ္ဗုတလက္ခဏအနက်၊ နာဝိဘတ်၊ ကတ္တရိစ-၌ စ-ဖြင့် သက်။
- နေလာ ဣလတိ ကမ္ပတိ ဧတေနာတိ ဇလံ၊(ဣလ+အ)
 နတ္ထိ ဇလံ ဧတိဿာတိ နေလာ။
- ကဏ္ဍသုခါ ကဏ္ဍတိ သုဏာတိ ဧတေနာတိ ကဏ္ဍော၊ သုခန္တိ ဧတာယာတိ သုခါ၊
 ကဏ္ဍာနံ သုခါ ကဏ္ဍသုခါ။
 (နံ) သုခယတိတိ သုခါ၊ ကဏ္ဍေ သုခါ ကဏ္ဍသုခါ။(ဒ-တပျုရိသံ)
- ပေမနိယာ ပိယဿ ဘာဝေါ ပေမံ၊ ပေမံ ဇနေတိတိ ပေမနိယာ။
- ဧကဘတ္တိကော ဧကံ ဘတ္တိံ ဧကဘတ္တိံ၊ ဧကဘတ္တိံ အဿ အတ္ထိတိ ဧကဘတ္တိကော။
- ရတ္တုပရတော ရတ္တိယာ ဘောဇနံ ရတ္တိံ၊ (ဥတ္တရပဒလောပ၊ ဘောဇန နောက်ပုဒ်ကျေ)
 ရတ္တိယာ ဥပရတော ရတ္တုပရတော။
- အဗျာသေကသုခံ ဝိဝိဓံ အာသိဉ္စနံ ဗျာသေကော၊ (ဝိ-အာ-သိစ+ဏ)၊ နတ္ထိ ဗျာသေကော
 ယတ္ထာတိ အဗျာသေကံ၊ အဗျာသေကံ စ တံ သုခံ ဇာတိ အဗျာသေကသုခံ။

တဏှာသုတ် (အံ၊၁။၅၃၂)

- ဇာလိနိ ဇေ သိယဂတေ ဓာဝန္နေ မိဂါဒယော လာတိ ဂဏှာတိတိ ဇာလံ၊(ဇ+လာ+အ)
 (နံ) ဇေလ ဟိတံ ဇာလံ၊(ဇလ+ဏ) ဇာလံ ဝိယာတိ ဇာလိနိ၊
 (နံ) ဇာလံ ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ဇာလိနိ၊ (ဇာလ+ဤ+ဣနိ)၊ တဏှာကောကံ။
- ဝိသတ္တိကံ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ (အာရမ္မဏေ) ဝိသဉ္စတိ လဂ္ဂတိတိ ဝိသတ္တာ၊
 (ဝိ+သဉ္စ+တ+အာ)၊ ဝိသတ္တာ ဧဝ ဝိသတ္တိကော။
 (နံ) ဝိသဿ ဒုက္ခနိဗ္ဗတ္တကမ္မဿ မူလံ ဝိသတ္တိကော။
 (ဝိသမူလံ- ဟူလိုလျက် ဝိသမူလ-ကို ဝိသတ္တိကော-ပြု၊)
 (နံ) ဝိသံ ဒုက္ခာဘိဘူတာ ဝေဒနာ မူလံ ဧတိဿာတိ ဝိသတ္တိကော။
 (ဝိသမူလာ-ကို ဝိသတ္တိကော-ပြု)၊

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဒါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

(န) ဝိသံ ဒုက္ခသင်္ခါတံ ဖလံ ဧတိဿာတိ ဝိသတ္တိကာ။

(ဝိသဖလာ-ကို ဝိသတ္တိကာ-ဖြ)

(န) ဝိသဿ ဒုက္ခဿ ပရိဘောဂေါ ဧတိဿာတိ ဝိသတ္တိကာ။

(ဝိသပရိဘောဂါ-ကို ဝိသတ္တိကာ-ဖြ)

ဥဒ္ဒန္တော ခံသိယတေတိ ခန္တော၊ ဥပရိ ခန္တော ဥဒ္ဒန္တော။

တန္တာကုလကဇာတော တန္တံ ဝိယ အာကုလကော တန္တာကုလကော။

တန္တာကုလကော ဟုဟာ ဇာတော တန္တာကုလကဇာတော။ (ဋ)

(န) တန္တမေဝ အာကုလကံ တန္တာကုလကံ။

တန္တာကုလကံ ဝိယ ဇာတော ဘူတေတိ တန္တာကုလကဇာတော။ (ဋိ)

ဂုလာဂုတ္တိကဇာတော ဂုဏ္ဏော ယဿ အတ္တိတိ ဂုဏ္ဏိကံ၊ ဂုလာယ ဂုဏ္ဏိကံ ဂုလာဂုတ္တိကံ။

ဂုလာဂုတ္တိကံ ဝိယ ဇာတော ဂုလာဂုဏ္ဏိကဇာတော။

မုဉ္ဇပဗ္ဗဘူတော မုဉ္ဇော စ ပဗ္ဗဇ္ဇ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇံ၊ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇံ ဝိယ ဘူတော မုဉ္ဇပဗ္ဗဘူတော။

တဏှာပိစရိတာနိ ပိစရဏံ ပိစရိတံ၊ (န) ပိစရတိတိ ပိစရိတံ။

တဏှာယ ပိစရိတံ တဏှာပိစရိတံ။

အဇ္ဈတ္တိကဿ အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တမေဝ အဇ္ဈတ္တိကံ။ တဿ အဇ္ဈတ္တိ

ကဿ။ (ကံအနက်၊ ဆဋ္ဌိ သ-သက်၊ လောကီခန္ဓာ ၅-ပါးကောက်)

အသသ္မိ အသံ+အသ္မိ-ဟု ဖြတ်။

အသံ အတ္တိ သဒါ သံဝိဇ္ဇတိတိ အသံ။ (အသ+အ)

သတသ္မိ သတံ+အသ္မိ-ဟုဖြတ်။

သတံ သိဒတိ နဿတိတိ သတံ။ (သဒ+အ) ဒ-ကို တ-ဖြ။

မှတ်ချက် 'အသသ္မိ' တိ ဟောတိ၊ 'သတသ္မိ' တိ ဟောတိ -တို့အရ တဏှာဒိဋ္ဌိကောက်၊

ကျန်သော တဏှာပိစရိတံ ၁၆-ပါး တို့အရ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိကောက်။

သံ အသ-ဇာတ်၊ ဧယျံ-ဝိဘတ်၊ သဗ္ဗတ္တာသဿာဒိလောပေါ စ-ဖြင့် အသ

ဇာတ်၏ အစ အ-ကို ချေ၊ ကွစိဇာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဧယျံ-မှ ယျ-ကို ချေ၊

ဧ-ကိုလည်း အ-ဖြ၊ သ- အံ သို့ကပ်၊ သံ-ပြီး။

အပိဟံ အပိ+အဟံ-ဟုဖြတ်။

သာမဏေကျော်စွတိယဆင့်

ကြည့်ရှုရန်

အသသ္မိ၊ သတသ္မိ-တို့သည် ဒိဋ္ဌိသိသ၊
အသ္မိ၊ သန္တိ၊ အဓိဟံ သန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ- တို့သည် သုဒ္ဓသိသ၊
ဣတ္ထသ္မိ- စသော ကျန် ၁၂-ပါးသည် သိသမူလက။

ပေမသုတ် (အံ၊၁။၅၃၄)

ပေမာနိ

ပေမံ စ ဒေါသော စ ပေမာနိ။ (ဝိရူပေကသေသတဒ္ဓိတ်)

ပေမာနိ အရ

လောဘ၊ဒေါသ ကောက်။

မှတ်ချက်

ပေမာနိ-ကို ဥပစာသဒ္ဓါကြိုလျှင် ဧကသေသံမပြုရ၊ လောဘဒေါသကိုပင်ယူ။

ဥဿေနေတိ

ဥ-ပုဗ္ဗ သိဓာတ်+ယု-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ဥဿေနေ-ဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင်
ဓာတွတ္တေ နာမသ္မိ - ဟူသော မောဂ်သုတ်ဖြင့် ကရောတိအနက် ဣပစ္စည်း
သက်၊ ဣ ကို ဧ ပြု၊ န ခွင်း ချေ ကပ်၊ ဝတ္တမာန် တိဝိဘတ်သက်၊ ပြီး။
(ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ကောက်)

ပဋိသေနေတိ

ဒေါသစေတသိက်ကောက်။ (ရုပ်ပြီးပုံ နည်းတူကြံ)

ရူပါယတိ

ရူပ-သဒ္ဓါနောင် သဒ္ဓါဒိနိ ကရောတိ-ဟူသော မောဂ်သုတ်ဖြင့် ကရောတိ
အနက် အာယ-ပစ္စည်းသက်၊ ပ-ခွင်း ချေ ကပ်၊ တိ ဝိဘတ်သက်၊ ပြီး။
(အဇ္ဈတ္တိကတဏှာကောက်)

ပဇ္ဇလတိ

ပ-ဇလ+အ+တိ။ (ဗာဟိရတဏှာကောက်)

သမ္ပဇ္ဈာယတိ

သံ-ပ-ဈေ+အ+တိ။ (မာနကောက်)

သိက္ခာပဒသုတ် (အံ၊၁။၅၃၉)

အသပ္ပုရိသတရံ

န သပ္ပုရိသော အသပ္ပုရိသော၊

အတိရေကေန အသပ္ပုရိသော အသပ္ပုရိသတရော။

မိစ္ဆာဉာဏိ

မိစ္ဆာဉာဏံ အဿ အတ္တိတိ မိစ္ဆာဉာဏီ၊ အကုသိုလ်ရှိ မောဟ။

(နံ) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော မောဟ။

မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ

အရ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်သောသည်။ (နံ)မောဟပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။

သမ္မာဉာဏိ

အရ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာနှင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော မဟာကြိညသံရှိ

ပညာ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

သမ္မာဝိမုတ္တိ အရ အရဟတ္တဖိုလ်။

ကဝိသုတ် (အံ၊၁။၅၅၃)

စိန္တာကဝိ ကဝတိ ကဗျံ ကရောတိတိ ကဝိ၊ စိန္တေတွာ ကဝိ စိန္တာကဝိ။

သံခိတ္တသုတ် (အံ၊၁။၅၅၃)

အဘိညာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကောက်။

ကဏ္ဍဝိပါကံ ကဏှော ဝိပါကော ယဿာတိ ကဏ္ဍဝိပါကံ။ (ကမ္မံ)

ကဏ္ဍ အရ၊ ကဏ္ဍဝိပါက အရ အကုသိုလ်စေတနာ။

ဝိပါက အရ အကုသလဝိပါကံ ၇-ပါး။

(ကဏ္ဍဝိပါကံ-၌ ကဏ္ဍအရ အကုသလဝိပါကံကောက်။)

သုက္က အရ၊ သုက္ကဝိပါက အရ မဟာကုသိုလ်စေတနာ။

(ဋီကာ၌ လောကီကုသိုလ်စေတနာကို ကောက်သည်။)

ဝိပါက အရ ကာမကုသလဝိပါကံ ၁၆-ပါး။(ဋီကာအလို လောကီဝိပါကံ ၃၂-ပါးကောက်)

ကဏ္ဍသုက္ကဝိပါကံ အရ မဟာကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ရှိ စေတနာ။

(ဋီကာအလို လောကီကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စေတနာကောက်)

အကဏ္ဍအသုက္ကံ န ကဏ္ဍံ အကဏ္ဍံ၊ န သုက္ကံ အသုက္ကံ။

အကဏ္ဍ၌ တံ အသုက္ကန္တာတိ အကဏ္ဍအသုက္ကံ။

(မဂ်ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော စေတနာကောက်)

(အကဏ္ဍအသုက္ကဝိပါက အရလည်း နည်းတူမှတ်)

ကမ္မက္ခယာယ ခယနံ ခယော၊ ကမ္မဿ ခယော ကမ္မက္ခယော။

ကမ္မ အရ လောကီကုသိုလ်၊အကုသိုလ်စေတနာ။

ကမ္မက္ခယ အရ မဂ်ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော စေတနာ။

(ဥပစာအားဖြင့် ကောက်သည်။)

ဝိတ္ထာရသုတ် (အံ၊၁။၅၅၃)

သဗျာဗန္ဓု ဗျာဗာဓေတိတိ ဗျာဗာဓော၊ ဗျာဗာဓောယေဝ ဗျာဗန္ဓု။

သဟ ဗျာဗန္ဓေန ယော ဝတ္တတိတိ သဗျာဗန္ဓော။ အကုသိုလ်စေတနာကောက်။

ကာယသင်္ခါရံ အရ အကုသိုလ်စေတနာကောက်။ (သဗျာဓဇ္ဈိ-ထောက်)
 မဟာကုသိုလ်စေတနာကောက်။ (အဗျာဓဇ္ဈိ-ထောက်)
 မဟာကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေတနာကောက်။
 (သဗျာဓဇ္ဈိ အဗျာဓဇ္ဈိ-နှစ်ပုဒ်ထောက်) (ဝစီသင်္ခါရံ အရ နည်းတူကြံ)။

မနောသင်္ခါရံ အရ အကုသိုလ်စေတနာကောက် (သဗျာဓဇ္ဈိ-ထောက်)
 လောကီကုသိုလ်စေတနာကောက် (အဗျာဓဇ္ဈိ-ထောက်)
 လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေတနာကောက်။
 (သဗျာဓဇ္ဈိ အဗျာဓဇ္ဈိ-နှစ်ပုဒ် ထောက်)

အဘိသင်္ခရောတိ အဘိ- သံ- ကရ+ဩ+တိ။ ပုရသမုပ-စသောသုတ်ဖြင့် ကရ-ကို ခရ-ပြု။
 သဗျာဓဇ္ဈာ ဖဿာ, ဖုသန္တိ -တို့အရ အကုသလဝိပါက်ရှိ ဖဿကောက်။
 ဝေဒိယတိ ဝိဒ+ဏိ+တိ၊ ဏ အနုဗန်ချေ၊ ဣ-ကို ဣယ-ပြု၊ ပြီး။
 (နံ) ဝိဒ+စု ဏယ+တိ၊
 ဏ အနုဗန်ချေ၊ အ-ကို ဣ-ပြု။ အကုသလဝိပါက်ဝေဒနာကောက်။

မှတ်ချက် ကြွင်းကျန်သော ဖဿာ ဖုသန္တိ၊ ဝေဒနံ ဝေဒိယတိ-တို့အရ အထက်ပါ
 နည်းကို မှီး၍ ဌာနာနရူပ ကောက်လေ။ ကမ္မံ၊ သုက္ကံ၊ သုက္ကဝိပါကံ-တို့
 အရ လောကီကုသိုလ်စေတနာကို ကောက်ရမည်။ ယင်း၌ ဝိပါက အရ
 လောကီဝိပါကံ ၃၂-ပါးကို ကောက်ရမည်။

စေတနာ အရ မဂ်စေတနာကောက်။

သမဏသုတ် (အံ၊ ၁။ ၅၆၀)

ပရပ္ပဝါဒါ ပဝဒန္တိ ဧတေဟိတိ ပဝါဒါ၊ ပရေသံ ပဝါဒါ ပရပ္ပဝါဒါ။
 အညေဟိ အာဇာနာတိ ပဌမမဂ္ဂေန ဒိဋ္ဌမရိယာဒံ အနတိက္ကမိတွာ ဇာနန္တိတိ အညာ။
 (အာ-ည+အ)၊ ဖလဋ္ဌာန် ၄-ယောက် ကောက်။

မှတ်ချက် ဤသုတ်၌ ဖလဋ္ဌာန် ၄- ယောက်ကိုသာ တိုက်ရိုက်ဟောထားသော်လည်း
 မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၄-ယောက်နှင့် မဂ်ရဖို့အတွက် ဝိပဿနာအားထုတ်သော အာရဒ္ဒ
 ဝိပဿကရဟန်း ၄-ယောက်တို့ကိုလည်း ထည့်၍ ရဟန်း ၁၂-ပါး ဟော
 ထားသည်ဟု မှတ်ရမည်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

တိက္ကံ သံယောဇနာနံ အရ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသကောကံ။
ရာဂဒေါသမောဟာနံ ရာဂေါ စ ဒေါသော စ မောဟော စ ရာဂဒေါသမောဟာ။

(အသမာဟာရဒ္ဓနံ၊ ပုံလိင်)

မောဟ အရ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄၊ ဒေါသမူ ၂-ရှိ မောဟ။ (ဣဓာဓိပ္ပေတ)
ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်(ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်,ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်)၌ ရှိသော မောဟ။
(ဣဓာဓိပ္ပေတ)

သံဃဘောဒကသုတ် (အံ၊၁။၅၆၂)

ဣတော ဟိတ်အနက်၊ တောပစ္စည်း၊ ကွစိတော-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂ။
ဝူပသမ္ဗိဿတိ ဝိ-ဥပ-သမု+ယ+ဿတိ။
သံဃဘောဒါယ ဘိဇ္ဇနံ ကထံနံ ဘောဒေါ၊ သံဃေန သဒ္ဓိံ ဘောဒေါ သံဃဘောဒေါ။
ဝစိဝိညတ်ကို ဖြစ်စေသော ဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။
ကေဝလကပ္ပံ ဤသံ ဦးနံ ကေဝလံ ကေဝလကပ္ပံ။ (ကေဝလ+ကပ္ပပစ္စည်း၊ တဒ္ဓိတ်)
(နံ) ကပ္ပ-သဒ္ဓါ ပဒပူရဏနိပါတ်ပုဒ်။
တတြ တြ-ပစ္စည်း၊ လက္ခဏဝန္တကတ္တာအနက်၌ သက်။
ဧကဝါစိကံ ဧကော ဝါစာ ဧကဝါစာ၊ ဧကဝါစာ ဧဝ ဧကဝါစိကာ။

အာပတ္တိဘယသုတ် (အံ၊၁။၅၆၃)

အာပတ္တိဘယာနိ အာပဒ္ဓိတဗ္ဗာတိ အာပတ္တိ၊ ဘိယတေ ဘယံ၊ (စိတ္တုတြာသဘယ)
အာပတ္တိံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ ဘယံ အာပတ္တိဘယံ။
ပဏေတု ပဏ+စုရာဒိဏေ+တု။
ပစ္ဆာဗာဟံ ပစ္ဆာ ဗာဟာ ယဿာတိ ပစ္ဆာဗာဟံ။ (ဗန္ဓနံ)
ခုရမုဏ္ဍံ ခုရတိ ဆိန္ဒတိ ပထဝိံ အနေနာတိ ခုရံ၊ ခုရေန မုဏ္ဍော ခုရမုဏ္ဍော။
သီသုဇ္ဈေဇ္ဇံ ဆေဒနံ ဆေဇ္ဇံ၊ သီသဿ ဆေဇ္ဇံ သီသုဇ္ဈေဇ္ဇံ၊
သီသုဇ္ဈေဇ္ဇံ အရဟတိတိ သီသုဇ္ဈေဇ္ဇံ။ (ကမ္ပံ)
မောသလ္လံ မုသတိ ထေနေတိ ဧတေနာတိ မုသလော၊
မုသလေန အဘိဃာတံ အရဟတိတိ မောသလ္လံ။ (မုသလ+ဏျ)

(န) မုသလေန အဘိဃာတ် မောသလ္လံ၊
 မောသလ္လံ အရဟတီတိ မောသလ္လံ။
 ဘသ္မပုဋ် ဘဿတိ နိရတ္ထကဘာဝေန ခိပိယတီတိ ဘသ္မံ၊ ဘသ္မဿ ပုဋ် ဘသ္မပုဋ်၊
 ဘသ္မပုဋ် အဘိဃာတ် အရဟတီတိ ဘသ္မပုဋ်။ (ကမ္ပံ)
 ဥပဝဇံ ဥပဝဒိတဗ္ဗန္တိ ဥပဝဇံ။ (ဥပ-၀၃+ကျ)

သိက္ခာနိသံသသုတ် (အံ၊၁။၅၆၅)
 သိက္ခာနိသံသံ သိက္ခာ အာနိသံသာ ဧတ္ထာတိ သိက္ခာနိသံသံ။
 သိက္ခာအရ သိလသိက္ခာ၊ (မဟာကုသိုလ်ဝိရတီနှင့် စေတနာ)
 ပညတ္တရံ ပညာ ဥတ္တရာ ဧတ္ထာတိ ပညတ္တရံ။ (ဗြဟ္မစရိယံ)
 ပညာ အရ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာ။
 ဝိမုတ္တိသာရံ ဝိမုတ္တိ သာရော ဧတ္ထာတိ ဝိမုတ္တိသာရံ။ ဝိမုတ္တိ အရ အရဟတ္တဖိုလ်။
 သတာဓိပတေယျံ အဓိပတိ ဧဝ အာဓိပတေယျာ၊
 သတိ အာဓိပတေယျာ ဧတ္ထာတိ သတာဓိပတေယျံ။
 ဝုဿတိ ဝသ+ကံဟောယ+တေ။
 အဘိသမာစာရိကာ အဘိဝိသိဋ္ဌော ဥတ္တမော သမာစာရော အဘိသမာစာရော၊
 အဘိသမာစာရော ဧဝ အဘိသမာစာရိကာ။ (သုတ္တတဒ္ဓိတ်) (သီလသိက္ခာ)။
 (အဘိသမာစာရေ ဘဝံ အဘိသမာစာရိကံ-ဟုလည်းပြု)
 အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိဘူတံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ၊
 အာဒိဗြဟ္မစရိယံ ဧဝ အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာ။
 (ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်လေးပါး-ဟူသော မဟာသီလကြီးလေးပါး)။
 ဗြဟ္မစရိယ အရ အရိယာမဂ် ၄-ပါး။
 ဝိမုတ္တိယာ ဖုသိတာ-၌ ဝိမုတ္တိ အရ အရဟတ္တဖိုလ်(အရဟတ္တမဂ်)။
 ပညာ အရ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာ၊ (သမဝေက္ခိတာ-ထောက်)
 ဝိပဿနာပညာ၊ (သိက္ခံ အနုဂ္ဂဟေဿာမိ-နှင့် သမဝေက္ခိဿာမိ-ထောက်)
 မဂ်ပညာ၊ (ဖုသိတံ ဓမ္မံ အနုဂ္ဂဟေဿာမိ-ထောက်)

သေယျာသုတ် (အံ၊၁။၅၆၆)

ပေတသေယျာ ပရလောကံ ဣတာ ဂတာ ပေတာ၊ (နံ)ပကဋ္ဌေန အကုသလကမ္မေန ဣတာ
ဂတာ ပေတာ၊ သယနံ သေယျာ၊ ပေတာနံ သေယျာ ပေတသေယျာ။
ဥတုဧကလာပ်ရုပ် (နံ) ဘဝင်ကိစ္စတံပံသော အဟိတ်အကုသလပိပါက်
ဥပေက္ခာသဟဂုတ်သန္တိရဏ။

ကာမဘောဂိသေယျာ ကာမေ ဘုဉ္ဇန္တိ သိလေနာတိ၊ ကာမဘောဂိ၊
ကာမဘောဂိနံ သေယျာ ကာမဘောဂိသေယျာ။(ကာမသုဂတိဘဝင် ၉-ပါး)

သိဟသေယျာ အဟိတ်အကုသလဘဝင်ကောက်။

တထာဂတသေယျာ သယနံ သေယျာ၊ (နံ) သေတိ၊ အဗျာဝဋ္ဌဘာဝေန ပဝတ္တတိ ဧတ္ထာတိ
သေယျာ၊ တထာဂတာနံ သေယျာ တထာဂတသေယျာ။
စတုတ္ထဈာန်နှင့်ယှဉ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကောက်။

(ကေစိဆရာအလို- လောကီရူပါဝစရကြိယာစတုတ္ထဈာန်စိထိချ)
မှတ်ချက် ဘုရားရှင်၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ရူပဈာန်တို့သည် အာနာပါနကသိုဏ်းကိုရှု၍
ရအပ်သောဈာန်များဖြစ်သောကြောင့် ယင်းဈာန်တို့၏ ဣဓာဓိဗျေတအာရုံကို
မေးခဲ့လျှင် အာနာပါနပညတ်အာရုံ-ဟု ဖြေဆိုရမည်။
ဘုရားရှင်ရရှိခဲ့သော မဂ်ဖိုလ်တို့သည်လည်း အာနာပါနစတုတ္ထဈာန်ကို
အခြေခံ၍ ရအပ်သော မဂ်ဖိုလ်များဖြစ်သောကြောင့် အာနာပါနစတုတ္ထဈာန်နှင့်
ယှဉ်သော မဂ်ဖိုလ်များ-ဟု မှတ်ပါ။

အနရိယဝေါဟာရာ န အရိယော အနရိယော၊ ဝေါဟရိယတေတိ ဝေါဟာရော၊
(နံ) ဝေါဟရတိ ဧတေနာတိ ဝေါဟာရော၊
အနရိယာနံ ဝေါဟာရော အနရိယဝေါဟာရော။

ဝေါဟာရ အရ သဝိညတ္တိကဝစိဘောဒသဒ္ဓရုပ်။ (ပဋ္ဌမနည်း)
ဝစိဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကအကုသိုလ်စေတနာ။ (ဒုတိယနည်း)

အဒိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗန္တိ ဒိဋ္ဌံ၊ န ဒိဋ္ဌံ အဒိဋ္ဌံ။

ဒိသ ဓာတ် အရ စက္ခုဝိညာဉ်။ တ ပစ္စည်းအရ ရူပါရုံ။

ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ ဒိဋ္ဌန္တိ ဝဒတိ သိလေနာတိ ဒိဋ္ဌဝါဒိ၊ ဒိဋ္ဌဝါဒိနော ဘာဝေါ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ။

- ဝစီဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပက အကုသိုလ်စေတနာ။
 (ကြွင်းကျန်သောပုဒ်တို့၌ သင်္ဂြိုဟ်အရကောက်ကို ဌာနာနရူပကြည့်၍ကောက်)
 ပရိညေယျာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဇာနိတဗ္ဗာတိ ပရိညေယျာ။ (ပရိ-ဉာ+ဏေယျ)
 ဓာတ် အရ ဝိပဿနာဉာဏ်။ ပစ္စည်းအရ လောကီခန္ဓာ ငါးပါး။
 (အဘိညာ အရ ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုပင် ကောက်။)
- ဘဝတဏှာ ဘဝဿ ပတ္တနာ တဏှာ ဘဝတဏှာ။ (နံ) ဘဝတိ အတ္ထိ သဗ္ဗကာလံ
 တိဋ္ဌတိတိ ဘဝေါ၊ ဘဝေါတိ ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ ဘဝေါ၊ (ဒိဋ္ဌိ-ပုဒ်ကြွ)။
 ဘဝေန သဟဂတာ တဏှာ ဘဝတဏှာ။ ဘဝအရ သဿတဒိဋ္ဌိ ကောက်။
 တဏှာအရ ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်တဏှာကောက်။
- သမထော ပစ္စနိကဓမ္မေ သမေတိတိ သမထော။
- ဝိပဿနာ အနိစ္စာဒိနာ ဝိဝိဓေန အာကာရေန ပဿတိတိ ဝိပဿနာ။
 (သင်္ခါရပရိဂ္ဂါဟကဉာဏ်ကောက်)
- ဝိဇ္ဇာ အရ မဂ်ပညာကောက်။
- ဝိမုတ္တိ အရ မဂ်စိတ် ၄-ပါး၊ ပညာကြည့် စေတသိက် ၃၅-ပါးကောက်။ (အတိသုန္ဒရံ)
 အနရိယပရိယေသနာ ပရိယေသိတဗ္ဗာတိ ပရိယေသနာ၊ အနရိယေဟိ ပရိယေသနာ အနရိယ
 ပရိယေသနာ။ (နံ) ပရိယေသိယတေ ပရိယေသနာ၊ အနရိယာနံ ပရိယေသနာ
 အနရိယပရိယေသနာ။
 (နံ) အနရိယာ လာမကာ ပရိယေသနာ အနရိယပရိယေသနာ။
- ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော-၌ ဝဏ္ဏ အရ အဆင်းရူပါရုံ။ (ဥပမာနာပေက္ခ)
 မဟာကုသိုလ်ဝိရတီနှင့် စေတနာ။ (ဥပမေယျာပေက္ခ)
- ဗလသမ္ပန္နော-၌ ဗလ အရ ကာယဗလ။ (ဥပမာနာပေက္ခ)
 မဟာကုသိုလ်ရှိ ဝိရိယဗလ။ (ဥပမေယျာပေက္ခ)
- ဇေယျသမ္ပန္နော-၌ ဇေ အရ အောက်မဂ် ၃-ပါးရှိ ပညာ။ (ပဌမအာဇာနိယသုတ်အလို)
 အရဟတ္တမဂ်ရှိ ပညာ။ (ဒုတိယအာဇာနိယသုတ်အလို)။ (သကျ-၆၆ မေးပြီး)
 စတုက္ကနိပါတ်ပြီး၏

ပဉ္စကနိပါတ်

သံခိတ္တသုတ် (အံ၊ ၂။၁)

သေခဗလာနိ သိက္ခန္တိတိ သေခါ။ (သိက္ခ+ဏ)။ ကဇျေ၊ ကတ္တုသာဓန။
 (နံ) ဣက္ခတိ ဧတာယာတိ ဣက္ခာ၊ မဂ်လေးပါး၊ အောက်ဖိုလ်သုံးပါးရှိ ပညာ။
 သဟ ဣက္ခာယ ယေ ဝတ္တန္တိတိ သေခါ။ (သဟပုဗ္ဗပဒပဋ္ဌမာဗဟုဗ္ဗိဟိ)
 (နံ) သိက္ခိတုဗ္ဗာတိ သိက္ခာ၊ (သိက္ခာသုံးပါး)၊
 သိက္ခာ ဧတေသံ အတ္တိတိ သေခါ။ (အဿတ္တိတဒ္ဒိတ်)
 အဿဒ္ဒိယာဒိသု ဗလန္တိ န ကမ္မန္တိတိ ဗလာနိ၊ သေခါနံ ဗလာနိ သေခဗလာနိ။
 ဝိရိယဗလံ ဝိရယတိတိ ဝိရော၊ (ဝိရ+အ)၊ (နံ) ဝေတိ ဥတ္တမဘာဝံ ယာတိတိ ဝိရော၊ (ဝိ+ရ)၊
 (နံ) ဤရဏံ ကမ္မနံ ဤရော၊ ဝိဂတော ဤရော ယသ္မာတိ ဝိရော၊ (ပဉ္စမိ
 ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၊ ဝိရာနံ ကမ္မံ ဝိရိယံ၊ (ဝိရ+ဏျ)
 (နံ) ဝိဓိနာ ဤရယိတဗ္ဗံ ပဝဇ္ဇောတဗ္ဗန္တိ ဝိရိယံ၊ (ဝိ+ဤရ+ဏျ)၊
 ဝိရိယမေဝ ဗလံ ဝိရိယဗလံ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ-၌ ဣဒံ အရ သဝိညတ္တိကဝစီဘောဒသဒ္ဒရုပ်
 ယင်း၏ အကြောင်းသမုဋ္ဌာန် ဒေသနာဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာဉာဏ်စိတ်။
 (ဗာရာဏသီကို ပရမတ်ဆိုက်အောင် အရကောက်လိုလျှင် သဝိညတ္တိက
 ဝစီဘောဒသဒ္ဒရုပ်ကို ကောက်ရမည်)

အတ္တမနာ သုခဒုက္ခံ အဒတိ ဘက္ခတိတိ အတ္တာ၊ (အဒ+မနံ)၊ (နံ) ဇာတိဇရာမရဏာဒိဟိ
 အဒိယတေ ဘက္ခိယတေတိ အတ္တာ၊ (အဒ+မနံ)၊ (နံ) အာဟိတော အဟံမာနော
 ဧတ္တာတိ အတ္တာ၊ (အာ-ဇာ+တ)
 အတ္တနော မနော ယေသန္တိ အတ္တမနာ။ ဤအလို အတ္တသဒ္ဒါ ပုံလိင်၊ ရာဇာဒိ။
 (နံ) ပိတိသောမနဿေဟိ အာဒိယတိတိ အတ္တာ၊ (အတ္တံ)၊ (အာ-ဒါ+တ)။
 ဤအလို အတ္တ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်၊ ပုရိသာဒိဂိုဏ်း။ (နံ) နပုံလိင်၊ စိတ္တာဒိဂိုဏ်း။
 အတ္တာ မနော ယေသန္တိ အတ္တမနာ။
 (အတ္တာ-၌ အာ-ဒါဓာတ်အရ မဟာကုကြိညသံရှိ ပိတိနှင့် သောမနဿ
 ဝေဒနာ။ တ-ပစ္စည်းအရ မဟာကုကြိညသံသောမနဿစိတ်။)

အဘိနန္ဒါ

အဘိ-နန္ဒ+ဥ။ ပိတိသောမနဿပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုကြိညာသံသောမနဿ စိတ်။

ဝိတ္ထတသုတ် (အံ၊၂။၂)

အရိယသာဝကော မဂ္ဂဖလဓမ္မေ အရတိ အဓိဂစ္ဆတိတိ အရိယော၊

အရိယော သာဝကော အရိယသာဝကော။

(နံ)ဒေဝမနဿေဟိ အရိယတိ ဥပဂစ္ဆိယတိတိ အရိယော၊ (အရ+ကျ)

အရဓာတ်အရ သဒ္ဓါစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကု ကြိ။

ကျပစ္စည်းအရ ဘုရား။

အရိယဿ သာဝကော အရိယသာဝကော။(သကျ-၄၉)

သဒ္ဓဟတိ

သံ-ဓာ+အ+တိ။

ဗောဓိ

အရိယသစ္စာနိ ဗုဒ္ဓတိတိ ဗောဓိ။(အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကောက်)

(သကျ-၄၉)

အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟော ဗောဓိ-သဒ္ဓါ ဣတ္ထိလိင်။

အမည်ပညတ်ဟော ဗောဓိ-သဒ္ဓါ ပုံလိင်။ ဗောဓိပင်ဟော ဗောဓိ-သဒ္ဓါ

ပုံလိင်+ဣတ္ထိလိင်။

ဗောဓိ သဗ္ဗညုတဉာဏေ၊ ရိယမဂ္ဂေ စ နာရိယံ။

ပညတ္တိယံ ပုမေသတ္ထ-ရက္ခမိ ပုရိသိတ္ထိယံ။(ဓာန်ဂါထာ-၈၆၂)

ဟိရိယတိ

ဟိရိ+အ+တိ။ ယလာ။ (နံ) ဟိရိ+ယ+တိ။ ဓာတွန်မကျေ။

ကာယဒုစ္စရိတေန ဒုဋ္ဌ၊ စရိတံ ဒုစ္စရိတံ၊

ကာယေန ဒုစ္စရိတံ ကာယဒုစ္စရိတံ။(သကျ-၂၀)

(နံ) ကာယတော ဥပ္ပန္နံ ဒုစ္စရိတံ ကာယဒုစ္စရိတံ။

ကာယဒုစ္စရိတေန-၌ နာဝိဘတ် ကံအနက်၊ ကတ္တရိ စ-သုတ်၌ စသဒ္ဓါ၊ (ဟိရိယတိထောက်)

(နံ) နာဝိဘတ် ဟိတံအနက်၊ ဟေတွတ္ထေ စ၊ (ဩတ္တပ္ပတိထောက်)

ကာယ အရ

ကာယဝိညတ်။ ဒုစ္စရိတ အရ ကာယဒ္ဓါရုံ၌ ဖြစ်သော အကုသိုလ်စေတနာ၊

မှတ်ချက်

ဝစိဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန-တို့၌ အထက်ပါနည်းကို မိုး၍ ကောက်လေ၊

ဩတ္တပ္ပတိ

အဝ-တပ+ယ+တိ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

- သမာပတ္တိယာ သမာပဇ္ဇနာ သမာပတ္တိ။ တာယ သမာပတ္တိယာ။
ကံအနက် နာဝိဘတ်။ (ဟိရိယတိ-ထောက်)
(နံ) ဟိတ်အနက် နာဝိဘတ်။ (ဩတ္တပ္ပတိ-ထောက်)
- ဒဠပရက္ကမော ဒဟတိ သဗ္ဗန္တိ ဒဠော၊ (ဒဟ+အ၊ ဠလာ)၊ ပရံ ပရံ ဌာနံ အက္ကမတိတိ ပရက္ကမော၊ (နံ) ပံရံ ပစ္စနိကဘူတံ ကောသန္တံ အက္ကမတိတိ ပရက္ကမော၊ (ပရ-အာ-ကမု+အ)၊ ဒဠော ပရက္ကမော ယဿာတိ ဒဠပရက္ကမော။(သကျ-၁၇)
- ဥဒယတ္တဂါမိနိယာ ဥဒယနံ ဥဒယော၊(ဥ-ဣ+အ)၊ အသနံ အတ္ထံ၊(အသ+ထ)၊
ဥဒယော စ အတ္ထံ စ ဥဒယတ္ထံ။ ဂစ္ဆတိ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ ဂါမိနိ၊ (ဂမု+ဏိ+ဣနိ)၊
ဥဒယတ္ထံ ဂါမိနိ ဥဒယတ္တဂါမိနိ။(သကျ-၁၆)
ဝိပဿနာပညာ၊မဂ်ပညာကောက်။
- သမန္နာဂတော သမ္မာ အနုပစ္ဆာ အာဂစ္ဆတိတိ သမန္နာဂတော။(သံ-အနု-အာ-ဂမု+တ။ သံအနု
အာဂတော-ဟူလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ-ပြု၊ အာကြောင့် ဥကို ဝ-ပြု၊ ဝကို
ပုဗ္ဗရပ် န-ပြု၊ နှုကို အာသို့ကပ်၍ သမန္နာဂတော-ဟု ပြီးသည်။
ကောင်းစွာ နောက်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော-ဟု အနက်ပေး။(သကျ-၁၆)
- အရိယာယ အာရကာ-ဟူလိုလျက် အာကို ရသပြု၊ ရ၏ အကို ဣပြု၊ ကကို ယပြု၍
အရိယာဟု ပြီး၏။
- နိဗ္ဗေဓိကာ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတိတိ နိဗ္ဗေဓိကာ။(နိ+ဝိမ+ဇျာ+အာ)
- ဆမ္မာ တတိယာဝိဘတုန္တနိပါတ်၊ ဂါမိနိ-၌ ကရိုဏ်း+ကရိုဏ်းကြိယာအဖြစ်ဖြင့် စပ်။
- ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ ခေပေတိတိ ခယော၊ (ခိ+ဏာပေ+အ)။ ဒုက္ခဿ ခယော ဒုက္ခက္ခယော။
ဂစ္ဆတိတိ ဂါမိနိ၊ ဒုက္ခက္ခယော ဂါမိနိ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိ။
(ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာကောက်)
- မှတ်ချက် ဝိသေသနပုဒ်တို့သည် ဝိသေသျှပုဒ်၌ စပ်ရသောကြောင့် ယင်းဝိသေသနပုဒ်
တို့အရ ဝိသေသျှနည်းတူ ကောက်ရသည်။

ဒုက္ခသုတ် (အံ၊၂။၂)

ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ သဝိဃာတံ သဥပါယာသံ သပရိဠာဟံ-၌
အံ-ဝိဘတ် ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်။

သာမဏေကျော်ဒူတိယဆင့်

- သဝိဃာတံ ဝိဟနတိတိ ဝိဃာတော၊ သဟ ဝိဃာတေန သဝိဃာတံ။
- သဥပါယာသံ ဥပါယာသနံ ဥပါယာသော၊ (ဥပ-အာ-ယသု+ဏ၊ ဘူ+ဒိ)
သဟ ဥပါယာသေန သဥပါယာသံ။
- သပရိဋ္ဌာဟံ ပရိဒဟနံ ပရိဋ္ဌာဟော။ (ပရိ-ဒဟ+ဏ)
သဟ ပရိဋ္ဌာဟေန သပရိဋ္ဌာဟံ။ (နိပါတပုဗ္ဗကတတိယာအဗျယိဘော)
- မှတ်ချက် သဟ-သဒ္ဓါရှေးရှိသော သမာသနစ်မျိုးတွင်
(၁) ကြိယာကိုသာ အရကောကံ၍ ကြိယာဝိသေသနအနက်ဖြစ်သင့်လျှင်
သဟပုဗ္ဗပဒတတိယာအဗျယိဘော၊
(၂) ခြိမ်ကိုသာ အရကောကံ၍ ကြိယာဝိသေသနအနက်မဖြစ်သင့်လျှင် သဟ
ပုဗ္ဗပဒပဋ္ဌမာဗဟုဗ္ဗိဟိ-ဟု မှတ်ပါ။
- ကုသိတော ကုစ္ဆိတံ သိဒတိတိ ကုသိတော။ (ကု-သဒ+အ၊ ဒကို တပြု)
(န)ကုသိယတိ အက္ခောသိယတိတိ ကုသိတော။ (ကုသ+တ၊ ဤလာ)

ယထာဘတသုတ် (အံ၊ ၂။ ၃)

- ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ-၌
- နိက္ခိတ္တော နိက္ခိပိယတိတိ နိက္ခိတ္တော။ (နိ+ခိပ+တ)
ခိပဓာတ်အရ ဝီရိယပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ် အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။
(ဥပမာနာပေက္ခ)။ အကုသိုလ်စေတနာ။ (ဥပမေယျာပေက္ခ)
- ဘိက္ခူ သံသာရေ ဘယံ ဣက္ခတိတိ ဘိက္ခူ။ (ဘယ+ဣက္ခ+ရူ၊ ယချေ၊ ကိတန္တ
ဒုတိယာတပျုရိသံသမာသံ)။ (န) ဘိက္ခတိ ယာစတိတိ ဘိက္ခူ။ (ဘိက္ခ+ရူ)
(န)ကိလေသေ ဘိန္ဒတိတိ ဘိက္ခူ။ (ဘိဒ+ရူ)၊ ကတ္တုသာနေကိတ်။

သိက္ခာသုတ် (အံ၊ ၂။ ၃)

- ဟိနာယ ဟာယတိတိ ဟိနော။ (ဟာ+တ၊ တ ကို ဤဏပြု၊ ဏကို နပြု)
တဒတ္ထသမ္ပဒါန်အနက်၊ စတုတ္ထိသဝိဘတ်။
- ပစ္စက္ခာယ ပတိ+အာ+ခါ+တွာ။ (ခါဓာတ် ကထနအနက်ဟော)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

သဟဓမ္မိကာ သဟ ဓမ္မေန ကာရဏေန ယော ဝတ္တတိတိ သဟဓမ္မော။
 သဟဓမ္မော ဝေ သဟဓမ္မိကော။

ဝါဒါနုပါတာ ပတနံ ပဝတ္တနံ ပါတော။ အနုပစ္စာ ပါတော အနုပါတော။
 ဝဒီယတိတိ ဝါဒေါ။ ဝါဒဿ အနုပါတော ဝါဒါနုပါတော။

ဓမ္မေသု သတ္တမိအနက်၊ (နံ) နိဒ္ဒါရဏအနက်၊ သုဝိဘတ်။
 ဟိရိပိ နာမ နာမသဒ္ဓါ အရူပ၊သညာ၊ဂရဟာ၊ပသံသာအနက်ကိုဟော။
 (ဤ၌ ဂရဟာအနက်-နာဟောသိ၊ ပသံသာအနက်-အဟောသိ)

သမာပတ္တိသုတ်(အံ၊၂။၄)

အဿဒ္ဓိယံ သဒ္ဓဟတိ ဧတာယာတိ သဒ္ဓါ။ နတ္ထိ သဒ္ဓါ ဧတဿာတိ အဿဒ္ဓေါ။
 အဿဒ္ဓဿ ဘာဝေါ အဿဒ္ဓိယံ။(အဿဒ္ဓ+ဏျ၊တေသုဝုဒ္ဓိဖြင့် ဣလာ)
 အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကောက်။

ကောသဇံ ကုစ္စိတံ သီဒတိတိ ကုသိဒေါ။ ကုသိဒဿ ဘာဝေါ ကောသဇံ။(ကုသိဒ+ဏျ)
 ထိနမိဒ္ဓုပြဋ္ဌာန်းသော သသင်္ခါရိက အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။

ဒုပ္ပည်(ဒုပ္ပညာ) နတ္ထိ ပညာ ယဿံတိ ဒုပ္ပညော။ ဒုပ္ပညဿ ဘာဝေါ ဒုပ္ပည်။(ဒုပ္ပည+ဏ)
 မောဟပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။

ကာမသုတ် (အံ၊၂။၅)

ကာမေသု ကိလေသကာမေန ကာမိယတိတိ ကာမော၊ (ဝတ္ထုကာမ)
 ကာမေတိတိ ကာမော၊ (ကိလေသာကာမ)
 ကာမော စ ကာမော စ ကာမာ။ (သရူပေကသေသ)

အသိတဗျာဘင်္ဂိ အသန္တိ လုနန္တိ ဧတေနာတိ အသိတံ၊ (အသ+တ)၊ ဝိဝိဓာ အာဘန္တန္တိ ဘာရံ
 ဩလမ္ဘေန္တိ ဧတေနာတိ ဗျာဘင်္ဂိ၊ (ဝိ-အာ-ဘန္တ+ဏ+ဤ)။
 အသိတဉ္စ ဗျာဘင်္ဂိ စ အသိတဗျာဘင်္ဂိ။

သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော သဒ္ဓါ-တည် နာသက်၊ ယအမည်မှည့်၊ နာကို အာယပြု၊ ခွင်းချေကပ်၊
 တေသုဖြင့် ယကို ချေ။(နံ) တွာပစ္စည်းသက်၊ ယပြု၊ ယချေ။
 (သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော-သည် သမာသ် / ဝါကျ နှစ်မျိုးရှိနိုင်။)

ယောဗ္ဗနေန ယဝတိ မိဿိကရောတိတိ ယုဝါ၊ ယုဝဿ ဘာဝေါ ယောဗ္ဗနံ၊(ယုဝ+ဏ၊
တေသုဂုဒ္ဓိဖြင့် န-လာ)၊ ယောဗ္ဗနံ အဿ အတ္ထိတိ ယောဗ္ဗနော။

ဟိနာ (ကာမာ) ဟာယန္တိဘိ ဟိနာ။ ဟိနာနံ ဧတေ ဟိနာ။(ဟိန+ဏ၊ဣဒံတဒ္ဓိတံ) ဝတ္ထုကာမ။
(နံ) အဋ္ဌကထာအလို ဝတ္ထုကိလေသကာမနှစ်မျိုးလုံးကောက်။

ဥတ္တာနသေယျကော သယတိတိ သေယျကော၊ ဥတ္တာနံ သေယျကော ဥတ္တာနသေယျကော။
သီဃံ သေတိ လဟံ ဟုတ္တာ ပဝတ္တတိတိ သီဃံ။(သိ+ဃ)

အလံပညော အလံ ပညာ ယဿာတိ အလံပညော။

အနပေက္ခာ အပေက္ခနံ အပေက္ခာ၊ (အပ-ဣက္ခ+ဏ+အာ)
နတ္ထိ အပေက္ခာ ဧတိဿာတိ အနပေက္ခာ။ (ဓာတိ)

အတ္တဂုတ္တော ဂေါပတိတိ ဂုတ္တော၊ (ဂုပ+တ)၊ အတ္တနာဝ ဂုတ္တော အတ္တဂုတ္တော။
(နံ) အတ္တာနံ ဂုတ္တော အတ္တဂုတ္တော။

သဒ္ဓါယ ကတံ ဟောတိ ကရဓာတ် အရ သောတာပတ္တိမဂ်ရှိ သဒ္ဓါ။
တပစ္စည်းအရ သောတာပတ္တိဖိုလ်။

တသ္မိံ ဘိက္ခုသ္မိံ ဟောမိ-၌ ဘိက္ခုအရ သောတာပန်ရဟန်း ကိုယူ။ ဤသုတ်၌ သဒ္ဓါ-
စသည်အရ သောတာပတ္တိမဂ်ရှိ သဒ္ဓါ-စသည်ကိုကောက်။

ပဌမအဂါရဝသုတ် (အံ၊၂။၆)

အပ္ပတိဿော ပတိဿဝနံ ပတိဿော၊ (ပတိ-သု+ဏ)
နတ္ထိ ပတိဿော ဧတသ္မိန္တိ အပ္ပတိဿော။
(နံ) ပတိဿိယတိတိ ပတိဿော၊ (ပတိ-သိ+အ)
နတ္ထိ ပတိဿော ယဿာတိ အပ္ပတိဿော။
(နံ)ပတိဿဝတိ ဂရုနော အာဏံ သမ္ပဋိစ္စတိတိ ပတိဿော၊ (ပတိ-သု+ဏ)
န ပတိဿော အပ္ပတိဿော။

သပ္ပတိဿော သဟ ပတိဿေန ယော ဝတ္တတိတိ သပ္ပတိဿော။

ဒုတိယအဂါရဝသုတ် (အံ၊၂။၇)

ဝုဒ္ဓိံ ဝဒ္ဓနံ ဝုဒ္ဓိံ။(ဝဒ္ဓ+တိ) သီလ(နံ)သီလသမာဓိ။
ဝိရုဇ္ဈိံ ဝိရုဟနံ ဝိရုဇ္ဈိံ။(ဝိ-ရုဟ+တ+ဤ) အရိယာမဂ်။(နံ) ဝိပဿနာ၊မဂ်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟဇာတိတန်း

ဝေပုလ္လံ ဝိပုလဿ ဘာဝေါ ဝေပုလ္လံ။ နိဗ္ဗာန် (နံ) ဖိုလ်နှင့် နိဗ္ဗာန်။

အနနဿုတသုတ် (အံ၊ ၂။ ၈)

အဘိညာ အဘိ-ညာ+တွာ။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော မဟာကြိညာသံရှိ ပညာ။
ဝေါသာနပါရမိပ္ပတ္တော ဝေါသာယနံ ဝေါသာနံ၊

(အဝ-သော+ယု၊ အဝ+သာနံ။(နံ) ဝိ+အဝ+သာနံ(ဖြတ်)

ပရမာနံ ဘာဝေါ (ကမ္မံ) ပါရမီ၊ (ပရမ+ဏ+ဤ)

ဝေါသာနံ ပါရမိ ဝေါသာနပါရမိ၊ ပါပုဏိန္ဒြိ ပတ္တော၊

ဝေါသာနပါရမိ ပတ္တော ဝေါသာနပါရမိပ္ပတ္တော။ (လိင်အနက် သိသက်)

(သကျ-၄၂)

သော-ဓာတ်ကို အဝသိယတိ၊ အဝသျှတိ(သုဒ္ဓ)၊ ဝေါသာပေတိ(ကာရိတ်)

ဝေါသာန အရ ပါရမိ အရ အရဟတ္တဖိုလ်ကောက်။ ပဋိဇာနာမိ အရ ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိချ။

တထာဂတဗလာနိ ဂန္ထဗ္ဗာနိ ဂတာနိ၊ တထေဝ ဂတာနိ ပတ္တာနိ တထာဂတာနိ၊

တထာဂတာနိ စ တာနိ ဗလာနိ စာတိ တထာဂတဗလာနိ။(၄)

(နံ)တထဓမ္မေ ယာထာဝတော ဂစ္ဆတိ ဗုဇ္ဈတိတိ တထာဂတော။

တထာဂတဿ ဗလာနိ တထာဂတဗလာနိ။

အာသဘံ ဥသဘဿ ဣဒံ အာသဘံ။(ဥသဘ+ဏ) သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကောက်။

သီဟနာဒံ နဒနံ နာဒေါ၊ သီဟော ဥတ္တမော နာဒေါ သီဟနာဒေါ။

(နံ) သီဟဿ နာဒေါ သီဟနာဒေါ၊ သီဟနာဒေါ ဝိယာတိ သီဟနာဒေါ။

ဗြဟ္မစက္ကံ စက္ကတိ အပရာပရံ ပရိဝတ္တတိတိ စက္ကံ၊ စက္ကံ ဝိယာတိ စက္ကံ၊

(နံ)ကရောတိ ဂမနံ အနေနာတိ စက္ကံ၊ (ကရ+ရ)၊

စက္ကံ ဝိယာတိ စက္ကံ၊

ဗြဟ္မံ စက္ကံ ဗြဟ္မစက္ကံ။

၁။ ဒေသနာဉာဏ်(မဟာကြိညာသံရှိ ပညာ)

၂။ ပဋိဝေဉာဏ် (အရဟတ္တမဂ်ရှိ ပညာ)

ပဝတ္တေတိ ပ-ဝတ္တု+ကာရိတ်ဇော+တိ။ ဝတ္တုဇာတ်အရ ပဋိဝေဉာဏ်၊ ဒေသနာဉာဏ်

ဇောပစ္စည်းအရ ဒေသနာဉာဏ်။

ကုဋသုတ် (အံ၊၂။၈)

သင်္ဂါဟိကံ သင်္ဂဏာတိတိ သင်္ဂါဟိကံ။(သံ-ဂဟ+ကျု)
 သင်္ဘာတနိယံ သံဟနိယန္တေတိ သင်္ဘာတနာနိ၊ (သံ-ဟန+ယု)၊
 သင်္ဘာတနာနိ ကရောတိတိ သင်္ဘာတနိယံ။
 (သင်္ဘာတန+ဣယ။ အတွင်းပုဒ်- နပုံလိင်။)
 သင်္ဘာတန အရ ပညာဗိုလ်ကြည် ကျန်ဗိုလ်လေးပါး။ ဣယပစ္စည်း အရ ပညာဗိုလ်။
 ကုဋဂါရဿ ကုဋိယတိ ဆိန္ဒိယတိတိ ကုဋံ၊ (ကုဋ+ဏ+ဒိယ+ပြု)
 ကုဋံ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ ကုဋံ၊ ကုဋံ အဂါရံ ကုဋဂါရံ။
 သင်္ဘာတနိယံ ဂေါနသိယော သင်္ဘာတနာယော ကရောတိတိ သင်္ဘာတနိယံ။(ကုဋံ)
 (သင်္ဘာတနာ+ဣယ။ အတွင်းပုဒ်-ဣတ္ထိလိင်။)

ဝိတ္တတသုတ် (အံ၊၂။၉)

သတိနေပက္ကေန ပဋိပက္ခံ နိပယတိ ဝိသောသေတိတိ နိပကော၊
 (နိ-ပေ+အ၊ ဧကို အယ၊ ယကို ကပြု)၊ နိပကဿ ဘာဝေါ နေပက္ကံ၊
 သတိ စ နေပက္ကဉ္စ သတိနေပက္ကံ။ (သတိအရ မဟာကုကြိညာသံရှိ သတိ။
 နေပက္ကအရ မဟာကုကြိညာသံရှိပညာ။ ဌ)
 (န) သတိယာ နေပက္ကံ သတိနေပက္ကံ။(ဆဋ္ဌိတပျုရိသံသမာသံ)
 (သတိအရ နေပက္ကအရ မဟာကုကြိရှိသတိကိုကောက်။ ဋီ)
 စိရကတမ္ပိ-၌ ကရဓာတ်အရ ကာယဝိညာတ်နှင့် ယင်း၏ သမုဋ္ဌာပကမဟာကုကြိစိတ္တုပ္ပါဒ်။
 (ကတအရလည်း နည်းတူ)
 စိရဘာသိတမ္ပိ-၌ ဘာသဓာတ်အရ ဝစီဝိညာတ်နှင့် ယင်း၏ သမုဋ္ဌာပက မဟာကုကြိ
 စိတ္တုပ္ပါဒ်။ (ဘာသိတအရလည်း နည်းတူ)
 အနုဿရိတာ သရတိတိ သရိတာ၊ (သရ+တု၊ဣလာ)၊ ပုနပျုနံ သရိတာ အနုဿရိတာ။
 အထက်ပါရုပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို အောက်မေ့သော မဟာကုကြိရှိ
 သတိ။
 သတိ၏ ကိစ္စ စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ။(အံ၊ဋီ၊၃။၅)

ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ် (အံ၊၂။၁၀)

သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု သောတဿ အာပတ္တိ သောတာပတ္တိ။(သောတာပတ္တိမဂ်ကောက်)
သောတာပတ္တိယာ အင်္ဂါနိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ။

သောတာပတ္တိမဂ်ရကြောင်းတရား(၄)ပါး

- (၁) သပ္ပရိသံသံသေဝ၊ (၂) သဒ္ဓမ္မဿဝန၊
- (၃) ယောနိသောမနသိကာရ၊ (၄) ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ။

သမ္ပပ္ပဓာနေသု သမ္မာ ပဒဟန္တိ ဧတေနာတိ သမ္ပပ္ပဓာနံ။
 သတိပဋ္ဌာနေသု ပဋ္ဌာတိတိ ပဋ္ဌာနံ၊ သတိ ဧဝ ပဋ္ဌာနံ သတိပဋ္ဌာနံ။
 အရိယသစ္စေသု အရိယဿ ဘာဝကရာနိ အရိယာနိ၊ အရိယာနိ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိ။
 (န) အရိယေဟိ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာနိ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိ။
 (န) အရိယေန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာနိ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိ။

ပဋ္ဌမဟိတသုတ် (အံ၊၂။၁၁)

သီလ၊သမာဓိ၊ပညာတို့အရ လောကီလောကုတ္တရာ၌ ရှိသော ဝိရတိ၊ဧကဂ္ဂတာ၊ပညာ။
ဝိမုတ္တိ အရ အရဟတ္တဖိုလ်။

ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော ကိလေသေဟိ ဝိမုစ္စိတိ ဝိမုတ္တိ၊
 ဇာနာတိတိ ဉာဏံ၊ ပဿတိတိ ဒဿနံ၊ ဉာဏံ ဒဿနံ ဉာဏဒဿနံ၊
 ဝိမုတ္တိယာ ဉာဏဒဿနံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ၊ (သတ္တမိတပ္ပရိသံ)
 ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနေန သမ္ပန္နော ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော။
 (ဝိမုတ္တိ အရ အရဟတ္တဖိုလ်၊ ဉာဏဒဿန အရ ပစ္စဝေကဏာဉာဏံ၊
 ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန အရ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ)
 (တပ္ပရိသံသမာသံဖြစ်၍ နောက်ပုဒ်အရကိုသာကောက်)

ပဉ္စဂီကဝဂ်

ပဋ္ဌမအဂါရဝသုတ် (အံ၊၂။၁၂)

အသဘာဂဝုတ္တိကော သမာနော ဘာဂေါ ဧတိဿာတိ သဘာဂါ၊ (တေသုဝုဒ္ဓိဖြင့် သမာနကို
သပြု)သဘာဂါ ဝုတ္တိ ယဿာတိ သဘာဂဝုတ္တိကော၊ (သမာသန္တက-ပစ္စည်း)

န သဘာဂဂုတ္တိကော အသဘာဂဂုတ္တိကော။

အဘိသမာစာရိကံ အဘိဝိသိဋ္ဌော ဥက္ကမော သမာစာရော အဘိသမာစာရော၊
အဘိသမာစာရောစေ အဘိသမာစာရိကော။(ဋ)

(န) အဘိသမာစာရေ ဘဝေါ အဘိသမာစာရိကော။(ဋိ)

သီလာနိ အရ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်လေးပါးဟူသော မဟာသီလ၊(မဟာကုသိုလ်ရှိ ဝိရတီ)
သမ္မာဒိဋ္ဌိ အရ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သမ္မာသမာဓိ အရ မဂ်ဖိုလ်သမာဓိ။

ဒုတိယအဂါရဝသုတ် (အံ၊၂။၁၃)

သီလက္ခန္ဓံ သီလဿ ခန္ဓော သီလက္ခန္ဓော။ (ဤသုတ်လာ သီလ၊သမာဓိ၊ပညာ-အရ
မဟာကုကြိနှင့် လောကုတ်ရှိ ဝိရတီ၊စေတနာ၊ဧကဂ္ဂတာ၊ပညာတို့ကို ကောက်)

ဥပက္ကိလေသသုတ် (အံ၊၂။၁၃)

ဥပက္ကိလေသာ ဥပက္ကိလိဿတိ ဧတေဟိတိ ဥပက္ကိလေသာ။

ကမ္မနိယံ ကမ္မနိ ခမံ ကမ္မနိယံ။ (ကမ္မ+ဣယ၊ တေသုဂုဒ္ဓိ-ဖြင့် န-လာ)

ပဘဿရံ သရတိ ဝိဿရတိတိ သရာ၊ ပဘာ သရာ ယဿာတိ ပဘဿရံ။ (ဇာတရူပံ)

ပဘဂုံ ပဘဉ္စတိတိ ပဘဂုံ။

လောဟံ လုနာတိ ဧတေနာတိ လောဟံ။

တိပု တာပိယတိတိ တိပု။

သဇ္ဈံ သဉ္စယတိတိ သဇ္ဈံ။(သဉ္စ+ဈ)

ပိလန္တနပိကတိယာ ပိလန္တတိ ဧတေနာတိ ပိလန္တနံ၊ ဝိကရဏံ ဝိကတိ၊

ပိလန္တနဿ ဝိကတိ ပိလန္တနပိကတိ။

ကုဏ္ဍလာယ ယံသနေန ကုဏ္ဍတိ ဒဟတိတိ ကုဏ္ဍလံ။ (ကုဏ္ဍ+အလ)

ဂိဝေယျကာယ ဂိဝါယံ ဘဝံ ဂိဝေယျံ၊ (န) ဂိဝါယ အဘာရဏံ ဂိဝေယျံ၊ (ဂိဝါ+ဧယျ)

ဂိဝေယျမေဝ ဂိဝေယျကံ။

စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသာ-၌ စိတ္တဿ အရ ကုသိုလ်စိတ် ဧကဝိသကောကံ။

ဥပက္ကိလေသ အရ နိဝရဏတရားငါးပါး။

သမာဓိယတိ သံ-အာ-ဓာ+ယ+တိ။

အဘိညာ အဘိ-ဉာ+တွာ၊ တွာကို ယပြု၊ တေသုဖြင့် ယကို ရေ၊ (န) အဘိညာ-

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

တည်၊ နာသက်၊ နာကို အာယပြု၊ ခွင်းချေကပ်၊ ယချေ။ (ဣဒ္ဓိဝိစေသော အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးကို ကောက်၊ ရဟန္တာ၏ အဘိညာဉ်များဖြစ်သည်။) သတ္တိ အတ္တတိ ပဿတိ အနေနာတိ အတ္တိ၊ (အတ္တ+ဣ+နပုံ)၊ သဟ အတ္တိနာ သတ္တိ။(သဟပုဗ္ဗပဒပဌမာအဗျယိဘော)(သကျ-၁၉) (န) ပစ္စက္ခအနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ်။

စိတ္တံ အဘိနိန္ဒာမေတိ-ဌံ စိတ္တံ အရ ပရိကံစိတ်၊ဝိပဿနာစိတ်။

အဘိနိန္ဒာမေတိ အဘိ-နိ-နမု+ကာရိတ်ဇော+တိ။

နမုဓာတ် အံရ ပရိကံစိတ်နှင့်ဝိပဿနာစိတ်ကိုကောက်။

သက္ခိဘဗ္ဗတံ ဘဗ္ဗဿ ဘာဝေါ ဘဗ္ဗတာ၊ သက္ခိနော ဘဗ္ဗတာ သက္ခိဘဗ္ဗတာ။

(န) သက္ခိ စ သော ဘဗ္ဗော စာတိ သက္ခိဘဗ္ဗော၊

သက္ခိဘဗ္ဗဿ ဘာဝေါ သက္ခိဘဗ္ဗတာ။

သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ အရ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးကောက်။

သတိ သတိ အတ္ထိတိ သန္တံ၊ တသ္မိံ သတိ။

ရုပ်တွက် သန္တ-တည်၊ သို့သက်၊ နှင့်၊ နှုကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ တိပြု၊ ဝိစ္စာ ဘိက္ခုညေသု

ဒွေ-ဖြင့် သတိ သတိ-ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ သတိ သတိ- ပြီး၏။

လက္ခဏအနက် သို့သက်၊ ကာလဘာဝေသု စ။

အာယတနေ လက္ခဏဝန္တကတ္တာအနက် သို့သက်၊ ကာလဘာဝေသု စ။

အတိတ်ဖြစ်သော အဘိညာဉ်ရကြောင်း မဟာကုသိုလ်နှင့် အဘိညာပါဒက

စတုတ္ထဈာန်၊ ဝိပဿနာ၊အဘိညာဉ်ခြောက်ပါး။

မှတ်ချက် အထက်ပါအရကောက်သည် အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးလုံးကို ရည်ရွယ်၍

ကောက်ထားခြင်းသာ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ အဘိညာဉ် အခန်းအလိုက် အရ

ကောက်လျှင်ကား ခွဲခြားကောက်ရပေမည်။

ပက္ခိ ပတတိ ဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ ပက္ခော၊ (ပတ+ခ၊ တကို ကပြု)

ပက္ခော အဿ အတ္ထိတိ ပက္ခိ။

ဣဒ္ဓိဝိစအဘိညာဉ်အခန်းလာ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ-အရ ဣဒ္ဓိဝိစအဘိညာဉ်။

သတိ သတိ အာယတနေ-အရ အဘိညာဉ်ရကြောင်း ရှေးမဟာကုသိုလ်ကံ၊ အဘိညာပါဒက

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

စတုတ္ထဈာန်၊ ဣဒ္ဓိဝိအဘိညာဉ်။

ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်အခန်း

ဒိဗ္ဗာယံ

ဒိဗ္ဗတိ ဧတ္ထာတိ ဒိဝေါ၊(နတ်ပြည်)၊

ဒိဝိ ဘဝါ ဒိဗ္ဗာ၊ (ဒိဝ+ဏျ+အာ) နတ်သောတပသာဒ။

ဒိဗ္ဗာ ဝိယာတိ ဒိဗ္ဗာ။ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်။

(နံ) ဒိဗ္ဗေန ဒိဗ္ဗဝိဟာရေန ပဋိလဒ္ဓါ ဒိဗ္ဗာ။

(ဤအလိုပုဒ်အရ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဈာန်လေးပါး၊ပစ္စည်းအရ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်)

(နံ) ဒိဗ္ဗံ ဒိဗ္ဗဝိဟာရံ သန္နိဿိတာ ဒိဗ္ဗာ။(ဒိဗ္ဗ+ဏ+အာ)

(ဤအလိုပုဒ်အရ ဒိဗ္ဗဝိဟာရစတုတ္ထဈာန်၊ ပစ္စည်းအရ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်)

ဥပစာသဒ္ဓါကြံလျှင် ၃-နည်းလုံး ဒိဝိ ဘဝါ ဒိဗ္ဗာ-ဟုသာ ပြု၍ ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်ကို ကောက်။

ဝိသုဒ္ဓါယ

ဝိသုဇ္ဈတိ ဧတာယာတိ ဝိသုဒ္ဓါ၊ (နံ) ဥပက္ကိလေသတော ဝိသုဇ္ဈတိတိ ဝိသုဒ္ဓါ။

အတိက္ကန္တမာနသိကာယ မနဿာနံ အယံ မာနသိကာ၊ (မနဿပုဒ်+ကဏ်+အာ)

အတိက္ကမတိတိ အတိက္ကန္တာ၊ မာနသိကံ အတိက္ကန္တာ အတိက္ကန္တမာနသိကာ။

(ရှေ့နောက်ပြန်)

မာနသိကာ အရ လူတို့၏ သဒ္ဓါရုံ(နံ)သောတပသာဒ။

အတိက္ကန္တာ အရ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်။

(သက္ခိဘဗ္ဗတံ-စသော ပုဒ်တို့၏ အရ ရှေ့နည်းတူကောက်လေ)

ဥဘောသရုပ် ၁။ ဒိဗ္ဗသဒ္ဓါ၊ ၂။ မာနသသဒ္ဓါ၊ (ပဒေသပရိယာဒါန)

(နံ) ၁။ဒုရသဒ္ဓါ၊ ၂။ သန္တိကသဒ္ဓါ၊(နိပ္ပဒေသပရိယာဒါန)

မှတ်ချက် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြစ်လျှင် ဒိဗ္ဗံ၊ ဝိသုဒ္ဓံ၊ မာဠသကံ-ဟု နပုံလိင်ချပါ။

ပရစိတ္တဝိဇာနနအဘိညာဉ်အခန်း

သရာဂံ(စိတ္တံ) သဟ ရာဂေန ယံ ဝတ္တတိတိ သရာဂံ။ (လောဘမူစိတ် ၈-ပါး)

ဝိတရာဂံ(စိတ္တံ) ဝိတော ရာဂေါ ယံဿာ(ယသ္မာ)တိ ဝိတရာဂံ။

(ကုသိုလ်စိတ် ၂၁-ပါး၊ ဝိပါက်စိတ် ၃၆-ပါး၊ ကြိယာစိတ် ၂၀-ပါး)

သဒေါသံ(စိတ္တံ) အရ ဒေါး စိတ် ၂-ပါး။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဝိတဒေါသံ(စိတ္တံ)အရ ကုသိုလ်စိတ် ၂၁-ပါး၊ဝိပါက်စိတ် ၃၆-ပါး၊ ကြိယာစိတ် ၂၀-ပါး။
သမောဟံ(စိတ္တံ)သဟ မောဟေန ဧဝ ယံ ဝတ္တတိတိ သမောဟံ။

(မောဟမူစိတ် ၂-ပါး)

(နံ) သဟ ဧဝ မောဟေန ယံ ဝတ္တတိတိ သမောဟံ။

(အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး)

ဝိတမောဟံ(စိတ္တံ)အရ ကုသိုလ်စိတ် ၂၁-ပါး၊ ဝိပါက်စိတ် ၃၆-ပါး၊ ကြိယာစိတ် ၂၀-ပါး။
သံခိတ္တံ(စိတ္တံ) သံခိပတိတိ သံခိတ္တံ။(ထိနမိဒ္ဓသဟဂုတ်သသင်္ခါရိကအကုသိုလ်စိတ်၅-ပါး)

ဝိက္ခိတ္တံ(စိတ္တံ) ဝိက္ခိပတိတိ ဝိက္ခိတ္တံ။(ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်)

မဟဂ္ဂတံ(စိတ္တံ) မဟန္တဿ ဘာဝေါ မဟတ္တံ၊

မဟတ္တံ ဂတံ မဟဂ္ဂတံ။(တ္ထ-ချေ)

(နံ) မဟန္တေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ ဂတံ မဟဂ္ဂတံ။(န္တ-ချေ)

(မဟဂ္ဂုတ်စိတ် ၂၇-ပါး)

အမဟဂ္ဂတံ(စိတ္တံ) အရ ကာမစိတ် ၅၄-ပါး၊လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ပါး။

သဥတ္တရံ(စိတ္တံ) ဥတ္တရတိတိ ဥတ္တရံ၊

သဟ ဥတ္တရေန ယံ ဝတ္တတိတိ သဥတ္တရံ။

(လောကီစိတ် ၈၁-ပါး)

အနတ္တရံ(စိတ္တံ) နတ္ထိ ဥတ္တရံ ယဿာတိ အနတ္တရံ။ (လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ပါး)

သမာဟိတံ(စိတ္တံ) အာရမ္မဏေ သမာဓိယတိတိ သမာဟိတံ။(သံ-အာ-ဓာ+တ)

(ဓာ-ဓာတ်အရ ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ)

သမာဟိတံ(စိတ္တံ) အရ ကာမကုသိုလ်+ကြိယာ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်+ကြိယာနှင့်

လောကုတ္တရာစိတ်။

အသမာဟိတံ(စိတ္တံ) အရ အကု-၁၂၊ အဟိတ်ကြိယာ-၃၊ လောကီဝိ-၃၂။

ဝိမုတ္တံ(စိတ္တံ)အရ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ် ၂၇-ပါး၊

လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ပါး။

အဝိမုတ္တံ(စိတ္တံ)အရ အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး၊ အဟိတ် ၁၈-ပါး၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ပါး၊

မဟာကြိယာစိတ် ၈-ပါး။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအခဏ်း

အနေကဝိဟိတံ ဝိစိတ္တာဘာဝေန ခိယံတိ ဌပိယတိတိ ဝိဟိတော၊ (ဝိ+ဓာ+တ၊ အာကို
ဣပြု၊ ဓိကို ဟိပြု)၊ အနေကော ဝိဟိတော ယဿာတိ အနေကဝိဟိတော။
(န) ဝိဓိယတိ ပဝတ္တိယတိတိ ဝိဟိတော၊

အနေကောဟိ ပကာရေဟိ ဝိဟိတော အနေကဝိဟိတော။

ပုဗ္ဗေနိဝါသံ နိဝသီယိတ္တာတိ နိဝါသော၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ပုဗ္ဗေနိဝါသော။
(အလုတ္တသတ္တမိတပျုရိသံ)

ဇာတိံ ဇာယတိတိ ဇာတိံ။ (ခန္ဓာအစဉ်)

ဇာတိသတံ ဇာတိနံ သတံ ဇာတိသတံ။

သံဝဇ္ဇကပေ သံဝဇ္ဇတိ ဝိနဿတိတိ သံဝဇ္ဇောကပ္ပိယတိ သင်္ကပ္ပိယတိတိ ကပေ၊
သံဝဇ္ဇော ကပေ၊ သံဝဇ္ဇကပေ။ (ကာလပညတ်ကောက်)

ဝိဝဇ္ဇကပေ ဝိဝဇ္ဇတိ ဝဗုတိတိ ဝိဝဇ္ဇော၊ ဝိဝဇ္ဇော ကပေ၊ ဝိဝဇ္ဇကပေ။

အာသိ အသ+ ဣ၊ ဓာတ်၏ အစဉ် အလာ၊ ရှေ့အကို ချေ၊ နောက်အကို အာဒိယပြု။
သ ဣသိ၊ ကပ်။

သာကာရံ အာကရိယတိ ဒိသ္မာဝ သတ္တော ဝိညာယတိ ဧတေဟိတိ အာကာရာ၊ (ဝဏ္ဏ
စသည်)၊ သဟ အာကာရေဟိ ယော ဝတ္တတိတိ သာကာရော။

သဥဒ္ဒေသံ ဥဒ္ဒိသီယတိ သတ္တော ဧတေနာတိ ဥဒ္ဒေသော၊ (နာမဂေါတ္တ)
သဟ ဥဒ္ဒေသေန ယော ဝတ္တတိတိ သဥဒ္ဒေသော။

ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်အခဏ်း

ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ၁။ ဒိဝိ ဘဝံ ဒိဗ္ဗံ၊ (ဒိဝ+ဣ)၊ ဒိဗ္ဗံ ဝိယာတိ ဒိဗ္ဗံ၊ (ဒိဗ္ဗ+ဏ)

ဒိဗ္ဗပုဒ် (အန္တတ်) အရ နတ်တို့၏ စက္ခုပသာဒ။

ဏပစ္စည်း (ဗာဟျတ်)အရ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်။ (၂၊ ၃ နည်း ဒိဗ္ဗသောတနည်းတူကြိပါ)

၄။ ဒိဗ္ဗတိ ဇောတယတိတိ ဒိဗ္ဗံ၊ (ဒိဗ္ဗ+ဣ)၊

၅။ ဒိဗ္ဗတိ ဂစ္ဆတိ အသဇ္ဇမာနံ ဂစ္ဆတိတိ ဒိဗ္ဗံ။

စက္ခု စက္ခုတိ ဣက္ခုတိတိ စက္ခု၊ စက္ခု၊ ဝိယာတိ စက္ခု။

အတိက္ကန္တမာနုသကေန မနုဿာနံ ဣဒံ မာနုသကံ၊ စသည်ပြု။ (သကျ-၄၀)

စဝမာနေ စဝန္တိတိ စဝမာနာ။(စု+အ+မာန) မာနပုစ္ဆည်းသည် ကတ္တုသာနေသမိပ
 ဝတ္တမာန်အနက်ဟော။(စုတေခါနီး သတ္တဝါ)
 ဥပပဇ္ဇမာနေ ဥပပဇ္ဇန္တိတိ ဥပပဇ္ဇမာနာ။(ပဋိသန္ဓေနေပြီးခါစ သတ္တဝါ)
 မှတ်ချက် ဥပစာသဒ္ဓါကြံ့ခိုက်ဖြစ်သည်။ မုချသဒ္ဓါကြံ့လျှင်ကား စဝိဿန္တိတိ စဝမာနာ၊
 ဥပပဇ္ဇိသူတိ၊ ဥပပဇ္ဇမာနာ-ဟု ပြုပါ။
 ပဏီတေ ပကဋ္ဌံ နိတာ ပဏီတာ။(ပ-နိ+တ၊နကို ဇာပြု)
 [နိယံ] ပ ပရိနဋံ၊ နိ ဥ-ဩ နောက်၊ နငယ်ရောက်၊ မဖောက် ဇာကြီး ပြန်။
 သုဝဏ္ဏေ သုန္တရော ဝဏ္ဏော စတေသန္တိ သုဝဏ္ဏာ။
 ယထာကမ္မူပဂေ ယံ ယံ ကမ္မံ ယထာကမ္မံ၊ (ဝိစ္ဆာတ္တ ပထမာအဗျယ်ဘောသမာသံ)၊ ဥပဂစ္ဆန္တိတိ
 ဥပဂါ၊ (ဥပ-ဂမု+က္ခိ)၊ ယထာကမ္မံ ဥပဂါ ယထာကမ္မူပဂါ။(တ-တမ္ပရိသံ)
 (ယထာကမ္မ အရ လောကီကု၊အကုစေတနာ၊ ဥပဂါ-၌ ဂမုဓာတ် အရ
 ပဋိသန္ဓေ၊ ယထာကမ္မူပဂေ အရ မုချအားဖြင့် သတ္တဝါ၊ ဥပစာအားဖြင့်
 လောကီကု အကုစေတနာ)
 မှတ်ချက် ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ-ပုဒ်သည် ဥပစာသဒ္ဓါဖြစ်သော ကြောင့် လောကီကု
 အကုစေတနာကိုသာ ကောက်ရသည်။
 ပဇာနေယျံ အရ ယထာကမ္မူပဂအဘိညာဉ်။
 ဥပဝါဒကာ ဥပဝဒန္တိတိ ဥပဝါဒကာ။(ဥပ-ဝဒ+ဏျ) ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်ကောက်။
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ဒဿနံ ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာ ဝိပရိတာ ဒိဋ္ဌိ စတေသန္တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ။
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ မိစ္ဆာ ဝိပရိတာ ဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သမာဒိယန္တေတိ သမာဒါနာနိ၊
 (သံ-အာ-ဒါ+ယု)၊ ကမ္မာနိ သမာဒါနာနိ ယေသန္တိ ကမ္မသမာဒါနာ၊
 (နံ) အညေပိ သမာဒပေန္တိတိ သမာဒါနာ၊ ကမ္မေသု သမာဒါနာ
 ကမ္မသမာဒါနာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ကမ္မသမာဒါနာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ။

အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်အခဏ်း

အာသဝါနံ ခယာ(ပ)ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ အရ အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ္တိဝိထိချ။(သကျ၄၀)
 သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပဏာတိ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိဝိထိချ။
 အာယတနေ အရ ရှေ့ရှေ့အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ဝိပဿနာကောက်။

ဒုဿီလသုတ် (အံ၊၂။၁၆)

ဒုဿီလဿ နတ္ထိ သီလံ ယဿာတိ ဒုဿီလော။
 ဟတူပနိသော ဥပနိသိဒတိ ဖလံ ဧတ္တာတိ ဥပနိသာ၊ (ဥပ-နိ-သဒ+ကိ+အာ)၊
 ဟတာ ဥပနိသာ ယဿာတိ ဟတူပနိသော။(သမာဓိ)
 အသတိ အတ္ထိတိ သန္တော၊ (သမာဓိ)၊ န သန္တော အသန္တော၊ တသ္မိ အသတိ။
 (လက္ခဏအနက်၊ သို့သက်၊ ကာလဘာဝေသု စ)

ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ ယော ယော ဘူတော ယထာဘူတံ၊
 (နံ) ဘူတဿ အနရူပံ ယထာဘူတံ၊ ဉာဏသင်္ခါတံ ဒဿနံ ဉာဏဒဿနံ၊
 ယထာဘူတံ ဉာဏဒဿနံ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ။
 (တရုဏဝိပဿနာဉာဏ်ကိစ္စတပ်သော မဟာကုဉာသံရှိ ပညာ)။
 ယထာဘူတဉာဏဒဿနေ အသတိ-၌ အသတိ-သဒ္ဓါ နပုလိင်။
 (ဉာဏဒဿနကို ထောက်)

တရုဏဝိပဿနာဉာဏ် (၄)ပါး

၁။ နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ၂။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊
 ၃။ သမ္ပသနဉာဏ်၊ ၄။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဝတ္ထာနဉာဏ်။
 နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ နိဗ္ဗိန္ဒတိ တောယာတိ နိဗ္ဗိဒါ၊(ဗလဝိပဿနာ)၊ ဝိရုဇ္ဈတိ ဧတေနာတိ ဝိရာ
 ဂေါ၊(အရိယာမဂ်)၊နိဗ္ဗိဒါ စ ဝိရာဂေါ စ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ၊(သမာဟာရဒွန်၊ပုလိင်)
 မှတ်ချက် နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါသည် ဒွန်သမာသ်ဖြစ်၍ နှစ်ပုဒ်လုံးပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် နိဗ္ဗိဒါ
 ဝိရာဂေါ-အရ ဗလဝိပဿနာနှင့် အရိယာမဂ်ကို ကောက်ရသည်။

ဗလဝိပဿနာဉာဏ်လေးပါး

၁။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်၊ ၂။ အာဒိနဝါနပဿနာဉာဏ်၊
 ၃။ မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ်၊ ၄။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်။
 ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ ဝိမုတ္တိ စ ဉာဏဒဿနဉ္စ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။
 ဝိမုတ္တိ အရ အရဟတ္တဖိုလ်၊ ဉာဏဒဿန အရ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကောက်။
 (ဒွန်သမာသ်ဖြစ်၍ ပုဒ်လုံးအရ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် နှစ်မျိုး
 လုံးကိုကောက်)။

သာခါပလာသသမ္ပန္နော ပေန ဝါတေန လံသတိ အပဂစ္ဆတိတိ ပလာသံ၊ သာခါ စ ပလာသဉ္စ
သာခါပလာသံ၊ သာခါပလာသေန သမ္ပန္နော သာခါပလာသသမ္ပန္နော။

(သာခါ-ဣတ္ထိလိင်္ဂကညာဒိ)

ဖေဂ္ဂ၊

ဖလတိ နိဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိတိ ဖေဂ္ဂ။ (ဖလ+ဂ၊ လကို ဂပြ၊ အကို ဧပြ၊ ထိ+နပံး)
(န) ဖေန ဝါတေန ဣဉ္စတိတိ ဖေဂ္ဂ။ (ဖ-ဣဉ္စ+ဇျ၊ ဣကို ဧ၊ ဧကို ဂပြ၊
ဂဒ္ဓေဘော်လာ)

(န) ဖေ ဝါတေ ဂုဏာတိ သဒ္ဓါ၊ ကရောတိတိ ဖေဂ္ဂ။ (ဖေ-ဂု+အ)

အနုဂ္ဂဟိတသုတ် (အံ၊ ၂။ ၁၇)

သမ္မာဒိဋ္ဌိ အရ ဝိပဿနာဉာဏ် (န) အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်။

စေတောဝိမုတ္တိဖလာ စေတော စ သော ဝိမုတ္တိ ဇာတိ စေတောဝိမုတ္တိ၊

စေတောဝိမုတ္တိ ဖလံ ဧတိဿာတိ စေတောဝိမုတ္တိဖလာ။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)

စေတောဝိမုတ္တိအရ ဖလအရ မဂ်ဖိုလ်သမာဓိစိတ်။ (န) အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် ပညာကြဉ်
စေတသိက် ၃၅-ပါး။

ပညာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ ဖလသင်္ခါတော အာနိသံသော ဖလာနိသံသော၊ ပညာဝိမုတ္တိ

ဖလာနိသံသော ဧတိဿာတိ ပညာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)

ပညာဝိမုတ္တိအရ ဖလာနိသံသအရ ဖိုလ်ပညာ။ (န) အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ။

သာကစ္ဆာနုဂ္ဂဟိတာ သဟ ကထနံ သံကထာ၊ သံကထာ ဧဝ သာကစ္ဆာ၊ (သံကထာ+ဇျ)၊

အနုဂ္ဂဟိတဗ္ဗာတိ အနုဂ္ဂဟိတာ၊ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)

သာကစ္ဆာယ အနုဂ္ဂဟိတာ သာကစ္ဆာနုဂ္ဂဟိတာ။

သမထာနုဂ္ဂဟိတာ-၌ သမထအရ မဟာကုဉာသံရှိ သမာဓိ၊ (န) ဈာန်သမာပတ် ၈-ပါး။

(ရှေ့နည်းအင်္ဂုတ္တရာဘာဏက၊ နောက်နည်း မဇ္ဈိမဘာဏကဆရာတို့အလို)

ဝိမုတ္တယတနသုတ် (အံ၊ ၂။ ၁၇)

ဝိမုတ္တယတနာနိ ဝိမုစ္စနံ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိယာ အာယတနာနိ ဝိမုတ္တယတနာနိ။

ဒေသနာဉာဏ်(၁၊ ၂-အင်္ဂါအတွက်)၊ ဝစီဝိညတ်နှင့် ယင်း၏ သမုဋ္ဌာပက

မဟာကုဉာသံစိတ်(၃-အင်္ဂါအတွက်)၊ ဝိတက်ပြဋ္ဌာန်းသော မနောဒွါရိက

မဟာကုဉာသံစိတ်(၄-အင်္ဂါအတွက်)၊ သမာဓိနိမိတ်ကို နှလုံးသွင်း
သိမြင်သူ၏ ပညာပြဋ္ဌာန်းသောမဟာကုဉာသံစိတ်(၅-အင်္ဂါအတွက်)။
ယတ္ထ-၌ ထပစ္စည်း သတ္တမိအနက်၊ ဩထ သတ္တမိယံ သဗ္ဗနာမေဟိ၊ (န) ဟိတ်အနက်၊
ဩထ သတ္တမိယာ သဗ္ဗနာမေဟိ-၌ ဩထဟူသော ယောဂဝိဘာဂ။
အပ္ပမတ္တဿ ပမဇ္ဇတိတိ ပမတ္တော၊ န ပမတ္တော အပ္ပမတ္တော။
အာတာပိနော ကိလေသေ အာတာပေတိတိ အာတာပေါ၊
အာတာပေါ အဿ အတ္တိတိ အာတာပိ။
အာတာပအရ သဗ္ဗပ္ပဓာန်ကိစ္စတပ်သော မဟာကုဉာသံရှိ ဝီရိယ။
ပဟိတတ္တဿ ပဟိယတေ ပေသိယတေတိ ပဟိတော၊ (ပ-ဟိ+တ၊ ဟိနောတိ-စသည်စဉ်)၊
ပဟိတော အတ္တာ ယဿာ(ယေနာ)တိ ပဟိတတ္တော။(သကျ-၅၀)
အတ္တာအရ သမာဓိပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံစိတ်၊
ယောဂက္ခေမံအရ နိဗ္ဗာန်။
အညတရော အညောယေဝ အညတရော။
ဂရုဋ္ဌာနိယော ဂရုနော ဋ္ဌာနံ ဂရုဋ္ဌာနံ၊ ဂရုဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိတိ ဂရုဋ္ဌာနိယော။
အတ္ထပဋိသံဝေဒီ ပဋိသံဝေဒတိတိ ပဋိသံဝေဒီ၊(ပဋိ-သံ-ဝိဒ+ဏီ)၊
အတ္ထံ ပဋိသံဝေဒီ အတ္ထပဋိသံဝေဒီ။
ပါမောဇ္ဇံ ပမောဒနံ ပမောဒေါ၊(ပ-မုဒ+ဏ)၊ ပမောဒေါဝေ ပါမောဇ္ဇံ။(ပမောဒ+ဏျ)
မဟာကုဉာသံရှိ တရုဏပိတိ။ (သကျ-၅၈)
ပိတိမနဿ ပိတိယံ သဟိတံ ပိတိ၊ (သဟိတကျေ)၊ ပိတိ မနော ယဿာတိ
ပိတိမနော။ (သကျ-၅၀) မနအရ မဟာကုဉာသံသောမနဿစိတ်။
ကာယောအရ ပိတိနှင့် ယှဉ်သော မဟာကုဉာသံစိတ္တုပ္ပါဒ်။(နာမကာယ)
ပိတိသမ္ပယုတ်စိတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော စိတ္တုဇရပ်။(ရူပကာယ)
ပဿမ္ဘတိ ပ-သမ္ဘူ+အ+တိ။ ပဿံဒ္ဓိစေတသိက်ကောက်။
သုခိနော သုခံ အဿ အတ္တိတိ သုခိ။
သမာဓိယတိ သံ-အာ-ဓာ+ယ(ဒိ)+တိ။ (န) သံ-အာ-ဓာ+ကံဟောယ+တေ။
ဓာတ်အရ အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ၊ ပစ္စည်းအရ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ယထာသုတံ ယော ယော သုတော ယထာသုတံ။
 ယထာပရိယတ္တံ ပရိယာပုဏိယိတ္တာတိ ပရိယတ္တော၊ (ပရိ-အပ+တ)
 ယော ယော ပရိယတ္တော ယထာပရိယတ္တံ။
 (အပဓာတ်အရ မဟာကုဉာသံရှိ ပညာ၊ တ-ပစ္စည်းအရ ပရိယတ် တရား)
 သမာဓိနိမိတ္တံ သမာဓိယေဝ နိမိတ္တံ သမာဓိနိမိတ္တံ။ ရှေးရှေးသော မဟာကုဉာသံရှိ သမာဓိ။
 သုဂ္ဂဟိတံ သုဂ္ဂဟိတံ သုဂ္ဂဟိတံ။

သမာဓိသုတ် (အံ၊၂။၂၀)

အပ္ပမာဏံ ပမိနာတိတိ ပမာဏံ၊ နတ္ထိ ပမာဏံ ဧတဿာတိ အပ္ပမာဏော။
 (န-နိပါတ် အဘာဝအနက်ဟော)
 ပမာဏ-အရ ကိလေသာ၊ အပ္ပမာဏ-အရ အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ၊
 (နံ)အရဟတ္တမဂ်သမာဓိ။(ဝဒန္တိဝါဒ) (သမာဓိအရလည်း နည်းတူကောက်)
 နိပကာ ပဋိပက္ခေ နိပယန္တိ ဝိသောသေန္တိတိ နိပကာ။
 ပဋိသတော ပဋိသရန္တိတိ ပဋိသတော။
 ဘာဝယတံ ဘာဝေန္တိတိ ဘာဝယန္တော၊ တေသံ ဘာဝယတံ။
 ဉာဏာနိအရ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ၊(မဟာကြိဉာသံပညာ)
 ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ ပစ္စုပ္ပန္နေ သုခံ ဧတဿာတိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ။ (အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်)
 သုခဝိပါကော သုခံ ဝိပါကော ယဿာတိ သုခဝိပါကော။
 သမာသ်ပုဒ်အရ နောက်နောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ၊
 အညပုဒ်အရ ရှေးရှေးသော အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ။
 ပစ္စုတ္တံ အတ္တာနံ အတ္တာနံ ပတိ ပစ္စုတ္တံ။
 နိရာမိသော အာမသိတဗ္ဗန္တိ အာမိသံ၊ နတ္ထိ အာမိသံ ဧတဿာတိ နိရာမိသော။(သမာဓိ)

အာမိသအပြား (၃)ပါး

- ၁။ ကာမာမိသ = ကာမရာဂနှင့် အာရုံငါးပါး။
- ၂။ လောကာမိသ = ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်ရှိ ရာဂ၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံဖြစ် သော ခန္ဓာငါးပါး။
- ၃။ ဝဋ္ဋာမိသ = ဝဋ်ဒုက္ခ၌ တွယ်တာသော ရာဂ၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံ ဖြစ်သော ဝဋ်ဒုက္ခ။

အကာပုရိသသေဝိတော ကုဋ္ဌိတော ပုရိသော ကာပုရိသော၊ န ကာပုရိသော အကာပုရိသော၊
(ဗုဒ္ဓ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ၊ဗုဒ္ဓသာဝက)
အကာပုရိသေဟိ သေဝိတော အကာပုရိသသေဝိတော။(သမာဓိ)
(သကျ-၄၃)

သမာဓိ၏ သန္တဖြစ်ရကြောင်း

- ၁။ အင်္ဂါအားဖြင့် ငြိမ်သက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊
 - ၂။ နိဗ္ဗာန်အာရုံအားဖြင့် ငြိမ်းချမ်းသောကြောင့်လည်းကောင်း၊
 - ၃။ ကိလေသာအပူဝေး၍ ငြိမ်းအေးသောကြောင့်လည်းကောင်း
- အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိသည် သန္တ ဖြစ်ရသည်။

ပဏီတဖြစ်ရကြောင်း

အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိသည် မွန်မြတ်သည်ဖြစ်၍ မရောင့်ရဲအပ် မရောင့်ရဲ
စေနိုင်သော တရားဖြစ်သောကြောင့် ပဏီတဖြစ်ရသည်။

ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓေါ ပဋိပ္ပဿမ္ဘနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေန လဒ္ဓေါ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓေါ။
(နံ) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ လဒ္ဓေါ ပတ္တော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓေါ။
(နံ) ပဋိပ္ပဿမ္ဘိတိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ၊(ကိလေသာအပူ)(နံ)(အဘာဝပညတ်)၊
ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ ယဿ အတ္ထိတိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ၊(ရဟန္တာ)
ပဋိပ္ပဿမ္ဘယိတိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေန လဒ္ဓေါ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓေါ။
(အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကောက်)(နံ)အရဟတ္တမဂ်သမာဓိ။

ဧကောဒိဘာဝါဓိဂတော ဧကံ သေဋ္ဌံ ဟုတ္တာ ဥဒေတိတိ ဧကောဒိ၊ ဧကောဒိဿ ဘာဝေါ
ဧကောဒိဘာဝေါ၊ ဧကောဒိဘာဝေန (ဘာဝံ) အဓိဂတော ဧကောဒိဘာဝါ
ဓိဂတော။ ဧကောဒိအရ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်၊ (နံ) အရဟတ္တမဂ်စိတ်၊
ဧကောဒိဘာဝအရ အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ၊(နံ) အရဟတ္တမဂ်သမာဓိ၊
သသင်္ခါရနိဂ္ဂယုဝါရိတဂတော သဟ သင်္ခါရေန ပယောဂေန ယံ ဝတ္တတိတိ သသင်္ခါရံ၊
ဝါရေတိတိ ဝါရိတော၊ ဝါရိတော ဂတော ဝါရိတဂတော၊ နိဂ္ဂယု(နိဂ္ဂဟေတွာ)
ဝါရိတဂတော နိဂ္ဂယုဝါရိတဂတော၊ သသင်္ခါရေန နိဂ္ဂယုဝါရိတဂတော
သသင်္ခါရနိဂ္ဂယုဝါရိတဂတော။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

သင်္ခါရအရ မဟာကုဉာသံရှိ ဝိရိယ၊ သသင်္ခါရအရ ဝိရိယနှင့် ယှဉ်သော မဟာကုဉာသံစိတ်၊ ဝါရိတ၊ ဝါရိတဂတ၊ နိဂ္ဂယုဝါရိတဂတ၊ သသင်္ခါရနိဂ္ဂယုဝါရိတဂတအရ မဟာကုဉာသံ ၄၊ မဟဂ္ဂုတ်ကု ဉ၊(လောကီသမာဓိ)

န သသင်္ခါရနိဂ္ဂယုဝါရိတ-အရ အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ။
(အရဟတ္တမဂ္ဂဝိထိချ၊(န)အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိဝိထိချ)

ဣမံ သမာပဇ္ဇာမိအရ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိဝိထိချ။

သတော ဝုဋ္ဌဟာမိဋ္ဌိ ဝုဋ္ဌဟာမိအရ ဘဝင်ကိစ္စတပ်သော မဟာဝိဉာသံ ၄၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိ ဉ။

ပဉ္စကိကသုတ် (အံ၊၂၊၂၀)

ပဉ္စကိကဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ပဉ္စင်၊ ပဉ္စင် အဿ အတ္ထိတိ ပဉ္စကိကော။ (သမ္မာသမာဓိ)

ဝိဝေကဇေန ဝိဝိစ္စနံ ဝိဝေကော၊ ဝိဝေကာ ဇာတံ ဝိဝေကဇံ။

ပိတိသုခေန ပိတိ စ သုခံ စ ပိတိသုခံ။(ပဌမဈာန်ပိတိ သုခ) (န) ပဌမဈာန်ပိတိ သုခသည် ဖြစ်စေအပ်သော ပဏီတစိတ္တဇရုပ်။(အံ၊ဋီ၊၃၊၁၂)

အဘိသန္ဓေတိ အဘိ+သန္ဓ(န)သန္ဓုဇာတ်(ဣဒေနတ္ထ)+ကာရိတ်ဇော+တိဝိဘတ်။
ဇာတ်အရ ကရဇောယ(န) စတုသေန္တတိရုပ်။ ပစ္စည်းအရ ပဌမဈာန်ပိတိ သုခ၊ (န) ပဌမဈာန် ပိတိသုခသည် ဖြစ်စေအပ်သော စိတ္တဇရုပ်။

သဗ္ဗာဝတော သဗ္ဗံ ဧတဿ အတ္ထိတိ သဗ္ဗာဝါ၊ တဿ သဗ္ဗာဝတော။
(ဗုဒ္ဓါ အကို အာဒိယပြု)

ကာယဿအရ စတုသေန္တတိရုပ်။

အပ္ပုဋ် ဖရိယတေတိ ဖုဋ်၊ (ဖရ+တ)၊ န ဖုဋ် အပ္ပုဋ်။ ဖရဇာတ်အရ ပဌမဈာန်ပိတိ+ သုခ(န) စိတ္တဇရုပ်။ တပစ္စည်းအရ ကရဇောယ။

ဒက္ခော ဒက္ခတိ ကိစ္စာကိစ္စေသု သီဃံ ပဝတ္တတိတိ ဒက္ခော။

နာပကော နာပတိတိ နာပကော။(နာ+ဇာပ+ဇာပ)

ကံသထာလေ ကနတိ ဒိဗ္ဗတိတိ ကံသော၊(ကန+သ) ထလတိ ဧတ္တာတိ ထာလံ၊
ကံသေန ကတံ ထာလံ ကံသထာလံ။

နာနိယစုဏ္ဏာနိ နဟာယန္တိ ဧတေဟိတိ နာနိယာနိ၊(နဟာဇာတ် (န) နာဇာတ်+အနိယပစ္စည်း)

နာနိယာနိ စ တာနိ စုဏ္ဏာနိ စာတိ နာနိယစုဏ္ဏာနိ။
 ပရိပွေဝါသကံ ပရိဖုသနံ ပရိညိဉ္ဇနံ ပရိပွေဝါသော၊ ပရိပွေဝါသောယေဝ ပရိပွေဝါသကော။
 တံ ပရိပွေဝါသကံ။

(ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ ဒုတိယအံဝိဘတ်၊ ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ)
 ပရိပွေဝါသကံ ပရိပွေဝါသကံရုပ်ပြီး ပရိပွေဝါသကံတည်း၊ ဝိစ္စာဘိက္ခုညေသု ဒွေ-သုတ်ဖြင့်
 ပရိပွေဝါသကံ ပရိပွေဝါသကံ-ဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ ပြီး၏။

သန္ဓေယျ သံ-နိ+အ+ဧယျ။

နာနိယပိဏ္ဍိ နာယတိ ဧတာယာတိ နာနိယာ၊ နာနိယာ ပိဏ္ဍိ နာနိယပိဏ္ဍိ။
 (ကမ္မဓာရယသညေ စ-သုတ်ဖြင့် ရှေ့ပုဒ်ကို ပုမှောင့်)

သေဟာနဂတာ သေဟေန အနဂတာ သေဟာနဂတာ။ (ပိဏ္ဍိ)

သေဟ သိနိဟ+ဏ၊ (သေဟတိ-စသည်စဉ်)

သန္တရဗာဟိရာ အန္တရော စ ဗာဟိရော စ အန္တရဗာဟိရာ၊
 သဟ အန္တရဗာဟိရေဟိ ယာ ဝတ္တတိတိ သန္တရဗာဟိရာ။(ပိဏ္ဍိ)

ဥဒကရဟဒေါ ရဟဒန္တိ သဒ္ဓံ ကရောန္တိ သကုဏာဒယော ဧတ္တာတိ ရဟဒေါ၊(ရဟဒ+အ)
 ဥဒကေန ပုဏ္ဏော ရဟဒေါ ဥဒကရဟဒေါ။

(နံ) ဥဒကံ ဟရတိတိ ဥဒကရဟဒေါ၊(ဟနှင့် ရ ရှေ့နောက်ပြန်)

(နံ) ရဟော စက္ခရဟာဒိကံ ဒဒါတိတိ ရဟဒေါ၊

(ရဟော+ဒါ+အ+ သြကို အပြု)။

ဥဒကဝသေန ရဟဒေါ ဥဒကရဟဒေါ။

ဥဋ္ဌိဒေါဒကော တာဟိ တာဟိ ဥဒကသိရာဟိ ဥဋ္ဌိဇ္ဇတိတိ ဥဋ္ဌိဒံ၊

ဥဋ္ဌိဒံ ဥဒကံ ဧတဿာတိ ဥဋ္ဌိဒေါဒကော။

အာယမုခံ အာယတိ ဧတေနာတိ အာယော၊(အာ-ဣ+ဏ)

အာယော ဧဝ မုခံ အာယမုခံ။

အနပ္ပဝေစ္ဆေယျ အန-ပ-ဝိသ+ကာရိတ်ဏေ+ဧယျ၊ ဝိ၏ ဣကို ဧဝဒွိပြု၊ အန္တော ဣဝါ-
 ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် သကို စွပြု၊ ကုစိဓာတုဖြင့် နောပစ္စည်းကို ချေ၊
 စွ ဒေသိုကပ် ပြီး၏။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဝါရိဓာရာ ပိပါသံ ဝါရယတိတိ ဝါရိ၊ (ဝရ+ဏိ+နပုံလိင်)
 ဝေင်္ဂံ ဓာရေတိတိ ဓာရာ၊(ဓာ+အရ)၊ဝါရိနော ဓာရာ ဝါရိဓာရာ။ (သကျ၊၁၉)

နိပ္ပိတိကေန နတ္ထိ ပိတိ၊ဧတဿာတိ နိပ္ပိတိကံ။
 (ပိတိ-အရ ဒုတိယဈာန်ပိတိ၊ နိပ္ပိတိက-အရ တတိယဈာန်သုခ၊
 (န) တတိယဈာန်သုခသည် ဖြစ်စေအပ်သော စိတ္တဇရုပ်)

ဥပ္ပလိနိယံ ဥဒကေ ပ္ပဝတိတိ ဥပ္ပလံ၊ ဥပ္ပလံ ဧတ္ထ သန္တိတိ ဥပ္ပလိနိ။ (ဥပ္ပလ+ဤ+ဣနိ)
 ပဒုမိနိယံ ပကေံ ဒဝတိတိ ပဒုမံ၊ ပဒုမံ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ ပဒုမိနိ။(ပဒုမ+ဤ+ဣနိ)

ပုဏ္ဏရိကိနိယံ ပုဏ္ဏိယတိ ခဏ္ဍိယတိတိ ပုဏ္ဏရိကံ၊ (ပုဏ္ဏ+ဣက၊ အရ-လာ)
 (န) မဟန္တတာယ မုဒိတဗ္ဗံ ခဏ္ဍေတဗ္ဗန္တိ ပုဏ္ဏရိကံ၊
 (မုဒုဓာတ်+ဣက၊ မကို ပပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဣပြု၊ အရ-လာ)
 ပုဏ္ဏရိကံ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ ပုဏ္ဏရိကိနိ။

ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိတိ ဥဂ္ဂတာနိ၊ န ဥဂ္ဂတာနိ အနုဂ္ဂတာနိ၊ ဥဒကာ အနုဂ္ဂတာနိ
 ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ။

အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသိနိ နိမုဇ္ဈိတိ နိမုဂ္ဂါနိ၊ ပေါသန္တိ ဝဗုန္တိတိ ပေါသိနိ၊ နိမုဂ္ဂါနိ ဟုတွာ ပေါသိနိ
 နိမုဂ္ဂပေါသိနိ၊ အန္တော နိမုဂ္ဂပေါသိနိ အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသိနိ။

ပရိသုဒ္ဓေန ပရိသုဒ္ဓတိတိ ပရိသုဒ္ဓေါ။

ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ အရ စတုတ္ထဈာန်စိတ်၊ (န) စတုတ္ထဈာန်ရှိ ဥပေက္ခာဝေဒနာ။ (ဋီ)
 (န) စတုတ္ထဈာန်စိတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော စိတ္တဇရုပ်။

ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတိတိ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊
 ပစ္စဝေက္ခဏာ ဧဝ နိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ။

သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပဋိဝိဇ္ဈိယတိတိ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ သုပ္ပ ပဋိဝိဒ္ဓံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ။ (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်)
 ဥဒကမဏိကော အဏတိ ဓာရေတိ ဧတ္တာတိ အဏိကော၊ ဥဒကဿ အဏိကော ဥဒကမဏိ
 ကော။ (မ-လာရမည်)

သမတိတ္ထိကော တိသနံ တိတ္ထိ၊(န)တိပ္ပနံ တိတ္ထိ၊ (တိပ+တိ)
 သမံ တိတ္ထိ ယဿာတိ သမတိတ္ထိကော။

ကာကပေယျော ကာတိ သဒ္ဓံ ကံရောတိတိ ကာကော၊ (ကာ-သဒ္ဓေဒ္ဓကံ)
 ပါတဗ္ဗောတိ ပေဇယျော၊ ကာကေန ပေယျော ကာကပေယျော။

အာဝဇ္ဇေယျ အာ-ဝဇ္ဇ+အ+ဇေယျ။

ဘူမိဘာဂေ ဘဇိတဗ္ဗောတိ ဘာဂေါ၊ ဘူမိယာ ဘာဂေါ ဘူမိဘာဂေါ။

ပေါက္ခရဏိ ပေါသေတိ အနေနာတိ ပေါက္ခရံ၊ ပေါက္ခရံ လေံ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ ပေါက္ခရဏိ။
 (ပေါက္ခရ-အန+နဒါဒိဏ္ဍိ၊ နကို ဣပ္ပိ)

စတုရံသာ အံသီယတေ သံဟနိယတေ ဧတေနာတိ အံသော၊ (အံသ+အ၊ စုရာဒိ)
 စတ္တာရော အံသာ ဧတိဿာတိ စတုရံသာ။

အာလိဗဒ္ဓါ အလိယတေ ဝိဘူသီယတေတိ အာလိ၊ (အလ-ဘူသနေ+ဣ၊ ထိလိင်)
 အာလိ ဗဒ္ဓါ ဧတိဿာတိ အာလိဗဒ္ဓါ။

သုဘူမိယံ ဘဝတိ ဧတ္တာတိ ဘူမိ၊ (ဘူ+မိ)၊ သုဋ္ဌ ဘူမိ သုဘူမိ။

စတုမဟာပထေ မဟန္တော ပထော မဟာပထော၊ စတ္တာရော မဟာပထာ စတုမဟာပထံ။

အာဇေညရံထော အာဘုသော ကာရဏာကာရဏံ ဇာနာတိတိ အာဇေညော၊ (အာ-ဉာ+အနိယ)
 အာဇေညေန ယုတ္တော ရထော အာဇေညရထော။

ဩဇေညပတောဒေါ ဩဇံသီယတိတိ ဩဇေညော၊ (အဝ-ဇံသု+တ)၊ ပတုဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ
 ပတောဒေါ၊ ဩဇေညော ပတောဒေါ ဧတ္တာ(ဧတဿာ)တိ ဩဇေညပတောဒေါ။

သာရေယျ သရ+ကာရိတံဏေ+ဇေယျ။
 (ပဉ္စဂီကသုတ်လာ အင်္ဂါငါးပါးဖြင့် သမာပတ်၏ ပရိကံကို ပြသည်။
 ဥပမာသုံးချက်ဖြင့် ပဂုဏသမာပတ်၏ အာနိသင်ကို ပြသည်။
 အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သည်။)

ယောဂ္ဂါစရိယောယုဂေ ယောဇေတဗ္ဗာနိတိ ယောဂ္ဂါနိ၊ (ယုဂ+ဣ)
 ယောဂ္ဂါနံ အာစရိယော ယောဂ္ဂါစရိယော။

စက်မသုတ် (အံ၊ ၂၂၄)

အဒ္ဓါနက္ခမော အဒတိ ဧတ္တာတိ အဒ္ဓါ၊ (အဒ+ဓ၊ ပုံလိင် ရာဇဒိဂိုဏ်း)
 အဒ္ဓါနံ အယနံ အဒ္ဓါနံ၊ (အဒ္ဓ+အယန၊ ယဇေ၊ နပုံလိင် စိတ္တာဒိဂိုဏ်း)
 မေတိတိ ခမော၊ အဒ္ဓါနံ ခမော အဒ္ဓါနက္ခမော။

ဘဝ်တို့ရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

စက်မာဓိဂတော စက်မနံ စက်မော၊ စက်မေန အဓိဂတော စက်မာဓိဂတော။

သမာပတ် ၈-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော သမာဓိ။

စိရဋ္ဌိတိကံ

စိရံ ဋ္ဌိတိ အဿာတိ စိရဋ္ဌိတိကော။(သမာဓိ)၊(စိရံ-နိပါတ်)

စိရာ ဋ္ဌိတိ အဿာတိ စိရဋ္ဌိတိကော။(သမာဓိ)၊(စိရာ-နာမ်ပုဒ်၊ထိလိင်)

နာဂီတသုတ် (အံ၊၂။၂၅)

ဧကံ သမယံ

သမယံ-၌ သ္မိဝိဘတ်ကို အံပြုထားသည် မဟုတ်ပါ။ ကာလတ္ထဖြစ်သော
ကြောင့် တတိယာသတ္တန်နဉ္စ-သုတ်ဖြင့် သတ္တမိအနက်၌ အံဝိဘတ်သက်
ထားခြင်းဖြစ်သည်။ (သကျ-၂၆)

စာရိကံ

စရဏံ စာရိကာ။ (စရ+ဏျ+အာ) (နံ) စရဏံ စာရော၊ (စရ+ဏာ)
စာရော ဧဝ စာရိကာ။ (စာရ+ဏူက+အာ) (သကျ-၂၆)

ဣစ္ဆာနင်္ဂလိကာ

ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ ဝသန္တိတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလိကာ။

ကိတ္တိသဒ္ဓေါ

ကိတ္တနံ အဘိတ္တဝနံ ကိတ္တိံ၊ သဒ္ဓိယတေ ဥစ္စာရိယတေတိ သဒ္ဓေါ၊

ကိတ္တိယာ ပဝတ္တော သဒ္ဓေါ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ။

(နံ) ကိတ္တိယတေ အဘိတ္တဝိယတေတိ ကိတ္တိံ၊

ကိတ္တိံ ဧဝ သဒ္ဓေါ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ။ သဒ္ဓဇာတ်အရ သဒ္ဓါ စေတနာပြုဋ္ဌာန်းသော
မဟာကုကြိစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ အပစ္စည်းအရ သဝိညတ္တိကဝစီဘောဒသဒ္ဓရုပ်(သဒ္ဓါရုံ)

သယံ အဘိညာ

သစ္စိကတွာ ပဝေဒေတိ-၌ အဘိညာအရ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ပြုဋ္ဌာန်းသော
မဟာကြိယာဉာသံ၊

သယံ အဘိညာ

သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ-၌ အဘိညာအရ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်
ပြုဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာဉာသံကိုလည်းယူ။

ဥစ္စာသဒ္ဓမဟာသဒ္ဓါ

ဥစ္စာ သဒ္ဓေါ ဧတေသန္တိ ဥစ္စာသဒ္ဓါ၊

မဟန္တော သဒ္ဓေါ ဧတေသန္တိ မဟာသဒ္ဓါ၊

ဥစ္စာသဒ္ဓါ စ တေ မဟာသဒ္ဓါ စာတိ ဥစ္စာသဒ္ဓမဟာသဒ္ဓါ။

(ဥစ္စာ-သဒ္ဓါကား ဥစ္စနှင့် အနက်တူ အဗျယပုဒ်)

ကေဝဋ္ဌော

ကေ ဥဒကေ မစ္စဂဟဏတ္ထာယ ဝဋ္ဌေတိတိ ကေဝဋ္ဌော။

(နံ) ဝဋ္ဌနံ ဝဋ္ဌော၊ ကေ ဥဒကေ ဝဋ္ဌော အဿာတိ ကေဝဋ္ဌော။

(က-သဒ္ဓါ ဥဒ္ဓကအနက်ဟော၊ ကရ+က္ခိ+နပုံလိင်၊ စိတ္တာဒိဂိုဏ်းစဉ်။)

မညေ ဥပမာဝါစကနိပါတ်ပုဒ်။

မစ္ဆဝိလောပေ ဝိလုပ္ပနံ ဝိလောပေါ၊ (နံ) ဝိလုပ္ပတိ စတ္တာတိ ဝိလောပေါ၊ မစ္ဆာနံ ဝိလောပေါ
မစ္ဆဝိလောပေါ။ (လုပ-ဓာတ်အရ လောဘ(နံ)ဒေါသ)

မာဟံ နာဂိတ ယသေန သမာဂမံ၊ မာ စ မယာ ယသော -အနက်ပေး=

နာဂိတ- နာဂိတ၊ အဟံ- သည်၊ ယသေန- အမြဲအရံအကျော်အစောနှင့်၊
(သဒ္ဓိ-အတူတကွ)၊ သမာဂမံ-ပေါင်းဆုံခြင်းကို၊ မာ(ပစ္ဆေမိ)-မတောင့်တပါ။ ယသော
စ-သည်လည်း၊ မယာ-နှင့်၊ (သဒ္ဓိ)၊ မာ (သမာဂစ္ဆတု)-မပေါင်းဆုံစေသတည်း။
(ဤအလို သမာဂမံ သည် ကိတ်ပုဒ်၊ သမာဂမနံ သမာဂမော-ဟု ဘာဝသင်္ဂဝစနတ္ထပြု)
(နံ) နာဂိတ၊ အဟံ၊ ယသေန၊ သဒ္ဓိ၊ မာ(သမာဂမာ)-မပေါင်းဆုံလိုပါ။ ယသော စ၊
မယာ၊ သဒ္ဓိ၊ မာ သမာဂစ္ဆတု။

(ဤအလို- သမာဂမာသည် အာချာတ်ပုဒ်၊ သံ-အာ-ဂမု+အဇ္ဇတနိ အံဝိဘတ်။)

နေက္ခမ္ပဗုဒ္ဓဓဿ နိက္ခမတိတိ နိက္ခမံ၊ နိက္ခမံ ဝေ နေက္ခမ္ပံ၊ နေက္ခမ္ပံ သုခံ နေက္ခမ္ပဗုဒ္ဓံ။
သမ္မောဓသုဓဿ သမ္မုဇ္ဈတိတိ သမ္မောဓော၊(မဂ်လေးပါး)

သမ္မောဓဿ နိဗ္ဗတ္တနံ သုခံ သမ္မောဓသုခံ။

မိဋ္ဌသုခံ နိမိလန္တိ အနေနာတိ မိဋ္ဌံ၊(မိလ+ဟ) (နံ) မိဟိယတိ သိဒ္ဓိယတိတိ မိဋ္ဌံ၊
(မိဟ+လ၊ဟနှင့်လရှေ့နောက်ပြန်) (အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ် စ-ခုကောက်)၊
မိဋ္ဌံ ဝိယာတိ မိဋ္ဌံ၊(ကာယကံ အကုသိုလ်နှင့် ကိလေသာ)၊
မိဋ္ဌံ(မိဋ္ဌေ) သဒ္ဓိသိတံ သုခံ မိဋ္ဌသုခံ။

လာဘသက္ကာရသိလောကသုခံ လာဘိတဗ္ဗောတိ လာဘော၊ ကရဏံ ကာရော၊ သုဋ္ဌု ကာရော
သက္ကာရော၊ သိလောကနံ သိလောကော၊ လာဘော စ သက္ကာရော စ
သိလောကော စ လာဘသက္ကာရသိလောကော၊

တံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ သုခံ လာဘသက္ကာရသိလောကသုခံ။

နေဂမာ နိ အတိရေကော ဂါမော နိဂမော၊(သညာသဒ္ဓါ ဖြစ်သောကြောင့် ရဿပြု)၊
နိဂမေ ဇာတာ နေဂမာ။ (နံ) နိဂမာ အာဂတာ နေဂမာ။
(နံ) နိဂမေ ဝသန္တိတိ နေဂမာ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ထုလ္လဗုသိတကေထုလ္လံ ဖုသိတံ ယဿာတိ ထုလ္လဗုသိတကော။ ထုလ္လ = ထုလ+အ(ဘူ+စု)
တံနိန္ဒာ နိန္ဒမတ္တိတိ နိန္ဒာ၊ (နိ-နမု+ကိ) တံ ဌာနံ နိန္ဒာ တံနိန္ဒာ။

(သဒ္ဓါစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကောက်)

သီလပညာဏံ သီလေတိ ဥပစာရေတိတိ သီလံ၊ ပဇာနာတိတိ ပညာဏံ၊
သီလဉ္စ ပညာဏဉ္စ သီလပညာဏံ။

ဥစ္စာရပဿာဝေါ ဥစ္စာရိယတေ ဇဟိယတေတိ ဥစ္စာရော၊ (ဥ-စရ+ဏ)၊ ပဿဝနံ သန္တနံ
ပဿာဝေါ၊(ပ-သု+အ+စု) ဥစ္စာရော စ ပဿာဝေါ စ ဥစ္စာရပဿာဝေါ။

ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ ဝိပရိဏာမနံ ဝိပရိဏာမော။ (ဝိ-ပရိ-နမု+ဏ)
အညေန ပကာရေန အညထာ၊ အညထာ ဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ၊
ဝိပရိဏာမော စ အညထာဘာဝေါ စ ဝိပရိဏာမညထာဘာဝေါ။

သောကော သုစနံ သောကော။(သုစ+ဏ)(ဒေါဒွေးရှိ ဒေါမနဿဝေဒနာ)

ပရိဒေဝေါ ပရိဒေဝနံ ပရိဒေဝေါ။ (စိတ္တဇဝိပလ္လာသသဒ္ဓရုပ်)

ဒုက္ခအရ ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်ရှိ ဝေဒနာ။

ဒေါမနဿံ ဒုဋ္ဌ မနော ဒုမ္မနော၊ (နံ) ဒုဋ္ဌ မနော ဧတဿာတိ ဒုမ္မနော၊
ဒုမ္မနဿ ဘာဝေါ ဒေါမနဿံ။(ဒုမ္မန+ဏျ)
(ဒုမ္မန-အရ ဒေါသမူစိတ္တံ၊ ဏျ-ပစ္စည်းအရ ဒေါမနဿဝေဒနာ)

ဥပါယာသော ဥပါယာသနံ ဥပါယာသော၊(ဥပ-အာ-ယသု+ဏ၊ ယသတိ၊ ယဿတိ-
စသည်စဉ်)(ဒေါဒွေးရှိ ဒေါသ ကောက်) (နံ) အာယာသနံ အာယာသော၊
ဘုသော အာယာသော ဥပါယာသော၊(ပါဒိပုဗ္ဗပဒကမ္မဓာရည်းသမာသံ)

ပါဠိကုလျတာ ပဋိကုလဿ ဘာဝေါ ပါဠိကုလျံ၊(ပဋိကုလ+ဏျ)
ပါဠိကုလျံ ဧဝ ပါဠိကုလျတာ။ (ဝိပဿနာဉာဏ်ကောက်)

အသုဘနိမိတ္တာနုယောဂံ အသုဘဿ (အသုဘဇ္ဈာနဿ) နိမိတ္တံ အသုဘနိမိတ္တံ၊
(နံ) အသုဘံ နိမိတ္တံ အသုဘနိမိတ္တံ၊
အသုဘနိမိတ္တဿ အနုယောဂေါ အသုဘနိမိတ္တာနုယောဂေါ။

အသုဘအရ အသုဘပဋ္ဌမဈာန်၊(ပနည်းအလို) အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၊(ဒုနည်းအလို)
အနုယောဂအရ မဟာကုဉာသံရှိ ဝီရိယ။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသုဥပါဒါနာနံ အာရမ္မဏဘူတာ ခန္ဓာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ဥပါဒါန-အရ ဥပါဒါနံ
 တရားကိုယ်-လောဘဒိဋ္ဌိ။ ခန္ဓာ-အရ လောကီစိတ်စေတသိက်ရုပ်။
 ဥဒယဗ္ဗယာနပဿိနော ဥဒယနံ ဥဒယော၊ ဝယနံ ဝယော၊ ဥဒယော စ ဝယော စ ဥဒယဗ္ဗယံ၊
 ဥဒယဗ္ဗယံ အနုပဿတိတိ ဥဒယဗ္ဗယာနပဿိ။ (ဝိပဿနာဉာဏ်)
 ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဣမေသု ပဉ္စသု ဌာနေသု ဝိပဿနာဝ ကထိတာ။ (အံ၊ဋ္ဌ၊၃၊၁၂)

သုမနဝဂ်

သုမနသုတ် (အံ၊၂၊၂၇)

ရုထသတေဟိ ရမန္တိ ကိဋ္ဌန္တိ ဧတေနာတိ ရထော၊
 (နံ) ရဟိယတိ ဥပ္ပါဒိယတိတိ ဝါ ရထော၊
 ရထာနံ သတာနိ ရထသတာနိ။

ဣဓသု ဣဓ+အသု။ အသု အသ+ဧယျ။
 ဧကော ဒါယကော အရ သာရဏီယဓမ္မကို ဖြည့်ကျင့်သော ရဟန်းကို ယူ။
 ဧကော အဒါယကော အရ ဘတ္တဂ္ဂဝတ်ကို ဖြည့်ကျင့်သော ရဟန်းကို ယူ။

ဒေဝဘူတာ ဒေဝေါ ဟုတော ဘူတာ ဒေဝဘူတာ။
 ဒိဗ္ဗေန ဒိဗ္ဗတိ ကိဋ္ဌတိ ဧတ္တာတိ ဒိဝေါ၊(ဒိဝု+အ)၊ ဒိဝိ ဘဝံ ဒိဗ္ဗံ။(ဒိဝ+ဇျ)။
 အာဓိပတေယျေန အဓိပါတိ ရက္ခတိတိ အဓိပတိ၊ (အဓိ-ပါ+တိ+ရဿပြု)
 အဓိနာနံ ပတိ အဓိပတိ၊ အဓိပတိနော ဘာဝေါ အာဓိပတေယျံ။
 (အဓိပတိ+ဏေယျ)။ (သကျ-၅၀)

ဣတ္ထတ္တံ အယံ ပကာရော ဣတ္ထံ၊ ဣတ္ထံ ဘာဝေါ ဣတ္ထတ္တံ။
 မာနသကေန မနုနော အပစ္စံ မာနသော၊(မနု+ဏ၊သလာ)၊ မာနသာနံ ဣဒံ မာနသကံ။
 အရဟတ္တပ္ပတ္တာနံ ပူဇာဝိသေသံ အရဟတိတိ အရဟံ၊ (အရဟာ)
 အရဟန္တဿ ဘာဝေါ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တံ ပတ္တာ အရဟတ္တပ္ပတ္တာ။
 ဝိမလော ဝိဂတံ မလံ ယသ္မာ(ယဿာ)တိ ဝိမလော။
 တာရာဂဏေ အကတ္တဗ္ဗံ တရန္တိ လောကံ တောယာတိ တာရာ၊(တရ+ဏ+အာ)
 (နံ) အတ္တနော ဝိထိ တာယတိ အရတိ ဂစ္ဆတိတိ တာရာ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

(တာ-ဓာတ်+အရဓာတ်+အ+အာ၊ ဓာတ်နှစ်မျိုး)
 တာရာနံ ဂဏော တာရာဂဏော။ တော တာရာဂဏော။
 မေဃော မေဟတိ သိဉ္စတိတိ မေဃော။(မိဟ+ဏ၊ ဟံကို ယပြု)
 (နံ) သတ္တာ မုယုန္တိ ဧတ္တာတိ မေဃော။(မုဟ+ယ၊ ဟချေ၊ ဥကို ဣပြု)
 ထနယံ ထနယတိတိ ထနယံ။(ထန+ဏယ+အန္တ+စု)
 ဝိဇ္ဇမာလီ ဝိရူပံ ဟုတွာ ဝေတိတိ ဝိဇ္ဇ။ (ဝိ+ဇု+က္ခိ)၊ မာလာ ဝိယာတိ မာလာ၊
 ဝိဇ္ဇယာ မာလာ ဝိဇ္ဇမာလာ၊ ဝိဇ္ဇမာလာ အဿ အတ္ထိတိ ဝိဇ္ဇမာလီ။
 သတက္ကကု ကုကတိ အာဒဒါတိတိ ကကု။(ကုက+ဥ၊ ကဏံ ဥကို အပြု)၊
 သတံ ကကု အဿာတိ သတက္ကကု။ (သတသည် အနေကသင်္ချာ)

အဘိဝဿံ ဝသုန္ဓရံ သန္ဓိရုပ်
 ၁။ အဘိဝဿံ+ဝသုန္ဓရံ-ဖြတ်၊ အံဗျဉ္ဇနေ နိဂ္ဂဟိတံ-သုတ်ဖြင့် ဝဗျဉ်းကြောင့်
 သာအထက်၌ ရှိသော နိဂ္ဂဟိတံကို အံ(ဗိန္ဒု) ပြု၊ အဘိဝဿံ ဝသုန္ဓရံ ပြီး၏။
 (ပဋိသေဓဝိဓိသုတ်ကြိဆိုက်)

၂။ အံ ဗျဉ္ဇနေ နိဂ္ဂဟိတံ-သုတ်ဖြင့် ဝဗျဉ်းကြောင့် သာအထက်၌ ရှိသော
 နိဂ္ဂဟိတံကို အံပြု၊ သရလောပေါ-ဖြင့် နောက်အံအပြုကြောင့် သာ-၌ အကို
 ချေ။ သကို အံသို့ကပ်၊ ပြီး။(အာဒေသဝိဓိသုတ်ကြိဆိုက်)

မှတ်ချက် ဧကံ သမယံ စသော အလားတူပုဒ်တို့၌လည်း နည်းတူကြိလေ။
 ဝသုန္ဓရံ သုခံ ဝသန္တိ အနေနာတိ ဝသု၊ (ဝသ+ဥ၊ နပုံ)
 ဝသုနိ ရတနာနိ ဓာရယတိတိ ဝသုန္ဓရာ။ (ထိလိင်)

ဒဿနသမ္ပန္နော ပဌမံ နိဗ္ဗာနံ ပဿတိတိ ဒဿနံ၊ (သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်)
 ဒဿနေန သမ္ပန္နော ဒဿနသမ္ပန္နော။
 (ဂေါတြာဘသည် နိဗ္ဗာန်ကို ရှေးဦးစွာ မြင်သော်လည်း ကိလေသာပယ်ခြင်းကိစ္စ
 မပြုရသေးသောကြောင့် ဒဿန-ဟု မဆိုရ။)

ဘောဂပရိဗျူဇော ဘောဂေဟိ ပရိဗျူဇော ဘောဂပရိဗျူဇော။(ပရိ+ဝိ+ဝဟ+တ၊ တပစ္စည်းကို
 ဟပြု၊ ဓာတွန်ဟကို ဥပြု၊ ဥကို ဟသို့ကပ်၊ ဝဟဓာတ်မှ ဝကို ဥပြု၊ ၎င်းဥကို
 ဦးစီးယပြု၊ ဝိမှ ဣကို ယပြု၊ ဝကို ဗပြု။)

စုန္ဒီသုတ် - (အံ၊ ၂။ ၂၉)

ကလန္ဒကနိဝါပေ နိဝါပံ အဒံသု ဧတ္ထာတိ နိဝါပေါ၊ (အဒံသုဧတ္ထတဒ္ဓိတ်)
 ကန္တတိတိ ကလန္ဒကော၊ (ကန္တ+ဏ္ဍု၊ အလယ်၌ လ-လာ၊)
 ကလန္ဒကနံ နိဝါပေါ ကလန္ဒကနိဝါပေါ။

ယဒေဝ ယဒါ+ဒေဝ၊ (နံ) ယော+ဒေဝ။

အရိယကန္တာနိ ကာမိယန္တေတိ ကန္တာနိ၊ အရိယာနံ ကန္တာနိ အရိယကန္တာနိ။ (သီလာနိ)
 မဂ်၊ ဖိုလ်ဝိရတိကောက်။

သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ သံဝတ္တန္တိတိ သံဝတ္တနာနိ၊ သံဝတ္တနာနိ ဧဝ သံဝတ္တနိကာနိ၊
 သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ။ (သမာဓိအရ မဂ်၊ ဖိုလ်သမာဓိ)

အဂ္ဂပ္ပတ္တော အဂ္ဂဿ ဘာဝေါ အဂ္ဂေါ၊ (ဥတ္တရပဒလောပဆဋ္ဌိ) (နံ) အဂ္ဂဿ ဘာဝေါ
 အဂ္ဂတ္တံ၊ (ဘာဝတဒ္ဓိတ်) အဂ္ဂံ (အဂ္ဂတ္တံ) ပတ္တော အဂ္ဂပ္ပတ္တော၊ (တ္တ-ချေ)
 (အဂ္ဂံ အရ မဂ်၊ ဖိုလ်ကောက်)

ဥဂ္ဂဟသုတ် (အံ၊ ၂။ ၃၀)

ဇာတိယာဝနေ သယံ ဇာယတိတိ ဇာတိ၊ (ဇန+တိ) ဇာတိယာ ဝနံ ဇာတိယာဝနံ။ (အလုတ္တ
 ဆဋ္ဌိတပျုရိသ်) (နံ) ဇာတိယာ ဥပလက္ခိတံ ဝနံ ဇာတိယာဝနံ။
 (မဇ္ဈေလောပိအလုတ္တဆဋ္ဌိတပျုရိသ်)

မေဏှကနတ္တာ နဟျတိ ဗန္ဓိယတိ ပေမေနာတိ နတ္တာ၊ (နဟ+ရိတု)
 (နံ) နေတိတိ နတ္တာ၊ (နိ+တု)၊ မေဏှကဿ နတ္တာ မေဏှကနတ္တာ။

သွာတနာယ သွေ ဘဝံ သွာတနံ၊ (နံ) သွေ ဘဝိဿတိတိ သွာတနံ၊ (သွေ+တန၊ ဧကို အာပြု။)
 အတ္တစတုတ္ထော စတုနံ ပူရဏော စတုတ္ထော၊ အတ္တာ စတုတ္ထော ယဿာတိ
 အတ္တစတုတ္ထော။ (ဘဂဝါ) (နံ) စတ္တာရော ဧဝ စတုတ္ထော၊ (စတု+ထ၊ သုတ္တ)
 အတ္တာနာ သဟ စတုတ္ထော အတ္တစတုတ္ထော။ (မဇ္ဈေလောပိတတိယာတပျုရိသ်)

ဩနိတပတ္တပါဏိ ဩနိယတေ အပနိယတေတိ ဩနိတော၊ ပတတိ ဧတ္ထာတိ ပတ္တော၊
 ဩနိတော ပတ္တတော ပါဏိ ယဿာတိ ဩနိတပတ္တပါဏိ။
 (တိပဒဘိနာဓိကရဏဆဋ္ဌိဗဟုဗ္ဗိဟိ)
 (ရှု-အလို တတိယာဗဟုဗ္ဗိဟိပြု၊ ပတ္တောနိတ-ဟူလိုလျက် ရှေ့နောက်ပြန်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

တာသံ ဆဋ္ဌိ နံဝိဘတ်၊ ကံ အနက်၊ ဒုတိယာပဉ္စမိနဉ္စ-ဖြင့်သက်။

ယဿ ဝေါ မာတာပိတရော ဘတ္တုနော ဒဿန္တိ-၌ ဝေါ ဆဋ္ဌိ နံဝိဘတ်။

(မာတာပိတရောထောက်)

(န) ဒုတိယာ ယောဝိဘတ်၊ (ဒဿန္တိ ထောက်)

ဘတ္တုနော ဘရတိတိ-ဘတ္တာ၊ (ဘရ+ရိတု) တဿ ဘတ္တုနော။

ဒဿန္တိ ဒါ+အ+သန္တိ၊ မေတ္တာကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုစိတ္တုပ္ပါဒ်။

ဟိတေသိနော ဟိနောတိ ဝပတိတိ ဟိတံ၊ (ဟိ+တ) ဟိတံ ဧသန္တိ ဂဝေသန္တိတိ

ဟိတေသိနော။ (မေတ္တာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုစိတ္တုပ္ပါဒ်။)

အနုကမ္မကာ အနုကမ္မန္တိတိ အနုကမ္မကာ၊ (အနု-ကပိ+ဏျ)

ကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုစိတ္တုပ္ပါဒ်။

ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနိယော ဥဗ္ဗဟန္တိ သိလေနာတိ ဥဋ္ဌာယိနိယော၊ (ဥ-ဋ္ဌာ+ဏိ+ဣနိ) ပုဗ္ဗ ဥဋ္ဌာယိနိယော

ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနိယော။ (ကြိယာဝိသေသနတ္ထဒုတိယာတပျုရိသံ)

ပစ္ဆာနိပါတိနိယော နိပတန္တိ သိလေနာတိ နိပါတိနိယော၊

ပစ္ဆာ နိပါတိနိယော ပစ္ဆာနိပါတိနိယော။

ကိကာရပဋိဿာဝိနိယော ကိ ကာရန္တိ ပဋိဿုဏန္တိတိ ကိကာရပဋိဿာဝိနိယော။

(ကာရသဒ္ဓါ ကမ္မသာဓန)

မနာပစာရိနိယော မနာပမေဝ စရန္တိ သိလေနာတိ မနာပစာရိနိယော။

ပိယဝါဒိနိယော ပိယမေဝ ဝဒန္တိ သိလေနာတိ ပိယဝါဒိနိယော။

ဥဏ္ဏာ ဥိဏု+အ၊ ဘူဝါဒိ၊ ဥိဏောတိ- စသည်စဉ်။

တတြုပါယာယံ ဝိမံသာယ အရ မဟာကုဉာသံရိ ပညာ။

ပေဿာ ပေသိတဗ္ဗောတိ ပေသော၊ (ပိသ+ဏျ)

ဂိလာနကာနာနံ ဂိလာယန္တိတိ ဂိလာနာ၊ ဂိလာနာ ဧဝ ဂိလာနကာ။

အရတ္တိ ဝုဗ္ဗန္တိ ဟိသန္တိတိ ဝုတ္တိ၊ န ဝုတ္တိ အဝုတ္တိ။

အထေနိ ထေနေန္တိတိ ထေနိ၊ န ထေနိ အထေနိ။

အသောဏ္ဏိ သဗ္ဗံ ဒေယျမေဗ သနောန္တိတိ သောဏ္ဏိ၊ (သနု+ဥ၊ အ ကို ဩပြု၊ န-ကို

ဏပြု၊ ဤပစ္စည်းသက်) န သောဏ္ဏိ အသောဏ္ဏိ။

၁၃၈

သာမဏေကျော်စွာတိယဆင့်

မနာပကာယိကာနံ မနာပေ ရူပေ အဘိရမန္တိတိ မနာပါ၊ (မနာပပုဒ်+အ၊ အဘိရမန္တိတဒ္ဒိတ်)

မနာပါနံ ကာယော သမ္မဟော မနာပကာယော၊

မနာပကာယေ ဇာတာ မနာပကာယိကာ။

သဟဗျတံ သဟ ဗျယတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ သဟဗျော၊ (သဟ-ဗျ+အ)

ပဋိသန္ဓေကိစ္စတပ်သော မဟာဝိပါက် ၈-ပါး ကောက်။

သဟဗျဿ ဘာဝေါ သဟဗျတာ။

ဘတ္တာရံ နာတိမညတိ အရ မေထုနဝိရတိပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်။

အတိမညတိ အရ လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။ ကာယဒွါရိကဝိထိ၊ (နံ) မနောဒွါရိကဝိထိ။

သောတ္ထိ ပုရိသေဟိ ဣစ္ဆိယတေတိ ဣတ္ထိ၊

(နံ) ပုရိသေ ဣစ္ဆတိတိ ဣတ္ထိ၊ (ဣသု+ထိ)

(နံ) ထိယတိ သံဟညတိ ဧတိသံ ဂဗ္ဘောတိ ဣတ္ထိ၊ (ထာ(ထေ)+အ၊ ဤ)

(နံ) ဂန္တံ ဒဓာတိတိ ဣတ္ထိ၊ (ဓာ+အ၊ ဤ၊ ဓာကို ထပြု-စသည်)

သုဋ္ဌ၊ ဣတ္ထိ သောတ္ထိ၊ (ဆန်းဂိုဏ်းစောင့်လိုသောကြောင့် ဒီဃကို ရသပြု၊)

(ဣတ္ထိ ကို ထိ-ဟုဖြတ်၊ အစဉ် ဣ-လာ၊ တ ဒွေဘော်ပြု၊)

ရောသယေ ရသ+စုရာဒိ ဣယ+တိ၊ တိကို ဧပြု။

နာရီ နရဿ အယံ နာရီ။ (နရ+ဣ၊ဤ)

မနာပါ မနာပေ ရူပေ အဘိရမန္တိတိ မနာပါ။

သီဟသေနာပတိသုတ် (အံ၊၂။၃၂)

မဟာဝနေ ဝနန္တိ ဘဇန္တိ ကောကိလာဒယော တန္တိ ဝနံ၊ (ဝန+အ) မဟန္တံ ဝနံ မဟာဝနံ။

ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ ကုဋ္ဌာဂါရမေဝ သာလာ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ။

သေနာပတိ သေတိ ဗန္တတိတိ သေနာ၊ (သိ+န၊(နံ)ယု၊ အာ) သေနာယ ပတိ သေနာပတိ။

သန္တိဋ္ဌိကံ ပဿိတဗ္ဗန္တိ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဒိဋ္ဌိကံ၊ သာမံ ဒိဋ္ဌိကံ သန္တိဋ္ဌိကံ၊

(မဟာဝိပါက် ၈၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါက် ၈)

ဒါနပတိ ဒီယတေတိ ဒါနံ၊ ဒါနဿ ပတိ ဒါနပတိ။

ဝိသာရဒေါ သာရဇ္ဇနံ သာရဒေါ၊ ဝိဂတော သာရဒေါ ဧတဿာ (ဧတဿ)တိ ဝိသာရဒေါ။

(မဟာကုဗျသံသောမနဿစိတ်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

အမကံဘူတော မကံယန္တိ နိတ္တေတေ အာပါဒိယန္တိတိ မကံ၊ (မကံ+၃) (ဒေါမနဿဝေဒနာ)
မကံ မကံတံ ဘူတော ပတ္တောတိ မကံဘူတော၊

(နံ) မကံ ဟုတွာ ဘူတော မကံဘူတော၊ န မကံဘူတော အမကံဘူတော။

သမ္မရာယိကံ သမ္မရေတဗ္ဗော သမ္မာပုဏိတဗ္ဗောတိ သမ္မရာယော။ (သံ-ပရ-ဣ+ဏ)
သမ္မရာယေ ဇာတံ(ဘဝံ) သမ္မရာယိကံ။ (ဒါနဖလံ)

ဣ-ဓာတ်အရ နတ်ပဋိသန္ဓေစိတ်ကောက်။ (ဌာနာနုရူပ)

ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆာမိ-၌ ဘဂဝတော သတ္တမိအနက်၊ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊

ဆဋ္ဌိ စ-သုတ်ဖြင့်သက်၊ သဒ္ဓါယနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်တည်း။

(နံ) သမ္မန်အနက်၊ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်သက်၊ သာမိသ္မိ ဆဋ္ဌိသုတ်။

ဝိနေယျ (မစ္ဆေရမလံ) ဝိ-နိ+တွာ။ (သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်)

တိဒိဝေ တယော ဒေဝါ ဒိဗ္ဗန္တိ ဧတ္တာတိ တိဒိဝေါ။ (ဒိဗ္ဗန္တိ ဧတ္တာတိ ဒိဝေါ၊ တိဏ္ဏံ

ဒိဝေါ တိဒိဝေါ-ဟုလည်းပြု၊ ရှေ့ပုဒ် တိ-သဒ္ဓါကို ပုံလိင်ဗဟုဂုဏ်ရုပ်စဉ်)

ကတာဝကာသာ အဝကသန္တိ ဧတ္တာတိ အံဝကာသော၊

ကတော အဝကာသော ယေဟိတိ ကတာဝကာသာ။

အဝကာသအရ နတ်ပဋိသန္ဓေမှာမက္ခန္ဓာကဋတ္တာရုပ်၊(မုချတ္ထ)

မဟာကုသိုလ်ကံ၊(ဖလူပစာရတ္ထ)

သယံ ပဘာ ကရိဏ်းအနက်၊ နာဝိဘတ်သက်၊ နာကို အာယပြု၊ ယံကို ချေ။

(နံ)ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ ပဌမာယော၊ အာလပနေ စ-သုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့်

သက်။ (နံ) လိင်္ဂနက်၊ ပဌမာယော၊ လိင်္ဂိတ္ထေ ပဌမာ။

မောဒရေ မုဒ+အ+အန္တိ။

အသိတသ သယတိ နိဿယတိတိ သိတော၊(တဏှာ+ဒိဋ္ဌိကောက်)၊ န သိတော

အသိတော။ (နံ) သိနောတိ ဗန္ဓတိတိ သိတော၊(သိ+တ-သွာ ကံ၊

သိနောတိ သိနာတိ-စသည်စဉ်၊ တဏှာကောက်)၊

နတ္ထိ သိတံ စတဿာဇ္ဇိ အသိတော။

ဝါကျ ဝုစ္စတေတိ ဝါကျ။(ဝစ+ကျ)ဝစဓာတ်အရ ဒေသနာဉာဏ်၊

ကျပစ္စည်းအရ သဝိညတ္တိကဝစိဘေဒသဒ္ဓရုပ်။

၁၄၀

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

ဒါနာနိသံသသုတ်(အံ၊၂။၃၄)

အာနိသံသော အာဘုသော နိဟရိတွာ သံသတိ ဟိသတိတိ အာနိသံသော။
 (အာ-နိ-သံသ+အ)

ဂိဟိဓမ္မာ ဂဟံ အဿ အတ္ထိတိ ဂိဟိ။(ဂဟ+ဏ+တ္ထိ)။
 ဂိဟိနံ ဓမ္မော ဂိဟိဓမ္မော။ (ငါးပါးသီလကောက်)

ဂိဟိဓမ္မာ အနပဂတော အရ မဟာကုသိုလ်ဝိရတိစေတနာ။
 သတံ ကိလေသေ သမေတိတိ သန္တော။ တေသံ သတံ။
 (သန္တော-အရ ဗုဒ္ဓ၊ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ဗုဒ္ဓသာဝကတို့ကို ယူ)

သညတာ သံယမန္တိတိ သညတာ။ (သံ-ယမု+တ)
 (ဝိရတိစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုကြိညာသံစိတ်ကောက်)

သဗ္ဗဒုက္ခပနုဒနံ ပနုဒတိတိ ပနုဒနော၊ သဗ္ဗဒုက္ခဿ ပနုဒနော သဗ္ဗဒုက္ခပနုဒနော။
 ပရိနိဗ္ဗာတိ ပရိ-နိ-ဝါ+အ+တိ။ (ပရိနိဗ္ဗာနဝိထိချ)

ကာလဒါနသုတ် (အံ၊၂။၃၅)

ကာလဒါနာနိ ဒိယတေ ဒါနံ၊ ကာလေ ဒါနံ ကာလဒါနံ။
 နဝသဿာနိ သသန္တိ ဇီဝန္တိ စေတနာတိ သဿံ(သသ+သ) (နံ) သေ ခေတ္တေ သေတိ
 ရဟတိတိ သဿံ(သ+သိ+အ)၊ နဝံ သဿံ နဝသဿံ။

အပ္ပဋိဝါနစိတ္တော ပဋိဝါတိတိ ပဋိဝါနံ၊ ပဋိဝါနံ စိတ္တံ ပဋိဝါနစိတ္တံ၊ (မစ္ဆရိယပြဋ္ဌာန်းသော
 ဒေါသမူစိတ်)၊ နတ္ထိ ပဋိဝါနစိတ္တံ စေတဿာတိ အပ္ပဋိဝါနစိတ္တော။
 (အပ္ပဋိဝါနစိတ္တ-အရ သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်)၊
 (နံ) ပဋိဝါနံ စိတ္တံ စေတဿာတိ ပဋိဝါနစိတ္တော၊
 န ပဋိဝါနစိတ္တော အပ္ပဋိဝါနစိတ္တော။

ဘောနေသုတ် (အံ၊၂။၃၅)

ပဋိဘာန(၂)မျိုး

၁။ ယုတ္တပဋိဘာန၊ ၂။ မုတ္တပဋိဘာန၊
 အာယုဒေါ အာယု ဒဒါတိတိ အာယုဒေါ။
 ဒိဃာယု ဒိဃံ အာယု ယဿာတိ ဒိဃာယု။

သဒ္ဓသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၃၆)

အနကမ္ပန္တိအရ မေတ္တာ (နံ)မေတ္တာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုကြိစိတ္တုပ္ပါဒ်၊
 (ကာမဇော မနောဒွါရဝိထိချ)
 မဟာနိဂြောဓော အစောဘာဂံ ရန္တတိတိ နိဂြောဓော၊(နိ-ရမ+အ၊ ဥကို ဩပြု၊ ဂ-လာ)
 မဟန္တော နိဂြောဓော မဟာနိဂြောဓော။
 သာခါပတ္တဖလူပေတော သခတိ ဗျာပေတိတိ သာခါ၊ (သခ+အ+အံ)၊
 သာခါ စ ပတ္တံ စ ဖလံ စ သာခါပတ္တဖလာနိ၊ (အသမာဟာရဒ္ဓနံ၊ နပုံလိင်)၊
 သာခါပတ္တဖလေဟိ ဥပေတော သာခါပတ္တဖလူပေတော။
 ခန္တိမာ ခနိယတိ ပရိဥညတိတိ ခန္တော၊ (ခန+စ)
 ခန္တော အဿ အတ္ထိတိ ခန္တိမာ။
 (ခန္တ+ဣမန္တု၊ သတျာဒိဟိ မန္တု-သုတ်ဖြင့် (နံ)သတျာဒိဟိ ဟူသော
 ယောဂဝိဘာဂဖြင့် သက်။
 မဟာဒုမော ဒဝတိ ဂစ္ဆတိတိ ဒုမော၊ မဟန္တော ဒုမော မဟာဒုမော။
 ဝိဟင်္ဂမာ ဝိဟေ အာကာသေ ဂစ္ဆန္တိတိ ဝိဟင်္ဂမာ။ (ဝိဟ-ဂမု+ဏ)
 ဆာယတ္ထိကာ အာတပံ ဆေတိ ဆိန္ဒတိတိ ဆာယာ၊(ဆိ+ယ (နံ) ဇျာ+အာ)
 အတ္တယန္တိ ဣစ္ဆန္တိတိ အတ္ထိကာ၊
 ဆာယာယ အတ္ထိကာ ဆာယတ္ထိကာ။
 (နံ) ဆာယံ အတ္ထိကာ ဆာယတ္ထိကာ။
 ဖလတ္တာ အတ္တယန္တိ ဣစ္ဆန္တိတိ အတ္တာ၊ ဖလေန အတ္တာ ဖလတ္တာ။
 (နံ) ဖလံ အတ္တာ ဖလတ္တာ။
 သောရတံ ရမတိတိ ရတော၊ သောဘနေ ရတော သောရတော။
 (သု-အရ မဟာကုသိုလ်ဝိရတိစေတနာ)
 အတ္တဒ္ဓံ ထမ္ဘတိတိ ထဒ္ဓေါ၊(ထဘိ+တ၊ ထမ္ဘတိ၊ ဆမ္ဘတိ-စသည်စဉ်)
 န ထဒ္ဓေါ အတ္တဒ္ဓေါ။
 ထဒ္ဓအရ ဒေါသ၊မာန၊ အတ္တဒ္ဓ အရ သဒ္ဓါမေတ္တာစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကု။
 သခိလံ မဟာကုရိ သမ္မာဝါစာဝိရတိ။

ပုတ္တသုတ် (အံ၊၂။၃၇)

ဘတော ဝါ နော ဘရိဿတိ-၌

ဘတော ဘရိယတိတိ ဘတော။

(ဘရ+တ၊ ဘရ-ဓာတ် အရ မေတ္တာကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်) တတိယာဟိဝိဘတ်၊ အပုတ္တကတ္တားအနက်၊ ကတ္တရိ စ ။ (ဘတော: က်) (နံ) ဒုတိယာယောဝိဘတ်၊ ကံအနက်၊ ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ။(ဘရိဿတိ-ထောက်)

ကုလဝံသော စိရံ ဌဿတိ-ကို ပါဌသေသထည့် အနက်ပေး။

အမှကံ-ငါတို့၏၊ သန္တကံ-လယ်ယာရွှေငွေစသော ဥစ္စာကို၊ အဝိနာသေတွာ မပျက်စီးစေမှု၍၊ ပုတ္တေ-သားသည်၊ ရက္ခန္ဓေ-စောင့်ရှောက်လတ်သော်၊(ပါဌသေသ) ကုလဝံသော-ငါတို့၏ အမျိုးအနွယ်သည်၊ စိရံ-စွာ၊ ဌဿတိ-တည်မြဲလတ်။ (လောကီအတွက်)

(နံ)အမှဟိ-တို့သည်၊ ပဝတ္တာနိ-ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော၊ သလကဘတ္တာဒိနိ စာရေးတံဆွမ်းစသည်တို့ကို၊ အနုပစ္စိန္တိတွာ-အဆက်မပြတ်မှု၍၊ ပုတ္တေ-သားသည်၊ ပဝတ္တန္တေ-ဖြစ်စေလတ်သော်၊(ပါဌသေသ)၊ ကုလဝံသော-သည်၊ စိရံ-စွာ၊ ဌဿတိ-တည်မြဲလတ်။ (လောကုတ္တရာအတွက်)

ဒါယန္တံ ဒီယတေတိ ဒါယော (ဒါယံ)၊ ဒါယံ အာဒီယတိတိ ဒါယာဒေါ၊ (ဒါယ-အာ-ဒါ+အ)၊ ဒါယာဒဿ ဘာဝေါ ဒါယန္တံ။(ဒါယာဒ+ကျ)

တိဋ္ဌေ ဌာ+အ+တိ၊ဝတ္တမာနာ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အနာဂတ်၌ သက်၊ ကုစိဓာတု-ဖြင့် တိကို ဖြေ၊ (နံ) ကာလဝိပလ္လာသ။

သပ္ပုရိသာ သောဘနာ ပုရိသာ သပ္ပုရိသာ။

ပုဗ္ဗကာရိနံ ဣကာရန္တပုံလိင်၊ သုနံဟိသု စ-သုတ်၌ စ သဒ္ဒါဖြင့် ဒီယအပြုကို တားမြစ်၍ ရုပ်တွက်။ (နံ) ဤကာရန္တပုံလိင်၊ ဆန်းဂိုဏ်းစောင့်လိုသောကြောင့် ရဿပြုထားသည်။

ဘတပေါသိ အတ္တာနံ ဘရိသုတိ ဘတော၊ ဘတေ ပေါသေတိ သီလေနာတိ ဘတပေါသိ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဒါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

အဟာပယံ ဟာပေတိတိ ဟာပယံ၊ (ဟာ+ဏာပယ+အန္တ)၊ န ဟာပယံ အဟာပယံ။
ပသံသိယော ပသံသိတဗ္ဗောတိ ပသံသိယော။ (ပ-သံသ+ဏျ)
သံသဓာတ်အရ သဒ္ဒါစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုကြိညသံစိတ္တုပ္ပါဒ်။

မဟာသာလပုတ္တသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၃၇)

ဟိမဝန္တံ ဟိသတိတိ ဟိမံ၊ (ဟိသ+အ၊ သကို မပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ချေ)၊ (နံ) အတ္တနော
သိတလဘာဝေန သတ္တေ ဟိနောတိ ဟိသတိတိ ဟိမံ၊ (ဟိ+ဣမ)
ဟိမံ ဧတ္တ အတ္ထိတိ ဟိမဝါ။ (ဟိမ+ဝန္တံ)
(နံ) ဟိမံ ဝမတိတိ ဟိမဝါ။ (ဟိမ-ဝမ+ကို)

မဟာသာလာ သလိယတေ ဌပိယတေတိ သာလော၊ (သလ+ဏ၊ ဘူဝါဒိ)
မဟန္တော သာလော မဟာသာလော။

သာခါပတ္တပလာသေန ပေန ဝါတေန လသတိ အပဂစ္ဆတိတိ ပလာသံ၊ (ပ-လသ+ဏ)
ပတ္တသင်္ခါတံ ပလာသံ ပတ္တပလာသံ၊
သာခါ စ ပတ္တပလာသံ စ သာခါပတ္တပလာသံ။

သေလော သတ္တေဟိ သေဝိယတိတိ သိလာ၊ (သိ+လ+အာ)၊ သိလာနံ ရာသိ သေလော၊
(ရာသိတဒ္ဒိတိ)၊ (နံ) သိလာ အဿ အတ္ထိတိ သေလော။ (သိလာ+ဏ)

ဗြဟ္မာဝနေ ဗြဟ္မာတိတိ ဗြဟ္မာ၊ (ဗြဟ+အ၊ ဘူဝါဒိ / ရာဇာဒိ)၊ ဗြဟ္မာ ဝနံ ဗြဟ္မာဝနံ။
ဝနပ္ပတိ ဝနပ္ပတိ၊ (နံ) ဝနေ ပတိ ဝနပ္ပတိ။ (အဂ္ဂိနှင့်အတူ ရုပ်စဉ်)
ဗန္ဓဝါ ဗန္ဓတိတိ ဗန္ဓု၊ (နံ) ဗန္ဓိယတိ သိနေဟဘာဝေနာတိ ဗန္ဓု။ (ဗန္ဓ+ဥ၊ ဓာတ်အရ
လောဘ၊ (နံ) မေတ္တာ) ၊ ဗန္ဓု ဧဝ ဗန္ဓဝေါ။ (ဗန္ဓု+အ၊ ဥကို အပြု)

အမစ္စာ အမာ သဟ ဘဝန္တိတိ အမစ္စာ။
(အမာပုဒ်+စ-ပစ္စည်း၊ ဘဝတိတဒ္ဒိတိ၊ အမာ-သဒ္ဒါ သဟတ္ထနိပါတ်)

ဗုဏ္ဏရာဇဝဂ်

အာဒိယသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၃၈)

အာဒိယာ အာဒါတဗ္ဗာတိ အာဒိယာ။
ဥဋ္ဌာနဝိရိယာဓိဂတေဟိ ဥဋ္ဌာနံ ဥဋ္ဌာနံ စ တံ ဝိရိယံ စာတိ ဥဋ္ဌာနဝိရိယံ၊

(န) ဥဋ္ဌာနသင်္ခါတံ ဝိရိယံ ဥဋ္ဌာနဝိရိယံ၊(ဋ) ကာယိကစေတသိကဝိရိယံ။

ဥဋ္ဌာနဝိရိယေန အဓိဂတာ ဥဋ္ဌာနဝိရိယာဓိဂတာ။

(န)ဥဋ္ဌာနဉ္စ ဝိရိယဉ္စ ဥဋ္ဌာနဝိရိယာနိ၊(ဋိ) ဥဋ္ဌာနအရ ကာယိကဝိရိယာ၊

ဝိရိယအရ စေတသိကဝိရိယာ၊

ဥဋ္ဌာနဝိရိယာဓိဂတေဟိ အဓိဂတာ ဥဋ္ဌာနဝိရိယာဓိဂတာ။

အာပဒါသု

အာပဇ္ဇနံ အာပဒါ။(အာ-ပဒ+အ)

(န)အဋ္ဌံ ပိဋ္ဌနံ ပဇ္ဇတိတိ အာပဒါ။ (အာသဒ္ဓေါ အဋ္ဌမ္ပိ)ထိလိင်။

သတ္တမိအနက် ဩကာဿ သတ္တမိ။

(န) လက္ခဏဝန္တကတ္တာအနက် ကာလဘာဝေသု စ။

ဥဘယေနော အဝိပုဋ္ဌိသာဇရာ-၌ ဥဘယသရုပ်

၁။ စီးပွားဥစ္စာကုန်ခမ်းခြင်း၊ ၂။ စီးပွားဥစ္စာတိုးပွားခြင်း။

မှတ်ချက်

ကျန်သဒ္ဓါသင်္ဂဟမှတ်ဖွယ်များကို စတုက္က ပတ္တကမ္မသုတ်၌ ရေးခဲ့ပြီ။

သပျရိသသုတ် (အံ၊၂။၄၀)

ပဋိပဇ္ဇ

ပိဋိ-ပဒ+တွာ၊ (န) ပဋိပဇ္ဇတိတိ ပဋိပဇ္ဇ။(ပဋိ-ပဒ+ယ+အန္တ)။

ဓမ္မဂုတ္တိ

ဂေါပတိတိ ဂုတ္တော၊ ဓမ္မံ ဂုတ္တော ဓမ္မဂုတ္တော။

သီလဝတူပပနံ

သီလဉ္စ ဝတဉ္စ သီလဝတံ၊ သီလဝတေန ဥပပနော သီလဝတူပပနော။

ဟိရိမနံ

ဟိရိယာ သမ္ပယုတ္တော မနော ဧတဿာတိ ဟိရိမနော။

နေက္ခံ

ကနတိ ဒိဗ္ဗတိတိ နိက္ခော၊ (တစ်နိက္ခဟော)

နိက္ခော အဿ အတ္တိတိ နေက္ခံ။ (နိက္ခ+ဏ)

ဓမ္မောနဒဿ

ဇာယတိတိ ဓမ္မ။ (န) ဇနိယတိတိ ဓမ္မ။ (ဇန+ဥ၊ဗုလ၊ နကို နိဂ္ဂဟိတိပြု၊

နိဂ္ဂဟိတိကို မပြု၊ သပြေပင်အနက်ဟော)

ဓမ္မုယာ နဒိ ဓမ္မောနဒိ၊(ဓမ္မု+နဒိ၊ သတ္တမိတပျရိသံ)

ဓမ္မောနဒိယံ နိဗ္ဗတ္တံ ဓမ္မောနဒိ။(ဓမ္မောနဒိ+ဏ၊ ရွှေတုံးရွှေခဲကိုကောက်)

(န)ဓမ္မောနဒေန ပကတံ ဓမ္မောနဒံ၊

(ဓမ္မောနဒိ+အ၊ ရွှေတုံးရွှေခဲဖြင့် ပြုအပ်သော တန်ဆာကိုကောက်)

ဣဒ္ဓသုတ် (အံ၊ ၂။ ၄၁)

အာယု အယန္တိ ပဝတ္တန္တိ သတ္တာ ဧတေနာတိ အာယု။ (အယ+ဣ၊ ပုံလိင်+နပုံလိင်)
မှတ်ချက် ဤသုတ်ပါဠိတော် အာယု ဂဟပတိ ဣဒ္ဓော ကန္တော-၌ အာယုသဒ္ဒါ ပုံလိင်ဟု ပြထားသည်။

အာယာစနဟေတု အာယာစိယတေ အာယာစနံ၊

အာယာစနံ စ တံ ဟေတု စာတိ အာယာစနဟေတု။

ကေန အပါဒါန်အနက်၊ နာဝိဘတ်သတ်၊ ကတ္တရိ စ-၌ စသဒ္ဒါ။
ဟာယေထ ဟာ+ဒိဝါဒိယ+ဧထ။

အာယုဿ ဝါပိ ဟေတု-၌ အာယုဿ ဟိတ်အနက်၊ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊
ဆဋ္ဌိ ဟေတုတ္ထေဟိသုတ်၊ (နံ) ဒုရန္တိကသုတ်၌ စသဒ္ဒါ။

အာယုသံဝတ္တနိကာ အာယု သံဝတ္တေတိတိ အာယုသံဝတ္တနာ၊
အာယုသံဝတ္တနာ ဧဝ အာယုသံဝတ္တနိကာ။ (ပဋိပဒါ)
(ဒါနသီလဘာဝနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်ကောက်)

သဂ္ဂံ သုဠု အဂ္ဂေါ သဂ္ဂေါ၊ (ပါဒိပုဗ္ဗပဒကမ္မစရည်း) (သကျ-၅၇)
ဥစ္စာကုလီနတံ ဥစ္စာ ကုလံ ဥစ္စာကုလံ(ဥစ္စာသဒ္ဒါနိပါတ်)၊ ဥစ္စာကုလဿ အပနံ ဥစ္စာကုလီနော၊
(နံ) ဥစ္စာကုလံ အဿ အတ္ထိတိ ဥစ္စာကုလီနော၊ (ဥစ္စာကုလ+ဤန)
ဥစ္စာကုလီနဿ ဘာဝေါ ဥစ္စာကုလီနတာ။ (သကျ-၅၇)

ပတ္တယာနေန ပတ္တေတိတိ ပတ္တယာနေ၊ (ပတ္တ+စုရာဒိ ဣယ+အာန)
ပုညကိရိယာသု ကတ္တဗ္ဗာတိ ကိရိယာ၊ ပုညာနိ စ တာနိ ကိရိယာ စာတိ ပုညကိရိယာ။
(ဒါနသီလဘာဝနာကိစ္စပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်)

အတ္တာဘိသမယော အဘိသမယနံ အဘိသမယော၊
အတ္တဿ အဘိသမယော အတ္တာဘိသမယော။

ဇိရော ဈာယတိတိ ဇိ၊ (ဈေ+ဤ၊ ဈုကို ဓပြု)
ဇိယာ ပညာယ ရာတိ ဂဏှာတိတိ ဇိရော၊
(နံ) ဇိ အဿ အတ္ထိတိ ဇိရော။ (ဇိ+ရ)၊
(ဇိ-အရ မဟာကုညာသံရှိ ပညာကောက်)

မနုပဒါယိသုတ် (အံ၊၂။ ၄၂)

မနုပဒါယိ မနာပံ ဒဒါတိတိ မနုပဒါယိ။
မနုပအရ လှူဘွယ်ဝတ္ထု၌ တည်သော အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒရုပ်။
လဘတေ မနာပံ-၌ မနုပအရ ကာမကုသလဝိပါက် ၁၆။
သာလပုပ္ဖကံ သလိယတေ ဌပိယတေတိ သာလော၊
သာလဿ ပုပ္ဖံ သာလပုပ္ဖံ၊ သာလပုပ္ဖံ ဝိယာတိ သာလပုပ္ဖကံ။
ပဋိဂ္ဂဟေသိ ပတိ-ဂဟ+ဤ၊ ဣလာ၊ ကွစိဓာတုဖြင့် ဣကို ဧပြု၊ ဤကို ရသပြု၊
ဂဒ္ဓေဘော်လာ၊ ဟကို ဒေသိုကပ်၊ သလာ၊ သကို ဣသိုကပ်၊ ပြီး။
သမ္ပန္နကောလကံ သကဇ္ဇကတ္တာ ကုစ္စိတံ လာတိတိ ကောလိ၊
(ကုသဒ္ဓုပပဒ-လာ+ဏ+ဤ၊ ဆီးပင်အနက်ဟော)
ကောလိယာ ဖလံ ကောလံ၊ (ဖလတဒ္ဓိတံ၊ ပုံ+နပုံ၊ ဆီးသီးအနက်ဟော)
သမ္ပန္နံ ကောလံ ဧတဿာတိ သမ္ပန္နကောလကံ။
နိဗ္ဗတ္တတေလကံ နိဗ္ဗတ္တပိယတေတိ နိဗ္ဗတ္တံ၊ နိဗ္ဗတ္တံ တေလံ ယဿာတိ နိဗ္ဗတ္တတေလကံ။
နာလိယာသကံ သာယတိ ပစိယတိတိ သာကံ၊(သာ+ဇ္ဈ)
(နံ) သက္ကတေ ဘောတ္တန္တိ သာကံ၊(သက+ဏ၊ပုံ+နပုံ)
နာလိယာယ သာကံ နာလိယာသာကံ။
စန္ဒနဖလကံ စန္ဒယတိ ဟိလာဒယတိ သုခံ ဥပ္ပါဒေတိတိ စန္ဒနံ၊ (စဒိ+ယု)၊ ဖလတိတိ
ဖလကံ၊(ဖလ+ဇ္ဈ)၊ စန္ဒနဿ ဖလကံ စန္ဒနဖလကံ။
အနုမောဒနိယေန အနုမောဒေတိ ဧတေနာတိ အနုမောဒနိယံ။
(အနု-မုဒ+ကာရိတ်ဏေ+အနိယ)
(မုဒဓာတ်အရ အနာဂါမ်ဥဂ္ဂသူကြွယ်၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ပီတိသောမနဿ
ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်ဉာသံသောမနဿစိတ်၊
ဏေပစ္စည်းအရ ဗုဒ္ဓ၏ ဒေသနာဉာဏ်၊
အနိယပစ္စည်းအရ သဝိညတ္တိကဝစိဘောဒသဒ္ဓရုပ်)
ဆန္ဒသာ ဆန္ဒ-တည်၊ နာသက်၊ နာကို အာပြု၊ သလာ။
(အရကား မဟာကုသိုလ်ရှိ ဆန္ဒ)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအခင်းတန်း

ခေတ္တုပမေ ခိပတိ ဧတ္ထာတိ ခေတ္တံ၊ (န) ခိတ္တံ ဝိဇံ တာယတိ ရက္ခတိတိ ခေတ္တံ၊
ခေတ္တံ ဥပမာ ယေသန္တိ ခေတ္တုပမာ။

အနုမောဒိ အနု-ဗုဒ္ဓ+ကာရိတ်ဏေ+ဤ။
အနုဂ္ဂဟိတံ န ဥဂ္ဂဟိတံ အနုဂ္ဂဟိတံ။

ကာလင်္ကတော အတ္တဘာဝဿ အန္တံ ကရောတိတိ ကာလော၊ (ကရ+ဏ)
ကာလော ကတော ယေနာတိ ကာလင်္ကတော။
(ကာလအရ.ကတော-၌ ကရဓာတ်အရ စုတိကိစ္စတပ်သောမဟာဝိညာသံ ၄)

မနောမယာ မနေန နိဗ္ဗတ္တော မနောမယော။(သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာ)
(မနအရ ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန်ကုသိုလ်စိတ်)

ကာယံ ဥပပဇ္ဇိ အရ ပဋိသန္ဓေကိစ္စတပ်သော ပဉ္စမဈာန်ဝိပါက် ဝိတက်,ဝိစာရ,ပိတိကြဉ်
အညသမာန်း ၁ဝ၊ ဝိရတိ, အပ္ပမညာကြဉ် သောဘန ၂ဝ၊ စက္ခုပညာဒ၊
သောတပညာဒ၊ ဟဒယဝတ္ထု၊ ဇီဝိတ၊ အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ် ၈။ (ဥပစယ၊သန္တတိ)

မှတ်ချက် ပုဒ်တစ်ခု၏ အရကို စိတ်(သို့မဟုတ်)စေတသိက်ကို အရကောက်ပါက ယှဉ်
ဘက်နှင့်တကွ ရနိုင်သောရုပ်တို့ကိုပါ ထည့်၍ ကောက်ပါ။

ယထာဓိပ္ပါယော အဓိပ္ပေတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပါယော၊ (အဓိ-ပ-ဣ+ဏ)
အဓိပ္ပါယဿ အနုရူပေါ ယထာဓိပ္ပါယော။
(အဓိပ္ပါယအရ မဟာကုဉာသံရှိ ဆန္ဒ၊ အရဟတ္တဖိုလ်နာမပညတ်ကို အာရုံပြု)

ဂါထာဟိ အဇ္ဈဘာသိ-သည် ဂါထာဟုဇ္ဈဘာသိ-ဟု သန္တိ မဖြစ်။ အကြောင်းကား
အဇ္ဈဘာသိ-ဟူသော အတိတ်ကြိယာ၏ အစ ဂါထာဟိ-ဟူသော နာမ်ပုဒ်၏
အဆုံး ဣသရသည် ပကတိပြုရာဌာနဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ယတ္ထုပပဇ္ဇတိအရ ပဋိသန္ဓေကိစ္စတပ်သော လူနတ်တို့၏ မဟာဝိပါက် ၈-ပါးတို့တွင်
တစ်ပါးပါး။ မင်းပုဏ္ဏားသူဌေးဟူသော လူ့ဘုံ၊ ကာမံနတ်ခြောက်ဘုံကို ယူ။
(ဥဂ္ဂသူကြွယ်အခိုက် အနာဂါမ်၊ ဥဂ္ဂနတ်သားဗြဟ္မာအခိုက် ရဟန္တာ)

ဥဒကာဠကာနိ အရဟိယတေ ပူဇီယတေတိ အာဠကံ၊(အရဟ+ဣ။ ရကို ဠပြု၊ ဟသို့ကပ်။
ပုံ+နပုံ)၊ ဥဒကံ စ တံ အာဠကံ စာတိ ဥဒကာဠကံ၊ တာနိ ဥဒကာဠကာနိ။
(အံ၊၂။၄၅)

အလဗ္ဘနိယဋ္ဌာနသုတ် (အံ၊ ၂။ ၄၇)

အလဗ္ဘနိယာနိ
ဗျာဓိယိ

လဗ္ဘနိယာနိ၊ လဗ္ဘနိယာနိ၊ န လဗ္ဘနိယာနိ အလဗ္ဘနိယာနိ။
ဗျာဓိ-ဟူသော နာမ်ပုဒ်နှောင်း ဓာတုရူပ နာမသ္မာ ကာယော စ-သုတ်ဖြင့်
ကာယပစ္စည်းသက်၊ ကာရိတ်လည်းမည်၊ က အနုဗန်ချေ၊ ဣသရမ္မ နောက်အ
ကို ချေ၊ မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေ စ သုတ်ဖြင့် ဤဝိဘတ်သက်၊ ဤကို
ရသာပြု၊ ယခွင်းချေကပ် ပြီး၏။
(ဓာတုတ္တေ နာမသ္မိ-ဟူသော မောက်သုတ်ဖြင့် (ကာယပစ္စည်းအစား) ဣပစ္စည်း
လည်း သက်နိုင်၏။ ၎င်းဣကို အယပြု၍ တွက်လေ၊ ဗျာဓိယိ ဟု မေးပါက
မိ၏ ဣကို ဤပြုရုံသာ)

အဿုတဝတော

သုတ် အဿ အတ္တိတိ သုတဝါ၊ (သုတ+ဝန္တု)
(နံ) သုဏိတိ သုတဝါ၊ (သု+တဝန္တု)၊ န သုတဝါ အဿုတဝါ။
တဿ အဿုတဝတော။

သုတ ၂-မျိုး

၁။ အာဂမသုတ။ ၂။ အဓိဂမသုတ။

ဒုဗ္ဗဏ္ဍိယံ

ဒုဗ္ဗ ဝဏ္ဏော တေဿာတိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏဿ ဘာဝေါ ဒုဗ္ဗဏ္ဍိယံ၊
(ဒုဗ္ဗဏ္ဏ+ဏျ)။ (သကျ-၅၂)

အဓိတ္တာပိ အတ္တမနာ-၌ မနအရ လောဘမုသောမနဿသဟဂုတ်စိတ်။

မိတ္တာပိ ဒုဗ္ဗနာ-၌ မနအရ ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်။

သုဗ္ဗောဟံ

မုယုနံ မောပော၊ သုဗ္ဗ မောဟော သုဗ္ဗောဟော။ (မောဟမုဒ္ဒေးရှိ မောဟ)

သဝိသေန

ကာယေ ဝိသတိ ပဝိသတိ ဗျာပေတိတိ ဝိသံ၊ (ဝိသော)
သဟ ဝိသေန ယံ (ယော) ဝတ္တတိတိ သဝိသံ။ (သဝိသော)

သောကသလ္လေန

သရတိ ဟိသတိတိ သလ္လော၊ (သရ+လ၊ ရကို လပြု၊ ပုံ+နပုံ)
သလ္လော ဝိယာတိ သလ္လော၊

သောကော စ သော သလ္လော စာတိ သောကသလ္လော။

သလ္လအရ

အနိဇ္ဈိယဗဒ္ဓရုပ် ဂဓ။ (ဥပမာနာပေက္ခ)
ဒေါသမုရိ ဒေါမနဿဝေဒနာ။ (ဥပမေယျာပေက္ခ)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

အဗ္ဗုဟိ အာ-ဝဟ+ဤ၊ ဝဒ္ဓေဘော်ပြု၊ ဝနစ်လုံးကို ဗနစ်လုံးပြု၊ အာကို အရသာပြု၊
 ဗ္ဗု၏ အကို ဥပြု၊ ဤကို ဣရသာပြု၊ ဟခွင်းချေကပ် ပြီး၏။
 (နဲ) အာ-ဗုဟ+ဤ။

ဝိသလ္လော ဝိဂတော သလ္လော ဧတဿာ(ဧတသ္မာ)တိ ဝိသလ္လော။
 သောစနာယ သုစိယတေ သောစနံ၊ တသ္မံ သောစနာယ။ (လိင်္ဂဝိပလ္လာသ)
 ဒုခိဇ် သပ္ပာတံ ဒုက္ခံ အဿ အတ္ထိတိ ဒုခိတော။(ဒုက္ခပုဒ်+ဣတပုဒ်း)
 (နဲ) ဒုက္ခံ ဣတော ဒုခိတော။(ဒုက္ခပုဒ်+ဣတပုဒ်၊ ကချေ)

ပစ္စတ္တိကာ ပဋိပက္ခံ အတ္ထယန္တိ ဣစ္ဆန္တိတိ ပစ္စတ္တိကာ။
 န ဝေဓတိအရ မဟာကုဉာသံပညာကောက်။

အတ္ထဝိနိစ္ဆယည။ အတ္ထဿ ဝိနိစ္ဆယော အတ္ထဝိနိစ္ဆယော၊
 အတ္ထဝိနိစ္ဆယံ ဇာနာတိတိ အတ္ထဝိနိစ္ဆယည။ (ဉာ+ရူ)

အဝိကာရံ ဝိကရဏံ ဝိကာရော၊ (ဒေါမနဿဝေဒနာ ကောက်)
 နတ္ထိ ဝိကာရော ဧတဿာတိ အဝိကာရံ။(မုခံ)

ဒိသ္မာ မုခံ အရ အာဂန္တုကာဘဝင်ကျ / မကျသော ဝိထိနှစ်မျိုး ချ။
 ဇပေန ဇပေနံ ဇပေါ။(ဇပ+အ)

မန္တေန မနတိ ဇာနာတိ ဓမ္မံ အနေနာတိ မန္တော။(မန+တ)
 မန္တဿ ပရိဝတ္တနံ မန္တော။

ပရက္ကမေယျ ပရသဒ္ဓါပပဒ-ကမု+အ+ဇယျ(နဲ)ပရာ-အာ-ကမု+အ+ဇယျ။
 ပဇာနေယျ အရ မဟာကုဉာသံပညာကောက်။

အဓိဝါသယေယျ အဓိ-ဝသ+ကာရိတ်ဏယ+ဇယျ။
 ကမ္မံအရ ဝဋ်ဆင်းရဲသို့ လားရောက်စေတတ်သော လောကီကုသိုလ်,အကုသိုလ်စေတနာ။

ကောသလသုတ် (အံ၊၂။၅၀)

ပသေနဒိ ပရဿ သေနာ ပရသေနာ၊ ပရသေနံ ဇိနာတိတိ ပသေနဒိ။
 (ပရသေန-ဇိ+အ၊ ဇကို ဒပြု)
 (နဲ) ပသေန သြဒနသုပဗျဉ္ဇနာဒိ ဒိယတိ ယဿာတိ ပသေနဒိ။

(ပဿန+ဒါ+အ၊ သတစ်လုံး ကို ချေ၊ ဒါ၏ အာကို ဣပြ)

ကောသလော ကောသလရဋ္ဌဿ အဓိပတိ ကောသလော။
 မဇ္ဈိကာဒေဝိ ကာလင်္ကာတာအရ မနောဒွါရိကမရဏာသန္တဝိထိချ။
 ကာလံအရ စုတိကိစ္စတပ်သော မဟာဝိပါကံ ၈-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး၊
 ယင်းစုတိ၏နောက်အနန္တရစိတ်- ငရဲပဋိသန္ဓေစိတ် ကောက်။
 ဒုက္ခိ-၌ ဒုက္ခအရ ဒေါသမူရိ ဒေါမနဿဝေဒနာကောက်။
 ဒုဗ္ဗနော-၌ မနအရ ဒေါမနဿဝေဒနာပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ်။

နာရဒသုတ် (အံ၊ ၂။ ၅၀)

နာယတိ နာဒိဝါဒိယ+တိ၊ (နံ) နဟာဓာတ်+ဒိဝါဒိယ+တိ၊ ဓာတွန်မချေရာ၊ န-၏
 အကိုချေ၊ နနောက် ဟသို့ကပ်ပြီး၏။
 ဝိလိမ္မတိ ဝိ-လိပ+ရဓာဒိအ+တိ။
 အဇ္ဈောမုစ္ဆိတော ဩမုစ္ဆံ ဩမုစ္ဆာ၊ ဩမုစ္ဆံ ဣတော ပတ္တောတိ ဩမုစ္ဆိတော။
 (ဩမုစ္ဆာပုဒ်+ဣတပုဒ်၊ ဒုတိယာတပျရိသ်)
 ဩမုစ္ဆာ သဉ္ဇာတာ ယဿာတိ ဩမုစ္ဆိတော။ (ဩမုစ္ဆာပုဒ်+ဣတပစ္စည်း
 အဿတ္တိတဒ္ဓိတ်)၊ (နံ) ဩမုစ္ဆတိတိ ဩမုစ္ဆိတော။ (အဝ-မုစ္ဆ+တံ၊ ကတ္တု
 သာဓကိတ်)၊ အဓိမတ္တာယ ဩမုစ္ဆိတော အဇ္ဈောမုစ္ဆိတော။ (တဏှာ)
 (သကျ-၄၃)၊ အဓိ-အဝ-မုစ္ဆာ+ဣတ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။
 အာယသာယ အယတိ နာနာကမ္မာရကိစ္စေသု ယောဂံ ဂစ္ဆတိတိ အယော၊
 အယသာ နိပ္ပနာ အာယသာ။
 (အယ+ဏ၊ သသရေ ဝါ ဂမော-၌ ဝါသဒ္ဓါဖြင့် သလာ)
 တေလဒေါဏိယာ ဒဝတိ ဝဟတိတိ ဒေါဏိ(ဒု+ဏိ၊ ထိလိင်၊ ဣကာရန္တု)(နံ) ဒုဏတိ ဟိသတိတိ
 ဒေါဏိ။ (ဒုဏ+အ၊ ဤ၊ ဤကာရန္တု ဣတ္ထိလိင်)၊ တေလေန ပူရဏာ ဒေါဏိ
 တေလဒေါဏိ။
 မဟစ္စာ မဟတိ-တည်၊ နာ သက်၊ အမာပတော သို့ သွာနံ ဝါ- ၌ အာပတော-ဟု
 သောယောဂဝိဘာဂဖြင့် နာကို အာပြု၊ ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါဖြင့် အာကြောင့်

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဤကို ယပြု၊ တျကို စပြု၊ စဒွေဘော်လာ၊ စွကို အာ-ကပ်၊ ပြီး၏။ (သကျ၊ ၅၄။) (မဟာစွာ-သည် ပုံလိင်မှ ဣတ္ထိလိင်သို့ ပြောင်းနေသော လိင်ဝိပလ္လာသပုဒ် ဖြစ်သည်)

ယာဝတီကာ ယာဝ-ပရိမာဏာ အဿ အတ္ထိတိ ယာဝတီကာ၊ (ဘူမိ) ယာဝပုဒ် + ဇာိက၊ အာ၊ တ-လာ)

ဓမ္မပရိယာယော ပရိဗျတ္တံ အတ္ထံ အယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဗုဒ္ဓန္တိ ဧတေနာတိ ပရိယာယော၊ ဓမ္မော ပရိယာယော ဓမ္မပရိယာယော။

သောကသလ္လဟရဏော သောကသလ္လံ ဟရတိတိ သောကသလ္လဟရဏော။ ဟရဓာတ် အရ ဓမ္မဒေသနာဟူသော သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဓရပ်။ (မှချတ္ထ) မဟာကု ဉာသံ ပညာ။ (ဖလူပစာရတ္ထ)

သောကသလ္လပဟိနာ ဌိ ဟာဓာတ်အရ မဟာကု ဉာသံရှိ ပညာ၊

တပစ္စည်း အရ ဒေါသမူရှိ ဒေါမနဿဝေဒနာ။

မှတ်ချက် မုဏ္ဍမင်းသည် ရှင်နာရဒ၏ သောကသလ္လဟရဏအမည်ရသောတရားကို နာယူရ၍ နတ်ပြည်ရောက်သည်)

ဒုတိယပဏ္ဍာသက

နိဝရဏဝဂ်

အာဝရဏသုတ် (အံ၊ ၂။ ၅၆)

အာဝရဏာ အာဝရန္တိတိ အာဝရဏာ။

နိဝရဏာ နိဝါရယန္တိတိ နိဝရဏာ။

အာဝရဏ၊ နိဝရဏ နှစ်ပါးအထူး

(၁) ကုသိုလ်ဖြစ်ခွင့်ကို ဦးစွာပထမတားမြစ်ခြင်းသည် အာဝရဏ။

(၂) ကုသိုလ်ဖြစ်ခွင့်ကို အကြွင်းမဲ့တားမြစ်ခြင်းသည် နိဝရဏ။

အဇ္ဈာရဟာ စေတော အဇ္ဈာရဟန္တိတိ အဇ္ဈာရဟာ။

ဒုဗ္ဗလိကရဏာ ဒုဗ္ဗလံ ကရောန္တိတိ ဒုဗ္ဗလိကရဏာ။ (ဒုဗ္ဗလနောင် စိပစ္စည်းသက်)

ပညာယ အရ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာ။ (အနုပ္ပန)

(န) ဈာန်ဝိပဿနာရှိပညာ၊ အဘိညာဉ်ပညာ။ (ဥပ္ပန)

မနုဿဓမ္မော

မနုဿာနံ ဓမ္မော မနုဿဓမ္မော။

(နံ) ဘာဝနာမနုဿိကာရေန ဝိနာ ပကတိယာ မနုဿေဟိ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗော
ဓမ္မော မနုဿဓမ္မော။ (နံ) မနုဿံ မနုဿတ္တဘာဝံ အာဝဟော ငါ ဘ
မနုဿဓမ္မော။ (အံ၊ ဋီ၊ ၂၂) မဟာကုသိုလ်ကောက်။

အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော

ဇာနာတိတိ ဉာဏံ၊ ပဿတိတိ ဒဿနံ၊ ဉာဏဒ္ဓ တံ
ဒဿနဒ္ဓာတိ ဉာဏဒဿနံ၊ ဉာဏဒဿနမေဝ ဝိသေသော ဉာဏဒဿန
ဝိသေသော၊ အလံ အရိယာယ အလမရိယော၊ အလမရိယော စ သော
ဉာဏဒဿနဝိသေသောစာတိ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော။
(အံ၊ ဋီ၊ ၂၂) (ဤ၌ လောကုတ္တရာဓမ္မကို ယူ)

ပဗ္ဗတေယျာ

ပဗ္ဗတတော ပဘဝါ ပဗ္ဗတေယျာ။

ဟာရဟာရိနိ

ဟာရိတဗ္ဗောတိ ဟာရော၊ ဟာရံ ဟာရတိတိ ဟာရဟာရိနိ။

နဂံလမုခါနိ

ဘူမိံ နဂံ ကရောန္တော လုနာတိတိ နဂံလံ၊
နဂံလာနိ ဝိယာတိ နဂံလာ၊ (မြောင်း)
(နံ) နဂံလေဟိ ခတော နဂံလာ၊ (မြောင်း) နဂံလာနံ မုခါနိ နဂံလမုခါနိ။

ဗျာဒိဇ္ဇော

အာဒိယတိတိ အာဒိဇ္ဇော၊ ဝိဝိဓံ အာဒိဇ္ဇော ဗျာဒိဇ္ဇော။

အကုသလရာသိသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၅၇)

ဟာယံ

ဟိ+အယံ၊ (ဟိနိပါတ် အနက်မရှိ)

အကုသလရာသိ

ရာသိယတိ အဿာဒနဝသေန သမောသရိယတိတိ ရာသိ၊ (ပုံလိင်)
အကုသလာနံ ရာသိ အကုသလရာသိ။ (နိဝရဏ ငါးပါးကောက်)

ပဓာနိယဂံသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၅၇)

ပဓာနိယဂံနိ

ပဒဟိယတေ ပဓာနံ၊ ပဓာနံ အဿ အတ္ထိတိ ပဓာနိယော၊ (ပဓာန+ဣကာ၊
ကကို ယပြု၊) ပဓာနိယဿ (ဘိက္ခုနော) အင်္ဂါနိ ပဓာနိယဂံနိ။

သဒ္ဓေါ

သဒ္ဓါ အဿ အတ္ထိတိ သဒ္ဓေါ၊ (ဩကပ္ပနသဒ္ဓါကောက်)

သဒ္ဓါသရုပ်

၁။ အာဂမသဒ္ဓါ ၂။ အဓိဂမသဒ္ဓါ ၃။ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ ၄။ ပဿာဒသဒ္ဓါ။
ဤသုတ်၌ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါကိုယူ။

ဗောဓိ အရ

အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကောက်။ (သကျ၊ ၄၉)

- အပ္ပါဗာဓော အာဗာဓေတိတိ အာဗာဓော၊ နတ္ထိ အာဗာဓော ဧတဿာတိ အပ္ပါဗာဓော။
 အပ္ပါတကော အာတကံတိ ကိစ္ဆေန ဇီဝတိ ဧတေနာတိ အာတကော၊
 နတ္ထိ အာတကော ယဿာတိ အပ္ပါတကော။
 (အပ္ပသဒ္ဒါ အဘာဝအနက်ဟော)
- သမဝေပါကိနိ ဝိပစ္စနံ ဝိပါကော၊ ဝိပါကော ဧဝ ဝေပါကော၊ (သုတ္တ ဇာ)
 သမံ (သမော) ဝေပါကော သမဝေပါကော၊
 သမဝေပါကော ဧတိဿာ အတ္ထိတိ သမဝေပါကိနိ။ (သမဝေပါက+ဤ+ဣနိ)
- ဂဟဏီ ဘုတ္တာဟာရံ ဂဏှာတိ ဓာရေတိတိ ဂဟဏီ။ (ကမ္မဇတေဇောဓာတ်ရ၏)
 (သကျ၊ ၄၉)
- နာစူဏှာယ န+အတိ+ဥဏှာယ။
- ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ ဒုက္ခဿ ခယော ဒုက္ခက္ခယော။
 ဒုက္ခက္ခယံ ဂါမေတိတိ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိ။ (ဝိပဿနာပညာကိုသာ ကောက်)
- မှတ်ချက် ဤသုတ်လာ အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူကို စူဠသောတာပန်ဟုခေါ်။
 (အံ၊ ငြိ၊ ၂၄)
- သမယသုတ် (အံ၊ ၂။ ၅၈)
- ဗျာဓိတော ဝိဝိဓံ ဒုက္ခံ အာဒဟံတိ ဝိဒဟတိတိ ဗျာဓိ၊ (ဝိ-အာ-ဓာ+ဣ၊ ပုံလိင်)
 (နံ) ဝိဇ္ဈတိတိ ဗျာဓိ၊ (ဝိဓ+ဣ၊ အ-လာ)
 (နံ) ဝိဝိဓာ အာဓယော မနောပိဋ္ဌာ ယသိန္တိ ဗျာဓိ၊ (ဝိ+အာဓိ+ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊)
 ဗျာဓိ သဗ္ဗာတော အဿ အတ္ထိတိ ဗျာဓိတော။ (ဗျာဓိ+ဣတ)
- ဒုဗ္ဗိက္ခံ ဘက္ခိတဗ္ဗာတိ ဘိက္ခာ။ (ဘက္ခ+အ၊ အာ၊ ဣပြ) ကမ္မဿာနေကိတိ၊
 ဘိက္ခုနံ အယံ ဘိက္ခာ၊ (ဘိက္ခု+ဇာ+အာ၊ တဒ္ဓိတိ)
 ဘိက္ခာယ အသမိဒ္ဓိ ဒုဗ္ဗိက္ခံ၊ (ဝိဇိတံ)၊ (နံ) ဒုလ္လဘာ ဘိက္ခာ ယတ္ထာတိ ဒုဗ္ဗိက္ခံ။
- ဥဇ္ဈေန ဥဇ္ဈနံ ဥဇ္ဈော၊ (ဥဗ္ဗိ+အ၊)
- ပဂ္ဂဟေန ပဂ္ဂယုတိတိ ပဂ္ဂဟော၊ (နံ) ပဂ္ဂယုတိ ဧတေနာတိ ပဂ္ဂဟော။
- နသုကရံ သုခေန ကရိယတေတိ သုကရော၊
 နတ္ထိ သုကရဘာဝေါ ဧတ္ထာတိ နသုကရံ။ (ဝိဇိတံ)

စာစပ် ပဂ္ဂဟေန-ကို ဥဉ္ဇေန၌ ကရိုဏ်း၊ ကရိုဏ်း၏ကြိယာအဖြစ်ဖြင့် စပ်။
 ဥဉ္ဇေန-ကို ယာပေတံ၌ ကရိုဏ်း၊ ကရိုဏ်း၏ကြိယာ အဖြစ်ဖြင့်စပ်။
 အဋ္ဌဝိသင်္ကောပေါ အဋ္ဌန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧတ္ထာတိ အဋ္ဌဝိ။ (အဋ္ဌ+အဝ+ဤ)

(နံ) အဋ္ဌာ အဝယော သေလာ ဧတ္ထာတိ အဋ္ဌဝိ။ (အဋ္ဌ+အဝိ)
 (သတ္တမိဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ ဣကာရန္တ၊ ဤကာရန္တ၊ ထိလိင်)
 အဋ္ဌဝိယာ သင်္ကောပေါ အဋ္ဌဝိသင်္ကောပေါ။ (စိတ္တုတြာသာယ)

စက္ကသမာရဋ္ဌာ သမာရဟန္တိတိ သမာရဋ္ဌာ၊

စက္ကံ သမာရဋ္ဌာ စက္ကသမာရဋ္ဌာ။

ယုဝါ ယဝတိ မိဿိဘဝတိတိ ယုဝါ။

(ယု+မိဿနေ+အ၊ ဥဝါဒေသော သိဿာကာရော)

သုသု သသတိ ဇီဝတိတိ သုသု။ (သသ+ဥ)

(နံ) အတရိတိ သုသု။ (တရဏကို သုသုပြု)

ဝယသာ ဝယတိ ပရိဟာနိ ဂစ္ဆတိတိ ဝယော။ (အရူယ်) (ဝယ+အ)

မာတာပုတ္တသုတ် (အံ၊ ၂။ ၅၉)

အညမညဿ အည-တညံ၊ ဆဋ္ဌိ သသက်၊ သ-လာ၊ သဗ္ဗာဒိနံ ဝိတိဟာရေ မောဂ်သုတ်ဖြင့်
 အညဿ အညဿဟု ဒွိရုပ်ပြု၊ သျာဒိလောပေါ ပုဗ္ဗသေသကဿသုတ်ဖြင့်
 ရှေ့အညဿ၌ သာကိုချေ၊ မ-လာ၊ အညမညဿပြီး၏။
 ကံအနက်၊ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊ (သကျ၊ ၃၉)

ဒဿနကာမာ လောဘမုရိ ဆန္ဒ၊ (ကာမဇောမနောဒွါရ ဝိထိချ၊) (သကျ၊ ၃၉)

ဩတိဏ္ဏစိတ္တာ ဩတရတိတိ ဩတိဏ္ဏံ၊ (ဓာတ်အရ၊ ပစ္စည်းအရ လောဘမူစိတ်)

(နံ) ဩတရိယတိတိ ဩတိဏ္ဏံ။

(တရဓာတ်အရ ရာဂ၊ တပစ္စည်းအရ လောဘမူစိတ်)

ဩတိဏ္ဏံ စိတ္တံ ယေသန္တိ ဩတိဏ္ဏစိတ္တာ။

ဒုဗ္ဗလျံ နတ္ထိ ဗလံ ယဿာတိ ဒုဗ္ဗလော၊ ဒုဗ္ဗလဿ ဘာဝေါ ဒုဗ္ဗလျံ။

(သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကု)

မေထုနံ ဓမ္မံ အရ ကာယဝိညာတ်နှင့် လောဘမူစိတ္တုပြု၍။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ပဋိသေဝိသု-၌ အန္တတ်အရ ကာယဒွါရိကဝိထိချ။ ဗာဟုတ်အရ မနောဒွါရိကဝိထိချ။
သာရဇ္ဇတိ သံ-ရန္တ+ယ+တိ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ချေ၊ အကို ဒီယပြု၊ န ချေ၊ ဗျကို ဖြေ၊ ဒွေဘော်
လာ။ (နဲ)သာရဇ္ဇ နာမဓာတ်နှောင် ဣပစ္စည်းသက်၊ တိဝိဘတ်သက်၊ ဣကို
အယပြု၊ ယ ချေ။

ရဇနိယံ ရဇ္ဇတိတိ ရဇနိယံ။ (ရန္တ+အနိယ)
ကမနိယံ ကာမိယတေတိ ကမနိယံ။ (ကမ္ပ+အနိယ၊ ဘူ၊ စု)
မဒနိယံ မဒယတိတိ မဒနိယံ။ (မဒ+ကာရိတ် ဣ+အနိယ)

(နဲ) မဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ မဒနိယံ။ (မဒ+အနိယ)
(နဲ) မဒနဿ ဌာနံ မဒနိယံ။ (မဒန+ဣယ၊ ဤပြု)

ဂထိတာ ဂန္တိယတိတိ ဂထိတာ။
(ဂန္တ+တ၊ န-ချေ၊ ဣ-လာ၊ အန္တတ်အရ တဏှာကောက်)

မုစ္ဆိတာ မုစ္ဆိသူတိ မုစ္ဆိတာ။ (တဏှာကောက်)

အဇ္ဈောသန္နာ အဇ္ဈောသိဒန္တိတိ အဇ္ဈောသန္နာ၊ (အဓိ-အဝ-သဒ+တ)

ဣတ္ထိရူပဝသာနဂါ ဣတ္ထိယာ ရူပံ ဣတ္ထိရူပံ၊ ဣတ္ထိရူပဿ ဝသော ဣတ္ထိရူပဝသော၊
အနဂစ္ဆန္တိတိ အနဂါ၊ ဣတ္ထိရူပဝသံ အနဂါ ဣတ္ထိရူပဝသာနဂါ။ (တဏှာ)

ဥဂ္ဂါတိတာ ဥဒ္ဓံ ဟနတိ ဂစ္ဆတိတိ ဥဂ္ဂါတိတာ။ (ဣတ္ထိ)

သမန္တပါသော ပသန္တိ ဗန္တန္တိ သတ္တေ ဧတေနာတိ ပါသော၊ (ပသ+ဏ၊ ကျော့ကွင်း)
ပါသော ဝိယာတိ ပါသော၊ (မိန်းမ)၊ သမန္တတော ပါသော သမန္တပါသော။

အသိဟတ္ထော အဿတေ ခိပိယတေတိ အသိ၊ (အသု+ဣ)
(နဲ) အာ ကောဓဝသေန သယတိ ဆိန္ဒတိတိ အသိ၊ (အာ-သိ+ဣ)
အသိ ဟတ္ထသိ ယဿာတိ အသိဟတ္ထော။

ပိသာစော ပိသိတံ မံသံ အသတိ ဘက္ခတိတိ ပိသာစော။
(ပိသိတအသ-ဟုဆိုလိုလျက် ပိသိတကို ပိပြု၊ အသကို သာစပြု)

သိတေန အရ လောဘမူသောမနဿ (၄)ပါး။

မဉ္ဇုနာ မနော ဇေတိ ယသိန္တိ မဉ္ဇု။ (မန-ဇု+ကိ၊ န ချေ၊ နပုံလိင်)

ကာမောယဝုဋ္ဌာ ကာမေတိတိ ကာမော၊ (ကိလေသကာမ)

ဩတ္တရိတွာ ဟရတိတိ ဩယော၊ (အဝ-ဟရ+အ၊ ဟရကို ယပြု၊)

(နံ) ဩတ္တရိတွာ ဟနတိတိ ဩယော၊

(အဝ-ဟန+အ၊ ဟနကို ယပြု၊ ကိလေသကာမကောက်)

(နံ) ဟေဋ္ဌာ ကတွာ ဟနတိ ဩသိဒါပေတိတိ ဩယော၊ (ရေအလျဉ်)

ဩယော ဝိယာတိ ဩယော၊ (ကိလေသကာမကောက်)

ကာမော ဧဝ ဩယော ကာမောယော၊

ကာမောယေန ဝုဋ္ဌာ ကာမောယဝုဋ္ဌာ။

(ဩဃအရ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟသုံးပါးလုံးကောက်သင့်သော်လည်း ဤ၌ လောဘနှင့်ဆိုင်သောကြောင့် ဩဃအရ လောဘ (ကိလေသကာမ)ကိုသာ ကောက်သည်။

အပရိဇာနတံ

ပရိဇာနန္တိတိ ပရိဇာနန္တော၊

န ပရိဇာနန္တော အပရိဇာနန္တော၊ တေသံ။

သွာသိဒိတော

သုဋ္ဌ၊ အာသိဒိတဗ္ဗော ဥပဂန္တဗ္ဗောတိ သွာသိဒိတော။ (သု-အာ-သဒ+တ)

ဘဝါဘဝံ

န (ဝုဒ္ဓိ) ဘဝေါ အဘဝေါ၊ (အသဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓိအနက်ဟော)

ဘဝေါ စ အဘဝေါ စ ဘဝါဘဝေါ။

အကုတောဘယာ ကုတော ကုတောစိ ဘယံ ကုတောဘယံ၊ (အလုတ္တတပျုရိသံ)

နတ္ထိ ဧတေသံ ကုတောဘယန္တိ အကုတောဘယံ။ (သံကျ၊ ၃၉)

တေ အရ

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိထိစိတ် (၄၄)၊ ကာမသုဂတိ ၇၊ ရူပ ၁၅၊ အရူပ ၄။

ပါရဂံတာ

ပါရံ ပရိယန္တံ နိဗ္ဗာနံ ဂတာ ပါရဂံတာ။ (ပါရ အရ နိဗ္ဗာန်။ သကျ၊ ၃၉)

(ဂမုဓာတ် အရ အရဟတ္တမဂ် / ဖိုလ်ကောက်)

အာသဝက္ခယံ အရ အရဟတ္တဖိုလ်၊ ပတ္တာ အရ အရဟတ္တမဂ်၊ (အရဟတ္တမဂ္ဂဝိထိချ)

ဥပဇ္ဈာယသုတ်(အံ၊ ၂။၆၁)

သကံ

သဿ အယံ သကော။

မဓရကဇာတော မဓရကော မဓရကဘာဝေါ ဇာတော သပ္ပာတော အဿာတိ

မဓရကဇာတော။

န ပက္ခာယန္တိ

ပ-ခေ+အန္တိ၊ ဧကို အာယပြု။

ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဓါရဿ ဘောဇနေ အမတ္တညုနော-ဟု ဝါကျသာ
ရှိ၍ သမာသ် မရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း

- (၁) သမာသ်စပ်သော ပြယုဂ်ပုံစံမရှိနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊
- (၂) ဝိဘာသာ ရုက္ခတိဏ-စသောသုတ်၌ ဝိဘာသာသဒ္ဓါက တားမြစ်သော
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (၃) သမာသ်ပြီးသောအခါ ဝါကျ၏အနက်ကို မသိစေ
နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။

ဇာဂရိယံ ဇာဂရတိ(ဇာဂရောတိ)တိ ဇာဂရော၊ ဇာဂရဿ ဘာဝေါ ဇာဂရိယံ။
(ဇာဂရ+ဏျ၊ တေသုဝုဒ္ဓိဖြင့် ယကြောင့် ဣလာ)

ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ရတ္တိယာ ပုဗ္ဗံ ပုဗ္ဗရတ္တံ၊ ရတ္တိယာ အပရံ အပရရတ္တံ၊ ပုဗ္ဗရတ္တဉ္စ အပရရတ္တဉ္စ
ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ။

ဗောဓိပက္ခိယာ ဗောဓိဿ ပက္ခော ဗောဓိပက္ခော၊ ဗောဓိပက္ခေ ဘဝါ ဗောဓိပက္ခိယာ။
(ဗောဓိ-အရ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကောက်)

ယဿတ္ထာယ ဆဋ္ဌိသ(နံ)စတုတ္ထိသ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ကောက်။

ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ စရိတဗ္ဗန္တိ စရိယံ(စရ+ဏျ)
ဗြဟ္မံ စရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ(အရိယာမဂ်)၊ (နံ)ဗြဟ္မံနံ စရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ၊
ဗြဟ္မစရိယဿ ပရိယောသာနံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ။(အရဟတ္တဖိုလ်)

အဘိညာ သစ္စိကတွာံ အရ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော မဟာကြိညာသံရှိ ပညာ။
(ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိချ)

ဥပသမ္ပန္န ဝိဟာသိ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိဝိထိချ။

အတ္တညာသိ အဘိ-ဉာ+နာ+ဤ၊ နာကို ချေ။ ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိချ။

အဘိဏှပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗဋ္ဌာနသုတ် (အံ၊၂၊၆၃)

ဧရာဓမ္မော ဧရာ ဓမ္မော ယဿ မယုန္တိ ဧရာဓမ္မော။ *
 အဘိဏှံ နိပါတ်ပုဒ်၊ သတ္တမိဝိဘတ်သက်၊ သဗ္ဗာသမာဝုသော-ဖြင့် ချေ။
 ကမ္မဿကော သဿ အတ္တနော ဣဒံ သက်၊ (သ+က၊ဣဒံတဒ္ဓိတ်)
 ကမ္မံ သက် ယဿ မယုန္တိ ကမ္မဿကော။

ကမ္မဒါယာဒေါ ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒါယံ၊ ကမ္မေန ဒါယံ ကမ္မဒါယံ၊ (န) ကမ္မဿ ဒါယံ ကမ္မဒါယံ၊
ကမ္မဒါယံ အာဒိယာမိတိ ကမ္မဒါယာဒေါ။ (ဒါယံ-၌ ဓာတ်အရ လောကီကု
အကုစေတနာ၊ ဣပစ္စည်းအရ လောကီဝိပါက်စိတ္တုပ္ပါဒ်)

ကမ္မယောနိ ယဝတိ ဖလံ သဘာဝတော၊ ဘိန္နုဗ္ဗိ အဘိန္နု ဝိယ မိဿိတံ ဟောတိ ဧတေနာတိ
ယောနိ၊ (ယု+ဏိ)၊ ကမ္မံ ယောနိ ယဿ မယုန္တိ ကမ္မယောနိ။

ကမ္မဗန္ဓု မမတ္တဝသေန ဗဇ္ဈတိ သမ္မဇ္ဈတိတိ ဗန္ဓု၊ ကမ္မံ ဗန္ဓု ယဿ မယုန္တိ ကမ္မဗန္ဓု။
ကမ္မပ္ပဋိသရဏော ကမ္မံ ပဋိသရဏံ ယဿ မယုန္တိ ကမ္မပ္ပဋိသရဏော။

ယောဗ္ဗနမဒေါ ယောဗ္ဗနံ အာရဗ္ဗ ဥပ္ပန္နော မဒေါ ယောဗ္ဗနမဒေါ။ (မာန)
သဗ္ဗသော ဝါ ပဟိယတိ ပ-ဟာ+ယ+ဝော။

(ဓာတ်အရ မဟာကုဉ္ဇသံရှိ ပညာ၊ ပစ္စည်းအရ မာနစေတသိက်)

မဂ္ဂေါ သဉ္ဇာယတိ အရ အောက်မဂ်သုံးပါး။

တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတိ-၌ မဂ္ဂံ အရ အထက်မဂ်သုံးပါး။

တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလိကရောတိ

တစ်ကြိမ်ဖြစ်ပြီးသော လောကုတ္တရာမဂ်သည် နောက်ထပ်ဖြစ်ရိုးမရှိသော
ကြောင့် ဖြစ်ပြီးသော လောကုတ္တရာမဂ်ကို နောက်ထပ်မှီဝဲခြင်း ဖြစ်ပွားစေခြင်း၊
ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုခြင်းကိစ္စများ မပြုလုပ်နိုင်။
ထို့ကြောင့် ဒုတိယလောကုတ္တရာမဂ်စသည်ကို ဖြစ်စေခြင်းကိုပင် အာသေဝတိ
ဘာဝေတိ ဗဟုလိကရောတိ-ဟု ဆိုသည်။

ဗျန္တိ ဟောတိ ဝိဂတော အန္တော ဗျန္တော၊ ဗျန္တော အဿ အတ္ထိတိ ဗျန္တိ။
သဗ္ဗသော ပဟိယန္တိ ဓာတ်အရ မဂ်၊ ပစ္စည်းအရ သံယောဇဉ်။

နိရုပဓိ ဥပဓိယတိ သုခံ ဧတ္တာတိ ဥပဓိ၊ (ကာမူပဓိ)
နတ္ထိ ဥပဓိ ယဿာတိ နိရုပဓိ။ (အရဟတ္တဖိုလ်)

ဥပဓိ (၄)ပါး ၁။ ကာမူပဓိ၊ ၂။ ခန္တူပဓိ၊ ၃။ ကိလေသုပဓိ၊ ၄။ အဘိသင်္ခါရူပဓိ။

နေက္ခမ္မံ အရ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ (န) နိဗ္ဗာန်။

ဒဠှံ ဒဠှံ-ဟု ဖြစ်သင့်လျက် ဆန်းဂိုဏ်းစောင့်လိုသောကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ချေ။

သဗ္ဗေ မဒေ အရ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်လေးပါးရှိ မာန၊ (သကျ၊ ၂၁)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

အနိဝတ္တိ ဘဝိဿာမိ အရ မဆုတ်နှစ်ခြင်း(၃)မျိုး

- (၁) ရဟန်းအဖြစ်မှ မဆုတ်နှစ်ခြင်း၊
- (၂) ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးခြင်းမှ မဆုတ်နှစ်ခြင်း၊
- (၃) သဗ္ဗညုတဉာဏ်မှ မဆုတ်နှစ်ခြင်း။

ဗြဟ္မစရိယပရာယဏော ဗြဟ္မစရိယံ ပရာယဏံ ယဿာတိ ဗြဟ္မစရိယပရာယဏော။
(ဗြဟ္မစရိယ အရ အရိယာမဂ်)

လိစ္ဆဝိကုမာရကသုတ်(အံ၊၂။၆၆)

ဒိဝါဝိဟာရံ တဒတ္ထသမ္ပဒါန်အနက်၊ ဒုတိယာအံဝိဘတ်၊ စတုတ္ထဈာန်နှင့် ယှဉ်သော
အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိဝိထိချ။

ကုက္ကုရသံဃပရိဝုတာ ကုကတိ အာဒဒါတိတိ ကုက္ကုရော၊
ကုက္ကုရာနံ သံဃော သမူဟော ကုက္ကုရသံဃော၊
ကုက္ကုရသံဃေန ပရိဝုတာ ကုက္ကုရသံဃပရိဝုတာ။

လိစ္ဆဝိ ဆာဒယတိတိ ဆဝိ(ဆဒ+ရဝိ)၊ နတ္ထိ ဆဝိယော ယေသန္တိ လိစ္ဆဝိ။
(နံ) လိနာ အပါကဠာ ဆဝိယော ဖယသန္တိ လိစ္ဆဝိ။

ပဉ္စလိကာ ပဂ္ဂဟိတော အဉ္စလိ ယေသန္တိ ပဉ္စလိကာ။(သမာသန္တကပစ္စည်း)
ဇောယတိ ဂမနံ-ဧတာယာတိ ဇော၊

ဇောယ ဟိတော ဝိဟာရောဇောဝိဟာရော။
(နံ) ဇောသု ဥပ္ပန္နကိလမထဝိနောဒနတ္ထော ဝိဟာရော ဇောဝိဟာရော။
ကံအနက် (နံ) ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ (နံ) တဒတ္ထသမ္ပဒါန်အနက်၊ အံဝိဘတ်။

အပါနဘော အနဘဝနံ ဝဗုနံ အနဘော၊(အန-ဘူ+အ)
အနဘတော အပေတော အပါနဘော။(မာန)

ပဟိယန္တိ ပ-ဟိ+ကံဟောယ+အန္တေ။

ဗဒရာ ဗဒရိယာ အယံ ဗဒရော။(ဗဒရိ+ဏ)
(နံ)ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဗဒရော။(ဝဒိ+အရ၊ဝဒကို ဗဒဖြ)

မောဒကော မောဒတိ ဧတေန တဒတ္ထိကာတိ မောဒကော။

ပစ္ဆာလိယံ ပစ္ဆာ+အာလိယံ-ဟုဖြတ်၊ ပစ္ဆာ-ကို ဂနာ-ဟူသော ပါဠိသေသ၌
အာဓာရ+အာဓာရိစပ်။

ရ၌ကော ရ၌ ဘုဂ္ဂတိတိ ရ၌ကော။
 ပေတ္တနိကော ပိတရာ ဒတ္တံ သာပတေယျံ ဘုဂ္ဂတိတိ ပေတ္တနိကော။
 (ပိတု+ဏိက၊ ဥကို အပြု၊ တံဒွေဘော်လာ၊ နိလာ၊ ဝုဒ္ဓိပြု၍ ပေတ္တနိက၊
 နကို ဣပြန်လျှင် ပေတ္တဏိက- ဟု ဖြစ်၏။ (သကျ+၆၁)
 ဂါမဂါမဏိကော အတ္တဧနော ရုစိဝသေန ဂါမံ ဂါမကိစ္စံ နေတိတိ ဂါမနိယော၊ (ဂါမ-နိ+ကျ)
 ဂါမနိယော ဧဝ ဂါမဏိကော၊ (န-ကို ဣ-ပြု၊ ယ-ကို က-ပြု)
 ဂါမာနံ ဂါမဏိကော ဂါမဂါမဏိကော။

ပူဂါမဏိကော ပူဂဿ ဂါမဏိကော ပူဂါမဏိကော။
 ခေတ္တကမ္မန္တသာမန္တာ ကရိယတေတိ ကမ္ပံ၊ ကမ္မမေဝ ကမ္မန္တံ၊ (တဗ္ဗော)
 ကမ္မန္တံ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ ကမ္မန္တာနိ၊
 (နံ) ကရောန္တိ ဧတ္တာတိ ကမ္မာနိ၊ ကမ္မာနိ ဧဝ ကမ္မန္တာနိ၊
 ခေတ္တာနိ စ တာနိ ကမ္မန္တာနိ စာတိ ခေတ္တကမ္မန္တာနိ၊
 ခေတ္တကမ္မန္တာနံ သာမန္တာ ခေတ္တကမ္မန္တသာမန္တာ၊
 ခေတ္တကမ္မန္တသာမန္တာနံ သာမိဧနော ခေတ္တကမ္မန္တသာမန္တာ။ (တဒ္ဓိတ်ပုဒ်ကြံ)

သဗျောဟာရ သံ-ဝိ-အဝ-ဟရ+ဏံ = သံ-၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ချေ၊ ဝိ၏ ဣကို ယ၊ဝကို ဗ၊
 အဝကို သြပြုလျှင် သဗျောဟာရ ပြီး၏။
 ကိစ္စကရော ကိစ္စာနိ ကရောတိတိ ကိစ္စကရော။
 ပုဇ္ဇော ပုဇ္ဇေတဗ္ဗောတိ ပုဇ္ဇော။ (ပုဇ+ကျ)

ပထမဒုတိယဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတသုတ် (အံ၊ ၂။ ၆၉)
 ဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတော ဝုဗ္ဗော ဟုတွာ ပဗ္ဗဇိတော ဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတော။
 သုဝစော သုခံ ဝစော ဧတသ္မိန္တိ သုဝစော။
 သုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟိ သုဋ္ဌ၊ ဂဟိတံ သုဂ္ဂဟိတံ၊
 သုဂ္ဂဟိတံ ဂဏှာတိ သီလေနာတိ သုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟိ။
 (သုဂ္ဂဟိတံ-၌ အံဝိဘတ် ကြိယာဝိသေသန၌ သက်)
 ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ ပဒက္ခိဏံ ဂဏှာတိ သီလေနာတိ ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ။

သညာဝဂ်

ပထမသညာသုတ် (အံ၊၂၊၇၀)

အမတောဂဓာ မရဏံ မတံ၊ နတ္ထိ မတံ ဧတ္ထာတိ အမတံ၊ အဝဂါတေတိ ဩဂံ၊
အမတံ ဩဂံ ဧတာသန္တိ အမတောဂဓာ။

အမတပရိယောသာနာ အမတံ ပရိယောသာနံ ဧတာသန္တိ အမတပရိယောသာနာ။
ပဋိကူလသညာ ပဋိကူလတော ပရိဂ္ဂဏန္တဿ ဥပ္ပနာ သညာ ပဋိကူလသညာ။
မရဏသညာ မရဏာနုပဿနာဉာဏေန သမ္ပယုတ္တာ သညာ မရဏသညာ။

ဒုတိယသညာသုတ် (အံ၊၂၊၇၀)

အနိစ္စသညာ အနိစ္စံ ဣတိ သညာ အနိစ္စသညာ။ (သမ္ဘာဝနာကမ္မဓာရည်း)
အနတ္တသညာ အနတ္တာ ဣတိ သညာ အနတ္တသညာ။

ပထမဝုဗ္ဗိသုတ် (အံ၊၂၊၇၀)

အရိယသာဝကော အရိယဿ သာဝကော အရိယသာဝကော။

(နံ) အရိယော သာဝကော အရိယသာဝကော။

အရိယာယ အရိယဿ အယံ အရိယာ။ (အရိယ+ဏ+အာ)၊ သီလ-စသော ဝုဗ္ဗိ၊
သာရာဒါယိံ သာရံ အာဒိယတိတိ သာရာဒါယိံ။ (သာရ အရ သီလစသည်ကောက်)
ဥဘယံ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်၊ သဗ္ဗသဒ္ဓါတိုင်း ဗဟုဝုဗ်ချည်း ရုပ်စဉ်။
ကရိုဏ်းအနက်၊ အံဝိဘတ်၊ တတိယာသတ္တမိနဉ္စ။

မှတ်ချက် ခွဲစသော သဒ္ဓါတို့သည် များစွာသောအနက်တို့ကိုဟောသောကြောင့် ဗဟုဝုဗ်
ချည်းရုပ်စဉ်ရသည်။ (ရှု၊ ၁၀၉)

သာကစ္ဆသုတ် (အံ၊၂၊၇၁)

အလံသာကစ္ဆော သဟ ကထနံ သံကထာ၊ သံကထာ ဧဝ သာကစ္ဆာ။

သာကစ္ဆာယ အလံ အလံသာကစ္ဆော။

သီလသမ္ပဒါ သမ္ပဒတိ ဧတာယာတိ သမ္ပဒါ(ကထာ)၊ သီလေန သမ္ပဒါ သီလသမ္ပဒါ။

ဗျာကတ္တာ ဗျာကရောတိတိ ဗျာကတ္တာ။ (ဝိ-အာ-ကရ+တု)

ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါ သမ္ပဒတိ ဧတာယာတိ သမ္ပဒါ။ ဝိမုတ္တိယာ သမ္ပဒါ ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါ။

ဝိမုတ္တိအရ အရဟတ္တဖိုလ်။ သမ္ပဒါအရ သဝိညတ္တိကဝဏ်ဘောဒသဒ္ဓရုပ်။

သာဇီဝသုတ် (အံ၊၂။၇၁)

အလံသာဇီဝေါ သဟ အာဇီဝန္တိ ဧတ္ထာတိ သာဇီဝေါ၊ သာဇီဝါယံ အလံ အလံသာဇီဝေါ။
(အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ မေးခြင်း၊ဖြေခြင်းကို သာဇီဝ-ဟုခေါ်)

ပထမတ္ထဒ္ဓိပါဒသုတ် (အံ၊၂။၇၂)

ဥပါဒိသေသေ ဥပါဒိယတိ အတ္တနော အာရမ္မဏံ ဂဏှာတိတိ ဥပါဒိ၊
သိဿတိ အဝသိဿတိ သေသော၊ ဥပါဒိ ဧဝ သေသော ဥပါဒိသေသော။
(လက္ခဏဝန္တကတ္တာအနက် သို့သက်)

အနာဂါမိတာ အာဂစ္ဆတိတိ အာဂါမိ၊ န အာဂါမိ အနာဂါမိ၊
အနာဂါမိနော ဘာဝေါ အနာဂါမိတာ။ (အနာဂါမိဖိုလ်)

အညာ အာ မရိယာဒံ ဇာနာတိတိ အညာ၊ (အာ-ဉာ+အ+အာ)
(မုချအားဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ရှိ ပညာ၊
ကာရဏူပစာအားဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ရှိပညာ၊
နာနန္တရိကနည်းအားဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပညာနှင့်ယှဉ်သော သမ္မာသင်္ကပ္ပ
စသော မဂ္ဂင် ၇-ပါး)

ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ

ဆန္ဒော အဓိပတိ ယဿာတိ ဆန္ဒာဓိပတိ၊
ဆန္ဒာဓိပတိ သမာဓိ ဆန္ဒသမာဓိ၊ (အလယ်၌အဓိပတိကျေ)
ပဓာနဘူတာ သင်္ခါရာ ပဓာနသင်္ခါရာ၊
ဆန္ဒသမာဓိ စ ပဓာနသင်္ခါရာ စ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရာ၊
တေဟိ သမန္နာဂတော ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော။

(ကုသိုလ်စိတ်ဧကဝိသရှိ ဆန္ဒ၊သမာဓိ၊သမ္ပပဓာန်ဝိရိယတို့ကို အသီးသီးရောက်)

ဗောဓိသတ္တော စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဗုဒ္ဓိဿတိတိ ဗောဓိ၊ (ပုဂ္ဂိုလ်၊ပုံလိင်)
ဗောဓိ စ သော သတ္တော စာတိ ဗောဓိသတ္တော။
(သတ္တော၌ သဗ္ဗဓာတ်အရ လောဘ)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

(န) ဗုဇ္ဈတိ ဧတေနာတိ ဗောဓိ၊ (မဂ်ဉာဏ်၊ထိလိင်)
ဗောဓိယာ သတ္တော ဗောဓိသတ္တော။

(သတ္တော၌ သဉ္ဇဓာတ်အရ မဟာကုဉာသံရှိ ဆန္ဒ)

(န) ဗုဇ္ဈတိ-ဧတေနာတိ ဗောဓိ၊ ဗောဓိ အဿ အတ္ထိတိ ဗောဓိမာ၊
ဗောဓိမာ သတ္တော ဗောဓိသတ္တော။

(ဗောဓိမာ ဟူသော ရှေ့ပုဒ်၌ မာဟူသော နောက်ပုဒ်ကျေ)

ဥသောဠိပဉ္စမာ ဥပဗာဠံ ဒုက္ကရကမ္ပံ သဟတိ တောယာတိ ဥသောဠိ၊

(န) ဥဿဟာနံ ဥပဟာ ဥသောဠိ၊

ဥသောဠိ ပဉ္စမာ. ယေသန္တိ ဥသောဠိပဉ္စမာ။

မှတ်ချက်

ဒုတိယက္ကဒ္ဓိပါဒသုတ်၌ မိမိ(ဘုရားရှင်)၏ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးကို
ဟောကြားတော်မူသည်။

နိဗ္ဗိဒါသုတ် (အံ၊၂။၇၃)

အသုဘာနုပဿီ အနုပဿတိ သိလေနာတိ အနုပဿီ၊

အသုဘံ ဣတိ အနုပဿီ အသုဘာနုပဿီ၊

အနဘိရတိသညီ အဘိရမဏံ အဘိရတိ၊ န အဘိရတိ အနဘိရတိ၊

အနဘိရတိယာ ဥပ္ပနာ သညာ အနဘိရတိသညာ၊

အနဘိရတိသညာ အဿ အတ္ထိတိ အနဘိရတိသညီ။

အဇ္ဈတ္တံ

နိယကဇ္ဈတ္တံ (မိမိ၏ရုပ်၊နာမ်တရားများ)။ (သကျ၊ ၅၆)

မှတ်ချက်

နိဗ္ဗိဒါသုတ်, အာသဝက္ခယသုတ်တို့၌ ဝိပဿနာပညာကို ဟောသည်။

ယောဓာဇီဝဂ်

ပဌမစေတောဝိမုတ္တိဖလသုတ် (အံ၊၂။၇၄)

ဤသုတ်ဟောရကြောင်း ဝိပဿနာပွား၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏

ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းပြောဆိုလိုသောကြောင့် (ခြင်းအကျိုးငှါ) ဤစေတော

ဝိမုတ္တိဖလသုတ်ကို မိန့်တော်မူ၏။ (အံ၊ဋ္ဌ၊၃။၃၁)

ဥက္ခိတ္တပလိယော ဥက္ခိပိယိတ္တာတိ ဥက္ခိတ္တော၊ (ဥ-ခိပ+တ)

ပရိ ပုနပ္ပုနံ ဂုမ္မနာဂမနဝသေန ဟန္တိတိ ပလိယော။ (ပရိ-ဟန+ဏ)
ပလိယော ဝိယာတိ ပလိယော၊ (အဝိဇ္ဇာ)

ဥက္ခိတ္တော ပလိယော ယေနာတိ ဥက္ခိတ္တပလိယော။

ဥက္ခိတ္တော-ဋ္ဌံ

ဇာတိအရ အရဟတ္တမဂ်၊ ပစ္စည်းအရ အဝိဇ္ဇာ။

သံကိတ္တပရိခေါ

ပရိ သမန္တတော ခညတေတိ ပရိခေါ၊ (ပရိ-ခန+က္ခိ) ပရိခေါ ဝိယာတိ ပရိခေါ၊
သံကိတ္တာ ပရိခေါ ယဿာတိ သံကိတ္တပရိခေါ။

ပရိခါအရ

ဇာတိသံသရာ ဟူသော အကု ၁၂၊ လောကီကု- ၁၇ ဌိရှိသော စေတနာ။
(မုချတ္ထ=ဘဝသစ်ခန္ဓာ။ ဖလူပစာရတ္ထ=လောကီကုအကုစေတနာ) (သကျ၊ ၆၁)

ပေါနောဘဝိကာ

ပုန ဘဝေါ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ ပုနဗ္ဗဝဿ ကရဏံ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ (ကရဏနောက်ပုဒ်ကျေ)
ပုနဗ္ဗဝေါ သီလံ အဿာတိ ပေါနောဘဝိကာ။ (ဇာတိသံသာရော)

(နံ) ပုန ဘဝေါ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ ပုနဗ္ဗဝံ ဖလံ အရဟတိတိ ပေါနောဘဝိကာ။
(ပုနဗ္ဗဝ+ဏိက၊ ဥက္ခိ ဩပြုပြီးသောအခါ ဗ-အလိုလို ပျောက်၏)

(အံ၊ ငို၊ ၂၇) (သကျ၊ ၁၇)

ဇာတိသံသာရော

ဇာယတိတိ ဇာတိ၊ သံသရတိ ပုနပ္ပုနံ ပဝတ္တတိတိ သံသာရော၊

ဇာတိ ဝေ သံသာရော ဇာတိသံသာရော။

ဇာတိသံသာရောအရ

တစ်ဖန် ဘဝသစ်ခန္ဓာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မာဘိသင်္ခါရ
ဟူသော လောကီကု၊ အကုစေတနာ၊ (မုချတ္ထ-ပဋိသန္ဓေနှစ်ခု၊ ကမ္မတ္တာရုပ်၊
ဥပစာရတ္ထ-လောကီကု၊ အကုစေတနာ)

အဗ္ဗုဇ္ဇေသိကာ

အဗ္ဗုယိတ္တာတိ အဗ္ဗုဇ္ဇာ၊ (အာ-ဗုဟဇာတ်+တ+အံ)

သေတိ ဂဝေသတိ ဧတ္တာတိ သေကာ၊ (သေ+ဣက+အာ)

သေကာ ဝိယာတိ သေကာ၊ (လောဘကောက်)

အဗ္ဗုဇ္ဇာ သေကာ ယဿာ(ယေနာ)တိ အဗ္ဗုဇ္ဇေသိကာ။ (သကျ၊ ၅၃၊ ၆၁)

နိရဂ္ဂဇော

အဂ္ဂေ အလန္တိ အဂ္ဂဇာ၊ (အဂ္ဂ+အလ၊ လကို ဋ္ဌပြု)

(နံ) အဇ္ဇတိတိ အဂ္ဂဇော (အဇ္ဇဇာတ်+အလ၊ ဇ္ဇကို ဋ္ဌပြုပုံ+နပုံ)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

နတ္ထိ အဂ္ဂဋ္ဌာ ယဿာတိ နိရဂ္ဂဋ္ဌော။

(အဂ္ဂဋ္ဌာအရ-ဩရဗ္ဗာဂီယ သံယောဇဉ်ငါးပါး)

ပန္နဒ္ဒဗော

ပန္နော ဓဇော ဧတဿာတိ ပန္နဒ္ဒဗော။ (ဓဇအရ မာန၊

ပန္နောဋ္ဌိ ပဒဓာတ်အရ အရဟတ္တမဂ်၊ တပစ္စည်းအရ မာန)

ပန္နဘာရော

ပန္နော ဩရောပိတော ဘာရော အဿာတိ ပန္နဘာရော။

အသ္မိမာနော

အသ္မိတိ ပဝတ္တော မာနော အသ္မိမာနော။

ဥစ္ဆိန္နမူလော

ဥစ္ဆိန္နိယိတ္တာတိ ဥစ္ဆိန္နံ၊ ဥစ္ဆိန္နံ မူလံ ယဿာတိ ဥစ္ဆိန္နမူလော။ (မာန)

(ဆိဒ္ဓိဓာတ်အရ အရဟတ္တမဂ်၊ တပစ္စည်းနှင့်မူလအရ လောဘ၊ မောဟ)

တာလာဝတ္ထုကတော တာလဿ ဝတ္ထု တာလဝတ္ထု၊ တာလဝတ္ထု ဝိယ ယဿ ဝတ္ထု ကတန္တိ

တာလာဝတ္ထုကတော။(အသ္မိမာနော)

တာလဝတ္ထုဝတ္ထုကတော-ဟုတည် သုတ်ကြီးဖြင့် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကိုချေ၊

လ-၌ အ-ကို အာဒိယပြု၊ ပြီး။

(နံ)န ဝတ္ထု အဝတ္ထု၊ အဝတ္ထု စ တံ တာလောဓာတိ တာလာဝတ္ထု။

(ရှေ့နောက်ပြန်)၊ တာလာဝတ္ထု ဝိယ ကတော တာလာဝတ္ထုကတော။

အနဘာဝံ

ဘဝနံ ဘာဝေါ၊ နတ္ထိ ဘာဝေါ ယဿာတိ အဘာဝေါ၊ အန ပစ္ဆာ အဘာဝေါ အနဘာဝံ။

ကြိယာဝိသေသနဖြစ်၍ ဒုတိယာဧကဝစနန္တဖြင့် အနဘာဝံ-ဟုထားသည်။

အနပ္ပါဒဓမ္မော

ဥပ္ပဇ္ဇနံ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပ္ပါဒေါ စ သော ဓမ္မော စာတိ ဥပ္ပါဒဓမ္မော၊

နတ္ထိ ဥပ္ပါဒဓမ္မော ယဿာတိ အနပ္ပါဒဓမ္မော။

(အဘိဓေယျတ္ထကို ဌာနာနရူပကြည့်၍ ကောက်)

မှတ်ချက်

ပထမ၊ဒုတိယံ၊ စေတောဝိမုတ္တိဖလသုတ်တို့လာ အသုဘာနုပဿိ စသည်အရ ဝိပဿနာကောက်။

ဓမ္မဝိဟာရီသုတ် (အံ၊၂။၇၆-၇)

ဓမ္မပရိယတ္တိယာ ပရိယာပုဏနံ ပရိယတ္တိ၊ (ပရိ-အပ+တိ)

ဓမ္မဿ ပရိယတ္တိ ဓမ္မပရိယတ္တိ။

ရိဉ္စတိ ရိစ+ရုဓာဒိအ+တိ။ (သကျ၊၆၂)။
 စေတောသမထံ သမေတိ စေတေနာတိ သမထော၊ စေတဿ သမထော စေတောသမထော။
 ပဋိသလ္လာနံအရ သမာဓိပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံစိတ်။
 ကိတ္တာဝတာ ကိ ပရိမာဏံ အဿ အတ္တိတိ ကိတ္တာဝါ။ တေန ကိတ္တာဝတာ။
 ဓမ္မဝိဟာရီ ဝိဟာရတိ သီလေနာတိ ဝိဟာရီ၊ ဓမ္မေန ဝိဟာရီ ဓမ္မဝိဟာရီ။
 ဟိတေသိနာ ဟိတံ ဒေတိ ဂဝေသတိတိ ဟိတေသိ။ (မဟာကြိညသံရှိ မေတ္တာ)
 ယထာသုတံ ယော ယော သုတော ယထာသုတံ။
 အနုကမ္မကေန အနုကမ္မတိတိ အနုကမ္မကော။ (မဟာကြိညသံရှိ ကရုဏာ)
 သာဝကာနံ တို့၏ ပေးခိုက် ဟိတေသိနာ၌ ဟိတဝယ် စပ်။
 တို့ကို ပေးခိုက် အနုကမ္မကေနဝယ် စပ်။
 မာ ပမာဒတ္တ မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေစဖြင့် အနာဂတ်ကာလ၌ တ္ထဝိဘတ်သက်။
 အဟုဝတ္တ ဟူ+ဟိယျတ္တနိ တ္ထ၊ ဓာတ်၏အစ၌ အလား၊ ကွစိဓာတုဖြင့် ဥကို ဥဝပြု။
 ပစ္ဆာ အရ ဇရာကာလ၊ ရောဂကာလ၊ မရဏကာလ၊ဝိပတ္တိကာလ၊သတ္တုပရိနိဗ္ဗာနကာလ၊
 ပညာယ အရ. ဝိပဿနာပညာ၊မဂ်ပညာ။ (ဒုတိယဓမ္မဝိဟာရီသုတ်) . .

ပဌမယောဓာဇီဝသုတ် (အံ၊၂။၇၈)

ယောဓာဇီဝေါ ယုဇ္ဈနံ ယောဓော၊ ယောဓော အာဇီဝေါ စတေသန္တိ ယောဓာဇီဝါ။
 သင်္ဂါမံ သင်္ဂါမေန္တိ စတ္တာတိ သင်္ဂါမော။ (သင်္ဂါမ+အ)
 သန္တုတ္တံ သံ-ထဘိ+ရုဓာဒိအ+တိ။
 သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ နတ္ထိ ဗလံ ယဿာတိ ဒုဗ္ဗလော၊ ဒုဗ္ဗလဿ ဘာဝေါ ဒုဗ္ဗလျံ။
 သိက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ။
 ယောဓာဇီဝေါ သဟတိ ရဇဂ္ဂံ-၌ သဟတိ အရ ဒေါသ၊ ရဇဂ္ဂ အရ ရူပါရုံ။
 (နံ) အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရပ်။
 ဘိက္ခု သဟတိ ရဇဂ္ဂံ-၌ သဟတိ အရ မဟာကုဉာသံပညာ၊
 ရဇဂ္ဂ အရ သဝိညတ္တိကဝစီဘောဒသဒ္ဓရပ်။
 ဣဒမဿရဇဂ္ဂသ္မိ ပဌမာအနက်၊ သတ္တမိသက်၊ နိဒ္ဒါရဏေစ၌ စသဒ္ဓါ။ (သကျ၊၆၄,၅၄)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

သမ္ပဟာရေ နိမိတ်အနက်၊ သို့-ဝိဘတ်။
ဟညတိ အရ ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိကဒုက္ခ။
ယောဓာဇီဝေါ ရဇဂ္ဂညောင် ဒိသ္မာ သံသီဒတိ-၌ ဒိသဓာတ်အရ
စက္ခုဒ္ဓါရိကဝိထိ ဒေါသဇောစော။
ဘိက္ခု ရဇဂ္ဂညောင် ဒိသ္မာ သံသီဒတိ-၌ ဒိသဓာတ်အရ
သောတဒ္ဓါရိကဝိထိ လောဘဇောစော။ အတိက္ကဋ္ဌာရုံ။
ရဇဂ္ဂ ရထိယံ ဇာတော ရဇော။ (ရထိ-ဇန+က္ခိ)
ရဇာနံ အဂ္ဂေါ ခန္ဓော ရဇဂ္ဂေါ။
ဓဇဂ္ဂ ဓဇတိ ဝုဒ္ဓံ ဂစ္ဆတိတိ ဓဇော၊ (နံ) ယထာဝါတံ ဓဇတိတိ ဓဇော၊
ဇောနံ အဂ္ဂေါ ကောဋိ ဓဇဂ္ဂေါ။ (ရူပါရုံ)
ဟိနာယံ တဒတ္ထသမ္ပဒါနံအနက် စတုတ္ထိသဝိဘတ်။
အဘိရူပါ အဘိ အဓိကံ ရူပံ ဧတိဿာတိ အဘိရူပါ။
ဒဿနိယာ ဒဿိတဗ္ဗာတိ ဒဿနိယာ။
ပါသာဒိကာ ပုသာဒံ အာဝဟတိတိ ပါသာဒိကာ။
(ပသာဒ+ဏိကံ၊ ပသာဒအရ လောဘမူသောမနဿ)
ကိမဿဥဿာရဏာယ ပဋ္ဌမာအနက်၊ သို့-ဝိဘတ်၊ နိဒ္ဓါရဏေစ၌ စသဒ္ဓါ။
ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ပေါက္ခရဿ ဘာဝေါ ပေါက္ခရတာ၊
ဝဏ္ဏဿ ပေါက္ခရတာ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ။
(နံ) ဝဏ္ဏော စ ပေါက္ခရဉ္စ ဝဏ္ဏပေါက္ခရာနိ။
ဝဏ္ဏပေါက္ခရာနံ ဘာဝေါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ။
ဥပဏ္ဍေတိ ဥ-ပဒိ+အ(ဏေ)တိ၊ ဘူ၊စ၊ (လောဘမူသောမနဿကောက်)
မှတ်ချက် သင်္ဂါမသိသံ အဇ္ဈာဝသတိ-၌ ဥပမေယျာပေက္ခာအားဖြင့် ဝိထိချခိုင်းလျှင်
အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိဝိထိချပါ။
သေနာသနံ သေနိ ဧတ္ထာတိ၊ သေနံ၊ အာသန္နိ ဧတ္ထာတိ အာသနံ၊
သေနဉ္စ တံ အာသနဉ္စာတိ သေနာသနံ။
ရဇဂ္ဂသို့ (မဟာကု၊ အကုစိတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော) သဝိညတ္တိကဝစိဘောဒသဒ္ဓရုပ်။

- စေတနာသို့ မိန်းမတည်းဟူသော ဣဋ္ဌရူပါရုံ။
 ဥဿာရဏာယ (လောဘမူသောမနဿသည်ဖြစ်စေအပ်သော) သဝိညတ္တိကဝစီဘောဒ
 သဒ္ဓရုပ်။
- သမ္ပဟာရေ လောဘမူစိတ်၊ (နံ) ကာယဝိညတ်။
 သင်္ဂါမဝိယေသို့ သင်္ဂါမအရ ကိလေသာ၊ ဝိယေအရ အရဟတ္တမဂ်။
 ကန္တရံ ပိပါသဝိနောဒနံ ကရောတိတိ ကံ၊ (ကရ+ကွံ)
 ကေန ဒါရိတံ ကန္တရံ။
 (နံ) ကေန ဥဒကေန ဒရိယတိ ပဒါလိယတိတိ ကန္တရော။ (ပုံ, နပုံ)
- ဗြဟ္မစရိယံ ဝသနံ ဝါသော၊ ဗြဟ္မစရိယဿ ဝါသော ဗြဟ္မစရိယံ။ (ဝါသနောက်ပုဒ်ကျေ)
 သုသာနံ ဆဝဿ သယနံ သုသာနံ။ (ဆဝသယနံ-ဟုဆိုလိုလျှက် တေသုဂုဒ္ဓိဖြင့်
 (နံ) သယနေ ဆဝဿ သု ယဿ လောပေါ သသရော ဒီဃံ-ဖြင့် ဆဝကို
 သုပြု၊ သယနံ-၌ ယကိုချေ။ သ၏အကို ဒီဃပြု။
 (နံ) သေတိ ဧတ္ထာတိ သာနံ၊
 ဆဝဿ သာနံ သုသာနံ။ (ဆဝကို သုပြု)
- သမာဟိတေ စိတ္တေ ဝိပဿနာပါဒကဖြစ်သော ရူပဝါစရကုသိုလ် စတုတ္ထဈာန်။
 ကရိုဏ်းပုဒ်အရ စတုတ္ထဈာန်သမာဓိ။
- အနင်္ဂဏံ အင်္ဂန္တိ ဧတေဟိတိ အင်္ဂဏာနိ။
 နတ္ထိ အင်္ဂဏာနိ ယဿာတိ အနင်္ဂဏံ။
 (အင်္ဂဏအရ နိဝရဏကိလေသာ၊ အနင်္ဂဏအရ စတုတ္ထဈာန်)
 (သကျ၊၂၅)
- ကမ္မနိယံ ကမ္မနိ ခမံ ကမ္မနိယံ။ (ကမ္မ+ဣယ၊ နအာဂုံ၊ မောဂ်၌ နိယပစ္စည်းဟုဆို)
 အာနေဉ္စပုတ္တံ ဣဉ္စနံ ဣဉ္စော၊ နတ္ထိ ဣဉ္စော ယဿာတိ အနိဉ္စံ၊
 အနိဉ္စဿ ဘာဝေါ အာနေဉ္စံ၊ (ဣကို ဧပြု၊ အကို အာဂုဒ္ဓိပြု)
 အာနေဉ္စံ ပတ္တံ အာနေဉ္စပုတ္တံ။ (သကျ၊၂၅)
- တဿ ဧဝံ ဇာနတော တောပစ္စည်း ဟိတ်အနက် ၊ ကွစိတောယောဂဖြင့်သက်၊
 (နံ) ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊ သာမိအနက်၊ သာမိသို့ဆဋ္ဌိ-ဖြင့် သက်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဒါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဓယဉာဏာယ ခိယန္တိ အာသဝါ ဧတေနာတိ ဓယော၊ (အရဟတ္တမဂ်)
 ဓယေ ဉာဏံ ခယဉာဏံ။ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏံ)
 စိတ္တံ အဘိနိန္ဒာမေတိ အဘိ-နမု+ကာရိတ်ဏေ+တိ။ (နမုဓာတ်အရ ဝိပဿနာစိတ်)
 ကာရိတ်ကံပုဒ်အရ ဝိပဿနာစိတ်၊ ဓာတ်ကံပုဒ်အရ တောဘူမကသင်္ခါရ။
 ဘဝါသဝါပိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ-၌ ဘဝါသဝဖြင့် ဒိဋ္ဌာသဝကိုလည်းယူ။
 ဝိမုစ္စတိ အရ အရဟတ္တမဂ်နှင့် သောတာပတ္တိမဂ်။
 “ဝိမုတ္တ” မိတိ ဉာဏံ ဟောတိ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံဟုဆိုအပ်သော မဟာကြိညသံရှိ ပညာ၊
 (ပစ္စဝေက္ခဏာဝိတိချ)

ဣတ္ထတ္တာယ ဣမေ ပကာရာ ဣတ္ထံ၊ (မဂ်ကိစ္စ) ဣတ္ထံ ဘာဝေါ ဣတ္ထတ္ထံ။ (မဂ်ကိစ္စဇာတ်)
 တဒတ္ထသမ္ပဒါနိအနက်၊ သဝိဘတ်၊
 (န) အယံ ပကာရာ ဣတ္ထံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာအစဉ်။
 ဣတ္ထံ ဘာဝေါ ဣတ္ထတ္ထံ။ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာအစဉ် မျိုးဇာတ်။
 (အပါဒါနိအနက်၊ စတုတ္ထိသသက်) (သကျ၊၂၅)

ဒုတိယယောဓာဇီဝသုတ် (အံ၊၂။၈၂)

အသိစမ္ပံ အဿတေ ခိပိယတေတိ အသိ၊ (အသု+ဣ)
 (န) အာ ကောဓဝသေန သယတိ သမုန္တိန္ဒတိတိ အသိ၊ (အာ-သိ+အ)
 စမိယတိတိ စမ္ပံ၊ (စမု+အ/မ) စမ္ပမယံ စမ္ပံ။
 အသိ စ စမ္ပဉ္စ အသိစမ္ပံ။

ဓနကလာပေါ သတ္တေ ဟနတိတိ ဓန၊ (ဟန+ဥ၊ ဟကို ဓပြု)
 (န) ဓနတိ သဒ္ဒံ ကရေတိတိ ဓန၊ (ဓန+ဥ)
 ကလံ အဝယဝံ ပါတိ ရက္ခတိတိ ကလာပေါ၊ (အပေါင်းဟော)
 ကလာပါနံ ဌာနံ ကလာပေါ။ (ဌာနတဒ္ဒိတ်)
 ဓနစ ကလာပေါစ ဓနကလာပေါ။

ဥပလိက္ခန္တိ ဥပ-လိခ+အ+အန္တိ (ဝိဇ္ဇနတ္ထ)
 ပရိယာပါဒေန္တိ ပရိ-အာ-ပဒ+ကာရိဏေ+အန္တိ၊(ဇာတ်အရ ကာမဒွိဟိတ် တိဟိတ်စုတိ၊
 ပစ္စည်းအရ ဝဓကဓေတနာပြုဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်)

အပနေတွာ ဉာတကာနံ နေန္တိ ယောဓာဇီဝါ တမေနံ သကသေနံ အပနေတွာ တတော

ဉာတကာနံ သန္တိကံ နေန္တိ-ဟု ကတ္တားကံပြည့်စုံစွာ ထည့်။

အရက္ခိတေနော ကာယေန-၌ ကာယေနအရ ကာယဝိညတ်၊ ဝါစာယအရ ဝစီဝိညတ်။

စိတ္တေနအရ အကုသိုလ်စိတ်၊

ရာဂေါ စိတ္တံ အနဒ္ဓံသေတိ-၌ စိတ္တအရ သမထ၊ ဝိပဿနာစိတ်။

(သမာဓိပညာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံစိတ်)

ရာဂါနဒ္ဓံသိတေန အနဒ္ဓံသိယတေတိ အနဒ္ဓံသိတံ၊ (စိတ္တံ)

ရာဂေန အနဒ္ဓံသိတံ ရာဂါနဒ္ဓံသိတံ။ (သမထ၊ဝိပဿနာစိတ်)

ပရိသုယုတေဝ ပရိသုယုတိ+ဧဝ-ဟုဖြတ်။ (ပရိ-ဒဟ+ယ+တိ)

အဋ္ဌိကကံလူပမာ အဿတေ ခိပိယတေတိ အဋ္ဌိ၊(အသု+တိ၊နပုံ) အဋ္ဌိ ဧဝ ကကံလံ အဋ္ဌိ

ကကံလံ၊ အဋ္ဌိကကံလံ ဥပမာ ယေသန္တိ အဋ္ဌိကကံလူပမာ။

မံသပေသုပမာ မနိတဗ္ဗံ ဉာတဗ္ဗန္တိ မံသံ၊(မန+သ)၊ ပိသတိ အဝယဝေါ ဟုတွာ ဘဝတိတံ

ပေသိ၊(ပိသု+ဣ၊ထိ)၊ မံသာနံ ပေသိ မံသပေသိ။

မံသပေသိ ဥပမာ ယေသန္တိ မံသပေသုပမာ။

အင်္ဂါရကာသုပမာ အင်္ဂတိ ဟာနံ ဂစ္ဆတိတိ အင်္ဂါရော၊ ကဿတေ ခနိယတေတိ

ကာသု၊(ကသ+ဣ) အင်္ဂါရေဟိ ပုဏ္ဏာ ကာသု အင်္ဂါရကာသု၊

(နံ) ကာသိယတေ စိယတေတိ ကာသု၊(ကာသ+ဥ) အင်္ဂါရာနံ ကာသု

အင်္ဂါရကာသု၊ အင်္ဂါရကာသု ဥပမာ ယေသန္တိ အင်္ဂါရကာသုပမာ။

အသိသုနုပမာ သဟ ဥိနေန ယာ ဝတ္တတိတိ သူနာ၊ (သဟ+ဥိန+အာ)

(နံ) သုနတိ သံစုဏ္ဏဘာဝံ ဂစ္ဆတိ ဧတ္တာတိ သူနာ၊(သုန+အ+အာ)

အသိနာ သူနာ အသိသူနာ၊ အသိသူနာ ဥပမာ ယေသန္တိ အသိသူနုပမာ။

ပဌမအနာဂတဘယသုတ် (အံ၊၂။၈၈)

အနာဂတဘယာနိ အာဂစ္ဆတိတိ အာဂတံ၊ အာဂစ္ဆိတိတိ အာဂတံ၊

အာဂတံ စ အာဂတံ စ အာဂတာနိ၊ န အာဂတာနိ အနာဂတာနိ၊

အနာဂတာနိ ဘယာနိ အနာဂတဘယာနိ။

အပ္ပတ္တဿ စသော ပုဒ်တို့ အရ ဈာန်၊ဝိပဿနာ၊မဂ်၊ဖိုလ်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဒါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဧကကော ဧကော ဝေ ဧကကော။ (ဧက+က၊ အသဟာယအနက်ဟော)
 အဟိ အံဟတိ ဂစ္ဆတိတိ အဟိ။ (အံဟ+တူ၊ ပုလ္လိင်)
 ဝိစ္ဆိကော ဝိစ္ဆတိ ယာတိတိ ဝိစ္ဆိကော။ (ဝိစ္ဆ+ဏှ၊)
 သတပဒိ သတံ ပဒါနိ ယဿာတိ သတပဒိ။ (သတသဒ္ဒါ အနေကသင်္ချာတည်း)
 ပိတ္တံ အပိဒဓာတိတိ ပိတ္တံ။ (အပိ-ဓာ+တ)(သကျ၊၆၀)
 သေမံ သိလိဿတေ အတြာတိ သေမော။
 (သိလိသ+မ၊ လိသကို ဟပြု၊ ဟနှင့် မ ရှေ့နောက်ပြန်) (သကျ၊၁၇)
 သတ္တကာ သသတိ ဟိသတိတိ သတ္တံ။(သသ+ထ) (နံ)သသန္တိ ဟိသန္တိ ဧတေနာတိ
 သတ္တံ၊ သတ္တံ ဝိယာတိ သတ္တကာ။ (နံ) သတ္တံ ဝိယ ကရောန္တိ အင်္ဂမင်္ဂါနိ
 ကန္တန္တိတိ သတ္တကာ။ (သတ္တ-ကရ+ကိ)
 အစ္ဆေန အသတိ ခိပတိတိ အစ္ဆော။ (အသု+ဆ)
 တရစ္ဆေန တရတိတိ တရစ္ဆော။ (တရ+ဆ)
 ဝိရိယံ အာရဘာမိ ဝိညတံကိုဖြစ်စေသော မဟာကုဉ္ဇသံရီ ဝိရိယ။
 ကတကမ္မေဟိ ကရိယိတ္တာတိ ကတံ၊ ကရိယတေတိ ကမ္မံ၊
 ကတံ ကမ္မံ နယဟိတိ ကတကမ္မာ။ (မာဏဝါ)
 ကရဓာတ်အရ ထေယျစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ်။

ဒုတိယအနာဂတဘာယသုတ် (အံ၊၂။၉၀)

အရညဝနပတ္တာနိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ ဧတ္ထ ဝိဝေကကာမာတိ ပတ္တံ၊ ဝနေသု ပတ္တံ ဝနပတ္တံ၊
 အရညလက္ခဏပုတ္တာနိ ဝနပတ္တာနိ အရညဝနပတ္တာနိ။
 ပုရာ မံ သော ဓမ္မော အာဂစ္ဆတိ တိဝိဘတ်၊ အနာဂတ်ကာလ၌၊ ဝတ္တမာနာ-ဟူသော
 ယောဂဝိဘာဂဖြင့် သက်။ ပုရာသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်တည်း။
 ယေန သုဘိက္ခံ နာဝိဘတ်၊ သတ္တမိအနက်၌ သက်။ ဤအလို သုဘိက္ခံ-ကို ဘာဝလောပ
 ဘာဝပဗ္ဗဓာနကြံ။ (နံ) နာဝိဘတ်၊ ပဌမာအနက်၌ သက်။
 ခိရောဒကိဘူတာ ခိယတိ ဒုဟဏေနာတိ ခိရံ၊(ခိ+ဤရ) ခိရဉ္စ ၃ဒကဉ္စ ခိရောဒကံ၊
 ခိရောဒကံ ဝိယ ဘူတျာ ခိရောဒကိဘူတာ။

ပိယစက္ခုနိ ပိယာယတိတိ ပိယော၊ (နံ) ပိယာယိတဗ္ဗောတိ ပိယော၊
 ပိယဿ (ပိယဘာဝဿ) ဒီပနာနိ စက္ခုနိ ပိယစက္ခုနိ။
 (ပိယ-အရ မေတ္တာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုက္ကိစိတ်)

တတိယအနာဂတဘယသုတ် (အံ၊ ၂။ ၉၃)

အဓိသီလေ အဓိကံ သီလံ အဓိသီလံ၊ (မဟာကုနှင့် လောကုတ်ရှိ ပိရတိစေတနာ)
 ဓမ္မသန္ဓောသော သန္ဓဿနံ သန္ဓောသော၊ ဓမ္မဿ သန္ဓောသော ဓမ္မသန္ဓောသော။
 (ဓမ္မအရ မဟာကုဉာသံရှိ သမာဓိပညာ)

အဘိဓမ္မကထံ ဥတ္တမော ဓမ္မော အဘိဓမ္မော၊
 အဘိဓမ္မေန ပဋိသံယုတ္တာ ကထာ အဘိဓမ္မကထာ။

ဝေဒလ္လကထံ ဝိဒတိ ဇာနာတိ ဧတေနာတိ ဝေဒေါ၊ (ပညာ)
 ဝေဒံ နိဿိတံ ဝေဒလ္လံ။ (နံ) ဝေဒေါ ဧဝ ဝေဒလ္လံ။
 ဝေဒလ္လေန ပဋိသံယုတ္တာ ကထာ ဝေဒလ္လကထာ။

ကဏှဓမ္မံ ကဏှော ဓမ္မော ကဏှဓမ္မော။ (အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်)
 လောကုတ္တရာ ဥတ္တရတိတိ ဥတ္တရော၊ လောကံ ဥတ္တရော လောကုတ္တရော။
 (လောကအရ လောကီစိတ်၊ ဥတ္တရအရ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်)

ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုထိတဗ္ဗံ-တို့သည်
 ပုလ္လိင်ဗဟုဝုဗ်မှ နပုလ္လိင်ဧကဝုဗ်ဖောက်ပြန်နေသော လိင်္ဂဝစနဝိပလ္လာသ။

သုတ္တန္တာ အတ္ထံ သုစေတိတိ သုတ္တံ၊ သုတ္တမေဝ သုတ္တန္တာ။
 ကဝိတာ ကဝိနော ကမ္မံ ကဝိတာ။

ကာဝေယျာ ကဝိဟိ ဝုတ္တာ ကာဝေယျာ။ (သုတ္တန္တာ)

ဗဟုလိကာ ဗဟုံ လန္တိ အာဒိယန္တိတိ ဗဟုလာ၊ (ဗဟု-လာ+အ) လာဓာတ်အရ တဏှာ၊
 ဗဟုလာ ဧဝ ဗဟုလိကာ။
 (နံ) ဗဟုလာယ ဗဟုလာဘာဝါယ ပဋိပနာ ဗဟုလိကာ။

သာထလိကာ သာသနံ သိထိလံ ဂဏှန္တိတိ သာထလိကာ။ (သိထိလ+ဏိက)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

သိထိလံ-၌ အဝိဘတ်၊ ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်။
ဒေါသမူစေတနာကောက်။

စတုတ္ထအနာဂတဘယသုတ် (အံ၊၂၊၉၅)

ဂါမနိဂမရာဇောနိသု ရာဇာ ဒဓာတိ ဧတ္ထာတိ ရာဇောနိ၊ (ရာဇ-ဓာ+ယု+ဤ)
 (နဲ) ရာဇာ တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထာတိ ရာဇောနိ၊ (ရာဇ-ဋ္ဌာ+ယု+ဤ၊ ဋ္ဌကို ခြေ)
 ဂါမော စ နိဂမော စ ရာဇောနိ စ ဂါမနိဂမရာဇောနိ။

ဇိဝုဂ္ဂေန ဇိဝိတံ အဝါယတိတိ ဇိဝါ၊ (နဲ) ဇိဝန္တိ ဧတာယာတိ ဇိဝါ၊ (ဇိဝံ+ဟ၊ ရဿပြ)
 ဇိဝါယ အဂ္ဂေါ ဇိဝဂ္ဂေါ။

ရသဂ္ဂါနိ ရသီယတိ အဿာဒီယတိတိ ရသော၊ ရသာ စ တေ အဂ္ဂါနိ ဇာတိ ရသဂ္ဂါနိ။
 သန္တိမိကာရပရိဘောဂံ သန္တိဓာနံ သန္တိမိ။ (သံ-နိ-ဓာ+ဣ၊ ပု၊ထိ)၊ ကရိယတေတိ ကာရော၊
 သန္တိမိနာ ကာရော သန္တိမိကာရော၊ (ဝိသေသနစပ်၊ ကရိုဏ်းမစပ်ရ)
 (နဲ) သန္တိမိ ကာရော ယဿာတိ သန္တိမိကာရော၊
 သန္တိမိကာရဿ ပရိဘောဂေါ သန္တိမိကာရပရိဘောဂေါ။

မှတ်ချက် အထက်ပါပုဒ်ကို ဝါကျကြံဆလျှင် သန္တိမိကာရံ ပရိဘောဂံ-ဟူလိုလျက်
 ရံ-၌ နိဂ္ဂဟိတံချေ။

ထေရဝဂ်

ဝိတရာဂသုတ် (အံ၊၂၊၉၇)

မက္ခိ မက္ခေတိတိ မက္ခော၊ (ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်) မက္ခော အဿ အတ္ထိတိ မက္ခိ။
 ပဠာသိ ပဠာသတိတိ ပဠာသော၊ (ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်)
 ပဠာသော အဿ အတ္ထိတိ ပဠာသိ။

ကုဟကသုတ် (အံ၊၂၊၉၈)

ကုဟကော တိဝိဓေန ကုမာနဝတ္ထုနာ လောကံ ကုဟယတိ ဝိမှာပယတိတိ ကုဟကော၊
 လပကော လပတိ အတ္တာနံ ဝါ ဒါယကံ ဝါ ဥက္ခိပိတ္တာ ဥက္ကောစေတွာ ကထေတိတံ
 လပကော။

နေမိတ္ထိကော နိမိတ္တံ သီလံ ဧတဿာတိ နေမိတ္ထိကော။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

(န)နိမိတ္တေန စရတိတိ နေမိတ္တိကော။(န) နိမိတ္တံ ကရောတိတိ နေမိတ္တိကော။
(နိမိတ္တအရ လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော
ကာယဝိညတ်,ဝစီဝိညတ်)(သဏ္ဍ၊၄၈)

နိပွေသိကော နိပွိသနံ နိပွေသော၊ (နိ-ပိသ+ဏ၊စုဏ္ဏနအနက်ဟော)
နိပွေသော သီလံ အဿာတိ နိပွေသိကော။

(န) နိပွိသတိတိ နိပွေသော၊ နိပွေသောယေဝ နိပွေသိကော။

နိဇိဂိသိတာ နိဇိဂိသတိ မဂ္ဂတိ ပရိယေသတိတိ နိဇိဂိသိတာ။ (နိ-ဟရ+သ+တု)

အက္ခမော ဟောတိ ရူပါနံ ခမနံ ခမော၊ နတ္ထိ ခမော ယဿာတိ အက္ခမော။ (အကုသိုလ်)
ရူပါနံ-၌ နံဝိဘတ်၊ ကံအနက်၌သက်၊ ရူပါနံအရ ရူပါရုံ၊
(န) ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ရာဂစသောကိလေသာ။

သီလဝန္တသုတ် (အံ၊၂။၁၀၀)

သီလဝါ အရဟတ္တဖိုလ်၌ရှိသော ဝိရတိ။

အဘိစေတသိကာနိ အဘိ အဓိကော စေတော အဘိစေတော၊
အဘိစေတသိ ဇာတာနိ အဘိစေတသိကာနိ။

(န)အဘိစေတော သန္နိသိတာနိ အဘိစေတသိကာနိ။(ရူပကြိယာဈာန်)

သာဓက သီလံ ပနေတ္ထ ခိဏာသဝသီလမေဝ၊ ဗဟုသစ္စန္ဓိ ခိဏာသဝဗဟုသစ္စမေဝ၊ ဝါဇာပိ
ခိဏာသဝဿ ကလျာဏဝါဇာဝ၊ဈာနာနိပိ ကိရိယဇ္ဈာနာနေဝ ကထိတာနိတိ
ထဒိတဗ္ဗာနိ။ (အံ၊၄။၂။၃၉)

ထေရသုတ် (အံ၊၂။၁၀၀)

ရတ္တညူ ပဗ္ဗဇိတော ဟုတွာ ဗဟူရတ္တိယော ဇာနာတိတိ ရတ္တညူ။
ရတ္တိညူ-ဟုဆိုလိုလျက် သုတ်ကြီးဖြင့် ထူကို အပြု။

ယသဿိ ယသော စေတဿ အတ္တိတိ ယသဿိ။

(န) ယသံ သိတော နိဿိတော ယသဿိ။ (ယသ-သိ+ဏိ)

အသဒ္ဓမ္မော သတံ သာဓူနံ ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မော၊ (န) သန္တော ဓမ္မော သဒ္ဓမ္မော၊
န သဒ္ဓမ္မော အသဒ္ဓမ္မော။ (န) အသတံ အသာဓူနံ ဓမ္မော အသဒ္ဓမ္မော။

(န) အသန္တော ဓမ္မော အသံဒ္ဓမ္မော။ (အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်)

ပဌမသေခသုတ် (အံ၊၂။၁၀၂)

ကမ္မာရာမတာ အာရမိတဗ္ဗောတိ အာရာမော၊ ကမ္မံ အာရာမော ယဿာတိ ကမ္မာရာမော၊
(အာရာမော-၌ ဣပစ္စည်း ပုံလိင်မြိသောကြောင့် အဘိဓေယျလိင်သို့ မလိုက်)
(န) အာရမဏံ အာရာမော၊ ကမ္မေ အာရာမော ယဿာတိ ကမ္မာရာမော၊
(န) အာရမတိတိ အာရာမော၊ ကမ္မေ အာရာမော ကမ္မာရာမော၊
ကမ္မာရာမဿ ဘာဝေါ ကမ္မာရာမတာ။

နိဒ္ဒါရာမတာ နိဒ္ဒါယနံ နိဒ္ဒါ၊(နိ-ဒါ+အ+အာ) (န) နိန္ဒိယတေတိ နိဒ္ဒါ၊(နိန္ဒ+ဒ+အာ)
အာရမိတဗ္ဗောတိ အာရာမော၊ နိဒ္ဒါ အာရာမော ယဿာတိ နိဒ္ဒါရာမော၊
(န) အာရမဏံ အာရာမော၊ နိဒ္ဒါယ အာရာမော ယဿာတိ နိဒ္ဒါရာမော၊
နိဒ္ဒါရာမဿ ဘာဝေါ နိဒ္ဒါရာမတာ။(သကျ၊၁၇)
အကုသိုလ်သသင်္ခါရိကစိတ်ငါးပါးကောက်။

ယထာဝိမုတ္တံ စိတ္တံ န ပစ္စဝေကွတိ-အဓိပ္ပါယ်
ပယ်ပြီးသော ကိလေသာ-ဟူသော အပြစ်နှင့် ရရှိပြီးသော မဂ်ဖိုလ်ဟူသော
ဂုဏ်တို့ကို ဆင်ခြင်၍ အထက်အထက်ဖြစ်သောဂုဏ်တို့ကို ရရှိအောင် မကြိုး
စား မအားထုတ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ (အံ၊ဋ္ဌ၊၃။၃၉)

မှတ်ဖွယ် ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သတ္တန္တံ သေခါနံ ဥပရိဂုဏေဟိ ပရိဟာနိကာရဏဉ္စ
ဂုဒ္ဒိကာရဏဉ္စ ကထိတံ၊ ယဉ္စ နာမ သေခဿ ပရိဟာနကာရဏံ၊ တံ
ပုထုဇ္ဇနဿ ပဌမမေဝ ဟောတိ။ (အံ၊ဋ္ဌ၊၃။၃၉)

ဒုတိယသေခသုတ် (အံ၊၂။၁၀၂)

အဘိသလ္လေခိကာ အဘိသလ္လေခန္တိတိ အဘိသလ္လေခိကာ၊
စေတောဝိဝရဏသပ္ပါယာ စေတော (စိတ္တံ) ဝိဝရန္တိတိ စေတောဝိဝရဏာနိ၊
စေတောဝိဝရဏာနံ သပ္ပါယာ စေတောဝိဝရဏသပ္ပါယာ။
(န) ဝိဝရိယတေ ဝိဝရဏံ၊ စေတသော ဝိဝရဏံ၊ စေတောဝိဝရဏံ၊
စေတောဝိဝရဏေ သပ္ပါယာ စေတောဝိဝရဏသပ္ပါယာ။

၁၇၆

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

စေတောအရ သမထဝိပဿနာစိတ်(မဟာကုဉာသံစိတ်)၊ ဝိဝရဏအရ မဟာကုဉာသံရှိ
ဧကဂ္ဂတာနှင့် မညာ။ သပ္ပာယ်အရ မဟာကုဉာသံစိတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော
သဝိညတ္တိကဝစီဘောဒသဒ္ဒရုပ်။

သမာဓိကထာ သမာဓိ အာရဗ္ဗ ပဝတ္တာ ကထာ သမာဓိကထာ။
သမာဓိအရ ဝိပဿနာပါဒကသမာပတ် ၈-ပါး။

ကကုဓဝဂ်

ဗျာကရဏသုတ် (အံ၊၂။၁၀၄)

အညာဗျာကရဏာနိ အာ မရိယာဒံ ဇာနာတိတိ အညာ။(အာ-ဉာ+အ+အာ)
ဗျာကရိယတေ ဧတေဟိတိ ဗျာကရဏာနိ။

အညာယ ဗျာကရဏာနိ အညာဗျာကရဏာနိ။

အဓိမာနော အတ္တာနံ မညတိတိ မာနော၊ (နံ) မညနံ မာနော၊

အဓိဂတန္တိ ဥပ္ပနော မာနော အဓိမာနော။

(နံ) အဓိကော မာနော အဓိမာနော။

ပါပိစ္ဆော ပါပါ ဣစ္ဆာ ယဿာတိ ပါပိစ္ဆော။ (လောဘာမူစိတ္တုပ္ပါဒ်)(သကျ၊၂၃၃)

သုသန္တောသော သုဋ္ဌ၊ သန္တောသော သုသန္တောသော။

မှတ်ချက် ဖာသုဝိဟာရသုတ်လာ ဖာသုဝိဟာရအရ ရူပဈာန်သမာပတ်၄၊
(စတုက္ကနည်း)နှင့် အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်ကောက်။(အံ၊၂။၁၀၅)

အကုမ္ပံ ပဋိဝိဇ္ဇတိအရ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိထိချ။

မာဂကောနိ မဂဓေသု ဇာတာနိ မာဂကောနိ။

ဂါမဓေတ္တာနိ ဂါမဿ ဓေတ္တာနိ ဂါမဓေတ္တာနိ။

ဣစ္ဆာဂတံ ဣစ္ဆာ ဧဝ ဣစ္ဆာဂတံ။ (တဇ္ဇော)

သဟစိတ္တုပ္ပါဒါ သဟယောဂအနက်၊ သွာသက်၊ သဟာဒိယောဂေ စ-၌ ဝိနာဓိကာရယောဂ။
လောဘာမူစိတ်ကောက်။

တဿာ ဣဒ္ဓိယာ ပရိဟိနော အာဂန္တုကဘဝဂ်ဝိထိ။

ဣဒ္ဓိအရ ဣဒ္ဓိဝိအဘိညာဉ်၊ (အံ၊၂။၁၀၆)

အာရညကသုတ် (အံ၊၂၊၁၀၆)

အာနာပါနဿတိ အာ ပဌမံ အနတိ ဇီဝတိ အနေနာတိ အာနံ၊ ပစ္စာ အာနံ ပါနံ၊
(နံ) အာနတော အပေတံ အပါနံ၊ အာနဉ္စ ပါနဉ္စ (အပါနဉ္စ) အာနာပါနံ။
အာနာပါနေသု သတိ အာနပါနဿတိ။

အနောဒရိကတ္တံ ဥဒရံ အဿံ အတ္ထိတိ ဩဒရိကော၊ န ဩဒရိကော အနောဒရိကော၊
အနောဒရိကဿ ဘာဝေါ အာနောဒရိကတ္တံ။

သီဟသုတ် (အံ၊၂၊၁၀၆)

ယောဂ္ဂပထော ယောဇနိယန္တိ ယောဂ္ဂံ၊ (ယုဇ+ဏ) ယောဂ္ဂဿ ပထော ယောဂ္ဂပထော။

သီဟနာဒသ္မိံ ပထမာအနက်၊ သ္မိံသက်။

သသဗိဠာရာနံ သသတိ အာသုံ ဂစ္ဆတိတိ သသော၊(သသ+အ)
မူသိကာဒိခါဒနေန ဗလတိ ဇီဝတိတိ ဗိဠာရော၊(ဗလ+အရ)
သသော စ ဗိဠာရော စ သသဗိဠာရာ။(အသမာဟာရဒ္ဒန်)

အဓိဝစနံ ပုစ္ဆတိ ဧတေနာတိ ဝစနံ၊ အဓိနံ ဝစနံ အဓိဝစနံ။
(နံ) ဥပရိ ပဝတ္တံ ဝစနံ အဓိဝစနံ။ (နံ) အဓိကိစ္စ ပဝတ္တံ ဝစနံ အဓိဝစနံ။

အနုဘာရနေသာဒါ အနံ ဘာရော ဧတေသန္တိ အနုဘာရာ၊
မိဂမစ္စာဒယော နိသာဒေတိ မာရေတိတိ နေသာဒေါ၊ (နိ-သဒ+ဏ)
အနုဘာရာ စ နေသာဒါ စ အနုဘာရနေသာဒါ။

အရဟတော အရိ+ဟန+က္ခိံ၊ ဓာတ်အရ အရဟတ္တမဂ်၊ အရိအရ ကိလေသာ။(သကျ၊၂၈)

ကကုဓထေရသုတ် (အံ၊၂၊၁၀၇)

နာဿဿ န+အဿ+အဿ-ဟုဖြတ်။
ရှေ့ အဿ-သည် နာမ်ပုဒ်။ နောက် အဿ-သည် အာချာတ်ပုဒ်။

သဗ္ဗန္တတိ သံ-မန+ဒိဝါဒိယ+တိ၊ ပုဗ္ဗရုပ်ပြု၊ (နံ) (သံ+မာန+ဒိဝါဒိယ+တိ)
ကမ္မရုပ်လည်းကြံပါ။

တုမော တုမသဒ္ဓါသည် တ ဧတဟူသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့နှင့် အနက်တူသော ရဋ္ဌိပုဒ်။
မှတ်ချက် ကကုဓမည်သောသူသည် အနာဂါမ်ဖြစ်၍ သုဒ္ဓါဝါသဘုံသို့ ရောက်သည်။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

တတိယပဏ္ဏာသက

ဖာသုဝိဟာရံဝဂ်၊ သာရဇ္ဇသုတ် (အံ၊၂။၁၁၂)

သေခပေသာရဇ္ဇကရဏာ သေခါနံ ဝေသာရဇ္ဇံ သေခဝေသာရဇ္ဇံ၊
သေခဝေသာရဇ္ဇံ ကရောန္တိတိ သေခဝေသာရဇ္ဇကရဏာ။
(ဝေသာရဇ္ဇအရ မဟာကုဉာသံသောမနဿကောကံ)

ပညာပါ မရ ဝိပဿနာပညာ၊မဂ်ပညာ။
သာရဇ္ဇံ သာရဇ္ဇနံ သာရဇ္ဇံ။ (ဒေါမနဿကောကံ)
ဥဿကီတသုတ် (အံ၊၂။၁၁၂)

ဥဿကီတပရိသကီတော ဥဿကီယတေတိ ဥဿကီတော၊
ပရိသကီယတေတိ ပရိသကီတော၊ ဥဿကီတော စ သော ပရိသကီတော
စာတိ ဥဿကီတပရိသကီတော။ (ရဟန္တာ)

ယင်း၏ ကတ္တာပုဒ်အရ (ပါပဘိက္ခုဟိ) ဝိစိကိစ္ဆာစိတ္တုပ္ပါဒ်။
အကုပ္ပမဗ္ဗော ကုပ္ပတိတိ ကုပ္ပံ၊ နကုပ္ပံ အကုပ္ပံ၊
အကုပ္ပံ ဓမ္မော ယဿာတိ အကုပ္ပမဗ္ဗော။ (ရဟန္တာ)

ဓမ္မအရ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်။
ဝေသိယာဂေါစရော ဝိသိနာတိတိ ဝေသော၊ ဝေသော ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ဝေသိယံ၊
ဝေသ+ဣက+အာ၊ ယပြု။

(နံ) ဝိသေသေန ဧသိယတေတိ ဝေသိယံ၊ (ဝိ-ဣသ+ဣျ)
စရန္တိ ဧတ္တာတိ စရော၊ ဂုနံ စရော ဂေါစရော၊
ဂေါစရော ဝိယာတိ ဂေါစရော၊
ဝေသိယာ ဂေါစရော ယဿာတိ ဝေသိယာဂေါစရော။

ဝိဝေါဂေါစရော ဝိဂတော ဝေါ (ပတိ) ဧတိဿာတိ ဝိဝေါ။(ကညာဒိဂိုဏ်း)
ဝိဝေါ ဂေါစရော ဧတဿာတိ ဝိဝေါဂေါစရော။
မဟာစောရသုတ် (အံ၊၂။၁၁၃)

နဒိဝိဒုဂ္ဂံ ဒုက္ခေန ဂန္တိယတေတိ ဒုဂ္ဂံ၊ ဝိသေသေန ဒုဂ္ဂံ ဝိဒုဂ္ဂံ၊
နဒိနံ ဝိဒုဂ္ဂံ နဒိဝိဒုဂ္ဂံ။

နိလ္လောပံ လှမ္မနံ လောပေါ၊ နိရဝသေသော လောပေါ နိလ္လောပေါ။
 (ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ အံဝိဘတ်)
 ဧကာဂါရိကံ ဧကံ အဂါရံ ဧကာဂါရံ၊ ဧကာဂါရေ နိယုတ္တာ ပိလောပေါ ဧကာဂါရိကာ။
 (လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်)
 ဂုယုမန္တာ ဂုဟိယန္တေတိ ဂုယု၊ (ဂုဟ+ဏျ) ဂုယု မန္တာ ဂုယုမန္တာ။
 ရာဇာနံ နံဝိဘတ်၊ ကံအနက်၊
 ဝိသမနိဿိတော ဝိသမအရ အကုသိုလ်စေတနာ။
 ဂဟနနိဿိတော ဂဏ္ဍန္တိ ဧတ္တာတိ ဂဟနံ၊ (ဂဟ+ယု) ဂဟနံ နိဿိတော ဂဟနနိဿိတော။
 (နံ) ဂဟနေ နိဿိတော ဂဟနနိဿိတော။ ဂဟနအရ မိတ္တာဒိဋ္ဌိ။
 ဘောဂစာဂိအရ ဒါနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာဝိပံ ငှ။
 အဗျော အဇ္ဈာယတိ ဓနန္တိ အဗျော။

ဖာသုဝိဟာရသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၁၁၆)

မေတ္တံ (ကာယကမ္မံ) မိတ္တေသု ဘဝါ မေတ္တာ၊ မေတ္တာ အဿ အတ္ထိတိ မေတ္တံ။ (စိတ္တံ)(မေတ္တာ+ဏ)
 မေတ္တန ပဝတ္တိတံ မေတ္တံ။ (မေတ္တ+ဏ)
 အတွင်းပုဒ် မေတ္တအရ မေတ္တာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုကြိညသံဝိတ်၊
 ဏပစ္စည်းအရ မေတ္တာပြဋ္ဌာန်းသော ကာယဝိညတ်ကိုဖြစ်စေသော
 မဟာကု(ကြိ)ညသံရှိ စေတနာ။ (သကျ၊ ၂၁)
 ဘုဇိဿံ ဧသိတဗ္ဗံ ပေသိတဗ္ဗန္တိ ဣဿံ၊ (ဣသ+ဏျ)
 ဘုဇော ဝိယ ဣဿံ ဘုဇိဿံ။
 သီလာနိအရ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၊ သမာဓိအရ မဂ်ဖိုလ်သမာဓိ။
 သီလသာမညဂတော သမာနဿ ဘာဝေါ သာမညံ၊ သီလေန သာမညံ သီလသာမညံ၊
 သီလသာမညံ ဂတော သီလသာမညဂတော။
 နိယျာနိကာ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော နိယျာတိတိ နိယျာနိကာ။ (နိ-ယာ+အနိယ+အာ)၊
 ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ။
 တက္ကရော တံ ကရောတိတိ တက္ကရော။ (တ-ကရ+အ)
 ယာယံ ဒိဋ္ဌိ မဟာကုညသံရှိ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိပညာ။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

အာနန္ဒသုတ် (အံ၊၂။၁၁၇)

အတ္တာနုပေက္ခိ အနု အနု ပေက္ခတိ သီလေနာတိ အနုပေက္ခိ၊
 အတ္တနိံ (ကမ္မေစ) အနုပေက္ခိ အတ္တာနုပေက္ခိ။ (ဋီ)
 (န)အတ္တာနံ အနုပေက္ခိ အတ္တာနုပေက္ခိ။ (ဋိ)
 ဈာနာနံ ရူပါဝစရကြိယာဈာနံ။ (ဤသုတ်၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကိုဟော)(သကျ၊၃၇)
 စတုတ္ထဗျာသုဝိဟာရအရ ရူပကြိယာဈာနံ ၄-ပါး။
 ဗျာသုဝိဟာရော ဝိဟာရတိ ဧတေနာတိ ဝိဟာရော၊ ဗျာသု ဝိဟာရော ဗျာသုဝိဟာရော။
 (အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိ ပညာ) (ပဉ္စမဗျာသုဝိဟာရဖြစ်သော
 အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်ကို အမြတ်ဆုံးဗျာသုဝိဟာရ-ဟုမှတ်)
 အဓိသီလေ နိမိတ်အနက်၊ သို့သက်။
 ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ ပနေတ္ထ အသေက္ခဿ ပဝတ္တတ္တာ အသေက္ခန္တိ ဝုတ္တံ။

စာတုဒ္ဓိသသုတ် (အံ၊၂။၁၁၉)

စာတုဒ္ဓိသော စတဿော ဒိသာ အဿာတိ စတုဒ္ဓိသော ၊ စတုဒ္ဓိသော ဧဝ စာတုဒ္ဓိသော။
 (န) စတဿော ဒိသာ စတုဒ္ဓိသံ၊
 စတုဒ္ဓိသံ အဿ အတ္ထိတိ စာတုဒ္ဓိသော။ (ရဟန္တာ)

အနုကဝိနန္ဒဝဂ်

ကုလုပကသုတ် (အံ၊၂။၁၂၀)

ကုလုပကော ကုလံ ဥပဂစ္ဆတိတိ ကုလုပဂေါ၊ ကုလုပဂေါ ဧဝ ကုလုပကော။
 အသန္တဝိဿာသိ သန္တဝနံ သန္တဝေါ၊ (သံ-ထု+အ)
 နတ္ထိ သန္တဝေါ ယေသန္တိ အသန္တဝါနိ၊ ဝိဿသနံ ဝိဿာသော၊
 အသန္တဝေသု ဝိဿာသော အသန္တဝိဿာသော၊
 အသန္တဝိဿာသော အဿ အတ္ထိတိ အသန္တဝိဿာသိ။
 အနိဿရဝိကပ္ပိ ဤသတိ အဘိဘဝတိတိ ဣဿရော၊ န ဣဿရော အနိဿရော၊
 ဝိကပ္ပေတိ သံဝိဒဟတိ သီလေနာတိ ဝိကပ္ပိ၊
 အနိဿရော ဟုတ္တာ ဝိကပ္ပိ အနိဿရဝိကပ္ပိ။

ဝိဿဋ္ဌုပသေဝီ ဝိဿဋ္ဌိယတေတိ ဝိဿဋ္ဌံ၊ (ကုလံ)
 ဥပသေဝတိ သီလေနာတိ ဥပသေဝီ၊
 ဝိဿဋ္ဌာနိ ကုလာနိ ဥပသေဝီ ဝိဿဋ္ဌုပသေဝီ။
 ဥပကဏ္ဍကဇ္ဇေ ကဏ္ဍတိ သုဏာတိ ဧတေနာတိ ကဏ္ဍော၊
 ကဏ္ဍဿ သမိပံ ဥပကဏ္ဍကံ၊ (ဆဋ္ဌိအဗျယိဘော)
 ဇပ္ပတိ သီလေနာတိ ဇပ္ပိ၊
 ဥပကဏ္ဍကေ ဇပ္ပိ ဥပကဏ္ဍကဇ္ဇေ။
 အတိယာစနကော အတိယာစတိတိ အတိယာစနကော။(အတိ+ယာစ+ဏ္ဍု)

ပစ္စာသမဏသုတ် (အံ၊၂။၁၂၀)

ပစ္စာသမဏော ပစ္စာ အနဂတော သမဏော ပစ္စာသမဏော။
 ပတ္တပရိယာပနော ပတ္တော ပရိယာပနော ပတ္တပရိယာပနော။ (ဝိသေသနပဒပရကမ္မဓာရည်း)
 (နံ) ပတ္တော ပရိယာပနော ပတ္တပရိယာပနော။ (သတ္တမိတပ္ပုရိသံ)
 ဩပါတေတိ အဝ-ပတ+ဏော+တိ။ ဓာတ်အရ- သဝိညတ္တိကဝစီဘောဒသဒ္ဓရုပ်။
 ပစ္စည်းအရ အဂါရဝ၏ဖြစ်ကြောင်း အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။
 ဧဋ္ဌမူဂေါ ပဏ္ဍရိတာ ဧဋ္ဌာ ယတော မုခတောတိ ဧဋ္ဌံ၊ (မုခံ)
 ပဏ္ဍရိတဧဋ္ဌံ-ဟူလိုလျက် ပဏ္ဍရိတ ချေ၊
 ဧဋ္ဌံ မုခံ ယဿာတိ ဧဋ္ဌမူဂေါ။
 ဧဋ္ဌတော မုခဿ မူဂေါ-သုတ်ဖြင့် မုခကို မူဂပြု။(သကျ၊ ၅၈)

အနန္တကဝိနုသုတ်(အံ၊၂။၁၂၁)

အစိရပဗ္ဗဇိတာ အစိရံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဧတေသန္တိ အစိရပဗ္ဗဇိတာ။
 သီလဝါ(ဟောထ) သီလဝန္တ-တည်း၊ ပဌမာယောသက်၊ အာသိမိ-သုတ်၌ အာဟူသော
 ယောဂဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ နှုကို အာပြု။
 အာရက္ခသတိနော အာရက္ခာ သတိ ယေသန္တိ အာရက္ခသတိနော။ (ပုမ္ဘောဋ်)(သကျ၊၅၆)
 နေပက္ခသတိနော နိပကဿ ဘာဝေါ နေပက္ခံ၊ (နိပက+ဏ္ဍု)
 နေပက္ခေန သမန္နာဂတာ သတိ ဧတေသန္တိ နေပက္ခသတိနော။

သတာရက္ခေန သတိ အာရက္ခာ ယဿာတိ သတာရက္ခော။
(သတိပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံ)

အပ္ပဘာဿာ ဘာသနံ ဘဿံ၊ (ဘာသ+ကျ) အပ္ပံ ဘဿံ ယေသန္တိ အပ္ပဘာဿာ။
ပရိယန္တကာရိနော ပရိယန္တံ ကရောန္တိ သီလေနာတိ ပရိယန္တကာရိနော။
(မဟာကုဉာသံရှိ ပညာကောက်)

သမ္မာဒိဋ္ဌိ (၁) ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ (၂) ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ။
(၃) ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ (၄) မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ။
(၅) ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ (ပစ္စဝေက္ခဏာသမ္မာဒိဋ္ဌိ)

ဣဿုကိနီသုတ် (အံ၊၂။၁၂၃)

ဣဿုကိနီ ဣဿနံ ဣဿာ၊ (နံ) ဣဿတိတိ ဣဿာ။
ဣဿတိ ဧတာယာတိ ဣဿာ၊
ဣဿာ ဧတိဿာ အတ္တိတိ ဣဿုကိနီ။
(ဣဿာ+ဥကိ+ဣနီ၊ ဒိဿဉေပိ ပစ္စယာ-သုတ်ဖြင့် ဥကိပစ္စည်းသက်)
(နံ) ပရသမ္ပတ္တိံ ဣဿတိတိ ဣဿုကိနီ။

သဒ္ဓါဒေယျံ ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒေယျံ၊ သဒ္ဓါယ ဒေယျံ သဒ္ဓါဒေယျံ။

ဝိနိပါတေတိ ဝိ-နိ-ပတ+ကာရိတ်ဏေ+တိ။ (ပတဓာတ်အရ လှူဖွယ်ဝတ္ထု။
ဏေပစ္စည်းအရ ဒါနဓတေနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုစိတ္တုပ္ပါဒ်၊

အဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ လောဘပြဋ္ဌာန်းသောလောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။

ဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ ဣဿာပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။

(နှစ်ပုဒ်လုံးအရ မောဟပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုလည်း ကောက်

သတိသုပဋိတသုတ် (အံ၊၂။၁၂၆)

သုပဋိတာ ဥပဂန္တာ တိဋ္ဌတိတိ ဥပဋိတာ၊ သုဋ္ဌ၊ ဥပဋိတာ သုပဋိတာ။
(ဝိပဿနာပညာနှင့် ယှဉ်သောသတိ)

ဓမ္မာနံ လောကီဓန္ဒာငါးပါး။

ပညာယ ဝိပဿနာပညာ။

ဒွိန္ဒ ဖလာနံ အနာဂါမိဗိုလ်၊ အရဟတ္တဗိုလ်။ (နိဒ္ဓါရဏအနက်၊ နိဝိဘတ်)

ဂိလာနဝဂ်

ပဌမဥပဋ္ဌာကသုတ် (အံ၊ ၂။ ၁၂၆)

ဒုပဋ္ဌော ဒုက္ခေန ဥပဋ္ဌိယတေတိ ဒုပဋ္ဌော။
 အဘိက္ကန္တံ အဘိက္ကမတိတိ အဘိက္ကန္တော။ (အဘိ-ကမ+တ)
 ဒုက္ခာနံ ဒုက္ခေန ခမိတဗ္ဗာတိ ဒုက္ခာ။ ဒု-ခမ+က္ခိ။ (နိဝိဘတ်၊ ကံအနက်၌ သက်)
 အဓိဝါသကဇာတိကော အဓိဝါသေတိတိ အဓိဝါသကော။ (ဘာဝလောပ၊ ဘာဝပ္ပဓာန)
 အဓိဝါသကော ဇာတိ ယဿာတိ အဓိဝါသကဇာတိကော။
 ဘောသန္တံ ဘိသဇာနံ ဣဒံ ဘောသန္တံ။ (ဘိသဇ+ဏျ)

ဒုတိယဥပဋ္ဌာကသုတ် (အံ၊ ၂။ ၁၂၇)

အပနာမေတိ အပ-နမု+ဏော+တိ။
 အာမိသန္တရော တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ အာမသိယတိတိ အာမိသံ။ (အာ-မသ+အ)
 အာမိသံ အန္တရံ ကာရဏံ ယဿာတိ အာမိသန္တရော။ (လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်)
 မေတ္တစိတ္တော မေတ္တာ အဿ အတ္တိတိ မေတ္တံ။ (မေတ္တာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်စိတ်)
 မေတ္တံ စိတ္တံ ယဿာတိ မေတ္တစိတ္တော။
 ဥစ္စာရော ဥစ္စာရိယတေ ဇဟိယတေတိ ဥစ္စာရော။
 ပဿာဝေါ ပသဝတိတိ ပဿာဝေါ။ (ပ-သု+အ)
 ခေဋ္ဌော ခိယတိတိ ခေဋ္ဌော။ (ခိ+ဋ္ဌ)
 (နံ) ခံ အာကာသံ အလတိ ဂစ္ဆတိတိ ခေဋ္ဌော။ (ခ-အလ+ဏ)
 (နံ) ခံ အာကာသံ ဣလတိ ဂစ္ဆတိတိ ခေဋ္ဌော။ (ခ-ဣလ+ဏ)
 (နံ) ခေဋ္ဌတိ စလတိတိ ခေဋ္ဌော။ (ခေဋ္ဌ+အ)
 ဝန္တံ ဝမိယိတ္တာတိ ဝန္တံ။ (ဝမု+တ)

ပဌမအနာယုဿာသုတ် (အံ၊ ၂။ ၁၂၈)

အနာယုဿာ အယန္တိ ဝတ္တန္တိ သတ္တာ တေတနာတိ အာယု။ (အယ+ဏျ)

အာယုဿ ဟိတာ အာယုဿ၊ (အာယု+ဿ)
 စက္ခာဒိတော သော-ဖြင့် သာပစ္စည်းသက်၊
 န အာယုဿ အနာယုဿ။
 အဗြဟ္မစာရိ လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။
 ပရိဏတံ ပရိ-နမု+တ။ ဘူဝါဒိ၊ နကို ဣပ္ပ၊
 (ပ, ပရိနှင့်၊ နိ, ဥ, သြနောက် နငယ်ရောက်၊ မဖောက်ဣကြီးပြန်။)

ဝပကာသသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၁၂၈)

ဝပကာသိတုံ ဝိ-အပ+ကသ+တုံ။
 ကာမသင်္ကပ္ပဗဟုလော ကာမိယန္တေတိ ကာမာ၊ (ဝတ္ထုကာမ)
 သင်္ကပ္ပနံ သင်္ကပ္ပေါ၊
 ကာမေသု သင်္ကပ္ပေါ ကာမသင်္ကပ္ပေါ၊
 (နံ) ကာမေတိတိ ကာမော၊ (ကိလေသကာမ)
 ကာမေန သမ္ပယုတ္တော သင်္ကပ္ပေါ ကာမသင်္ကပ္ပေါ၊
 ဗဟုလော ကာမသင်္ကပ္ပေါ ယဿာတိ ကာမသင်္ကပ္ပဗဟုလော။
 (ကာမသင်္ကပ္ပအရ လောဘမူရိ ဝိတက်)

မှတ်ဖွယ် (၁) ကာမဇ္ဇေသ သံဃမဇ္ဈေပိ ဝသိတုံ အယုတ္တောဝ အသံဃသောဘနာယ
 သြဝါဒါနသာသနိပ္ပဋိဗဒ္ဒတ္တာ ပန နိပ္ပိယာယေနေဝ သံဃမှာ ဝပကာသိတုံ
 န ယုတ္တော။
 (၂) စာတုဒ္ဓိသတ္တာ သံဃမှာ နိက္ခမ္မ ဧကဏော ဝသိတုံ ယုတ္တော
 သံဃသောဘနတာယ ပန သံဃေပိ ဝသိတုံ ယုတ္တောယေဝ။
 (အံ၊ ၄၊ ၃၊ ၄၆)

ဗျသနသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၁၂၉)

ဗျသနာနိ ဟိတသုခံ ဗျသန္တိ ဝိက္ခိပန္တိ ဝိဒ္ဓံသန္တိတိ ဗျသနာနိ။(ဝိ-အသ+ယု)
 ဉာတိဗျသနံ အမှာကံ "အဗ္ဗန္တရော" တိ ဉာယတိတိ ဉာတိ၊ (ဉာ+တိ၊ ဝံ)
 ဉာတိနံ ဗျသနံ ဉာတိဗျသနံ။ (ဘောဂဗျသနံ၊ သီလဗျသနံနည်း တူကြံ)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

- ရောဂဗျာသနံ ရုဇတိတိ ရောဂေါ၊ (ရုဇ+ဏ)
- အာရောဂျံ ဗျာသတိ ဝိနာသေတိတိ ဗျာသနံ၊
- ရောဂေါ ဧဝ ဗျာသနံ ရောဂဗျာသနံ။
- ဒိဋ္ဌိဗျာသနံ မိစ္ဆာ ပဿတိတိ ဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဗျာသတိ ဝိနာသေတိတိ ဗျာသနံ၊
- ဒိဋ္ဌိ ဧဝ ဗျာသနံ ဒိဋ္ဌိဗျာသနံ။
- သဂ္ဂေါ ရူပါဒိသမ္ပတ္တိဟိ သုဋ္ဌ၊ အဂ္ဂေါတိ သဂ္ဂေါ။

ရာဇဝဂ်

ပဌမစက္ကာနဝတ္တနသုတ် (အံ၊၂။၁၃၀)

- ရာဇာ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ အတ္တနိ ဇနံ ရဇ္ဇေတိတိ ရာဇာ။
- (ရဉ္စ+ကာရိတ်ဏေ+ဏ)
- ရဉ္စဓာတ်အရ တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ လောဘ(န) မေတ္တာ၊
- ဏေပစ္စည်းအရ စကြာဝတေးမင်း၏ သဒ္ဓါ၊မေတ္တာပြဋ္ဌာန်းသော
- မဟာကုမိတ္တုပ္ပါဒ်။
- စက္ကဝတ္တိ စက္က ဝတ္တေတိတိ စက္ကဝတ္တိ။ (န) စက္ကေဟိ ဝတ္တတိတိ စက္ကဝတ္တိ။
- (န) စက္ကာနံ ဝတ္တော စက္ကဝတ္တော၊ စက္ကဝတ္တော ဧတသ္မိ အတ္တိတိ စက္ကဝတ္တိ။
- အနတ္တရံ ဥတ္တရတိ အတိက္ကမတိ အဘိဘဝတိတိ ဝါ ဥတ္တရံ၊
- နတ္ထိ ဥတ္တရံ ဧတ္တတိ အနတ္တရံ။(ဓမ္မစက္ကံ)
- ဓမ္မေနဝ စက္ကံ ပဝတ္တေတိ ဌိ ဓမ္မအရ ကုသလကမ္မပထ ၁၀-ပါး၊(မဟာကုသိုလ်ကောက်)
- ဓမ္မေနဝ အနတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ-ဌိ ဓမ္မအရ လောကုတ္တရာ ၉-ပါး။
- ဓမ္မစက္ကံ စရတိ အပရာပရံ ဝတ္တတိတိ စက္ကံ၊ ဓမ္မော စ သော စက္ကံ စာတိ ဓမ္မစက္ကံ။
- (န) ဓမ္မော ဧဝ စက္ကံ ဓမ္မစက္ကံ။
- (န) ဓမ္မော အဿ အတ္တိတိ ဓမ္မံ၊ ဓမ္မဉ္စ တံ စက္ကဉ္စာတိ ဓမ္မစက္ကံ။
- (န) ဓမ္မေန ဉာယေန ပဝတ္တံ စက္ကံ ဓမ္မစက္ကံ။
- (၁) ပဋိဝေဉာဏ်၊ (အရဟတ္တမဂ်ပညာ၊)
- (၂) ဒေသနာဉာဏ် (မဟာကြံဉာဏ်ပညာ)

ဓမ္မရာဇသုတ် (အံ၊ ၂။ ၁၃၂)

- ဓမ္မရာဇာ ဝိဇ္ဇေနေဝ (ရဇ္ဇံ လဲဘိတွာ) ဇာတော ရာဇာ ဓမ္မရာဇာ။
(နံ) ရဇ္ဇေတိတိ ရာဇာ၊ ဝိဇ္ဇေန ရာဇာ ဓမ္မရာဇာ။
(နံ) ဝိဇ္ဇေန ဉာယေန လဒ္ဓေါ ရာဇာ ရာဇဘာဝေါ ယဿာတိ ဓမ္မရာဇာ။
- ဓမ္မိကော ဝိဇ္ဇေန စရတိတိ ဓမ္မိကော။ (နံ) ဝိဇ္ဇေန နိယုတ္တော ဓမ္မိကော။
(နံ) ဝိဇ္ဇေန ကရောတိတိ ဓမ္မိကော။
- အရာဇကံ နတ္ထိ ရာဇာ ယဿာတိ အရာဇကံ။ (န+ရာဇာ+သမာသန္တက)
(ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ အံဝိဘတ်၊ ကြိယာဝိသေသနဖြစ်၍ နုလိင်ချ)
- ဓမ္မာဓိပတေယျာ ဓမ္မော ဧဝ အဓိပတိ ဓမ္မာဓိပတိ။
ဓမ္မာဓိပတိတော အာဂတော ဓမ္မာဓိပတေယျာ။
(နံ) အဓိပတိ ဧဝ အာဓိပတေယျာ။
ဓမ္မော အာဓိပတေယျာ ယဿာတိ ဓမ္မာဓိပတေယျာ။
- ဓမ္မကေတု ကိတတိ ဥဒ္ဓံ ဂစ္ဆတိတိ ကေတု၊ (ကိတ+ဏု)
(နံ) ကံ ဥဒကံ ဧတိ ဇာနာတိတိ (ဧတေနာတိ ဝါ) ကေတု၊ (က-ဏု+ဏု)
ဓမ္မော ကေတု ယဿာတိ ဓမ္မကေတု။
- ဓတ္တိယော ဓတ္တဿ အပစွံ ဓတ္တိယော။ (နံ) ဓတ္တာနံ အဓိပတိ ဓတ္တိယော။
နေဂမဇာနပဒါ နိဂမေ ဇာတာ နေဂမာ၊ ဇေနပဒေ ဇာတာ ဇာနပဒါ။
နေဂမာ စ ဇာနပဒါ စ နေဂမဇာနပဒါ။
(နံ) နိဂမေ စ ဇေနပဒါ စ နိဂမဇေနပဒါ။
နိဂမဇေနပဒေသု ဇာတာ နေဂမဇာနပဒါ။ (အာဒိဝုဒ္ဓိ၊ မဇ္ဈေဝုဒ္ဓိပြ)
- ပစ္စတ္တိကာ ပဋိပက္ခံ အတ္တယန္တိ ဣန္ဒြိယတိ ပစ္စတ္တိကာ။ (ပတိ-အတ္ထ+ဏု)
သံဝိဒဗာတိ သံ-ဝိ-ဗာ+အ+တိ။ မေတ္တာ၊ ကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသော
မဟာကျ၊ (စက္ကဝတ္တိထောက်)၊ ဒေသနာဉာဏ်၊ (ဘဂဝါထောက်)
- ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ အာဝရတိတိ အာဝရဏံ၊ ဂေါပါယတိတိ ဂုတ္တိ။
အာဝရဏဉ္စ တံ ဂုတ္တိ စာတိ အာဝရဏဂုတ္တိ။
ရက္ခာ ဧဝ အာဝရဏဂုတ္တိ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ယသံဒီသံသုတ်(အံ၊၂။၁၃၃)

မုဒ္ဓါဝသိတ္တော မောဒန္တိ ဧတ္ထ ဥိကာရာဒယောတိ မုဒ္ဓါ၊ (မုဒ+ဓ၊ သိ-ကိုအာပြု)
အဝသိဋ္ဌိယိတ္တာတိ အဝသိတ္တော၊ (အဝ+သိစ+တ)
မုဒ္ဓနိ အဝသိတ္တော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော။

သံသုဒ္ဓဂဟဏီကော ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ ဓာရေတိတိ ဂဟဏီ၊ (မာတုကုစ္စိ)
သံသုဒ္ဓါ ဂဟဏီ ယဿာတိ သံသုဒ္ဓဂဟဏီကော။ (ပုဗ္ဗောဠိ)

ဇာတိဝါဒေန ဝဒီယတိတိ ဝါဒေါ၊ ဇာတိ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နော ဝါဒေါ ဇာတိဝါဒေါ။
(ဟိတ်အနဏှံ၊ နာဝိဘတ်)

သတ္တမာ သတ္တန္တံ ပူရဏော သတ္တမော။ တသ္မာ သတ္တမာ။

ပိတာမဟယုဂါ ပိတု ပိတာ ပိတာမဟော၊ (ပိတု+အာမဟ)
ယုဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ယုဂံ၊ ပိတာမဟဿ ယုဂံ ပိတာမဟယုဂံ။(ဋ)
(နံ) ပိတာ စ မာတာ စ ပိတရော၊ (ပိရူပေကသေသံတဒ္ဓိတ်)
ပိတုနံ ပိတရော ပိတာမဟာ၊
ယုဂေါ စ ယုဂေါ စ ယုဂေါ၊ (သရူပေကသေသံတဒ္ဓိတ်)
ပိတာမဟာနံ ယုဂေါ ပိတာမဟယုဂေါ။ (တသ္မာ) (ဋိ)
(ဇာတုနာမာန-စသောသုတ်၌ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် ယာဝနိပါတ်အယှဉ်
အပါဒါန်မှည့်။ သကျ၊၆၀)

မဟာဘောဂေါ ဘုဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ ဘောဂါ၊ (ကာမဂုဏ်)
မဟန္တာ ဘောဂါ အဿာတိ မဟာဘောဂေါ။

ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော ကောသော ပိယာတိ ကောသော၊
ကောဋ္ဌဘူတံ အဂါရံ ကောဋ္ဌာဂါရံ၊
(နံ) ကောဋ္ဌ တံ အဂါရဉ္စာတိ ကောဋ္ဌာဂါရံ၊
ကောသော စ ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ ကောသကောဋ္ဌာဂါရာနိ၊
ပရိပုဏ္ဏာနိ ကောသကောဋ္ဌာဂါရာနိ ယဿာတိ
ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော။

အဿဝါ အာသုဏာတိတိ အဿဝါ။ (သေနာထိလိင်)

ပဏ္ဍိတော ဂမ္ဘီရဋ္ဌာနေသူ ပဏ္ဍိတံ ဂစ္ဆတိတံ ပဏ္ဍာ။ (ပဋိ-အ+အာ) (ပညာ)
 ပဏ္ဍာယ ဣတော ဂတောတိ ပဏ္ဍိတော။ (သမာသ်)
 (နံ) ပဏ္ဍာ သဉ္စာတာ အဿ အတ္ထိတံ ပဏ္ဍိတော။ (တဒ္ဒိတ်)
 (နံ) ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကတ္ထေသု ဉာဏဂတိယာ ပဏ္ဍိတံ ဂစ္ဆတိတံ
 ပဏ္ဍိတော။ (ပဋိ+တ၊) (ကိတ်)

ဝိယတ္တော ဗျဉ္ဇယတိ ပကာသေတိတံ ဝိယတ္တော။ (ဝိ-အဉ္ဇ+တ)
 (နံ) ဗျာပေတိတံ ဝိယတ္တော။ (ဝိ-အာပ+တ)

မေဓာဝိ သမ္မောဟံ မေဓေတိ ဟိသတိတံ မေဓာ၊ (မေဓ+အ+အာ)
 မေဓာ အဿ အတ္ထိတံ မေဓာဝိ။

ဝိဇိတာဝိ ဝိဇယံ ဝိဇိနိတံ ဝိဇိတာဝိ။ (ဝိ-ဇိ+တာဝိ)

ဝိမုတ္တိပရိပါစေန္တိ ပရိ-ပစ+ကာရိတ်ဏေ+အန္တိ။ ပစဓာတ်အရ အရဟတ္တဖိုလ်။
 ဏေပစ္စည်းအရ မဟာကုဉာသံရှိ ဝိရတိ၊ ဝိရိယ၊ ပညာ။

ဝိမုတ္တိပဉ္စမေန ပဉ္စန္ဒံ ပူရဏာ ပဉ္စမာ။ ဝိမုတ္တိ ပဉ္စမာ ယဿာတိ ဝိမုတ္တိပဉ္စမော။
 (ပဉ္စအရ မဟာကုဉာသံရှိ သီလ၊ သုတ၊ ဝိရိယ၊ ပညာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်။
 မပစ္စည်းအရ အရဟတ္တဖိုလ်)

ဝိမုတ္တစိတ္တော ဝိမုတ္တံ စိတ္တံ ယဿာတိ ဝိမုတ္တစိတ္တော။(ဝိမုတ္တိငါးပါး)

ပထမပတ္ထနာသုတ် (အံ၊၂၊၁၃၄)

ဟတ္ထိသ္မိ ပဋ္ဌမာအနက်၊ သ္မိသက်။

သိပ္ပဋ္ဌာနာနိ သိပ္ပါနိ ဧဝ ဋ္ဌာနာနိ သိပ္ပဋ္ဌာနာနိ။

ထရသ္မိ တရတိတံ ထရ။ (တရ+ဥ၊ တကို ထပြု) ပဋ္ဌမာအနက်၊ သ္မိသက်။

သတိပဋ္ဌာနံ ပဋ္ဌာတိတံ ပဋ္ဌာနံ၊ သတိ ဧဝ ပဋ္ဌာနံ သတိပဋ္ဌာနံ။

အနဝယော ဝယတိတံ ဝယော၊ (ဝယ+အ) န ဝယော အဝယော၊
 န အဝယော အနဝယော၊(န+အဝယော-ဟုဖြတ်)

(နံ) အယနံ အယော၊ န အယော ဝယော၊ (ဝိ+အယ)

နတ္ထိ ဝယော ဧတဿာတိ အဝယော၊

အန အန အဝယော အနဝယော။(အန+အဝယော-ဟုဖြတ်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂတအလင်းတန်း

သြပရဇံ

ရညော သမိပံ ဥပရာဇံ၊ (အဗျယ်ဘောသမာသံ)
ဥပရာဇဿ ဘာဝေါ- သြပရဇံ။ (ဥပရာဇ+ကျ)

ပညာယ

ဝိပဿနာပညာ။

ပတ္ထေတိ

ပတ္ထ+စုရာဒိဏေ+တိ။ လောဘမုဆန္ဒ(ရဇံထောက်)
မဟာကုဉာသံရှိ ဆန္ဒ။ (ခယ်ထောက်)

အပ္ပံသုပတိသုတ် (အံ၊၂။၁၃၈)

ဝိသံယောဂါဓိပ္ပါယော ဝိသံယုဇ္ဇတိ ဧတ္တာတိ ဝိသံယောဂေါ။

ဝိသံယောဂေ အဓိပ္ပါယော အဿာတိ ဝိသံယောဂါဓိပ္ပါယော။

(ဝိသံယောဂအရ နိဗ္ဗာန်၊ အဓိပ္ပါယအရ မဟာကုဉာသံရှိ ဆန္ဒ)

ပုရိသာဓိပ္ပါယာ

ပုရိသေ ဥပ္ပန္နော အဓိပ္ပါယော ဧတိဿာတိ ပုရိသာဓိပ္ပါယာ။ (လောဘ)

ဧဂ္ဂတိ

ဧဂ္ဂ+အ+တိ။ ရက္ခဏအနက်ဟော။ -

(လောဘမူရှိ ဝိတက်၊ ဝီရိယ)၊ (ရှေ့သုံးပါးထောက်)

မဟာကုသိုလ်ရှိဝိတက် (သို့) ဝီရိယ၊ (နောက်နှစ်ပါးထောက်)

ဘတ္တာဒကသုတ် (အံ၊၂။၁၃၉)

ဘတ္တာဒကော

ဘတ္တံ အဒတိ ဘက္ခတိတိ ဘတ္တာဒကော။

လဏ္ဍသာရဏော

လဏ္ဍိတဗ္ဗော ဒိဂုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ လဏ္ဍော။ (လဒိ+အ)

(န) လမတိ ဟိသတိ သုစိဘာဝန္တိ လဏ္ဍော။ (လမ+ဒ၊ ပုံ+နပုံ)

လဏ္ဍံ သာရေတိ ပါပေတိတိ လဏ္ဍသာရဏော။

သလာကဂ္ဂါဟိ

သလာကံ ဂဏှာတိတိ သလာကဂ္ဂါဟိ။

မဉ္ဇပိဋ္ဌမဒ္ဒနော

မဉ္ဇပိဋ္ဌံ မဒ္ဒတိတိ မဉ္ဇပိဋ္ဌမဒ္ဒနော။

ရူပါနံ

နံဝိဘာတိ၊ ကံအနက်။

အက္ခမော

ခမနံ ခမော၊ နတ္ထိ ခမော ဧတဿာတိ အက္ခမော။

အက္ခမသုတ် (အံ၊၂။၁၄၀)

သင်္ဂါမဝစရော

သင်္ဂါမေ အဝစရတိတိ သင်္ဂါမဝစရော။

ဝိမာနိတော

မာနေတိတိ မာနိတော၊ န မာနိတော ဝိမာနိတော။

မုတ္တကုရိသဿ မုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ မုတ္တံ၊ (မုစ+တ)

(နံ) မိဟတိ သိဉ္ဇတိတိ မုတ္တံ၊ (မိဟ+တ၊ ဣကို ဥပြု)

ကရိယတိတိ ကရိသံ၊ မုတ္တဉ္ဇ ကရိသဉ္ဇ မုတ္တကရိသံ။

တိဏောဒကဒတ္တိဟိ တိဏဉ္ဇ ဥဒကဉ္ဇ တိဏောဒကံ၊

ဒိယတေ ဒတ္တိ၊ (ဒါ+တိ)

တိဏောဒကဿ ဒတ္တိ တိဏောဒကဒတ္တိ။

သောတသုတ် (အံ၊ ၂။ ၁၄၂)

ဝစနပထော ဝစနမေဝ ပထော ဝစနပထော။

ခမော ခမနံ ခမော၊ ခမော အဿ၊ အတ္တိတိ ခမော။

ယတွာမိကရဏမေနံ-၌ ဧနံ-ကို ဧတ-တည်၊ အံဝိဘတ်သက်၊ တဿဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ- ၌

နတ္တံ-ဟူသောယောဂဖြင့် ဧတကို ဧနပြု။ နခွင်းချေကပ်ပြီး။

ဒိသာ ဒိဿတိ အပဒိဿတိတိ ဒိသာ။ (နိဗ္ဗာနံ)

သောတာ သုဏာတိတိ သောတာ။ (သု+တု) ကုသလဝိပါက်သောတဝိညာဉ်။

(နံ) သဒ္ဓါပြုဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉ္ဇသံစိတ္တုပ္ပါဒ်။

ဟန္တာ ဟနတိတိ ဟန္တာ။ (မဂ် ၄)၊ (နံ) ကုသိုလ် ၂၁၊

ရက္ခိတာ ရက္ခတိတိ ရက္ခိတာ။ (မဟာကုဉ္ဇသံရိ သတိ)

ခန္တာ ခမတိတိ ခန္တာ။ (မဟာကုဉ္ဇသံရိ ပညာ) (အဒေါသ)

ဂန္တာ ဂစ္ဆတိတိ ဂန္တာ။ မဂ် ၄ပါး။ (မဂ္ဂဝိတိ)

မှတ်ချက်- အထက်ပါပုဒ်တို့အရ ဘိက္ခုဟူသော ကတ္တားပုဒ်တို့ကိုထောက်၍ ဥပမေယျာ ပေက္ခာအားဖြင့် ကောက်ယူထားသည်။

ဟတ္ထိဒမ္မသာရထိ ဟရတိ အနေနာတိ ဟတ္ထော၊

ဟတ္ထော ဝိယာတိ ဟတ္ထော၊

ဟတ္ထော အဿ အတ္တိတိ ဟတ္ထိ၊ ဒမိတဗ္ဗာတိ ဒမ္မာ၊ (ဒမု+ဏျ)

ဟတ္ထိ စ တေ ဒမ္မာ စာတိ ဟတ္ထိဒမ္မာ၊ (ဝိသေသနပဒပရကမ္မဓာရည်း)

သာရေတိတိ သာရထိ၊ ဟတ္ထိဒမ္မေ သာရထိ ဟတ္ထိဒမ္မသာရထိ။

ဒန္တာ ဒါယတိ ဘက္ခတိ အနေနာတိ ဒန္တာ။

အမနာပါ မနံ.အပ္ပါယန္တိ ဝမုန္တိတိ မနာပါ၊ န မနာပါ အမနာပါ။

တိကဏ္ဍကိဝဂ်

အဝဇာနာတိသုတ် (အံ၊၂။၁၄၅)

အာဓေယျမုခေါ ဓာတဗ္ဗံ ဌပေတဗ္ဗန္တိ ဓေယျံ၊(ဓာ+ဏျ)၊ အာဒိတော ဓေယျံ အာဓေယျံ၊
မုခေန ဂဟင်္ဂံ မုခံ၊(ဂဟဏပုဒ်ကျေ)၊
အာဓေယျံ မုခံ ယဿာတိ အာဓေယျမုခေါ။ (ဋီ)
(အဋ္ဌကထာအလို အာ သည် အနက်မဲ့။အာဓာတဗ္ဗံ ဌပေတဗ္ဗန္တိ အာဓေယျံ-
ဟု စသည်ဖြင့်)

ဣတ္တရဘတ္တိ၊ ဣတ္တရာ ဘတ္တိ ယဿာတိ ဣတ္တရဘတ္တိ။ (ပုံလိင်)
လောလော လောလတိ ဥဗ္ဗုဒ္ဓတိတိ လောလော။

ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂေ ပဋိပက္ခော ဘာဂေါ ပဋိဘာဂေါ၊
သံဝိဇ္ဇမာနော ပဋိဘာဂေါ ယေသန္တိ သပ္ပဋိဘာဂါ၊
ကဏှသုက္ကာ စ တေ သပ္ပဋိဘာဂါ စာတိ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ။
(ဣတ္တရပေမော-၌ ပေမအရ သဒ္ဓါနှင့် တဏှာကိုကောက်။
ကျန်သုံးပုဒ်တို့အရ သဒ္ဓါကိုသာ ကောက်)

အာရဘတိသုတ် (အံ၊၂။၁၄၆)

ဝိပ္ပဋိသာရိ သရတိ စိန္တတိ အနတပ္ပတိတိ သာရိ၊
အာပတ္တိဝိတိက္ကမံ ပဋိစ္စ သာရိ ပဋိသာရိ၊ ဝိရူပံ ပဋိသာရိ ဝိပ္ပဋိသာရိ။
ဝိပ္ပဋိသာရဇာ ဝိပ္ပဋိသာရတော ဇာတာ ဝိပ္ပဋိသာရဇာ။ (အာသဝါ)
ပဟာယ (ပဋိဝိနောဒေတွာ) မဟာကုဗ္ဗာသံရိ ပညာ။
စေတောဝိမုတ္တိ ကိလေသဗန္ဓနတော ဝိမုစ္စတိတိ ဝိမုတ္တိ၊ စေတော စ သော ဝိမုတ္တိ စာတိ
စေတောဝိမုတ္တိ။ (အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ)
ပညာဝိမုတ္တိ ပညာ စ သာ ဝိမုတ္တိစာတိ ပညာဝိမုတ္တိ။ (အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ)
ယတ္ထဿ တေ (ပ) အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ အရ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိထိချ။ (အံ၊ဋီ၊၃။၄၈)
စိတ္တံ ပညဉ္စ-၌ စိတ္တံအရ ဝိပဿနာစိတ်၊ ပညာအရ ဝိပဿနာပညာ။

ပဉ္စမေန ပုဂ္ဂလေန အရ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။

သမသမော သမေန သမော သမသမော။

တိကဏ္ဍကိသုတ် (အံ၊၂။၁၄၉)

တိကဏ္ဍကိဝနံ ကဏ္ဍကာ ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ကဏ္ဍကိ၊
တိဿော ကဏ္ဍကိယော တိကဏ္ဍကိ၊
တိကဏ္ဍကိဟိ ဥပလက္ခိတံ ဝနံ တိကဏ္ဍကိဝနံ။

ပဋိကူလသညိ ပဋိကူလံ ဣတိ သညာ ပဋိကူလသညာ၊
ပဋိကူလသညာ အဿ အတ္ထိတိ ပဋိကူလသညိ။

တဒဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ အရ မဟာကုဉာသံရှိ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာစေတသိက်။
ဥပေက္ခကောအရ ရဟန္တာ၏ ဥပေက္ခာနှင့် အလားတူသော မဟာကုဉာသံရှိ
တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာစေတသိက်။ (ဆဋ္ဌရုံပေက္ခာ)
ဣမသ္မိံသုတ္တေ ပဉ္စသု ဌာနေသု ဝိပဿနာဝ ကထိတာ။

သပ္ပုရိသဒါနသုတ် (အံ၊၂။၁၅၂)

အနပဝိဒ္ဓံ အပဝိဇ္ဇတေ ဆိဇ္ဇဘေတိ အပဝိဒ္ဓံ၊(နံ) အပဝိဇ္ဇိယတေ ဆဉ္စိယတေတိ အပဝိဒ္ဓံ၊
န အပဝိဒ္ဓံ အနပဝိဒ္ဓံ။ (ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ အံဝိဘတ်)

အာဂမနဒိဋ္ဌိကော အာဂစ္ဆတိ ဖလံ ယတော (ယေနာ)တိ အာဂမနံ၊ (ဒါနစေတနာ)
အာဂမနန္တိ ဒိဋ္ဌိ ယဿာတိ အာဂမနဒိဋ္ဌိကော။
(နံ) အာဂစ္ဆိယတေ အာဂမနံ။ အာဂမနေ ဒိဋ္ဌိ ယဿာတိ အာဂမနဒိဋ္ဌိကော။
(ဒိဋ္ဌိအရ သဒ္ဓါနှင့်ဒါနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံ)

မှတ်ချက် အနာဂမနဒိဋ္ဌိကောအရ ဒါနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာဝိပိဓိတ္တုပ္ပါဒ်
ကိုကောက်။

အနဂ္ဂဟိတစိတ္တော အာဘုသော ဂဏှာတိတိ အဂ္ဂဟိတံ၊ အဂ္ဂဟိတံ စိတ္တံ ယဿာတိ
အဂ္ဂဟိတစိတ္တော၊ န အဂ္ဂဟိတစိတ္တော အနဂ္ဂဟိတစိတ္တော။

သမယဝိမုတ္တော သမယေဝ ဝိမုတ္တော သမယဝိမုတ္တော၊ (နံ) သမယော ဝိမုတ္တံ ယဿာတိ
သမယဝိမုတ္တော။ (ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ) (မဟာဂုဏ်ကုသိုလ်ဈာန်ကောက်)

စတုတ္ထပဏ္ဏာသက

သဒ္ဓမ္မဝဂ်

သမ္မတ္တနိယာမသုတ် (အံ၊၂၊၁၅၄၊၅)

ကုသလေသု ဓမ္မေသု ကုသိုလ်စိတ် ၂၁၊ ဓေ ၃၈။

သမ္မတ္တံ သမ္မာ အတ္တာ သဘာဝေါ ယဿာတိ သမ္မတ္တော။ (နိယာမော)
(အရိယာမဂ်ကောက်)

ပရိဘောတိ ပရိ-ဘူ+အ+တိ။

အနေကဂ္ဂစိတ္တော ဧကံ အဂ္ဂံ အာရမ္မဏံ ဧကဂ္ဂံ၊ ဧကဂ္ဂေ ပဝတ္တံ စိတ္တံ ယဿာတိ ဧကဂ္ဂစိတ္တော။
န ဧကဂ္ဂစိတ္တော အနေကဂ္ဂစိတ္တော။ (ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်)

အညာတမာနိ အညာတံ အတ္တာနံ မညတိတိ အညာတမာနိ။ (အညာတ-မန+ဏိ၊
တဿိလာဒိသု ဣတွာဝိ စ-သုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် သက်။ မာနကောက်)

ဥပါရမ္ဘစိတ္တော ဥပဂနာ ပရေသံ စိတ္တဿ အာရမ္ဘနံ ဝိကာပနံ ဥပါရမ္ဘော၊
(ဥပ-အာ-ရဘိ+ဏ) ဥပါရမ္ဘော စိတ္တံ ယဿာတိ ဥပါရမ္ဘစိတ္တော။
(စိတ္တအရ ဒေါသမူစိတ်ကောက်)

ရန္တဂဝေသိ ရမန္တိ ဧတ္ထ သပ္ပါဒယောတိ ရန္တံ၊ (ရမ+ဓ) ရန္တံ ဝိယာတိ ရန္တံ၊
ရန္တံ ဂဝေသတိတိ ရန္တဂဝေသိ။ (ဒေါသကောက်)

အာဟတစိတ္တော ဒေါသေန အာဟညတေတိ အာဟတံ။ (အာ-ဟန+တ)
အာဟတံ စိတ္တံ ယဿာတိ အာဟတစိတ္တော။
(ဟနဓာတ်အရ ဒေါသ။ တပစ္စည်းအရ ဒေါသမူစိတ်)

ခိလဇာတော ခိလယတိ တေန စိတ္တံ ထဒ္ဓဘာဝံ အာပဇ္ဇတိတိ ခိလံ၊ (ဒေါသ)
(န) ခိလံ ဝိယာတိ ခိလံ၊(ဒေါသ) ခိလံ ဇာတံ ယဿာတိ ခိလဇာတော။

ပဌမသဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ် (အံ၊၂၊၁၅၅)

သက္ကစ္စံ သံ-ကရ+တွာ၊ တွာကို ရစ္စပြု၊ ဓာတွန်ရံနှင့် အနုဗန်ရဲတို့ကို ချေ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို
ကပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ ပြီး၏။ သမံ အာဒရံ အကာသိတိ သက္ကစ္စံ-ဟု ပြု။

ပရိယာပုဏန္တိ ပရိ-အပ-ဥဏာ+အန္တိ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ပတိတ္ထိယတိ ပတိ-ထာ+(ထေ)အ+တိ။ ဓာတွန်သရကို ဣယပြု၊ ဣကို ဤပြု။
 အပုစ္စယံ ပစ္စေတိ ပီတိသောမနဿံ ဧတေနာတိ ပစ္စယော။ (ပတိ-ဣ+အ)
 န ပစ္စယော အပုစ္စယော။ (ဒေါမနဿကောက်)
 တတောနိဒါနံ တတော နိဒါနံ ယဿာတိ တတောနိဒါနံ။ ပထမာအနက်၊ တောသက်။
 (န) သိဝိဘတ်တို တောပြု။
 (န) တတော နိဒါနံ တတောနိဒါနံ။

ဥဒါယိသုတ် (အံ၊၂။၁၆၂)

အနုဒ္ဒယတံ အနုဒ္ဒယတိတိ အနုဒ္ဒယာ။ အနု-ဒယ+အ+အာ။
 အနုဒ္ဒယာယ ဘာဝေါ အနုဒ္ဒယတာ။ မဟာကုရိ ကရဏာကောကံ။

ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယသုတ် (အံ၊၂။၁၆၂)

ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယာ ပဋိဝိနောဒေတဗ္ဗာတိ ပဋိဝိနောဒယာ။
 ဒုက္ခေန ပဋိဝိနောဒယာ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယာ။ (ရာဂ၊ဒေါသ၊မောဟ၊
 လောဘမူ၊ ဒေါသမူရိ ဆန္ဒ၊ အကုသိုလ်၊ မဟာကုကြိစိတ်)(မင်္ဂလာဗျူဟာမေးဗုဒ္ဓံ)
 ဂမိကစိတ္တံ ဂမိဿတိတိ ဂမိကော။ (ဂမု+ဣက)
 ဂမိကဿ စိတ္တံ ဂမိကစိတ္တံ။
 မုတ်ဖွယ် ဥပါယေန ပန ကာရဏေန အနုပပါဟိ ပစ္စဝေက္ခဏာနုသာသနာဒိဟိ
 သက္ကာ ပဋိဝိနောဒေတံ။ (အံ၊၄။၂။၅၅)

ပဌမအာယာတပဋိဝိနယသုတ် (အံ၊၂။၁၆၃)

အာယာတပဋိဝိနယာ ပဋိဝိနန္တိ ဝုပသမေန္တိတိ ပဋိဝိနယာ။
 အာယာတံ ပဋိဝိနယာ အာယာတပဋိဝိနယာ။
 မေတ္တာအရ တိကစတုက္ကမေတ္တာဈာန်။
 ကရဏာအရ နည်းတူ။ ဥပေက္ခာအရ စတုက္ကပဉ္စကဥပေက္ခာဈာန်။
 အသတိ/အမနသိကာရော အရ မဟာကုဉာသံဥပက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂ပါး။
 ကမ္မဿကတာ ကမ္မံ သင်္ဂ ယဿာတိ ကမ္မဿကော။
 ကမ္မဿကဿ ဘာဝေါ ကမ္မဿကတာ။

အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၌ ဓာတ်အရ မဟာကုဉ္ဇသံရှိ ပညာ။

မှတ်ချက် အာယာတပဋိဝိနယအရ အထက်ပါတရားများကို ပေါင်းယူ၍ ကောက်။

ဒုတိယအာယာတပဋိဝိနယသုတ် (အံ၊ ၂။ ၁၆၄)

အာယာတပဋိဝိနယာ ပဋိဝိနေတဗ္ဗော (ပဋိဝိနိယတေ) ဧတေသုတိ ပဋိဝိနယာ၊

အာယာတဿ ပဋိဝိနယာ အာယာတပဋိဝိနယာ။

(ဒေါသပယ်ဖျောက်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ငါးဦး)

(န) ပဋိဝိနိယတေ (ပဋိဝိနေတဗ္ဗော) ဧတေဟိတိ ပဋိဝိနယာ။

အာယာတဿ ပဋိဝိနယာ အာယာတပဋိဝိနယာ။

(ဒေါသပယ်ဖျောက်ကြောင်း တရားငါးပါး)

အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော ကာယေန ကတော သမာစာရော ကာယသမာစာရော၊

အပရိသုဒ္ဓေါ ကာယသမာစာရော ယဿာတိ အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော။

(ကာယအရ ကာယဝိညတ်၊ သမာစာရအရ ကာယကံအကုသိုလ်စေတနာ)

ဝါမံ

ဝါတိ ဂစ္ဆတိတိ ဝါမံ။ (ဝါ+မ)

ပံသုကူလိနော ပံသုနံ ကူလံ ပံသုကူလံ၊ ပံသုကူလံ ဝိယာတိ ပံသုကူလံ၊

ပံသုကူလဿ ဓာရဏံ ပံသုကူလံ၊ (ဓာရဏနောက်ပုဒ်ကျေ)

ပံသုကူလံ သီလံ ယဿာတိ ပံသုကူလိနော။

နန္တကံ

နတ္ထိ အန္တော ဒဿ ယဿာတိ နန္တကံ။ န+အန္တ၊ သကတ္ထ ကပစ္စည်း။

ပေါက္ခရဏံ

ပေါက္ခရံ ဧလံ ဧတိဿာ (ဧတ္ထ) အတ္ထိတိ ပေါက္ခရဏံ။

သေဝါလပဏကပရိယောနဒ္ဓါ

ဥဒကံ သေဝတိတိ သေဝါလော။ (သိ+လံ+အလယ်၌ ဝလာ)

ပဏတိတိ ပဏကော။ (ပဏ+ဏှ၊ သင်္ခါတတ္ထ)

သေဝါလော စ ပဏကော စ သေဝါလပဏကော။

သေဝါလပဏကေဟိ ပရိယောနဒ္ဓါ သေဝါလပဏကပရိယောနဒ္ဓါ။

ယမ္မာဘိတတ္တော ယရတိ သေဒေါ ပဂ္ဂရတိ ဧတေနာတိ ယမ္မော၊ (ယရ+မ)

ယမ္မေန အဘိတတ္တော ယမ္မာဘိတတ္တော။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ကိလန္တော ကိလမတိတိ ကိလန္တော။ (ကိလမု+တ) ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဏ်။
 တသိတောအရ တဏှာကောက်။
 စေတသောအရ သမထဝိပဿနာစိတ်။ ဝိဝရ်အရ ပိတိပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုစိတ်၊
 ပသာဒံအရ မဟာကုရိ သဒ္ဓါ။
 ခေါဘောဿာမိ ခုဘ+ကာရိတ်ဏေ+ဿာမိ။
 လောဠေဿာမိ လောဠ+အ+ဿာမိ။
 အပေယျံ ပါတဗ္ဗန္တိ ပေယျံ။ န ပေယျံ အပေယျံ။
 ဂေါပဒေ ဂဝဿ ပဒံ ဂေါပဒံ။
 စတုက္ကုဏ္ဍိကော စတုဟိ သရိရာဝယဝေဟိ ကုဏ္ဍနံ ဂမနံ စတုက္ကုဏ္ဍော၊ စတုက္ကုဏ္ဍော စတသ္မိ
 အတ္ထိတိ စတုက္ကုဏ္ဍိကော။
 ဂေါပိတကံ ပိယတေ ပိတံ၊ ဂဝဿ ပိတံ ဂေါပိတံ၊ ဂေါပိတံ ဝိယာတိ ဂေါပိတကံ။
 အာဗာဓိကော အာဗာဓတိ ပိဋေတိတိ အာဗာဓော၊
 အာဗာဓော အဿ အတ္ထိတိ အာဗာဓိကော။
 ဒုက္ခိတော ဒုက္ခံ သဉ္ဇာတံ စတဿ အတ္ထိတိ ဒုက္ခိတော။
 (သဉ္ဇာတံ တာရကာဒိ တိတော- ဟူသော မောဂ်သုတ်ဖြင့် ဣတပစ္စည်းသက်)
 (နံ) ဒုက္ခံ ဣတော ဒုက္ခိတော။
 ဗာဠုဂိလာနော ဂိလာယတိတိ ဂိလာနော၊ ဗာဠု ဂိလာနော ဗာဠုဂိလာနော။
 ဒုရေဂါမော ဒုရ-တည်း၊ သိဝိဘတ်သက်၊ တေသုဂုဒ္ဓိဖြင့် သိကို ဧပြု၊ လိင်အနက်၊
 ပဋ္ဌမာသက်။ (နံ) သတ္တမိအနက်၊ ပဋ္ဌမာသက်။
 (နံ) သတ္တမိအနက်၊ သ္မိသက်။
 ကာရညံ ပရဒုက္ခေ သတိ သာဓူနံ ဟဒယကမ္မနံ ကရောတိတိ ကရဏာ။ (ကရ+ယု)
 (နံ) ကံ သုခံ ရုန္တတိတိ ကရဏာ၊ ကရဏာယေဝ ကာရညံ။ (ကရဏာ+ဏျ)
 ဂါမန္တနာယကံ နေတိတိ နာယကော၊ ဂါမန္တံ နာယကော ဂါမန္တနာယကော။
 အနယဗျသနံ အယနံ ဝဗုနံ အယော၊ န အယော အနယော၊ ဗျသတိ ဝိက္ခိပတိ ဝိနာသေတိတိ
 ဗျသနံ၊ အနယော ဟုတွာ ဗျသနံ အနယဗျသနံ။
 အစ္ဆောဒကာ န ဆိန္ဒတိ ဒဿနန္တိ အစ္ဆံ၊ (န-ဆိဒိ+ဏ) အစ္ဆံ ဥဒကံ ဧတ္တာတိ အစ္ဆောဒကာ။

သီတောဒကာ သီတံ ဥဒကံ ဧတ္တာတိ သီတောဒကာ။ (ပေါက္ခရဏီ)

သုပ္ပတိတ္တာ သမံ ပတိတ္ထံ ဧတ္တာတိ သုပ္ပတိတ္တာ။

အာဃာတပဋိဝိနယာအရ မေတ္တာဝိဟာရိပုဂ္ဂိုလ်၏ မဟာကုဉ္ဇသံရှိ မေတ္တာ(ပညာ)။

(ပ, ဒု, တအင်္ဂါအတွက်)

မေတ္တာဝိဟာရိပုဂ္ဂိုလ်၏ မဟာကုဉ္ဇသံရှိ ကရဏာ။ (စအင်္ဂါအတွက်)

မေတ္တာဝိဟာရိပုဂ္ဂိုလ်၏ မဟာကုဉ္ဇသံရှိပညာ(မေတ္တာ)။ (ပဉ္စမအင်္ဂါအတွက်)

သာကစ္ဆသုတ် (အံ၊ ၂။ ၁၆၇)

သီလသမ္ပဒါကထာယ သမ္ပဒုတိ ဧတာယာတိ သမ္ပဒါ၊ သီလေန သမ္ပဒါ သီလသမ္ပဒါ၊

သီလသမ္ပဒါ ကထာ သီလသမ္ပဒါကထာ။ (ရှေ့သုတ်နှင့်ဝါကျသမာသ်သာ ထူး)

ပဉ္စ ဗျာကတ္တာ-၌ ပဉ္စ-သည် ဗျာကတ္တာဝယ် တုပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်သော်လည်း ဒုတိယာပဉ္စမိနဉ္စ

သုတ်သို့ လိုက်လာသော ကွစိသဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် ဆဋ္ဌိဝိဘတ်

မသက်ရ။

ပဉ္စပုစ္ဆာသုတ် (အံ၊ ၂။ ၁၆၈)

ယော ကောစိ အာဝုသော ပရံ ပဉ္စ ပုစ္ဆတိ-၌ ပရံ-သည် အပဓာနကံ၊ ပဉ္စသည် ပဓာနကံ

(ဝေးန ကေနစိ အာဝုသော ပရော ပဉ္စ ပုစ္ဆိယတိ-ဟု ကံဟောဝါကျသို့ပြောင်း)

မှတ်ချက် ကြိယာဖြင့် အလိုရှိအပ်သောကံသည် ပဓာနကံ။

ကြိယာဖြင့် အလိုမရှိအပ်သောကံသည် အပဓာနကံ။

မောမုဟတ္တာ မောဟေန မူဟော မောမူဟော။ (ရှေ့ဟချေ)

မောမုဟဿ ဘာဝေါ မောမူဟတ္တံ။ (မောဟမူဒွေးရှိ မောဟကောက်)

ပရိဘဝံ ပရိဘဝံတိ ပရိဘဝံ။ (ပရိ-ဘူ+အ+အန္တ၊ အန္တပစ္စည်း ဟိတ်အနက်၌ သက်)

နိရောဓသုတ်(အံ၊ ၂။ ၁၆၉)

သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သညာ စ ဝေဒယိတဉ္စ သညာဝေဒယိတာနိ၊ နိရုဇ္ဈနံ နိရောဓော၊

သညာဝေဒယိတာနံ နိရောဓော သညာဝေဒယိတနိရောဓော။

(သညာဝေဒယိတအရ မုချအားဖြင့် သညာနှင့်ဝေဒနာ၊ ဥပစာအားဖြင့် စိတ် စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဂုဋ္ဌဟေယျ အရ အနာဂါမိဖိုလ်၊ (န) အရဟတ္တဖိုလ်၊

ကဗဠိကာရာဟာရဘက္ခာနံ ကဗိတဗ္ဗောတိ ကဗဠော။ (ကဗိ+အလ)၊

(န)ကေန တောယေန ဗလံ အဿာတိ ကဗဠော၊ ကရိယတိတိ ကာရော၊

ကဗဠော ကာရော ကဗဠိကာရော။ အာဟရိယတိ အဗ္ဗေဒဟရိယတိတိ

အာဟာရော။ ကဗဠိကာရော အာဟာရော ကဗဠိကာရာဟာရော၊

ကဗဠိကာရာဟာရံ ဘက္ခန္တိတိ ကဗဠိကာရာဟာရဘက္ခာ။ (ကာမာဝစရနတ်)

မနောမယံ မနေန နိဗ္ဗတ္တော မနောမယော။ (ကာယော) မနအရ ရူပကုသိုလ်ပဉ္စမဈာန်။

ကာယံ ဥပပန္နော အရ သုဒ္ဓါဝါသပဋိသန္ဓေကိစ္စတပ်သော ရူပပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်၊

အဋ္ဌာနံ အဝိဇ္ဇမာနံ ဌာနံ အဋ္ဌာနံ။ (န) နတ္ထိ ဌာနံ အဋ္ဌာနံ။

ယာဝတတိယကံ တတိယဿ ယတ္ထကော ပရိစ္ဆေဒေါ ယာဝတတိယံ၊

ယာဝတတိယမေဝ ယာဝတတိယကံ။

ပစ္စေသိ ပတိ-ဣ+သိ။ (ကံ-ကို ကိတည်း၊ အံသက်၍ တွက်၊ပုံလိင်)

သညာမယာ-ဋ္ဌံ သညာအရ အရူပကုသိုလ်ဈာန်။

ဘဏိတေန နာဝိဘတ်၊ သဟာဒိယောဂဋ္ဌံ သက်၊ ကိသဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်သောကြောင့်။

တယံ သုမ္ပဒါန်။ (ကိ-ထောက်) သမ္ပန်, အဂုတ္တကတ္တာ။ (ဘဏိတေန-ထောက်)

အဇ္ဈုပေက္ခိဿထ သထဝိဘတ်၊ ပဇ္ဈပွန်ကာလဋ္ဌံ ဘဝိဿန္တိဟူသော ယောဂဖြင့်သက်။

အမရိသနအနက်ဟော အတ္ထိနာမ-နိပါတ်ပုဒ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့်။

'တေန န မုဇ္ဈာမ နာဝိဘတ်၊ အပါဒါန်အနက်၊ ကတ္တရိ စ-ဋ္ဌံ စသဒ္ဓါ။

အနတ္တရိယံ အာဘုသော စရိတဗ္ဗန္တိ အတ္တရိယံ၊ (အာ-စရ+ကံ၊ စရကို ဣရိယပြု၊ ရဿပြု)

(န) အတ္တရံ ပဟရိတံ ယုတ္တန္တိ အတ္တရိယံ၊ (အတ္တရ+ဣယ) န အတ္တရိယံ အနတ္တရိယံ။

ဥပဝါနံ ကုစိ ဒုတိယာဆဋ္ဌိနမတ္ထေ-ဖြင့် ဆဋ္ဌိအနက်၊ အံဝိဘတ်သက်။

ခဏ္ဍိဇ္ဇေန ခဏ္ဍိတာ စ တေ ဒန္တာ စာတိ ခဏ္ဍိတာ။ (ဒန္တာပုဒ်ကို ချေ)

ခဏ္ဍိတာနံ ဘာဝေါ ခဏ္ဍိစွံ။ (ခဏ္ဍိတ+ဣ)

(န) ခဏ္ဍံ ဇာတံ ဧတဿာတိ ခဏ္ဍိတော။ (ခဏ္ဍ+ဣတ)

ခဏ္ဍိတဿ ဘာဝေါ ခဏ္ဍိစွံ။ (ခဏ္ဍိတ+ဣ)

ပါလိဇ္ဇေန ပစတိတိ ပလိတံ၊ (ပစ+ဣတ၊ စကို လပြု) ပါလိယတိတိ ပလိတံ၊ (ပါလ+တ၊

သာမဏေကျော်စွာတိယဆင့်

ရသ္မာ(ပြု) ပလိတာနိ အဿ သန္တိတိ ပလိတော၊ ပလိတဿ ဘာဝေါ ပါလိစုံ။
ဝလိတ္တစတာယ တစတိ သရိရံ၊ ဖါလေတိတိ တစော။ (တစ+အ)

ဝလိယော တစသိ အဿာတိ ဝလိတ္တစော။

(န) ဝလိ တစော အဿာတိ ဝလိတ္တစော။

ဝလိတ္တစဿ ဘာဝေါ ဝလိတ္တစတာ။

မှတ်ဖွယ် သီလဝါတိအာဒိဟိ ခိဏာသဝသီလာဒိနိယေဝ ကထိတာနိ။ (အံ၊ ဌ၊ ၃၊ ၅၉)

စောဒနာသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၁၇၅)

ဒေါသန္တရော ဒေါသေန သမ္ပယုတ္တံ အန္တရံ စိတ္တံ ယဿာတိ ဒေါသန္တရော။

ဇိဝိကတ္တာ ဇိဝိကာ အတ္ထော ဧတေသန္တိ ဇိဝိကတ္တာ။

သဒ္ဓါ နာဝိဘတ်၊ (န) တွာပစ္စည်း။

သဌာ သဌယတိ န သမ္မာ ဘာသတိတိ သဌော။ (လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်)

မာယာဝိနော မယဿ အယံ မာယာ၊ (မယ+ဏ) (န) မေတိ ပရိမေတိတိ မာယာ၊ (မာ+ယ)

မာယာ ဧတေသံ အတ္ထိတိ မာယာဝိနော။ (လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်)

ကေတဝိနော ကိတဝဿ ကမ္ပံ ကေတဝံ၊ ကေတဝံ ဧတေသံ အတ္ထိတိ ကေတဝိနော။

(ကေတဝ+ဤ၊ ဒဏ္ဍိအတိုင်းစဉ်)(လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်)

ဥနုဋ္ဌာ နုဋ္ဌော ဝိယာတိ နုဋ္ဌော၊ ဥဂ္ဂတော နုဋ္ဌော ယေသန္တိ ဥနုဋ္ဌာ။ (မာန)

စပလာ စုပတိ ဧကတ္ထ န တိဋ္ဌတိတိ စပလော။ (စုပ+အလ)

မုခရာ မုခံ ခရံ ယေသန္တိ မုခရာ။ (န) မုခေန ခရာ မုခရာ။ (ခ-တင်လုံးချေ)

သာမညံ သမဏာနံ တ္တဒံ သာမညံ။ (သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာပညာ)

သမာဟိတာ ဧကသိ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သမ္မာ အာဒဟန္တိ ဌပေန္တိတိ သမာဟိတာ။

(သံ-အာ-ဓာ+တ)

ခိပ္ပနိသန္တိသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၁၇၆)

ခိပ္ပနိသန္တိ ခိပ္ပ နိသာမယတိ ဥပဓာရေတိတိ ခိပ္ပနိသန္တိ။ (နိ-သမ+တိ)

သုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟိ သုဂ္ဂဟိတံ ဂဏှာတိ သီလေနာတိ သုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟိ။

နိရုတ္တိကုသလော ဥစ္စတိတိ ဥတ္တိ၊ နိဟရိတွာ ဥတ္တိ နိရုတ္တိ၊

နိရုတ္တိသု ကုသလော နိရုတ္တိကုသလော။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ပုဗ္ဗာပရသရုပ် (၁) အတ္ထုပုဗ္ဗာပရ၊ (၂) ဓမ္မပုဗ္ဗာပရ၊ (၃) အက္ခရပုဗ္ဗာပရ၊ (၄) ဗျဉ္ဇနပုဗ္ဗာပရ၊
(၅) အနုသန္တိပုဗ္ဗာပရ။

ဘဒ္ဒဓီသုတ် (အံ၊၂။၁၇၇)

အဘိဘူ အဘိဘဝတိတိ အဘိဘူ။
 အနဘိဘူတော အဘိဘဝိယတိတိ အဘိဘူတော၊ န အဘိဘူတော အနဘိဘူတော။
 အညဒတ္ထု ဧကံသတ္ထ နိပါတ်ပုဒ်။
 ဒသော သဗ္ဗံ ပဿတိတိ ဒသော။
 ဝသဝတ္တိ ဝသေ ဝတ္ထေတိတိ ဝသဝတ္တိ။ (မဟာဗြဟ္မာ)
 ဣဒံ ဒဿနာနံ အဂ္ဂံ-ဌံ ဒဿနာနံ- နံဝိဘတ်၊ နိဒ္ဓါရဏအနက်၊ နိဒ္ဓါရဏေ စ။
 (နံ)ဝိဘတ္တအပါဒါန်အနက် ဒုရန္တိကသုတ်၌ စသဒ္ဓါ။
 အာဘဿရာ အာ ဘုသော ဘာတိတိ အာဘာ၊ (အာ-ဘာ+အ+အာ)
 သရတိ နိဿရတိတိ သရာ၊ အာဘာ သရာ ယေသန္တိ အာဘဿရာ။
 (ရှေ့ပုဒ်ပုဗ္ဗောဌံ)
 (နံ)အာဘာသော သီလံ ဧတေသန္တိ အာဘဿရာ။
 (အာဘာသ+ရ၊တသီလတဒ္ဓိတ်)
 သုဘကိဏှာ ဘာတိ ဒိပ္ပတိတိ ဘာ၊ သုန္ဒရာ ဘာ သုဘာ၊
 သုဘောဟိ ကိဏှာ အကိဏှာ သုဘကိဏှာ။
 (သုဘာကိဏှာဟု ဆိုလိုလျက် အာကို ရဿပြု၊ နောက်ဆုံး ဇာကို ဟပြု)
 အဟော သုခံ ဒုတိယဈာန်သုခ။ သုခံ ပဋိဝေဒေန္တိ အရ တတိယဈာန်သုခ။
 အာကိဉ္ဇညာယတနူပဂါ နတ္ထိ ကိဉ္ဇနံ-ယဿာတိ အကိဉ္ဇနံ၊ အကိဉ္ဇနဿ ဘာဝေါ အာကိဉ္ဇညံ၊
 အာကိဉ္ဇညာ တံ အာယတနဉ္ဇာတိ အာကိဉ္ဇညာယတနံ၊
 အာကိဉ္ဇညာယတနံ ဥပဂါ အာကိဉ္ဇညာယတနူပဂါ။
 နေဝသညာနာသညာယတနူပဂါ နေဝသညာ စ သာ နာသညာစာတိ နေဝသညာနာသညာ၊
 နေဝသညာနာသညာ စ သာ အာယတနဉ္ဇာစာတိ နေဝသညာနာသညာယ
 တနံ။ တံ ဥပဂါ- နေဝသညာနာသညာယတနူပဂါ။
 သမေတိ သံ-ဣ+အတိ။

ယထာပဿတော့ အနန္တရာ-၌ ပဿတောအရ စက္ခုဝိညာဉ်။

အနန္တရာအရ-ပိပဿနာ (အရဟတ္တဖိုလ်)။

ယထာသုဏတော အနန္တရာ-၌ အရကောက် အထက်ပါအတိုင်း ကြံ။

ယထာသုခိတဿ အနန္တရာ-၌ သုခအရ အရဟတ္တမဂ်သုခ၊ အနန္တရာအရ အရဟတ္တဖိုလ်။

ယထာသညိဿ အနန္တရာ-၌ သညာအရ အရဟတ္တမဂ်သညာ။ အနန္တရာအရ အရဟတ္တဖိုလ်။

ယထာဘူတဿ အနန္တရာ-၌ ဘူတအရ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြစ်ရာဘဝခန္ဓာ။

(န)အရဟတ္တမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့် စိတ္တဇရုပ်၊ ကမ္မဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇရုပ်။

အနန္တရာအရ အရဟတ္တဖိုလ်။

ဣဒံ သုခါနံ အဂ္ဂံအရ တတိယဈာန်သုခ (အရှင်ဘဒ္ဒဇီအလို)။

အရဟတ္တမဂ်သုခ (အရှင်အာနန္ဒာအလို)။

ဣဒံ သညာနံ အဂ္ဂံအရ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်သညာ(အရှင်ဘဒ္ဒဇီအလို)။

အရဟတ္တမဂ်သညာ(အရှင်အာနန္ဒာအလို)။

ဥပါသကဝဂ်

ဝေရသုတ် (အံ၊၂၊၁၈၀)

ဝေရာနိ ပဟာယ-၌ ပဟာယအရ မဟာကုဝိရတိ (စေတနာ)

ဘယံ အရ စိတ္တုတြာသဘယ။ (ဒေါသ)

ဖလုပစာရတ္ထ အရ ပါဏာတိပါတစသောအကုသိုလ်စေတနာကောက်။

ဝေရ အရ (၁) အကုသလဝေရ (၂) ပုဂ္ဂလဝေရ။

စေတသိကံ စေတသိ နိဿိတံ စေတသိကံ။ (စေတ+ဏိက) (ကာယိကဒုက္ခ)

ဒုက္ခံ ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်ရှိ ဝေဒနာ။

ဒေါမနဿံ ဒေါမနဿဝေဒနာ။

ပါဏံအတိပါတေတိ အတိ-ပတ+ကာရိတ်ဏေ+တိ။

ပတဓာတ်အရ သတ္တဝါပညတ်နှင့် ရုပ်ဇီဝိတ၊ နာမ်ဇီဝိတ။

ဏေပစ္စည်းအရ ဝင်္ကဓေတနာပြုဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

မှတ်ချက် ပတဓာတ်အရ သတ္တဝါပညတ်နှင့် ရုပ်,နာမ်ဇီဝိတကို ကောက်ထားခြင်းသည် သဒ္ဓါနည်းအရ ကောက်ယူထားခြင်းဖြစ်သည်။ အဘိဓမ္မာနည်း,ဆရာနည်းအရ ကောက်လိုသော် စုတိစိတ်ကို ကောက်ရမည်။

စန္ဒာလသုတ် (အံ၊၂။၁၈၁)

အဿဒ္ဓေါ မိစ္ဆာမိမောက္ခပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။
ကောတူဟလမင်္ဂလိကော ကံ ပါပံ တောဇေတိတိ ကောတူဟလံ။(ကု-တုဇ+အလ၊ဇကိုဟပြု)
(နံ) ကံ ပါပံ တုလယတိတိ ကောတူဟလံ။ (ကု+တုလ+အ၊ ဟ-လာ)
ကောတူဟလံ မင်္ဂလံ ကောတူဟလမင်္ဂလံ။
ကောတူဟလမင်္ဂလံ အဿ အတ္ထိတိ ကောတူဟလမင်္ဂလိကော။

ပစ္စေတိ ပတိ-ဣ+အ+တိ။ ဒိဋ္ဌိစေတသိက်။ (မင်္ဂလံ-ပုဒ်ထောက်)
(နံ) မဟာကုဉာသံရှိ သဒ္ဓါ။ (ကမ္မ-ပုဒ်ထောက်)

တတ္ထ စ ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတိ မဟာကုဉာဝိပ် ငှ။
ဣဓ စ ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတိ သဒ္ဓါစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံ ငှ။
ဥပါသကရတနံ ရမနံ ရတံ၊ ရတံ ဇနေတိတိ ရတနံ၊(ရတ-ဇန+အ၊ဇ-ချေ)
ဥပါသကောဝ ရတနံ ဥပါသကရတနံ။

ရတနံ၌ ရှေ့ပုဒ်အရ ပရိသတ်လေးပါး၏ ပီတိသောမနဿပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုကြိသော မနဿ။

နောက်ပုဒ်အရ သဒ္ဓါ,စေတနာ,ဝိရတိပြဋ္ဌာန်းသောမဟာကုစိတ္တုပ္ပါဒ်။

ပီတိသုတ် (အံ၊၂။၁၈၂)

တုဋ္ဌိ တုဿနံ တုဋ္ဌိ၊ တုသ+တိ။ မဟာကုသောမနဿရှိ ပီတိကောက်။

ပဝိဝေကံပီတိအရ ရူပါဝစရပဋ္ဌမဈာန်,ဒုတိယဈာန်ရှိ ပီတိ။

ကာမုပသံဟိတံ ကာမေ ဥပသံဟိတံ ကာမုပသံဟိတံ။

ကာမအရ ကိလေသကာမ,ဝတ္ထုကာမ။ ဥပသံဟိတအရ ကာယိကဒုက္ခနှင့် ဒေါမနဿ။(နံ) ကာယိကသုခနှင့် လောဘမူသောမနဿ။

အကုသလူပသံဟိတံ-၌ အကုသလအရ အကုသိုလ် ၁၂-ပါး၊ စေတသိက် ၂၇-ပါး။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

ဥပသံဟိတံအရ ကာယိကဒုက္ခနှင့် ဒေါမနဿ။

(နံ)ကာယိကသုခနှင့် လောဘမူသောမနဿ။

ကုသလူပသံဟိတံ-၌ ကုသလအရ မဟာကုသိုလ် ၈-ပါး၊ စေတသိက် ၃၈-ပါး။

ဥပသံဟိတအရ ကာယိကဒုက္ခနှင့် ဒေါမနဿကိုသာ ကောက်။

ဝဏီဇ္ဇာသုတ် (အံ၊၂။၁၈၃)

သတ္တဝဏီဇ္ဇာ ပဏယတေ ဗျဝဟရတိတိ ဝဏီဇော၊ (ပဏ+ဣဇ) ပ-ကို ဝ-ပြု။
ဝဏီဇာနံ ကမ္ပံ ဝဏီဇ္ဇာ၊ (ဝဏီဇ+ဏျ+အာ)
သတ္တဿ ဝဏီဇ္ဇာ သတ္တဝဏီဇ္ဇာ။

လက်နက်စသည်ကို ကုန်သွယ်မှုမပြုရခြင်းအကြောင်းများ

(၁) လက်နက်ရောင်းခြင်းသည် သူတစ်ပါးကို ပြစ်မှားခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် လက်နက်ကုန်သွယ်မှုမပြုရ။

(၂) လူသတ္တဝါရောင်းခြင်းသည် သူတစ်ပါးကျွန်ဖြစ်အောင်ပြုတတ်သောကြောင့် လူသတ္တဝါကုန်သွယ်မှုမပြုရ။

(၃) အသားနှင့်အဆိပ်ရောင်းခြင်းသည် သူတစ်ပါးကို သတ်ဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် အသားနှင့်အဆိပ်ကုန်သွယ်မှုမပြုရ။

(၄) သေရည်ရောင်းခြင်းသည် မေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် သေရည်ကုန်သွယ်မှု မပြုရ။

ရာဇာသုတ် (အံ၊၂။၁၈၃)

ပဗ္ဗာဇေန္တိ ပ-ဝဇ+ကာရိတ်ဏေ+အန္တိ။

ပါပကမ္ပံ ပဝေဒေန္တိ-၌ အညေ အဿ ပါပကမ္ပံ ပရေ ပဝေဒေန္တိ-ဟု ကတ္တား,ကံထည့်ပါ။
သုယျိဿတိ သုဓာတ်+ကံဟောယ+ဿတေ။

ပရကုမာရိသုဇာရိတ္တံ စရတိတိ ဇာရိ၊ ဇာရိနော ဘာဝေါ ဇာရိတ္တံ။ (လောဘ)
ကာယဒွါရိကဝိထိရ။

ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ မုသာဝါဒေန အတ္တံ ပဘဉ္စိ- ၌ ဂဟပတိပုတ္တဿ ကံအနက်၊
ဆဋ္ဌိသ-ဝိဘတ်သက်။ (မုသာဝါဒေန-ထောက်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ပာဌိ (နံ) သမ္ပဒါန်အနက် ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်သက်။ (အတ္ထံ-ထောက်)
ပ-ဘဒ္ဒဓာတ်+အ+ဤ။

ဂိဟိသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၁၈၆)

သိက္ခာပဒေသု သိက္ခိတဗ္ဗာတိ သိက္ခာ၊ ပဇ္ဇတေ ဣမိနာတိ ပဒံ ၊ သိက္ခာယ ပဒံ သိက္ခာပဒံ။
သိက္ခာ အရံ ဝိရတိနှင့် ယှဉ်သော မဟာကုစိတ္တုပ္ပါဒ်။
ပဒ၊ သိက္ခာပဒအရ မဟာကုရိ ဝိရတိ။

သံဝုတကမ္မန္တံ သံဝုယတေတိ သံဝုတံ၊
သံဝုတံ ကမ္မန္တံ ယေနာတိ သံဝုတကမ္မန္တာ။ (ဂိဟိ)
သံဝုတ-၌ ဝုဓာတ်အရ မဟာကုသိုလ်ရို ဝိရတိ။
တပစ္စည်းအရ ကာယကံ ဝစီကံ မဟာကုသိုလ်စေတနာ။

အဘိဓေတသိကာနံ အဓိကော ဥတ္တမော စေတော အဘိဓေတော၊
အဘိဓေတသိ ဇာတာနိ အဘိဓေတသိကာနိ။
(နံ) အဘိဓေတော သန္နိဿိတာနိ အဘိဓေတသိကာနိ။
(အဘိဓေတပုဒ်+ဇာတာ) အဘိဓေတအရ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်စိတ်။
ဇာတာပစ္စည်းအရ သောတာပတ္တိမဂ်ရို သဒ္ဓါနှင့် သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရို
ဝိရတိ။ (ပါဠိတော်အလို)
(နံ) အဘိဓေတအရ ဥပစာရဘာဝနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံစိတ်။
ဇာတာပစ္စည်းအရ ရူပါဝစရကုသိုလ်ဈာန်။ (ဋီကာအလို)

ဒိဋ္ဌဗ္ဗေသုခဝိဟာရံအရ အထက်ပါအတိုင်း နှစ်နည်းခွဲကောက်။

မှတ်ချက် ပါဠိတော်အလို သောတာပတ္တိမဂ္ဂပိဋံ။
ဋီကာအလို ဈာန်သမာပဇ္ဇနပိတိချ။
ဤသုတ်ဟောပုံ အခြားသုတ်ဟောပုံနှင့် မတူသည်ကို သတိပြု။

အတ္တနာ ပဋ္ဌမာအနက်၊ နာဝိဘတ်၊ ကတ္တရိစ-၌ စသဒ္ဓါ။
အဝေစ္စပုသာဒေန ပသီဒနံ ပသာဒေါ။ အဝေစ္စ ပသာဒေါ အဝေစ္စပုသာဒေါ။
အဝေစ္စ အဝ-ဣနာတ်+တွာ။ သောတာပတ္တိမဂ်ရို သဒ္ဓါ။
အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ အရ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရို ဝိရတိ။

ဘယ် ဒီသွား မဟာကုဉာသံရှိ ပညာ၊ ကာမဇောမနောဒွါရိကဝိထိချ။
 ပရိဝဇ္ဇယေ ပရိ-ဝဇ္ဇဓာတ်+စုရာဒိဏယ+ဇယျ။ (ပရိဝဇ္ဇယေ-စသောကြိယာ၌
 ဇယျဝိဘတ်သည် အာဏတ္ထိအနက်၊အရဟာအနက်။
 အရိယဓမ္မံ အရ မဟာကုသိုလ်ဝိရတိ (ငါးပါးသီလ)။ ပရက္ကမေအရ ဒေါသမူရိ ဝိရိယ။
 သေဟိ သဿ အယံ သော။ တေဟိ သေဟိ။
 ပရဒါရုံ အံဝိဘတ် အပါဒါန်အနက်၊ (နံ) အံဝိဘတ် ကံအနက်။
 ဝါရုဏီ ဝရိယတိ ပတ္တိယတိတိ ဝါရုဏီ။ (ဝရ+ယု+ဤ)
 (နံ) ဝရုဏတော ဇာယတိတိ ဝါရုဏီ။ (ဝရုဏ+ဏ+ဤ)
 အနဿရေယျ သမ္ပန္နံ မဟာကုသိုလ်ဇောမနောဒွါရိကဝိထိချ။
 ဓမ္မဇ္ဇာနဝိတက္ကယေ-၌ ဓမ္မအရ လောကုတ္တရာ ၉-ပါး။
 အဗျာပဇ္ဇံ ဟိတံ စိတ္တံ အရ ဗြဟ္မဝိဟာရဈာန်လေးပါး။
 ပုညတ္ထဿ ကာရဏေန အရိယတိ ပဝတ္တိယတိတိ အတ္ထော၊ (ပယောဇနံ)
 ပုညံ အတ္ထော ယဿာတိ ပုညတ္ထော။
 (နံ)အတ္ထယတိ ဣစ္ဆတိတိအတ္ထော၊ ပုညေန အတ္ထော ပုညတ္ထော။
 ဇိဂိသတော ဇိဂိသတိတိ ဇိဂိသန္တော။ တဿ ဇိဂိသတော။
 သန္တေသု အရ ဣဒ္ဓံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ၊ တထာဂတသာဝက။
 ဟရိသု စိတ္တမတ္တာနံ ဟရတိတိ ဟရိ၊ (ဟရ+ဣပုံလိင်)
 ဟရိ တောသံ အတ္ထိတိ ဟရိ။(ဣကာရန္တ၊ ထိလိင်) (သကျ၊၄၈)
 သရူပါသု သမာနံ ရူပံ တောသန္တိ သရူပါ။
 ပါရေဝတာသု ပကာရေန ရဝတိတိ ပါရေဝတော။(ပ-ရ+တ၊ ပ၌ အကို အာဒိယပြု၊ ဥကို
 ဩ၊ ဩကို အဝ၊ အကို ဧပြု)၊ ပါရေဝတော တောသံ အတ္ထိတိ ပါရေဝတာ။
 ပုဂံဝေါ ပဓာနဘာဝံ ဂစ္ဆတိတိ ပုဂံဝေါ။ (နံ) ပုမာစ သော ဂေါဓာတိ ပုဂံဝေါ။
 ဓောရယော ဓုရံ ဝဟတိတိ ဓောရယော။ ဓုရ+ယုဏ်၊တဒ္ဓိတ်။ (နံ)ဓုရ-ဝဟ+ဏ၊ ကိတ်။
 ဇာတိယေ ဇေနံ ဇာတိ၊ ဇာတိ နိဗ္ဗတ္တိ ယာတိ ဥပဂစ္ဆတိတိ ဇာတိယော။(ဋိ)
 ကေဝလိ ကေဝလံ ကေဝလဘာဝေါ ယဿ အတ္ထိတိ ကေဝလိ။
 ကေဝလအရ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ။ သုဒ္ဓါအရ သောတာပတ္တိမဂ်ရှိ သဒ္ဓါ။

ဂဝေသီသုတ် (အံ၊၂။၁၈၉)

သိတံ ပါတွာကာသိ ပါတု+အကာသိ။ ဣကာရကာရာ စ နာမပဒန္တာတိတကြိယာဒိမိ -
 ဟူသော ရူပသိဒ္ဓိ သရေက္ခစိသုတ်အရ ပကတိပြုသင့်သောပည်း ကွစိသဒ္ဓါ
 တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ။

သိတံအရ ဟာသိတုပ္ပါဒ်စိတ်။

အာကိဏ္ဏမနုဿံ အာကိရတိတိ အာကိဏ္ဏော၊
 အာကိဏ္ဏော မနုဿော ဧတ္တာတိ အာကိဏ္ဏမနုဿံ။ (နဂရံ)

ဂါမဓမ္မော ဂါမာနံ ဓမ္မော ဂါမဓမ္မော။ (လောဘာမူစိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့် ကာယဝိညတ်)

အနဂါရိယံ အဂါရေ ဝါသော အဂါရံ၊ အဂါရဿ ဟိတံ အဂါရိယံ၊
 နတ္ထိ အဂါရိယံ ဧတ္တာတိ အနဂါရိယာ။ (ပဗ္ဗဇာ)

ဝိဟာသိ ဝိ+ဟရ+ဤ။ ကွစိဓာတုဖြင့် ဟရ၏ ရကို အာပြု။
 (နံ)ဟဉ္စ အကို အာပြု၊ ရချေ၊ သလာ၊ဤကို ဣရဿပြု။

အဇ္ဇတဂ္ဂေ အဇ္ဇတံ+အဂ္ဂေ ဟုဖြတ်။ အဇ္ဇမေဝ အဇ္ဇတာ။
 (နံ)အဇ္ဇဘာဝေါ အဇ္ဇတာဟု ပြု။ ကြိယာဝိသေသနအနက် ဒုတိယာအံသက်။
 တေသုဝုဒ္ဓိ-သုတ်ကြီးဖြင့် အံကို ဧပြေ။ ကတွာ-ဉ္စစပ်လျှင် ကံအနက်ဉ္စသက်။
 (နံ) ဒုတိယာမှ သတ္တမိပြန်နေသော ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ။ (နံ)ဝစနဝိပလ္လာသ။

အဇ္ဇတာ အရ မဟာကုရိသဒ္ဓါကောက်။
 (နံ) အဇ္ဇ+အဂ္ဂေ ဟုဖြတ်။ ဒလာပြီး။(သကျ၊၅၉)

သမသမံ သမဘာဝေန သမံ သမသမံ။

ဧကဘတ္တိကော ဧကံ ဘတ္တံ ဧကဘတ္တံ၊ ဧကဘတ္တံ အဿ အတ္ထိတိ ဧကဘတ္တိကော။

ရတ္တုပရတော ရတ္တိယာ ဘောဇနံ ရတ္တိ။ ရတ္တိယာ ဥပရတော ရတ္တုပရတော။

အရညဝဂ်

အာရညိကသုတ် (အံ၊၂။၁၉၃)

အာရညိကာ အရညေ ဝသနံ အရညံ၊
 အရညံ သီလံ ယေသန္တိ အာရညိကာ။

မနုတ္တာ မနုတိ အတိခိဏဘာဝံ ဂစ္ဆတိတိ မနော၊ (မနု+အ)

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

မနုဿ ဘာဝေါ မနုတ္တံ။ တသ္မာ။

ဣဒမတ္ထိတာ အတ္ထော ယဿ အတ္ထိတိ အတ္ထိ၊ ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ အတ္ထိ ဣဒမတ္ထိ၊
ဣဒမတ္ထိနော ဘာဝေါ ဣဒမတ္ထိတာ။ အတ္ထအရ မဟာကုကြိညသံရှိ ဆန္ဒ။

သောသာနိကာ သုသာနေ ဝံသနံ သုသာနံ၊ (ဥတ္တရပဒလောပ)
သုသာနံ သီလံ ယေသန္တိ သောသာနိကာ။

အဗ္ဘောကာသိကာ အဝကသန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္ထာတိ ဩကာသော၊
အဘိမုခေါ ဩကာသော အဗ္ဘောကာသော၊
အဗ္ဘောကာသေ ဝသနံ အဗ္ဘောကာသော၊
အဗ္ဘောကာသော သီလံ ယေသန္တိ အဗ္ဘောကာသိကာ။

နေသဇ္ဇိကာ နိသီဒနံ နိသဇ္ဇာ၊ (နိ+သဒ+ဇျ)
နိသဇ္ဇာယ ဝိရဟိတုံ သီလံ ယေသန္တိ နေသဇ္ဇိကာ။ (နိသဇ္ဇာ+ဏိက)

ယထာသန္တတိကာ ယဒေဝ သန္တတံ ယထာသန္တတံ၊
ယထာသန္တတေ ဝိဟရိတုံ သီလံ ယေသန္တိ ယထာသန္တတိကာ။

ဧကာသနိကာ ဧကံ အာသနံ ဧကာသနံ၊ ဧကာသနေဝ ဘောဇနံ ဧကာသနံ၊
ဧကာသနံ သီလံ ယေသန္တိ ဧကာသနိကာ။

ခလုပစ္စာဘတ္တိကာ ပစ္စာ လဒ္ဓံ ဘတ္တံ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ပစ္စာဘတ္တဿ ဘောဇနံ ပစ္စာဘတ္တံ၊
ပစ္စာဘတ္တံ သီလံ ယေသန္တိ ပစ္စာဘတ္တိကာ၊

န ပစ္စာဘတ္တိကာ ခလုပစ္စာဘတ္တိကာ။ (ခလု-သဒ္ဓါ ပဋိသေခအနက်ဟော)
ပတ္တပိဏ္ဍိကာ ပတ္တေ ပိဏ္ဍော ပတ္တပိဏ္ဍော၊ ပတ္တပိဏ္ဍဿ ဂဟဏံ ပတ္တပိဏ္ဍော၊
ပတ္တပိဏ္ဍော သီလံ ယေသန္တိ ပတ္တပိဏ္ဍိကာ။

ဗြာဟ္မဏဝဂ်

သောဏသုတ် (အံ၊၂၊၁၉၅)

ဗြာဟ္မဏိယေဝ ဂစ္ဆန္တိ အရ ကာယဝိညတ်နှင့် ယင်း၏ သမုဋ္ဌာပကလောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်၊
သမ္ပိယေနေဝ နာဝိဘတ် ဟိတ်အနက်၌ သက်၊

လောဘမူရှိ တဏှာ။(ဂဟေတဗ္ဗတ္တ)၊ ဒေါသ(နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္တ)။

သံပဝတ္တေန္တိ သံ-ပ-ဝတ္တု+ကာရိတ်ဏေ+အန္တိ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဓာတ်အရ ကာယဝိညာတ်(ကာယသံဝါသ)၊လောဘာမူစိတ္တုပ္ပါဒ်(စိတ္တသံဝါသ)။

ပစ္စည်းအရ တဏှာပြဋ္ဌာန်းသော လောဘာမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။

သမ္ပိယေနပိ-၌ သမ္ပိယေနအရ လောဘာမူရို တဏှာ၊ အပိအရ ဒေါသမူရို ဒေါသ။

ပါတရာသာယ အသိတဗ္ဗော ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗောတိ အာသော၊ ပါတော အာသော ပါတရာသော။

(ပါတော+အာသော၊ ဩကို အ-ပြု၊ ရ-လာ)

ဥဒရာဝဒေဟကံ ဥဒရံ အဝဒိဟတိ ဥပစိနောတိ ပူရေတိတိ ဥဒရာဝဒေဟကံ။

(ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ ဒုတိယာအံဝိဘတ်၊ ကမ္မတ္ထေဒုတိယာ)

ဒေါဏဗြာဟ္မဏသုတ် (အံ၊၂။၁၉၆)

အဇ္ဈာယကော အဇ္ဈာယတိတိ အဇ္ဈာယကော၊ (အာ-ဈေ+ဏှ၊)

မန္တဓရော မန္တေ ဓာရေတိတိ မန္တဓရော။

တိတ္ထံ ၁။ဣရဝေဒ၊ ၂။ယဇဝေဒ၊ ၃။သာမဝေဒ။

သနိယဏှုကေဋ္ဌဘာနံ ဝစနိယဝါစကဘာဝေန အတ္ထံ သဒ္ဓံ စ ခဏှတိ ဘိန္နတိ ဝိဘဇ္ဇ

ဒသေတိတိ နိဓဏှု၊(နိ-ခဿိ+ဥ) နိဓဏှု၊ ဧဝ နိယဏှု၊ (ခကို ယပြု)

ကိရိယာဒိဝိဘာဂံ ကိဋ္ဌတိ ဂမေတိတိ ကေဋ္ဌဘံ။(ကဋ္ဌိ+အာပစ္စည်း၊ အကို

ဥပြု) နိယဏှု၊ စ ကေဋ္ဌဘဉ္စ နိယဏှုကေဋ္ဌဘံ။

သဟ နိယဏှုကေဋ္ဌဘေန ယေ ဝတ္တန္တိတိ သနိယဏှုကေဋ္ဌဘာ။

သာက္ခရပ္ပဘောဒါနံ ပဘောဒိယန္တိ ဧတေဟိတိ ပဘောဒါ၊ အက္ခရာနံ ပဘောဒါ အက္ခရပ္ပဘောဒါ၊

သဟ အက္ခရပ္ပဘောဒေဟိ ယေ ဝတ္တန္တိတိ သာက္ခရပ္ပဘောဒါ။

ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ဣတိဟာသေန ပဋိသံယုတ္တော ဣတိဟာသော၊

အသတိ ဝိဇ္ဇတိတိ အသော၊ ဣတိဟာ အသော ဧတသ္မိတိ ဣတိဟာသော၊

ဣတိဟာသော ပဉ္စမော ဧတေသန္တိ ဣတိဟာသပဉ္စမာ။ ဣတိဟာ+အာသ။

(နံ) ဣတိဟာ+အာသ။ (နံ) ဣတိ+ဣဟာ+အာသ-ဟု ဖြတ်။

ဣတိဟာ-သည် နိပါတ်၊ အာသ-သည် အာချာတ်။ (နံ)အာသ-သည် နာမ်ပုဒ်။

ပဉ္စသရုပ် ၁။ဣရဝေဒ ၂။ယဇဝေဒ ၃။သာမဝေဒ ၄။အာထဗ္ဗဏဝေဒ

၅။ဣတိဟာသဝေဒ။

ပဒကော ပဇ္ဇတိ အတ္ထော ဧတေနာတိ ပဒံ၊ ပဒံ ကာယတိတိ ပဒကော။

(နဲ) ပဒသော ကာယတီတိ ပဒကော၊ (ပဒ-ကာ+အ)
ပဒံ အဓိတေတိ ပဒကော။ (ပဒ+က၊ တဒ္ဒိတ်)

ဝေယျာကရဏော ဗျာကရောတိ ဧတေနာတိ ဗျာကရဏံ။

ဗျာကရဏံ အဓိတေ ဝေယျာကရဏော။ (ဗျာကရဏ+ဏ)

လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု လောကာ ဗာလဇနာ အာယတန္တိ ဥဿဟန္တိ
ဝါယမန္တိ ဝါဒဿာဒေန ဧတ္ထာတိ လောကာယတံ၊ မဟာပုရိသာနံ လက္ခဏံ
မဟာပုရိသလက္ခဏံ၊ လောကာယတဉ္စ မဟာပုရိသလက္ခဏဉ္စ လောကာယတံ
မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ၊ လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏာနံ ဒိပကာနိ
လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ။ (ဥတ္တရပဒလောပဿမာသံ)

အနဝယော အယနံ အယော၊ န အယော၊ ဝယော၊ (ဝိ+အယ)၊ နတ္ထိ ဝယော ဧတဿာတိ
အဝယော၊ အန အန အဝယော အနဝယော။ (ဤအလို အန+အဝယော-
ဟု ဖြတ်) (နဲ) ဝယတီတိ ဝယော၊ (ဝယ+အ)၊ န ဝယော အဝယော၊
န အဝယော အနဝယော။ (ဤအလို န+အ+ဝယော-ဟု ဖြတ်)

ပဝတ္တာရော ပဝတ္တယန္တိတိ ပဝတ္တာရော၊ (ဋ္ဌ)(နဲ) ပါဝစနဘာဝေန ဝတ္တာရော ပဝတ္တာရော။ (ဋ္ဌိ)
မန္တပဒံ မန္တိတဗ္ဗာ ရဟော ဘာသိတဗ္ဗာတိ မန္တာ၊ မန္တာ ဧဝ ပဒံ မန္တပဒံ။

(နဲ)မန္တာ ဧဝ မန္တပဒံ။ (တဗ္ဗော)
မရိယာဒံ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ အာဒိယတေတိ မရိယာဒါ၊ (ထိလိင်)
မရိယာဒါ အဿ အတ္ထိတိ မရိယာဒေါ။ တံ မရိယာဒံ။ (ပုဏ္ဏာ)
ပရိ+အာ+ဒါ-ဟု ငြတ်၊ ပကို မပြု၊ ယလာ။

ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ ကုမာရဿ ဘာဝေါ ကောမာရံ၊ (ကုမာရ+ဏ)
ကောမာရတော ပဘုတိ ဗြဟ္မစရိယံ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ။

ဣဿတ္ထေန ဥသံ အသတိ ခိပတီတိ ဣဿာသော၊ ဣဿာသာနံ ကမ္မံ ဣဿတ္တံ။
(ဣဿာသ+တ္တ၊ သာ-၌ အာကို ရဿပြု၊ နောက်သကို ချေ)
ဣဿတ္တံ ဝိယာတိ ဣဿတ္တံ။
(နဲ) ဣဿနံ ဟိသနံ ဣဿော၊ ဣဿော အဿ အတ္ထိတိ ဣဿော၊
ဣဿာနံ ကမ္မံ ဣဿတ္တံ။

- ဣဿတ္ထေန ဥသုနံ အတ္ထံ အသနကမ္ပံ ဣဿတ္ထံ၊ (ဓနသိပ္ပေန ဧဝိကာ)
ဣဿတ္ထံ ဝိယာတိ ဣဿတ္ထံ။ (သဗ္ဗအာဂုဓီဝိကာ)
- ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဗြဟ္မာနံ ဝိဟာရာ ဗြဟ္မဝိဟာရာ၊
(နံ) ဗြဟ္မာနော ဝိဟာရာ ဗြဟ္မဝိဟာရာ။ (အပ္ပမညာဈာန် ၄-ပါး)
- ဥဒကူပဿဋ္ဌံ ဥပသဒ္ဓိယတေတိ ဥပဿဋ္ဌာ၊ ဥဒကေန ဥပဿဋ္ဌာ ဥဒကူပဿဋ္ဌာ။
ဗြဟ္မသမော-၌ ဗြဟ္မအရ ဗြဟ္မဝိဟာရ တရား ၄ပါး။
- အတိမိဋ္ဌဇော မိဟိယတေ သိဗ္ဗိယတေတိ မိဋ္ဌံ၊ (မိဟ+လ ရှေ့နောက်ပြန်)
(နံ) နိမိလန္တိ အနေန အက္ခိနိတိ မိဋ္ဌံ၊ (မိလ+ဟ)
အတိမဟန္တံ မိဋ္ဌံ အတိမိဋ္ဌံ၊ အတိမိဋ္ဌေ ဇာတော အတိမိဋ္ဌဇော။
- ရတတ္ထာ ရတိ အတ္ထော ဧတိဿာတိ ရတတ္ထာ။ (ရတိ+အတ္ထ)
(ဗြဟ္မဏာနံ) မရိယာဒါ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ အာဒိယတေတိ မရိယာဒါ။ (ဣတ္ထိလိင်)
ဒေဝါသမော-၌ ဒေဝအရ ရူပါဝစရဈာန် ၄-ပါး။

သင်္ဂါရဝသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၂၀၂)

- သဇ္ဈာယကတာ သဇ္ဈာယော ကတော ယေသံ မန္တာနန္တိ သဇ္ဈာယကတာ။
- ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ပဋိပက္ခတော နိဿရတိ ဧတေနာတိ နိဿရဏံ။
မဟာကုသိုလ်ဉာဏ်ရှိ ပညာ။ (ဝိပဿနာပညာ) (တဒဂ်နိဿရဏ)
အသုဘာပဋ္ဌမဈာန်။ (ဝိက္ခမ္ဘနိဿရဏ)
အရဟတ္တမဂ်။ (သမုဇ္ဈေဒနိဿရဏ) (သကျ၊ ၄၀)
- ဈာပါဒဿ နိဿရဏံ မေတ္တာဈာန်။ (ဝိက္ခမ္ဘနိဿရဏ)
အနာဂါမိမဂ်။ (သမုဇ္ဈေဒနိဿရဏ) (သကျ၊ ၄၀)
- ထိနမိဒ္ဓဿ နိဿရဏံ ဥပစာရဈာန်၊ အာလောကကသိဏဈာန်။ (ဝိက္ခမ္ဘနိဿရဏ)
အရဟတ္တမဂ်။ (သမုဇ္ဈေဒနိဿရဏ)
- ဥဿေဒကဇာတော ဥဂ္ဂတာ သေဒါ ယသ္မာ ဥဒပတ္တာတိ ဥဿေဒကော။
ဥဿေဒကော ဟုတွာ ဇာတော ဥဿေဒကဇာတော။
- ဥက္ကမိတော ဥက္ကထိတိ ဥက္ကမိတော။ (ဥ-ကုထ+တ။ ဣလ၊ ထကို ဓပြ)

ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္ဆဿ နိဿရဏံ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ဈာန်။ (ဝိက္ခမ္ပနနိဿရဏ)

အရဟတ္တမဂ်အနာဂါမိမဂ်။ (သမုဇ္ဈေဒနိဿရဏ)

ဝါတေရိတော ဝါတေန ဣရိတော (ဧရိတော) ဝါတေရိတော။

ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဿရဏံ ဥပစာရဈာန်, အပ္ပနာဈာန်။ (ဝိက္ခမ္ပနနိဿရဏ)

သောတာပတ္တိမဂ်။ (သမုဇ္ဈေဒနိဿရဏ)

အတ္တတ္ထော အရဏိယော ပတ္တဗ္ဗောတိ အတ္ထော၊ အတ္တနော အတ္ထော အတ္တတ္ထော။

(န) အတ္တနာ အတ္ထော အတ္တတ္ထော။ (အရဟတ္တဖိုလ်)

ဥဒပတ္တော ဥဒကေန ဘရိတော ပတ္တော ဥဒပတ္တော။ ဥဒကပတ္တော-ဟု ဆိုလိုလျက်

သုတ်ကြီးဖြင့် ကကို ချေ။

လာခါယ လခတိ ဂစ္ဆတိ ဝိဝဏ္ဏတ္ထံ စတာယာတိ လာခါ။(လခ+အ+အာ)

ဟလိဒ္ဓိယာ ဟရိ ပိတဝဏ္ဏံ ဒဝတိတိ ဟလိဒ္ဓိ။(ဟရိ-ဒ+ဣ။ ရကို လဖြူဒေဒွေဆော်လာ)

မဉ္ဇိဋ္ဌာ မဇ+ဋ္ဌ+အာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ ဣလာ၊ ဋ္ဌလာ၊ မဇတိ စသည်စဉ်။

ကာရဏပါလီသုတ် (အံ၊၂။၂၀၆)

ကာရဏပါလီ ပါလော ပါလနာမံ အဿ အတ္ထိတိ ပါလီ၊ ရာဇကုလာနံ ကမ္မန္တေ ကာရေတိတိ

ကာရဏော၊ ကာရဏော စ သော ပါလီ စာတိ ကာရဏပါလီ။

ပညာဝေယျတ္တိယံ ဝိယတ္တဿ ဗျတ္တဿ ဘာခေါ ဝေယျတ္တိယံ။ (ဝိယတ္တ+ဣ)

ပညာ စ သာ ဝေယျတ္တိယဉ္စာတိ ပညာဝေယျတ္တိယံ။

ကော စာဟံ-ဋ္ဌ လိင်အနက်၊ သိဝိဘတ်။ ကော စ-ဋ္ဌ ဟိတ်အနက်၊ သိဝိဘတ်။

မညေ မန+ယ+တိ၊ ကွစိ ဓာတု-ဖြင့် တိကို ဖြေ။

ပသတ္တပ္ပသတ္တော ပသံသီယန္တေတိ ပသတ္တာ၊ (ဂုဏာ)

ပသံသီယတေတိ ပသတ္တော၊ (ဂေါတမော)

ပသတ္တေဟိ ပသတ္တော ပသတ္တပ္ပသတ္တော။ (တတိယာ၊ပဉ္စမိတပျရိသံ)

ပသတ္တေဟိ-ဋ္ဌ ဟိဝိဘတ်၊ ကရိုဏ်းအနက်၊ အဝုတ္တကတ္တာအနက်၊ အပါဒါန်အနက်၊

အသေစနက် သိဗ္ဗိယတေ သေစနံ၊ သေစနံ အဿ အတ္ထိတိ သေစနကော၊ (သာဒုရသော)

န သေစနကော အသေစနကော။

သာယေထ သာဒ(သဒ)+အ၊ ဧထ၊ ဒကို ကွစိ ဓာတု-ဖြင့် ယ-ဖြေ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

အဂ္ဂရသပရိတိတ္တော အဂ္ဂါ ရသာ အဂ္ဂရသာ၊ အဂ္ဂရသေဟိ ပရိတိတ္တော အဂ္ဂရသပရိတိတ္တော။

ဟရိစန္ဒနံ ဟရိအာကာရေ ပဗ္ဗတေ ဇာတံ စန္ဒနံ ဟရိစန္ဒနံ။

ဇိယတ္တာဒုဗ္ဗလျုပရေတော ယသိတုံ ဣတ္ထာ ဇိယတ္တာ ဒုဗ္ဗလဿ ဘာဝေါ ဒုဗ္ဗလျံ၊

ဇိယတ္တာ စ ဒုဗ္ဗလျုဉ္စ ဇိယတ္တာဒုဗ္ဗလျံ၊

ဇိယတ္တာဒုဗ္ဗလျုန ပရေတော ဇိယတ္တာဒုဗ္ဗလျုပရေတော။

မရပိဏ္ဍိကာ ပိဏ္ဍိယတိတိ ပိဏ္ဍိ၊ ပိဏ္ဍိ ဧဝ ပိဏ္ဍိကာ၊ မရနာ ကတာ ပိဏ္ဍိကာ မရပိဏ္ဍိကာ။

ဘိသက္ကော ဘိသဇ္ဇတိ စိကိစ္ဆတိတိ ဘိသက္ကော။ (ဘိသဇ္ဇ+အ၊ ဇ္ဇ-ကို ဣပြု)

ဇာဏုမဏ္ဍလံ ဇာယတိ ဂမနံ ဧတေနာတိ ဇာဏု၊ (ဇန+ဏု၊ နကို အာပြု၊ နပုံလိင်)

မဏ္ဍယတေတိ မဏ္ဍလံ၊ ဇာဏုနော မဏ္ဍလံ ဇာဏုမဏ္ဍလံ။

အတ္တဝသော အရိယတေတိ အတ္တော၊ ဝသတိတိ ဝသော၊

အတ္တော ဧဝ ဝသော အတ္တဝသော။

(နံ) အတ္တော ဝသော ဧတဿာတိ အတ္တဝသော။

ဥဒါနံ ဥဒါနိယတိ ဥဒါဟရိယတိ ဥဗ္ဗေဂပိတိဝသေနာတိ ဥဒါနံ။

(နံ) ဥဒါနံ ဥဒါဟရဏံ ဥဒါနံ။ (ဥ+အန+ဏ)

ဥဒါနေသိ ဥဒါန-ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်အနက် ဣပစ္စည်းသက်၊ ဣကို ဧပြု၊ ခွင်းချေကပ်၊

ဤဝိဘတ်သက်၊ သလာ၊ ရဿပြု၍ ပြီး။ (နံ) ဥ+အန+ကာရိတ်ဏေ+ဤ။

(ဓာတ်အရ ပီတိသောမနဿပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံသော ၂-ပါး)

ပိင်္ဂိယာနိသုတ် (အံ၊ ၂။ ၂၀၈)

အပေကဇ္ဇေ အပိ+ဧကဇ္ဇေ ဟုဖြတ်၊ ဣကို ယပြု၊ ယဝတံစသောသုတ်၌ ကာရသဒ္ဓါဖြင့်

ပျက် ပပြု၊ ပဒွေးဘော်လာ၊ ပ္ဍ ဧသို့ ကပ်၊ ပြီး။ ဧကဇ္ဇေ-သည် သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်။

ပဒ္ဒံ ပဇ္ဇတိ ဒေဝပူဇာဒိ ယာတိတိ ပဒ္ဒံ။ (နံ) ပဏေံ ဒဝတိတိ ပဒ္ဒံ။

ပဒုမံ-တည်၊ တေသု ဝုဒ္ဓိဖြင့် ဒု၏ ဥကို ချေ၊ ဒကို မသို့ ကပ်၊ ပြီး။

အာဒိဇ္ဇော အာဘုသော ဒိပ္ပတိတိ အာဒိဇ္ဇော။ (ကိတ်) (အာ-ဒိပ+ဏျ)

(နံ) အဒိတိယာ ပုတ္တော အာဒိဇ္ဇော။ (အဒိတိ+ဏျ)

(နံ) သယံ ပဘာယ နဋ္ဌာယ အာဒိကပ္ပိကေဟိ ဣဇ္ဇော ဥပဂန္တဗ္ဗောတိ

အာဒိဇ္ဇော။ (အာဒိကပ္ပိက-ဣဇ္ဇ+ကပ္ပိကကိုချေ၊ ဒခွင်းချေကပ်)

ကောကနဒံ ကောကေ နာဒယုတိတိ ကောကနဒံ။ (ကောက-နဒ+က)
 (နံ) ကေ ကနတိ ဒိဗ္ဗတိတိ ကောကနဒံ။ (က-ကန+ဒ၊က၌ အကို ဩပြု)
 အင်္ဂီရသော အင်္ဂေသု ရသာ (ရသ္မိယော) ယဿာတိ အင်္ဂီရသော။ အလယ်၌ ဣလ္လာ။
 အန္တလိက္ခံ တေသံ တေသံ ဝတ္ထုနံ အန္တရံ နာနတ္ထံ ဣက္ခတေ လောကော ဧတေနာတိ
 အန္တလိက္ခံ။ (နံ) ဣက္ခာယ အန္တရံ အန္တလိက္ခံ။ (ရ-ကို လပြု)

မဟာသုပိနသုတ် (အံ၊၂။၂၀၉)

မဟာသုပိနာ သုပိယန္တေ ပဿိယန္တေတိ သုပိနာ၊
 မဟန္တေဟိ ပဿိတဗ္ဗာ သုပိနာ မဟာသုပိနာ။
 မြတ်သောယောက်ျားတို့သည် မြင်မက်ထိုက်သော အိပ်မက်တို့သည်။
 (နံ) မဟန္တာနံ သုပိနာ မဟာသုပိနာ။
 မြင့်မြတ်သော အကျိုးစီးပွားတို့၏ ရှေ့ပြေးအကြောင်းနိမိတ်ဖြစ်သော။

မှတ်ချက် သုပိနန္တံစေတနာတိ မနောဒွါရိကဝေဒနသေန နိမိတ္တဘူတာ ပဝတ္တာ သုပိနန္တံ
 စေတနာ-ကို ထောက်၍ (သုပိနာအရ မနောဒွါရိကဝိထိချ)

ဝိမ္ဗောဟနံ ဝိသေသေန သိသံ ဝဟတိတိ ဝိမ္ဗောဟနံ။ (ဝိဝဟနံ-ဟူလိုလျက် ဝကို ဗပြု၊
 နောက် ဗ၏အကို ဩပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ မ-ပြု၊ ပြီး)

ကိမိ .ကမတိ ယာတိတိ ကိမိ။ (ကမ+တ)
 ကုဇ္ဈိတံ အမတိ ဂစ္ဆတိတိ ကိမိ။ (ကု-အမ+တ)
 ကိယတိ ဟိသိယတိ ကိမိ၊
 (နံ)ပရသတ္ထေ ကိနာတိ ဟိသတိတိ ကိမိ။ (ကိ+မိ)

နဘံ နတ္ထိ ဘူမိ ဧတ္တာတိ နဘံ။
 (နံ) န ဘဝတိ ဧတ္တာတိ နဘံ။ (န-ဘူ+အ)
 (နံ) န ဘာယန္တိ ပက္ခိနော ဧတ္တာတိ နဘံ။ (န-ဘိ+အ)

နဘာတိ နဘာတိ ဟိသတိတိ နဘာတိ။ (ဣတ္ထိလင်)

သမ္မာသမ္ဗောဓိ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်။
 ဝေဿော ဝိသတိ ပဝိသတိတိ ဝေဿော။ (ဝိသ+သ)
 သုဒ္ဓေါ သုဒတိ သာမိကေဟိ ဘာတိ ပဋ္ဌရတိတိ သုဒ္ဓေါ။ (သုဒ+ဒ)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+ဝေဂ်တရားတန်း

ဝဿသုတ် (အံ၊၂။၂၁၂)

နေမိတ္တိကာ နိမိနာတိ သဗ္ဗာနာတိ ဧတေနာတိ နိမိတ္တံ၊ (နိ-မာ+တ)
 နိမိတ္တံ ပါဠိန္ဒြိတိ နေမိတ္တိကာ။(နိမိတ္တ+ဏိက)
 တေဇောဓာတု တေဇေတိ သေသဘူတောဂပါဒါရူပါနိတိ တေဇော၊(တိ+ဇ+ဏ)
 တေဇော ဧဝ ဓာတု တောဇောဓာတု။ (သမာသ်အလယ်၌ ဩလာ)
 ဝါယောဓာတု ဝါယတိ ဂစ္ဆတိတိ ဝါယော၊(ဝိ+ဏ)
 ဝါယော ဧဝ ဓာတု ဝါယောဓာတု။
 (စိတ္တာနိ) ပသာဒေန္တိ ပ-သဒ+ကာရိတ်ဏေ+အန္တိ။
 ဓာတ်အရ သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုစိတ်။
 ပစ္စည်းအရ မဟာကုရိ သဒ္ဓါ။

ဝါစာသုတ် (အံ၊၂။၂၁၃)

အင်္ဂေဟိ အင်္ဂိယန္တိ ဟေတုဘာဝေန ဉာယန္တိဝိ အင်္ဂါနိ။ (အင်္ဂသဒ္ဓါ-ကာရဏတ္ထ)
 ဟိတ်အနက်၊(ကာရဏအနက်)ပဉ္စမိဟိဝိဘတ်၊ ကာရဏတ္ထေ စ။
 သမန္နာဂတာ အာဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ အာဂတာ၊(ပ၊တ္တနအနက်)
 သုဋ္ဌ၊ အနုရူပံ အာဂတာ သမန္နာဂတာ။
 (န) အင်္ဂိယန္တိ အဝယဝဘာဝေန ဉာယန္တိတိ အင်္ဂါနိ၊ (အင်္ဂသဒ္ဓါ-အဝယဝတ္ထ)
 တတိယာဟိဝိဘတ် သမာယောဂအနက်၌ သက်၊(ကရိုဏ်းအနက်၊ တတိယာ
 ဟိဝိဘတ်၊ ကရဏေ တတိယာသုတ်ဖြင့်လည်း သက်နိုင်)
 (န) အာဂစ္ဆတိ ယုဇုတိတိ အာဂတာ၊(ယုတ္တအနက်)
 သုဋ္ဌ၊ အနုရူပါ အာဂတာ သမန္နာဂတာ။
 သစ္စာ ပဋ္ဌမာသိဝိဘတ်၊ ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ အာလပနေ စ-သုတ်၌ စသဒ္ဓါ။
 (န)လိင်အနက်၊ပဋ္ဌမာသိဝိဘတ်၊လိင်တ္ထေပဋ္ဌမာ။
 (သဏှာ-ပုဒ်လည်း နည်းတူကြိ)
 (မေတ္တစိတ္တေန) ဘာသိတာ ဘာသိယတေတိ ဘာသိတာ၊(ဘာသ+တ+အာ)
 ဘာသဓာတ်အရ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော မဟာကုကြိစိတ်။
 တပစ္စည်းအရ သဝိညတ္တိကဝစိဘောဒသဒ္ဓရုပ်။

ကုလသုတ် (အံ၊၂၊၂၁၃)

သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ သဂ္ဂေ ဥပပတ္တိ သဂ္ဂေါ၊ သဂ္ဂါယ သံဝတ္တတိတိ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ။
(မဟာကုရိ သဒ္ဓါ)

ဥစ္စာကုလိနသံဝတ္တနိကာ ဥစ္စာ ကုလံ ဥစ္စာကုလံ၊ ဥစ္စာနိပါတံ၊

ဥစ္စာကုလံ စေ ဥစ္စာကုလိနံ၊

ဥစ္စာကုလိနေ သံဝတ္တေတိတိ ဥစ္စာကုလိနသံဝတ္တနိကာ။

အပစာယနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုစိတ္တုပ္ပါဒ်။

မဟေသက္ခသံဝတ္တနိကံ ဤသတိ အဘိဘဝတိတိ ဤသော၊ မဟန္တော ဤသော မဟေသော၊

မဟေသောတိ အက္ခာတဗ္ဗောတိ မဟေသက္ခော၊ (ဘာဝလောပ)

မဟေသက္ခံ သံဝတ္တေတိတိ မဟေသက္ခသံဝတ္တနိကာ။

(သဒ္ဓါ၊စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကု)

မဟာဘောဂသံဝတ္တနိကံ မဟန္တော ဘောဂေါ မဟာဘောဂေါ၊ မဟာဘောဂံ သံဝတ္တေတိတိ

မဟာဘောဂသံဝတ္တနိကာ။ (မဟာကုရိ ဒါနစေတနာ)

မဟာပညာသံဝတ္တနိကာ မဟတိ ပညာ မဟာပညာ။

မဟာပညံ သံဝတ္တေတိတိ မဟာပညာသံဝတ္တနိကာ။

(တရားမေးမြန်းသူ၊ နာယူသူတို့၏ မဟာကုဉာသံရှိ ပညာ)

ယထာသတ္တိ သတ္တိယာ အနရုပ် ယထာသတ္တိ။

နိဿာရဏိယသုတ် (အံ၊၂၊၂၁၄)

နိဿာရဏိယာ နိဿရန္တိတိ နိဿာရဏိယာ၊

(နိ-သရ+အနိယ၊ သာ-၌ အကို အာဒိဃပြု၊ ကတ္တားဟော)

အသုဘပဋ္ဌမဈာန်၊ မေတ္တာဈာန်၊ ကရုဏာဈာန်၊ အရူပဈာန်။(ဓမ္မဓာတ်)

သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာ၏ အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်။(မနောဝိညာဏဓာတ်)

နေက္ခမ္ပံ အသုဘပဋ္ဌမဈာန်။

တဿ တံ စိတ္တံ အရ ပရိကံစိတ်နှင့်တကွ အသုဘပဋ္ဌမဈာန်စိတ်။

သုဂတံ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ ဂတံ၊ သုဠ ဂတံ သုဂတံ။ ပရိကံစိတ်နှင့်တကွ အသုဘ

ပဋ္ဌမဈာန်စိတ်။ (ဒုတိယစသောအင်္ဂါများအတွက် ကြိဆလေ)

ဇနီးနှင့် သဒ္ဓါ+သင်္ဂတအလင်းတန်း

သုဂတံ-၏ အာဇာရပုဒ်အရ

၁။ အသုဘပညတ်အာရုံ၊ ၂။ ပိယမနာပသတ္တဝါပညတ်အာရုံ၊
၃။ ဒုက္ခိတသတ္တဝါပညတ်အာရုံ၊ ၄။ ကောင်းကင်ပညတ်စသော အရူပဈာန်၏
အာရုံလေးပါး၊ ၅။ နိဗ္ဗာန်အာရုံ။

ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ ကာယစိတ္တာနိ ဝိဟနတိတိ ဝိဃာတော၊ (ကာယိကစေတသိကဒုက္ခ)
ကာယစိတ္တာနိ ပရိဒဟတိတိ ပရိဋ္ဌာဟော၊ (ကာမရာဂ)
ဝိဃာတော စ ပရိဋ္ဌာဟော စ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ။

တံ ဝေဒနံ ဝေဒီယတိ အရ ကိလေသကာမနှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာ၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယ
ဝိညာဉ်ရှိ ဝေဒနာ၊ ဒေါသမူဒွေးရှိ ဒေါမနဿဝေဒနာ။ (၁-အင်္ဂါအတွက်)
ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်ရှိ ဝေဒနာ၊ ဒေါသမူဒွေးရှိ ဒေါမနဿဝေဒနာ။
(၂-ဒုအင်္ဂါအတွက်)
ရူပဈာန်နှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာ၊ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခ။ (၄-အင်္ဂါအတွက်)
လောကီဝေဒနာ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခ။ (၅-အင်္ဂါအတွက်)

ကာမာနံ ဆဋ္ဌိနံဝိဘတ်၊ အဝုတ္တကတ္တာအနက် (နံ) သမ္မုန်အနက်တို့၌ သက်။
(ဗျာပါဒဿ-စသည် နည်းတူကြံ)

နိဿရဏံ နိဿရန္တိ တတောတိ နိဿရဏံ။

ကာမာနံ နိဿရဏံ အရ အသုဘပဌမဈာန်ကောက်။

အဗျာပါဒ အရ မေတ္တာဈာန်ကောက်။

ဗျာပါဒေန နာဝိဘတ်၊ အပါဒါန်အနက်၌ ကတ္တရိ စ-သုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် သက်။
(သုဂုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ထောက်)

ကရိုဏ်းအနက် ကရဏေ တတိယာ-ဖြင့် သက်။ (သုဝိသံယုတ္တံ ထောက်)

ဗျာပါဒဿ နိဿရဏံ မေတ္တာဈာန်ကောက်။

ဝိဟေသံ ဝိဟိသတိ စတာယာတိ ဝိဟေသာ၊ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်၊

အဝိဟေသံ၊ ဝိဟေသာယ နိဿရဏံ တို့ အရ ကရဏာဈာန်ကောက်။

အစ္စန္တနိဿရဏ အရ အနာဂါမိဖိုလ်။ (အထက်ပါ နိဿရဏသုံးပါးအတွက်)

ရူပံ အရ ရူပဈာန်နှင့် ကသိုဏ်းပညတ်အာရုံ။

အရုပ်၊ ရူပါနံ နိဿရဏံတို့အရ အရူပဈာန်။

အစွန္တနိဿရဏအရ အရဟတ္တဖိုလ်။

သက္ကာယံ အတ္တိတိ သန္တော၊ သန္တော၊ ကာယော သက္ကာယော၊
(လောကီခန္ဓာငါးပါး) (သကျ၊၅၂)

သက္ကာယနိရောဓော နိရုဇ္ဈတိ ဧတေနာတိ နိရောဓော၊

သက္ကာယဿ နိရောဓော သက္ကာယနိရောဓော။

(သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာ၏ အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်) (သကျ၊၅၂)

သက္ကာယဿ နိဿရဏံအရ သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာ၏အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်။ (သကျ၊၅၃)

ကာမနန္တိ နန္တတိတိ နန္တိ၊ ကာမေသု နန္တိ ကာမနန္တိ။

ကာမအရ ဝတ္ထုကာမ၊ နန္တိအရ ကိလေသကာမ။

(န) ကာမော ဧဝ နန္တိ ကာမနန္တိ။ နှစ်ပုဒ်လုံးအရ ကိလေသကာမကောက်။

ပဉ္စမပဏ္ဍာသက

ကိမိလဝဂ်

ကိမိလသုတ် (အံ၊၂။၂၁၆)

ကိမိလော ကိမိလာယံ ဇာတော ကိမိလော။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ရပြီးသောရဟန်း)

ပရိနိဗ္ဗုတေ ပရိနိဗ္ဗာယိတိ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ (ဘာဝလက္ခဏအနက်၌ သို့သက်)

စိရဋ္ဌိတိကော စိရံ ဋ္ဌိတိ အဿာတိ စိရဋ္ဌိတိကော။

(စိရံ-သည် ဒီဃကာလအနက်ဟော သတ္တမုန္တနိပါတ်)

စေတောခိလသုတ် (အံ၊၂။၂၁၇)

စေတောခိလာ စေတော ခိလယတိ ထဒ္ဒဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ ဧတေဟိတိ စေတောခိလာ။

စေတောအရ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်နှင့် ဒေါသမူစိတ်။

စေတောခိလအရ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် ဒေါသစေတသိက်။

(န) ခိလယတိ ထဒ္ဒဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ ဧတေဟိတိ ခိလာ၊

စေတဿ ခိလာ စေတောခိလာ-ဟုလည်း ဂရုကနည်းပြုနိုင်။

ဓမ္မေအရ ပရိယတ္တိဓမ္မ၊ ပဋိဝေဓဓမ္မ။ ကင်္ခိတိအရ ဒုဗ္ဗလဝိစိကိစ္ဆာ။

ကန့်တ္တိရုံ သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟဒါလင်းတန်း

ဝိစိကိစ္ဆတိအရ မဇ္ဈိမဝိစိကိစ္ဆာ၊ နာမိမုစ္ဆတိအရ ဗလဝဝိစိကိစ္ဆာ။
န သမ္ပသီဒတိအရ ဝိစိကိစ္ဆာအားလုံး။

- အာတပ္ပါယ ကိလေသေ အာတပတိတိ အာတပုံ။(အာရမ္မဓာတ်)
- အနယောဂါယ အန အန ယုဂ္ဂနံ အနယောဂေါ။(နိက္ကမဓာတ်)
- သာတစွာယ သတတဿ ဘာဝေါ သာတစွံ။(သတတ+ဇျှ)(ပရက္ကမဓာတ်)
- ပဓာနာယ ပဒဟနံ ပဓာနံ။(ဓာတ်သုံးပါးလုံးကောက်)
- မှတ်ချက် အထက်ပါ လေးပုဒ်တို့အရ မဟာကုဉာသိရှိ သမ္ပပ္ပဓာန်ဝိရိယကောက်။
- ပ, ဒု, တ, စ စေတောဒိလ အရ ဝိစိကိစ္ဆာကောက်။
- ပဉ္စမစေတောဒိလ အရ ဒေါသကောက်။

ဝိနိဗန္ဓသုတ် (အံ၊ ၂။ ၂၁၈)

- စေတသောဝိနိဗန္ဓာ ပဝတ္တိတုံ အပ္ပဒါနဝသေန ဝိနိဗန္ဓန္တိတိ ဝိနိဗန္ဓာ။(လောဘာ)
စေတသော ကုသလစိတ္တံ ဝိနိဗန္ဓာ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ။
- စေတသော အရ ကုသိုလ်စိတ် ၂၁-ပါး။
- ကာမေသု ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသကာမ။
- ကာယေ မိမိ၏ နာမကာယနှင့် အတ္တဘော။(နာမ်ခန္ဓာ,ရုပ်ခန္ဓာ)
- ရူပေ သူတပါးတို့၏ ရုပ်တရားနှင့် အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒရုပ်။
- ယာဝဒတ္ထံ ယတ္တကေန အတ္ထော ယာဝဒတ္ထံ။
(ပဌမာအဗျယ်ဘော၊ ယာဝနောင် တတိယာကျေ)
- ဥဒရာဝဒေဟကံ ဥဒရံ အဝဒိဟတိ ဥပစိနောတိ ပူရေတိတိ ဥဒရာဝဒေဟကံ။
(ဥဒရ-အဝ-ဒိဟ+ဏ+က၊ အံဝိဘတ်၊ ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်)
- သီလေန စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ။(ကရိုဏ်းအနက်,ဟိတ်အနက်၌ နာသက်)
- ဗြဟ္မစရိယံ မေထုနဝိရတိနှင့် တကွ ဗြဟ္မစရိယအားလုံး။(မဟာကုဝိရတိ)
- ပဏီဓာယ တဏှာကောက်။
- ဗြဟ္မစရိယေန မေထုနဝိရတိကိုသာ ကောက်။
- ဒေဝညတရော ဒေဝေသု အညတရော ဒေဝညတရော။

၂၂၀

သာမဏေကျော်ဒူတိယဆင့်

ယာဂုသုတ် (အံ၂၂၁၈)

ယာဂု ယာတိတိ ယာဂုံ။(ယာ+ဂု)
 ဝတ္ထိ ဝသတိ ဧတ္ထ မုတ္တန္တိ ဝတ္ထိ။(ဝသ+ထိ)ဆီးအိမ်။
 အာမာဝသေသံ အာ ဤသံ အဗျတေ ပစ္စတေတိ အာမံ။(အာ+အမ+အ)
 အာမံ စ တံ အဝသေသံ စာတိ အာမာဝသေသံ။

ဒန္တကဋ္ဌသုတ် (အံ၂၂၁၉)

အစက္ခုဿံ စက္ခုနံ ဟိတံ စက္ခုဿံ၊ န စက္ခုဿံ အစက္ခုဿံ။(စက္ခုဒိတော သော-
 ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ်ဖြင့် သူ-ပစ္စည်းသက်၊ သိကို အံပြု။
 ရသဟရဏိယော ရသံ ဟရတိ နေတိတိ ရသဟရဏိ။(ရသ-ဟရ+ယု+ဤ)

ဂိတဿရသုတ် (အံ၂၂၂၀)

သရကုတ္တိ ကရဏံ ကုတ္တိ၊ သရဿ ကုတ္တိ သရကုတ္တိ။(ထိလိင်)
 သမာဓိဿ သမထဝိပဿနာသမာဓိ။(မဟာကုဉာသံရှိ ကေဂ္ဂတာ)
 ဇနတာ ဇနာနံ သမ္ပဟော ဇနတာ။(ရူ-၂၃၃)၊ (နံ) ဇနောယော ဇနတာ။(ယောဇနာ)

အက္ခောသကသုတ် (အံ၂၂၂၁)

ပါရာဇိကော ပရာဇိယတေတိ ပါရာဇိကော။(ပရာ+ဇိ+တ)
 ပ-၌ အကို အာဒိယပြု၊ တကို ကပြု။
 ဆိန္ဒူပရိပဇ္ဇော ဆိန္ဒော ပရိပဇ္ဇော ယေနာတိ ဆိန္ဒူပရိပဇ္ဇော။
 ပရိပဇ္ဇောအရ လောကုတ္တရာတရား။(ပရိ-ပန္န၊ စုရာဒိ)
 ဆိန္ဒူ-၌ ဓာတ်အရ သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို ဆဲရေးသူ၊ အရိယာတို့ကို စွပ်စွဲတတ်သူ၏ ဒေါသ
 ပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။ ပစ္စည်းအရ လောကုတ္တရာတရား။
 သမ္ပူဇ္ဇော မုဟတိတိ မူဇ္ဇော၊ သုဋ္ဌ၊ မူဇ္ဇော သမ္ပူဇ္ဇော။(သံ-မုဟ+တ၊ ကြိယာဝိသေသန
 အနက်၊ လိင်အနက်တို့၌ သိသက်) မောဟမူရိ မောဟကောကံ။
 သမ္ပူဇ္ဇော ကာလံ ကရောတိ အရ မနောဒွါရိက မရဏာသန္တဝိထိချ။
 ဝိထိ တိ.န.ဒ.မ.မရဏာသန္တဇော ၅-ကြိမ်.ရုံ.ရုံ.စုတိ။

ဘဒ္ဒိတ္တိရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

(မရဏာသန္တရောနှင့် တဒါရုံတို့သည် ငရဲဂတိနိမိတ်တည်းဟူသော ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံကို အာရုံပြုကြသည်။)(အံ၊ဋ္ဌ၊၃။၈၀)

ဗာဠိ ဗဟု လာတိ ဂဏှာတိတိ ဗာဠော။(ဗဟု-လာ-အာဒါနေ၊၂ချေ၊ လကို ဋ္ဌပြု) (နံ) ဗဟတိ .၃ဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတိတိ ဗာဠော။

သီလသုတ် (အံ၊၂။၂၂၁)

ဒုဿိလော နတ္ထိ သီလံ ယဿာတိ ဒုဿိလော။ (ဒု-အဘာဝတ္ထ) သီလဝိပဇ္ဇော ဝိပဇ္ဇတိတိ ဝိပန္နံ၊(ဝိ-ပဒ+တ) ဝိပန္နံ သီလံ ယဿာတိ သီလဝိပဇ္ဇော။ ဒုဿိလန္တိ ရထိုက်သောစိတ် အကုသိုလ်စိတ် ၁၂၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြည့် အဟိတ်စိတ် ၁၇၊ မဟာကု ၈၊ မဟာဝိ ၈၊ ပေါင်း ၄၅။ (သကျ-၁၈)

ပမာဒါဓိကရဏံ ပမဇ္ဇနံ ပမာဒေါ၊ အဓိကရောတိ ဧတေနာတိ အဓိကရဏံ။ ပမာဒေါ ဧဝ အဓိကရဏံ ပမာဒါဓိကရဏံ။(ဟိတ်အနက် သိဝိဘတ်သက်၊ အာလပနေ စ-၌ စသဒ္ဓါ) (နာမ်ရုပ် သကျ-၁၈)

မဟတိ မဟန္တ-တည်း၊ ဣဝဏိကဏေယျဏန္တုဟိ-ဖြင့် ဤပစ္စည်းသက်၊ နှုကို နှုငဲ့၊ နှုဿ တမိကာရေ-ဖြင့် နှုကို တပြု၊ နာမ်ငဲ့၊ အံသက်၊ပမုည့်၊ အံကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ ရဿပြု၊ ပြီး။ (နာမ်ရုပ် သကျ-၁၈)

ဘောဂဇာနိံ ဇာနနံ ဟာယနံ ဇာနိံ၊ (ဇာ+နိ (နံ) တိ၊ တိကို ကွစိဓာတု-ဖြင့် နိပြု) (နံ) ဟာယနံ ဇာနိံ၊ (ဟာ+ယု+ဤ၊ ဟကို ဧပြု) ဘောဂဿ ဇာနိံ ဘောဂဇာနိံ။ (ဇာနိ-ကိတ်ရုပ် သကျ၊၁၈)

ပါပက ကိတ္တိသဒ္ဓ ဖြစ်ရာဘုံ ကာမ ၁၁-ဘုံ၊ မကုံဘူတော မကုံ မကုံတံ နိတ္တေဇေတံ ဘူတော ပတ္တောတိ မကုံဘူတော။ သီလဝါ ပါသံသံ သီလံ အဿ အတ္ထိတိ သီလဝါ။(သီလ+ဝန္တ) ဝန္တ-၏ ဇောတေတဗ္ဗတ္ထ-ပါသံသာအနက်။

ဗဟုဘာထိသုတ် (အံ၊၂။၂၂၂)

မုသာ ဒုတိယန္တနိပါတိ။ ဖရသာ ပရေ ဇနေ ဥသာပေတိ ဒါဟေတိတိ ဖရသာ။(ပကို ဖပြု)

ဝိသုတံ ဝိသတိတိ ဝိသုကာ။ (န) ဝိယံ သုညံ ကရောတိတိ ဝိသုကာ။
(ဝိယသုညကရဏ-ဟူလိုလျက် ယ-ည-ကရတို့ကို ချေ။)

သမ္မုပ္ဖလာပံ သံ သုခံ ဟိတဉ္စ ဖလတိ ဝိနာသေတိတိ သမ္ပ၊
ပလပတိ တောနာတိ ပလာပေါ၊
သမ္မဿ ပလာပေါ သမ္မပ္ဖလာပေါ။

မန္တဘာတိ မန္တယ ပရိစ္ဆိန္တိတွာ ဘဏတိ သီလေနာတိ မန္တဘာတိ။ (မန္တအရ ပညာ)

ပဌမအက္ခန္ဓသုတ် (အံ၊၂၊၂၂၂)

အက္ခန္ဓိယာ ခမနံ ခန္တိ(အဒေါသ) န ခန္တိ အက္ခန္တိ။ တဿာ အခန္တိယာ။(ဒေါသ)
ဝေရမဟုလော ဗဟု လာတိ ဂဏှာတိတိ ဗဟုလံ၊ ဗဟုလံ ဝေရံ ယဿာတိ ဝေရမဟုလော။
(အကုသလဝေရ၊ ပုဂ္ဂလဝေရ)

ဝဇ္ဇမဟုလော ဗဟုလံ ဝဇ္ဇံ ယဿာတိ ဝဇ္ဇမဟုလော။

ဒုတိယအက္ခန္ဓသုတ် (အံ၊၂၊၂၂၂)

လုဒ္ဒေါ ရဒတိ ဟိသတိတိ လုဒ္ဒေါ။ (ရဒိ-ဟိသာယံ+ဒေါ၊ ရဿံ လော)
ဝိပ္ပဋိသာရိ ဝိပ္ပဋိသာရော အဿ အတ္တိတိ ဝိပ္ပဋိသာရိ။ (ဒေါမနဿဝေဒနာ)

အပါသာဒိကသုတ် (အံ၊၂၊၂၂၃)

အပါသာဒိကော ပသာဒံ နေဇန္တိတိ ပါသာဒိကာနိ၊ (မဟာကုသိုလ်ကာယကံစသည်)
န ပါသာဒိကာနိ အပါသာဒိကာနိ။ (အကုသိုလ်ကာယကံစသည်)
အပါသာဒိကာနိ အဿ အတ္တိတိ အပါသာဒိကော။

အဂ္ဂိ အဂ္ဂတိ ကုဋိလံ ဂစ္ဆတိတိ အဂ္ဂိ။ (အဂ္ဂိသုတ်)

အစက္ခုဿော စက္ခုနံ ဟိတံ စက္ခုဿံ၊
စက္ခုဿံ ကရောတိတိ စက္ခုဿော။(ကရောတိတိတံ)
န စက္ခုဿော အစက္ခုဿော။

မရရာသုတ် (အံ၊၂၊၂၂၄)

စဏှာသုနခါ နတ္ထိ ခံ ဣန္ဒြိယံ ဧတ္တာတိ နခေါ(နခံ)၊ သုန္ဒရံ နခံ တေဿာတိ သုနခေါ၊
စဏှာ သုနခါ ဧတ္တာတိ စဏှာသုနခါ။ (ထိလိင်)

ဒုလ္လဘပိဏ္ဍာ
မှတ်ဖွယ်

ဒုလ္လဘော ပိဏ္ဍော ဧတ္တာတိ ဒုလ္လဘပိဏ္ဍာ။
သတ္တာ တဿ နဂရဿ နိဂ္ဂတုနက္ခယ ဣမံ သုတ္တံ အာရဘီ။(အံ၊၄၊၃။၈၁)

ဒီသစာရိကဝဂ်

ပဌမဒီသစာရိကသုတ် (အံ၊၂။၂၂၄)

အနဝတ္ထစာရိကာ အဝတ္တာပနံ အဝတ္တော၊ (အဝ-ထာ+တာပေ+အ)
ကုစိဓာတု-ဖြင့် တာပေဇျေ။ အဝသဒ္ဓါ ပရိစ္ဆိန္ဒနအနက်။
နတ္ထိ အဝတ္တော ဧတိဿာ စာရိကာယာတိ အနဝတ္တာ၊
အနဝတ္တာ စ သာ စာရိကာစာတိ အနဝတ္ထစာရိကာ။
(ပုမ္ဘာဝါတိဒေသပြုထားသောကြောင့် သမာသံအလယ်၌ အာကျေ)
(နံ) နတ္ထိ အဝတ္တော ယဿ ပုဂ္ဂလဿာတိ အနဝတ္တော။
အနဝတ္ထဿ စာရိကာ အနဝတ္ထစာရိကာ။

သမဝတ္ထစာရော သုဋ္ဌ အဝတ္တော ယဿ စာရဿာတိ သမဝတ္တော၊ သမဝတ္တော စာရော
သမဝတ္ထစာရော။ (နံ) သုဋ္ဌ အဝတ္တော ယဿ ပုဂ္ဂလဿာတိ သမဝတ္တော၊
သမဝတ္ထဿ စာရော သမဝတ္ထစာရော။

ကုလူဝကသုတ် (အံ၊၂။၂၂၆)

ကုလူပကေ ကုလတိ ဧတေနာတိ ကုလံ၊ ကုလံ ဥပဂစ္ဆတိတိ ကုလူပဂေါ၊
ကုလူပဂေါ ဧဝ ကုလူပကော။

ဆပဉ္စဝါစာဟိ ဆ ဝါ ပဉ္စ ဝါ ဝါစာယော ဆပဉ္စဝါစာ။ (သင်္ချောဘာယပဒဗဟုဋ္ဌိဟိ)
(နံ) ဆ ဝါ ပဉ္စ ဝါ ဆပဉ္စာ၊ ဆပဉ္စာ စ သာ ဝါစာယော စာတိ ဆပဉ္စဝါစာ။
(သကျ၊၄၉)

မာတုဂါမဿ အာရောဓနတ္ထဒိသိဓာတ်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့် သိလာဗ-စသောသုတ်ဖြင့်
သမ္ပဒါနိမှည့်၍ သမ္ပဒါနိအနက်၌ စတုတ္ထိသပိဘတ်သက်။ (သကျ၊၄၉)

ကာမသင်္ကပ္ပဗဟုလော ကာမေန သမ္ပယုတ္တော သင်္ကပ္ပေါ ကာမသင်္ကပ္ပေါ၊
ဗဟုလော ကာမသင်္ကပ္ပေါ ယဿာတိ ကာမသင်္ကပ္ပဗဟုလော။
(ကာမအရ ကိလေသကာမ)

အတိဝေလံ ဝေလံ အတိက္ကန္တံ အတိဝေလံ။ (အမာဒိပရဒုတိယာတပ္ပုရိသံ)

ဘောဂသုတ် (အံ၊၂၊၂၂၆)

အဂ္ဂိသာဓာရဏာ သဟ ဓာရဏေန ယေ ဝတ္တန္တိတိ သာဓာရဏာ။

(နံ) သမံ ဓာရိယန္တိ ဝတ္တိယန္တိ ဧတ္ထာတိ သာဓာရဏာ၊
အဂ္ဂိနာ သာဓာရဏာ အဂ္ဂိသာဓာရဏာ။

ဒါယာဒေါ ဒါတဗ္ဗောတိ ဒါယော၊ ဒါယံ အာဒိယတိတိ ဒါယာဒေါ။

ဥဿုရဘတ္တသုတ် (အံ၊၂၊၂၂၇)

ဥဿုရဘတ္တေ ဥဂ္ဂတော သူရော ယသ္မိံ သမယေတိ ဥဿုရော၊

ဥဿုရေ ပစနံ ဘတ္တံ ယဿ ကုလဿာတိ ဥဿုရဘတ္တံ။ (ကုလံ)

အတိထိံ အတတံ သတတံ ဂစ္ဆတိတိ အတိထိံ။ တေ ဇတိထိံ။

အတ+ထုထိံ(နံ) အတ+ထိံတဏှိ အကို ထူပြု၊ ဒုနည်းအလို အနေကဿရ
ဓာတ်ဖြစ်သော်လည်း ဓာတွန်မကျေ၊ ပုံလိင်၊ ထူကာရန်။

ပါဟုနာ အာဂန္တုကတ္ထာယ ပကာရေန ဟူယတေ သန္ဓိယတေတိ ပါဟုနာ၊

(ပ-ဟု+ယ) ပါဟုနံ ပဋိဂ္ဂဏိတုံ အရဟန္တိတိ ပါဟုနာ။

ဝိမုခါ ဝိရူပံ မုခံ ဧတေသန္တိ ဝိမုခါ။

အနောဇေန္တံ အတ္တနော ဥဒယာနန္တရံ ရူပံ ဇေနတိတိ ဩဇာ၊ဩဇာ အဿ အတ္တိတိ ဩဇေ၊
န ဩဇေံ အနောဇေံ၊ တံ အနောဇေန္တံ။

ကဏှသပ္ပသုတ် (အံ၊၂၊၂၂၇)

ကဏှသပ္ပေ ကုစ္ဆိတဗ္ဗော နိန္ဒိတဗ္ဗောတိ ကဏှော။ (ကု+ဏှ)

သပ္ပတိ သံသပ္ပန္တော ဂစ္ဆတိတိ သပ္ပေါ။

ကဏှော စ သော သပ္ပေါ စာတိ ကဏှသပ္ပေါ။

သဘိရံ ဘာယိတဗ္ဗာတိ ဘိရံ(ဘိ+ရ၊နိဒ္ဒါ)၊ သဟ ဘိရယာ ယော ဝတ္တတိတိ သဘိရံ။

(သပ္ပေါ) ဘိရံ-အရ ဘဝင်ကိစ္စတပ်သော အဟိတ်အကုသလဝိပါက်

ဥပေက္ခာသန္တိရဏာ။(ဥပဟနာပေက္ခ)

(နံ) ဘာယနံ ဘိရံ၊ သဟ ဘိရနာ ယော ဝတ္တတိတိ သဘိရံ။(မာတုဂါမော)

ဘိရံ-အရ ဒေါသ။(ဥပယေဗျာပေက္ခ)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂတအလင်းတန်း

သပ္ပဋိဘယော ပဋိဘယနံ ပဋိဘယော၊ (ဒေါသ)၊ သဟ ပဋိဘယေန ယော ဝတ္တတိတိ သပ္ပဋိဘယော။ (သပ္ပေါ၊ မာတုဂါမော)

မိတ္တဒုန္တိ ဒုဗ္ဗတိ ဟိသတိတိ ဒုန္တိ၊ မိတ္တံ ဒုန္တိ မိတ္တဒုန္တိ။ ဒေါသ (ဥပဟနာပေက္ခ) ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ် (ဥပယေျာပေက္ခ)

ဥပနာဟိ ပုဗ္ဗကာလိကံ ကောခံ ဥပနယုတိ ဗန္ဓတိတိ ဥပနာဟော၊ (အပရကာလိကော ကောဓော)၊ ဥပနာဟော အဿ အတ္ထိတိ ဥပနာဟိ။

ယောရဝိသတာ ယောရံ ဝိသံ ယဿာတိ ယောရဝိသော၊ (မာတုဂါမော) ယောရဝိသဿ ဘာဝေါ ယောရဝိသတာ။ (တိဗ္ဗရာဂ)

ဝိသအရ တိဗ္ဗရာဂကို ကောက်။

ဒုဇ္ဈိဝတော ဇိဝန္တိ ဧတာယာတိ ဇိဝါ၊ (ဇိဝ+ဟ+အာ၊ ဣရဿပြ)၊ (နံ) ဇိဝိတံ အဝါယတိတိ ဇိဝါ၊

(ဇိဝိတ-အာ-ဝေ၊ အ+အာ၊ ဝိတနှင့် အာကို ချေ။ ခွင်းချေကပ်) ဒွိဓာ ဘိန္နု ဇိဝါ ယဿာတိ ဒုဇ္ဈိဝေါ။ (မာတုဂါမော)၊ (ဒွိ-ကို ဒ-ပြု၊ ဒုဇ္ဈိဝဿ ဘာဝေါ ဒုဇ္ဈိဝတာ။ (ပိသုဏဝါစာ-လော၊ ဒေါရိ စေတနာ)

အာဝါသိကဝဂ်

အာဝါသိကသုတ် (အံ၊ ၂။ ၂၂၈)

ပဋိသလ္လေခိတာ ပဋိသလ္လိခတိတိ ပဋိသလ္လေခိတာ။ (ပတိ-သံ-လိခ+တု၊ သတ္တာဒိဂိုဏ်း) ပဋိသလ္လာနာရာမော ပဋိသလ္လာနံ အာရာမော ယဿာတိ ပဋိသလ္လာနာရာမော။

ဒုပ္ပညော နတ္ထိ ပညာ ယဿာတိ ဒုပ္ပညော။

သောဘနသုတ် (အံ၊ ၂။ ၂၂၉)

ပဋိဗလော ပဋိရူပံ ဗလံ (ကာယဗလံ၊ ဉာဏဗလံ)ယဿာတိ ပဋိဗလော။

ဗဟူပကာရသုတ် (အံ၊ ၂။ ၂၃၀)

နာနာဝေရဇ္ဇကာ ရညော ဣဒံ ရဇ္ဇံ၊ (ရာဇ+ဏျ)၊ ဝိသိဋ္ဌာနိ ရဇ္ဇာနိ ဝိရဇ္ဇာနိ၊ ဝိရဇ္ဇာနိ ဧဝ ဝေရဇ္ဇာနိ၊ နာနာ ဝေရဇ္ဇာနိ နာနာဝေရဇ္ဇာနိ၊ နာနာဝေရဇ္ဇေသု ဇာတာ နာနာဝေရဇ္ဇကာ။ (နိဝသန္တိ၊ အာဂတတဒ္ဓိတိတို့လည်း ပြုနိုင်)

ခဏ္ဍာဖုလ္လံ ခဏ္ဍာ ဖုလ္လဉ္စ ခဏ္ဍာဖုလ္လံ။

အနုကမ္မသုတ် (အံ၊၂၊၂၃၀)

အရဟဂ္ဂတံ အရဟေ ရတနတ္ထယေ ဂတာ အရဟဂ္ဂတာ။ မဟာကုရိံ သတိ။

သိဝထိကသုတ် (အံ၊၂၊၂၃၅)

သိဝထိကုပမော ဆဝါ ဓိယန္တေ ဧတ္တာတိ သိဝထိကာ၊ (ဆဝ-ဓာ+ဏျ၊ အာ၊ ဆကို သပြု၊

သ-၌ အ-ကို ဣပြု၊ ဓံကို ထပြု၊ အာကို ဣပြု)

(န) သိဝါ ဓမ္မေကာ ကုဏပခါဒနတ္ထာယ အာဂနာ တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္တာတိ သိဝထံ၊
သိဝထံ ဧဝ သိဝထိကာ၊

(န) သိဝါ တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္တာတိ သိဝထိကာ၊

သိဝထိကာ ဥပမာ ယဿာတိ သိဝထိကုပမော။

သောတာပတ္တိဖလံ နိဗ္ဗာနံ သဝတိ ဥပဂစ္ဆတိတိ သောတော၊ (အရိယအဋ္ဌကိကမဂ်)

အာဒိတော ပဇ္ဇနံ အာပတ္တိ၊ သောတဿ အာပတ္တိ သောတာပတ္တိ၊

သောတာပတ္တိယာ လဒ္ဓံ ဖလံ သောတာပတ္တိဖလံ။

သကဒါဂါမိဖလံ သကီ အာဂစ္ဆတိတိ သကဒါဂါမိ၊ (ဂမုဓတ်အရ ကာမတိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ)

သကဒါဂါမိနော ဖလံ သကဒါဂါမိဖလံ။

အနာဂါမိဖလံ အာဂစ္ဆတိတိ အာဂါမိ၊ န အာဂါမိ အနာဂါမိ၊

အနာဂါမိနော ဖလံ အနာဂါမိဖလံ။

အရဟတ္တံ ပူဇော်သေသံ အရဟတိတိ အရဟာ၊ (န) ကိလေသသင်္ခါတာ အရဿာ

အဟနိတိ အရဟာ၊ အရဟန္တဿ ဘာဝေါ အရဟတ္တံ။

ပဉ္စကနိပါတ်ဦးစ်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

စက္ကနိပါတ်

ပထမပစ္စာသက

ပထမ အာဟုနေယျသုတ် (အံ၊၂၊၂၄၇)

- အာဟုနေယျော ဒူရတောပိ အာနေတွာ ဟုနိတဗ္ဗန္တိ အာဟုနံ၊
အာဟုနံ အရဟတိတိ အာဟုနေယျော။ (အာဟုန+ဏေယျ)
- ပါဟုနေယျော ပါဟုနာနံ အတ္ထာယ ပဋိယတ္တံ ဒါနံ ပါဟုနံ၊ (ဒါန-ဟူသောနောက်ပုဒ်ကျေ)
ပါဟုနံ အဿ ဒါတုံ ယုတ္တန္တိ ပါဟုနေယျော။
(နံ) ပါဟုနံ အရဟတိတိ ပါဟုနေယျော။ (ပါဟုန+ဏေယျ)
- ဒက္ခိဏေယျော ဒက္ခန္တိ ဝဗန္တိ သတ္တာ ဧတာယာတိ ဒက္ခိဏာ။ (ဒက္ခ+ဣဏ+အာ)
(သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုရိ ဒါနစေတနာကောက်)
ဒက္ခိဏံ အရဟတိတိ ဒက္ခိဏေယျော။ (ဒက္ခိဏာ+ဏေယျ)
(နံ) ဒက္ခိဏာယ ဟိတော ဒက္ခိဏေယျော။
- အဗ္ဗလိကရဏိယော အဗ္ဗေတိ ဘတ္တိံ အနေန ပကာသေတိတိ အဗ္ဗလိ၊(အဗ္ဗ+အလိ)၊
ကရိယတေတိ ကရဏိယော၊
အဗ္ဗလိ ကရဏိယော ဧတ္တာတိ အဗ္ဗလိကရဏိယော။
(နံ) ကရိယတေ ကရဏံ၊ အဗ္ဗလိနော ကရဏံ အဗ္ဗလိကရဏံ၊
အဗ္ဗလိကရဏံ အရဟတိတိ အဗ္ဗလိကရဏိယော။ (အဗ္ဗလိကရဏ+ဏျ)
- အနတ္တရံ နတ္ထိ ဥတ္တရံ ဝိသိန္ဓိ ဣတောတိ အနတ္တရံ။ (ဋိ)
- ပုညက္ခေတ္တံ ခိတ္တံ ဝိဇံ တာယတိ ရက္ခတိတိ ခေတ္တံ၊
ခိပန္တိ ဝပန္တိ ဧတ္တာတိ ခေတ္တံ၊ (ကောဒါရာဒိ)
ခေတ္တံ ဝိယာတိ ခေတ္တံ၊ ပုညာနံ ခေတ္တံ ပုညက္ခေတ္တံ။
- စက္ခုနာ အရ မုချအားဖြင့် စက္ခုပသာဒ၊ ဥပစာအားဖြင့် စက္ခုဝိညာဏံ။
- နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော အရ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ပါး၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်၊ ဝုဋ္ဌော။
- သုမနော သုဋ္ဌ၊ မနော ဧတဿာတိ သုမနော။
(ရာဂနှင့် တက္ကဖြစ်သော လောဘမုသောမနဿ ၄-ပါးရ၏)

ဒုမ္မနော ဒုဋ္ဌ၊ မနော ဧတဿာတိ ဒုမ္မနော။
 (ဒေါသနှင့် တကွဖြစ်သော ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်)
 ဥပေက္ခကော ဥပပတ္တိတော ဣက္ခတိတိ ဥပေက္ခာ၊ (ဥပ-ဣက္ခ+အ+အာ)
 ဥပေက္ခာ အဿ အတ္တိတိ ဥပေက္ခကော။
 (မဟာကြိယာ ဥပက္ခောသဟဂုတ် ၄၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်၊ ဝုဋ္ဌောရ၏)
 သတော သရတိတိ သတော။ (သရ+တ) (မဟာကြိ ဉာသံ ၄-ကောက်)
 သမ္မဇာနော သမ္မဇာနာတိတိ သမ္မဇာနော။ (မဟာကြိ ဉာသံ ၄-ကောက်)
 မုတ်ဖွယ် (ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ခိဏာသဝဿ သတတဝိဟာရော ကထိတော။(၄)
 ဌပေတွာ ဟိ သမာပတ္တိဝေလံ ဘဝင်္ဂဝေလဉ္စ ခိဏာသဝါ ဣမိနာဝ ဆဋ္ဌင်္ဂံ
 ပေက္ခာဝိဟာရေန ဝိဟရန္တိ။)(၆) (အံ၊၂။၂၄၈)

ဒုတိယအာဟုနေယျသုတ် (အံ၊၂။၂၄၈)

တိရောကုဋ္ဌံ ကုဋ္ဌတိ ဆိန္ဒတိ မဂ္ဂန္တိ ကုဋ္ဌံ၊(ကုဋ္ဌ+အ)၊ ကုဋ္ဌဿ တိရော တိရောကုဋ္ဌံ။
 (သကျ-၅၂)
 ဥမ္မဇနိမုဋ္ဌံ ဥမ္မဇနံ ဥမ္မဇံ။ (ဥ-မုဇ+အ)၊ နိမုဇနံ နိမုဇံ၊
 ဥမ္မဇံ စ နိမုဇံ စ ဥမ္မဇနိမုဋ္ဌံ။ (သမာဟာရဒ္ဒန်)
 ပလ္လင်္ကေန ပရိသမန္တတော အင်္ဂနံ အာသနံ ပလ္လင်္ကော။
 (ပရိ-အင်္ဂ(အင်္ဂ)+ဏ၊ ရိ-ဌိ ဣချေ၊ ရကို လပြု) ကိတန္တပဉ္စမိတပျုရိသံ။
 (သကျ၊၃၂)
 ပက္ခိ ပတတိ ဂစ္ဆတိ ဧတေနာတိ ပက္ခော၊ (ပတ-ဂမနေ+ခ၊ တကို ကပြု)
 ပက္ခော အဿ အတ္တိတိ ပက္ခိ။
 မုတ်ချက် အာဟုနေယျသုတ်တို့လာ အဘိညာဉ်တို့သည် ရဟန္တာ၏ အဘိညာဉ်များ
 ဖြစ်၍ အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်အရ အရဟတ္တဖိုလ်ရှိ ပညာကိုကောက်။
 ပထမ၊ဒုတိယအဿာဇာနိယသုတ် (အံ၊၂။၂၅၀)

ရာဇာရဟော အရဟတိတိ အရဟော၊ ရညော အရဟော ရာဇာရဟော။
 ရာဇဘောဂ္ဂေါ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗောတိ ဘောဂ္ဂေါ၊ ရညော ဘောဂ္ဂေါ ရာဇဘောဂ္ဂေါ။

အဿာဇာနိယော အာဘုသော ကာရဏာကာရဏံ ဇာနာတိတိ အာဇာနိယော၊
 (အာ-ဉာ+အနိယ)၊ အသတိ ဘက္ခတိတိ အဿော၊ (အသ+အ)
 (နံ) န သယတိတိ အဿော၊(န-သိ+အ)
 အဿော အာဇာနိယော အဿာဇာနိယော။

ခမော ခမနံ ခမော၊ ခမော အဿ အတ္ထိတိ ခမော။

ခမော ဟောတိ ဂူပါနံ-ဌံ နံဝိဘတ်၊ ကံအနက်ဌိသက်။

ဂန္ဓံ ဂျိ ဖိ/၄/၈/၀/၂၀/၂၀ ဂျိ ဖိ/၈/၁၅ ဂူ ဖိ(ဥပယောပေက္ခ)

အနတ္တရိယသုတ် (အံ၊၂။၂၅၁)

အနတ္တရိယာနိ နတ္ထိ ဥတ္တရာနိ ဧတေသန္တိ အနတ္တရာနိ၊ အနတ္တရာနိ ဧဝ အနတ္တရိယာနိ။
 (အနတ္တရပုဒ်+က္ကယပစ္စည်း)

ဒဿနာနတ္တရိယံ အနတ္တရံ ဧဝ အနတ္တရိယံ၊ ဒဿနံ ဧဝ အနတ္တရိယံ ဒဿနာနတ္တရိယံ။

အနတ္တရိယဋ္ဌာနသုတ် (အံ၊၂။၂၅၁)

အနဿတိဋ္ဌာနာနိ အနဿတိယော ဧဝ ဋ္ဌာနာနိ အနဿတိဋ္ဌာနာနိ။

ဗုဒ္ဓါနဿတိ ဗုဒ္ဓေ (ဗုဒ္ဓဂုဏေ) အာရတ္တ ဥပ္ပန္နာ အနဿတိ-ဗုဒ္ဓါနဿတိ။

မဟာနာမသုတ် (အံ၊၂။၂၅၁)

အာဂတဖလော အာဂတံ အရိယဖလံ ဧတဿာတိ အာဂတဖလော။ (သောတာပတ္တိဖိုလ်ရ၏)
 ဝိညာတသာသနော ဝိညာတံ သာသနံ ဧတေနာတိ ဝိညာတသာသနော။

(သာသနံ-အရ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရှိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စသည် ၈-ပါး)

ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ ပရိသမန္တတော ဥဋ္ဌိတံ ပရိယုဋ္ဌိတံ၊ ရာဂေန ပရိယုဋ္ဌိတံ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ။
 (လောဘမူစိတ်ကောက်)

ဥဇဂတံ ဂစ္ဆတိတိ ဂတံ၊ဥဇမေဝ ဂတံ ဥဇဂတံ။ (ဥဇ-ကို ဘာဝလောပလည်းကြံနိုင်)
 (ဗုဒ္ဓါနဿတိဘာဝနာပြုဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံ ရ၏)

အတ္ထဝေဒံ ဝေဒနံ ဝေဒေါ၊ အတ္ထံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နော ဝေဒေါ အတ္ထဝေဒေါ။
 အတ္ထအရ အတ္ထပညတ်၊ (နံ) အရဟတ္တဖိုလ်။

ဓမ္မဝေဒံ ဌံ ဓမ္မအရ သဒ္ဓပညတ်၊ (နံ) အရဟတ္တမဂ်။

- အတ္တဝေဒ၊ ဓမ္မဝေဒ အပေါင်းပုဒ်တို့ အရ ပီတိသောမနဿပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်
 သောမနဿသဟဂုတ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်ကောက်။
- ဝိသမဂတာယ ဂစ္ဆတိတိ ဂတာ၊ (၂၉၁)
 ဝိသမံ ဂတာ ဝိသမဂတာ။ (ရာ-ဒေါ-မော-ကောက်)
- သဗျာပဇ္ဇာယ ဗျာပဇ္ဇတိတိ ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒဿ ဟိတံ ဗျာပဇ္ဇံ၊ (ဒုက္ခံ)
 သဟ ဗျာပဇ္ဇေန ယာ ဝတ္တတိတိ သဗျာပဇ္ဇာ။ (၂၉၁)
- သဗျာဗဇ္ဈာယ ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ အာဗာဓတိတိ ဗျာဗာဓော၊ ဗျာဗာဓော ဧဝ ဗျာဗဇ္ဈံ။
 သဟ ဗျာဗဇ္ဈေန ယာ ဝတ္တတိတိ သဗျာဗဇ္ဈာ။ (၂၉၁)
 ဋီကာ၌ သဗျာဗဇ္ဈာယ-ဟု ရှိ၏။
- သီလာနိ-အရ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရှိ ဝိရတိ။
 မှတ်ချက် ယင်းသီလကို အောက်မေ့နိုင်သော အရိယာသာဝက၏ စိတ်များ=
 မဟာကုဉာဿံ ၄၊ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်၊ ဝုဒ္ဓော။ (သကျ-၃၂)
- သန္တိဋ္ဌိကော ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ ဒိဋ္ဌိ၊ သယံ ဒိဋ္ဌိ သန္တိဋ္ဌိ၊ (ဒိသဓာတ်အရ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်)
 သန္တိဋ္ဌိ ဧဝ သန္တိဋ္ဌိကော။ (လောကုတ် ၉-ပါးရ၏)
- အကာလိကော နတ္ထိ အာဂမေတဗ္ဗော ကာလော ဧတဿာတိ အကာလော၊
 အကာလော ဧဝ အကာလိကော။ (အရိယာမဂ်)
- ဧဟိပဿိကော ဧဟိ ပဿ ဣတိ အရဟတိတိ ဧဟိပဿိကော။
 လောကုတ္တရာတရား ၉-ပါးရ၏။
- ဩပနေယျိကော ဥပနေတဗ္ဗောတိ ဥပနေယျော၊ (မဂ်၊ ဖိုလ်ကောက်)
 ဥပနေယျော ဧဝ ဩပနေယျိကော။ (မဂ်၊ ဖိုလ်)
 (နံ) ဥပနယနံ ဥပ္ပါဒနံ ဥပနယော၊
 ဥပနယံ အရဟတိတိ ဩပနယိကော၊
 ဩပနယိကော ဧဝ ဩပနေယျိကော။ (န-မှ အကို ပြု၊ ယလာ)
- ပစ္စတ္တံ အတ္တာနံ အတ္တာနံ ပတိ ပစ္စတ္တံ။ (ဝိစ္ဆတ္တအဗျယိဘော)
- ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန မစ္ဆေရမေဝ မလံ မလမစ္ဆေရံ၊ ဝိဂတံ မလမစ္ဆေရံ ဧတ္တာ(ယသ္မာ)တိ
 ဝိဂတမလမစ္ဆေရော။ (အံ၊ ဋီ၊ ၂။ ၁၂၁)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

မုတ္တစာဂေါ မုဉ္ဇတိတိ မုတ္တော၊ စနေံ စာဂေါ၊
 မုတ္တော စာဂေါ ဧတဿာတိ မုတ္တစာဂေါ။
 ပယတပါဏိ ပယတော ပါဏိ ဧတဿာတိ ပယတပါဏိ။
 ပယတဉ္စ ဓာတ် အရ မဟာကုသိုလ်၌ရှိသောသဒ္ဓါရ၏။
 ဝေါသဂ္ဂရတော ဝေါသဇ္ဇနံ၊ ဝေါသဂ္ဂေ၊ ရတော ဝေါသဂ္ဂရတော။
 ယာစယောဂေါ ယာစိတုံ ယောဂေါ ယာစယောဂေါ။
 (နံ) ယာစတော (ယာစကေဟိ) ယောဂေါ အဿာတိ ယာစယောဂေါ။
 ဒါနသံဝိဘာဂရတော ဒီယတေ ဒါနံ၊ သံဝိဘဇနံ သံဝိဘာဂေါ၊
 ဒါနဉ္စ သံဝိဘာဂေါ စ ဒါနသံဝိဘာဂေါ၊
 ဒါနသံဝိဘာဂေ ရတော ဒါနသံဝိဘာဂရတော။
 စာတုမဟာရာဇိကာ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော စတုမဟာရာဇံ၊
 စတုမဟာရာဇေ ဘတ္တိံ ဧတေသန္တိ စာတုမဟာရာဇိကာ။
 (နံ) စတုမဟာရာဇဿ နိဝါသဋ္ဌာနံ စတုမဟာရာဇံ၊
 တသ္မိံ ဘဝါ စာတုမဟာရာဇိကာ။ (သကျ-၃၈)
 တာဝတိံသာ တေတ္ထိံသ ဇေန ဧတ္ထ နိဗ္ဗတ္တာတိ တာဝတိံသာ။
 (တေ-ကို တာဝ- ပြု၊ တ-တစ်လုံးချေ။)
 ယာမာ ဒုက္ခတော ယာတာ အပယံတာတိ ယာမာ။
 တုသိတာ တုသံ ပိတိံ ဣတာ ဂတာတိ တုသိတာ။
 နိဗ္ဗာနရတိနော နိဗ္ဗာနေ ရတိ ဧတေသန္တိ နိဗ္ဗာနရတိနော။
 ပရနိမ္မိတဝသံဝတ္တိနော ပရေဟိ နိမ္မိတာ ပရနိမ္မိတာ၊ (ဘောဂါ)
 ဝသံ ဝတ္တေန္တိတိ ဝသဝတ္တိနော၊
 ပရနိမ္မိတေသု ဝသဝတ္တိနော ပရနိမ္မိတဝသံဝတ္တိနော။
 ဗြဟ္မကာယိကာ ဗြဟ္မာနံ ကာယော ဗြဟ္မကာယော၊
 ဗြဟ္မကာယေ ဘဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ။ (ပဌမဈာန်ဗြဟ္မာ)
 သန္တိ ဒေဝါ တတုတ္တရိ ဒုတိယဈာန်ဗြဟ္မာစသည်။
 ဒေဝတာနုဿတိ-၌ ဒေဝတာ-အရ မိမိနှင့်တကွသော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ သဒ္ဓါစသည်ကောက်။

သာရဏိယဝဂ်

ပထမသာရဏိယသုတ် (အံ၊၂၊၂၅၅)

သာရဏိယာ သရိတဗ္ဗာတိ သာရဏိယာ။
မေတ္တံ မိဇ္ဇတိ သိနိယုတိ ဧတာယာတိ မေတ္တာ။ (မိဒ+တ+ဣတ္ထိ-အာ)
မဟာကုသိုလ်ရှိ မေတ္တာ။
မေတ္တာ အဿ အတ္ထိတိ မေတ္တံ။ (ဣ)
မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်ရှိ စေတနာ။ (သကျ-၄၆)

ကာယကမ္မံ ကာယေန ကတံ ကမ္မံ ကာယကမ္မံ။
(ကာယ အရ ကာယဝိညုတ်။ ကမ္မ အရ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော
ကာယဝိညုတ္တိသမုဋ္ဌာပကမဟာကုသိုလ်ရှိ စေတနာ။) (သကျ-၆၀)

သဗြဟ္မစာရိသု သမာနံ ဗြဟ္မံ သဗြဟ္မံ၊ သဗြဟ္မံ စရန္တိ သီလေနာတိ သဗြဟ္မစာရိနေ။
(မေတ္တံ)ဝစီကမ္မံ ဝစီယာ ကတံ ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ။ (ဝစီအရ ဝစီဝိညုတ်။
ကမ္မအရ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော ကာယဝိညုတ္တိသမုဋ္ဌာပက
မဟာကုသိုလ်ရှိ စေတနာ။) (သကျ-၆၀)

မနောကမ္မံ မနသာ ကတံ ကမ္မံ မနောကမ္မံ။
(မနော အရ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်။
ကမ္မအရ မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်ရှိ စေတနာ။)

လာဘာ လဘိယိသုတိ လာဘာ။ (ဓမ္မလဒ္ဓါ-ထောက်၍ အတိတ်ကမ္မသာဓိကြံ)

ဓမ္မိကာ ဓမ္မတော အာဂတာတိ ဓမ္မိကာ။ (နံ) ဓမ္မေန ဥပ္ပနာ ဓမ္မိကာ။

ဓမ္မလဒ္ဓါ ဓမ္မေန လဒ္ဓါ ဓမ္မလဒ္ဓါ။

အန္တမသော အန္တေ ဇာတော အန္တိမော။ (အန္တ+ဣမ)၊ တေန အန္တမသော။
(နောက် သော-အပြုကြောင့် ဣ-ကို အပြု)

ပတ္တပရိယာပနမတ္တံ ပတ္တေ ပရိယာပနံ ပတ္တပရိယာပနံ၊
ပတ္တပရိယာပနမေဝ မတ္တံ ပတ္တပရိယာပနမတ္တံ။

အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ ပဋိဝိဘဇနံ ပဋိဝိဘတ္တံ၊ န ပဋိဝိဘတ္တံ အပ္ပဋိဝိဘတ္တံ၊
အပ္ပဋိဝိဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိတိ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

(အပ္ပဋ္ဌိဝိဘတ္တံ -၌ အံဝိဘတ် ကြိယာဝိသေသနအနက်၌သက်။)

(န) ပဋိဝိဘဇိတဗ္ဗောတိ ပဋိဝိဘတ္တော။(လောဘော)၊

န ပဋိဝိဘတ္တော အပ္ပဋ္ဌိဝိဘတ္တော၊

အပ္ပဋ္ဌိဝိဘတ္တံ ဘုဇ္ဇတိတိ အပ္ပဋ္ဌိဝိဘတ္တောကိ။

အခဏ္ဍာနိ

ခဏ္ဍနံ ခဏ္ဍံ၊ နတ္ထိ ခဏ္ဍံ ဧတေသန္တိ အခဏ္ဍာနိ။

အစ္စ္စိဒ္ဓါနိ

ဆိဇ္ဇတိတိ ဆိဒ္ဓံ၊ နတ္ထိ ဆိဒ္ဓါ ဧတေသန္တိ အစ္စ္စိဒ္ဓါနိ။

အသဗလောနိ

သဝတိတိ သဗလော၊ (သုဓာတ်+အလပစ္စည်း)

နတ္ထိ သဗလော ဧတေသန္တိ အသဗလောနိ။

အကမ္မာသာနိ

ကလိယတိ မသိယတိ ပရိမိယတိတိ ကမ္မာသော။

(မစ္စယုဂဋ္ဌဓာတ် ကလဓာတ်+မသဓာတ်)

(န)ကလျတေတိ ကလော၊ မသိယတေတိ မာသော၊

ကလော ဧဝ မာသော ကမ္မာသော။ (လ-ကို မ-ပြု)

(န) ကလနံ ကလော၊ ကလံ မသတိတိ ကမ္မာသော၊

နတ္ထိ ကမ္မာသော ဧတေသန္တိ အကမ္မာသာနိ။

ဘုဇိဿာနိ

ဘုဇဓာတ်+ဣသပစ္စည်း၊ ဘုဇိဿ ကရာနိ ဘုဇိဿာနိ။

(ဥတ္တရပဒလောပ ဒုတိယာတပျရိသံ)

ဝိညုပ္ပသတ္တာနိ

ပသံသိယန္တေတိ ပသတ္တာနိ၊ ဝိညုဟိ ပသတ္တာနိ ဝိညုပ္ပသတ္တာနိ။

အပရာမဋ္ဌာနိ

တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ ပရာမသိယန္တေတိ ပရာမဋ္ဌာနိ၊(မသဓာတ်အရ တဏှာ,ဒိဋ္ဌိ)

န ပရာမဋ္ဌာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ။

သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ သမာဓိ သံဝတ္တယန္တိတိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ။

(စုန္ဒိသုတ်အလို သမာဓိ အရ မဂ်, ဖိုလ်သမာဓိ။

ဖာသုဝိဟာရသုတ်အလို မဂ် , ဖိုလ်သမာဓိ။

ပထမသာရဏီယသုတ်အလို ဥပစာရသမာဓိ,အပ္ပနာသမာဓိကိုကောက်)

အရိယကန္တာနိ

သီလာနိ အရ (စုန္ဒိသုတ်အလို မဂ်, ဖိုလ် ဝိရတိကောက်။

ဖာသုဝိဟာရသုတ်အလို စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ,မဟာကု-ဝိရတိ,

လောကုတ္တရာဝိရတိ။ ပထမသာရဏီယသုတ်အလို မဂ္ဂဝိရတိကောက်)

သီလသာမညဂတော သမာနဿ ဘာဝေါ သာမညံ၊ သီလေန သာမညံ သီလသာမညံ၊

သီလသာမညံ ဂတော သီလသာမညဂတော။

(သီလအားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သည်- ဟုအနက်ပေး။)

(နံ) သီလံ သမာနံ ယဿာတိ သီလသမာနေ၊ သီလသမာနဿ ဘာဝေါ သီလသာမညံ၊ သီလသာမညံ ဂတော သီလသာမညဂတော။

(တူသောသီလရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်-ဟုအနက်ပေး။)

ဗာသုဝိဟာရသုတ်အလို သီလ အရ မဟာကုသိုလ်ဝိရတိ၊ လောကုတ္တရာဝိရတိ။

ပထမသာရဏီယသုတ်အလို မဂ္ဂဝိရတိကောက်။

ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော ဒိဋ္ဌိယာ သာမညံ ဒိဋ္ဌိသာမညံ၊ ဒိဋ္ဌိသာမညံ ဂတော ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော။

ဒိဋ္ဌိအရ ဗာသုဝိဟာရသုတ်အလို ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ (မဟာကုဉ္ဇသံရှိ ပညာ)

ပထမသာရဏီယသုတ်အလို မဂ်လေးပါးရှိ ပညာ။

နိယျာနိကာ နိယျာတိတိ နိယျာနိကာ။ (နိ-ယာ+အနိယ+အာ) (မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိကောက်)

တက္ကရော တံ သတ္တု အနုသိဋ္ဌိ ကရောတိတိ တက္ကရော။

ဒုတိယသာရဏီယသုတ် (အံ၊ ၂။ ၂၅၆)

ပိယကရဏာ ပိယာယိတဗ္ဗောတိ ပိယော၊ ပိယံ ကရောန္တိတိ ပိယကရဏာ။

သင်္ဂဟာယ သင်္ဂဏနံ သင်္ဂဟော။ တဿ သင်္ဂဟာယ။

အဝိဝါဒါယ ဝိဝေဒနံ ဝိဝါဒေါ၊ န ဝိဝါဒေါ အဝိဝါဒေါ။ တဿ အဝိဝါဒါယ။

သာမဂ္ဂိယာ သမဂ္ဂါနံ ဘာဝေါ သာမဂ္ဂိ။

ဧကိဘာဝါယ ဧကဿ ဘာဝေါ ဧကိဘာဝေါ။

(ဧကိ-၌ စိပစ္စည်း၊ အဘူတတဗ္ဗာပေ ကရာသဘူယောဂေ ဝိကာရာစိသုတ် ဖြင့် အဘူတတဗ္ဗာပေအနက်၌သက်၊ ဘူဓာတ်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့်တည်း။)

နိဿာရဏီယသုတ် (အံ၊ ၂။ ၂၅၇)

နိဿာရဏီယာ နိဿရန္တိ ဧတာဟိတိ နိဿာရဏီယာ။ (ဓာတုယော)

(နံ) နိဿရန္တိတိ နိဿာရဏီယာ။ (နိ-သရ+အနိယ)

မေတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိံ ဝိမုစ္စတိ ဧတာယာတိ ဝိမုတ္တိ။ (မေတ္တာ)

စေတသော ဝိမုတ္တိံ စေတောဝိမုတ္တိံ။ (တိကစတုက္ကဗျာန်ရို မေတ္တာ)
(စေတ အရ တိကစတုက္ကဗျာန်စိတ်ကောက်၊)

ယာနိကတာ ယာနံ ဝိယ ကတာ ယာနိကတာ။
ဝတ္ထုကတာ ဝသတိ ဧတ္တာတိ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထု ဝိယ ကတာ ဝတ္ထုကတာ။
ပရိစိတာ ပရိသမန္တတော စိတာ ပရိစိတာ။
နိဿရဏံ နိဿရတိ တတောတိ နိဿရဏံ။(အပါဒါနသာဓန)
ဗျာပါဒ၏ နိဿရဏကား မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိံ။
အစန္တနိဿရဏကား အနာဂါမိမဂ်၊ ဖိုလ်။

ဗလဝင်္ဂိပဿနာဉာဏ်လေးပါး

- ၁။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်၊ ၂။ အာဒိနဝါနပဿနာဉာဏ်၊
- ၃။ မုစ္စိတုကမ္ပတာဉာဏ်၊ ၄။ ဘင်္ဂဉာဏ်။

ကရဏာ စေတောဝိမုတ္တိံ-စသည်၌ ကရဏာ အရ တိကစတုက္ကဗျာန်ရို ကရဏာ။
(မှဒိတာလည်း နည်းတူကောက်)

ဥပေက္ခာ အရ စတုက္က ပဉ္စကဗျာန်ရို ဥပေက္ခာကိုကောက်။
အရတိ အရ ဣဿာစေတသိက်နှင့် ဒေါမနဿဝေဒနာ။
အနိမိတ္တာ နတ္ထိ နိမိတ္တံ ဧတဿာတိ အနိမိတ္တာ။ (ဗလဝင်္ဂိပဿနာ)
(နဲ) အရဟတ္တဖိုလ် သမာပတ်။ (ဒိဃဘာဏကအလို)(သကျ-၆၇)

နိမိတ္တာနုသာရိ နိမိတ္တံ အနုဿရတိ သီလေနာတိ နိမိတ္တာနုသာရိ။ (ဝိညာဏံ)
(ဤကာရန်၊နပုံလိင်)
(နိမိတ္တ အရ ရာဂစံသည်။ အနုသာရိ အရ အကုသိုလ်စိတ်)

နိမိတ်သရုပ် ရာဂနိမိတ်စသည် ၃-ပါး၊ ရူပနိမိတ်စသည် ၅-ပါး၊ နိစ္စသုခအတ္တနိမိတ်
၃-ပါး၊ ပေါင်း ၁၁ပါး။

ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လံ ကထမိဒံ ကထမိဒန္တိ ကထိယတိ တောယာတိ ကထံကထာ၊
ကထံကထာ ဧဝ သလ္လံ ကထံကထာသလ္လံ၊

ဝိစိကိစ္ဆာဘူတံ ကထံကထာသလ္လံ ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လံ။

အသ္မိတိမာနသမုဂ္ဂါတော အသ္မိတိ ပဝတ္တော မာနော အသ္မိတိမာနော၊

- သမုဂ္ဂါတိယတိ ဧတေနာတိ သမုဂ္ဂါတော၊(သံ-ဟန+ဏ)
 (အရဟတ္တမဂ်ကောက်)
 အသ္မိတိမာနဿ သမုဂ္ဂါတော အသ္မိတိမာနသမုဂ္ဂါတော။
- နိဿရဏံ (ပ) ကထာသလ္လဿ၌ နိဿရဏ အရ အရဟတ္တမဂ်၊
 အစ္စန္ဒနိဿရဏ အရ အရဟတ္တဖိုလ်။
 (ဤသုတ်၌ အဘူတဗျာကရဏတရား ၆-ပါးဟောထားကြောင်း သတိပြု)
- ဘဒ္ဒကသုတ် (အံ၊၂။၂၅၉)
- ကမ္မာရာမော အာရမဏံ အာရာမော၊ ကမ္မေ အာရာမော အဿာတိ ကမ္မာရာမော။(၄)
 (နံ) အာရမိတဗ္ဗောတိ အာရာမော၊
 ကမ္မံ အာရာမော ဧတဿာတိ ကမ္မာရာမော။(ဋီ)
- ဘဿာရာမော ဘာသနံ ဘဿံ၊ (ဘာသ+ဏျ)
 ဘဿေ အာရာမော အဿာတိ ဘဿာရာမော။
 (နံ) ဘဿံ အာရာမော အဿာတိ ဘဿာရာမော။
- နိဒ္ဒါရာမော နိဒ္ဒါယနံ နိဒ္ဒါ၊ (နိ-ဒါ+အ+အာ)နိဒ္ဒိယတေတိ နိဒ္ဒါ၊(နိန္ဒာဓာတ်+ဒပစ္စည်း+အာ၊
 ကွစိဓာတုဖြင့် န-ကိုချေ)၊ နိဒ္ဒါယ အာရာမော အဿာတိ နိဒ္ဒါရာမော။
 (နံ) နိဒ္ဒါ အာရာမော အဿာတိ နိဒ္ဒါရာမော။
- သင်္ဂဏိကာရာမော သင်္ဂဏနံ သမောဓာနံ သင်္ဂဏိကာ၊ (သံ-ဂဏ+ဏျ+ဏှ-အာဂုံ)
 သင်္ဂဏိကာယ အာရာမော အဿာတိ သင်္ဂဏိကာရာမော၊
 (နံ) သင်္ဂဏိကာ အာရာမော အဿာတိ သင်္ဂဏိကာရာမော။
- ပပဇ္ဇာရာမော ပပဇ္ဇေတိ ဝိတ္တာရေတိတိ ပပဇ္ဇော။(ပ-ပစိ+အ)
 (ကိလေသာ ၁၀-ပါးရ၏၊ (နံ) တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ရ၏)
 ပပဇ္ဇေ အာရာမော အဿာတိ ပပဇ္ဇာရာမော။
 (နံ) ပပဇ္ဇော အာရာမော အဿာတိ ပပဇ္ဇာရာမော။(သကျ-၆၁)
- သက္ကာယာဘိရတော သန္တော ကာယော သက္ကာယော၊ (တောဘူမကဝဋ်)
 သက္ကာယေ အဘိရတော သက္ကာယာဘိရတော။
- နိပ္ပပဉ္စပဒေ နတ္ထိ ပပဇ္ဇော ဧတ္ထာတိ နိပ္ပပဉ္စံ၊(နိဗ္ဗာန်) နိပ္ပပဉ္စံ ပဒံ နိပ္ပပဉ္စပဒံ။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

မဂေါ မရတိတိ မဂေါ။(မရ+အ+ရ-ကို ဂ-ပြု) (ဓာတ်အရ အဟိတ်စုတိကောက်)
 (နံ) မဂယတိ ပရိယေသတိတိ မဂေါ။ (မဂ+အ+စုရာဒိ)
 (ဓာတ်အရ လောဘကောက်)
 (နံ) မဂ္ဂိယတိ ပရိယေသိယတိ လုဒ္ဒေဟိတိ မဂေါ။ (မဂ္ဂ ဓာတ်၊ လောဘ)
 မဂေါ ဝိယာတိ မဂေါ။(သုံးနည်းလုံးအတွက်)
 ပဟောသိ ပ-ဟာ+ဤ၊ ဓာတ်အရ အရဟတ္တမဂ်၊ ပစ္စည်းအရ အရဟတ္တဖိုလ်။

နကုလပိတုသုတ် (အံ၊၂၊၂၆၁)

အာဗာဓိကော အာဗာဓေတိတိ အာဗာဓော၊ အာဗာဓော အဿ အတ္ထိတိ အာဗာဓိကော။
 ဒုက္ခိတော ဒုက္ခံ သဗ္ဗာတံ အဿ အတ္ထိတိ ဒုက္ခိတော ။ (နံ) ဒုက္ခံ ဣတော ဒုက္ခိတော။
 သာပေက္ခော အပေက္ခနံ အပေက္ခာ ။ (နံ) အပေက္ခတိတိ အပေက္ခာ ။ (တဏှာ)
 သဟ အပေက္ခာယ ယော ဝတ္တတိတိ သာပေက္ခော။

ဗြဟ္မစရိယံ အရ မေထုနုပိရတိကောက်။

ဒဿနကာမတရာ ဒဿနံ ကာမေတိတိ ဒဿနကာမာ၊
 ဝိသေသေန ဒဿနကာမာ ဒဿနကာမတရာ။

စေတောသမထဿ စေတုသာ သမ္ပယုတ္တော သမထော စေတောသမထော၊
 တဿ စေတောသမထဿ။

(စေတ အရ အပ္ပနာစိတ်၊ သမထ အရ ယင်းနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိ။)

တိဏှာဝိစိကိစ္ဆာ တိဏှာ ဝိစိကိစ္ဆာ ဣမာယာတိ တိဏှာဝိစိကိစ္ဆာ၊(ဂဟပတာနံ)။(သကျ-၄၈)

ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ သာရဇ္ဇနံ သာရဒေါ၊ (ဒေါမနဿကောက်)

ဝိဂတော သာရဒေါ ဧတဿာ(ဧတသ္မာ)တိ ဝိသာရဒေါ၊

ဝိသာရဒဿ ဘာဝေါ ဝေသာရဇ္ဇံ။ (မဟာကုဉ္ဇသံသောမနဿကောက်)

ဝေသာရဇ္ဇံ ပတ္တာ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ။ (တနည်း စတုက္ကကြည့်)

ဝိဂတကထံကထာ ဝိဂတာ ကထံကထာ အဿာတိ ဝိဂတကထံကထာ။

အပရပ္ပစ္စယာ ပစ္စေတဗ္ဗောတိ ပစ္စယော။ (ပတိ-ဣ+အ)

ပရော ပစ္စယော ဧတိဿာတိ ပရပ္ပစ္စယာ၊ န ပရပ္ပစ္စယာ အပရပ္ပစ္စယာ။

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

(န) ပရံ ပစ္စေတိတိ ပရပ္ပစ္စယာ၊ န ပရပ္ပစ္စယာ အပရပ္ပစ္စယာ။(သကျ-၅၉)
 ဂိလာနာရုဋ္ဌိတော ဂိလာနဿ ဘာဝေါ ဂိလာနော၊ တသ္မာ ဂိလာနာ(ဝါကျ)၊ ဝုဋ္ဌိတော-၌ စပ်။
 ဂိလာနော ဟုတ္တာ ဝုဋ္ဌိတော ဂိလာနဝုဋ္ဌိတော။ (သမာသ်)
 အစိရဝုဋ္ဌိတော အစိရံ ဝုဋ္ဌိတဿ အဿာတိ အစိရဝုဋ္ဌိတော။

သောပ္ပသုတ် (အံ၊၂။၂၆၄)

ပဋိသလ္လာနာ(ဝုဋ္ဌိတော) သလ္လိယနံ နိလိယနံ သလ္လာနံ၊
 ပဋိနိဝတ္တိတွာ သလ္လာနံ ပဋိသလ္လာနံ။ တသ္မာ ပဋိသလ္လာနာ။
 (စတုတ္ထဈာန်အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်)
 ဘုရားရှင်ကို ရည်ရွယ်၍ ကောက်သည်။
 ဝုဋ္ဌိတောအရ ဘုရားရှင်၏ ဘဝင်စိတ်ကိုကောက်။
 ယထာဝီဟာရံ ယော ယော ဝီဟာရော ယထာဝီဟာရံ။
 ကာကစ္ဆမာနာ ကာကာ ဝိယ ဆမန္တိ ဒန္တေ ခါဒန္တိတိ ကာကစ္ဆမာနာ။
 (ကာကသဒ္ဒါပပဒ-ဆမဓာတ်+အာနပစ္စည်း)
 (န)ကာသဓာတ်+ဆပစ္စည်း+မာနပစ္စည်း၊ ကာ-ကို ကာ ကာ-ဟု ဒွေဘော်ပြု၊
 သ-ကို ဆပြု၊ နောက်ကာ၏ အာကို ရသပြု၊
 (န) ကာက+သမာန-တည်၊ သ-ကို ဆပြု၊ ဒွေဘော်လာ။
 ရဋ္ဌိကော ရဋ္ဌံ ဘုဒ္ဓတိတိ ရဋ္ဌိကော။

မစ္ဆပနသုတ် (အံ၊၂။၂၆၆)

အဒ္ဒသာ အရ ဝီထိစိတ်သရုပ် ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း၊ အကုသလဝိပါက်စက္ခုဝိညာဉ်၊ အကုသလ
 ဝိပါက်သမ္ပင်္ဂါရင်း၊ အကုသလဝိပါက်သန္တိရဏ၊ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း၊
 ကာမဥပေက္ခာကြိယာဇောငါးပါး။ (သကျ-၅၁)
 မစ္ဆိကံ မစ္ဆေ ယာတေတိတိ မစ္ဆိကော။ (မစ္ဆ+ဣက)
 ဟတ္ထိယာယိ ဟတ္ထိနာ ယာတိတိ ဟတ္ထိယာယိ။
 ဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ ဝဇ္ဇာ။
 မနသာ အရ ဝဂေဇေတနာပြုဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ်။

ဩရတ္ထိကော ဥရုဗ္ဗေ ဟန္တိတိ ဩရတ္ထိကော။ (ဋီ)
 မာဂဝိကော မဂံ ဟန္နာ ဇီဝတိတိ မာဂဝိကော။ (မဂ+ဏိက၊ တေသု ဝုဒ္ဓိဖြင့် ဝလာ)

ပထမမရဏဿတိသုတ် (အံ၊ ၂။ ၂၆၈)

နာတိကေ ဉာတိနံ နိဝသဋ္ဌာနဘူတော ဂါမော ဉာတိကော၊
 ဉာတိကောယေဝ နာတိကော။ (ဉ-ကို န-ဖြု)(ဋီ)
 ဂိဉ္ဇကာဝသထေ ဂိဉ္ဇတိ သဒ္ဓံ ကရောတိတိ ဂိဉ္ဇကာ။ (ဂဇီ+ဏ္ဍ၊ ဂဏိ အ-ကို ဣ-ဖြု၊
 နိဂ္ဂဟိတိလော။) ဂိဉ္ဇကာဟိ ကတော အာဝသထေ ဂိဉ္ဇကာဝသထော၊
 တသ္မိံ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။
 ဧကပိဏ္ဍပါတံ ဧကံ ဒိဝသံ ယာပနပ္ပဟောနကော ပိဏ္ဍပါတော ဧကပိဏ္ဍပါတော။ (ဋီ)
 အဟော ဝတ ပတ္တနာအနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ်။
 အာလောပေ အာလောပိယတေ သမ္ပိဏ္ဍိယတေတိ အာလောပေ။ (အာ+လုပ+ဏ)
 ပဿသာမိ ပ-သသ+ဘူဝါဒိ-အ+မိ။
 အဿသာမိ အာ-သသ+အ+မိ။
 အာသဝါနံ ဓယာယ အရ အရဟတ္တဖိုလ်။

ဒုတိယမရဏဿတိသုတ် (အံ၊ ၂။ ၂၇၀)

ပိတ္တံ အပိဒဓာတိတိ ပိတ္တံ။
 သေမံ သိလိဿတေ အကြေတိ သေမော။
 (သိလိသ+မ၊ လိသကို ဟဖြု၊ ရှေ့နောက်ပြန်၊ စုရာဒိ။)
 အပ္ပဋိဝါနိ ပဋိဝါတိ ပဋိနိဝတ္တတိတိ ပဋိဝါနိ၊ န ပဋိဝါနိ အပ္ပဋိဝါနိ။
 အာဒိတ္တစေလော အာဒိပ္ပတိတိ အာဒိတ္တံ၊ စိလျတေ အတ္တဒိယတေတိ စေလံ၊
 အာဒိတ္တံ စေလံ ဧတဿာတိ အာဒိတ္တစေလော။

သာမကသုတ် (အံ၊ ၂။ ၂၇၂)

ဇာနန္တိ အရ မဟာကုဉာသံရှိ ပညာ။
 ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ အရ လောကီကုသိုလ် ၁၇။
 ပရိဟာနိယာ ပရိဟာယန္တိ ဧတေဟိတိ ပရိဟာနိယာ။ (အကုသိုလ်ဒိတ္တုပ္ပါဒ်)

၂၄၀

သာမဏေကျော်ဒူတိယဆင့်

- ဒေါဝစဿတာ ဒုက္ခံ/ဝစော ဇရာသ္မိတိ ဒုဗ္ဗစော ၊ ဒုဗ္ဗစဿ ကမ္မံ ဒေါဝစဿံ။(ဒုဗ္ဗစ+ကျ)
 - (ဒေါသမူစေတနာ။ (နံ) ဒေါသမူဒွေ፡ ၊စေတသိက် ၂၂-ကောက်။)
 - ဒေါဝစဿဿ ဘာဝေါ ဒေါဝစဿတာ။
 - (နံ)ဒေါဝစဿမေဝ ဒေါဝစဿတာ။
- ပါပမိတ္တတာ ပါပါ မိတ္တာ တေဿာတိ ပါပမိတ္တာ၊ ပါပမိတ္တဿ ဘာဝေါ ပါပမိတ္တတာ။
 - (လောဘမူ၊မောဟမူရှိ စေတနာ။
 - (နံ)လောဘမူ-၈၊ ဒေါသမူ-၂၊ စေတသိက်၂၃။)
- အပရိဟာနိယာ အရ မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိယာနှင့် လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်။

ဘယသုတ် (အံ၊၂။၂၇၄)

- ကာမရာဂရတ္တော ကာမေ အာရဗ္ဗ ဥပ္ပန္နော ရာဂေါ ကာမရာဂေါ။(ကာမအရ ဝတ္ထုကာမ၊
 - ကာမေန သမ္ပယုတ္တော ရာဂေါ ကာမရာဂေါ။(ကာမအရ ကာမရာဂကောက်)
 - ကာမရာဂေန ရတ္တော ကာမရာဂရတ္တော။
- ဆန္ဒရာဂဝိနိဗဒ္ဓေါ ဝိနိဗဇ္ဈတိတိ ဝိနိဗဒ္ဓေါ၊ ဆန္ဒရာဂေန ဝိနိဗဒ္ဓေါ ဆန္ဒရာဂဝိနိဗဒ္ဓေါ။
- ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ ဒိဋ္ဌော ဓမ္မော ဒိဋ္ဌဓမ္မော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဘာဝံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ။(ဘယံ)
 - (စိတ္တုတြာသဘယ ဒေါသကောက်) (သကျ-၆၂)
- ရာဂ၊ ဂစ္ဆ၊ သင်္ဂ၊ ပကံ တို့အရ ကိလေသာ ၁၀-ပါးကောက်။
- အနုပါဒါ ဝိမုစ္ဆန္တိ အရ အရဟတ္တဖိုလ်(မဂ်) ကောက်။
- ဇာတိမရဏသမ္ဘဝေ သမ္ဘဝတိ ဧတေနာတိ သမ္ဘဝေါ၊
 - ဇာတိမရဏဿ သမ္ဘဝေါ ဇာတိမရဏသမ္ဘဝေါ။ (တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိကောက်)
- ဇာတိမရဏသင်္ခယေ သမ္ဘာ ခိယန္တိ ဧတ္တာတိ သင်္ခယော၊
 - ဇာတိမရဏာနံ သင်္ခယော ဇာတိမရဏသင်္ခယော။ (နိဗ္ဗာန် ကောက်)
- ခေမပ္ပတ္တာ ခေမံ ခေမဘာဝံ ပတ္တာ ခေမပ္ပတ္တာ။ (ခေမအရ အရဟတ္တဖိုလ်သုခ)
- သုခိနော သုခံ ဧတေသံ အတ္ထိတိ သုခိနော။(သုခ အရ အရဟတ္တဖိုလ်သုခ)
- ဒိဋ္ဌဓမ္မာဘိနိဗ္ဗုတာ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ အဘိနိဗ္ဗုတာ ဒိဋ္ဌဓမ္မာဘိနိဗ္ဗုတာ။
 - (အဘိနိဗ္ဗုတာ-၌ ဇာတ်အရ အရဟတ္တမဂ်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဥပစူရုံ ဥ-အတိ-ဂံမု+ဥ။ (အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် နိဗ္ဗာန်)

ဟိမဝန္တသုတ် (အံ၊၂၊၂၇၅)

ပဒါလေယျ အရ အရဟတ္တမဂ်၊ (ဥပယောပေက္ခ)။

ဝီရိယပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကု၊ အကု-စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ (ဥပဟနာပေက္ခ)။

သမာဓိဿ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊ ကံအနက်၌သက်။ ဈာန်သမာဓိကောက်။

သမာပတ္တိကုသလော သမာပဇ္ဇနံ သမာပတ္တိ၊

သမာပတ္တိယာ ကုသလော သမာပတ္တိကုသလော။

သမာပတ္တိ အရ ဈာန်သမာပတ်ကောက်။

သမာဓိဿ ဆဋ္ဌိ သဝိဘတ်၊ ကာရိတ်ကံအနက်၌ သက်။

ဋ္ဌိတိကုသလော ဌပနံ ဋ္ဌိတိ၊ (ဌာဓာတ်+ဏာပေ+က္ခ)၊

ဋ္ဌိတိယာ ကုသလော ဋ္ဌိတိကုသလော။

သမာဓိဿ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊ အပါဒါန်အနက်။ (နံ) သမ္ပန်အနက်၌သက်။

ဝုဋ္ဌာနကုသလော ဥဋ္ဌဟနံ ဝုဋ္ဌာနံ။ (ကာမတိဟိတ်ဘဝင်ကောက်)

ဝုဋ္ဌာနေ ကုသလော ဝုဋ္ဌာနကုသလော။

သမာဓိဿ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊ သမ္ပန်အနက်။

ကလ္လိတကုသလော ကလ္လံ သဗ္ဗာတံ ယဿ အတ္ထိတိ ကလ္လိတော၊ (ကလ္လ+က္ခတ၊ ဈာန်သမာဓိ)

ကလ္လိတေ ကလ္လိတဘာဝေ ကုသလော ကလ္လိတကုသလော။

သမာဓိဿ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊ သမ္ပန်အနက်။

ဂေါစရုံကုသလော အရ မဟာကုဉာသံရီ သတိနှင့်ပညာ။

သမာဓိဿ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်၊ ကံအနက်။

(ပဌမဈာန်စသော အောက်အောက်ဈာန်သမာဓိ)

အဘိနိဟာရကုသလော အဘိနိဟာရဏံ အဘိနိဟာရော၊

အဘိနိဟာရေ ကုသလော အဘိနိဟာရကုသလော။ (ဟရဓာတ်၏

ပဓာနကံပုဒ်အရ ပထမဈာန်စသော အောက်အောက်ဈာန်သမာဓိ။

အပဓာနကံပုဒ်အရ ဒုတိယဈာန်စသော အထက်အထက်ဈာန်သမာဓိ)

အနုဿတိဋ္ဌာနသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၂၇၅)

အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ အနုဿတိယော စဝ ဌာနာနိ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ။
 နိက္ခန္တံ ဝုဋ္ဌိတံ ဗုတ္တိတို့အရ ဥပစာရဘာဝနာပြုဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်။
 ဂေဓော ဂေဓတိတိဂေဓော။ (ကာမဂုဏ် ၅ - ပါး)
 ဣဒမ္ပိ ဘိက္ခဝေ အာရမ္ပဏ်တို့အရ အနုဿတိ၏ အစွမ်းဖြင့် ရအပ်သော ဥပစာရဈာန်ဟု
 ဆိုအပ်သော မဟာကုဉာသံ။
 ဝိသုဗ္ဗိန္ဒြိယအရ အရဟတ္တမဂ်(ဖိုလ်)။

မဟာကဏ္ဍာနသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၂၇၇)

ဇာနတာ ဇာနာတိတိဇာနံ၊ (ဉာ + နာ + အန္တ)၊ တေနဇာနတာ။
 (အနာဝရကဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော မဟာကြံ့ဉာသံရှိပညာ။)
 ပဿတာအရ သမန္တစက္ခုဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော မဟာကြံ့ဉာသံရှိပညာ။
 ဩကာသာဓိဂမော အဓိဂမနံ အဓိဂမော၊ ဩကာသာနံ အဓိဂမော ဩကာသာဓိဂမော။
 (နံ) အဓိဂန္တုဇ္ဇေတိ အဓိဂမော၊
 ဩကာသော စသော အဓိဂမော စတိ ဩကာသာဓိဂမော။
 (ဩကာသ အရ အနုဿတိဋ္ဌာန ၆ - ပါး)
 သမ္မာဓော သမ္မာဓတိ အသ္မိတိ သမ္မာဓော။ (သမ္မာဓ + အ) (ကာမဂုဏ် ၅ - ပါး)
 အနုဓုဒ္ဓေါဋ္ဌိ ဓာတ်အရ သဗ္ဗညုတဉာဏ်။
 သောကပရိဒေဝါနံ သောစနံ သောကော၊ (ဒေါမနဿဝေဒနာ)
 ပရိဒေဝနံ ပရိဒေဝေါ၊ (စိတ္တဇဝိပလ္လာသသဒ္ဓရုပ်)
 သောကော စပရိဒေဝေါ စသောကပရိဒေဝါ။ (အသမာဟာရဒ္ဓနံ၊ ပုလ္လိင်)
 ဉာယဿ ဉာယတိ နိစ္ဆယေန ကမတိ နိဗ္ဗာနံ၊ တံဝါ ဉာယတိ ပဋိဝိဇ္ဇတိ စတေနာတိ
 ဉာယော။ (ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာ)
 နိဗ္ဗာနဿ အရ အနုပဒိသေ သပရိနိဗ္ဗာနံ။
 အာကာသသမေနေ စေတသာ အရ ဝုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာပြုဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်ဉာဏ
 သမ္ပယုတ်စိတ်။ (သကျ၊ ၅၂)
 မဟဂ္ဂတေန မဟန္တဿ ဘာဝေါ မဟတ္တံ၊ မဟတ္တံ ဂတော မဟဂ္ဂတော။ (စေတော)

တဝံတ္ထိရံ သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

လောပေါ-ဟူသော သဒ္ဓနိတိသုတ်ဖြင့် ဣ-ကိုချေ။
မဟန္တေဟိ အရိယသာဝကေဟိ ဂတော မဟဂ္ဂတော။

အဝေရေန၌ ဝေရ (၂)မျိုး

(၁) အကုသလဝေရ(မိမိ၏ဒေါသ) (၂) ပုဂ္ဂလဝေရ(သူတစ်ပါး၏ဒေါသ)။

အဗျာပဇ္ဇေန၌ ဗျာပဇ္ဇ အရ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော ဒေါမနဿဝေဒနာ။

မှတ်ချက် အာကာသသမေဓ (ပ) အဗျာပဇ္ဇေနပုဒ်တို့ အရ ဗုဒ္ဓါနဿတိဘာဝနာပြဋ္ဌာန်း
သော မဟာကုဗြာဟ္မိတံ။ ကျန်အနဿတိဋ္ဌာနတို့၌ နည်းတူကြီးလ။

ဝိသုဒ္ဓိဓမ္မာ ဝိသုဇ္ဈန် ဝိသုဒ္ဓိ၊ ဝိသုဒ္ဓိ ဓမ္မာ ဧတေသန္တိ ဝိသုဒ္ဓိဓမ္မာ။ (ဒ. ရဟတ္ထဖိုလ်)

ပထမသမယသုတ် (အံ၊၂။၂၇၉)

မနောဘာဝနိယဿ ဘာဝေတိ ဝပေတိတိ ဘာဝနိယော၊ (ကတ္တုသာနေတ္ထ)

မနံ ဘာဝနိယော မနောဘာဝနိယော။

(နံ) ဘာဝေတဗ္ဗောတိ ဘာဝနိယော၊ (ကမ္မသာနေတ္ထ)

မနသာ ဘာဝနိယော မနောဘာဝနိယော။

မှတ်ချက် ကာမရာဂပယ်ကြောင်းတရားသည်ကို နိဿယ၌ ရှုလေ။

ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဥဒ္ဓစ္စ ဝုနာတိတိ ဥဒ္ဓစ္စော၊ (ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်)

ဥဒ္ဓစ္စာဿ ဘာဝေါ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ (ဥဒ္ဓစ္စစေတသိက်)

ကရိယံတေတိ ကတံ၊ ကုစ္စိတံ ကတံ ကုကတံ၊

ကုကတဿ ဘာဝေါ ကုက္ကုစ္စံ။ (ကုက္ကုစ္စစေတသိက်)

ကုကတအရ မုချအားဖြင့် ကတာကတဒုစ္စရိတသုစရိတ(အာရုံ)၊

ဥပစာအားဖြင့် ဝိပုဋ်သာရဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်(အာရမ္မဏိက)

(နံ) ကရဏံ ကတံ၊ ကုစ္စိတံ ကတံ ကုကတံ၊ ကုကတမေဝ ကုက္ကုစ္စံ၊

ဥဒ္ဓစ္စံ စ ကုက္ကုစ္စံ စ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ။

ဒုတိယသမယသုတ် (အံ၊၂။၂၈၂)

မဏ္ဍလမာဠေ မာနိတဗ္ဗောတိ မာဠော၊ (နံ) မိယတိ ပမိယတိတိ မာဠော၊

မဏ္ဍလာကာရေန ပဋိစ္ဆန္နော မာဠော မဏ္ဍလမာဠော။

စာရိတ္တကိလမထော စရတိတိ စာရိ၊ စာရိနော ဘာဝေါ စာရိတ္တံ၊

စာရိတ္တေန ဥပ္ပန္နော ကိလမထော စာရိတ္တကိလမထော။

ဘတ္တကိလမထော ကိလမနံ ကိလမထော၊(ထိန+မိဒ္ဓ)

ဘတ္တေန ဥပ္ပန္နော ကိလမထော ဘတ္တကိလမထော။

ဝိဟာရပစ္စာယံ ဝိဟာရပစ္စန္ဓေ ဘာယာ ဝိဟာရပစ္စာယာ။

သမုဒါစရတိ အရ ကာမဇောမနောဒ္ဓါရိကဝိထိချ။ သမာဓိပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံဇောစော။

ဩဋ္ဌာယံဿ ဩဋ္ဌာယံ+အဿ-ဟု ဖြတ်။ အဿ-သည် နာမ်ပုဒ်။

ဩဋ္ဌာယံ အတ္တနော ဥဒယာနန္တရံ ဇာယတိတိ ဩဇာ၊ (ဥ+ဇန+ကွံ)၊(အာဟာရရုပ်)

ဩဇာယ တိဋ္ဌတိတိ ဩဋ္ဌာယံ။

ဥဒါယံသုတ် (အံ၊၂၊၂၈၄)

ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ ဝိဟာရဏံ ဝိဟာရော၊ သုခေန ဝိဟာရော သုခဝိဟာရော၊

ဒိဋ္ဌဓမ္မေ သုခဝိဟာရော ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရော။(ပ, ဒု,တ-ဈာန် သမာပတ်)

အဓိစိတ္တံ အဓိကံ စိတ္တံ အဓိစိတ္တံ။(သမာဓိဝိပဿနာစိတ်)

အာလောကသည် အာလောကေ ဥပ္ပန္နာ သညာ အာလောကသညာ။

(အာလောကအရ ထိနမိဒ္ဓဝိနောဒနအာလောကကသိုဏ်းပညတ်၊

သညာအရ မဟာကုသိုလ်ဉာသံရှိ သညာ။) ၊

သပ္ပဘာသံ သဟ ပဘာသေန ယံ ဝတ္တတိတိ သပ္ပဘာသံ။(စိတ္တံ)

(ပဘာသ အရ စိတ္တပစ္စယဥတုအေဝိနိဗ္ဗောဂရုပ် ၈-ပါးရ၏)

ဉာဏဒဿနပဋိလာဘာယ ဇာနာတိတိ ဉာဏံ၊ ပဿတိတိ ဒဿနံ၊

ဉာဏသင်္ခါတံ ဒဿနံ ဉာဏဒဿနံ၊(ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကောက်)

ဉာဏဒဿနဿ ပဋိလာဘော ဉာဏဒဿနပဋိလာဘော။

အသုစိနော ဆဋ္ဌိသဝိဘတိ၊ ကရိုဏ်းအနက်၊ ဆဋ္ဌိ စ-သုတ်ဖြင့် သက်။ ပူရဓာတ်နှင့်

ယှဉ်သောကြောင့်တည်း။(သကျ-၃၈) ၊

ပစ္စဝေက္ခတိ ပတိ-အဝ-ဣက္ခ+အ+တိ။

တုလျာဓိကရုဏဖြစ်သော ဘိက္ခုဟူသော နာမသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်

တိပိဘတ်သက်ထားသည်။(သကျ-၃၈)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဒါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ကေသာ	ကေ မတ္တကေ သေတိ တိဋ္ဌတိတိ ကေသော။ (ကံတန္တအလုတ္တသတ္တမိတပ္ပရိယံ)
လောမံ	ဝမုမာနံ လူယတေတိ လောမံ။ (လူ ဆေဒနတ္ထ+မ)
နခေါ	နတ္ထိ ခံ ဣဇ္ဈိယံ ဧတ္ထာတိ နခေါ။ (နပုဒ်+ခပုဒ်၊ သညာသဒ္ဒါဖြစ်သောကြောင့် နကို အ-မပြုရ)
ဒန္တော	ဒါယတိ ဘက္ခံ အနေနာတိ ဒန္တော။ (ဒါ+အန္တ+အဝေဏှနတ္ထ)
တစော	တစတိ သရိရံ ပါလေတိတိ တစော။ (တစ+ဏ)
မံသံ	မနိတဗ္ဗံ ဉာတဗ္ဗန္တိ မံသံ။ (မန+သံ၊ နကို နိဂ္ဂဟိတံပြု)
နာရ	နယုတိတိ နာရ။ (နဟ+အာရ၊ ဟကို အာသို့ ကပ်၊ န၏ အကို ချေ၊ နကို ဟာသို့ ကပ်)
အဋ္ဌိ	အသတိ ခေပေတိ အဒ္ဓါနန္တိ အဋ္ဌိ။ (အသ+ဏှ၊ သကို ဋ္ဌပြု) (န)အာဘုသော တိဋ္ဌတိ ဧတေနာတိ အဋ္ဌိ။ (အာ-ဋ္ဌာ+ဏှ၊ နပုံလိင်)
အဋ္ဌိမိဉ္ဇ	နပုံလိင်၊ စိတ္တာဒိ၊ အကာရန်၊ (န) ထိလိင်၊ အကာရန်၊ ကညာဒိ။ (မိဒတိတိ မိဉ္ဇံ ဟု ပြု)
ဝတ္တံ	ဝစိတဗ္ဗန္တိ ဝတ္တံ။ (ဝစ+က)
ဟဒယံ	ဟရတိ အတ္တနော ဝသနာဓာရန္တိ ဟဒယံ။ (ဟရ+ယ၊ ရကို ဒပြု)
ယကနံ	ယံ သံယမံ ကရောတိတိ ယကံ။ (ယ-ကရ+ကို) ယကမေဝ ယကနံ။ (ယက+န+သ္မတ္ထ)
ကိလောမကံ	ကိလောမံ ဧဝ ကိလောမကံ။ (ကိလောမ+က)
ပိဟကံ	ပိဟဓာတ်+အကပစ္စည်း၊ နပုံလိင်။
ပပ္ပါသံ	ဗာယတိ ဝုနိ ဂစ္ဆတိတိ ပပ္ပါသံ။ (ပ-ဗာယ+သ)
အန္တံ	အန္တိယတိ ဗန္တိယတိ အန္တဂုဏေနာတိ အန္တံ။ (အတိ+အ)
အန္တဂုဏံ	အန္တဿ ဂုဏံ အန္တဂုဏံ။
ဥဒရိယံ	ဥဒရတိ ဥဒ္ဓံ ဂစ္ဆတိ ဝါယု ဧတ္ထာတိ ဥဒရံ။ (ဥ-ဒရ+အ) ဥဒရေ ဘဝံ ဥဒရိယံ။ (ဥဒရ+ဏှယ)
ကရိသံ	ကရိယတိတိ ကရိသံ။ (ကရ+ဤသ)

မှတ်ချက် မတ္တလုပ် ရှဉ့် ကုဇာတ် ဣသပစ္စည်းဖြင့် ကုကို ကရပြ၊ ဣကို ဤပြု၍ ပြီး။
 မတ္တ လုတေ အဘိဘဝတိ ယေနာတိ မတ္တလုပ်။ (မတ္တ-လု+ဏ)
 (န)မတ္တ ဣဝ လိဂ် သာဒိသံ အသာတိ မတ္တလုပ်။(ဥကိုအ၊ဣကို ဥပြု)
 ပိတ္တ အပိဒဇာတိတိ ပိတ္တ။ (အပိ-ဇာ+တ+အကိုချေ)
 သေမှ သိလိဿတေ ဧတ္တာတိ သေမှော။(သိလိသ+မ+လိသကို ဟပြု၊ဣကို ဧပြု)
 ပုဗ္ဗော ပုဗ္ဗတိ ပုရတိတိ ပုဗ္ဗော။ (ပုဗ္ဗ+အ)
 လောဟိတံ ရုဟတိ သရီရေ ဗျာပနဝသေနာတိ လောဟိတံ။(ရုဟ+ဣတ၊ရကို လပြု)
 သေဒေါ သေတိ ပစတိတိ သေဒေါ။ (သိ+တ၊ ဣကို ဧပြု၊ တကို ဒပြု)
 မေဒေါ မိဒတိတိ မေဒေါ။ (မိဒ+ဏ)
 အဿ အသတိ အဓောပတတိတိ အဿ။ (အသ+သု)
 (န) အသိယတိ ခိပိယတိတိ အဿ။ (အသု+သု)
 ဝသာ ဝသိယတိ ကန္တိယတိတိ ဝသာ။ (ဝသ+အ+အာ)
 ခေဠော ခိယတိတိ ခေဠော။ (ခိ+ဠ)
 (န) ခံ အာကာသံ အလတိတိ ခေဠော။ (ခ-အလ+ဏ)
 (န) ခေဠတိ ဂဠတိတိ ခေဠော။ (ခေဠ+အ)
 သိဃံနိကာ သိဃံတိ ပသဝတိတိ သိဃံနိကာ။ (သိဃံ+အာနိက+အာ)
 (န) သိဃံတိတိ သိဃံနိ။
 သိဃံနေ ဇာတာ သိဃံနိကာ။ (သိဃံန+ဣက+အာ)
 လသိကာ လသဇာတ်+ကိကပစ္စည်း+အာပစ္စည်း၊ထိလိင်။ (မောဂ်)
 မုတ္တံ မိဟတိ သိဉ္စတိတိ မုတ္တံ။ (မိဟ+တ၊ ဣကို ဥပြု)
 (န) မုဋ္ဌိတဗ္ဗန္တိ မုတ္တံ။ (မုစ+တ+ရုဇာဒိဂိုဏ်း)
 မှတ်ချက် အထက်ပါ ၃၂-ကောဋ္ဌာသပုဒ်တို့၏ ပရမတ်အရကောက်ကို သင်္ဂဟအလင်း
 တန်း ရုပ်ပိုင်း၌ ရှုလေ။
 (ပိတ္တံ) အတ္တိ အာချာတ်ပုဒ်။ (ဝစနဝိပလ္လာသ)၊(န) နိပါတ်ပုဒ်။
 ကောဟမတံ ဧကံ အဟံ ကောဟံ။ (သမာဟာရဒိဂု)။
 ကောဟံ မတဿ အသာတိ ကောဟမတံ။ (ဗဟိရတ္ထဗဟုဋ္ဌိဟိ)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

တိဟမတံ တိဏိ အဟာနိ တိဟံ၊ တိဟံ မတဿ အဿာတိ တိဟမတံ။(သကျ-၄၆)

ဥဒ္ဓါမာတကံ ဥဒ္ဓံ ဝုနာတိတိ ဥဒ္ဓါမာတံ၊ ဥဒ္ဓါမာတမေဝ ဥဒ္ဓါမာတကံ။

(န) ကုဏ္ဍိတံ ဥဒ္ဓါမာတံ ဥဒ္ဓါမာတကံ။ (ကုဏ္ဍိတတဒ္ဓိတ်+က)(သကျ-၄၆)

ဝိနိလကံ ဝိမိဿိတံ နိလံ၊ ဝိနိလံ၊ ဝိနိလမေဝ ဝိနိလကံ။ (န) ကုဏ္ဍိတံ ဝိနိလံ ဝိနိလကံ။

ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ ဝိသန္ဓမာနံ ပုဗ္ဗံ ဝိပုဗ္ဗံ၊ ဝိပုဗ္ဗမေဝ ဝိပုဗ္ဗကံ။

(န) ကုဏ္ဍိတံ ဝိပုဗ္ဗံ ဝိပုဗ္ဗကံ၊ ဝိပုဗ္ဗကံ ဇာတံ ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ။

ဥပသံဟရတိ အရ မဟာကုသိုလ်ဉာဏံပညာ။

ခဇ္ဇမာနံ ခါဒ+ယ+မာန။ (ဓာတ်အရ လောဘရ၏)

အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ အဋ္ဌိ ဧဝ အဋ္ဌိကံ၊ အဋ္ဌိကမေဝ သင်္ခလိကာ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကာ။

သေသည့်ဟု သတ်မှတ်နိုင်ကြောင်း အင်္ဂါ

၁။ အာယု(ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ) ၂။ ဥသ္မာ(ကမ္မဇတေဇော) ၃။ ဝိညာဏ(စိတ်)

ဤသုံးပါး မရှိလျှင် သေသည့်ဟု မှတ်။

တေရောဝဿိကာနိ ဝဿဿ တိရော တိရောဝဿံ၊(ဆဋ္ဌိအဗျယိဘော)

တိရောဝဿံ ဝတာနိ တေရောဝဿိကာနိ။ (တိရောဝဿ+ဏိက)

ပုဇ္ဇကိတာနိ ပုဇ္ဇော ကတော ယေသံ အဋ္ဌိကာနန္တိ ပုဇ္ဇကိတာနိ။

(က-၏ အ-ကို ဣ-ပြု၊ ဆဋ္ဌိ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ)

(န) ပုဇ္ဇကော သဗ္ဗာတော ယေသန္တိ ပုဇ္ဇကိတာနိ။

(ပုဇ္ဇကပုဒ်+ဣတပစ္စည်း၊ သဗ္ဗာတအဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်)

အသ္မိမာနသမုဂ္ဂါတာယ အသ္မိတိ ပဝတ္တော မာနော အသ္မိမာနော၊ သမ္မဟနနံ သမုဂ္ဂါတော။

အသ္မိမာနဿ သမုဂ္ဂါတော အသ္မိမာနသမုဂ္ဂါတော။

သတောဝ (အဘိက္ကမတိ) သရတိတိ သတော ၊

(မဟာကုဉာသံရှိသတိ၊ ယင်းသတိနှင့်ယှဉ်သော ပညာ။)

ဣဒံ အနဿတိဋ္ဌာနံ အရ

၁။ ပ,ဒ,တဈာန် ၃-ပါး။(ပဌမအင်္ဂါ)

၂။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်၏ပါဒကဖြစ်သောရူပပဉ္စမဈာန်စိတ်။(ဒ-အင်္ဂါ)

၃။ ခန္ဓာကိုယ်၏အစိတ်အပိုင်းများကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်သူ၏ မဟာကုဉာသံရှိ

သာမဏေကျော်ခွဲတိယဆင့်

ဝညာ။(တအင်္ဂါ)

၄။ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို သူသေကောင်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ဆင်ခြင်သူ၏

မဟာကုဉာသံရှိပညာ။(စ-အင်္ဂါ)

၅။ စတုတ္ထဈာန်စိတ်။(ပဉ္စမ-အင်္ဂါ)

၆။ ရှေ့သွားခြင်း၊နောက်ဆုတ်ခြင်းစသည်ကို ပြုလုပ်သူ၏ မဟာကုဉာသံရှိ သတိနှင့်ပညာ။(ဆ-အင်္ဂါ)

အံနတ္တရိယသုတ် (အံ၊၂။၂၆၆။)

ဂမ္မံ

ဂါမာနံ ဂါမဝါသိကာနံ ဣဒံ ဂမ္မံ။ (ဂါမ+ဏျ)

ပေါထုဇ္ဇနိကံ

ပုထုဇ္ဇနာနံ ဣဒံ ပေါထုဇ္ဇနိကံ။(ပုထုဇ္ဇန+ဏိက)

အနရိယံ

န အရိယံ ဥတ္တမံ အနရိယံ။ (နံ)အရိယေဟိ န သေဝိတဗ္ဗန္တိ အနရိယံ။

အနတ္တသံဟိတံ

အတ္တေန သံဟိတံ အတ္တသံဟိတံ။

န အတ္တသံဟိတံ အနတ္တသံဟိတံ။ (ဒဿနံ)

နိဝိဋ္ဌပေမော

နိဝိသတိတိ နိဝိဋ္ဌံ၊ နိဝိဋ္ဌံ ပေမံ ယဿာတိ နိဝိဋ္ဌပေမော။

ပေမံ အရ မဟာကုဉာသံရှိမေတ္တာ။

နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ ဧကန္တဂတော တို့ အရ သောတာပတ္တိမဂ်ရှိ သဒ္ဓါ။

ဟတ္ထိသ္မိပိ (သိက္ခတိ) သ္မိ ပိဘတ်၊ နိမိတ်အနက်၌သက်။

အမိသီလံ အရ မဟာကုသိုလ် (၈)၊ လောကုတ် (၈)ရှိ ဝိရတိ။ (သံကျ၊ ၂၅။)

ပါရိစရိယာ

နာ ဝိဘတ်သက်၊ ယ-မှည့်၊ နာ-ကို အာယုပြု၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ တေသုဝုဒ္ဓိ ဖြင့် ယ-ချေ ။

ဝိဝေကပဋိသံယုတ္တံ ဝိဝိစ္စတိ ဧတ္တာတိ ဝိဝေကော၊ ဝိဝေကေန ပဋိသံယုတ္တံ ဝိဝေကပဋိသံယုတ္တံ။

(အံဝိဘတ်၊ ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်)

အမတဂါမိနိ

အမတံ နိဗ္ဗာနံ ဂမေတိတိ အမတဂါမိနိ။

(နံ) ဂစ္ဆတိ ဧတာယာတိ ဂါမိနိ၊ အမတဿ ဂါမိနိ အမတဂါမိနိ။

(အမတ-ဂမု+ဏိ+ဣနိ) (အရိယာမဂ်)

(အမတဂါမိနံ-ဟူရှိရာ၌ အမတဂါမိ-တည်း၊ အံဝိဘတ်သက်၊ အံဝိဘတ်ကို

နံ-ပြု၊ ဒဏ္ဍိကဲ့သို့ ဝိုက်စဉ်။)

ပစ္စေန္တိ ပတိ-တူဓာတ်+အပစ္စည်း+အန္တိဝိဘတ်။ (မဂ်ဉာဏ်)

သေခသုတ် (အံ၊၂။၂၉၀)

ပရိဟာနာယ ပရိဟာယနံ ပရိဟာနံ၊ တဿ ပရိဟာနာယ။ (ပရိဟာနာယ-၏ အပါဒါနတ္ထဆဋ္ဌိဝိဘတျန္တပုဒ်အရ အထက်မဂ်၊ဖိုလ်၆-ပါး) သာဓက ဥပရူပရိလဒ္ဓဗ္ဗာနံ မဂ္ဂဖလာနံ ပရိဟာနာယ။(ဋီ) တူဋြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဓါရတာ အရ လောဘမူ-၈၊ ဒေါသမူ-၂၊ စေတသိက်-၂။ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ အရ မဟာကု-၈၊ မဟာကြိ-၈၊ ဝိရတိ၊ အပ္ပမညာကြဉ်စေ-၃၃။

ပထမအပရိဟာနသုတ် (အံ၊၂။၂၉၀)

သတ္တုဂါရဝတာ ဂရုနော ဘာဝေါ ဂါရဝံ၊ (ဂါရဝေါ)၊ ဂါရဝမေဝ ဂါရဝတာ၊ သတ္တုနော ဂါရဝတာ သတ္တုဂါရဝတာ။ (နံ) သတ္တရိ ဂါရဝေါ စေတဿာတိ သတ္တုဂါရဝေါ။ သတ္တုဂါရဝဿ ဘာဝေါ သတ္တုဂါရဝတာ။ (မဟာကု ၈၊ မဟာကြိ ၈၊ ဝိရတိ အပ္ပမညာကြဉ် စေ ၃၃။)

ဓမ္မဂါရဝတာ ဌ ဓမ္မ အရ လောကုတ္တရာ ဉ-ပါးကောက်။ မှတ်ချက် ဓမ္မဂါရဝတာ စသောပုဒ်များကို သတ္တုဂါရဝတာ နည်းတူ (၂)နည်းကြီး။ သတ္တုဂရ သတ္တာ ဂရ အဿာတိ သတ္တုဂရ။ ပဋိသန္တာရဂါရဝေါ ပဋိသန္တာရေ ဂါရဝေါ အဿာတိ ပဋိသန္တာရဂါရဝေါ။

မဟာမောဂ္ဂဏ္ဍာနသုတ် (အံ၊၂။၂၉၁)

မဟိဒ္ဓိကော ဣဇ္ဈတိတိ ဣဒ္ဓိ။ မဟတိ ဣဒ္ဓိ ယဿာတိ မဟိဒ္ဓိကော။ (သမာသန္တ ကပစ္စည်း) မဟာနဘာဝေါ အန အန တံသမဂီနော ဘာဝေတိ ဝဗေတိတိ အနဘာဝေါ၊ အနဘာဝေါ ဧဝ အာနဘာဝေါ၊ မဟန္တော အာနဘာဝေါ မဟာနဘာဝေါ။ သမိဒ္ဓိတံ သမိဒ္ဓိယိတ္တာတိ သမိဒ္ဓိတာ။(ဗဟာ) သမိဒ္ဓေယျ သံ-ဣဉ္ဇ(ဣဇိ)+အ+ဧယျ။ ကာယဝိညာတ်နှင့် ဝိရိယပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကု၊ အကုစိတ္တုပ္ပါဒ်။ (ပုရိသော-ထောက်)

ဧတဝနေ အန္တရဟိတော တသ္မိ ဗြဟ္မလောကေ ပါတုရဟောသိ တိ၊ အရ
ဣဒ္ဓိဝိဝေကြိယာအဘိညာဉ်ကောက်။

ပရိယာယံ ပရိဗ္ဗတ္တံ အာယန္တိ ဧတေနာတံ ပရိယာယော။ (ပရိ-ဣ+က။ ဝါရအနက်ဟော)
ကတမေသာနံ ကတမ-တည်း၊ စတုတ္ထိနံသက်၊ သဗ္ဗနာမာနံ နံမိစ-ဖြင့် နံကြောင့် မ- ဌ
အကို ဧပြု၊ သဗ္ဗတော နံ သံသာနံ-ဖြင့် နံ-ကို သာနံ-ပြု၊ ပြီး။
ဒေဝါနံ-စဝံ ဣတံ ဟောတိ အရ မဟာကုဉာသံရှိ ပညာ။

(ဣမသ္မိ သုတ္တေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏ် ကထိတံ-ကိုထောက်လျှင်
သောတာပတ္တိမဂ်ရှိ ပညာကောက်။)

ဒေဝါနံ သောဓာပနံပုဂ္ဂိုလ်ကိုယူ။ (သကျ၊ ၅၈။)
အဝေစ္စပ္ပသာဒေန အရ သောတာပတ္တိမဂ်ရှိ သဒ္ဓါ။
အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ အရ သောတာပတ္တိမဂ်ရှိ ဝိရတိ။

ဝိဇ္ဇာဘာဂိယသုတ် (အံ၊ ၂။ ၂၉၄)

ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ ဝိဒတိ ဇာနာတိတိ ဝိဇ္ဇာ၊ (နံ) ဝိဒတိ ပဋိလဘတိတိ ဝိဇ္ဇာ၊
သမ္ပယောဂဝသေန ဝိဒံ ဘန္တိတိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ။ (ဝိဇ္ဇာ-ဘဇ+ဣျ)
(နံ) အဓိတဗ္ဗောတိ ဘာဂေါ၊ ဝိဇ္ဇာယ ဘာဂေါ ဝိဇ္ဇာဘာဂေါ၊
ဝိဇ္ဇာဘာဂေ ပဝတ္တန္တိတိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ။ (ဝိဇ္ဇာဘာဂံ+ဣယ)

ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓညာဉ်အရ ဝိဇ္ဇာ အရ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ် (မဟာကုကြံ ဉာသံရှိ ပညာ)
ဣဒ္ဓိဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ ပရဗိတ္တဝိဇ္ဇာနဉာဏ်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနဿတိဉာဏ်၊
ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ် (ရူပကုကြံ ပဉ္စမဇာန်ရှိ ပညာ)
အာသဝက္ခယဉာဏ် (အရဟတ္တမဂ်ရှိ ပညာ)

ဝိဇ္ဇာဘာဂိယ အရ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော မဟာကုကြံ ဉာသံ ၈၊ အဘိညာဉ် ၂၊ အရဟတ္တမဂ်
၁၊ ပညာကြည့်စေ ၃၇။

ဒုတိယနှည်းအလို ဝိဇ္ဇာအရ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ၈-ပါးတွင် တစ်ပါးပါး။

ဝိဇ္ဇာဘာဂိယ အရ ဝိဇ္ဇာ အရမှတပါး ကြွင်း-၇-ပါး။

(ဤအရကောက်များကို အပိုင်မှတ်သားပါ၊ မကြာခဏမေးသည်။)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂတအလင်းတန်း

ဣဓာဓိပွေတဝိဇ္ဇာ အရ ဝိပဿနာဉာဏ်။ ဣဓာဓိပွေတဝိဇ္ဇာဘာဂိယ အရ ဝိပဿနာဉာဏ်
နှင့် ယှဉ်သော မဟာကု၊ ကြံ ဉာသံ ၈၊ ပညာကြဉ်စေ ၃၇။ (အတိသုန္ဒရံ)
အနိစ္စသညာ စသော ခြောက်ပုဒ်တို့၌ ရှေ့ပုဒ်အသီးသီးတို့အရ
ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုကောက်။

နောက်ပုဒ်သညာတို့အရ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော သညာ။ (မုချ)
(န) ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော သမ္ပယုတ်တရား။ (ဥပစာ)

ဆဋ္ဌင်ဒါနသုတ် (အံ၊၂၊၂၉၅)

ဝေဠုကဏ္ဍကံ ဝေဠုကဏ္ဍကေ (နဂရေ) ဝသတိတိ ဝေဠုကဏ္ဍကံ။

ဒက္ခိဏံ ဒက္ခိဏံ ဝေဠုဇာတိ ဒက္ခိဏာ။

(၁။ ဒါနစေတနာ ၂။ ဒါနဝတ္ထု၊ ဤ၌ ဒါနဝတ္ထုကိုယူ)(သကျ၊ ၄၆။)

ပတိဋ္ဌာပေတိ၌ ဓာတ် အရ ဒါနဝတ္ထု။ ပစ္စည်း အရ ဒါနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကု
သောမနဿကောက်။ (သကျ၊ ၄၆။)

ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနော ဟောတိ အရ ပုဗ္ဗစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်သောမနဿ
ကောက်။

ဒဒံ စိတ္တံ ပညာဒေတိ အရ မုဗ္ဗစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်သောမနဿ ကောက်။

ဒတွာ အတ္တမနော ဟောတိ အရ

အပရစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်သောမနဿကောက်။

ရာဂဝိနယာယ ဝိနယနံ ဝိနယော၊ ရာဂဿ ဝိနယော ရာဂဝိနယော။ တဿ ရာဂဝိနယာယံ။

ပဋိပနာ ၌ အန္တတိအရ မဟာကုဉာသံ စိတ္တုပ္ပါဒ်။

သဒ္ဓေါ (မုတ္တေန စေတသာ) သဒ္ဓဟတိတိ သဒ္ဓေါ။ (၄)

(န) သဒ္ဓဟတိ တောယာတိ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါ အဿ အတ္ထိတိ သဒ္ဓေါ။

အတ္တကာရီသုတ် (အံ၊၂၊၂၉၆)

အတ္တကာရော ကရိယတိတိ ကာရော၊ အတ္တနာ ကာရော အတ္တကာရော။

အာရဗ္ဗဓာတု အာရဗ္ဗတိတိ အာရဗ္ဗော၊ (န) အာရဗ္ဗနံ အာရဗ္ဗော၊ (အာရဗ္ဗော ဟုလည်းရှိ)

အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေတိတိ ဓာတု။

သာမဏေကျော်စုတိယဆင့်

အာရဗ္ဗော စ သော ဓာတု စာတိ အာရဗ္ဗဓာတု။
 နိက္ကမဓာတု ကောသဇ္ဇတော နိက္ကမတိတိ နိက္ကမော။
 နိက္ကမော စ သော ဓာတု စာတိ နိက္ကမဓာတု။
 ပရက္ကမဓာတု ပရမ္ပရံ ဌာနံ အက္ကမတိတိ ပရက္ကမော။ (နံ) ပရံ ပစ္စနိကဘူတံ ကောသဇ္ဇံ
 အက္ကမတိတိ ပရက္ကမော။ (ပရာ(ပရံ) အာ-ကမု+အ)
 ပရက္ကမော စ သော ဓာတု စာတိ ပရက္ကမဓာတု။
 ဓာတ်အားလုံးအရ ကုသိုလ်ရှိဝိရိယစေတသိက်ကိုကောက်။(အံ၊ဋီ၊၃။၁၀၈)

နိဒါနသုတ် (အံ၊၂။၂၉၇)

လောဘော နိဒါနံ ကမ္မာနံ သမုဒယာယဉ္ဇိ ကမ္မာနံ အရ
 ဝဋ္ဋဂါမိကံ။ (ဝဋ္ဋနိဿိတဖြစ်သော လောကီကု၊ အကု စေတနာ)
 လောဘာဇေန (ကမ္မေန) လောဘာတော ဇာတံ လောဘာဇံ။ (ကမ္မံ) (လောဘာမူစေတနာ)
 အလောဘော နိဒါနံ ကမ္မာနံဉ္ဇိ ကမ္မာနံ အရ ဝိဝဋ္ဋဂါမိကံ။ (ဝိဝဋ္ဋနိဿိတဖြစ်သော လောကီ
 ကုသိုလ်ရှိ စေတနာ။(နံ)လောကုတ္တရာမဂ်လေးပါး၌ရှိသော စေတနာရ၏။)
 (ဒါရက္ခန္ဓသုတ်၌ မိဿကဝိဟာရတရားခြောက်ပါးကို ဟောသည်။)

နာဂိတသုတ် (အံ၊၂။၂၉၉)

ဂါမန္တဝိဟာရိ ဂါမန္တေ ဝိဟရတိ သီလေနာတိ ဂါမန္တဝိဟာရိ။ တံ ဂါမန္တဝိဟာရိ။
 သမာဟိတံ သမာဓိနာ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သမ္မာ အာဒဟတိ ဌပေတိတိ သမာဟိတော။
 (ဘိက္ခု၊)
 စာဝေဿတိ စုဓာတ်+ကာရိတ်ဏေ+ဿတိ။
 အတ္တမနော အတ္တနော မနော ယဿာတိ အတ္တမနော။
 ပစလာယမာနံ အက္ခိဒလာဒီနံ ပစလံ ကရောတိတိ ပစလာယမာနော။
 နိဒ္ဒါကိလမထံ အရ ထိနမိဒ္ဓ ကောက်၊
 ဧကတ္တံ ဧကော အတ္တာ သဘာဝေါ ဧတိဿာတိ ဧကတ္တာ။ (သညာ)
 အသမာဟိတံ သမာဓိနာ အာရမ္မဏေ သမ္မာ အာဓိယတေ ဌပိယတေတိ သမာဟိတံ။
 န သမာဟိတံ အသမာဟိတံ။ (စိတ္တံ)

ဥစ္စာရပဿာဝကမ္ပဿ ကရိယတေ၊ ကမ္ပံ၊ ဥစ္စာရပဿာဝဿ ကမ္ပံ ဥစ္စာရပဿာဝကမ္ပံ။
ဤသုတ်၌ အရညသေဓာသန၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုဟောတော်မူသည်။
(အံ၊ဋ္ဌ၊၃။၁၀၉)

ဓမ္မိကဝဂ်
နာဂသုတ် (အံ၊၂။၃၀၂)

ရေချိုးသူနှင့် ရေသွန်းလောင်းသူ
ဆပ်ပြာမှုန့်စသည်တို့ဖြင့် ပွတ်တိုက်ခြင်း၊ လက်ဖောင့် လက်သီးဆုပ်စသည်
ဘို့ဖြင့် ချေးတွန်းခြင်းတို့ကို ပြုလျက် ရေချိုးသူကို နဟာယတိ-ဟုခေါ်။
ထိုကဲ့သို့မပြုဘဲ ရေသွန်းလောင်းရုံသာ သွန်းလောင်းသူကို ပရိသိဉ္စတိ-
ဟုခေါ်။ (အဋ္ဌေဥတုကို ယူခြင်းအကျိုးငှါ ဘုရားရှင် ရေလောင်းသည်။)
ပုဗ္ဗာပယမာနော နှာနတော ပုဗ္ဗေ ဝိယ ဝေါဒကဘာဝံ အာပယတိ ဂမယတီတိ ပုဗ္ဗာပယမာနော။
(yKAအပ+ဏယ+မာန။)

မဟာတူရိယတာဠိတဝါဒိတေန တာဠိတဉ္စ ဝါဒိတဉ္စ တာဠိတဝါဒိတံ၊
တူရိယာနံ တာဠိတဝါဒိတံ တူရိယတာဠိတဝါဒိတံ၊
မဟန္တဉ္စ တံ တူရိယတာဠိတဝါဒိတဉ္စာတိ မဟာတူရိယတာဠိတဝါဒိတံ။
(နံ) မဟန္တံ တူရိယံ မဟာတူရိယံ၊
မဟာတူရိယာနံ တာဠိတဝါဒိတံ မဟာတူရိယတာဠိတဝါဒိတံ။

ဧနော ဒိသ္မာ ဧဝမာဟန္တံ အာဟာ ပြု၊+အ+တိ၊ ကွစိဓာတု-ဖြင့် ပြု၊ကို အာဟပြု၊
တိ-ကို အ-ပြု။

နာဂေါ နတ္ထိ အာဂု (ပါပံ) အဿာတိ နာဂေါ။
အာဂု အရ အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ပါး။ (နံ) အကု စေတနာ။

မနဿဘူတံ မနဿော ဧဝ ဘူတော မနဿဘူတော။
(နံ) မနဿော ဟုတွာ ဘူတော မနဿဘူတော။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ)

အတ္တဒန္တံ အတ္တနာယေဝ ဒန္တော အတ္တဒန္တော။
ဒမုဓာတ်အရ မဂ်လေးပါး။

ဣရိယမာနံ ပြဟူပထေ အရ စတုတ္ထဈာန်နှင့်ယှဉ်သော အရိယာမဂ်လေးပါး။ (မဂ္ဂဝိသိ)

- (န) ဗြဟ္မဝိဇာရဈာန်လေးပါး။ (ဈာနသမာပတ္တိဝိထိ)
- (ဤအလို ဗြဟ္မဝိဟာရပထေ-ဟူလိုလျက် ဝိဟာရပုဒ်ကို ချေ)
- (န) အရဟတ္တဖလသမာပတ်။

ဥပသမေ

ဥပသမ္ပတိ စေတနာတိ ဥပသမော။ (ဈာန်လေးပါးကို ကော်ကံ)
 ဈာန်နှင့် ယင်းက ငြိမ်းစေအပ်သော တရားများ
 ပဌမဈာန်ဖြင့် နိဝရဏငါးပါးတို့ငြိမ်း။ ဒုတိယဈာန်ဖြင့် ဝိတက်ဝိစာရတို့ငြိမ်း။
 တတိယဈာန်ဖြင့် ပီတိငြိမ်း။ စတုတ္ထဈာန်ဖြင့် သုခဒုက္ခတို့ငြိမ်း။

မနုဿာ နမဿန္တိတို့အရ ကာယဝိညတ်,ဝစီဝိညတ်နှင့် မဟာကုသိုလ်ရှိစေတနာ။(သကျ၊၂၃)
 သဗ္ဗသံယောဇနာတိတံ သဗ္ဗာနိ သံယောဇနာနိ သဗ္ဗသံယောဇနာနိ၊

သဗ္ဗသံယောဇနာနိ အတိတံ သဗ္ဗသံယောဇနာတိတံ။ သံယောဇဉ် (၁၀)ပါး၊
 (ဩရဗ္ဗာဂိယသံယောဇဉ် ၅-ပါး၊ ဥဒ္ဒံဘာဂိယသံယောဇဉ် ၅-ပါး)

နိဗ္ဗန္တံ

ဝနံ ဝိယာတိ ဝနံ၊ (ကိလေသာ)။ နတ္ထိ ဝနံ ဧတ္ထာတိ နိဗ္ဗန္တံ။

နေက္ခမ္မရတံ၌ နေက္ခမ္မ အရ (၁) ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ (၂) သမာပတ် ၈-ပါး၊ (၃) မဂ် ၄-ပါး။
 နေက္ခမ္မရတော ကာမေဟိ နိက္ခမတိတံ နိက္ခမ္ပံ၊ နိက္ခမ္ပံ ဧဝ နေက္ခမ္ပံ၊

နေက္ခမ္မေ ရတော နေက္ခမ္မရတော။

အရဟတော(အရဟံ) (၁)အာရကာ-ဟု ဆိုလိုလျက် အာကို အပြု၊ ကာ-၌ အာကိုရသပြု
 ကကို ဟပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ အရဟံ-ဟု ပြီးသည်။
 ဤအလို အရဟံ-ပုဒ်သည် အာရကာ-ဟူသော နိပါတ်ပုဒ်မှဆင်းသက်လာ
 သောကြောင့် ဝိဂ္ဂဟမပြုရ။

- (၂) ဝေရံ အရတိတံ အရိ၊ (အရ+တ္တ) ကိလေသာ။
 အရယော အဟနိတိ အရဟံ၊ (အရိ-ဟန+က္ခိ)
 ဤအလို အရိဟ-ဟုဆိုလိုလျက် တူကို အ-ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ အရဟံပြီး။
- (၃) အရေ အဟနိတိ အရဟံ။(အရ-ဟန+က္ခိ)
 (အရ - အရ လောကီကု, အကုရိ စေတနာ)
- (၄) စိဝရာဒိပစ္စယေ ပူဇာဝိသေသဉ္စ အရဟတိတံ အရဟံ။
 ဤအလို အရဟတတ်+အန္တပစ္စည်း ဂစ္ဆန္တဒိဂိုဏ်း။

(၅) နတ္ထိ ရဟော ပါပကရဏေ ဧတဿာတိ အရဟံ။
 ဣအလို အရဟော-ဟု ဆိုလိုလျက် ဩကို အဖြူ၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ ပြီးသည်။
 မှတ်ချက် အရဟဓာတ် အန္တပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော အရဟံ-ပုဒ်သည် ဂစ္ဆန္တာဒိဂိုဏ်း၊
 အစ္စရုစိ ကြွင်းအစီအရင်ဖြင့် ပြီးသော အရဟံ-ပုဒ်သည် ဂဏဝိမုတ်။
 အစ္စရုစိ အတိက္ကမိတွာ ပဝတ္တရုစိ ယဿာတိ အစ္စရုစိ။(ဘုရား)
 ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ။ (ပဝတ္တပုဒ်ကျေ)
 (န) အတိပုဗ္ဗ ရုစ-ဓာတ်၊ ဤ-ဝိဘတ်။ ဓာတ်၏ အစဉ် အ-လာ။
 သိလုစ္စယေ သိလာနံ ဥစ္စယော သိလုစ္စယော။
 သောရစုံ သောဘနေ ရတော သူရတော၊ သူရတဿ ဘာဝေါ သောရစုံ။
 မဟာကြိရှိ ဓေတနာနှင့် အရဟတ္တဖိုလ် ဝိရတိ။(ရှေ့ခြေတော်)
 အဝိဟိသာ အရ ကရုဏာဗြဟ္မဝိဟာရဈာန်နှင့် ကရုဏာဥပစာရဈာန်။(ရှေ့ခြေတော်)
 ဗြဟ္မစရိယံအရ မဂ် ၄-ပါးရှိ ဝိရတိ။
 စရဏာ စရန္တိ ဧတေဟိတိ စရဏာ။(တပနှင့် ဗြဟ္မစရိယ)
 သဒ္ဓါဟတ္ထော သဒ္ဓါမယော ဟတ္ထော ဧတဿာတိ သဒ္ဓါဟတ္ထော။
 ဥပေက္ခာသေတဒန္တဝါ ဥပေက္ခာမယော သေတဒန္တော ဥပေက္ခာသေတဒန္တော၊
 ဥပေက္ခာသေတဒန္တော အဿ အတ္ထိတိ ဥပေက္ခာသေတဒန္တဝါ။
 မဟာကြိ စ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်၊ ဝုဋ္ဌော။ (ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာ)
 ဂိဝါ ဂါယန္တိ ဧတယာတိ ဂိဝါ။ (ဂါ+ဤဝ+အာ) မဟာကြိဉာသံရှိ သတိ။
 ပညာ သဗ္ဗဓမ္မေ ပဇာနာတိတိ ပညာ။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကောက်။
 သိရော ကုသုမာဒိဟိ သေဝိယတိတိ သိရော၊ သိရော ဝိယာတိ သိရော။(သိ+ရ)
 သဗ္ဗညုတဉာဏ်။
 ဝိမံသာ ဝိမံသတိတိ ဝိမံသာ။ (မာန+သ+အာ) မဟာကြိဉာသံရှိ ပညာ။
 ဓမ္မစိန္တနာ ဓမ္မဿ ပရိစ္ဆေဒကာ ဓမ္မပရိစ္ဆေဒကာ၊ စိန္တေတိတိ စိန္တနာ၊
 ဓမ္မပရိစ္ဆေဒကာ စိန္တနာ ဓမ္မစိန္တနာ။
 (ပရိစ္ဆေဒကာပုဒ်ကျေ၊ မဇ္ဈေလောပိကမ္မဓာရည်း)
 ဓမ္မကုစ္ဆိသမာတပေါ သမာတပန္နိ ဧတ္တာတိ သမာတပေါ၊ (သံ-အာ-တပ+ဏ)

ကုဋိယေဝ သမာတပေါ ကုဋိသမာတပေါ၊
 ဓမ္မော ကုဋိသမာတပေါ ယဿာတိ ဓမ္မကုဋိသမာတပေါ။
 သမာတပေါ၌ ဓာတ်အရ ကြိယာအဘိညာဉ်။
 ပစ္စည်းအရ ရူပကြိယာစတုတ္ထဈာန်သမာဓိ။ (သကျ၊ ၄၉)
 (၆၃-ခု၌ ပုစ္ဆကဆရာကား အရဟတ္တဖိုလ်စတုတ္ထဈာန်သမာဓိကောက်)
 ဓမ္မ အရ၊ ကုဋိ အရ၊ သမာတပ အရ ရူပကြိယာစတုတ္ထဈာန် သမာဓိကောက်။
 ဂါလဓိ ဝါလော ဓိယတေ အသိန္တိ ဝါလဓိ၊ (ဝါလ-ဓာ+ဣ)
 ဝါလဓိ ဝိယာတိ ဝါလဓိ။ ဝိဝေကသုံးပါး။
 အဿာသရတော စတုတ္ထဈာန်အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ္တိဝိထိရ။ (သကျ၊ ၄၉, ၅၃)
 (ဥပမာနာပေက္ခ အဿာသ အရ စိတ္တဝေါယောဓာတ်)
 အဇ္ဈတ္တံ အရ စတုတ္ထဈာန်အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်။ (ဝိသယဇ္ဈတ္တ)
 တောယေန တာယတေ ပါလယတေတိ တောယံ။ (တာ+ယ၊ အာကို ဩပြု)
 လိပူတိ အရ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ကောက်။ ဗန္ဓနံ အရ သံယောဇဉ်ကောက်။
 မဟာဂိနိ ဂေါ ရံသိ ဧတဿ အတ္ထိတိ ဂိနိ၊ (ဂေါပုဒ်+ဣနိပစ္စည်း)
 မဟန္တော ဂိနိ မဟာဂိနိ။ (ပုံလိင်၊ ဣကာရန္တ)

မိဂသာလာသုတ်(အံ၊ ၂၊ ၃၀၅)

အညေယျော အာဇာနိတဗ္ဗောတိ အညေယျော။ (အာ-ဉာ+ဏေယျ)
 သမသမဂတိကာ သမာ ဂတိ ဧတေသန္တိ သမဂတိကာ။
 သမေန (သမဘာဝေန) သမဂတိကာ သမသမဂတိကာ။
 အဘိသမ္မရာယံ ကမ္မဝသေန အဘိမုခေါ သမ္မရေတိ ဂစ္ဆတိ ဧတ္တာတိ အဘိသမ္မရာယော။
 (အဘိ+သံ+ပရ+ဣ-ဓာတ်+ဏ) တသ္မိ အဘိသမ္မရာယံ။
 သ္မိ ဝိဘတ်ကို အံပြု (နံ)သတ္တမိအနက် အံသက်။
 ဣဓာတ် အရ ပဋိသန္ဓေကိုစွတပ်သော မဟာဝိပါက် ဉာသံ ၄-ပါး။
 ပေတ္တေယျော ပိတု ပိတာ ပေတ္တေယျော။(ပိတု+ဏေယျ)
 ပြေဟ္မစာရိ အရ မဟာကုရိ ဝိရတိ။ (နံ) သကဒါဂါမိမဂ်၊ဖိုလ်ရှိ ဝိရတိ။
 သာဝိဿန္တိ သာဝိဿန္တိ သက်။

အမွဲကပညာ အမိယတေ ပုဇိယတေ ပုတ္တဓိတရေဟိတိ အမ္မာ၊ (အမ+မ+အာ)
 အမ္မာ ဧဝ အမ္မကာ၊ အမ္မကာနံ ပညာ အမွဲကပညာ၊
 အမွဲကပညာ ဧတိဿာ အတ္ထိတိ အမွဲကပညာ။

ပုရိသပုဂ္ဂလပရောပရိယဉာဏေ ပရာနိ စ အပရာနိ စ ပရောပရာနိ၊
 ပရောပရာနံ ဘာဝေါ ပရောပရိယံ၊(ပရောပရ+ဏျ)
 ပုရိသပုဂ္ဂလာနံ ပရောပရိယံ ပုရိသပုဂ္ဂလပရောပရိယံ၊
 ပုရိသပုဂ္ဂလပရောပရိယဿ ဉာဏံ ပုရိသပုဂ္ဂလပရောပရိယဉာဏံ။
 ပရောပရ-ကို ပရ+အပရ-ဟု ဖြတ်၊ အကို သြပျ၊ ခွင်းခေးကပ်၊
 (န) ပရ+သြပရ-ဟု ဖြတ်။ (ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏံဟု ဆိုအပ်သော
 မဟာကြိညသံရှိ ပညာ)

သဝနေနပိ အကတံ သဝနေန-၌ နာဝိဘတိ၊ ကရိဏ်းအနက်၊ကံအနက်၌ သက်။
 ဗာဟုသစ္စေန ဗဟု သုတံ ယဿာတိ ဗဟုဿုတော၊
 ဗဟုဿုတဿ ဘာဝေါ ဗာဟုသစ္စံ။ (မဟာကုရိ ဝိရိယ)

သာမာယိကံ သမယေ သမယေ ဓမ္မသဝနံ နိဿာယ လဒ္ဓဗ္ဗံ သာမာယိကံ။
 သမယပုဒ်+ဏိကပစ္စည်း၊ သ၏ အကို အာဝုဒ္ဓိပြု၊ မ၏ အကို အာဒိယပြု။
 (မဟာကုသိုလ်သောမနဿ၌ရှိသော ပီတိ၊ပါမောဇ္ဇရ၏)

ပရေတိ ပရာ+ဣ+အ+တိ။

ပဟာနာယ၏ အပါဒါန်ပုဒ် အရ နတ်ပြည်နှင့် အရိယာမဂ်။

ပမာဏိကာ ပမာဏံ ဂဏန္တိတိ ပမာဏိကာ။

ပမိဏန္တိ ပ-မာ+နာ+အန္တိ။(ပ-သည် အာရမ္မအနက်ဟော)

ကောဓမာနော ကောဇော စ မာနော စ ကောဓမာနော။
 သမာဟာရဒ္ဓနံ၊ ပုလ္လိင်၊ ပုရိသာဒိဂိုဏ်း။ ဧကဝုဗ်ချည်း စဉ်ပါ။

လောဘဓမ္မာ လောဘောယေဝ ဓမ္မော လောဘဓမ္မော။
 (သာဓက- လောဘဿ အပရာပရုပ္ပတ္တိယာ ဗဟုဝစနဝသေန
 “လောဘဓမ္မာ”တိ ဝုတ္တာ။) (အံ၊ဋီ၊၃။၁၁၃)

ဝစီသင်္ခါရာ ဝိတတ္ထဝိစာရေဟိ သင်္ခရိယန္တိ နိဗ္ဗတ္တိယန္တိတိ သင်္ခါရာ၊

ဝစီယော စွ တာ သင်္ခါရာ စာတိ ဝစီသင်္ခါရာ။
 ဣပစ္စည်းအရ သဝိညတ္တိကဝစီဘောဒသဒ္ဓရုပ် ကောက်။
 သံ-ကရဓာတ်အရ ဝိတက်၊ ဝိစာရ ရ၏။
 ဓမ္မသောတော နိဗ္ဗဟတိ၌ သောတ အရ ဝိပဿနာဉာဏ်။
 နိဗ္ဗဟတိ နိ-ဝဟ+အ+တိ။
 ခညတိ ခန+ကံဟော ယ+တေ။ (န) ခန+ဒိဝါဒိယ+တိ။
 တထာရူပေန သီလေန အရ မဟာကုရိ မေထုနဝိရတိ။
 ဂတိ ဂစ္ဆတိ ဇာနုတိတိ ဂတိ၊ (န) ဂန္ဓဗ္ဗာ ပတ္တဗ္ဗာတိ ဂတိ၊ (မဟာကုဉာသံရှိပညာ)
 အညဿ အာ+ည+ဿာဝိဘတ်၊ ဓာတ်၏ အစဉ် အ လာ၊ ရှေ့ အာကို ချေ၊ ကွစိဓာတု-
 ဖြင့် သာ၏ အာကို ရသယပြု၊ ဥ ဒွေဘော်လာ။

ဣဏသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၃၀၉)

ဒါလိဒ္ဓိယံ ဒလတိ ဒုဂ္ဂတဘာဝံ ဂစ္ဆတိတိ ဒလိဒ္ဓေါ၊ (န) ဒလိဒ္ဓတိတိ ဒလိဒ္ဓေါ၊
 ဒလိဒ္ဓဿ ဘာဝေါ ဒါလိဒ္ဓိယံ။ (ဒလိဒ္ဓ+ဣ)
 အဿကော သဿ ဣဒံ သကံ၊ (သ+က) နတ္ထိ သကံ ဧတဿာတိ အဿကော။
 အနာဠိကော အာ ဘုသံ ဈာယိတဗ္ဗောတိ အာဠိကော၊ (အာ+ဈေ+အ)
 န အာဠိကော အနာဠိကော။
 ရုပ်ပြီး အာပျ-ဟု ဆိုလိုလျက် ပကို ဋပြု၊ ဣ-လာ၊ ယကို က-ပြု၍ ပြီးသည်။
 ဣဏာဒါနံ ဧတိ ဝုဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတိတိ ဣဏံ၊ (ဣ+ယု၊ န-ကို က-ပြု)
 ဣဏဿ အာဒါနံ ဣဏာဒါနံ။
 အနစရိယာယ အနစရဏံ အနစရိယာ။ (အန-စရ+ဣ)
 ပညာ နတ္ထိ၌ ပညာ အရ ကမ္မဿကတာဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော မဟာကုဉာသံရှိ ပညာ။
 သဒ္ဓါယ အသတိ-၌ သဒ္ဓါ-အရ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါကောက်။
 သဒ္ဓါယ-၌ သို့ဝိဘတ် လက္ခဏန္တကတ္တာ-အနက်၌ သက်။
 အသတိ အတ္ထိတိ သန္တာ (သဒ္ဓါ)၊ န သန္တာ အသန္တာ။ တာယံ အသတိ။
 အသတိ-၌ သို့ဝိဘတ် လက္ခဏအနက်၌ ကာလဘာဝေသု စ-သုတ်ဖြင့် သက်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဣဏာဒါနသ္မိံ-၌ သ္မိဝိဘတ် ပဌမာအနက်၌ နိဒ္ဒါရဏေ စ-သုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် သက်။
(ဒုစရိုက်အကုသိုလ်စေတနာကောက်)

ဝနီယာ မာယာပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။

စောဒနာယ မေတ္တာကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကု၊ ကြိ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်။

အနုစရိယာ နှလုံးမသာယာခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဒေါသမူရိ ဝိတက်။

ဗန္ဓန အရ အပါယ်ပဋိသန္ဓေနှာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်။

မှတ်ချက် အထက်ပါပုဒ်တို့၏ အရကောက်သည် ဥပမေယျအားဖြင့်ကောက်ခြင်း ဘည်း။

မာ မံ ဧညျ-၌ မံ-အရ ဒုစရိုက်အကုသိုလ်ကောက်။

ဧညျ ဉာ+နာ+ဧယျံ၊ ဉာဓာတ်ကို ခံပြု၊ ဧယျံဝိဘတ်ကို သုတ်ကြီးဖြင့် ညျ၊ ပြု၊
နာကို ချေ၊ ဧညျ-ပြီး။

ကာမလာဘာဘိဇ္ဇေပိနံ လဘိတဗ္ဗောတိ လာဘော၊

ကာမော လာဘော ကာမလာဘော၊ (ကာမဂုဏ်)

ကာမလာဘံ အဘိဇ္ဇေတိ ပဏ္ဍေတိတိ ကာမလာဘာဘိဇ္ဇေ။

(ဆန္ဒာနုရက္ခဏအကျိုးငှါ ရသပြု) (လောဘကောက်)

ပါပကမ္မဝိနိဗ္ဗယော ဝယာပနံ ဝယော (ဝိ+အယ)၊ န ဝယော နိဗ္ဗယော၊ (နိ+ဝယ)

ဝိသေသေန နိဗ္ဗယော ဝိနိဗ္ဗယော၊ (ဝိ+နိဗ္ဗယ၊ တပျုရိသ်)

ပါပကမ္မဿ ဝိနိဗ္ဗယော ယဿာတိ ပါပကမ္မဝိနိဗ္ဗယော။

ယံဿ ဝိပုဋိသာရဇာ-၌ ယဿ-ကို ယေ+အဿ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ (အဿ-နာမ်ပုဒ်)

ဝိပုဋိသာရဇော ဇာတာ ဝိပုဋိသာရဇာ။ (ကိတန္တပဉ္စမိတပျုရိသ်)

(ဒေါသမူရိ ဝိတက်ကိုကောက်)

ယောနိမညတရံ ဂနာ-အရ တိရစ္ဆာနပဋိသန္ဓေကိုကောက်။

ဗဇ္ဇတိ ဗဓ+ကံဟောယ+တေဖြင့် ရုပ်ပြီးလေ။

ကဋ္ဌဂ္ဂါဟော ဂဟဏံ ဂါဟေား (ကဋ္ဌ ပုလ္လိင်၊ ပုရိသာဒိဂိုဏ်း)

ကဋ္ဌဿ ဂါဟော ကဋ္ဌဂ္ဂါဟော။

ဃရမေသိနော ဃရသင်္ခါတော အာဝါသော ဃရာဝါသော၊

ဃရာဝါသံ သေတိတိ ဃရမေသိ။ အာဝါသ-ကျေ။

ယရ အရ အနိဗ္ဗိယဗဒ္ဒရုပ် ၈-ခု။ (နဲ) အိမ်၌ မှီတည်နေသော ကာမဂုဏ် ၅-ပါး။
သေဓာတ်အရ လောဘကိုကောက်။

သဒ္ဓါ ယဿ ပတိဋ္ဌိတာ-၌ သဒ္ဓါ-အရ သောတာပတ္တိမဂ်ရှိသဒ္ဓါကောက်။

ဟိရိမနော ဟိရိယာ သမ္ပယုတ္တော မနော ဧတဿာတိ ဟိရိမနော။

(နဲ) ဟိရိယာ သမ္ပယုတ္တော မနော ဟိရိမနော။

ဟိရိမနော အဿ အတ္ထိတိ ဟိရိမနော။

ဩတ္တပ္ပိ ဩတ္တပ္ပတိ ဥဗ္ဗိဇ္ဇတိ ဘာယတိ သီလေနာတိ ဩတ္တပ္ပိ။

နိရာမိသံ သုခံ နတ္ထိ အာမိသံ ဧတဿာတိ နိရာမိသံ။ (သုခံ)

အာမိသ အရ ဝတ္ထုကာမ ကိလေသကာမ။

နိရာမိသ အရ အောက်ဈာန်(၃)ပါး ချမ်းသာ၊ (ဋ) တတိယဈာန်ချမ်းသာ၊ (ဋိ)

ဥပေက္ခံ အရ စတုတ္ထဈာန်ရှိ တြမဇ္ဈတ္တတာစေတသိက်။

နိပကော ပဋိပက္ခတော အတ္တာနံ နိပါတီတိ နိပကော။ (နိ-ပါ+ကျ)

(နဲ) ပဋိပက္ခံ နိပယတိ ဝိသောသေတိတိ နိပကော။

(နိ-ပေ+အ၊ ဧကို အယပြု၊ ယကို က-ပြု) ကမ္မဿကတာဉာဏ်ကိုကောက်။

ဧကောဒိ ဧကော ဥဒေတိတိ ဧကောဒိ။ (ရူပဈာန်သမာဓိ)

သတော သရတိတိ သတော။ (မဟာကုဉာသံရှိ သတိ)

စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ အရ မဂ်စိတ် ၄-ပါးကောက်။

ဉာဏံ စေ ဟောတိ၌ ဉာဏံ အရ ပစ္စဝေက္ခကာဉာဏ်။ (မဟာကြိညသံရှိ ပညာ)

အကုပ္ပါ မေ ဝိမုတ္တိ ရာဂါဒိဟိ န ကုပ္ပတိတိ အကုပ္ပါ။ (အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်)

(နဲ) န ကုပ္ပတိတိ အကုပ္ပံ၊ (နိဗ္ဗာန်အာရုံ)

အကုပ္ပံ အာရမ္မဏံ ဧတိဿာတိ အကုပ္ပါ။ (အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်)

(အကုပ္ပပုဒ်+အာရမ္မဏပုဒ်၊ နောက်ပုဒ်ကို ရှေ့)

(နဲ) ကုပ္ပတိ ဧတေဟိ ကိလေသေဟိတိ ကုပ္ပါ။ (ကိလေသာ)

န သန္တိ ကုပ္ပါ ဧတိဿာတိ အကုပ္ပါ။ (အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်)

ဘဝသံယောဇနက္ခယေ သတ္တေ ဘဝေသု သံယောဇနိ ဥပနိဗ္ဗန္တိတိ ဘဝသံယောဇနာနိ။

(နဲ)ဘဝံ ဘဝေန သံယောဇနိတိ အဝသံယောဇနာနိ။(သံယောဇနံ ၁၀-ပါး)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ခိယတိ ဧတ္တာတိ ခယော။ (နိဗ္ဗာန်)

(န) ခိယတိ ဧတေနာတိ ခယော။ (အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်)

ဘဝသံယောဇနာနံ ခယော ဘဝသံယောဇနက္ခယော။

ဧတံ ခေါ ပရမံ ဉာဏံ အရ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ကိုကောက်။

အာနကျံ ဧတိ ဝုဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတိတိ ဣဏံ၊ ဣဏံ ဝိယာတိ ဣဏံ၊ (ကိလေသာ)

နတ္ထိ ဣဏံ ယဿာတိ အနဏော၊ ၄၄၄၄

(န+ဣဏ၊ ဣကို အ-ပြု၊ နကို အန်ပြု၊ နကို အ-သို့ကပ်)

အနဏဿ ဘာဝေါ အာနကျံ။ (အနဏ+ကျ၊ (အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်)

မဟာစုဒ္ဒသုတ် (အံ၊ ၂။ ၃၁၂)

ဓမ္မယောဂါ ယုဂ္ဂနံ ယောဂေါ၊ (ယုဇ+ဏ၊ ရုဓာဒိဂိုဏ်း)

ဓမ္မေ ယောဂေါ ဧတေသန္တိ ဓမ္မယောဂါ။ (ဓမ္မကထိကရဟန်းများ)

ဈာယိ ဈာယန္တိတိ ဈာယိ။

အပသာဒေန္တိ အပ+သဒ+ဏေ+အန္တိ။ (ဒေါသ ကောက်)

အမတံ ဓာတုံ ကာယေန ဖုသိတွာ-၌ အမတံ ဓာတုံ အရ နိဗ္ဗာန်။

ကာယေန ဖုသိတွာ အရ မဂ်ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။

ပညာယ အတိဝိဇ္ဈ ပဿန္တိ-၌ ပညာ အရ ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာ၊

(သမ္မသနပဋိဝေဓပညာ၊ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာပညာတို့လည်း ရနိုင်သည်။)

ပဌမ-ဒုတိယသန္နိဋ္ဌိကသုတ် (အံ၊ ၂။ ၃၁၃)

သန္နိဋ္ဌိကော ဓမ္မော အရ ပစ္စဝေက္ခကာဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော မဟာကု(ကြိ)ဉာသံရှိပညာ။

သာဓက ဣမေသု ဒွိသု သုတ္တေသု ပစ္စဝေက္ခကာဝ ကထိတာ။ (၄)

လောဘဓမ္မံ လောဘေန သမ္ပယုတ္တော ဓမ္မော လောဘဓမ္မော။

လောဘ အရ လောဘဓေတသိက်ကောက်။

ဓမ္မ(လောဘဓမ္မ) အရ လောဘမူစိတ် ၈-ပါး၊ အညသမာန်းဓေတသိက် ၁၃-ပါး၊ ဒေါစတုက်

၄-ပါး၊ ဝိစိကိစ္ဆာံ၊ လောဘကြည်သော အကုသိုလ်ဓေတသိက် ၈-ပါး၊ ပေါင်း

၂၁-ပါး။ (ဒေါသဓမ္မ- စသည်ကိုလည်း နည်းဖို့သိလေ)

ကာယသန္တောသံ သန္တောသနံ သန္တောသော၊ ကာယဿ သန္တောသော ကာယသန္တောသော။

ခေမသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၃၁၅)

ဝုသိတဝါ အဝုသိတိ ဝုသိတဝါ။ (ဝသ+တဝန္တ) (အတိတကတ္တုဿာဓနကိတ်)
(နံ) ဝသိယိတ္တာတိ ဝုသိတံ။ (ဝသ+တ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ)
ဝုသိတံ အဿ အတ္ထိတိ ဝုသိတံဝါ။ (ဝုသိတ+ဝန္တ) (အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်)

ဩဟိတဘာရော ဘရိတဗ္ဗာတိ ဘာရာ၊ (ဘရ+ဏ၊ ပကတိဝန်)
ဘာရာ ဝိယာတိ ဘာရာ၊ (ဥပမာတဒ္ဓိတ်)
ဩဟိတာ ဘာရာ ဧတေနာတိ ဩဟိတဘာရော။ (ရဟန္တာ)

ဘာရသရုပ်

- (၁) ခန္ဓဘာရ (လောကီခန္ဓာ ၅-ပါး)
- (၂) ကိလေသဘာရ (ကိလေသာ ၁၀-ပါး)
- (၃) အဘိသင်္ခါရဘာရ (လောကီကု၊ အကု စေတနာ)

အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော သဿ (အတ္တနော) အယံ သကော၊ (အရဟတ္တဖိုလ်)
သံကော အတ္ထော သဒတ္ထော၊ (က-ကို ဒ-ပြု၊ အရဟတ္တဖိုလ်)
အနုပ္ပတ္တော သဒတ္ထော ဧတေနာတိ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော။

သမ္ပဒညာ သမ္မာ+အညာ+ဟံ ပုဒ်ဖြတ်၊ ဒလာ ရဿပြု၊
အညာကို အညာဟု တည်၊ နာသက်၊ ဃမုညံ၊ နာကို အာယပြု၊ ခွင်းချေကပ်၊
တေသုဝုဒ္ဓိဖြင့် ယ-ကိုချေ၍ပြီး။ (အရဟတ္တမဂ်ပညာကိုကောက်)

ဝိမုတ္တော အရ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုကောက်။

တဿ န ဧဝံ ဟောတိ အရ အရဟတ္တမဂ်(အရဟတ္တဖိုလ်)ကိုကောက်။

မာန် မာန (၉)မျိုး သေယျပုဂ္ဂိုလ်၏ (၁)သေယျမာန်(၂)သဒိသမာန်(၃)ဟိနမာန်၊
သဒိသပုဂ္ဂိုလ်၏ (၁) သဒိသမာန်(၂)သေယျမာန်(၃)ဟိနမာန်၊
ဟိနပုဂ္ဂိုလ်၏ (၁)ဟိနမာန်(၂)သေယျမာန်(၃)သဒိသမာန်အားဖြင့် ၉-မျိုး၊

ယာထာဝမာန်+အယာထာဝမာန် အခွဲ သေယျပုဂ္ဂိုလ်၏ သေယျမာန်၊
သဒိသပုဂ္ဂိုလ်၏ သဒိသမာန်၊

ဘင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဒါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဟိနပုဂ္ဂိုလ်၏ ဟိနမာန် ၃-မျိုးသည် ယာထာဝမာန်မည်၏။
သေယျပုဂ္ဂိုလ်၏ သဒိသမာန်၊ ဟိနမာန်၊
သဒိသပုဂ္ဂိုလ်၏ သေယျမာန်၊ ဟိနမာန်၊
ဟိနပုဂ္ဂိုလ်၏ သေယျမာန်၊ သဒိသမာန်၊ ၆-မျိုးတို့သည် အယာထာဝမာန်
မည်၏။

ပဟာယက+ပဟာတဗ္ဗအခွဲ အယာထာဝမာန် ၆-မျိုး(ပဟာတဗ္ဗ)ကို သောတာပတ္တိမဂ်
(ပဟာယက)ဖြင့် ပယ်သည်။

မှတ်ချက်
ယာထာဝမာန် ၃-မျိုး(ပဟာတဗ္ဗ)ကို အရဟတ္တမဂ်(ပဟာယက)ဖြင့်ပယ်သည်။
အရှင်ခေမနှင့် အရှင်သုမနတို့သည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ သေယျပုဂ္ဂိုလ်၏မာန်
(မာန) မရှိနိုင်တော့ကြောင်း လျှောက်ထားကြသည်။

ဟသမာနကာ မညေ အညံ ဗျာကရောန္တိ အရ လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။
ဝိဃာတံ ကာယစိတ္တာနိ ဝိဟနတိတိ ဝိဃာတော။ (ဝိ+ဟန+ဏ)
ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိကဒုက္ခကောက်။

ဥသေသု ဥဒ္ဓံ သယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝုတ္တန္တိတိ ဥဿာ။ (ဥ+သိ+အ) သေယျပုဂ္ဂိုလ်ယူ။
ဩမေသု အဝတိ ရက္ခတိ အသ္မာ အတ္တာနန္တိ ဩမော။ (အဝ+မ၊ အဝကို ဩပြု၊ ပြီး)
(န) ဥမဓာတ်+အပစ္စည်း၊ဥကို ဩပြု။ ဟိနပုဂ္ဂိုလ်ယူ။

သမတ္တေ သမော သဒိသော အတ္တာ သဘာဝေါ ယဿာတိ သမတ္တော။ (သမ+အတ္တ)
သဒိသပုဂ္ဂိုလ်ယူ။

ဣန္ဒြိယသံဝရသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၃၁၆)

ဟတူပနိသံ ဥပနိသိဒတိ ဖလံ ဧတ္တာတိ ဥပနိသာ၊
ဟတာ ဥပနိသာ ဧတဿာတိ ဟတူပနိသံ။ (သိလံ)

ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ ယော ယော ဘူတော ယထာဘူတံ၊ (ဝိစ္ဆတ္တပဋ္ဌမာအဗျယိဘော)
ဉာဏသင်္ခါတံ ဒဿနံ ဉာဏဒဿနံ။
ယထာဘူတံ ဉာဏဒဿနံ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ။
(တရုဏဝိပဿနာဉာဏံ)

တူရုဏဝိပဿနာဉာဏ် ၄-မျိုး

(၁) နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ (၂) ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊

(၃) သမ္မသနဉာဏ်၊ (၄) မဂ္ဂါမဂ္ဂဝတ္ထာနဉာဏ်။

နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ နိဗ္ဗိန္ဒတိ တောယာတိ နိဗ္ဗိဒါ၊ (ဗလဝိပဿနာ)

ဝိရဇ္ဇတိ အရိယော သင်္ခါရတော ဧတေနာတိ ဝိရာဂေါ၊ (မဂ်)

နိဗ္ဗိဒါ စ ဝိရာဂေါ စ နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ။

(ဗလဝိပဿနာပညာနှင့် အရိယမဂ်တို့ကိုကောက်)

ဗလဝိပဿနာ ၄-မျိုး

(၁) ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏ်၊ (၂) အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏ်၊

(၃) မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ်၊ (၄) သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်။

(ပဋိသင်္ခါနုပဿနာဉာဏ်ကို မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ်ထဲထည့်။)

ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ ဝိမုတ္တိံ စ ဉာဏဒဿနံ စ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ။

ဒွန်သမာသံဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့ကိုကောက်။

အာနန္ဒသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၃၁၇)

ထေရာ တိဋ္ဌန္တိတိ ထိရာ၊ (သီလာဒိဂဏာ)

ထိရာ ဧတေသံ အတ္တိတိ ထေရာ။

(နံ) ထိရံ ထိရဘာဝံ အာပဇ္ဇန္တိတိ ထေရာ။

ဗဟုသုတာ ဗဟု သုတံ ဧတေသန္တိ ဗဟုသုတာ။

အာဂတာဂမာ အာဂတော ပရိယတ္တိဓမ္မသင်္ခါတော အာဂမော ဧတေသန္တိ အာဂတာဂမာ။

ဓမ္မဓရာ (သုတ္တာဘိဓမ္မသင်္ခါတံ) ဓမ္မံ ဓရန္တိတိ ဓမ္မဓရာ။

ဝိနယဓရာ ဝိနယံ ဓရန္တိတိ ဝိနယဓရာ။

ပရိပုစ္ဆတိနှင့် ပရိပဉ္စတိ အထူး

အနုသန္ဓေနှင့် ပုဗ္ဗာပရကို မေးမြန်းခြင်းသည် ပရိပုစ္ဆတိမည်၏။

မေးရမည့်အကြောင်းအရာကို နှိုင်းချိန်ပိုင်းဖြတ်၍ မေးမြန်းခြင်းသည် ပရိပဉ္စတိမည်၏။

ဤသို့ ထူးပါသည်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဥတ္တာနိ ကရောက္ခိ၌ ရှေ့ပုဒ်ဝယ် ပစ္စယ- စိပစ္စည်း။ ပစ္စယတ္ထ- အဘူတတဗ္ဗောအနက်။
ပစ္စယဝိဓိသုတ်- အဘူတတဗ္ဗောဝေ ကရာသဘူယောဂေ ဝိကာရာ စိ။
အကြောင်းကား ကရုဇာတ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ခတ္တိယသုတ် (အံ၊ ၂။ ၃၁၈)

ဘောဂါဓိပ္ပါယာ အဓိပ္ပေတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပါယော၊
ဘောဂေ အဓိပ္ပါယော ယေသန္တိ ဘောဂါဓိပ္ပါယာ။ (လောဘာမူစိတ္တုပ္ပါဒ်)
ပညူပဝိစာရာ ဥပဝိစရတိတိ ဥပဝိစာရော၊
ပညာယ ပညတ္တယ ဥပဝိစာရော ယေသန္တိ ပညူပဝိစာရာ။
ဗလာဓိဋ္ဌာနာ အဓိဋ္ဌာတိ ဧတ္ထာတိ အဓိဋ္ဌာနံ၊
ဗလံ အဓိဋ္ဌာနံ ယေသန္တိ ဗလာဓိဋ္ဌာနာ။
ပထဝီဘိနိဝေသာ ပထဝိယာ အဘိနိဝေသာ ဧတေသန္တိ ပထဝီဘိနိဝေသာ။
ဣဿရိယပရိယောသာနာ ဣဿတိ အဘိဘဝတိတိ ဣဿရော၊
ဣဿရဿ ဘာဝေါ ဣဿရိယံ၊
ဣဿရိယံ ပရိယောသာနံ ဧတေသန္တိ ဣဿရိယပရိယောသာနာ။
ကမ္မန္တာဘိနိဝေသာ အဘိနိဝိသတိတိ အဘိနိဝေသာ၊
ကမ္မန္တကရဏတ္ထာယ အဘိနိဝေသာ ယေသန္တိ ကမ္မန္တာဘိနိဝေသာ။
ပုရိသာဓိပ္ပါယာ ပုရိသေသု ပဝတ္တော အဓိပ္ပါယော ယာသန္တိ ပုရိသာဓိပ္ပါယာ။
အလင်္ကာရူပဝိစာရာ ဥပဝိစရတိတိ ဥပဝိစာရော၊ အလင်္ကာရဿ အလင်္ကာရတ္ထာယ
ဥပဝိစာရော ယာသန္တိ အလင်္ကာရူပဝိစာရာ။
အသပတ္တိဘိနိဝေသာ သမာနော ပတိ ဧတိဿာတိ သပတ္တိ၊
နတ္ထိ သပတ္တိ ဧတိဿာတိ အသပတ္တိ၊
အသပတ္တိယာ အဘိနိဝေသာ ဧတာသန္တိ အသပတ္တိဘိနိဝေသာ။
ခန္တိသောရဇ္ဇာဓိပ္ပါယာ သောဘနေ ရတော သုရတော၊
သုရတဿ ဘာဝေါ သောရဇ္ဇံ။ (သုရတ+ဣ) မဟာကုဝိရတိ၊
ခန္တိ စ သောရဇ္ဇဉ္စ ခန္တိသောရဇ္ဇံ၊
ခန္တိသောရဇ္ဇေ အဓိပ္ပါယော ယေသန္တိ ခန္တိသောရဇ္ဇာဓိပ္ပါယာ။

အာကိဉ္ဇညာဘိနိဝေသာ သတ္တေ-ကိဉ္ဇတိ မဒုတိ ပရိဗုန္ဒတိတိ ကိဉ္ဇနံ၊
 နတ္ထိ ကိဉ္ဇနံ ယဿာတိ အာကိဉ္ဇနော၊ အာကိဉ္ဇနဿံ ဘာဝေါ အာကိဉ္ဇညံ၊
 အာကိဉ္ဇညေ အဘိနိဝေသော ဧတေသန္တိ အာကိဉ္ဇညာဘိနိဝေသာ။
 (သကျ၊၅၉။)

အပ္ပမာဒသုတ် (အံ၊၂။၃၁၉)

ဧင်္ဂလာနံ ဇလံ ဂလတိ ဧတ္တာတိ ဧင်္ဂလော။ (ဇလ+ဂလ+အ၊ရှေ့လ-ကို ချေ၊ ထေက်၌
 နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ကဝဂ္ဂန္တံ င-ပြု။)
 (နံ) ဇလေန ဂလန္တိ ဧတ္တာတိ ဧင်္ဂလော။
 (နံ) ပထိကာနံ ဧနာနံ ဝေဂံ ဝေဝံ ဂလတိ ဟာယတိ ပါဒဖောဠာဒိဘာဝေန
 ဧတ္တာတိ ဧင်္ဂလော။
 (ဝေ+ဂလ+အ၊ ဝကိုချေ၊ ထေက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ ကဝဂ္ဂန္တံ င-ပြု)
 ဧင်္ဂလေ ဇာတာ ဧင်္ဂလာ။ (နံ) ဧင်္ဂလေ ဘဝါ ဧင်္ဂလာ။

ပဒဇာတာနိ ပဒါနိယေဝ ပဒဇာတာနိ။ (တဗ္ဗာဝဝုတ္တိ)
 တေသံ ဆဋ္ဌိနံဝိဘတ်၊ ဝိဘတ္တအပါဒါနံအနက်၌သက်။ (ကျန်နည်းမိုသိ)
 ဂေါပါနသိယော ဂံ ဝသောဒကံ ပိဝန္တိ ဝိနာသယန္တိတိ ဂေါပါနာ၊ (ဣဋ္ဌကာဒယော)
 ဂေါပါနာနိ သိနောန္တိ ဗန္တန္တိ ဧတ္တာတိ ဂေါပါနသိ၊ (ဂေါပါန+သိ+ဤ)

ကူဠင်္ဂမာ ကူဠင်္ဂမာ၊ ကူဠင်္ဂမာ။
 ကူဠင်္ဂနာ ကူဠင်္ဂနာ၊ ကူဠင်္ဂနာ။

ဝဏှူပနိဗန္ဒနာနိ ဝဏှူပနိဗန္ဒနာနိ ဝဏှူပနိဗန္ဒနာနိ။
 ပဗ္ဗဇလာယကော လုနာတိတိ လာယကော၊ ပဗ္ဗဇေယ လာယကော ပဗ္ဗဇလာယကော။
 အမ္မပိဏှိယာ ပိဏှိတဗ္ဗာတိ ပိဏှိ၊ အမ္မာနံ ပိဏှိ အမ္မပိဏှိ၊ တာယ အမ္မပိဏှိယာ၊
 (အမ္မ-သဒ္ဒါ အသီးဟောဖြစ်၍ နပုံလိင်)

ဝဏှုန္တိနာယ ဝဠိယတေ ဗန္တိယတေ အနေနာတိ ဝဏှု၊ (ဝဠိ+က၊ အနုဗန်ချေ။)
 ဝဏှု ဆိန္တံ ဧတိဿာတိ ဝဏှုန္တိနာ၊ (သ္မိ/ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်)

တဒန္တယာနိ အနုယန္တိတိ အန္တယာနိ၊ တံ အန္တယာနိ၊ တဒန္တယာနိ။

ရာဇာ.တေသံ စက္ကဝတ္တိ၌ တေသံ-ဝယ် နံဝိဘတ် ဝိဘတ္တအပါဒါန်အနက်၊ ခုရန္တိကသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် သက်။

ဓမ္မိကသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၃၂၁)

- ဇာတိဘူမသ္မိံ ဇေနံ ဇာတိံ၊ (ဇန+တိ) ဘုရားပဋိသန္ဓေကောက်။
ဇာတိယာ ဘူမိ ဇာတိဘူမံ။
(ဘူမိနောင် အပစ္စည်းသက်၍ ခွင်းချေကပ်၊(နံ)ဣကို အ-ပြု၍ ဇာတိဘူမံ)
(နံ) ဇာယိ မဟာဗောဓိသတ္တော ဧတ္တာတိ ဇာတိံ၊ ဇာတိ ဧဝ ဘူမိ ဇာတိဘူမံ။
(နံ) ဇာတိယာ ဥပလက္ခိတာ ဘူမိ ယသ္မိံ ဌာနေတိ ဇာတိဘူမံ။
- မှတ်ချက် ပါဠိတော်၌ ဇာတိဘူမိယံဟု ရှိ၏။ သို့သော်လည်း ဖြစ်သင့်သောပါဠိမှန်ကိုသာ ဖြေဆိုထား၏။ပုစ္ဆာ၌ ဇာတိဘူမိယံ-ဟု မေးလာမှုကား- ဇေနံ ဇာတိံ၊ ဇာတိယာ ဘူမိ ဇာတိဘူမိ၊ တာယံ ဇာတိဘူမိယံ-ဟု ဖြေဆိုရုံသာ။
- သဗ္ဗသော ကိ သဗ္ဗသော-တည်း၊ သုဝိဘတ်သက်၊သဗ္ဗသမာဓုသောပသဂ္ဂနိပါတာဒိဟိ စသုတ်ဖြင့် သု-ကိုချေ၊ ပြီး။ (အာဝါသေသု-၌ စပ်) နိပါတ်ပုဒ်၊ အလိင်။
- ဇာတိဘူမကာနံ ဇာတိဘူမံ ဣမေသံ နိဝါသောတိ ဇာတိဘူမကာ။
(ဇာတိဘူမိ ဣမေသံ နိဝါသောတိ ဇာတိဘူမကာ)
- ပဗ္ဗာဓေယျာမ ပ-ဝဇ+ကာရိတ်ဏေ+ဓေယျာမ၊
- ဟန ဝဝဿဂ္ဂတ္ထနိပါတိ၊
- ပဗ္ဗာဓိဇော ပ-ဝဇ+ဏေ+တ။
- တိရဒဿိ တိရံ ပဿတိထိ တိရဒဿိ။
- အတိရဒကိုထိယာ တိရံ ဒက္ခတိ ပဿတိထိ တိရဒကိုထိ၊ န တိရဒကိုထိ အတိရဒကိုထိ။
- သဇေ သော သမန္တာ တိရံ ပဿတိ တထာဂတော ဟောတိ-၌
- တထာဂတော တထာ ဂစ္ဆတိတိ တထာဂတော။ (သကုဏော)
ဤ၌ တထာဂတော-ပုဒ်ဝယ် ဖြစ်သင့်သောပုဂ္ဂိုလ် ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။ ရနိုင်သောဝိထိစိတ် - ၃၇-ပါးဖြစ်သည်။
- ကောရဗျဿ ကုရုနော ပုတ္တော ကောရဗျော။ (ကုရု+ဏျ)

အာဠကထာလိကာ အာဠကဿ ဘတ္တပစနထာလိကာ အာဠကထာလိကာ။

ခုဒ္ဒံ ခုဒ္ဒါဟိ ခုဒ္ဒကဲမက္ခိကာဟိ ကတံ ခုဒ္ဒံ။ (ခုဒ္ဒါ+အ+ကတတဒ္ဒိတ်)

အနေလကံ နတ္ထိဇလံ ဒေါသော ယဿာတိ အနေလကံ။

မရံ ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ နိဂ္ဂဟိတဉ္စဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်လာ။

ဣတ္ထာဂါရံ ဣတ္ထိနံ အဂါရံ ဣတ္ထာဂါရံ။

ပဝတ္ထေသိ ပ-ဝတ္ထု+ကာရိတ်ဇော+ဤ။

ဥမ္မူလံ ဥဒ္ဒံ မူလံ ပာဿာတိ ဥမ္မူလော။ (နိဂြောဓရာဇာ)

ရက္ခမဗ္ဗေ ရဟတိတိ ရက္ခော၊ ရက္ခဿ ဓမ္မော ရက္ခမဗ္ဗော။

မူလတ္ထိကာ မူလေန အတ္ထိကာ မူလတ္ထိကာ။ (နံ) မူလံ အတ္ထိကာ မူလတ္ထိကာ။

ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ ဣဇ္ဈတိတိ ဣဒ္ဓိ၊ အဘိသင်္ခရဏံ အဘိသင်္ခါရော။

ဣဒ္ဓိယာ အဘိသင်္ခါရော ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရော။

အဘိသင်္ခါသိ အဘိ+သံ+ကရ+ဩ+ဤ၊ ကရကို ခပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ကဝဂ္ဂန္တ င-ပြု၊ ကွစိ-
ဓာတုဖြင့် ခ-နောင် အာလာ၊ ဤကြောင့် ရှေ့၌ သ-လာ၊ ဤကို ဣရဿပြု
ပြီး။ (မဟာကုဉာသံရှိ စေတနာ)

ဥဿာပေသိ ဥ+သိ+ဏာပေ+ဤ။

သစ္စဝိနိ ဆာဒေတိတိ ဆဝိ၊ သမာနာ ဆဝိ စေတသန္တိ သစ္စဝိနိ။ (မူလာနိ)
(ရှေ့ပုဒ် သမာနသည် သမ-ဓာတ်၊ ဝေလမ္မအနက်၊ နပစ္စည်းတည်း။)

သစ္စဝိ နပုံလိင်၊ ရတ္တာဒိ၊ ဣကာရန္တ။

သုနေတ္ထော နေတိ ပါပေတိတိ နေတ္ထံ။ (နိ+တ)

သုန္နရာနိ နေတ္တာနိ ယဿာတိ သုနေတ္ထော။

တိတ္ထကရော တရန္တိတ္ထာတိ တိတ္ထံ၊ တိတ္ထံ ဝိယာတိ တိတ္ထံ။

တိတ္ထံ ကရောတိတိ တိတ္ထကရော။

တိတ္ထ အရ မဟာကုဉာသံရှိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

တိတ္ထကရ အရ ဒေသနာဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံစိတ္တုပ္ပါဒ်။

ဝိတရာဂေါ ဝိတော ရာဂေါ စေသ္မာ(စေဿာ)တိ ဝိတရာဂေါ။ (ဝိက္ခမ္ပနပဟာန်)

ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နံ ပဿတိတိ ဒိဋ္ဌိ၊ (သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကောက်)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟဒလင်းတန်း

ဒိဋ္ဌိယာ သမ္ပန္နော ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော။ (သောတာပတ္တိဖလံဋ္ဌာန်)
ဇောတိပါလော ဇောတေတိတိ ဇောတိ၊ သတ္တကာယံ အနတ္တတော ပါလေတိတိ ပါလော၊
ဇောတိ စ သော ပါလော စာတိ ဇောတိပါလော။

ဂေါဝိန္ဒော ဂစ္ဆတိ အတ္ထေ ဗုဒ္ဓတိတိ ဂေါ၊ (ဂမု+ကို၊ မဟာကုဉာသံရှိ ပညာ)
ဂဝံ ပညံ ဝိနုတိ ပဋိလဘတိတိ ဂေါဝိန္ဒော။

အာမသဗြဟ္မစာရိသု အာမာတိ ပဋိဇာနာတိတိ အာမာ၊ သမာနံ ဗြဟ္မံ သဗြဟ္မံ၊
သဗြဟ္မံ စရန္တိတိ သဗြဟ္မစာရိနော။
အာမာ သကာ သဗြဟ္မစာရိနော အာမသဗြဟ္မစာရိနော။
(သမသဗြဟ္မစာရိနော- ဟု ရှိပါက သမေန သကာ သဗြဟ္မစာရိနော
သမသဗြဟ္မစာရိနော-ဟုပြု)

သတ္တပုရောဟိတော ပုရေ ဝိဒဟတိ သံဝိဒဟတိတိ ပုရောဟိတော၊ (ပုရ+အဝ+ဓာ+တ)
သတ္တနံ ပုရောဟိတော သတ္တပုရောဟိတော။

နိရာမဂန္ဓာ နတ္ထိ အာမဂန္ဓော ယေသန္တိ နိရာမဂန္ဓာ။ (အာမဂန္ဓအရ ဒေါသ)
ကရုဏေ ကရုဏာ (ပုဗ္ဗဘာဂကရုဏာ) အဿ အတ္ထိတိ ကရုဏံ။ (ဈာနံ)
ကရုဏာ+ဏ+အဿတ္ထိတဒ္ဓိတိ၊

ကရုဏာဟုသော တဒ္ဓိတ်ပုဒ် (အန္တိတ်)အရ ပုဗ္ဗဘာဂကရုဏာ-မဟာကုဉာသံရှိ ကရုဏာ။
ဏပစ္စည်း (ဗာဟျတ်) အရ ကရုဏာဈာန်၊ ဂူပ ပ-ဒ-တ-စ-ဈာန်။

ကာမရာဂံ ဝိရာဇေတွာ အရ ဝိက္ခမ္ဘနုပဟာန်ဈာန်ကောက်။
ယေ တေ ဣသိ ကို ဧတေ+ဣသိ-ဟု ဖြတ်၊ ယ-လာ၍ ပြီး။

ပဒုဋ္ဌမနသင်္ဂေယျိ ဒေါသေန ပဒုသိယတေတိ ပဒုဋ္ဌော၊
ပဒုဋ္ဌော မနသင်္ဂေယျိ ယဿာတိ ပဒုဋ္ဌမနသင်္ဂေယျိ။
ပဒုဋ္ဌံ၌ ဓာတ် အရ ဒေါသ၊ တပစ္စည်း အရ ဒေါသမူရိ ဝိတက်။

ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနပ္ပဟာယိနံ ဒိဋ္ဌိယော စေ အနတ္တာနံ ဋ္ဌာနာနိ ကာရဏာနိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိ၊
(အဝဓာရဏကမ္မဓာရည်း)
ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိ ပဟာယတိတိ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနပ္ပဟာယိ။ (သောတာပန်)
တံ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနပ္ပဟာယိနံ၊ အံ-ကို နံ-ပြု။

ဟာဓာတ် အရ သောတာပတ္တိမဂ်ကိုကောက်။
 ပဉ္စိန္ဒြိယာ အရ ဝိပဿနာကိစ္စတပ်သော မဟာကုဉာသံရှိ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဝီရိယ၊ သမာဓိ၊ ပညာ။
 သတ္တမော သတ္တန္တံ ပူရဏော သတ္တမော။ (သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်)

ဆတ္တနိပါတ်

ဒုတိယပဏ္ဏာသက

သောထသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၃၂၉)

အထ စ ပန မေ န အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ-အနက်ပေးပုံ
 အထ စ ပန-လျက်၊ မေ-၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ အနုပါဒါယ-တဏှာဒိဋ္ဌိ တို့ဖြင့်
 တစုံတခုသောသင်္ခတတရားကို မယူမူ၍၊ အာသဝေဟိ- တို့မှ၊ န ဝိမုစ္စတိ-
 မလွတ်မြောက်ပါ။

ဤအလို ဝိမုစ္စတိ-သည် ကတ္တုရုပ်၊ စိတ္တံ-သည် ဝုတ္တကတ္တား၊ အာသဝေဟိ-
 သည် အပါဒါနတ္ထ ပဉ္စမိဝိဘတုပ္ပုဒ်။

(န) အထ စ ပန- လျက်၊ မေ- ၏၊ စိတ္တံ- ကို၊ အာသဝေဟိ- တို့သည်၊
 အနုပါဒါယ- ၍၊ န ဝိမုစ္စတိ- မလွတ်အပ်ပါ။

ဤအလို ဝိမုစ္စတိ-သည် ကမ္မရုပ်၊ အာသဝေဟိ-သည် အဝုတ္တတတိယာ
 ကတ္တား။ စိတ္တံ-သည် ဝုတ္တကံ။

သက္ကာ အရ ကာမဂုဏ်(၅)ပါး၊ (န) အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်။ (ဘောဂါ-ထောက်)
 မဟာကုသိုလ် (ပုညာနိ-ထောက်)

ဘူဉ္စိတုံ-ငဲ့၍ ဘောဂေ-ဟု ဒုတိယန္တမဖြစ်နိုင်ပုံ
 ညဉ့်မှောင်မိုက်ထဲ၌ ဓွေးဟုမှတ်ထင်၍ အသတ်ခံရသော သားကလေးအတွက်
 သားမှန်းသိသော်လည်း အသက်တဖန် ပြန်ရှင်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့သကဲ့သို့
 သက္ကာ-ဟူသော ပဓာနကြိယာကို ငဲ့၍ ဘောဂါ-ဟု ပဌမန္တထားပြီးလျှင် ဘူဉ္စိတုံ-
 ဟူသော အပဓာနကြိယာကို ငဲ့နေသော်လည်း ဘောဂေ-ဟု ဒုတိယန္တ မဖြစ်
 နိုင်တော့ပါ။ (ဘောဒစိန္တာ၊ ၂၃၈၆)

ဘောဂါ စ ဘူဉ္စိတုံ-၌ ဘောဂါ ပဌမာယောဝိဘတ်၊ ဒုတိယာအနက်၌သက်။ (ဘူဉ္စိတုံ-ထောက်)

ဘဝံတ္ထိရိ သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

လိင်အနက်၌သက်။ (သက္ကာ-ထောက်)။ (ပုညာနိ-၌လည်း နည်းတူကြံ)
ဘုဉ္ဇိတုံ ကာတုံ-တို့၏ ကတ္တားကို မယာ-ဟုထည့်။

အဂါရိယဘူတော အဂါရေ ဝသတိတိ အဂါရိယော၊

အဂါရိယော ဟုတွာ ဘူတော အဂါရိယဘူတော။ (သမ္ဘာဝနာကမ္မဓာရည်း)

တန္တိဿရေ တနောတိ ဝိတ္တာရေတိတိ တန္တိ။ (တန+တူ) တန္တိယာ သရော တန္တိဿရော။

ဝိရိယသမထံ ဝိရိယေန သမ္ပယုတ္တော သမထော ဝိရိယသမထော။

အစွယတာ အတိ+အာ+ယမု+တာ၊

သမတံ သမာနံ ဘာဝေါ သမတာ။

တတ္ထ စ နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသိ၌ နိမိတ္တံ အရ သမထနိမိတ်၊ ဝိပဿနာနိမိတ်။

(ဂဟဓာတ် အရ မဟာကုဉ္ဇာသံရှိ သမာဓိ ပညာ)

သရဝတိ သရော-အဿ အတ္ထိတိ သရဝတိ။ (သရ+ဝန္တ+တ္တိ)

ဇောတေတဗ္ဗတ္ထ- ပသံသာအနက် (ဝိဏာ)

ကမ္မညာ ကမ္မနိ ခမာ ကမ္မညာ။(ဝိဏာ) (ကမ္မ+ဏျ)

တတ္ထ စ နိမိတ္တံ ဂံတောတိ၌ နိမိတ္တံ အရ သမထနိမိတ် ဝိပဿနာနိမိတ် မဂ္ဂနိမိတ် ဖလနိမိတ်။

တတ္ထ စ နိမိတ္တံ၌ တတ္ထဝယ် ထပစ္စည်း လက္ခဏအနက်၌ ကြံထဟူသော ယောဂဖြင့်သက်။

အဓိမုတ္တော ဟောတိ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိဝိထိရ။

နေက္ခမ္မာဓိ ဣတ္ထာ နိက္ခမတိတိ နိက္ခမံ၊ နိက္ခမံယေဝ နေက္ခမံ၊ (နိက္ခမ+ဏျ)

နေက္ခမ္မေ အဓိမုတ္တော နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော။ နေက္ခမ္မအရ (သကျ၊၁၅)

ပဝိဝေကာဓိမုတ္တော ပကာရေန ဝိဝိစ္စတိတိ ပဝိဝေကာ၊

ပဝိဝေကေ အဓိမုတ္တော ပဝိဝေကာဓိမုတ္တော။

အဗျာပဇ္ဇာဓိမုတ္တော နတ္ထိ ဗျာပါဒေါ ယဿာတိ အဗျာပါဒေါ၊

အဗျာပါဒဿ ဘာဝေါ အဗျာပဇ္ဇံ။

အဗျာပဇ္ဇေ အဓိမုတ္တော အဗျာပဇ္ဇာဓိမုတ္တော။ (အရကောကံ-သကျ၊၂၀)

ဥပါဒါနက္ခယာဓိမုတ္တော ခိယန္တိ ဧတေနာတိ ခယော၊

(မုချ- အရဟတ္တမဂ်၊ ဥပစာ- အရဟတ္တဖိုလ်)

ဥပါဒါနာနံ ခယော ဥပါဒါနက္ခယော၊

ဥပါဒါနက္ခယေ အဓိမုတ္တော ဥပါဒါနက္ခယာဓိမုတ္တော။
(တဏှာက္ခယော နည်းတူကြံ)

အသမ္မောဟာဓိမုတ္တော သမ္ဗုပ္ပတိတိ သမ္မောဟော၊(မောဟော)
နတ္ထိ သဇ္ဇောဟော ဧတဿာတိ အသမ္မောဟော။
အသမ္မောဟေ အဓိမုတ္တော အသမ္မောဟာဓိမုတ္တော။

လာဘသက္ကာရသိလောကံ လစ္စတိ ပါပုဏိယတိတိ လာဘော၊ (ပစ္စည်းလေးပါး)
သက္ကစ္စံ ကာတဗ္ဗောတိ သက္ကာရော၊ (နံ) သမ္မာ ကရိယတိတိ သက္ကာရော
(နံ) သမ္မာ ကရဏံ သက္ကာရော၊ သိလောကနံ သိလောကော၊
လာဘော စ သက္ကာရော စ သိလောကော စ လာဘသက္ကာရသိလောကော

ဓယာ ရာဂဿန္တိ ဓယာ အရ အရဟတ္တမဂ်။
ဝိတရာဂတ္တာ ဝိတော ရာဂေါ ဧတဿာ (ဧတသ္မာ)တိ ဝိတရာဂေါ၊
ဝိတရာဂဿ ဘာဝေါ ဝိတရာဂတ္တံ။ တသ္မာ ဝိတရာဂတ္တာ။

ကံရီဏ်းပုဒ်အရ အရဟတ္တမဂ်ကောက်။
နေဝဿ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တိန္တိ ပရိယာဒိယန္တိ အရ ကိလေသာကောက်။
အဓိဿိကတံ မိဿံ ကရောန္တိတိ မိဿိကတာ၊ (ကိလေသာ)
န သန္တိ မိဿိကတာ ယဿာတိ အဓိဿိကတံ။(ရဟန္တာစိတ်)
(နံ) မိဿံ ကရိယတေတိ မိဿိကတံ၊ (အကုသိုလ်စိတ်)
န မိဿိကတံ အဓိဿိကတံ။ (ရဟန္တာစိတ်)

အာနေဉ္ဇပုတ္တံ ဣဉ္ဇနံ ဣဉ္ဇော၊ နတ္ထိ ဣဉ္ဇော ယဿာတိ အနိဉ္ဇံ၊(စိတ္တံ)
အနိဉ္ဇဿ ဘာဝေါ အာနေဉ္ဇံ၊ အာနေဉ္ဇံ ပတ္တံ အာနေဉ္ဇပုတ္တံ။

ဝယံ ဥပ္ပါဒေါ စ ဝယော စ ဝယော။ (ဝိဂူပေကဿသံ)
အနုပဿတိ ဝိပဿနာဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြံ ဉာသံရိံ ပညာ။
ဥပ္ပါဒံ ဥပ္ပါဒေါ စ ဝယော စ ဥပ္ပါဒေါ။ (ဝိဂူပေကဿသံ)

သမ္မာ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိန္တိ သမ္မာ အရံ ဝိပဿနာဉာဏ်ကောက်။
စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ အရ အရဟတ္တဖိုလ်(သမာပတ်)၊ (နံ) အရဟတ္တမဂ်။
ဥပါဒါနက္ခယဿ ဒုတိယာအနက်၊ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်သက်။

မှတ်ချက် နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော-စသောခြောက်ပုဒ်အရ အရဟတ္တဖိုလ်။ (သမာနဝါဒ)
 (န) နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော အရ အရဟတ္တဖိုလ်၊
 ကျန် ၅-ပုဒ်အရ နိဗ္ဗာန် (ဗဒန္တိ၊ ဧကေ)
 (န) အသမ္မောဟာဓိမုတ္တော အရ နိဗ္ဗာန်၊
 ကျန် ၅-ပုဒ်အရ အရဟတ္တဖိုလ် (အပရေ)
 အနစ်ချုပ် အရဟတ္တဖိုလ်၊ (န) နိဗ္ဗာန်ကောက်။

ဖဂ္ဂုနသုတ် (အံ၊၂။၃၃၃)

သမဓောသိ သံ-ဓူဓာတ်+အဇ္ဇတနိဏ္ဍိဝိဘတ်၊ သအာဂုံ၊ ဓာတ်၏အစဉ် အ-လာ၊
 ဓူ+ကမ္မနတ္ထ။ သံ-သမန္တတ္ထ။
 (အပစာယနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉ္ဇသံစိတ္တုပ္ပါဒ်)
 သာနံ တ-တည်၊ ဆဋ္ဌိနံသက်၊ ထိယံ တော သံ နမိ ဝါ-ဟူသော(နိတိ)သုတ်ဖြင့်
 တကို သ-ပြု၊ ဒီဃပြု၊ သာနံ-ပြီး၏။
 ဂေါဝိကန္တနေန ဂစ္ဆတိတိ ဂေါ၊ ကထိယတိ ဝိကန္တိယတိ ဆိန္ဒိယတိ ဧတေနာတိ ဝိကန္တနံ၊
 (ဝိ-ကတိ+ယု)
 ဂဝဿ (ဂါဝိယာ) ဝိကန္တနံ ဂေါဝိကန္တနံ။
 ဥပဓိသင်္ခယေ သမ္မာ ခိယန္တိ ဧတ္ထာတိ သင်္ခယော၊ ဥပဓိနံ သင်္ခယော ဥပဓိသင်္ခယော။
 စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ အရ အရဟတ္တဖိုလ်။ (ဥပဓိသင်္ခယေ-ထောက်)
 အနာဂါမိဖိုလ်။ (ဩရဗ္ဗာဂိယေဟိ-ထောက်)
 အတ္ထုပပရိက္ခာ ဥပပရိက္ခနံ ဥပပရိက္ခာ၊ အတ္ထဿ ဥပပရိက္ခာ အတ္ထုပပရိက္ခာ။

ဆဋ္ဌဘိဇာတိသုတ်(အံ၊၂။၃၃၆)

ဆဋ္ဌဘိဇာတိယော ဆ+အဘိဇာတိယော၊ ဋ-လာ။ (အဘိ-ဓာတွတ္ထာနုဝတ္ထက)
 ပူရဏော ပူရေတိတိ ပူရဏော။ (န) ဒါသသတံ ပူရတိ အနေနာတိ ပူရဏော။
 ဩရဗ္ဗိကာ ဥရဗ္ဗေ ဟနန္တိတိ ဩရဗ္ဗိကာ။ (ဋိကာ)
 လုဒ္ဓါ ရောဒန္တိ ကုရုရကမ္မန္တတာယ သပ္ပဋိဗဒ္ဓေ သတ္တေ အဿုနိ မောစေန္တိတိ ရဒ္ဓါ။
 ရုဒ္ဓါ ဧဝ လုဒ္ဓါ။ (ရကို လပြု)

ကုရုရကမ္မန္တာ ကန္တတိ ဆိန္ဒုတိတိ ကုရုရံ၊ (ကန္တ+ဦရ၊ ကန္တ ကို ကုရ ပြု)
 ကုရုရံ ကမ္မန္တံ ယေသန္တိ ကုရုရကမ္မန္တာ။

ကဏှကဝုတ္တိကာ ကဏှကော ဝိယာတိ ကဏှကော၊(ပစ္စည်းလေးပါး၌ တပ်မက်သောဆန္ဒရာဂ)
 ကဏှကောန ဝုတ္တိ ဧတေသန္တိ ကဏှကဝုတ္တိကာ။(ဘုရားသားတော်ရဟန်းများ)
 (နံ) ကဏှကော ဝတ္တန္တာဝိယ ဝုတ္တိ ဧတေသန္တိ ကဏှကဝုတ္တိကာ။
 (သာသနာပြင်ပရဟန်းများ)

ကမ္မဝါဒါ ဝဒန္တိ ဧတေဟိတိ ဝါဒါ၊(မဟာကု ဉာသံရိပညာ)
 ကမ္မန္တိ ဝါဒါ ဧတေသန္တိ ကမ္မဝါဒါ။

မကူလိ မာ+ခလိ ဟု ဖြတ်၊ က-လာ၊ ရသယု။
 ခလိ ခလ-ဓာတ်၊ အနုတနိဩဝိဘတ်၊ ဩကို ဣယု။
 ဝိလံ ဝိလိယတေ ဘိန္နိယတေတိ ဝိလံ၊

အခေတ္တညူ ခေတ္တံ ဇာနာတိတိ ခေတ္တညူ။ န ခေတ္တညူ။ အခေတ္တညူ။
 ကဏှဘိဇာတိယော ကဏှ အဘိဇာတိ ကဏှဘိဇာတိ။
 ကဏှဘိဇာတိယံ ဇာတော ကဏှဘိဇာတိယော။
 (ကဏှဘိဇာတိ+ဣက၊ က-ကို ယ-ပြု)
 (နံ) ကဏှ အဘိဇာတိ ယဿာတိ ကဏှဘိဇာတိယော။
 (ကဏှ+အဘိဇာတိ၊ သမာသန္တကကို ယ-ပြု)

ကဏှ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ အနက် ကဏှ၊မည်းညစ်သော။ ဓမ္မံ၊ ဒုစရိုက်တရား၁၀-ပါးကို၊
 အဘိဇာယတိ၊ ပြစ်စေ၏။ (ဋီ)
 ဤအဖွင့်အလို ကဏှ ဓမ္မံ-သည် ဝါကျသာတည်း။ သမာသံမဟုတ်။
 အံဝိဘတ်ကို ကာရိတ်ကံအနက်၌သက်။

ကဏှဓမ္မံ အရ ဒုစရိုက်အကုသိုလ်စေတနာ၊ (နံ) ဒုသီလျစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်
 စိတ္တုပ္ပါဒ်။

အဘိဇာယတိ အဘိ+ဇန+ဒိဝါဒိယ+ကာရိတ်ဏေ+တိ။
 (နံ) အဘိ+ဇန+ကာရိတ်ဏေ+တိ။

တနည်းအနက် ကဏှဓမ္မံ (ကဏှဓမ္မော)၊ မည်းညစ်သော အကုသိုလ်တရားသဘောရှိသည်။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ အဘိဇာယတိ၊ဖြစ်၏။ (၄)
ဤအဖွင့်အလို ကဏှဓမ္မသည် သမာသ်။ (ဝါကျမဟုတ်)
ကဏှော ဓမ္မော ယဿာတိ ကဏှဓမ္မော။ တံ ကဏှဓမ္မံ။
ဏှ၏ အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတိလော။
ပဌမာအနက်၊ ဒုတိယာအံဝိဘတ်သက်၊ ပုံလိင်။

အဘိဇာယတိ

အဘိ+ဇန+ဒိဝါဒိယ+တိ။

တနည်းအနက်

ကဏှဓမ္မံ၊ မည်းညစ်သောသဘောရှိသော အမျိုးဇာတ်၌။ အဘိဇာယတိ၊
ဖြစ်၏။(၄)၊ဤအဖွင့်အလို ကဏှော ဓမ္မော ဧတိဿာတိ ကဏှဓမ္မော။ (ဇာတိ)
တံ ကဏှဓမ္မံ။ အံဝိဘတ် သတ္တမိအနက်၌သက်၊ ဣတ္ထိလိင်။
(သုက္ကံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိလည်း နည်းတူကြံ)။

အကဏှံ အသုက္ကံ

နိဗ္ဗာနံ အဘိဇာယတိ အနက်

အကဏှံ၊ မည်းညစ်သည်လည်း မဟုတ်သော။ အသုက္ကံ၊ဖြူစင် သည်လည်း
မဟုတ်သော။နိဗ္ဗာနံ၊ကိလေသာခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းပြီးရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။
(ဝါ) နောက်ထပ် တဖန် ငြိမ်းစေခြင်းအားဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ချုပ်ငြိမ်းစေ
တတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အဘိဇာယတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ (၄)
ဤနည်းအလို နိဗ္ဗာနံ-ကို ကိလေသာ နိဗ္ဗာယံသု ဧတ္ထာတိ နိဗ္ဗာနံ-ဟု
ပြု။ (အရဟတ္တဖိုလ်)

(နံ) ပဋိပ္ပဿန္တနဝသေန ကိလေသေ နိဗ္ဗာပေတိတိ နိဗ္ဗာနံ။ (အရဟတ္တဖိုလ်)
ကာရိတံကံအနက် အံဝိဘတ်သက်၊ ဂတိဗုဒ္ဓိ-စသောသုတ်။
သာဓက ဒွိန္ဒုဗ္ဗိ အပ္ပဒါနတော “ အကဏှံ အသုက္ကံ ” နှိ ဝုတ္တံ။ နိဗ္ဗာနဉ္စ
နာမ ဣမသ္မိ အတ္ထေ အရဟတ္တံ အဓိပ္ပေတံ “အဘိဇာယတိ” တိ ဝစနတော၊
တံ ဟိ ကိလေသနိဗ္ဗာနန္တေ ဇာတတ္တာ နိဗ္ဗာနံ နာမ၊ ပဋိပ္ပဿန္တနဝသေန ဝါ
ကိလေသာနံ နိဗ္ဗာပနတော နိဗ္ဗာနံ၊ (အံ၊ဋီ၊၃၊၂၃၊၂၄)။

အဘိဇာယတိ

အဘိ+ဇန+ဒိဝါဒိယ+ကာရိတံဏေ+တိ။

(နံ)အဘိ+ဇန+ကာရိတံဏေ+တိ။

ဇနဇာတ်အရ အရဟတ္တဖိုလ်ကောက်။

တနည်းအနက် နိဗ္ဗာန်၊ ကိလေသာခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းပြီးရာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ (ဝါ) ဒုက္ခ
 ခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းပြီးရာ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သို့။ အဘိဇာယတိ၊ ရောက်၏။
 (ဋ) ဤအလို နိဗ္ဗာန်-ကို ကိလေသာ နိဗ္ဗာယိသု ဧတ္တာတိ နိဗ္ဗာန်-ဟု ပြု။
 အရဟတ္တဖိုလ်။ (န) နိဗ္ဗာန်ကောက်။

အဘိဇာယတိ အဘိ+ဇန+ယ+တိ။ဇန- ပါပုဏနအနက်ဟော။ အံ ဝိဘတ်၊ ကံအနက်၊
 တနည်းအနက် နိဗ္ဗာန်၊ အရိယာဘုံအဆင့်ဟူသော ငြိမ်းအေးသော အမျိုးဇာတ်ဖြင့်။ အဘိ-
 ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဋ)

ဤအလို နိဗ္ဗာယတိတိ နိဗ္ဗာန်-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ (အရိယာမျိုးဇာတ်)

အကဏှ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာန် တို့၌ အံဝိဘတ် ကရိုဏ်းအနက်၌သက်။

အဘိဇာယတိ အဘိ-ဇန+ယ+တိ၊ ဇနဇာတ် ဇနနအနက်ဟော။

အာသဝသုတ် (အံ၊၂၅၃၄၀)

သံဝရာ သံဝရတိ ပိဒဟတိ ထကေတိတိ သံဝရော။ (တသ္မာ)
 ကရိုဏ်းအနက်၊ သ္မာဝိဘတ်သက်၊ (ဋ)

ကာရဏအနက်၊ သ္မာဝိဘတ်သက်။(ဋီ) မဟာရှိ သတိ။ (သတိသံဝရ)
 ပဋိသေဝနာယ ပဋိသေဝတိ ဧတေနာတိ ပဋိသေဝနံ။ (ဋီ-၌ နပုံး၊ ပါဠိတော်၌ ထိလိင်)
 မဟာကု ဉာသံရှိ ပညာ။ (ဉာဏသံဝရ)

အဓိဝါသနာ အဓိဝါသေတိ ခမတိ ဧတာယာတိ အဓိဝါသနာ။ (မဟာကုရှိ အဒေါသ၊
 (န) အဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာ) (ခန္တိသံဝရ)

ပရိဝဇ္ဇနာ ပရိဝဇ္ဇေတိ ဧတေနာတိ ပရိဝဇ္ဇနံ။ (မဟာကုသိုလ်ရှိ ဝိရတိ၊ (န) စေတနာ၊
 (န) စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာ) (သီလသံဝရ)

ဝိနောဒနာ ကာမဝိတက္ကာဒိကေ ဝိနောဒေတိ အတ္တနော သန္တာနတော နိဟရတိ
 ဧတေနာတိ ဝိနောဒနံ။ (မဟာကုသိုလ်ရှိ ဝီရိယ) (ဝီရိယသံဝရ)

ဘာဝနာ ဘာဝေတဗ္ဗာပံ ဘာဝနာ။
 အရိယာမဂ်နှင့်ယှဉ်သော သတိစသော ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါး။

မှတ်ချက် သံဝရာ၌ သ္မာဝိဘတ်ကို အာပြု၊ ပဋိသေဝနာ-စသော ၅-ပုဒ်တို့၌ သ္မာဝိဘတ်

ကို အာယပြု၊ ယချေ။

စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသံဝရတာ စက္ခုမေဝ ဣန္ဒြိယံ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ (စက္ခုပသာဒ)
 စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရော စက္ခုန္ဒြိယသံဝရော၊ (သတိသံဝရ)
 သံဝရတိ ပိဒဟတိ ထကေတိတိ သံဝရော၊ (ပုဂ္ဂိုလ်)
 စက္ခုန္ဒြိယသံဝရေန သံဝရော စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသံဝရော။
 (န) သံဝရိ ပိဒဟိ ထကေသိတိ သံဝရော၊
 စက္ခုန္ဒြိယသံဝရံ သံဝရော စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသံဝရော။
 (ဒ-နည်းသည်သာ ပါဠိတော်နှင့်ညီ၍ အတိသုနရဖြစ်သည်။)
 (အံ၊ဋ၊ဉ၊၁၂၇)

ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ စိတ္တံ ဝိဟနန္တိတိ ဝိဃာတာ၊ ပရိဒဟန္တိတိ ပရိဋ္ဌာဟာ၊(ပရိ+ဒဟ+ဏ)
 ဝိဃာတာ ပရိဋ္ဌာဟာ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ။
 (န) သတ္တေ ဝိဟနန္တိတိ ဝိဃာတာ၊ (ကာယိကဒုက္ခ၊စေတသိကဒုက္ခ)
 ဝိဃာတာနံ နိဗ္ဗတ္တကာ ဝိဃာတာ၊ (ဥတ္တရပဒလောပကမ္မတ္တဆန္ဒိတပျုရိသံ)
 ဝိဃာတာ ပရိဋ္ဌာဟာ ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ။

ပရိဋ္ဌာဟာ ၂-မျိုး (၁)ကိလေသပရိဋ္ဌာဟာ - အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါးနှင့်ယှဉ်သော ဒေါသ
 မာန ဝိစိကိစ္ဆာ ထိန ဥဒ္ဒစ္စ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပဟူသောကိလေသာ (၇)ပါး
 (၂)ဝိပါကပရိဋ္ဌာဟာ - အကုသလဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ၊ကဋတ္တာရုပ်။
 (န) လောကီဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ၊ကဋတ္တာရုပ်။

စဝံသတေ စဝံ+အဿ+တေ ဟုဖြတ်၊ ပရော ဝါ သရောဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံမှ နောက်ဖြစ်သော
 အ-သရကိုချေ၊ ဗျဉ္ဇနော စ ဝိသညောဂေါ-ဖြင့် သ-တစ်လုံးကိုချေ။
 (ဒွါရတစ်ပေါက်၌ အာသဝလေးမျိုးဖြစ်၍ ဒွါရခြောက်ပေါက်၌ အာသဝ
 ၂၄-မျိုး ဖြစ်သည်။)

ဟိရိကောပိနပဋိစ္စာဒနတ္ထံ ဟိရိ ကုပ္ပတိ ဝိနဿတိ စေတနာတိ ဟိရိကောပိနံ။
 ဟိရိသဒ္ဓါပပဒ+ကုပ+တ၊ တကို ဤနပြု။
 (န) ကုပနံ ကုပံ၊ (ကုပိဓာတ် အစ္စာဒနအနက်ဟော)
 ကုပံ အရဟတိတိ ကောပိနံ၊ (ကုပပုဒ်+ဤနဏ်၊ ဝုဒ္ဓိရ်)

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

ဟိရိယိတဗ္ဗာထိ ဟိရိ၊ ဟိရိ စ သာ ကောပိနံ စာတိ ဟိရိကောပိနံ။
 ဟိရိကောပိနဿ ပဋိစ္စာဒနံ ဟိရိကောပိနပဋိစ္စာဒနံ၊
 ဟိရိကောပိနပဋိစ္စာဒနမေဝ အတ္ထော ဟိရိကောပိနပဋိစ္စာဒနတ္ထော၊
 တဒတ္ထသမ္ပဒါနံ၌ အံ ဝိဘတ်၊(နံ)စတုတ္ထိသဝိဘတ်၊ အံပြု။

ပိဏ္ဍာပါတော ပတနံ ပါတော၊ ပိဏ္ဍာနံ ပါတော ပိဏ္ဍာပါတော။
 (နံ) ပတတိတိ ပါတော၊ ပိဏ္ဍံ ပိဏ္ဍံ ပါတော ပိဏ္ဍာပါတော၊

ပဋိဟင်္ခါမိ ပတိ-ဟန+သာမိ။ သပစ္စယသဒ္ဓါပိုဖြင့် သာကို ခပြု၊ ကွစိဓာတုဖြင့် နကို
 နိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ကဝဂ္ဂန္တပြု၊ ပတိကို ပဋိပြု။

သေနာသနံ သေတိ ဧတ္ထာတိ သေနံ၊ အာသတိ နိသိဒတိ ဧတ္ထာတိ အာသနံ၊
 သေနဉ္စ အာသနဉ္စ သေနာသနံ။ (ဋီကာဝိဂ္ဂဟ)

သေန အရ အိပ်ရာဖြစ်သော ဝိဟာရ၊အမှယောဂ၊ပါသားစသည်နှင့် မဉ္စ-စသောအခင်း။
 အာသန အရ ထိုင်နေရာဖြစ်သော ထိုဝိဟာရ၊အမှယောဂ-စသည်နှင့် ပိဋ္ဌသန္တတ။

ဥတုပရိဿယဝိနောဒနံ ဥတုယေဝ ပရိဿယော ဥတုပရိဿယော။
 ဥတုပရိဿယဿ ဝိနောဒနံ ဥတုပရိဿယဝိနောဒနံ။
 (နံ) ဥတု စ ပရိဿယော စ ဥတုပရိဿယော၊ (သမာဟာရဒ္ဓနံ၊ ပုံလိင်)
 ဥတု(ရိဿယဿ ဝိနောဒနံ ဥတုပရိဿယဝိနောဒနံ။

ပရိဿယသရုပ်

၁။ ပါကဋပရိဿယ = ခြင်္သေ့စသောဘေးရန်။
 ၂။ ပဋိစ္စနုပရိဿယ = ရာဂဒေါသ-စသောကိလေသာ။

ပဋိသလ္လာနာရာမော သမ္ပဒေဝ လိယနံ (လယနံ) သလ္လာနံ၊
 ပဋိသံဟရိတွာ သလ္လာနံ ပဋိသလ္လာနံ၊
 ပဋိသလ္လာနေ အာရာမော ပဋိသလ္လာနာရာမော။ (ပုဒ်များ၍ ခွဲထားသည်)

ဝစနပထာနံ ဝစနမေဝ ပထော ဝစနပထော။
 ဝေယျာဗာဓိကာနံ ဗျာဗာဓေတော ဥပ္ပနာ ဝေယျာဗာဓိကာ။ (ဗျာဗာဓ+ဏိက)
 အဗျာဗဇ္ဈပရမတာယ ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ အာဗာဓတိတိ ဗျာဗာဓော၊
 ဗျာဗာဓော ဧဝ ဗျာဗဇ္ဈံ။ (ဗျာဗာဓ+ဏျ၊ ဒုက္ခ)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂတအလင်းတန်း

နတ္ထိ ဗျာဗန္ဓု ဧတ္တာတိ အဗျာဗန္ဓု၊
အဗျာဗန္ဓု ပရမံ ယဿာတိ အဗျာဗန္ဓုပရမော။
အဗျာဗန္ဓုပရမဿ ဘာဝေါ အဗျာဗန္ဓုပရမတာ။

ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ ဝေါသဇ္ဇနံ ကိလေသသမုဇ္ဈဒတော ပရိစ္စဇနံ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ (ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂ)
ဝေါသဇ္ဇနံ နိဗ္ဗာနပက္ခန္ဓနံ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ (ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂ)
ဝေါသဂ္ဂ အရ အရိယာမဂ်ခဏ၌ ဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်တရား။
ဝေါသဂ္ဂေါ စ ဝေါသဂ္ဂေါ စ ဝေါသဂ္ဂေါ။ (သရူပေကသေသတဒ္ဓိတ်)
ပရိဏာမိ ပရိပစ္စိုတိ ပရိဏာမိ။ (အရိယာမဂ်(န)အရိယာမဂ်၌ ရှိသော ဗောဇ္ဈင်)
ဝေါသဂ္ဂေန ပရိဏာမိ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ။

ယံ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ၌ ယံ-သည် သဗ္ဗနာမ်ပုဒ် ပုလ္လိင်၊ ကံအနက် အံ-ဝိဘတ်သက်၊

(စက္ခုန္ဒြိယသံဝရစ္စ)
(နံ) သဗ္ဗနာမ်ပုဒ် ပုလ္လိင်၊ လိင်အနက်၊ ပဌမာယောသက်၊
(အာသဝါ ဝိယာတပရိဋ္ဌာဟာစ္စ)

ယေ-ဟု ဆိုသင့်လျက် လိင်ဝိပလ္လာသ၊ ဝစနဝိပလ္လာသအားဖြင့် နပုလ္လိင် ဧကဝုဏ်
သို့ ပြောင်းကာ ယံ-ဟု ဆိုထားသည်။

(နံ) ယံ-သည် ပဌမာဗဟုဝုဏ်အနက်ကိုဟောသော နိပါတ်ပုဒ်။
(ဒ-အင်္ဂါ-စသည်အတွက် နည်းတူကြံ)

စန္ဒနိကံ - ကိမိယော စန္ဒန္တိ ကာမယန္တိ ရမန္တိ ဧတ္တာတိ စန္ဒနိကာ၊ (စဒ်+အနိယ+အာ)
ယ-ကို က-ပြု၊ ဤအလို ရသပြု။

သြဋ်ဂလ္လံ အဝလဂ္ဂန္တိ ဧတ္တာတိ သြဋ်ဂလ္လော၊ (အဝ+လဂ္ဂ+အလ၊ အဝ-ကို သြ-ပြု၊
လ-ကို ဌ-ပြု၊ အ-ကို ဣ-ပြု၊ ဂ-တစ်လုံးကိုချေ။)
(နံ) လဂ-ဓာတ်ယူလျှင် ဂ-ချေစရာမလို။

အဂေါစရေ အယုတ္တော ဂေါစရော အဂေါစရော။
အနာသနေ အယုတ္တံ အာသနံ အနာသနံ။

ဒါရုကမ္ပိကသုတ် (အံ၊ ၂။ ၃၄၃)

ဒါရုကမ္ပိကော ဒါရုနော ဝိက္ကယံ ဒါရုဝိက္ကယံ၊ ဒါရုဝိက္ကယံ ကမ္မံ ဒါရုကမ္မံ၊ ဝိက္ကယ-ကျေ၊

ဒါရုကမ္ပေန ဒြိုဝတိတိ ဒါရုကမ္ပိကော။
 ဒုဇ္ဇာနံ ဇာနိတတ္ထန္တိ ဇာနံ၊ ဒုက္ခေ ဇာနံ ဒုဇ္ဇာနံ။
 ကာမဘောဂိနာ ကာမေ ဘုဉ္ဇတိတိ ကာမဘောဂိ။
 ကာမ အရ ဝတ္ထုကာမ၊ ဘောဂိ အရ လောဘ။ (ကိလေသကာမ)
 ပုတ္တသမ္မာဓသယနံ ပုတ္တော စ ဒါရော စ ပုတ္တာ။ (ဝိဂ္ဂုပေကသေသတဒ္ဓိတ်)
 သမ္မာဓံ သယနံ သမ္မာဓသယနံ၊ ပုတ္တဟိ သမ္မာဓသယနံ ပုတ္တသမ္မာဓသယနံ။
 ကာသိကစန္ဒနံ ကာသိသု ဥပ္ပန္နံ ကာသိကံ၊
 ကာသိကံ စန္ဒနံ ကာသိစန္ဒနံ။ (ကာသိတိုင်း၌ဖြစ်သော စန္ဒကူး)
 (နံ) ကာသိကဉ္စ စန္ဒနဉ္စ ကာသိကစန္ဒနံ။
 (ကာသိတိုင်း၌ဖြစ်သော အဝတ်နှင့် စန္ဒကူး)
 နေမန္တနိကော နိမန္တနံ ဂဏှာတိတိ နေမန္တနိကော။ (နိမန္တနံ+ဏိက)
 မှတ်ချက် အဇ္ဈာဝသန္ဓေန-စသော တတိယာဝိဘတျန္တုပ္ပဒ်တို့အရ ကာမရာဂကို
 ကောက်။ (အံ၊ဋီ၊၃။၁၃၃)

ဟတ္ထိသာရိပုတ္တသုတ် (အံ၊၂။၃၄၄)

အဘိဓမ္မကထံ အဘိဓမ္မေန မိဿကာ ကထာ အဘိဓမ္မကထာ။
 ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော ဟတ္ထိ သာရေတိတိ ဟတ္ထိသာရိ၊ ဟတ္ထိသာရိနော ပုတ္တော ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော။
 ထေရာနံ ဘိက္ခုနံ အဘိဓမ္မကထံ ကထေန္တနံဝယ်
 ဘိက္ခုနံ၌ နံဝိဘတ်၊ အနာဒရိယဝန္တကတ္တားအနက်၊
 အနာဒရေစ သုတ်ဖြင့်သက်။
 ထေရာနံ ဘိက္ခုနံ အဘိဓမ္မကထံ ကထေတုံ၌ ဘိက္ခုနံဝယ်
 နံဝိဘတ် သဟာဒိယောဂအနက်၌သက်။
 ကထံ ဩပါတေတိ အဝ+ပတ+ကာရိတ်ဏေ+တိဝိဘတ်။
 ပတဓာတ် အရ သဝိညတ္တိကဝစိဘောဒသဒ္ဓရပ်။
 သောရတသောရတော ရမတိတိ ရတော၊ သောဘနေ ရတော သူရတော၊
 သူရတော ဝိယ သူရတော သောရတသောရတော။ (ဦးကို ဩ-ပြ)

ကပ်တိုက်ရုံ သဒ္ဒါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

ဝပကဿတိ ဝိ+အပ+ကသ+ဒိဝါဒိယ+တိဝိဘတ်။
သံသဂ္ဂ(၅)မျိုး ၁။ သဝနသံသဂ္ဂ ၂။ ဒဿနသံသဂ္ဂ ၃။ သမုလ္လာပသံသဂ္ဂ
 ၄။ သမ္ဘောဂသံသဂ္ဂ ၅။ ကာယသံသဂ္ဂ။
ကိဋ္ဌာဒေါ ကိယဇော ဟိသိယဇော ဂဝါဒိဟိတိ ကိဋ္ဌံ၊ (ကိ+ဋ္ဌံ)
 (န) ကသိယိတ္တာတိ ကိဋ္ဌံ၊ (ကသ+တ)
 ကိဋ္ဌံ အဒတိ ဘက္ခတိတိ ကိဋ္ဌာဒေါ။
 (ဋီကာ-၌ ကိဋ္ဌ-သဒ္ဒါသည် မုချအားဖြင့် လယ်ကိုဟော၍၊ ကာရဏူပစာ
 အားဖြင့် ကောက်ပင်တို့ကို ဟော၏ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။)
ဒါမေန ဒါ+မ၊ ဒါ-အဝေဏှနအနက်၊ နပုံလိင်၊
ဝဇေ ဝဇ္ဇိ ယံ ဂါဝေါ နိဝါသနတ္ထာယာတိ ဝဇော၊ (အဝုတ္တကမ္မသာဓ်)
ဂေါပသု ဂါဝေါ စ ပသဝေါ စ ဂေါပသု။
သိပ္ပိသမ္မုကာ သိပ္ပိယော စ သမ္မုကာ စ သိပ္ပိသမ္မုကာ။
သက္ခရကဋ္ဌလာ သက္ခရာ စ ကဋ္ဌလာနိ စ သက္ခရကဋ္ဌလာ။ (အသမာဟာရဒ္ဒနံ၊ ပုလ္လိင်)
ပုရိသံ (ဘုရားတို့) သာမိအနက်၌ အံဝိဘတ်သက်။
အဘိဒေါသိကံ အဘိညာတော ဒေါသော အဘိဒေါသော၊
 အဘိဒေါသော ယဿ အတ္ထိတိ အဘိဒေါသိကံ။(ဘောဇနံ)
 (န) ဒေါသေန အဘိဘူတောတိ အဘိဒေါသော၊
 အဘိဒေါသော ဧဝ အဘိဒေါသိကံ။
 (န) အဘိလက္ခိတော ဒေါသော အဘိဒေါသော၊
 အဘိဒေါသော အဿ အတ္ထိတိ အဘိဒေါသိကံ။
 (န) အဘိဒေါသံ အတိက္ကန္တံ အဘိဒေါသိကံ။
ပဗ္ဗတသင်္ခေပေ ယေဘုယျေန သံခိပတိ သက္ခိတော ဘဝတိတိ သင်္ခေပေါ။
 ပဗ္ဗတဿ သင်္ခေပေါ ပဗ္ဗတသင်္ခေပေါ။
 (န) သခိပိယတိ ပဗ္ဗတဘာဝေန ဂဏိယတိတိ သင်္ခေပေါ၊
 ပဗ္ဗတေ သင်္ခေပေါ ပဗ္ဗတသင်္ခေပေါ။
အနိမိတ္တံ နတ္ထိ နိမိတ္တံ ဧတဿာတိ အနိမိတ္တော။ (ဗလဝဝိပဿနာသမာဓိ)

အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပန္န ဝိဟရတိ အရ ကာမဇော မနောဒ္ဓါရိကဝိထိချ။
ဝိဟာရသမာပတ္တိနံ ဝိရဟတိ ဧတေဟိတိ ဝိဟာရာ၊ ဝိဟာရာ သမာပတ္တိံ ဝိဟာရသမာပတ္တိံ။

မဇ္ဈေသုတ် (အံ၊ ၂။ ၃၄၉)

- မန္တာ ကရိုဏ်းအနက်၊ နာဝိဘတ်သက်၊ အာယဗြူ၊ ခွင်းချေကပ်၊ ယချေ။
(နံ) ကရိုဏ်းအနက်၊ ပထမာသိဝိဘတ်သက်။
- သိဗ္ဗိနိ သိဗ္ဗတိတိ သိဗ္ဗိနိ။ (တဏှာ)
- အစွဂါ အတိ+ဂမု+ဤ။
- ဖဿော အရ မုချအားဖြင့် အတိတ်ဘဝက ပြုခဲ့သော လောကီကု၊ အကုနှင့်ယှဉ်သောဖဿ။
ကာရဏူပစာအားဖြင့် ယင်းဖဿကြောင့်ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော။
(နံ) လောကီဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်။
- ဖဿသမုဒယော သမုဒေတိ ဧတေနာတိ သမုဒယော။
ဖဿော သမုဒယော ဧတဿာတိ ဖဿသမုဒယော။
- ဖဿ အရ ယခုဘဝ၌ ပြုအပ်သော လောကီကု၊ အကုစေတနာနှင့် ယှဉ်သော ဖဿ၊
(သမုဒယအရနည်းတူ)
- ဖဿသမုဒယ အရ အနာဂတ်အတ္တဘော၊ (နံ) လောကီဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်။
- ဖဿနိရောဓော နိရုဇ္ဈတိ ဧတ္တာတိ နိရောဓော၊ ဖဿဿ နိရောဓော ဖဿနိရောဓော။ (နိဗ္ဗာန်)
- အဘိညေယျံ အဘိ+ဉာ+ဏေယျ။ ဉာဓာတ်အရ မဂ်ဉာဏ်၊ ဏေယျပစ္စည်းအရ သစ္စာ ၄-ပါး။
- ပရိညေယျံ ပရိဇာနိတဗ္ဗန္တိ ပရိညေယျံ။ (ပရိ+ဉာ+ဏေယျ)
ဉာဓာတ် အရ တိရဏပရိညာ ပဟာနပရိညာ။ မဂ်ဉာဏ်ကိုကောက်။
ဏေယျပစ္စည်း အရ ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာနှစ်ပါးကိုကောက်။
- ဒုက္ခဿန္တကရော ဒုက္ခအရ တောဘူမိကတရားကို ကောက်။ အန္တ အရ နိဗ္ဗာန်ကိုကောက်။
ကရဓာတ် အရ အရဟတ္တမဂ်ကိုကောက်။
- ဝိညာဏံ အရ ၁။ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်နှင့်တကွသောဝိညာဉ်အားလုံး။
(စတုတ္ထအညတြဘိက္ခုအလို)
၂။ လောကီကု၊ အကုစေတနာနှင့်ယှဉ်သော ဝိညာဉ်၊ (နံ) ဝိညာဉ်အားလုံး။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

သက္ကာယော (န) လောကီကု၊ အကုဇောဝိညာဉ်၊ (ပဉ္စမအညတြဘိက္ခုအလို) အတ္တိတိ သန္တော၊ ကုစ္ဆိတာနံ ကေသာဒိနံ အာယော ကာယော၊ သန္တော ကာယော သက္ကာယော။
 မှတ်ချက် (ဥပါဒါန်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော လောကီခန္ဓာ ၅-ပါးကောက်။) ယော ဥဘောဇ္ဇေ-စသောဂါထာ၌ ဘုရားရှင်အလိုကျ အနက်ပေးပုံ၊ ပဌမ၊ ဒုတိယစသော အညတြဘိက္ခုအလိုကျ အနက်ပေးပုံကို ပါဠိတော် ကြည့်လေ။

ပုရိသိန္ဒြိယဉာဏသုတ် (အံ၊ ၂။ ၃၅၂)

အညတရော အညော ဧဝ အညတရော။
 ဒေဝဒတ်၏ အသင်းအပင်းဖြစ်သော ရဟန်းတစ်ပါးကိုယူ။
 အာပါယိကော အပါယေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိတိ အာပါယိကော။
 (န) အပါယေသု နိယုတ္တော အာပါယိကော။
 (န) နိဗ္ဗတ္တနဝသေန အပါယံ အရဟတိတိ အာပါယိကော။
 (နေရယိကော နည်းတူ)
 ကပ္ပဋ္ဌော အန္တရကပ္ပံ တိဋ္ဌတိ(ဌာဿတိ)တိ ကပ္ပဋ္ဌော။
 အတေကိစ္ဆော တိကိစ္ဆနံ တိကိစ္ဆာ၊ နတ္ထိ တိကိစ္ဆာ ယဿာတိ အတေကိစ္ဆော။
 ဒွေဇ္ဈံ ဒွိဓာ ဘာပေါ ဒွေဇ္ဈံ။ (ဒွိဓာ+ကျ)
 ရူ၌ ဒွိဓာ ကရောတိတိ ဒွေဇ္ဈံ-ဟု ပြုသည်။
 ဝိဘာဓေစ စသုတ်၌ စ-သဒ္ဓါဖြင့် ဇ္ဈ-ပစ္စည်းသက်။
 ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတ္တုဒနမတ္တမ္ပိ အဂ္ဂါ ကောဋိ အဂ္ဂကောဋိ၊ ဝါလဿ အဂ္ဂကောဋိ ဝါလဂ္ဂကောဋိ၊
 ဝါလဂ္ဂကောဋိယာ နိတ္တုဒနံ ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတ္တုဒနံ၊
 တံ မတ္တာ ယဿာတိ ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတ္တုဒနမတ္တော။
 သာဓိကပေါရိသော သဟ အဓိကေန ယံ ဝတ္တတိတိ သာဓိကံ၊ ပုရိသဿ ပမာဏံ ပေါရိသံ၊
 သာဓိကံ ပေါရိသံ ယဿာတိ သာဓိကပေါရိသော။ (ကုပေါ)
 သသိသကော သဟ သိသေန ယော ဝတ္တတိတိ သသိသကော။

ပုရိသိန္ဒြိယဉာဏာနိ ပုရိသာနံ ဣန္ဒြိယံ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယေ ဉာဏံ ပုရိသိန္ဒြိယဉာဏံ။
အဝါတာတပဟတာနိ ဝါတော စ အာတပေါ စ ဝါတာတပါ၊

ဝါတာတပေဟိ ဟတာနိ ဝါတာတပဟတာနိ၊
န ဝါတာတပဟတာနိ အဝါတာတပဟတာနိ။

သာရဒါနိ သာရံ အာဒိယန္တိ ဂဏန္တိတိ သာရဒါနိ။ (သာရ+အာ+ဒါ+အ)
သာရဒါနိ-ဟု ဆိုလိုလျက် အာကို ရဿပြု၍ပြီး။
(နံ) သရဒေ သရဒမာသေ နိဗ္ဗတ္တာနိ သာရဒါနိ။ (သရဒ+ဏ)

အဘိဒေါအဒ္ဓရတ္တံ အသတိ ခေပတိ သမုဒါယန္တိ အဒ္ဓေါ၊ (အသ+စ)
(နံ) အဒတိ ယန္တိ ဧတ္တာတိ အဒ္ဓံ၊ (အဒ+စ) ပုရိသာဒိ၊ စိတ္တာဒိဂိုဏ်း။
ရတ္တိယာ အဒ္ဓံ အဒ္ဓရတ္တံ၊ (အမာဒိပဒပရဆဋ္ဌိတပျရိသံ)
အဘိမုခိဘူတံ အဒ္ဓရတ္တံ အဘိဒေါအဒ္ဓရတ္တံ။

(ရှေ့ရှုဖြစ်ပေါ်လာသော ညဉ့်သန်းခေါင်အချိန်၌)
ဤအလို ဝါကျမဟုတ်၊ သမာသ်သာ။ အဘိဒေါ-သဒ္ဓါ အဘိသဒ္ဓါနှင့်
အနက်တူ နိပါတ်ပုဒ်၊ အံ-ဝိဘတ် သတ္တမိအနက်၌သက်။
(နံ) ဘိဇ္ဇနံ ဘိဒါ၊ (ဘိဒ+အ+ဣတ္ထိဇောတကအာ)
နတ္ထိ ဘိဒါ ဧတဿာတိ အဘိဒေါ၊ (လိင်္ဂဝိပလ္လာသ)
အဘိဒေါ၊ ပျက်စီးကုန်ဆုံးခြင်းမရှိသေးသော။ အဒ္ဓရတ္တံ၊ ညဉ့်သန်းခေါင်
အချိန်ပတ်လုံး။

ဤအလို သမာသ်မဟုတ်၊ ဝါကျသာ၊ အဘိဒေါ-၌ ပဌမာဝိဘတ်။ အဒ္ဓရတ္တံ-
၌ အံ-ဝိဘတ် အစ္စန္တသံယောဂအနက်၌သက်။

(နံ) အဘိဒေါ(အဘိဒေ)၊ ပျက်စီးကုန်ဆုံးခြင်းမရှိသေးသော။
အဒ္ဓရတ္တံ-(အဒ္ဓရတ္တေ)၊ ညဉ့်သန်းခေါင်အချိန်၌။
ဤအလိုအဘိဒေါ-၌ သိဝိဘတ်၊ အဒ္ဓရတ္တံ-၌ အံဝိဘတ် သတ္တမိအနက်သက်။

ဘတ္တကာလသမယေ ဘတ္တဿ ကာလော ဘတ္တကာလော၊
(ဘတ္တ အရ စားခြင်းကြိယာတိုင်အောင်ယူ)
ဘတ္တကာလသင်္ခါတော သမယော ဘတ္တကာလသမယော။

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟံအလင်းတန်း

ပရိနိဗ္ဗာယံဿတိ ပရိ+နိ+ဝါ+ဒိဝါဒိယ+ဿတိဝိဘတ်။

အရဟတ္တမဂ်ကိုကောက်။ (နံ) ပရိနိဗ္ဗာနစုတိကိုကောက်။

ပရိဟာနဓမ္မော၌ အပါဒါနိပုဒ်အရ မဂ် ဖိုလ်ကိုကောက်။

နိဗ္ဗေဓိကသုတ် (အံ၊ ၂။ ၃၅၀)

နိဗ္ဗေဓိကပရိယာယံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတိတိ နိဗ္ဗေဓိကော၊ (နိ+ဝိဓ+ဣ)

(နံ) နိဗ္ဗိဇ္ဈနံ နိဗ္ဗေဓော၊ နိဗ္ဗေဓံ ကရောတိတိ နိဗ္ဗေဓိကော။

ပရိယာယတိ အတ္တနော ဖလံ ပရိဂ္ဂဟောတွာ ပဝတ္တတိတိ ပရိယာယော။

(ကာရဏံ)

နိဗ္ဗေဓိကော ပရိယာယော နိဗ္ဗေဓိကပရိယာယော။

နိဒါနသမ္ဘဝေါ ကာမေ နိဒေတိ နိယျာဒေတိတိ နိဒါနံ၊ သမ္ဘဝတိ တတောတိ သမ္ဘဝေါ၊

နိဒါနမေဝ သမ္ဘဝေါ နိဒါနသမ္ဘဝေါ။

(ကိလေသကာမနှင့် တက္ခဖြစ်သောဖဿ)

ဝေမတ္တတာ ဝိသိဋ္ဌာ မတ္တာ ဝိမတ္တာ၊ ဝိမတ္တာ ဧဝ ဝေမတ္တံ၊ ဝေမတ္တမေဝ ဝေမတ္တတာ။

ကာမာနံ ဝိပါကော အရ လောကီဝိပါကံနာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်၊

ကာမဂုဏာ ကာမိယတေတိ ကာမော၊ (ဝတ္ထုကာမော)

ကာမာနံ ဂုဏာ ကာမဂုဏာ။ (ဂုဏသဒ္ဓါ ရာသီအနက်ဟော)

(နံ) ကာမာ ဂုဏာ ကာမဂုဏာ။ (ဂုဏသဒ္ဓါ ဗန္ဓနအနက်ဟော)

စက္ခုဝိညေယျာ ဝိဇာနိတဗ္ဗာတိ ဝိညေယျာ၊ စက္ခုနာ ဝိညေယျာ စက္ခုဝိညေယျာ။

စက္ခု အရ စက္ခုဝိညာဏံ၊ (နံ) စက္ခုဒ္ဓါရိကစိတ်ကောက်။

ကာမူပသံဟိတာ ဥပေစ္စ သံဟိတာ ဥပသံဟိတာ။ (ဥပ+သံ+မာ+တ)

ကာမေန ကာမရာဂေန ဥပသံဟိတာ ကာမူပသံဟိတာ။

(ကာမဂုဏ်ငါးပါး ဌာနာနဂ္ဂပစ္စဲကောက်)

သင်္ကပ္ပရာဂေါ သင်္ကပ္ပနံ သင်္ကပ္ပေါ၊

သင်္ကပ္ပဝဿေန ဥပ္ပန္နော ရာဂေါ သင်္ကပ္ပရာဂေါ။

(မဇ္ဈေလောပီ တတိယာတပျရိသံသမာသံ)

(န) သင်္ကပ္ပိယတေတိ သင်္ကပ္ပံ၊ (ဝတ္ထု)
 သင်္ကပ္ပေ ဥပ္ပင်န္ဒာ ရာဂေါ သင်္ကပ္ပရာဂေါ။
 တနံ တေနာကာရေန ဇာတော တဇ္ဇော။ (တသဒ္ဒါပပဒ+ဇန+ကိံ)
 ပုညဘာဂိယံ ပုညဿ ဘာဂေါ ပုညဘာဂေါ၊
 ပုညဘာဂေန နိဗ္ဗတ္တော ပုညဘာဂိယော။
 (န) ပုညဘာဂေ ဘဝေါ ပုညဘာဂိယော။ (အတ္တဘာဝေါ)
 ပုညအရ လောကီကုသိုလ်(၁၇)ပါး၊
 ပုညဘာဂိယအရ လောကီကုသလဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်၊
 ကာမနိရောဓော နိရုဇ္ဈတိ ဧတ္ထာတိ နိရောဓော၊ (နိဗ္ဗာန်)
 ကာမာနံ နိရောဓော ကာမနိရောဓော။ (နိဗ္ဗာန်)
 ကာမနိရောဓံ ပဇာနာတိ ဌံ ကာမနိရောဓံ အရ နိဗ္ဗာန်။
 ဗြဟ္မစရိယံ ပဇာနာတိ ကာမနိရောဓံ ဌံ ကာမနိရောဓံ အရ အရိယာမင်္ဂ။
 ကာမနိရောဓော နိရုဇ္ဈတိ ဧတေနာတိ နိရောဓော၊ ကာမာနံ နိရောဓော ကာမနိရောဓော။
 ကာမ အရ ကိလေသကာမ။ ကာမနိရောဓ အရ အရိယာမင်္ဂ။
 (ဤ၌ ကာမတို့၏ ချုပ်ကြောင်းဖြစ်သော ဗြဟ္မစရိယကို ယူရသောကြောင့်
 ကရဏသာဓ်ပြုသည်။)
 သာမိသာ သဟ အာမိသေန ယာ ဝတ္တတိတိ သာမိသာ။ အာမိသ အရ ကိလေသာ၊
 ဝေါဟာရဝေပက္ကံ ဝိပါကောယေဝ ဝေပက္ကံ၊ (ဝိပါက+ကျ)
 ဝေါဟာရော ဝေပက္ကံ ဧတိဿာတိ ဝေါဟာရဝေပက္ကာ။ (သညာ)
 ယထာ'ယထာ န သဉ္ဇာနာတိ၌ န-သည် နိပါတ်၊ အလိင်၊ ဝိဘတ်အားလုံးတို့၌ န-ဟုချည်း
 သာစဉ်၊ (သကျ၊၆၇)
 ကာမာသဝေါ ကာမေ ဝတ္ထုကာမေ ပဝတ္တော အာသဝေါ ကာမာသဝေါ။
 ကာမ အရ ကာမဂုဏ်။ အာသဝ အရ လောဘ။
 ဘဝါသဝေါ-၌ ဘဝ အရ ဘ။ ရူပဥပပတ္တိဘဝ၊(ရူပဝိပါက် ၅-ခု၊ စက္ခုဗိညာဏ်ဒွေး၊ သောတ
 ဝိညာဏ်ဒွေး၊ သမ္ပင်္ဂိန္ဒြိန်းဒွေး၊ သန္တိရဏ ၃-ခု၊ ယာန၊ဇိဝှိ၊ကာယပသာဒ၊
 ဣတ္ထိဘော၊ပုဗ္ဗောကြဉ် ကမ္မဇရုပ် ပနရသ)

အင်္ဂုတ္တိုရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

၂။ အရူပဥပပတ္တိဘဝ၊ (အရူပဝိပါက် ၄-ခု၊ ၈၈-၃၀)

(န) မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ဈာန်စေတနာ။

အဝိဇ္ဇာသဝေါ အဝိဇ္ဇာ ဧဝ အာသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ။

အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းရာ စ-ဌာန

(၁) ဒုက္ခသစ္စာ၊ (၂) သမုဒယသစ္စာ၊ (၃) နိရောဓသစ္စာ၊ (၄) မဂ္ဂသစ္စာ၊

(၅) အတိတ်အဖို့ဖြစ်သော ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်ဟူသော ပုဗ္ဗန္တ၊

(၆) အနာဂတ်အဖို့ဖြစ်သော ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်ဟူသော အပရန္တ၊

(၇) ပုဗ္ဗန္တာပရန္တ၊ (၈) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်။ (မင်္ဂလာဗျူဟာမေးဖူး)

အဝိဇ္ဇာဂတော အဝိဇ္ဇာယ ဂတော အဝိဇ္ဇာဂတော။

နိရယဂမနိယာ နိရယံ ဂမေန္တိတိ နိရယဂမနိယာ။

နိရယဝေဒနိယံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဝေဒနိယံ။

နိရယေ ဝေဒနိယံ ယဿာတိ နိရယဝေဒနိယံ။ (အကုသိုလ်စေတနာ)

ပရိယေဋ္ဌိဝေပက္ကံ ပရိယေသနံ ပရိယေဋ္ဌိ။

ပရိယေဋ္ဌိ ဝေပက္ကံ ယဿာတိ ပရိယေဋ္ဌိဝေပက္ကံ။ (ဒုက္ခံ)

ကမ္မံ ကရောတိ အရ လောကီကု၊အကုစေတနာ။

(ကာယေန ဝါစာယထောက်လျှင် ကာမကု၊အကုစေတနာကောက်။

မနသာထောက်လျှင် လောကီကု၊အကုစေတနာကောက်)

ကာယေန အရ ကာယဝိညတ်။

ဝါစာယ အရ ဝစိဝိညတ်။

မနသာ အရ စေတနာနှင့်ယှဉ်သော လောကီကု၊အကုစိတ်။

မှတ်ချက် စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ။ပ။ မနသာ-၏အနက်ပေးပုံအမျိုးမျိုးကို နိဿျ။

သိဗာနာဒသုတ် (အံ၊၂။၃၆၅)

တထာဂတဗလာနိ တထာဂတဿေဝ ဗလာနိ တထာဂတဗလာနိ။

(န) တထာ အာဂတာနိ တထာဂတာနိ၊

တထာဂတာနိ ဗလာနိ တထာဂတဗလာနိ။

အာသတ် ဥသဘဿ ဣဒံ အာသတ်။
 သီဟနာဒံ နဒနံ နာဒေါ၊ သီဟော နာဒေါ သီဟနာဒေါ။ (သီဟသဒ္ဓါသေဋ္ဌအနက်ဟော)
 (နံ) သီဟဿ နာဒေါ သီဟနာဒေါ၊ သီဟနာဒေါ ဝိယာတိ သီဟနာဒေါ။

ဗြဟ္မစရိယံ ပဝတ္တေတိ အရ ဉာဏ် ၂-ပါး

- (၁) ပဋိဝေဓဉာဏ်၊ (အရဟတ္တမဂ်ပညာ)
- (၂) ဒေသနာဉာဏ်၊ (မဟာကြံ့ညာသံရှိ ပညာ)

အဋ္ဌာနံ န ဌာနံ အဋ္ဌာနံ။ (နံ) အဝိဇ္ဇမာနံ ဌာနံ အဋ္ဌာနံ။
 ကမ္မသမာဒါနာနံ သမာဒိယန္တိတိ သမာဒါနာနံ။ (ကမ္မာနိ)(အသပဒဝိဂြိုဟ်)
 (နံ) သမာဒါတဗ္ဗာနိတိ သမာဒါနာနံ။ (သပဒဝိဂြိုဟ်)
 ကမ္မာနိ စ တာနိ သမာဒါနာနိ စာတိ ကမ္မသမာဒါနာနိ။
 (နံ) ကမ္မာနိ ဧဝ ကမ္မသမာဒါနာနိ။ (တဗ္ဗော)
 (နံ) သမာဒါနာနိ ကမ္မာနိ ကမ္မသမာဒါနာနိ။

ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တိနံ-၌ ဈာန အရ ရူပဈာန် ၄-ပါး။
 ဝိမောက္ခ အရ ရူပ, အရူပဈာန်ကိုကောက်။

သမာဓိ အရ သမာဓိ ၃-ပါး

- (၁) သဝိတက္ကသဝိစာရသမာဓိ၊
- (၂) အဝိတက္ကသဝိစာရသမာဓိ၊
- (၃) အဝိတက္ကအဝိစာရသမာဓိ၊

သမာပတ္တိ အရ သမာပတ် ၉-ပါး

- (၁) ရူပဈာန် သမာပတ် ၄-ပါး၊
- (၂) အရူပဈာန် သမာပတ် ၄-ပါး၊
- (၃) နိရောဓသမာပတ်။

ဝေါဒါနံ ဝေါဒါယတိ ဧတေနာတိ ဝေါဒါနံ၊ (ဝိ-အဝ-ဒါ-သောဓနေ+ယု)
 သံကိလေသံ အရ လောဘမူရှိ သညာ, မနသိကာရ။

ဝေါဒါနံ အရ မဟာကုရှိ သညာ, မနသိကာရ။

ဝုဋ္ဌာနံ ပဋ္ဌမဇ္ဈာနာဒိဟိ ဝုဋ္ဌဟတိ ဧတေနာတိ ဝုဋ္ဌာနံ။ (ပဂုဏဈာန်)

စာဝုံတ္ထိရ် သဒ္ဓါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

(နံ) သဗ္ဗဇ္ဈာနေဟိ ဝုဋ္ဌဟတိ ဧတေနာတိ ဝုဋ္ဌာနံ။
(ဈာနဝိထိအားလုံး၌ ဈာန်၏ နောက်အနန္တရဖြစ်သော ဘဝင်များ)
(နံ) နိရောဓသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌဟတိ ဧတာယာတိ ဝုဋ္ဌာနံ။
(အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကောက်)

ကုမ္မဏှေ၊ ကုစ္ဆိတော မံဂ္ဂေ၊ ကုမ္မဏှေ။ (နံ) မိစ္ဆာ မဂ္ဂေ၊ ကုမ္မဏှေ။

အနာဂါမိဖလသုတ် (အံ၊၂။၃၆၈)

အဘဗ္ဗော ဘဝိတဗ္ဗောတိ ဘဗ္ဗော၊ (ဘူ+ဏျ) န ဘဗ္ဗော အဘဗ္ဗော။
အနာဂါမိဖလံ ပဋိသန္ဓိဝသေန အာဂစ္ဆတိတိ အာဂါမိ၊ န အာဂါမိ အနာဂါမိ၊
အနာဂါမိနော ဖလံ အနာဂါမိဖလံ။

အနာဂါမိဖလံ သစ္စိကာတုံ အရ အနာဂါမိမဂ္ဂဝိထိချ။
အဿဒ္ဓိယံ နတ္ထိံ သဒ္ဓါ ဧတဿာတိ အဿဒ္ဓေါ၊ အဿဒ္ဓဿ ဘာဝေါ အဿဒ္ဓိယံ။
(အဿဒ္ဓ-ပုဒ်+ဏျ၊ တောသုဝုဒ္ဓိဖြင့် ရှေ့၌ ဣ-လာ၍ပြီး)
မိစ္ဆာမိမောက္ခုပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်။

အဟိရိကံ န ဟိရိယတိ န လဇ္ဇတိတိ အဟိရိကော။
အဟိရိကဿ ဘာဝေါ အဟိရိက္ကံ၊ (အဟိရိက+ဏျ)
အဟိရိက္ကံယေဝ အဟိရိကံ၊ (က-တစ်လုံးချေ)

ဒုပ္ပညတံ နတ္ထိံ ပညာ ဧတဿာတိ ဒုပ္ပညော၊
ဒုပ္ပညဿ ဘာဝေါ ဒုပ္ပညတာ။ မောဟပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်(မောဟ)။

မိတ္တသုတ် (အံ၊၂။၃၆၈)

ဒိဋ္ဌာနဂတိံ ပဿိယတိတိ ဒိဋ္ဌံ၊ အနဂမနံ အနဂတိံ၊ ဒိဋ္ဌံ အနဂတိံ ဒိဋ္ဌာနဂတိံ။
အဘိသမာစာရိကံ ဥတ္တမော သမာစာရော အဘိသမာစာရော၊
အဘိသမာစာရေ ဘာဝေါ အဘိသမာစာရိကော။ (ဓမ္မော)

(မဟာကုသိုလ်ရှိ ဝိရတိ)
သေခံ သိက္ခိတဗ္ဗောတိ သေခေါ။ (သေက္ခော-ဟုဆိုလိုလျက် က-ကိုချေ)
(မဟာကုသိုလ်ရှိ ဝိရတိ)

သာမဏေကျော်ဒုတိယဆင့်

သီလာနိ အရ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်လေးပါးဟူသော မဟာသီလကိုယူ။
ဂူပရာဂ် ရွှေနံ ရာဂေါ၊ (ရွှေ+က) ရူပေ ရူပဘာဝေ ရာဂေါ ရူပရာဂေါ။

သင်္ဂဏိကာရာမသုတ် (အံ၊၂။၃၆၉)

သင်္ဂဏိကာရာမော သင်္ဂဏနံ သမောဓာနံ သင်္ဂဏိကာ၊ အာရမိတဗ္ဗောတိ အာရာမော၊
သင်္ဂဏိကာ အာရာမော ဧတဿာတိ သင်္ဂဏိကာရာမော။

သင်္ဂဏိကာရတော ရမတိတိ ရတော၊ သင်္ဂဏိကာယ ရတော သင်္ဂဏိကာရတော။

ဂဏာရာမတံ ဂဏော အာရာမော အဿာတိ ဂဏာရာမော၊

ဂဏာရာမဿ ဘာဝေါ ဂဏာရာမတာ။

စိတ္တဿ အရ သမထ ဝိပဿနာစိတ်

သမ္မာဒိဋ္ဌိ အရ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏ်ရှိ ပညာ။

သမာဓိ အရ မဂ်၊ ဖိုလ်ရှိ ဧကဂ္ဂတာ။

ဒေဝတာသုတ် (အံ၊၂။၃၇၀)

သောဝစဿတာ သုခံ ဝစော ဧတသ္မိန္တိ သုဝစော၊ သုဝဿ ကမ္မံ သောဝစဿံ၊ (သုဝစ+ကျ)
သောဝစဿဿ ဘာဝေါ သောဝစဿတာ။

ကလျာဏမိတ္တတာ မိဇ္ဇတိ သိနိယုတိတိ မိတ္တော၊

(နံ) မိနောတိ အန္တော ပက္ခိပတိတိ မိတ္တော၊ (မိ+တ)

(နံ)မေတ္တာ ဧတဿ အတ္ထိတိ မိတ္တော၊

ကလျာဏော မိတ္တော ဧတဿာတိ ကလျာဏမိတ္တော၊

ကလျာဏမိတ္တဿ ဘာဝေါ ကလျာဏမိတ္တတာ။

သမနုညော အနုဇာနနံ အနုညာ၊ (အနု-ဉာ+အ+အာ)

သမ္မာ အနုညာ ယဿာတိ သမနုညော။

သမာဓိသုတ် (အံ၊၂။၃၇၁)

ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိလဒ္ဓေန ပဋိပ္ပဿန္တနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ၊ (ပဉ္စက(၁၈)နှင့်မတူ)

ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ လဒ္ဓေါ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိလဒ္ဓေါ။ (တတိယာတပျရိသံ)

(နံ) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ လဒ္ဓေါ ပတ္တော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိလဒ္ဓေါ။ (ဒ-တပျရိသံ)

ဖေ့တို့ရဲ့ သဒ္ဒါ+သင်္ဂဟအလင်းတန်း

(န) ပဋိပ္ပဿန္တိတိ ပဋိပ္ပဿန္တိ။ (ငြိမ်းပြီးသော ကိလေသာအပူ၊ ထိလိင်)
ပဋိပ္ပဿန္တိ ယဿ အတ္တိတိ ပဋိပ္ပဿန္တိ။ (ရဟန္တာ၊ ပုလ္လိင်)
ပဋိပ္ပဿန္တိနာ လဒ္ဓေါ ပဋိပ္ပဿန္တိလဒ္ဓေါ။ (တ-တပျရိသ်)

ဧကောဒိဘာဝါဓိဂတေန ဧကော ဟုတ္တာ ဥဒိ ဧကောဒိ၊
ဧကောဒိဿ ဘာဝေါ ဧကောဒိဘာဝေါ၊
ဧကောဒိဘာဝေန အဓိဂတော ဧကောဒိဘာဝါဓိဂတော။
(န) ဧကောဒိဘာဝံ အဓိဂတော ဧကောဒိဘာဝါဓိဂတော။

ငြိမ်သက်ခြင်း-သန္တ (၃)မျိုး

- (၁) အင်္ဂါအားဖြင့် ငြိမ်သက်ခြင်း၊
- (၂) အာရုံအားဖြင့် ငြိမ်သက်ခြင်း၊
- (၃) ကိလေသာအပူဝေး၍ ငြိမ်သက်ခြင်း။

သက္ကိဘဗ္ဗသုတ် (အံ၊၂။၃၇၂)

ဟာနဘာဂိယာ ဟာယနံ ဟာနံ၊ (ဟာ+ယ+ဒိဝါဒိဝိုက်း)
ဘဇိတဗ္ဗောတိ ဘာဝေါ၊ (ဘဇ+ဏ)
ဟာနံ စ.တံ ဘာဂေါ ဓာတိ ဟာနဘာဂေါ။
ဟာနဘာဂေါ ယေသံ အတ္တိတိ ဟာနဘာဂိယာ။ (ဟာနဘာဂ+ဣယ)
(န) ဟာနံ ဘဇန္တိတိ ဟာနဘာဂိယာ။ (ဟာန+ဘဇ+ဣ)
အပ္ပဂုဏ်ဖြစ်သော ပဌမဈာန်သမာဓိ-စသောသမာပတ်။

နိဗ္ဗေဘာဂိယာ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိတိ နိဗ္ဗေဓော၊ (နိ+ဝိဓ+ဏ၊မဂ်ဉာဏ်)
နိဗ္ဗေဓော စ သော ဘာဂေါ ဓာတိ နိဗ္ဗေဘာဂေါ၊
နိဗ္ဗေဘာဂေါ ယေသံ အတ္တိတိ နိဗ္ဗေဘာဂိယာ။
(န) နိဗ္ဗေဓံ ဘဇန္တိတိ နိဗ္ဗေဘာဂိယာ။

ဗလသုတ် (အံ၊၂။၃၇၃)

ဗလတံ ဗလံ အဿ အတ္တိတိ ဗလော (ပုဂ္ဂိုလ်)၊ ဗလဿ ဘာဝေါ ဗလတာ။
အသာတစ္စကာရီ သတတမေဝ သာတံစုံ၊ (သတတ+ဣ)

သာတစွံ ကရေဉတိ သီလေနာတိ သာတစွကာရိ။
န သာတစွကာရိ အသာတစွကာရိ။

ကမမစ္ဆန္တံ ပဌမဒုတိယတဇ္ဈာနသုတ် (အံ၊၂။၃၇၃-၃၇၄)
 ကာမိယတေတိ ကာမော၊ (ဝတ္ထုကာမ)
 ကာမေသု ဆန္ဒော ကာမစ္ဆန္ဒော၊ (လောဘ)
 ကာမေသု ကာမိယတိတိ ကာမော၊ (ဝတ္ထုကာမ)
 ကာမေတိတိ ကာမော၊ (ကိလေသကာမ)
 ကာမော စ ကာမော စ ကာမာ။ တေသု ကာမေသု။
 သမ္မာ နာဝိဘတ်သက်၊ သဗ္ဗာသမာဂုသော ဖြင့်ချေ။
 ပညာ အရ ဈာနပညာကိုကောက်။
 ယထာဘူတံ ယော ယော ဘူတော ယထာဘူတံ။ (ဝိစ္ဆတ္ထပဌမာအဗျယိဘော)
 (နံ) ဘူတဿ အနုရူပံ ယထာဘူတံ။ (စတုတ္ထိအဗျယိဘော)
 ကာမသညံ သဗ္ဗာနနံ သညာ၊ ကာမေန သမ္ပယုတ္တာ သညာ ကာမသညာ။
 (နံ) ကာမေသု သညာ ကာမသညာ၊ (လောဘမူရိ သညာ)
 ဝိဟိသာသညံ ဒေါသ-စသော အကုသိုလ်နှင့်ယှဉ်သော သညာ။

အရဟတ္တသုတ် (အံ၊၂။၃၇၅)

မာနံ ဇာတိအာဒိဟိ၊ မညနံ မာနော။
 အဝိမာနံ အဝိဂတောတိ ပဝတ္တော မာနော အဝိမာနော။
 ထမ္မ အရ ဒေါသ၊ မာနကောက်။
 အရဟတ္တံ သစ္စိကာတုံ အရ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိထိချ။
 နေက္ခမ္မသညာယဉ္ဇံ နေက္ခမ္မ အရ အလောဘ၊ ပဌမဈာန်၊ ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ နိဗ္ဗာန်။

ဥတ္တရိမနဿဓမ္မသုတ် (အံ၊၂။၃၇၅)

ဥတ္တရိမနဿဓမ္မာ မနဿာနံ ဓမ္မော မနဿဓမ္မော၊ မနဿဓမ္မတော ဥတ္တရိ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မော။
 မဂ် ၄-ပါး၊ ဖိုလ် ၄-ပါး ကောက်။

ကုဟကဝတ္ထု (၃) မျိုး (၁) သာမန္တဗ္ဗေန (၂) ဣရိယာပထသန္နိသိတ (၃) ပစ္စယပဋိသေဝန။
လောဘပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမုစိတ္တုပ္ပါဒ်ကောက်။

သုခသောမနဿသုတ် (အံ၊၂။၃၇၅)

သုခသောမနဿဗဟုလော သုခဉ္စ သောမနဿဉ္စ သုခသောမနဿ။
သုခသောမနဿ ဗဟုလံ ယဿာတိ သုခသောမနဿဗဟုလော။
သုခ အရ ကာယိကသုခ၊ သောမနဿ အရ မဟာကုရိ သောမနဿဝေဒနာ။

ယောနိ ယဝတိ တေန ဖလံ မိသိတံ ဝိယ ဟောတိတိ ယောနိ။

ဓမ္မာရာမော အာရမဏံ အာရာမော၊
ဓမ္မေ အာရာမော ယဿာတိ ဓမ္မာရာမော။
(နံ) အာရမိတဗ္ဗောတိ အာရာမော၊
ဓမ္မော အာရာမော ယဿာတိ ဓမ္မာရာမော။

ဘာဝနာရာမော အာရမတိတိ အာရာမော၊
ဘာဝနာယ အာရာမော ဘာဝနာရာမော။

နိပ္ပပဉ္စာရာမော ပပဉ္စေတိ ဝိတ္တာရေတိတိ ပပဉ္စော၊
(ကိလေသာ ၁၀-ပါး၊ (နံ) တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ)
နတ္ထိ ပပဉ္စော ဧတ္ထာတိ နိပ္ပပဉ္စံ၊ (နိဗ္ဗာနံ)
နိပ္ပပဉ္စေ အာရာမော ယဿာတိ နိပ္ပပဉ္စာရာမော။
(နံ) နိပ္ပပဉ္စံ အာရာမော ယဿာတိ နိပ္ပပဉ္စာရာမော။
(ကျန်ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကို စံတုတ္ထကြည့်)

အဝိဂမသုတ် (အံ၊၂။၃၇၆)

အာယကုသလော အာယန္တိ အာဂစ္ဆန္တိ ဧတေနာတိ အာယော၊
အာယေ ကုသလော အာယကုသလော။ [မဟာကုဉာသံရိ ပညာ]

အပါယကုသလော အပါယန္တိ အပဂစ္ဆန္တိ ဧတေနာတိ အပါယော၊
အပါယေ ကုသလော အပါယကုသလော။

ဆန္ဒံ အရ မဟာကုဉာသံရိ ဆနံ။

အနာဂမနိယံ ဝတ္ထု အရ ပါဏာတိပါတ-စသော ဘေးရန် ၅-ပါးနှင့် ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။
သင်္ခါရံ အရ စတုဘူမကသင်္ခါရ၊ (န) တော်ဘူမကသင်္ခါရ။

ဒုတိယအဘဗ္ဗဋ္ဌာနသုတ် (အံ၊၂၊၂၃၅)

အာနန္တရိယံ

နတ္ထိ အန္တရံ ယံသာတိ အနန္တရံ၊
(အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌောရုပ်)
အနန္တရေ နိယုတ္တံ အာနန္တရိယံ။ (အနန္တရ+ဏျ)
(ဒေါသမူ သတ္တမဇောစေတနာ)
(န)အနန္တရဿ ကရဏံ အနန္တရံ၊ (ဥတ္တရပဒလောပကမ္မတ္တဆဋ္ဌိတပ္ပုရိသံ)
အနန္တရံ သီလံ ယသာတိ အာနန္တရိယံ။ (တသီလတဒ္ဓိတ်)
(ဒေါသမူသတ္တမဇောစေတနာ)
(န) အနန္တရံ ယဿ အတ္ထိတိ အာနန္တရိယံ။ (အဿတ္ထိ)
(ဒေါသမူသတ္တမဇောစေတနာ)

အာနိသံသသုတ် (အံ၊၂၊၂၃၆)

အသာဓာရဏေန ဉာဏေန အရ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကို
ကောက်။ (အကြောင်းဖြစ်သော ဟေတု-အရ လောကီစိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်-
ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ကောက်)

ပရိယန္တကတဿ-၌ ကရဇာတ် အရ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ကောက်။

သမ္ပတ္တနိယာမံ သမ္မာ အတ္တာ သဘာဝေါ ယသာတိ သမ္ပတ္တော၊
သမ္ပတ္တော နိယာမော သမ္ပတ္တနိယာမော။ (အရိယာမဂ်)

အနောဓိကရိတွာ ဩဓိ ကရိတွာ ဩဓိကရိတွာ၊
န ဩဓိကရိတွာ အနောဓိကရိတွာ။ (ယုတ္တသမာသံ)
(န) န ဩဓိ အနောဓိ။

အနောဓိ ကရိတွာ အနောဓိကရိတွာ။ (အယုတ္တသမာသံ)

အနဝတ္ထိတာ အဝထန္တိ အဝတိန္တိတိ အဝတ္ထိတာ၊ (အဝ+ထာ+တ)
န အဝတ္ထိတာ အနဝတ္ထိတာ။ (သင်္ခါရတရားကောက်)

- မေတ္တာဝတာ မေတ္တာ ဧတဿ အတ္ထိတိ မေတ္တာဝါ၊ (မေတ္တာ+ဝန္တ) မေတ္တာဝန္တဿ ဘာဝေါ မေတ္တာဝတာ။ (န္တုချေ)
- သာမညေန သမဏဿ ဘာဝေါ သာမညံ။ (အရိယာမဂ်ကောက်)
- အတမ္ဗယော တာဟိ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ နိဗ္ဗတ္တော တမ္ဗယော၊ (နိဗ္ဗတ္တတဒ္ဓိတ်) န တမ္ဗယော အတမ္ဗယော၊ (န) တေသု လောကံယဓေမ္မေသု နိဿိတာ တမ္ဗယာ၊ နတ္ထိ တမ္ဗယာ ယဿ မေတိ အတမ္ဗယော။ ဒုတိယနည်းအလို တမ္ဗယာ-၌ တ-အရ လောကီစိတ်, စေတသိက်, ရုပ်။
- ကာမဓာတု ကာမေန ပဋိသံယုတ္တာ ဓာတု ကာမဓာတု။ (ကာမဝိတက်) (န) ကာမော ဧဝ ဓာတု ကာမဓာတု။ (ကာမစိတ်, စေတသိက်, ရုပ်)
- ဗျာပါဒဓာတု ဗျာပါဒေန ပဋိသံယုတ္တာ ဓာတု ဗျာပါဒဓာတု။ (ဗျာပါဒဝိတက်) (န) ဗျာပါဒေါ ဧဝ ဓာတု ဗျာပါဒဓာတု။ (ဒေါသ)
- ဝိဟိသာဓာတု ဝိဟိသာယ ပဋိသံယုတ္တာ ဓာတု ဝိဟိသာဓာတု။ (အကုသိုလ်ဝိတက်) (န) ဝိဟိသာ ဧဝ ဓာတု ဝိဟိသာဓာတု။ (ဒေါသစသော အကုသိုလ်)
- ကာမဘဝေါ အရ ကာမကု,အကုစေတနာနှင့် ကာမဝိပါက် ၃၂၊စေ ၃၅၊ ကမ္မရုပ်၂၀။(မုချတ္ထ)။ ကာမဘဝ၌ တပ်မက်သော ဆန္ဒရာဂ။ (ဥပစာရတ္ထ)
- အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အတ္တာနံ အနဂတာ ဒိဋ္ဌိ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ။
- ကာမတဏှာ ကာမေ တဏှာ ကာမတဏှာ။
- ဘဝတဏှာ ဘဝတိ အတ္ထိ သဗ္ဗကာလံ တိဋ္ဌတိတိ ဘဝေါ၊ ဘဝေါ ဣတိ ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ ဘဝေါ၊ (ဒိဋ္ဌိ ပုဒ်ကျေ) ဘဝေန သဟဂတာ တဏှာ ဘဝတဏှာ။ (န) ဘဝေ တဏှာ ဘဝတဏှာ။ (ဘဝ-အရ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ တဏှာ- အရ ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော ဒိဋ္ဌိသံရို တဏှာ)
- ဝိဘဝတဏှာ ဝိဘဝတိ ဝိနဿတိ ဥစ္စန္ဓတိတိ ဝိဘဝေါ၊ ဝိဘဝေါ ဣတိ ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ ဝိဘဝေါ၊ (ဒိဋ္ဌိ ပုဒ်ကျေ) ဝိဘဝေန သဟဂတာ တဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။ (န) ဝိဘဝေ တဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။ (ဝိဘဝ-အရ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ)

နိဋ္ဌင်္ဂတော နိဋ္ဌာယနံ နိဋ္ဌာ၊ (ဣတ္ထိလိင်)
 နိဋ္ဌံ ဂတော နိဋ္ဌင်္ဂတော။ (သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ကောက်)
 အမတဒ္ဓသော အမတံ အဒ္ဓသာတိ အမတဒ္ဓသော။ (သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ကောက်)
 အရိယေန သီလေန အရ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရှိ ပီရတိ။
 ဉာဏေန အရ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်။
 ဝိမုတ္တိ အရ သောတာပတ္တိဖိုလ်။

ဆက္ကနိပါတ် ပြီး၏

နောက်ဆက်တွဲ ကြည့်ရှုရန်
ဒေဝဒတ္တသုတ် (အံ၊၁။၃၈၅)

ကဒလီ ကေန (ဝါတေန) ဒလီယတေ ဝိဒါရိယတေတိ ကဒလီ။ (နဒါဒိ)
 (နံ) ကုစ္ဆိတံ ဒံလံ ကဒလံ၊ ကဒလံ ဧတိဿာ အတ္ထိတိ ကဒလီ။
 ဟန္တိ ဟန+အ+တိ။ န၏ အ-ကိုချေ၊ နကို တသို့ကပ်။
 အဿတရီ အဿာနံ ဝိသေသာ အဿတရီ၊ (ဝိသေသတဒ္ဓိတံ၊ အဿ+တရ+ဤ)
 (နံ) အဿေ (ပကတိအဿေ) တရတိ အတိက္ကမတိတိ အဿတရီ။
 (အဿ-တရ+အ+ဤ)

ဒေါဏဗြာဟ္မဏသုတ်(အံ၊၂။၁၉၆)

သမ္မောဒိ သံ-မုဒ+ဤ။ သံ-သည် သမအနက်၊ မုဒဓာတ်သည် သံသန္တနအနက်ဟော။
 သမ္မောဒနိယံ သမ္မောဒိယတေ သမ္မောဒနံ၊ (သံ-မုဒ+ယု)
 သံ-သည် ဓာတွတ္တာနဝတ္တက၊ မုဒ-သည် ပါမောဇ္ဇအနက်ဟော။
 သမ္မောဒနံ ဧနေတိတိ သမ္မောဒနိယာ။ (သမ္မောဒန+ဏိက+အာ၊ ကကို ယပြု)
 ဤနည်းအလို ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော-ဟုပေး။
 (သမ္မောဒနိယာ-ဟု ဣရဿဖြင့် ရှိစေ)
 သမ္မောဒန-အရ ပီတီပါမောဇ္ဇပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကု(ကြံ)စိတ္တုပ္ပါဒ်။
 ဏိက-ပစ္စည်းအရ သဝိညတ္တိကဝစီဘောဒသဒ္ဓရုပ်။

(န) သမ္မောဒိတဗ္ဗာတိ သမ္မောဒနိယာ။ (သံ-မှဒ+အနိယ+အာ)
ဤနည်းအလို ဝမ်းမြောက်သင့်ဝမ်းမြောက်ထိုက်သော-ဟု ပေး။
(သမ္မောဒနိယာ-ဟု ဤဒီယဖြင့် ရှိစေ)

သာရဏီယံ

သာရဏံ အရဟတိတိ သာရဏီယာ။
(သရဏ+ဏိက+အာ၊ သံ-၌ ဝုဒ္ဓိ၊ ကကို ယပြု)
ဤနည်းအလို အောက်မေ့ခြင်းအမှတ်ရခြင်းကိုထိုက်သော-ဟုပေး။
(သာရဏီယာ-ဟု ဣရသဖြင့် ရှိစေ)

သာရဏ-အရမဟာကု(ကြိ)ဉာသံရှိသတိ။
ဏိက-အရ သဝိညတ္တိကဝစီဘောဒသဒ္ဓရုပ်။

(န) သရိတဗ္ဗာ အနုဿရိတဗ္ဗာတိ သာရဏီယာ။ (သရ+အနိယ+အာ၊
သာရဓာတ် စိန္တာအနက်၊ ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ သ၌ ဒီယပြု၊ န-ကို ဇာ-ပြု)
ဤနည်းအလို အောက်မေ့အမှတ်ရထိုက်သော-ဟု ပေး။

သာရ-ဓာတ်အရ မဟာကု(ကြိ)ဉာသံရှိ သတိ။
အနိယ-အရ သဝိညတ္တိကဝစီဘောဒသဒ္ဓရုပ်။

(န) သုစိမ္ပိ ကာလံ သာရေတဗ္ဗာ နိရန္တရံ ပဝတ္တေတဗ္ဗာတိ သာရဏီယာ။
(သရ+ကာရိတ်ဏေ+အနိယ+အာ၊ သရဓာတ် ပဝတ္တနအနက်၊
သ၌ ဝုဒ္ဓိ၊ န-ကို ဇာ-ပြု)

ဤနည်းအလို အမြဲမသွေ ကြာမြင့်စွာ ဖြစ်တည်နေစေသင့်သော-ဟု ပေး။
(သာရဏီယာ-ဟု ဤဒီယဖြင့် ရှိစေ)

သာရ-ဓာတ်နှင့် အနိယ-အရ သဝိညတ္တိကဝစီဘောဒသဒ္ဓရုပ်။
ဇာ-အရ မဟာကု(ကြိ) ဉာသံရှိ သတိ။(ပညာ)

ဝိတိသာရေတွာ

ဝိ-အတိ-သာရ+ဇာ+တွာ။

ကေမန္တံ

အံ-ဝိဘတ်၊ ကြိယာဝိသေသနအနက်၊ ကမ္မတ္တေ ဒုတိယာ၊ နိသိဒိ-၌
ကြိယာဝိသေသန၊ ကြိယာဝိသေသျှ စပ်။(န) အံ-ဝိဘတ်၊ သတ္တမိအနက်၊
တတိယာသတ္တမိနဉ္စ၊ နိသိဒိ-၌ အာဓာရအာဓာရိစပ်။

နိသိန္နော

နိသိဒိတိ နိသိန္နော။(နိ-သဒ+တ)

အာယံ ဝဏ္ဏံ ယသံ ကိတ္တိံ၊ သဂ္ဂံ ဥစ္စာကုလိနတံ။
ရတိယော ပတ္တယာနေန၊ ဥဠာရာ အပရာပရာ။
အပ္ပမာဒံ ပသံသန္တိ၊ ပုညကိရိယာသု ပဏ္ဍိတာ။
အပ္ပမတ္တော ဥဘော အတ္ထော၊ အဓိဂဏှာတိ ပဏ္ဍိတော။

ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စံ ယော အတ္ထော၊ ယော စတ္ထော သမ္မရာယိကော။
အတ္တာဘိသမယော ဓိရော၊ "ပဏ္ဍိတော" တိ ပဝုစ္စတိ။

(အံ၊၂။၄၂) (အံ၊၄။၂။၁၉-၂၀)

အနက်ပေး

(ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်) ပဏ္ဍိတာ-(ဘုရားအစရှိသော) ပညာရှိတို့သည်၊
အပ္ပမာဒံ-မမေ့မလျော့ခြင်းကို၊ ပသံသန္တိ-ချီးမွမ်းတော်မူကြကုန်၏၊ (တသ္မာ
စ-ထိုသို့ ချီးမွမ်းတော်မူကြကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယသ္မာ-
အကြင်ကြောင့်) ပုညကိရိယာသု-ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌၊ အပ္ပမတ္တော-မမေ့
လျော့သော၊ ပဏ္ဍိတော-ပညာရှိသည်၊ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ-ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌၊
ယော အတ္ထော စ-အကြင်အကျိုးစီးပွားသည်လည်းကောင်း၊ သမ္မရာယိကော-
တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော၊ ယော အတ္ထော စ- သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ-
ရှိ၏) ဥဘော-နှစ်မျိုးကုန်သော၊ တေ အတ္ထေ-ထိုအကျိုးစီးပွားတို့ကို၊
အဓိဂဏှာတိ-ရယူ၏။ (တသ္မာ စ-ထိုသို့ မျက်မှောက် တမလွန်နှစ်တန်သော
အကျိုးစီးပွားတို့ကို ရယူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း) အာယံ-
အသက်ရှည်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏံ-အဆင်းလှခြင်းကိုလည်းကောင်း၊
ယသံ-ကိုလည်းကောင်း။ပ။ အပရာပရာ-ကုန်သော၊ ရတိယော-တို့ကို
လည်းကောင်း၊ ပတ္တယာနေန-တောင့်တသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (အပ္ပမာဒေါ-
ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ မမေ့လျော့မှု သတိတရားကိုသာလျှင်၊ ကာတဗ္ဗော-
ပြုသင့်ဖြစ်စေသင့်၏၊ ဝါ-ပြုရဖြစ်စေရမည်)၊ အတ္တာဘိသမယော-စသည်ကို
ဆက်ပေး။

ဤပဌမနည်း၌ ပဌမဂါထာကို အကျိုးဝါကျ၊ ဒုတိယဂါထာနှင့် တတိယဂါထာ
ပုဗ္ဗဒ္ဒကို အကြောင်းဝါကျပြုလုပ်၍ အကျိုးဝါကျကို နောက်ဆုံး၌ထားကာ
အနက်ပေးထားသည်။ပုညကိရိယာသု-ကို အပ္ပမတ္တော၌ အာဇာရ၊အာဇာရိစပ်။

အနှစ်ချုပ် (၁) ပညာရှိတို့က အပ္ပမာဒကို ချီးမွမ်းတော်မူကြကုန်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ (၂) ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ မမေ့လျော့သော ပညာရှိသည် မျက်မှောက်တမလွန်နှစ်တန်သောအကျိုးစီးပွားတို့ကို ရယူနိုင်ကုန်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အာယုဝဏ္ဏစသည်တို့ကို လိုလားတောင့်တသောသူသည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ မမေ့လျော့သင့်ပုံကို ပြဆိုထားသည်။

တနည်းအနက်ပေး ပဏ္ဍိတော-(ဘုရားအစရှိသော) ပညာရှိတို့သည်၊ ပုညကိရိယာသု-တို့၌၊ အပ္ပမာဒ-ကို၊ ပသံသန္တိ-၏၊ (ကသွာ-အဘယ်ကြောင့်၊ ပသံသန္တိ-နည်းဟူမှု၊ ယသွာ-ကြောင့်) အပ္ပမတ္တော-ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ မမေ့လျော့သော၊ ပဏ္ဍိတော-ပညာရှိသည်၊ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ-၌၊ ယော အတ္တော စ-လည်းကောင်း၊ သမ္မုရာယိကော-သော၊ ယော အတ္တော စ-လည်းကောင်း၊ (အတ္တိ) ဥဘော-ကုန်သော၊ တေအတ္တေ-တို့ကို၊ အဓိဂဏှာတိ-၏၊ (တသ္မာ-ထိုသို့ မျက်မှောက်တမလွန် နှစ်တန်သောအကျိုးစီးပွားကို ရယူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပ္ပမာဒ-ကို၊ ပသံသန္တိ-ကုန်၏၊ တသ္မာ-ထိုသို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ မမေ့လျော့ခြင်းကို ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းတော်မူကြကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အာယု-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏံ-ကို လည်းကောင်း။ ပ။ ပတ္တယာနေန-သည်၊ (အပ္ပမာဒေါ-လျှင်၊ ကာတဗ္ဗော-၏)၊ အတ္တာဘိသမယော-စသည်ကို ဆက်ပေး။

ဤဒုတိယနည်း၌ ပဌမဂါထာကို အကျိုးဝါကျ၊ ဒုတိယဂါထာနှင့် ဗာတိယဂါထာပုဗ္ဗဒွတို့ကို အာသနအကြောင်း၊ ဒုရအကြောင်းဝါကျပြုလုပ်၍ အကျိုးဝါကျကို နောက်ဆုံး၌ထားကာ အနက်ပေးထားသည်။

ပုညကိရိယာသု-ကို အပ္ပမာဒ(ပသံသန္တိ)တို့၌ အာဓာရ၊အာဓာရိစပ်။

အဓိပ္ပါယ်အနှစ်ချုပ် (၁) ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ မမေ့လျော့ခြင်းကို ပညာရှိတို့က ချီးမွမ်းတော်မူကြကုန်သောကြောင့် အာယုဝဏ္ဏစသည်ကို လိုလားတောင့်တသောသူသည် ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ မမေ့လျော့သင့်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ (၂) ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ မမေ့လျော့သောပညာရှိသည် မျက်မှောက်တမလွန် နှစ်တန်သော အကျိုးစီးပွားတို့ကို ရယူနိုင်သောကြောင့် အပ္ပမာဒကို ပညာရှိတို့က ချီးမွမ်းကြပုံကိုလည်းကောင်း ပြဆိုထားသည်။

(၁-သည် အာသနအကြောင်း၊ ၂-သည် ဒုရအကြောင်း)

ဝိဝါဒမူလသုတ် (အံ၊ ၂။ ၂၉၄)

ဝိဝါဒမူလနိ ဝိဝဒနံ၊ ဝိဝါဒေါ၊ ဝိဝါဒဿ မူလနိ ဝိဝါဒမူလနိ။ (သကျ၊ ၄၅)

(၁) ကောဓော၊ ဥပနာဟိ၊ (ဒေါသ)

(၂) မက္ခိ၊ ပဠာသိ၊ (ဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်)

(၃) ဣဿုကိ၊ မစ္ဆရိ၊ (ဣဿာနှင့် မစ္ဆရိယ)

(၄) သဋ္ဌော၊ မာယာဝိ၊ (မာယာသာဋ္ဌေယျပြဋ္ဌာန်းသော လောဘာမူစိတ္တုပ္ပါဒ်)

(၅) ပါပိစ္ဆော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ (လောဘာမူစိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ)

(၆) သန္တိဋ္ဌိပရာမာသိ၊ အာဓာနဂ္ဂါဟိ၊ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ၊
(ဒိဋ္ဌိပြဋ္ဌာန်းသော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်)

ကောဓနော ကုဗျတိ သီလေနာတိ ကောဓနော။ (ကုဓ+ယု)

ဥပနာဟိ ပုဗ္ဗကာလိကံ ကောဓံ ဥပနယုတိ ဗန္ဓတိတိ ဥပနာဟော၊
(အပရကာလိကော ကောဓော)

ဥပနာဟော အဿ အတ္ထိတိ ဥပနာဟိ။

(ဝိဝါဒမူလဿ) ပဟာနံ ပဟိယတေ ပဟာနံ။ (ပ-ဟာ+ယု) ရတနာသုံးပါးနှင့် အကျင့်သိက္ခာ
တို့၌ ရိုသေလေးစားသူ၏ စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုစိတ္တုပ္ပါဒ်။

မက္ခိ (နံ) သဒ္ဓါမေတ္တာ-စသည် ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုဉာသံစိတ္တုပ္ပါဒ်။ (သကျ၊ ၄၅)

မက္ခိ အတ္တနော ကာရကံ ပဌမတရံ မက္ခေတိတိ မက္ခော၊ မက္ခော အဿ အတ္ထိတိ
မက္ခိ။ မက္ခ-အရ ဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။

ပဠာသိ ပဠာသတိတိ ပဠာသော၊ ပဠာသော အဿ အတ္ထိတိ ပဠာသိ။
ပဠာသ-အရ ဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။

ဣဿုကိ ဣဿတိ ဥဿယတိတိ ဣဿုကိ။ (ဣဿာဓာတ်+ဥကိ၊ ကတ္ထုသာဓနံ)

(နံ) ဣဿာ အဿ အတ္ထိတိ ဣဿုကိ။ (ဣဿာပုဒ်+ဥကိပစ္စည်း၊
ဒိဿန္တဗြဟ္မိ ပစ္စယာ-မောဂ်သုတ်ဖြင့် သက်၊ အဿတ္ထိတဒ္ဓိတံ)

မစ္ဆရိ မစ္ဆရာယတိတိ မစ္ဆရံ၊ မစ္ဆရံ အဿ အတ္ထိတိ မစ္ဆရိ။

သဋ္ဌော သဋ္ဌယတိ န သမ္မာ ဘာသတိတိ သဋ္ဌော။ (သဋ္ဌ+အ၊ စုရာဒိ)

မာယာဝိ မာယာ တေဿ အတ္ထိတိ မာယာဝိ။

- ပါပိစ္ဆော သဋ္ဌော၊မာယာဝိနစ်ပုဒ်လုံးအရ လောဘာမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။
ပါပါ ဣစ္ဆာ ယဿာတိ ပါပိစ္ဆော။ (ဒုဿိလပုဂ္ဂိုလ်)
လောဘာပြဋ္ဌာန်းသော လောဘာမူစိတ္တုပ္ပါဒ်။
- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာ ပါပိကာ ဒိဋ္ဌိ ယဿာတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၃-ပါးကောက်။
သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ သံ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌိ။ (ဆဋ္ဌိတပျုရိသ်)
(န) သယံ အတ္တနာ ယထာဂဟိတာ ဒိဋ္ဌိ သန္နိဋ္ဌိ။
(မဇ္ဈေလောပိတတိယာတပျုရိသ်)
ပရတော အာမသတိတိ ပရာမာသီ၊ သန္နိဋ္ဌိ ပရာမာသီ သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ။
- အာဓာနဂ္ဂါဟိ အာ ဗာဠံ ဝိယ မိယတိတိ အာဓာနံ။ (အာ-ဓာ+ယု)
ဂဏှာတိတိ ဂါဟိ၊ အာဓာနံ ဂါဟိ အာဓာနဂ္ဂါဟိ။
(အာဓာနံ-၌ အံဝိဘတ် ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်)
- ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ လဒ္ဓိံ ပဋိနိဿဇ္ဇတိတိ ပဋိနိဿဂ္ဂိ။
န ပဋိနိဿဂ္ဂိ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ။ (ဒု-သဒ္ဓါ ပဋိသေခအနက်ဟော)
- အနဿဝေါ အဿဝနံ အဿဝေါ။ (အာ-သု+အ) န အဿဝေါ အနဿဝေါ။

ကာရိတ်ကံ၌ သက်နိုင်သောဝိဘတ်နှင့် သက်သုတ်
၁။ ဒုတိယာဝိဘတ်၊ ဂတိဗုဒ္ဓိဘုဇပဋ္ဌဟရကရသယာဒိနံ ကာရိတော ဝါ။
၂။ တတိယာဝိဘတ်၊ ကတ္တရိ စ-သုတ်၌ စသဒ္ဓါ။
၃။ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်၊ ဒုတိယာပဉ္စမိနဉ္စ။
ဆောင် ကာရိတ်ကံမှာ၊ ဒုတိယာနှင့်၊ တတိယာ ဆဋ္ဌိ၊ သုံးလိဝိဘတ်၊ သက်တုံလတ်ဟု၊
ကျမ်းမြတ်ဤသို့ မိန့်သတည်း။
ထိုသုံးပါးမှာ၊ တတိယာ၊ ကျမ်းလာအရိုများသတည်း။

နောက်ဆက်တွဲ ပြီး၏
=====

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

(အ)

အကဏှအသုက္ကံ	၁၀၁
အကတကလျာဏော်	၈၃
အကတဘိရုတ္တာဏော	၈၃
အကမ္မာသာနိ	၂၃၃
အကာပုရိသသေဝိတော	၁၂၆
အကာလဝါဒိ	၁၈
အကာလိကော	၂၃၀
အကိစ္ဆံ	၄၃
အကုတောဘယံ	၂၁
အကုတောဘယာ	၁၅၆
အကုပ္ပပဋိဝိဇ္ဈတိ	၁၇၆
အကုပ္ပဓမ္မော	၁၇၈
အကုသလူပသံဟိတံ	၂၀၃
အကုသလဓမ္မေဟိ	၆၃
အက္ခဏဝေဓိ	၈၁
အက္ခိယာ	၂၂၂
အက္ခမောဟောတိရူပါနံ	၁၇၄
အဇဏ္ဍာနိ	၂၃၃
အခိလော	၁၉
အဇေတ္တညူ	၂၇၄
အဂဒ-အရ	၂၁
အဂဓိတော	၂၄
အဂါရဝေါ	၁၇
အဂါရိယဘူတော	၂၇၁
အဂေါစရေ	၂၇၉

အဂ္ဂညာ	၂၄
အဂ္ဂတော	၂၉
အဂ္ဂဓမ္မံ	၂၉၄
အဂ္ဂဓမ္မသမာဟိတော	၂၉
အဂ္ဂဓမ္မေ	၂၉
အဂ္ဂပ္ပတ္တော	၂၉/၁၃၆
အဂ္ဂပ္ပသာဒါ	၂၈
အဂ္ဂမက္ခာယတိ	၂၈
အဂ္ဂရသပရိတိတ္တော	၂၁၃
အဂ္ဂဿ ဒါတာ	၂၉
အဂ္ဂါဘာ	၇၁
အဂ္ဂိ	၂၂၂
အဂ္ဂိဘယံ	၆၁
အဂ္ဂိသာဓာရဏာ	၂၂၄
အဂ္ဂေါဘာသော	၇၁
အယာ	၆၉
အင်္ဂါရကာသုပမာ	၁၇၄
အင်္ဂိရသံ	၂၁၄
အင်္ဂေဟိ	၂၁၅
အစက္ခုသံ	၂၂၀
အစက္ခုသော	၂၂၂
အစိန္တေယျာနိ	၅၀
အစိရုဗ္ဗိတော	၂၃၈
အစိရပဗ္ဗဇိတာ	၁၈၁
အစွင်္ဂါ	၂၈၂
အစ္ဆန္ဒနိဿရဏံ	၂၁၇

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

အစွယ်တာ	၂၇၁	အညဿ	၂၅၈
အစွယ်န	၁၉၄	အညာ	၁၆၂
အစွယ်ော	၇၃	အညာတမာနိ	၁၉၃
အစွရစိ	၂၅၅	အညာဗျာကရဏာနိ	၁၇၆
အစ္ဆန္ဒိကော	၂၉၄	အညေယျာ	၂၅၆
အစ္ဆေ	၁၂	အညေဟိ	၁၀၂
အစ္ဆေစိ	၇၉	အဇဝိသင်္ကောပေါ	၁၅၄
အစ္ဆေန	၁၇၁	အဋ္ဌ ဝိမောက္ခ	၅၃
အစ္ဆောဒကာ	၁၉၇	အဋ္ဌိ (ကတွာ)	၅၉
အဇပါလနိဂြောဓေ	၁၆	အဋ္ဌိ	၂၄၅
အဇတဂ္ဂေ	၂၀၇	အဋ္ဌိကင်္ဂလုပမာ	၁၇၀
အဇဝေန	၅၈	အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ	၂၄၇
အဇ္ဈတ္တံ	၁၆၃	အဋ္ဌိကသညံ	၁၄
အဇ္ဈတ္တ	၇၆	အဗျော	၁၇၉
အဇ္ဈတ္တိကဿ	၉၉	အတက္ကာဝစရံ	၉၁
အဇာတသတ္တု	၈၅	အတမ္ပယော	၂၉၆
အဇ္ဈာယကော	၂၀၉	အတာရိ	၃၆
အဇ္ဈာရဟာ	၁၅၁	အတိက္ကန္တမာနသကာယ	၁၁၈
အဇ္ဈပေက္ခိဿထ	၁၉၉	အတိစရိတာ	၄၁
အဇ္ဈောမုစ္ဆိတော	၁၅၀	အတိထိ	၂၂၄
အဗ္ဗလိကရဏိယော	၂၂၇	အတိထိဗလီ	၄၄
အညံဗျာကရောနိ အရ	၂၆၃	အတိမိဋ္ဌဇော	၂၁၁
အညတရော	၁၂၄ / ၂၈၃	အတိယာစနကော	၁၈၁
အညဒတ္တု	၂၀၁	အတိဝေလံ	၂၂၄
အညမညံ	၄၁	အတ္တန္တပေါ	၉၆
အညမညဿ	၁၅၄	အတ္တကာရော	၂၅၁

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

အတ္တဂုဏ္ဏော	၁၁၂	အတ္တာသံ	၄၁
အတ္တစတုတ္ထော	၁၃၆	အတ္ထိသုခံ	၄၅
အတ္တတ္ထော	၂၁၂	အတ္တုပပရိက္ခာ	၂၇၃
အတ္တဒန္တံ	၂၅၃	အထေနေန သုစိဘူတေန	၉၈
အတ္တနာ	၉၈ / ၂၀၅	အထေနိံ	၁၃၇
အတ္တနိယံ	၇၉	အဒိဋ္ဌေ	၁၀၅
အတ္တဘာဝိနံ	၁၅	အဒကမသုခံ	၆၇
အတ္တမနာ	၁၀၇	အဒုက္ခံ	၃၉
အတ္တမနော	၂၅၂	အဒုသံ	၈၅
အတ္တရူပေန	၆၀	အဒုသာအရ	၂၃၈
အတ္တသုဗ္ဗေတနံ	၇၇	အဒုမာသုပသမ္ပန္နေန	၇၈
အတ္တသမ္မာပဏိဓိ	၂၆	အဒ္ဓါနက္ခမော	၁၃၀
အတ္တာနံ	၁၉၉	အဓမ္မိကာ	၄၈
အတ္တာနဒ္ဒိဋ္ဌိ	၂၉၆	အဓိစိတ္တံ	၂၄၄
အတ္တာနုဝါဒဘယံ	၆၁	အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ	၁၉၆
အတ္တာနုပေက္ခိ	၁၈၀	အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာယ	၅၄
အတ္တဂံမာ	၆၇	အဓိမတ္တော	၅၅
အတ္တစရိယာ	၂၆	အဓိမာနံ	၂၉၂
အတ္တဒံ	၁၄၁	အဓိမာနော	၁၇၆
အတ္တဒ္ဓါ	၂၃	အဓိမုတ္တော ဟောတိံ	၂၇၁
အတ္တပဋိသံဝေဒိ	၁၂၄	အဓိဝစနံ	၁၇၇
အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ	၇၈	အဓိဝါသကဇာတိကော	၁၈၃
အတ္တပဒံ	၉၁	အဓိဝါသနာ	၂၇၆
အတ္တဝသော	၂၁၃	အဓိဝါသေတိံ	၁၀
အတ္တဝိနိစ္ဆယညူ	၁၄၉	အဓိသီလေ	၁၇၂ / ၁၈၀
အတ္တာဘိသမယာ	၃၆ / ၁၄၅	အဓိသီလံ အရ	၂၄၈

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

အခုတ္တိ	၁၃၇	အနဝတ္တိတာ	၂၉၅
အခုနာဂတဝေဒနာသမေဓ	၄၉	အနဝယော	၁၈၈ / ၂၁၀
အနဂါရိယံ	၂၀၇	အနာဂတဘယာနိ	၁၇၀
အနဂံဏံ	၁၆၈	အနာဂါမိတာ	၁၆၂
အနတ္တရိယံ	၁၉၉	အနာတာပီ	၁၁
အနတ္တတော	၆၈	အနာဒါနော	၈
အနတ္တသညာ	၁၆၁	အနာယုဿာ	၁၈၃
အနတ္တသံဟိတံ	၂၄၈	အနာလယော	၆၉
အနန္တံ	၈၈	အနာဠိကော	၂၅၈
အနန္တော	၈၈	အနာသနေ	၂၇၉
အနနုတာပိယံ	၄၅	အနိကဋ္ဌစိတ္တော	၇၁
အနနုဗောဓာ	၁	အနိစ္စသညာ	၁၆၁
အနုဗေက္ခာ	၁၁၂	အနိဋ္ဌင်္ဂတော	၈၃
အနုပဒေသံ	၁၉	အနိဓာနဝတီ	၁၈
အနဘာဝံ	၁၁ / ၁၆၅	အနိမိတ္တာ	၂၈၁ / ၂၃၅
အနဘိဇ္ဈာ ဘိက္ခဝေ	၂၅	အနိဝတ္တိဘဝိဿာမိ	၁၅၉
အနဘိဘူတော	၂၀၁	အနိဿရဝိကပ္ပိ	၁၈၀
အနဘိရတိသညံ	၁၆၃	အနိယော	၃၆
အနဘိသိတ္တော	၅၃	အနိတိဟံ	၂၃
အနယဗျသနံ	၁၉၇	အနကမ္မကောန	၁၆၆
အနရိယံ	၂၄၈	အနကမ္မကာ	၁၃၇
အနရိယဝေါဟာရာ	၁၀၅	အနကမ္မန္တိ	၁၄၁
အနရိယပရိယောသနာ	၁၀၆	အနဂ္ဂဟိတံ	၁၄၇
အနဝဇ္ဇသုခံ	၄၅	အနဂ္ဂဟိတစိတ္တော	၁၉၂
အနဝညပဋိလာဘာယ	၇၂	အနစရိယာ	၂၅၈
အနဝတ္ထစာရိကံ	၂၂၃	အနစရိယာယ	၂၅၉

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

အနုတပ္ပါ	၂၃၃	အနေကဝိဟိတံ	၁၂၀
အနုတ္တရံ	၁၁၉/၁၈၅/၂၂၇	အနေဇာ	၁၃
အနုတ္တရိယာနိ	၂၂၉	အနေလကံ	၂၆၈
အနုတ္တရာယ သမ္မောဓာယ	၉၄	အနေလဂလာယ	၃၈
အနဒ္ဒယတံ	၁၉၅	အနေသနာ	၂၄
အနဓမ္မံ အရ	၆	အနောဇဝန္တံ	၂၂၄
အနပ္ပတ္တသဒိတ္ထော	၂၆၂	အနောတ္တပ္ပိ	၁၁
အနပယော	၂၁	အနောဒရိကတ္တံ	၁၇၇
အနပ္ပဝေစ္ဆတိ	၄၂	အနောမိံ ကရိတွာ	၂၉၅
အနပ္ပဝေစ္ဆေယျ	၁၂၈	အန္တံ	၂၄၅
အနပသမာရာမာ	၇၀	အန္တကရော	၂/၇၉
အနပ္ပါဒဓမ္မော	၁၆၅	အန္တဂုဏံ	၂၄၅
အနပါဒါဝိမုစ္ဆန္တိ	၂၄၁	အန္တမသော	၂၃၂
အနပါဒိသသာယ	၂၁	အန္တရဟိတာယ	၉၇
အနပါဒိသသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ	၆၀	အန္တရာယိကာ	၇
အနဗုဒ္ဓေါ	၂၄၂	အန္တရေန	၅၀
အနမောဒနိယေန	၁၄၆	အန္တလိက္ခံ	၂၁၄
အနမောဒိ	၁၄၇	အန္တိမသာရိရော	၃၀
အနယောဂါယ	၂၁၉	အန္တောနိမုဂ္ဂေါသိနိ	၁၂၉
အနဿတိဋ္ဌာနာနိ	၂၂၉/၂၄၂	အပဉ္စသာ	၄၈
အနဿရိတာ	၂၉/၁၁၄	အပတွာ	၃၇
အနဿရေယျ သမ္ပုဒ္ဓိ	၂၀၆	အပနာမေတိ	၁၈၃
အနဿဝေန	၉၁	အပနေတွာ ဉာတကာနံ	၁၇၀
အနသောတဂါမိ	၃	အပ္ပစ္စယံ	၁၉၅
အနေကဂ္ဂစိတ္တော	၁၉၃	အပ္ပစ္စယဉ္စ	၉၅
အနေကဝဿဂဏိကာ	၈၀	အပ္ပဋိဝါနိ	၂၃၉

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

အပ္ပင်္ဂါနစိတ္တော	၁၄၀	အပါယကသင်္ဂဟ	၂၉၃
အပ္ပင်္ဂိဝိဘတ္တိဘောဂီ	၂၃၂	အပါယဂမနိယံ	၂၉၄
အပ္ပင်္ဂိဓေဓာ	၁	အပါယမုခါနိ	၈၀
အပ္ပတိဿော	၁၇	အပိဟံ	၉၉
အပ္ပပဉ္စ	၇၈	အပ္ပုဋ်	၁၂၇
အပ္ပဘဿာ	၁၈၂	အပ္ပေကစ္စေ	၂၁၃
အပ္ပမတ္တဿ	၁၂၄	အပေယျံ	၁၉၇
အပ္ပမာဏာ	၄၀	အပ္ပေသက္ခာ	၉၅
အပ္ပမာဏော	၆၉	အဗ္ဗဇိ	၃၁
အပ္ပမာဏော ပုညာဘိသန္ဓော	၄၀	အဗ္ဗညာသိ	၁၅၇
အပ္ပမာဒရတော	၃၁	အဗျာယိကော	၃၈
အပရ အရ	၅	အဗျာသေကသုခံ	၉၈
အပရပ္ပစ္စယာ	၂၃၇	အဗျာပဉ္စ ဟိတံ စိတ္တံ	၂၀၆
အပရာမဋ္ဌာနိ	၂၃၃	အဗျာပဇ္ဇေန	၂၄၃
အပရိဇာနတံ	၁၅၆	အဗျာပဇ္ဇာခိမုတ္တော	၂၇၁
အပရိသုဒ္ဓကာယသမာဓာရာ	၉၄	အဗျာပဇ္ဇပရမတာယ	၂၇၈
အပရိသုဒ္ဓကာယသမာဓာရော	၁၉၆	အဗ္ဗဟိ	၁၄၉
အပရိဟာနိယာ	၂၄၀	အဗ္ဗုဋ္ဌေသိကော	၁၆၄
အပလာပါ	၈၆	အဗ္ဗောကာသော	၉၇
အပ္ပဿကာ	၉၅	အဗ္ဗောကာသိကံ	၂၀၈
အပသာဒေန္တိ	၂၆၁	အဘဗ္ဗော	၂၈၉
အပါစိနံ	၁၂	အဘိဇ္ဈာပိနယေ	၂၆
အပ္ပါတင်္ဂော	၁၅၃	အဘိဇ္ဈာပိသမလောဘာဘိဘူတေန	၄၃
အပါနဘာ	၁၅၉	အဘိဇာယတိ	၂၇၅
အပ္ပါဗာဓာ	၄၈	အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ	၁၃
အပ္ပါဗာဓော	၁၅၃	အဘိညာတာ	၂၅

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

အဘိညာဃ	၇၅
အဘိညာ	၄ / ၈၃ / ၁၀၁ / ၁၁၃ / ၁၁၆
အဘိညာ သံန္တိကတွာ	၁၅၇
အဘိညေယျ	၂၈၂
အဘိဏှ	၁၅၇
အဘိဓါအဒ္ဓရတ္တံ	၂၈၄
အဘိဓမ္မကထာ	၁၇၂
အဘိဓမ္မကထံ	၁၃
အဘိနန္ဒု	၁၀၈
အဘိပ္ပသန္ဓော	၈၄
အဘိနိဟာရကုသလော	၂၄၁
အဘိဘူ	၂၀၁
အဘိရူပါ	၉၅ / ၁၆၇
အဘိဝဿံ ဝသုန္ဒရံ	၁၃၅
အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ	၂၀
အဘိသမ္ဗရာယံ	၉၃ / ၂၅၆
အဘိသင်္ခရေတိ	၁၀၂
အဘိသန္ဓေတိ	၁၂၇
အဘိသင်္ခါသိ	၁၆၈
အဘူတဝါဒိ	၁၈
အဗ္ဗကပညာ	၂၅၇
အမကိုဘူတော	၁၃၉
အမစ္စာ	၁၄၃
အမတံ ဒါတုံ ကာယေန	၂၆၁
အမတဒ္ဓသော	၂၉၇
အမတပရိယောသာနာ	၁၆၁

အမတောဂဓာ	၁၆၁
အမနသိကာရာ	၁၉၅
အမနာပါ	၁၉၁
အမ္မပိတ္တိယာ	၂၆၆
အမဟဂ္ဂတံ	၁၁၉
အမိတ္တာပိ အတ္တမနာ	၁၄၈
အယံ ဝါသော	၉၀
အရညဝနပတ္တာနိ	၁၇၁
အရတိရတိသဟော	၂၅
အရဟဂ္ဂတံ	၂၂၆
အရဟတ္တပတ္တာနံ	၁၃၄
အရဟတော	၁၇၇
အရာဇကံ	၁၈၆
အရိယကန္တာနိ သီလာနိ	၂၃၃
အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ	၂၀၅
အရိယဂရဟိ	၃
အရိယဓမ္မာ	၂၀၆
အရိယဓမ္မေ	၄၅
အရိယပ္ပတ္တာ	၈၇
အရိယဝံသော	၂၄
အရိယဿ	၇၄
အရိယသစ္စေသု	၁၁၅
အရိယသာဝကော	၁၆၁
အလံပညော	၁၁၂
အလံသာကဇ္ဈော	၁၆၁
အလံသာဇီဝေါ	၁၆၂

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

အလတ္တန်နိယာနိ	၁၄၈	အသတိ	၁၂၂/၂၅၈
အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသော	၁၅၂	အသဒ္ဓမ္မော	၁၇၄
အလင်္ကာရူပဝိစာရာ	၂၆၅	အသန္တဝဝိသာသိ	၁၈၀
အဝဇ္ဇာ	၈၃	အသနေန	၃၇
အဝဏ္ဏာရဟဿဝဏ္ဏဘာသတိ	၁၈၂	အဿပဏိယံ	၉၄
အဝိကာရံ	၁၄၉	အသဗလာနိ	၂၃၃
အဝိဇ္ဇာဂတာ	၇၀	အသဘာဂဂုတ္တိကော	၁၁၅
အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ	၇၇	အသမာဟိတော	၆
အဝိဇ္ဇာပဘောဒံ	၇၉	အဿုမေဓံ	၃၃
အဝိဇ္ဇာယောဂဝိသံယောဂေါ	၁၀	အသမာဟိတံ	၁၁၉/၂၅၃
အဝိဇ္ဇာယောဂေါ	၉	အဿသာမိ	၂၃၉
အဝိဇ္ဇာဝိနယေ	၇၀	အသသ္မိ	၉၉
အဝိဇ္ဇာဝိရာဂေါ	၉၃	အဿတရိ	၂၉၇
အဝိတက္ကံ	၆၅	အဿဝါ	၁၈၇
အဝိဒ္ဓသု	၄၇	အဿာဇာနိယော	၂၂၉
အဝိပက္ကဝိပါကံ	၉၃	အဿာသရတော	၂၅၆
အဝိမုတ္တံ	၁၁၉	အသိစံဗ္ဗံ	၁၆၉
အဝိဝါဒါယ	၂၃၄	အသိတဗျာဘင်္ဂီ	၁၁၁
အဝိဟိသာ	၂၅၅	အသိတာယ	၁၃၉
အဝေဓ္မပ္ပသာဒေန	၄၀/၂၅၀	အသိတာ	၁၂
အဝေရေန	၂၄၃	အသ္မိမာနသမုဏ္ဍိတာယ	၂၄၇
အသံ	၉၉	အသိဟတ္ထော	၁၅၅
အဿ	၂၁/၂၉	အသ္မိတိမာနသမုဏ္ဍိတော	၁၃၆
အဿကော	၂၅၈	အသုစိနော	၂၄၄
အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ	၇၇	အသုတဝတော	၁၄၈
အသညတာ	၅	အသုဘနိမိတ္တာနယောဂေါ	၁၃၃

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

အသျှမုခေါ	၄	အာဒိစ္စဗန္ဓုနုရာ	၁၄
အသျှ	၂၄၆	အာဒိစ္စော	၂၁၃
အသေစနက်	၂၁၂	အာဒိတ္တဇေလော	၅၅ / ၂၃၉
အသေသဝိရာဂနိရောဓာ	၉၇	အာဒိဗြဟ္မစရိယာ	၁၀၄
အသောဏှိ	၁၃၇	အာဒိယာ	၁၄၃
(အာ)		အာဒေယျမုခေါ	၁၉၁
အာကာသသမေဓ	၂၄၂	အာဓိပတေယျေန	၁၃၄
အာကာသာနဉ္စာယတနံ	၈၈	အာနဏျသုခံ	၄၅
အာကာသော	၈၈	အာနန္ဒစေတီယေ	၈၀
အာကိဉ္စည်	၈၄	အာနန္ဒရိယံ	၇၅ / ၂၉၅
အာကိဉ္စညာဘိနိဝေသာ	၂၆၆	အာနာပါနဿတိ	၁၇၇
အာကိဉ္စညာယတနံ	၈၉	အာနိသံသော	၁၄၀
အာကိဉ္စညာယတနပဂါ	၂၀၁	အာနေဉ္စ	၈၆
အာကိဉ္စမနုဿံ	၂၁၇	အာနေဉ္စပုတ္တံ	၂၇၂ / ၁၆၈
အာဂစ္ဆတိ	၅၀	အာနေဉ္စပုတ္တာ	၈၆
အာဂတဖလော	၂၂၉	အာပတ္တိဘယာနိ	၁၀၃
အာဂတာဂမာ	၂၆၄	အာပဒါသု	၄၅ / ၁၄၄
အာဂမနဒိဋ္ဌိကော	၁၉၂	အာပါတဒသော	၄၄
အာဂုဓာရိ	၆၁	အာပါယိကော	၂၈၃
အာဃာတပဋိဝိနယော	၁၉၅-၆	အာပါမိကိနိ	၇၂
အာဓာမာက္ခော	၉၆	အာဗ္ဗာဓိကော	၁၇၉
အာဓာရဂေါစရသမ္ပန္နံ	၁၁	အာဘဿရာ	၂၀၁
အာဇေရထော	၂၃၀	အာဘဿရာနံ	၁၆၅
အာဏိ	၂၇	အာဘိဇေတသိကာ	၁၇၄
အာတပ္ပါယ	၂၁၉	အာဘိဇေတသိကာနံ	၂၀၅
အာတာပိနော	၁၂၄	အာဘိဒေါသိကံ	၂၈၁

အဘိသလ္လေခိကာ	၁၇၅	အဝဋ္ဌဘယ်	၆၂
အဘိသမာစာရိကံ	၁၁၆ / ၂၈၉	အဝဋ္ဌေတိ	၉၁
အဘိသမာစာရိကာ	၁၀၄	အဝဋ္ဌေယျံ	၉၂
အဘိသေကော	၅၃	အဝရဏာ	၁၅၁
အာမန္တေသိ	၇၂ / ၈၆	အာသဘံ	၆ / ၁၁၃ / ၂၈၈
အာမသဗြဟ္မစာရိသု	၂၆၉	အာသဝက္ခယံ	၁၅၂
အာမာဝသေသံ	၂၂၀	အာသိ	၁၂၀
အာမိသန္တရော	၁၈၃	အာသိတိကော	၁၈၂
အာယကုသလော	၂၉၃	အာသိဝိသော	၅၇
အာဟတစ်ဧက္ခာ	၁၉၃	အာသေဝတိ	၇၆
အာယတနေ	၁၁၇	အာဟာရသမ္ပူတော	၇၃
အာယမုခံ	၁၂၈	အာဟု	၁၂ / ၃၆
အာယသာယ	၁၅၀	အာဟုနေယျော	၂၂၇
အာယာစနဟေတု	၁၄၅	အာဠကထာလိကာ	၂၆၈
အာယု	၁၄၅		(ဣ)
အာယုဒေါ	၁၄၀	ဣဇ္ဇာဂတံ	၁၇၆
အာယုသံဝတ္တနိကာ	၁၄၅	ဣဇ္ဇာနဂံလိကာ	၁၃၁
အာယုဿဝါပိ ဟေတု	၁၄၅	ဣဒ္ဓိတံ	၃၅
အာရက္ခသတိနော	၁၈၁	ဣဋ္ဌာ	၄၃
အာရညိကာ	၂၀၇	ဣဏာဒါနံ	၂၅၈
အာရဗ္ဗဓာတု	၂၅၁	ဣဏာဒါနသ္မိ	၂၅၉
အာလယာရာမော	၆၉	ဣတ္ထတ္ထံ	၁၀ / ၇၇ / ၁၃၀
အာလိဗဒ္ဓါ	၁၃၀	ဣတ္ထရာဘတ္တိ	၁၉၁
အာလောကသညာ	၂၄၄	ဣတ္ထာဂါရံ	၁၆၁
အာဝဇ္ဇေယျ	၁၃၀	ဣတိကိရာယ	၉၁
အာဝဋ္ဌနိ	၉၁	ဣတ္ထိရူပဝသာနဂါ	၁၅၅

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ကူတိဝါဒပွဲမောက္ခာနိသံသတ္တံ	၂၂	(၃)	
ကူတိဟာသပဉ္စမာနံ	၂၀၉	ဥက္ကဋ္ဌ	၃၀
ကူတော	၁၃၀	ဥက္ကလာ	၂၅
ကူဒံ အနုဿတိဋ္ဌာနံ အရ	၂၄၇	ဥက္ကိတ္တပလိယော	၁၆၂
ကူဒံ ဒဿနာနံ အဂ္ဂံ	၂၀၁	ဥက္ကုမိတော	၂၁၁
ကူဒံ သုခါနံ အဂ္ဂံ	၂၀၂	ဥက္ကိတဉ္စ	၇၁
ကူဒမဿရဇဂ္ဂသ္မိ	၁၆၆	ဥက္ကဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ	၁၇၂
ကူဒမတ္တိတာ	၂၀၈	ဥက္ကါတိတာ	၁၅၅
ကူဒမဝေါစ ဘဂဝါ	၁၀၄ / ၁၀၇	ဥက္ခာကုလိနတံ	၁၄၅
ကူဒမ္ပိ ဘိက္ခဝေ	၂၄၂	ဥက္ခာကုလိနသံဝတ္တနိကာ	၂၁၆
ကူဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ	၂၆၈	ဥက္ခာရ ပဿာဝကမ္မာယ	၂၅၃
ကူဒ္ဓိမံ	၉၀	ဥက္ခာရပဿာဝေါ	၁၃၃
ကူဓ စ ပန စသည်အနက်ပေး	၂၁၀	ဥက္ခာရော	၁၈၃
ကူဓသုပုဗ္ဗကာရံ ကရောတိ	၂၀၃	ဥက္ခာသဒ္ဓမဟာသဒ္ဓါ	၁၃၁
ကူဓသု	၁၃၀	ဥက္ခိန္ဒမူလော	၁၆၅
ကူဋိယေသု အဂ္ဂတ္တဒ္ဓါရတာ	၁၄၉	ဥဇဂတံ	၂၂၉
ကူမံ သမာပဋိ	၁၂၇	ဥဇဂတိသု	၄၂
ကူမေသုဓမ္မေသု	၇၇	ဥဋ္ဌာနပလ္လပဇိဝိ	၇၁
ကူရိယမာနံ ဗြဟ္မပထေ	၂၅၃	ဥဋ္ဌာနဝိရိယာဓိဂတေဟိ	၄၄ / ၁၄၃
ကူဿတ္တေန	၁၂၀	ဥဏ္ဍတုဏ္ဍတော	၅၁-၂
ကူဿတ္တေန	၂၁၁	ဥဏ္ဍနာဘိ	၄၇
ကူဿရိယပရိယောသာနာ	၂၆၅	ဥဏ္ဍာ	၁၃၇
ကူဿာမနိကာ	၉၅	ဥတ္တမဒမထသမထံ	၃၀
ကူဿုကိနိ	၁၈၂	ဥတ္တရိမနဿဓမ္မော	၁၉၂
ကူဿုကိ	၅၁	ဥတ္တနသေယျကော	၁၂၂
		ဥတ္တာနိ ကရောန္တိ	၂၆၅

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ဥတုပရိကာမဇာနိ	၅၃	ဥပနာဟိ	၂၂၅ / ၃၀၁
ဥတုပရိဿယဝိနောဒနံ	၂၇၈	ဥပပဇ္ဇမာနေ	၁၂၁
ဥဒကမဏိကာ	၁၂၉	ဥပပတ္တိပဋိလာဘိယာနိ	၇၀
ဥဒကရဟဒေါ	၅၆ / ၁၂၈	ဥပလိက္ခန္တိ	၁၉၆
ဥဒရာဝဒေဟကံ	၂၀၉	ဥပဝဇ္ဇော	၈၅
ဥဒကာဠကာနိ	၁၄၇	ဥပဝဇ္ဇံ	၁၀၄
ဥဒကာနဂ္ဂတာနိ	၁၂၉	ဥပဝါဒကာ	၁၂၁
ဥဒကူပသဋ်	၁၂၂	ဥပဝါဏံ	၉၉
ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကဋ္ဌံ	၂၄၃	ဥပါသကရတနံ	၂၀၃
ဥဒပတ္တော	၂၁၂	ဥပသင်္ကမိ	၈၅
ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ	၁၀၉	ဥပသမ္ပန္ဒ ဝိဟာသိ	၁၅၇
ဥဒယဗ္ဗိယာနပသိနော	၁၃၄	ဥပသမ္ပန္ဒ ဝိဟရတိ	၅
ဥဒ္ဒဂါ	၄၅	ဥပသမေ	၂၅၄
ဥဒ္ဒန္တာ	၉၉	ဥပသံဟရတိ	၂၄၇
ဥဒါနံ	၂၁၃	ဥပဟတံ	၂
ဥဒါနေသိ	၂၁၃	ဥပ္ပါဒံ	၂၇၂
ဥဒ္ဓါမာတကံ	၂၄၇	ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု	၁၃၄
ဥဒ္ဓါမာတကသညံ	၁၄	ဥပါဒိ	၂၀
ဥဒန္တော	၂၃ / ၂၀၀	ဥပါဒိသေသော	၁၆၂
ဥပကဏ္ဍကဇ္ဇိ	၁၈၁	ဥပါဒါနက္ခယဿ	၂၇၂
ဥပက္ကိလေသာ	၁၁၆	ဥပါဒါနက္ခယာဓိမုတ္တော	၂၇၁
ဥပစူရံ	၂၄၁	ဥပါယာသော	၁၃၃
ဥပဇ္ဇတိ	၂၇	ဥပါရမ္ဘစိတ္တော	၁၉၃
ဥပဇ္ဈာယေဟိ	၄၃	ဥပေက္ခံ အရ	၂၆၀
ဥပဇ္ဈေတိ	၁၆၃	ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိ	၆၇
ဥပဓိသင်္ခယေ	၂၂ / ၂၇၃	ဥပေက္ခကာ	၆၅ / ၁၉၂ / ၂၂၈

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ဥပေက္ခာ အရ	၂၃၅
ဥပေက္ခာသေတဒန္တဝါ	၂၅၅
ဥဒ္ဓိဒေါဒကော	၁၂၈
ဥဗ္ဗေတော	၅၇
ဥဘယ်	၁၆၁
ဥဘယေနေဝ အဝိပ္ပဋိသာရော	၁၄၄
ဥဘော သရုပ်	၄၆
ဥမ္မဂ္ဂေါ	၈၄ / ၉၁
ဥမ္မုဇေနိမုဇံ	၂၂၈
ဥမ္မုလံ	၂၆၈
ဥရက္ခာဋိ	၈၃
ဥရဝေလာယ်	၁၆
ဥဿကီတပရိသကီတော	၁၇၈
ဥဿာရဏာယ	၁၆၈
ဥဿာပေသိ	၂၆၈
ဥဿုရဘတ္တေ	၂၂၄
ဥဿဒကဇာတော	၂၁၁
ဥဿနေတိ	၁၀၀
ဥဿသု	၂၆၃
ဥဿာဋိပဉ္စမာ	၁၆၃
(၂)	
ဋီမိဘယ်	၆၁
(၈)	
ဧကံသမယ်	၁၃၁
ဧကံသဗျာရဏီယော	၃၆
ဧကတ္တံ	၂၆၀

ဧကတော	၄
ဧကပိဏ္ဍပါတံ	၂၃၉
ဧကဘတ္တိကော	၉၈ / ၂၀၇
ဧကမန္တံ	၂၉၈
ဧကမိဒါဟံ	၁၆
ဧကဝါစိကံ	၁၀၃
ဧကာဂါရိကော	၉၆
ဧကာလောပိကော	၉၆
ဧကာသနိကော	၂၀၈
ဧကာဟမတံ	၁၄၆
ဧကီဘာဝါယ	၂၃၄
ဧကော အဒါယကော	၁၃၄
ဧကော ဒါယကော	၁၃၄
ဧကောဒိ	၇၆ / ၂၆၀
ဧကောဒိဘာဝံ	၆၄
ဧကောဒိဘာဝါဝိဂတေန	၁၂၆ / ၂၉၁
ဧတံ ခေါ ပရမံ ဉာဏံ	၂၆၁
ဧတံ မမ	၇၉
ဧဝံ သ	၉၃
ဧဝံသတေ	၂၇၇
ဧသနာ	၃၃
ဧသော အတ္ထော	၇၉
ဧဟိပဿိကော	၂၃၀
ဧဠမုဂေါ	၁၈၁
(၁၁)	
ဩက္ကမတိ	၆၉

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ဩက္ကမနေ	၇၄	ဩဟိတဘာရော	၂၆
ဩကာသာခိဂမော	၂၄၂	(က)	
ဩဋ္ဌောယိဿ	၂၄၄	ကစ္ဆမာနာယ	၁၉၄
ဩဋ္ဌောယိ	၂၄၄	ကင်္ဂုဂါဟော	၂၅၉
ဩဏတောဏတော	၅၂	ကဋ္ဌတ္ထံ	၅၅
ဩဏိတပတ္တပါဏိ	၁၃၆	ကဏ္ဍသုခါ	၉၇
ဩတ္တပ္ပတိ	၁၀၈	ကဏ္ဍဝိပါကံ	၁၀၁
ဩတ္တပ္ပိ	၂၆၀	ကဏ္ဍသုက္ကဝိပါကံ	၁၀၁
ဩတိဏ္ဍစိတ္တော	၁၅၄	ကဏ္ဍဓမ္မံ	၁၇၂
ဩဒရိကဿ	၆၂	ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂေ	၁၉၁
ဩဓညပတောဒေါ	၁၃၀	ကဏ္ဍသဗ္ဗေ	၂၂၄
ဩပက္ကမိကာနိ	၅၃	ကဏ္ဍကဝုတ္တိကာ	၂၇၄
ဩပရန္တံ	၁၈၉	ကဏ္ဍဘိဇာတိယော	၂၇၄
ဩပသမိကေ	၇၀	ကဏ္ဍဓမ္မံ အရ	၂၇၄
ဩပပါတိကော	၄	ကတပုညတာ	၂၆
ဩပါတေတိ	၁၈၁	ကတဟတ္ထော	၃၇
ဩပနေယျိကော	၂၃၀	ကတကမ္မေဟိ	၁၇၁
ဩမေသု	၂၆၃	ကတာဝကာသာ	၁၃၉
ဩရုံ အရ	၄	ကတ္တာ	၅၇
ဩရမ္ဘာဂိယ အရ	၄	ကတုပါသနော	၃၇
ဩရမ္ဘာဂိယာနံ	၄	ကဒရိယော	၄၁
ဩရမ္ဘာဂိယာနိ	၇၀	ကဒလိ	၂၇၉
ဩရဗ္ဗိကာ	၂၇၃	ကန္တရုံ	၁၆၈
ဩရဗ္ဗိကော	၉၆ / ၂၃၉	ကဗဠိကာရဟာရဘက္ခာနံ	၁၉၉
ဩလိဂလ္လံ	၂၇၉	ကမ္မောဇံ	၅၁
ဩသဓာ	၃၇	ကမ္မဝိပါကဇာနိ	၅၃

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ကမ္မဗလူပဇိဝိ	၇၁	ကာမဘောဂိနာ	၄၅
ကမ္မ အရ	၉၃	ကာမဘောဂိသေယျာ	၁၀၅
ကမ္မက္ခယာယ	၁၀၁	ကာမယောဂေါ	၉
ကမ္မနိယံ	၁၁၆	ကာမယောဂဝိသံယောဂေါ	၁၀
ကမ္မ	၁၄၉	ကာမရာဂရတော	၂၄၀
ကမနိယံ	၁၅၅	ကာမရာဂနိဿရဏံ	၂၁၁
ကမ္မဿကော	၁၅၇	ကာမရာဂံ ဝိရာဇေတွာ အရ	၂၆၉
ကမ္မဒါယာဒေါ	၁၅၈	ကာမသည်	၂၉၂
ကမ္မဗန္ဓု	၁၅၈	ကာမလာဘာဘိဇ္ဇေပိနံ	၂၅၉
ကမ္မယောနိ	၁၅၈	ကာမဝိတက္ကော	၁၀
ကမ္မပဋိသရဏော	၁၅၈	ကာမသင်္ကပ္ပဗဟုလော	၁၈၄
ကမ္မဿကတာ	၁၉၅	ကာမာနံ	၂၁၇
ကမ္မညာ	၂၇၁	ကာမာနံဝိပါကော	၂၈၅
ကမ္မာရာမတာ	၁၇	ကာမာသဝေါ	၂၈၆
ကဋ္ဌေဝရေ	၃၇	ကာမူပသံဟိတံ	၂၀၃
ကာကပေယျာ	၁၃၀	ကာမူပသံဟိတာ	၂၈၅
ကာကံစ္ဆမာနာ	၂၃၈	ကာမေ စ ပဋိသေဝတိ	၃
ကာဏော	၅၁	ကာမေသု	၂၁၉ / ၂၉၂
ကာမဂုဏာ	၂၈၅	ကာမေသုအသည်တာ	၁၆
ကာမစ္ဆန္တံ	၂၉၂	ကာမေသနာ	၃၂
ကာမတဏှာ	၂၉၆	ကာမေဟိ	၆၂
ကာမဓာတု	၂၉၆	ကာမောယဂုဏာ	၁၅၆
ကာမနန္ဒိ	၂၁၈	ကာယပရိယန္တိကံ	၉၄
ကာမနိရောဓော	၂၈၆	ကာယသင်္ခါရံ	၇၇ / ၁၀၂
ကာမနိရောဓံ	၂၈၆	ကာယသန္ဓေသံ	၂၆၂
ကာမဘာဝေါ	၂၉၆	ကာယ အရ	၉၃

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ကာယသမာရမ္ဘပစ္စယာ	၉၃	ကိလေသာဝရဏတာ	၁၉၄
ကာယသဓမ္မေတနာ ဟေတု	၇၆	ကုက္ကုရသံဃပရိဝုတာ	၁၅၉
ကာယေ	၇၆	ကုဏီ	၅၁
ကာယေန အရ	၅၃ / ၅၈	ကုဏ္ဍလာယ	၁၁၆
ကာယေန	၉၃	ကုဒါလပိဋကံ	၉၄
ကာယေန သစ္စိကရဏီယာ	၈၆	ကုဒါလ၏ ဥပစာရတ္ထ	၉၄
ကာရဏပါလီ	၂၁၂	ကုန္ဒဒိယော	၇၂
ကာရညံ	၁၉၇	ကုမ္ဘိလဘယံ	၆၂
ကာလံ	၁၅၀	ကုမ္ဘူပမာ	၅၆
ကာလကံတော	၁၄၇	ကုမ္မဂ္ဂပဋိပန္နော	၁၁
ကာလဒါနာနိ	၁၄၀	ကုမ္မဂ္ဂေါ	၂၈၉
ကာလာ	၇၁	ကုရုရကမ္မန္တာ	၂၇၄
ကာဝေယျာ	၁၇၂	ကုလဝံသော စိရံ ဌဿတိ	၁၄၂
ကာသာယာနိ	၉၇	ကုလူပဏော	၁၈၀
ကာသိကစန္ဒနံ	၂၀၈	ကုလူပဏော	၂၂၃
ကာဠကာရာမေ	၂၂	ကုသလာဓမ္မာပရိဟာယန္တိ	၈၀
ကိဋ္ဌာဒါ	၂၈၁	ကုသလူပသံဟိတံ	၂၀၃
ကိဋ္ဌနတသ္မိ	၈၄	ကုသလေသု ဓမ္မေသု	၁၉၃
ကိဋ္ဌနတတ္ထိ	၈၄	ကုသိနာရာယံ	၄၉
ကိတ္တိသဒ္ဓေါ	၁၃၁	ကုသိတော	၁၁၀
ကိတ္တာဝတာ	၁၆၆	ကုသောဗ္ဗေ	၇၁
ကိမဿ ဥဿာရဏာယ	၁၆၇	ကုဟကုဝတ္ထု	၂၉၃
ကိမိ	၂၁၄	ကုဟဏော	၁၇၃
ကိမိလော	၂၁၈	ကုဠာဂါရဿ	၁၁၄
ကိလန္တော	၁၉၇	ကုဠာဂါရသာလာယံ	၁၃၈
ကိလောမကံ	၁၆၆	ကုဠဂံမာ	၂၆၆

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ကုဋေနှိင်္ခ	၂၆၆
ကေတဝိနော	၂၀၀
ကေန	၁၄၅
ကေဝဠာ	၁၀၁
ကေဝလကပ္ပံ	၁၀၃
ကေဝလီ	၂၀၆-၈
ကေသာ	၂၄၅
ကေသီ	၅၈
ကောကနဒံ	၂၁၄
ကောတူဟလမင်္ဂလီကော	၂၀၃
ကောဓဂရ	၃၆
ကောဓနော	၃၀၁
ကောဓမာနော	၂၅၇
ကောဓူပါယာသဿ	၆၂
ကောနိဝါရယေ	၂၅
ကောပဉ္စ	၉၅
ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ	၂၁၀
ကောရဗျဿ	၂၆၇
ကောလိယာနံ	၄၂
ကင်္ခိ	၈၃
ကံသထာလေ	၁၂၇
ကိကာရပဋိသාරိနော	၁၃၇
(ခ)	
ခဇ္ဇမာနံ	၂၄၇
ခညတိ	၂၅၈
ခဗ္ဗော	၅၁

ခဏ္ဍပုလ္လံ	၂၂၆
ခဏ္ဍိစ္ဇေန	၁၉၉
ခဏိတ္တိဥပစာရတ္ထ	၉၄
ခတံ	၃
ခတ္တိယမဟာသာလာ	၅၂
ခတ္တိယော	၁၈၆
ခေတ္တံ	၇၇
ခေတ္တကမ္မန္တသာမန္တာ	၁၆၀
ခေတ္တုပမေ	၁၄၇
ခုဒ္ဒံ	၂၆၈
ခုန္တာ	၁၉၀
ခုန္တိမာ	၁၄၁
ခုန္တိယာ	၂၉၄
ခုန္တိသောရဇ္ဇေ	၄၄
ခုန္တိသောရစ္စဝိသာရဒံ	၂၆၅
ခိပ္ပံ အာနန္ဒရိယံ ပါပုဏ္ဏာတိ	၇၅
ခိပ္ပနိသန္တိ	၅၅ / ၂၀၀
ခေါဘောသာမိ	၁၉၇
ခမော	၅၉ / ၁၉၀
ခမေပုတ္တာ	၂၄၀-၇
ခမော ဟောတိ ရူပါနံ	၂၂၉
ခယ အရ	၄၉
ခယဉာဏာယ	၁၆၉
ခယာ ရာဂဿ	၂၇၂
ခရာဇိနံ	၉၇
ခိရောဒကိဘူတာ	၁၇၁

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ခုရမုဏ္ဍိ	၁၀၃	စက္ခုဝိညေယျာ	၂၈၅
(ဂ)		စက်မာဓိဂတော	၁၃၁
ဂဗိုတာ	၅၆	စဏ္ဍာသုနခါ	၂၂၂
ဂတိ	၂၅၈	စဏ္ဍာသကုလေ	၅၁
ဂထိတာ	၁၅၅	စတုစက္ကံ	၂၆
ဂန္ဓဗော	၃၁	စတုနံ ဈာနာနံ	၅၃
ဂန္ဓာ	၆၀ / ၁၉၀	စတုက္ကုဏ္ဍိကော	၁၉၇
ဂန္ထိရောဘာသော	၅၆	စတုပညာသ	၃၆
ဂမ္မံ	၂၄၈	စတုရံသာ	၁၃၀
ဂမိကစိတ္တံ	၁၉၅	စတုမဟာပထေ	၁၃၀
ဂရုဋ္ဌာနိယော	၁၆၀	စတုမဟာရာဇိကာ	၂၃၁
ဂဟဏီ	၁၅၃	စာတုဒ္ဓိသော	၁၈၀
ဂဟနနိသိတော	၁၇၉	စိတ္တပါရိသုဒ္ဓိ	၉၀
ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ	၂၀၄	စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသာ	၁၁၆
ဂါဓံ	၅၇	စိတ္တံ အဘိနိန္ဒာမေတိ	၁၀၇ / ၁၆၉
ဂါမဓေတ္တာနိ	၁၇၆	စိတ္တာနိ ပသာဒေန္တိ	၂၁၅
ဂါမဂါမဏိကော	၁၆၀	စိတ္တံ ဝိမုစူတိ	၂၆၀ / ၂၇၃
ဂါမဓမ္မော	၂၀၇	စိတ္တဿ	၂၉၀
ဂါမနိဂမရာဇောနိသု	၁၇၃	စုတာ	၂
ဂါမန္တနာယကံ	၁၉၇	စုတိ	၇၅
ဂါမန္တဝိဟာရိ	၂၅၂	စေတသော	၁၉၇
ဂိဉ္ဇကာဝသထေ	၂၃၉	စေတသိကံ	၂၀၂
(စ)		စေတနာယ	၁၀၂
စက္ကသမာရဋ္ဌာ	၁၅၄	စေတောဝိမုတ္တိ	၁၉၁
စက္ကဝုတ္တိ	၁၈၅	စေတောဝသိပ္ပတ္တော	၅
စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသံဝုတာ	၂၇၇	အဏကာယမကာဘမိနိ	၁၂

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

စေတောသမထဿ	၅၄ / ၂၃၇
စေတောဝိမုတ္တိဖလာ	၁၂၃
စေတောသမထံ	၁၆၆
စေတောဝိဝရဏသပ္ပါယံ	၁၈၀
စေတောခိလာ	၂၁၈
စောဒနာယ	၂၅၉
စန္ဒနဖလကံ	၁၄၆
စန္ဒနိကံ	၂၇၉
စိန္တာကဝိ	၁၀၁
စပလာ	၂၀၀
စမ္ပဝေခဝိဒ္ဓေါ	၅၈
စရဏာ	၂၅၅
စရဏေန	၇၈
စာရိကံ	၁၃၁
စာရိတ္တကိလမထော	၂၄၄
စိရဋ္ဌိတိကံ	၁၃၁
စိရဋ္ဌိတိကော	၂၁၈
စိရကတမ္ပိ	၁၁၄
စိရဘာသိတမ္ပိ	၁၁၄
စဝမာနော	၁၂၁
စဝိတွာ	၆၉
စာဝေဿတိ	၂၅၂
(ဆ)	
ဆန္ဒ အရ	၂၉၃
ဆန္ဒသာ	၁၄၆
ဆန္ဒရာဂဝသုပေတာ	၄၆

ဆန္ဒရာဂဝိနိပဒ္ဓေါ	၂၄၀
ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတံ	၁၆၂
ဆန္တာဂတံ	၁၅
ဆိန္ဒုပရိပဇ္ဇော	၂၂၀
ဆပ္ပဉ္စဝါစာဟိ	၂၂၃
ဆမ္ဘတိ	၆၀
ဆာယတ္ထိကာ	၁၄၁
ဆဝဒုဿာနိ	၉၆
ဆဝါလာတံ	၅၅
ဆဝေါ	၄၁
ဆောဒဂါမိနိ	၅၀
(ဈ)	
ဈာနံ	၆၄
ဈာနဝိသယော	၅၀
ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တိနံ	၂၈၈
ဈာနံနှင့်ယင်းကငြိမ်းစေသောတရားများ	၂၅၄
ဈာနာနံ	၁၇၆
ဈာယိဿ	၅၀
ဈာယိ	၂၆၁
(ည)	
ညဏံ စေ ဟောတိ	၂၆၀
ညဏမေဝ အရ	၄၈
ညဏဒဿနာယ	၉၄
ညဏဒဿန ပရိလာဘာယ	၃၅ / ၂၄၂
ညဏေန	၂၉၇
ညတိဗျသနံ	၁၈၁

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ဉာတိပရိပိဋ	၉၇	တက္ကဝန္တရဇာယံ	၁၈
ဉာတိဗလီ	၄၄	တတော	၈၂
ဉာတွာ အရ	၃၇	တတောနိဒါနံ	၁၉၅
ဉာယဿ	၂၄၂	တထတ္ထာ	၉၂
ဉာယေ(ဋ)	၂၉	တထာဂတဗလောနိ	၁၁၃ / ၂၈၇
ဋာနကုသလော	၈၁	တထာဂတသေယျာ	၁၀၅
ဋိတက္ကော	၄	တထာဂတော	၂၀ / ၂၆၇
ဋိတိကုသလော	၂၄၁	တထာဂတောလောကေ	၂၇
ဋိတိဘာဂိယာ	၈၀	တထာဂူပေန သီလေန	၂၄၈
(တ)		တဒဓိမုတ္တော	၆၄
တက္ကရဿ	၇	တဒန္တယာနိ	၂၆၆
တက္ကရော	၂၃၄ / ၁၇၉	တန္တကုလကဇာတော	၉၉
တဇော	၂၄၅	တန္တိဿရေ	၂၇၁
တဇ္ဇံ	၂၈၆	တံနိန္ဒာ	၁၃၃
တဏှက္ခယော	၂၈	တပေါဇိဂုစ္ဆာဝါဒေါ	၉၄
တဏှက္ခယဝိမုတ္တိနော	၃၃	တဗ္ဗဟုလဝိဟာရိ	၆၄
တဏှာအပြား (၁၀၈) ရေတွက်ပုံ	၂၈	တမပရာယဏော	၅၁
တဏှာဒုတိယော	၈	တမော	၅၁
တဏှာဝိပန္နာ	၅	တရဇ္ဈေန	၁၇၁
တဏှာဝိစရိတာနိ	၉၉	တရဏဝိပဿနာယ (၄)မျိုး	၂၆၄
တဏှာသမ္ဘူတော	၇၃	တသ္မိံ ဘိက္ခုသ္မိံ	၁၁၂
တဏှုပ္ပါဒါ	၈	တဿ ဧဝံဇာနတော	၁၆၈
တတ္ထ စ နိမိတ္တံ ဂဏှာတိ	၂၇၁	တဿ န ဧဝံ ဟောတိ	၂၆၂
တတ္ထ စ ပုဗ္ဗကာရံ	၂၃၃	တဿာ ဣဒ္ဓိယာ	၁၇၆
တတြိ	၁၀၃	တဿေဝန္တိ	၄၇
တတြိပါယာယ ဝိမံသာယ	၁၃၇	တဘိသာ	၇၀

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

တာရာဂဏော	၁၃၄
တာလာဝတ္ထုကတော	၁၆၅
တာဝတိံသာ	၂၃၁
တာသံ	၁၃၇
တိကဏ္ဍကိဝံနံ	၁၉၂
တိတ္ထကရော	၂၆၈
တိဋ္ဌတိ	၄
တိဋ္ဌေ	၁၄၂
တိဏ္ဍိ	၂၀၄
ကိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆာ	၂၃၇
တိဏောဒကဒတ္တိဟိ	၁၉၀
တိဒိဝေ	၁၃၉
တိပု	၁၁၆
တိရောကုဋ်	၂၂၈
တိရဒသိံ	၂၆၇
တိဟမတံ	၂၄၇
တုဋ္ဌိ	၂၀၃
တုမော	၁၇၇
တုယံ	၁၉၉
တုသိတာ	၂၃၁
တေ အရ	၁၅၆
တေဇောဓာတု	၂၁၅
တေဓမ္မာ	၆၆
တေန	၇၇
တေန န မုစ္ဆာမ	၁၉၉
တောရောဝသိကာနိ	၂၄၇

ဧာလဒေါဏိယာ	၁၅၀
ဧာသံ	၂၆၆
ဧာသံဝိပါကော	၈၂
ဧာဒေယျဿ	၈၄
တံ ခိပ္ပညေဝ ဂန္တာ ဟောတိ	၆၀
တံ စိတ္တံ	၂၁၆
တံ မဂ္ဂံ	၇၆
တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတိ	၁၅၈
တံ ဝေဒနံ ဝေဒိယတိ	၂၁၇
(ထ)	
ထနယံ	၁၃၅
ထိနမိဒ္ဓဿ နိဿရဏံ	၂၁၁
ထမ္ဘ	၂၉၀
ထရသ္မိံ	၁၈၈
ထေရကရဏေ	၁၈
ထေရော	၁၆၂
ထေရာနံ ဘိက္ခုနံ	၂၈၀
ထေရံ	၁၈
ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြဟ္မဏော	၅
ထုဏ္ဏုဖုသိတကေ	၁၃၃
ထာဝရေယျမှာ	၁၉
(ဒ)	
ဒကာသယာ	၂၇
ဒက္ခိဏံ	၂၅၁
ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယော	၅၀
ဒက္ခိဏေယျာ	၂၂၇

ဒက္ခါ	၃၉	ဒါဓေန	၂၈၁
ဒက္ခော	၁၂၉	ဒါယနံ	၁၄၂
ဒဋ္ဌာ	၂၂	ဒါယာဒေါ	၂၂၄
ဒဋ္ဌာရံ	၂၂	ဒါရုကမ္ပိကာ	၂၇၉
ဒဋ္ဌါ	၁၅၈	ဒါလိဒ္ဓိယံ	၂၅၈
ဒဏ္ဍာဘယံ	၆၁	ဒွါဟိကံ	၉၆
ဒတွာ အတ္တမနော ဟောတိ	၂၅၁	ဒိဋ္ဌံ	၂၂
ဒဒံ စိတ္တံ ပဿာဒေတိ	၂၅၁	ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ	၂၀၂
ဒန္တာဘိညာ	၇၄	ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ	၂၄၄
ဒန္တော ၁၈၇/၁၉၀/၂၅၃/၂၄၅		ဒိဋ္ဌဓမ္မာဘိနိဗ္ဗုတာ	၂၄၀
ဒန္တံ အာနန္တရိယံ ပါပဏာတိ	၇၅	ဒိဋ္ဌဓမ္ပိကာ	၂၄၀
ဒမယတံ	၂၂	ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ	၁၀၅
ဒမေန္တိ	၄၄	ဒိဋ္ဌာနဂတိံ	၂၈၉
ဒယာပနော	၉၇	ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနပ္ပဟာယိနံ	၂၆၉
ဒုဇ္ဈံ	၂၈၃	ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ	၃၃
ဒဿနကာမတရာ	၂၃၇	ဒိဋ္ဌိပါရိသုဒ္ဓိ	၉၃
ဒဿနကာမာ	၁၅၄	ဒိဋ္ဌိဗျသနံ	၁၈၄
ဒဿနသမ္ပန္နော	၁၃၅	ဒိဋ္ဌိယောဂေါ	၉
ဒဿနာနတ္ထရိယံ	၂၂၉	ဒိဋ္ဌိယောဂဝိသံယောဂေါ	၁၀
ဒဿနိယာ	၁၆၃	ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နံ	၂၆၈
ဒဿနိယာနိ	၆၀ / ၁၆၇	ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော	၂၃၃
ဒသော	၂၁ / ၂၀၁	ဒိဋ္ဌဝဓဓမ္မ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ	၈၀
ဒဋ္ဌဓမ္မာ	၃၇	ဒိန္နပါဠိကံဒီ	၉၈
ဒဋ္ဌပရက္ကမော	၁၀၉	ဒိန္နံ ပလာနံ	၁၈၂
ဒါနပတိ	၁၃၈	ဒိန္နာဒါယိ	၉၇
ဒါနသံဝိဘာဂရတော	၂၃၁	ဒိဗ္ဗာယ	၁၁၈

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ဒီဗွေန	၁၃၄
ဒီဝါဝိဟာရံ	၁၅၉
ဒီသာ	၂၄ / ၆၀ / ၁၉၀
ဒီသွာ	၅၈ / ၇၃
ဒီသွာ မုခံ-အရ	၁၄၉
ဒီသွာ သံသီဒတိ	၁၆၃
ဒီယာယု	၁၄၀
ဒုက္ခံ	၁၂၉ / ၂၀၂
ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ	၁၀၉ / ၁၄၉ / ၁၅၃
ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ	၁၀၉
ဒုက္ခပဋိပဒါ	၇၄
ဒုက္ခမဒုက္ခဒုက္ခတော	၃၉
ဒုက္ခဿ	၂
ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ	၆၆
ဒုက္ခဿန္တကရော	၂၈၂
ဒုက္ခဿမုဒယော	၈၄
ဒုက္ခာနံ	၁၈၃
ဒုက္ခိတော	၁၉၇ / ၂၃၇
ဒုက္ခိ	၁၄၆ / ၁၅၀
ဒုခိတံ	၁၄၉
ဒုခိန္ဒြိယံ	၄၇
ဒုဇ္ဇာနံ	၂၈၀
ဒုဇ္ဇိဝုတာ	၂၂၅
ဒုနှယော	၇၄ / ၁၉၄
ဒုနိက္ခိတ္တေ	၁၉၄
ဒုပ္ပညံ	၁၁၁

ဒုပ္ပညတံ	၂၈၉
ဒုပ္ပညော	၂၂၅ / ၂၉၄
ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယံ	၁၉၅
ဒုဗ္ဗစာ	၁၉၄
ဒုဗ္ဗဏ္ဍိယံ	၁၄၈
ဒုဗ္ဗလျံ	၁၅၄
ဒုဗ္ဗလိကရဏာ	၁၅၁
ဒုဒ္ဓိက္ခံ	၁၅၃
ဒုဗ္ဗနော	၁၅၀ / ၂၂၈
ဒုလ္လာဘပိဏ္ဍာ	၂၂၃
ဒုဿီလဿ	၁၂၂
ဒုဿီလော	၂၂၁
ဒုပဋ္ဌော	၁၈၃
ဒုရေဂါမော	၁၉၄
ဒုရေပါတိ	၈၁
ဒေဝ အရ	၈၆
ဒေဝတာနဿတိ	၂၃၁
ဒေဝတာဗလိ	၄၄
ဒေဝပ္ပတ္တာ	၈၆
ဒေဝပုတ္တော	၉၀
ဒေဝဘူတာ	၁၃၄
ဒေဝါနံ ဧဝံ ဉာဏံ ဟောတိ	၂၅၀
ဒေဝါနံ ဒေဝါနဘာဝံ	၆၉
ဒေဝုပပတ္တိ	၃၁
ဒေါမနဿံ	၁၃၃ / ၂၀၂
ဒေါမနဿ အတ္ထင်္ဂမာ	၆၄

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ဒေါဝစဿကရဏေဟိ	၇၄ / ၁၉၄	ဓမ္မကုမ္ဘိသမာတပေါ	၂၅၅
ဒေါစဿတာ	၂၄၀	ဓမ္မယောဂေါ	၂၆၁
ဒေါသဉ္စ	၉၂	ဓမ္မဓရာ	၂၆၄
ဒေါသန္တရော	၂၀၀	ဓမ္မသောတော နိဗ္ဗဟတိဋ္ဌိသောတအရ၂၅၈	
	(ခ)	ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော	၅
ဓဇဂုံ	၁၆၇	ဓမ္မာနံ	၁၈၂
ဓဇဂ္ဂသ္မိံ	၁၆၈	ဓမ္မာဓိပတေယျော	၁၈၆
ဓနဂ္ဂဟော	၃၇	ဓမ္မာနုဓမ္မံ	၁၉၄
ဓနကလာပေါ	၁၆၉	ဓမ္မာရာမော	၂၉၃
ဓမ္မဝိနယေ	၂	ဓမ္မိကော	၁၈၆
ဓမ္မ အရ	၆	ဓမ္မိကာ	၂၃၂
ဓမ္မဓရာ	၆	ဓမ္မဒ္ဓစ္စဝိရဟိတံ	၇၆
ဓမ္မပဒါနိ	၂၅	ဓမ္မေသု	၁၁၁
ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ	၇၈	ဓမ္မေနေဝ စက္ကံ ပဝတ္ထေတိ	၁၈၅
ဓမ္မပဒါ	၉၀	ဓမ္မေနေဝ အနတ္တရံ	
ဓမ္မပရိယာယော	၁၅၁	ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္ထေတိ	၁၈၅
ဓမ္မပရိယတ္တိယာ	၁၆၅	ဓမ္မော ဒေသိတော	၇
ဓမ္မဝိဟာရိ	၁၆၆	ဓမ္မော	၈၁
ဓမ္မသန္ဓောသော	၁၇၂	ဓာရကဇာတိကော	၅၅
ဓမ္မစက္ကံ	၁၈၅	ဓိရာ	၂၅ / ၁၄၅
ဓမ္မရာဇာ	၁၈၆	ဓူပါယတိ	၁၀၀
ဓမ္မကေတု	၁၈၆	ဓောရယော	၂၀၆
ဓမ္မဝေဒံ	၂၂၉	ဓံသိ	၈၅
ဓမ္မလဒ္ဓါ	၂၃၂		(န)
ဓမ္မဂါရဝါ	၂၄၉	န အဓိဝါသေတိ	၁၀
ဓမ္မစိန္တနာ	၂၇၅	န ဥပဋ္ဌာတိ	၂၂

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

နက္ခလပိတာ	၄၁	နာဠိယသားကံ	၁၄၆
နခေါ	၂၄၅	နိက္ခမဓာတု	၂၅၂
နင်္ဂလမုခါနိ	၁၅၂	နိက္ခန္တံ ဝုဋ္ဌိတ်	၂၄၂
န ဆယ့်တိ	၆၀	နိကာမလာဘီ	၁၉
နဇ္ဇာ	၇	နိက္ခိတ္တော	၁၀၀
နဒိဝိဒုဂ္ဂံ	၁၇၈	နိဗ္ဗာတော	၉၆
နန္ဒကံ	၁၉၆	နိဇ္ဇရာ	၉၄
နပက္ခာယန္တိ	၁၅၃	နိဇိဂီသိတာ	၁၇၄
နဘံ	၂၁၄	နိဋ္ဌင်္ဂတော	၂၉၇
နမုစိဗလံ	၁၃	နိဒါနသမ္ဘဝေါ	၂၈၅
နဝသဿာနိ	၁၄၀	နိဒ္ဒါရာမတာ	၁၇၅
နဝနိတ်	၅၅	နိဒ္ဒါရာမော	၂၃၆
နသုကရံ	၁၅၃	နိဒ္ဒါကိလမထံ	၂၅၂
နာဂံ	၃၁	နိဋ္ဌိယံ	၃
နာဂေါ	၂၅၃	နိပ္ပပဉ္စပဒေ	၂၃၇
နာတိကော	၂၃၉	နိပ္ပပဉ္စာရာမော	၂၉၃
နာနတ္ထသညာနံ	၈၇	နိပကာ	၁၂၅
နာနိယစုက္ကာနိ	၁၂၈	နိပကော	၂၆၀
နာနိယပိဏ္ဍံ	၁၂၈	နိပိတိကောနု	၁၂၉
နာပကော	၁၂၇	နိဗ္ဗတ္တတေလကံ	၁၄၆
နဘိ	၂၁၄	နိဗ္ဗနံ	၃
နာယတိ	၁၅၀	နိဗ္ဗာနံ	၂၈
နာရိ	၁၃၈	နိဗ္ဗာနဿ	၂၄၂
နာရ	၂၄၅	နိဗ္ဗာနဓာတုယာ	၂၁
နာဝုတိကော	၁၈	နိဗ္ဗာနဿေဝ	၃၁
နာဿဿ သမ္ပန္နတိ	၁၇၇	နိဗ္ဗာနောဂဂေါမိနံ	၂၃

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

နိဗ္ဗိန္ဒတိ	၇၉	နိဿာရဏိယာ	၂၃၄
နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ	၁၂၂ / ၂၆၄	နိသိန္ဒော	၂၉၈
နိဗ္ဗေဘောဂိယာ	၂၉၁ / ၈၀	နိဟိယတိ	၁၅
နိဗ္ဗေဓိကပရိယာယံ	၂၈၅	နိဝရဏာ	၁၅၁
နိဗ္ဗေဓိကပညော	၈၄	နေက္ခံ	၁၄၄
နိဗ္ဗေဓိကာ	၁၀၉	နေက္ခမ္မ	၁၅၈ / ၂၁၆
နိဗ္ဗေဓိကော	၁၇၄	နေက္ခမ္မရတံ	၂၅၄
နိမ္မာနရတိ	၂၃၁	နေက္ခမ္မရတော	၂၅၄
နိမိတ် သရုပ်	၂၃၅	နေက္ခမ္မသုခဿ	၁၃၂
နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ	၁၃	နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော	၂၇၁
နိမိတ္တာနုသာရိ	၂၃၅	နေဂမဇာနုပဒါ	၄၈ / ၁၈၆
နိယျာနိကာ	၁၇၉ / ၂၃၄	နေဂမာ	၁၃၂
နိရဂ္ဂဋ္ဌော	၃၃	နေပက္ကသတိနော	၁၈၁
နိရယဂမနိယာ	၂၈၇	နေမန္တနိကာ	၁၇၃
နိရယဝေဒနိယံ	၂၈၇	နေဝသညာနာသညာယတနံပဂါ	၂၀၁
နိရာမဂန္ဓာ	၂၆၉	နေဝဿ စိတ္တံ	၂၇၂
နိရာမိသသုခံ	၂၆၀	နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော	၂၂၇
နိရာမိသော	၁၂၅	နေသဒ္ဓိကာ	၂၀၈
နိရုပဓိ	၁၅၈	(ပ)	
နိရုတ္တိက္ခသလော	၂၀၀	ပံသုက္ကလိကာ	၁၉၆
နိရောဓော	၂၈	ပက္ခဟတော	၅၂
နိလ္လောပံ	၁၇၉	ပက္ခိ	၂၂၈ / ၁၁၇
နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ	၂၄၆	ပစ္စက္ခာယ	၁၁၀
နိဝိဋ္ဌပေမော	၂၄၈	ပစ္စတ္တံ	၁၂၅ / ၁၃၀
နိဿရဏံ	၂၁၇ / ၂၃၅ / ၂၃၆	ပစ္ဆာ	၁၆၆
နိဿရဏပညော	၂၄	ပစ္ဆာနိပါတိနိယော	၁၃၇

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ပစ္စာဗဟံ	၁၀၃	ပဉ္စသမုဒါဟာရော	၉၁
ပစ္စာသမဏော	၁၈၁	ပညိန္ဒြိယံ	၇၅
ပစ္စုပ္ပန်သုခေါ	၁၂၅	ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ	၂၇၀
ပစ္စေတိ	၁၉၉	ပညါတ္တရံ	၁၀၄
ပစ္စေန္တိ	၂၄၉	ပညါပဝိစာရာ	၂၆၅
ပစ္စေသိ	၂၀၃	ပဋိကူလသညာ	၁၆၁
ပဇဟာသိ	၂၃၇	ပဋိကူလသညိ	၉၂
ပဇာနေယျံ	၂၁၁	ပဋိဂ္ဂဟေသိ	၁၄၆
ပဇာနေယျ	၁၄၉	ပဋိဃသညာနံ	၈၇
ပညက္ခန္ဓဿ	၁၇	ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓေါ	၁၂၆
ပညဝါ	၁၇၈	ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိလဒ္ဓေန	၂၉၈
ပညာ	၂၅၅	ပဋိပဒါ	၂၀
ပညာ (ဝိပဿတိ)	၄၅	ပဋိပနာ	၂၅၁
ပညာစက္ခု	၇၂	ပဋိဗလော	၂၂၅
ပညာ နတ္ထိ	၂၅၈	ပဋိဘာန ၂-မျိုး	၁၄၀
ပဉ္စာဘိနိတော	၄၉	ပဋိဘာနဝါ	၁၉
ပညာယ ၁၅၁ / ၁၆၆ / ၁၈၂ / ၁၈၉		ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ	၇၈
ပညာယ အတိဝိဇ္ဇ ပဿန္တိ	၂၆၁	ပဋိလိနော	၃၃
ပညာယ အတိဝိဇ္ဇ ပဿသိ	၈၄	ပဋိသလ္လေခိတာ	၂၂၅
ပညာယ အနဂ္ဂဟေသာမိ	၉၂	ပဋိသန္တာရဂါရဝေါ	၂၄၉
ပညာယတ္ထံ ဝိပဿတိ	၁၉	ပဋိသလ္လာနာ	၂၅
ပညာယ သမ္ဘိကရဏိယာ	၈၆	ပဋိသလ္လာနံ	၁၆၆
ပညာဝိမုတ္တိ	၁၉၁	ပဋိသလ္လာနာရာမော	၂၅၅ / ၂၇၈
ပညာဝိမုတ္တိ	၄	ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော	၂၃၈
ပညာဝိမုတ္တိဖလာနိသံသာ	၁၂၁	ပဋိသေနေတိ	၁၀၀
ပညာဝေယျတ္ထိယံ	၂၁၂	ပဋိသေဝနာယ	၂၇၆

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ပဋိသေဝိသု	၁၅၅	ပဒဗျဉ္ဇနာနိ	၈၁
ပဋိသောတဂါမိ	၄	ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ	၁၉၄
ပဋိဟဒါမိ	၂၇၈	ပဒဝိတိဟာရော	၃၇
ပဌမံ	၆၃	ပဒဟတိ	၅၈
ပဌမာဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ	၁၇	ပဒါ	၈၅
ပဏ္ဍိတော	၁၈၇	ပဒါနိ အရ	၉၂
ပဏိဓာယ	၂၁၉	ပဒါလေတာ	၈၂
ပဏိတာဓိမုတ္တိကော	၂၉၄	ပဒါလေယျ	၂၄၁
ပဏိတေ	၁၂၁	ပဒိပေယျံ	၅၂
ပတ္တကမ္မာနိ	၄၄	ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပေါ	၂၆၉
ပတ္တပရိယာပနမတ္ထံ	၂၃၂	ပဒုမိနိယံ	၁၂၉
ပတ္တပရိယာပနော	၁၈၁	ပဒေါသယေ	၃
ပတ္တပိဏ္ဍိကာ	၂၀၈	ပဓာနာနိ	၁၃ / ၄၇
ပတ္တယမာနော	၅၃	ပဓာနာယ	၂၁၉
ပတိဋ္ဌာပေတိ	၂၅၁	ပနက္ကပစ္စေကသစ္စော	၃၂
ပတိတာ	၂	ပနုဒ္ဒဇော	၁၆၅
ပတိရူပဒေသဝါသော	၂၆	ပနုဘာရော	၁၆၅
ပတိတ္ထိယတိ	၉၁	ပပဉ္ဇာရာမော	၂၃၆
ပတ္ထေတိ	၁၈၉	ပပ္ပါသံ	၂၄၅
ပတောဒစ္စာယံ	၅၈	ပပဉ္ဇနိရောဓော	၇၈
ပထဝီဓာတုရေဝေသာ	၇၉	ပပဉ္ဇာနဝိတက္ကယေ	၂၀၆
ပထဝီဘိနိဝေသာ	၂၆၅	ပပဉ္ဇေတိ	၇၈
ပဒံ	၂၃၁	ပဗ္ဗတသင်္ခေပေ	၂၈၁
ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ	၁၆၁	ပဗ္ဗတေယျာ	၁၅၂
ပဒဇာတာနိ	၂၆၆	ပဗ္ဗာဇေန္တိ	၂၀၄
ပဒပရမော	၇၁	ပဗ္ဗာဇေယျာမ	၂၆၇

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ပဘင်္ဂ	၁၁၆	ပရိနိဗ္ဗာပေန္တိ	၄၅
ပဘာဉ္စိ	၂၀၅	ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ	၂၈၅
ပဘာဿရံ	၁၁၆	ပရိနိဗ္ဗတော	၂၁၈
ပမာဏိသု	၄၆	ပရိနိဗ္ဗတော	၂
ပမာဏိကာ	၂၅၇	ပရိနိဗ္ဗတော အရ	၆၀
ပမာဒါဓိကရဏံ	၂၂၁	ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော	၁၈၇
ပမိနန္တိ	၂၅၇	ပရိပ္ပေါသကံ	၁၂၈
ပယတပါဏိ	၂၃၁	ပရိဘဝံ	၁၉၈
ပရ အရ	၅	ပရိဘောတိ	၁၉၃
ပရက္ကမဓာတု	၂၅၂	ပရိယန္တကတံဿ	၂၉၅
ပရက္ကမေ	၂၀၆	ပရိယာပါဒေန္တိ	၁၆၉
ပရက္ကမေယျ	၁၄၉	ပရိယာပုဏန္တိ	၁၉၃
ပရကုမာရိသု စာရိတ္တံ	၂၀၄	ပရိယာယံ	၂၅၀
ပရဒါရံ	၂၀၆	ပရိယေဋ္ဌိဝေပက္ကံ	၂၈၇
ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနော	၂၃၁	ပရိဝဇ္ဇနာ	၂၇၆
ပရပ္ပဝါဒါ	၁၀၂	ပရိဝဇ္ဇယေ	၂၀၆
ပရဒတ္တဘောဇိနံ	၄၂	ပရိသတိ	၈၄
ပရိကဿတိ	၆၄	ပရိသာကသဋ္ဌော	၁၆
ပရိစိတာ	၂၃၅	ပရိဟာနဓမ္မော	၂၈၅
ပရိညေယျံ	၂၀၂	ပရိဟာနာယ	၃၁ / ၂၄၉
ပရိညေယျာ	၁၀၆	ပရိယာနိယော	၂၃၉
ပရိသုယတောဝ	၁၇၀	ပရူပါရဗ္ဗံ ဝတ္တေန္တိ	၈၄
ပရိဏတံ	၁၈၄	ပရေတိ	၂၅၇
ပရိဒေဝတိ	၈၃	ပရောပရာ	၅
ပရိဒေဝေါ	၁၃၃	ပရောပရာနိ	၃၅
ပရိနိဗ္ဗာတိ	၁၄၀	ပလ္လင်္ကန	၂၂၈

ပဠာသိ	၁၇၃ / ၃၀၁	ပါပမိတ္တတာ	၂၄၀
ပဝတ္တေတိ	၇	ပါပိစ္ဆော	၁၇၆
ပဝတ္တေသိ	၂၆၈	ပါမောဇံ	၁၂၄
ပဝတ္တာရော	၂၁၀	ပါရဂုံတာ	၁၅၆
ပဝိဝေက အရ	၇၄	ပါရာဇိကော	၂၂၀
ပဝိဝေကပိတိ	၂၀၃	ပါရိစရိယာ	၂၄၈
ပဝိဝေကာမိမုတ္တော	၂၆၈	ပါရိသုဒ္ဓိ အရ	၉၂
ပသံသိယော	၃	ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂါနိ	၉၂
ပဿတာ	၉၂ / ၂၄၂	ပါရေဝတာသု	၂၀၆
ပဿတ္တပ္ပဿတ္တော	၂၁၂	ပါလိစ္ဆေန	၂၀၀
ပဿတ္တေဟိ	၂၁၂	ပါသာဒိကံ	၃၀
ပဿဒ္ဒကာယသင်္ခါရော	၃၂	ပါသာဒိကာ	၁၆၇
ပဿသာမိ	၂၃၉	ပါသာဒိကော	၉၅
ပဿာဝေါ	၁၈၃	ပါဟုနာ	၂၂၄
ပဟာနာယ၏ အပါဒါနိပုဒ်အရ	၂၅၇	ပါဟုနေယျာ	၂၂၇
ပဟိတတ္တဿ	၁၂၄	ပိဋက၏ ဥပစာရတ္ထ	၉၄
ပဟိနော	၁၀	ပိဋကသမ္ပဒါနေန	၉၁
ပဟိယန္တိ	၁၅၉	ပိဏ္ဍပါတော	၂၇၈
ပါစိနံ	၁၂	ပိဏ္ဍိယာလောပေါ	၂၄
ပါဠိပဒေါ	၅၂	ပိတ္တံ	၂၃၉ / ၂၄၆ / ၁၇၁
ပါဠိကုလျတာ	၁၃၃	ပိတ္တံ အတ္ထိ	၂၄၆
ပါဏံ အတိပါတေတိ	၂၀၂	ပိတာမဟယုဂါ	၁၈၇
ပါတရာသာယ	၂၀၉	ပိပါသဝိနယော	၂၈
ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော	၁၁	ပိယကရဏာ	၂၃၄
ပါပကမ္ပံ	၂၀၄	ပိယစက္ခုနိ	၁၇၂
ပါပကမ္ပဝိနိဗ္ဗယော	၂၅၉	ပိယာ	၈၃

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ပိယရူပါဘိနန္ဒိနော	၃၉ / ၄၇	ပုရာ မံ သော ဓမ္မော အာဂစ္ဆတိ	၁၇၁
ပိယဝါဒိနိယော	၁၃၇	ပုရိသံ	၂၈၈
ပိလန္ဒနဝိကတိယာ	၁၁၆	ပုရိသံပုဂ္ဂလပရောပရိယဉာဏေ	၂၅၇
ပိသာစော	၁၅၅	ပုရိသာဓိပ္ပိယာ	၁၈၉ / ၂၆၅
ပိသုဏံ	၂၂၂	ပုရိသိန္ဒြိယဉာဏာနိ	၂၀၄
ပိဟကံ	၂၄၅	ပုဠေကသညံ	၁၄
ပိဟိတော	၅၆	ပုဂဂါမဏိကော	၁၆၀
ပုဂံဝေါ	၂၀၆	ပေတ္တနိကော	၁၆၀
ပုဇ္ဇော	၁၆၀	ပေတ္တေယျော	၂၅၆
ပုဇ္ဇကိတာနိ	၂၄၇	ပေဿာ	၁၃၇
ပုညံ အရ	၄၂	ပေါက္ခရဏိ	၁၃၀ / ၁၉၆
ပုညက္ခေတ္တံ	၂၂၇	ပေါထုဇ္ဇနိကံ	၂၄၈
ပုညကိရိယာသု	၁၄၅	ပေါနောဘဝိကော	၁၆၄
ပုညတ္ထဿ	၂၀၆	(ဖ)	
ပုညဘာဂိယံ	၂၀၆	ဖရသာ	၁၄၁
ပုညာဘိသန္ဒာ	၃၉	ဖလတ္ထော	၁၄၁
ပုဏ္ဏရိကိနိယံ	၁၂၉	ဖသော အရ	၂၈၂
ပုတ္တသမ္မာဓဿယနံ	၂၈၀	ဖဿသမုဒယော	၂၈၂
ပုထုသိတာ	၇	ဖဿနိရောဓော	၂၈၂ / ၂၈၆
ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ	၁၅၇	ဖဿာယတနံ	၇၈
ပုဗ္ဗာပယုမာနော	၂၅၃	ဖာသုဝိဟာရော	၁၈၀
ပုဗ္ဗဋ္ဌာယိနိယော	၁၃၇	ဖိယာရိတ္တံ	၉၅
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ	၁၂၀	ဖုဋ္ဌဿ	၂၁
ပုဗ္ဗေဝဒါနာ သုမနော ဟောတိ	၂၅၁	ဖုဋ္ဌ အရ	၉၃
ပုဗ္ဗော	၂၄၆	ဖုသိတ္တာ	၂၆၁
ပုရာဏော	၂၇၃	ဖေဣ	၅၇ / ၁၁၃

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

(ဗ)

		ဗောဓိ	၁၀၇
ဗဇ္ဈတိ	၂၅၇	ဗောဓိပက္ခိယာ	၁၅၇
ဗန္ဓနံ	၄၇ / ၂၅၆	ဗောဓိသတ္တော	၁၆၂
ဗန္ဓန အရ	၂၅၉	ဗျန္တိ ဟောတိ	၁၅၈
ဗန္ဓဝါ	၂၄၃	ဗျဿနာနိ	၁၈၄
ဗလတံ	၂၉၁	ဗျာကတ္တာ	၁၆၂
ဗလဝဝိပဿနာ ၄-မျိုး	၂၆၇	ဗျာဒိက္ခေ	၁၅၂
ဗလာခိဋ္ဌာနာ	၂၆၄	ဗျာဓိတော်	၁၅၃
ဗလိဗဒ္ဓေါ	၅၇	ဗျာဓိယံ	၁၄၈
ဗဟုဘောရဝေါ	၄၀	ဗျာပါဒဓာတု	၂၆၆
ဗဟုလိကရောတိ	၇၆	ဗျာပါဒဿ နိဿရဏံ	၂၁၁ / ၂၁၇
ဗဟုသုတာ	၂၆၄	ဗျာပါဒဝိတက္ကော	၁၀
ဗာဠဂိလာနော	၂၉၇	ဗျာပါဒေန	၂၁၇
ဗာဟာဗလပရိစိတောဟိ	၄၄	ဗြဟ္မကာယိကာ	၂၃၁
ဗာဟုလ္လိကာ	၇၄	ဗြဟ္မကာယိကာနံ	၆၄
ဗာဟုလိကာ	၇၄ / ၁၇၂	ဗြဟ္မစက္ကံ	၇ / ၁၁၃
ဗာဟုသစ္စံ	၂၅၇	ဗြဟ္မစရိယံ	၁၆၈ / ၂၁၉ / ၂၅၅
ဗာဟုသစ္စကထာ	၁၉၄	ဗြဟ္မစရိယံ ပဇာနာတိ	၂၈၆
ဗိမ္မောဟနံ	၂၁၄	ဗြဟ္မစရိယံ ပဝတ္တေတိ	၂၈၈
ဗိလံ	၂၇၄	ဗြဟ္မစရိယပရာယဏော	၁၅၉
ဗိလာသယော	၂၇	ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ	၁၅၇
ဗုဒ္ဓဝိသယေ	၅၀	ဗြဟ္မစရိယေန	၂၁၉
ဗုဒ္ဓါနဓမ္မတာ	၁၈	ဗြဟ္မစရိယေသနာ	၃၃
ဗုဒ္ဓါနဿတိ	၂၂၉	ဗြဟ္မစာရယော	၃၃
ဗုဒ္ဓေ ပဿနာ	၂၉	ဗြဟ္မစာရိ အရ	၂၅၆
ဗောဓိ	၄၃	ဗြဟ္မစာရိသု	၁၄

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ဗြဟ္မဇာန် မရိယာဒံ	၂၁၇
ဗြဟ္မဏိယေဝ ဂစ္ဆန္တိ	၂၀၈
ဗြဟ္မဝိဟာရီ	၂၁၁
ဗြဟ္မသမော	၂၁၁
ဗြဟ္မာဝနေ	၁၄၃
(ဘ)	
ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ	၁၃၉
ဘစ္စာ	၄၅
ဘတပေါသီ	၁၄၂
ဘတ္တကာလသမယေ	၂၇၄
ဘတ္တကိလမထော	၂၄၄
ဘတ္တာရံ အတိမညတိ	၁၃၈
ဘတော	၁၄၂
ဘယံ	၂၇
ဘဝတဏှာ	၁၀၆/၂၉၆
ဘဝနေတ္တိ	၁
ဘဝပဋိလာဘိယာနိ	၇၀
ဘဝယောဂဝိသံယောဂေါ	၁၀
ဘဝယောဂေါ	၉
ဘဝသံယောနေက္ခယေ	၂၆၀
ဘဝါဘဝံ	၁၅၆
ဘဝါဘဝဟေတု	၈
ဘဝိဿန္တိ	၂၅၆
ဘဝေသနာ	၃၂
ဘဿုပုဋ်	၁၀
ဘဿာရာမော	၂၀၆

ဘာဝနာ	၂၇၆
ဘာဝနာရာမော	၂၉၄
ဘာဝယတံ	၁၂၅
ဘိက္ခု	၁၁၀
ဘိက္ခု သဟတိ ရဇက္ခံ	၁၆၆
ဘိက္ခု ရဇက္ခေညေဝ ဒိသ္မာ	၁၆၇
ဘုဇိဿာနိ	၂၃၃
ဘုဒ္ဓိတုံဇ်ဉ် ဘောဂေ ဟု ဒုတိယန္တ	
မရှိနိုင်ပုံ	၂၇၀
ဘူမိဘာဂေ	၁၃၀
ဘောရိသဒ္ဓေါ	၉၀
ဘောဂပရိဗျူဠော	၁၃၅
ဘောဂသုခံ	၄၅
ဘောဂါ စ ဘုဒ္ဓိတုံ ဘောဂါ	၂၇၀
ဘောဂါဝိပ္ပါယာ	၂၆၅
ဘောဇနေ မတ္တညူတာ အရ	၂၄၉
(မ)	
မက္ခလိ	၂၇၅
မက္ခိ	၁၇၃
မက္ခံဘူတော	၂၂၁
မဂ္ဂါမဂ္ဂါဿ	၃၀
မဂေါ	၁၉
မဂ္ဂေါ	၇၅
မစလပတ္တော	၅၃
မစ္စုပါသပ္ပမောစနံ	၃၀
မစ္ဆဝိလောပေ	၁၃၂

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

မစ္ဆိကံ	၂၃၈	မနုဿဓမ္မော	၁၅၂
မစ္ဆရိ	၃၀၁	မနုဿဘူတံ	၂၅၃
မဉ္ဇကေ နိပဇ္ဇိ	၇၃	မနုဿာ နမဿန္တိ	၁၅၄
မဉ္ဇပိဋမဒုနော	၁၈၉	မနောကမ္မံ	၂၃၂
မဉ္ဇိဋ္ဌော	၂၁၂	မနောဘာဝနိယဿ	၂၄၃
မဉ္ဇုနာ	၁၅၅	မနောမယံ	၁၉၉ / ၁၄၇
မညတိ	၂၂၃	မနောသခါရံ	၁၀၂
မညေ	၁၃၂	မရဏဓမ္မော	၈၃
မဏ္ဍိကာပုတ္တော	၈၅	မရဏသညံ	၁၆၁
မတ္တလုဂံ	၂၄၆	မရိယာဒံ	၂၁၀
မဒနိမ္မဒနော	၂၇	မလ္လိကာဒေဝီ	၁၅၀
မဒနိယံ	၁၅၅	မံသံ	၂၄၅
မဝံ	၂၈၆	မသာဏာနိ	၉၆
မဝပိဏ္ဍိကာ	၂၁၃	မဟဂ္ဂတံ	၁၁၉
မဝရကဇာတော	၁၅၆	မဟဂ္ဂတေန	၂၄၂
မန္တာ	၂၈၂	မဟစွာ	၁၅၀
မန္တတ္တာ	၂၀၈	မဟတ္ထံ	၁၈
မဏ္ဍလမာဠေ	၂၄၃	မဟာဂိနိ	၂၅၆
မန္တာတာ	၁၅	မဟာတူရိယတာဠိတဝါဒိတံ	၂၅၃
မန္တာပဒံ	၂၁၀	မဟာဒုမော	၁၄၁
မနုဿာ	၂၃၈ / ၂၈၇	မဟာနိဂြောဓော	၁၄၁
မနုဿာနပေက္ခိတာနံ	၈၉	မဟာနုဘာဝေါ	၂၄၉
မနုသိကရောတာ	၉၀	မဟာပညာသံဝတ္ထနိကာ	၂၁၆
မနာပကာယိကာနံ	၁၃၈	မဟာပညော	၈၄
မနာပစာရိနိယော	၁၃၇	မဟာပဒေသာ	၈၃
မနာပါ	၄၃ / ၁၃၈	မဟာနုဘာဝသံဝတ္ထနိကာ	၂၁၆

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

မဟာဘောဂေါ	၂၁၆	မာရဗေယျာဘိဘူတာ	၁၂
မဟာဝနေ	၁၃၈	မိဂရာဇာ	၂၇
မဟာသာလော	၀၄၃	မိစ္ဆာဉာဏီ	၁၀၀
မဟာသုပိနော	၂၁၄	မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံဗ္ဗသမာဒါနာ	၁၂၁
မဟိန္ဒော	၇၂	မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော	၁၂၁
မဟိဒ္ဓိကော	၂၄၉	မိစ္ဆာဝိမုတ္တော	၁၀၀
မဟေသက္ခသံဝတ္တနိကံ	၂၁၆	မိတ္တဒုဗ္ဗိ	၂၂၅
မဟေသက္ခာ	၉၅	မိတ္တာပိ ဒုဗ္ဗနာ	၁၄၈
မဟေသိဘိ	၂၃	မိဋ္ဌသုခံ	၁၃၂
မဟောဒမိ	၄၀	မုစ္စိတာ	၁၅၅
မာဂဓိကာနိ	၁၇၆	မုပ္ဖပဗ္ဗဘေတော	၉၉
မာဂဝိကော	၂၃၉	မုတ	၈၃
မာ တံ အဒ္ဒသ	၈၅	မုတ္တ	၂၄၆
မာတုဂါမဿ	၂၂၃	မုတ္တကရိသဿ	၁၉၀
မာနံ	၇၃	မုဒ္ဒါဝသိတ္တော	၁၈၇
မာန	၂၉၂	မုဒိတာ	၆၈
မာနံမာန ၉-မျိုး	၂၆၂	မုဒုတ္တာ	၁၅၅
မာနဝိနယေ	၇၀	မုသာ	၂၂၁
မာနာရာမော	၆၉	မူလဋ္ဌိကာ	၅၇
မာနသကေန	၁၃၉	မေယော	၁၃၅
မာနော	၇၃	မေဇ္ဇကနတ္တာ	၁၃၆
မာ ပမာဒတ္ထ	၅၆၆	မေတ္တံ	၄၇/၂၃၂
မာမကာ	၂၃	မေတ္တံ(ကာယကမ္မံ)	၁၇၉
မာ မံ ဧညါ	၂၅၉	မေတ္တစိတ္တော	၁၈၃
မာယာပိနော	၂၀၀	မေတ္တာ	၆၈
မာယာပိ	၉၀	မေတ္တစိတ္တေန ဘာသိတံ	၂၁၆

မေတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ	၂၃၅	ယထာပဿတော အနန္တရာ	၂၀၂
မေတ္တာဝတာ	၂၉၆	ယထာသန္တတိကာ	၂၀၈
မေတ္တေန အရ	၄၇	ယထာသတ္တိ	၂၁၆
မေထုနဓမ္မံ	၁၅၅	ယထာဝိဟာရံ	၂၃၈
မေဓာဝိ	၁၈၈	ယထာ ယထာ နံ သဉ္ဇာနာတိ	၂၈၆
မေဒေါ	၂၄၆	ယထာဘူတံ	၂၉၂
မောဒကော	၁၅၉	ယတ္ထူပပဇ္ဇတိ	၁၄၇
မောဒရေ	၁၃၉	ယဒေဝ	၁၃၆
မောသလ္လံ	၁၀၃	ယသော	၁၅
မောဟဉ္ဇာပဝိဒ္ဓသု	၄၇	ယံသ	၉၂
မောဟနိယေသု	၁၁	ယဿတ္တာယ	၁၅၇
(ယ)		ယဿ ဝေါ (ပ) ဒဿန္တိ	၁၃၇
ယကနံ	၂၄၅	ယသဿိ	၁၇၅
ယတံ	၁၂	ယဿ ဝိပ္ပဋိသာရဇာ	၂၅၉
ယံ တံ စိတ္တံ	၇၆	ယံ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ	၂၇၉
ယတွာဓိကရဏမေနံ	၁၉၀	ယာဂု	၂၂၀
ယထာဓိပ္ပါယော	၅၀ / ၁၄၇	ယာစယောဂေါ	၂၃၁
ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ	၅၆	ယာနိကတာ	၂၃၅
ယထာဓမ္မံ	၇၄	ယာနံ	၉၅
ယထာကမ္မူပဂေ	၁၂၁	ယာမာ	၂၃၁
ယထာဘူတဉ္ဇာဒဿနံ	၁၂၁ / ၂၆၃	ယာဝတိကာ	၁၅၁
ယထာသုတံ	၁၂၅ / ၁၆၆	ယာဝတတိယကံ	၁၉၉
ယထာပရိယတ္တံ	၁၂၅	ယာဝဒတ္တံ	၂၁၉
ယထာ ဝိမုတ္တံ စိတ္တံ	၁၇၅	ယာဟံ	၆၁
ယတ္ထဿ 'တေ (ပ) အပရိသေသာ -		ယုဂနဒ္ဓံ	၇၆
နိရဇ္ဇန္တိ	၁၉၁	ယုဂနဒ္ဓံ ဘာဝေတိ	၇၆

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ယုဝါ	၁၅၄
ယေတေ ဣသိ	၂၆၉
ယေန သုဘိက္ခံ	၁၇၁
ယောဂ္ဂါစရိယော	၁၃၀
ယောဂ္ဂပထော	၁၇၇
ယောဂါ	၉
ယောဓာဇီဝေါ	၁၆၆
ယောဓာဇီဝေါ သဟတိ ရဇဂ္ဂံ	၁၆၆
ယောဓာဇီဝေါ ရဇဂ္ဂညောင် ဒိသ္မာ	၁၆၇
ယောနိ မညတရံ ဂနု	၂၅၉
ယောနိ	၄၉ / ၂၉၃
ယောဗ္ဗနေန	၁၁၂
ယောဗ္ဗနမဒေါ	၁၅၈
(၇)	
ရတတ္တာ	၂၁၁
ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ	၁၈၆
ရက္ခိတာ	၁၉၃
ရဇဂ္ဂံ	၁၆၇
ရဇဂ္ဂါနိ	၁၇၃
ရဇနိယံ	၁၅၅
ရဇနိယေသု	၆၀
ရဇိ	၆၀
ရဇောပထော	၉၇
ရဋ္ဌိကော	၆၀ / ၂၃၈
ရတ္တညူ	၁၇၄
ရတ္တူပရတော	၉၈ / ၂၀၇

ရတော	၄၃
ရထကာရကုလံ	၅၁
ရထသတေဟိ	၁၃၄
ရန္တဂဓေသိ	၁၉၃
ရမ္မံ	၂
ရသဟရဏိယော	၂၂၀
ရာဂဒေါသပရိက္ခိန္ဒာ	၃၉
ရာဂဒေါသမောဟာနံ	၁၀၃
ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ	၂၂၉
ရာဂဝိနယာယ	၂၅၁
ရာဂဝေပုလ္လတ္တံ	၇၂
ရာဂ,ဂဏ္ဍ,သင်္ဂ,ပင်္ကတို့အရ	၂၄၀
ရာဂါနန္ဒသိတေန	၁၇၀
ရာဂစိတ္တံ အနန္ဒသေတိ	၁၇၀
ရာဇဗလိ	၄၄
ရာဇဘောဂ္ဂေါ	၂၂၈
ရာဇာယုတ္တာ	၄၈
ရာဇာရဟော	၂၂၈
ရာဇာ	၁၈၅
ရာဇာနံ	၁၇၉
ရာဇာ တေသံ စက္ကဝတ္တိ	၂၆၇
ရာမပုတ္တော	၈၅
ရာဟု	၁၅
ရိဉ္စတိ	၁၆၆
ရက္ခဓမ္မေ	၂၆၈
ရဒမာနော	၄

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ရူပံ	၂၁၈	လုဒ္ဒါ	၂၇၃
ရူပဂုံ	၄၉	လုဒ္ဒေါ	၉၆
ရူပဂတံ	၆၇	လောကဓမ္မာ	၉၁
ရူပပ္ပမာဏံ	၄၆	လောကန္တရိကာ	၆၉
ရူပပ္ပသန္တော	၄၆	လောကနိရောဓဂေါမိနိ	၂၀
ရူပရာဂံ	၂၉၀	လောကနိရောဓော	၂၀
ရူပသညာနံ	၈၇	လောကဝိဒ္ဓနံ	၄၂
ရူပသောခုမ္ပတံ	၁၅	လောကဝိဒ္ဓနဝဏ္ဏိတာ	၄၂
ရူပသောခုမ္ပေန	၁၅	လောကဿ အန္တံ	၃၇
ရူပါနံ အက္ခမော	၁၈၉	လောကသန္တိဝါသော	၉၁
ရူပေ	၂၁၉	လောကသမုဒယော	၂၀
ရောဂဗျသနံ	၉၁ / ၁၈၄	လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု	၂၁၀
ရောဂါတင်္ဂေါ	၈၃	လောကုတ္တရာ	၁၇၂
ရောသယေ	၁၃၈	လောကော	၂၀
	(လ)	လောဘဇေန	၂၅၂
လဇ္ဇိ	၉၇	လောဘဓမ္မံ	၂၅၇ / ၂၆၁
လဏ္ဍသာရဏော	၁၈၉	လောဘောနိဒါနံ ကမ္မာနံ သမုဒယံ	၂၅၂
လပကော	၁၇၁	လောမံ	၂၄၅
လဘတေ မနာပံ	၁၅၆	လောလော	၁၉၁
လသိကာ	၂၄၆	လောလေဿာမိ	၁၉၇
လာခါယ	၂၁၂	လောဟိတံ	၂၄၆
လာဘသက္ကာရသိလောကံ	၂၇၂		(ဝ)
လာဘသက္ကာရသိလောကသုခံ	၁၃၂	ဝက္ကံ	၂၄၅
လာဘာ	၂၃၂	ဝစနပထာနံ	၅၉ / ၂၇၈
လိစ္ဆဝိ	၁၅၉	ဝစနပထော	၁၉၀
လိပ္ပတိ	၂၅၆	ဝစ္ဆတရာ	၉၇

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ဝစိကမ္ပ	၂၃၂	ဝသဝတ္ထိ	၂၁/၂၀၁
ဝစိသင်္ခါရံ	၂၅၇	ဝဿဘညာ	၂၅
ဝဇ္ဇဗဟုလော	၂၂၂	ဝသာ	၂၄၆
ဝဇေ	၂၈၁	ဝသီတာ	၅၆
ဝဇ္ဇေ	၂၃၈	ဝသုန္ဒရံ	၁၅၃
ဝဇ္ဇေသု	၁၁	ဝဿော	၂၁၄
ဝဋ္ဋပစ္စေဒါ	၂၈	ဝါကျံ	၂၇/၁၁၉
ဝုပ္ပါယာ	၂၅၉	ဝါပေယျံ	၃၃
ဝဏုတ္တိန္ဒာယ	၂၆၆	ဝါတေရိတော	၂၁၂
ဝဏုပုပ္ဖနိဗန္ဓနာနိ	၂၆၆	ဝါဒါနုဝါဒါ	၁၁၁
ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ	၁၆၇	ဝါဒါနုပါတော	၂၅
ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ	၅၁	ဝါဒါနုပထာ	၇
ဝဏ္ဏာရဟဿ	၃/၁၈၂	ဝါမံ	၁၉၆
ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော	၁၀၆	ဝါယောဓာတု	၂၁၅
ဝတ္ထံ	၉၅	ဝါရိဓာရာ	၁၂၉
ဝတ္ထိ	၂၂၀	ဝါရဏီ	၂၀၆
ဝတ္ထုကတာ	၂၃၅	ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတ္တုဒနမတ္တဗ္ဗိ	၂၈၃
ဝတ္ထု	၇၇	ဝါလဓိ	၂၅၆
ဝန္တံ	၁၈၃	ဝိက္ခိတ္တံ	၁၁၉
ဝနပ္ပတိ	၁၄၃	ဝိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ	၂၁၇
ဝပကဿတိ	၂၈၁	ဝိဃာတဝါ	၇၂
ဝပကာသိတံ	၁၈၄	ဝိဃာတဿ	၅၀
ဝယံ	၂၇၂	ဝိစိကိစ္ဆာဘိဘူတေန	၄၃
ဝယသာ	၂၅၄	ဝိစိကိစ္ဆာနိဿရဏံ	၂၁၂
ဝလာဟကော	၅၆	ဝိစိကိစ္ဆိ	၈၃
ဝလိတ္တစတာယ	၂၀၀	ဝိစ္ဆိကော	၁၇၁

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ဝိဒ္ဓိဒ္ဓကသည်	၁၄	ဝိမုတ္တပိတိ ဉာဏ် ဟောတိ	၁၉၆
ဝိဇ္ဇာ	၇၈ / ၁၀၆	ဝိမာနိတော	၁၈၉
ဝိဇိတာဝိ	၁၈၈	ဝိမုခါ	၂၂၄
ဝိဇ္ဇေပျါဒါ	၉၃	ဝိမုတ္တံ	၁၁၉
ဝိဇ္ဇမာလီ	၁၃၅	ဝိမုတ္တာယတနာနိ	၁၂၃
ဝိညာဏဂတံ	၆၈	ဝိမုတ္တက္ခန္ဓဿ	၁၇
ဝိညာဏဉ္စာယတနံ	၈၈	ဝိမုတ္တစိတ္တော	၁၈၈
ဝိညာတ အရ	၈၀	ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ	၁၂၂
ဝိညါ	၂၄	ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နော	၁၁၅
ဝိတက္ကပထေ	၃၀	ဝိမုတ္တိံ ပရိပါစေန္တိ	၁၈၈
ဝိတက္ကဝိစာရာနံ	၆၄	ဝိမုတ္တိပဉ္စမေန	၁၈၈
ဝိမူမော	၃၅	ဝိမုတ္တိပါရိသုဒ္ဓိံ	၉၂
ဝိဝေါဂေါစရော	၁၇၈	ဝိမုတ္တိသမ္ပဒါ	၁၆၂
ဝိနယော	၈၁	ဝိမုတ္တိ အရ	၁၀၆
ဝိနိပါတေတိ	၁၈၂	ဝိမုတ္တိသာရံ	၁၀၄
ဝိနိလကသည်	၁၄	ဝိမုတ္တိသာရ	၇၂
ဝိနေယျ	၁၃၉	ဝိမုတ္တိယာ ဖုသိတာ	၁၀၄
ဝိပဗ္ဗကတာ	၉၃	ဝိမောက္ခောအရ	၅၃
ဝိပါကော	၈၁	ဝိမောစေတီ	၉၂
ဝိပဋ္ဌိတညါ	၇၁	ဝိယတ္တော	၁၈၇
ဝိပုဋ္ဌိသာရိ	၁၉၁ / ၂၃၃	ဝိရာဂနိသိတံ	၁၃
ဝိပရိဏာမညထာဘာဂေါ	၁၃၃	ဝိရာဇယံ	၁၀
ဝိပဿနာ	၁၀၆	ဝိရာဇေတိ	၇၉ / ၉၂
ဝိဘဒ္ဒဗျာကရဏိယော	၃၆	ဝိရာဇေတွာ ဝိမောစေတွာ	၉၂
ဝိမတိ	၅၀	ဝိရာဂေါ	၂၈
ဝိမလော	၁၃၄	ဝိဂ္ဂဟန္တိ	၂၃ / ၃၆

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

ဒီရင်္ဂင်	၁၁၂	ဝိသေသဂါမိ	၈၉
ဒီလိမ္မတ်	၁၅၀	ဝိသေသဘာဂိယာ	၈၁
ဒီဝဋ္ဋကပ္ပေ	၁၂၀	ဝိသုဒ္ဓါယ	၁၁၈
ဒီဝဋ္ဋေဒါ	၃၄	ဝိဟံသု	၁၇
ဒီဝတ္တယံ	၇၉	ဝိဟင်္ဂမာ	၁၄၁
ဒီဝရံ	၁၉၄	ဝိဟင်္ဂမော	၃၁
ဝိဂါဒမူလာနိ	၃၀၁	ဝိဟရတိ	၆၄
ဝိဝိဇ္ဇေဝ	၆၂	ဝိဟာသိ	၂၀၇
(ဝိဝါဒမူလဿ) ပဟာနံ	၃၀၁	ဝိဟိံသာဝိတက္ကေ	၁၀
ဝိခေကဓံ	၆၃	ဝိဟေသံ	၂၁၇
ဝိခေကဇေန	၁၂၇	ဝိတဒေါသံ	၁၁၉
ဝိခေကနိသလိတံ	၁၃	ဝိတမောဟံ	၁၁၉
ဝိသံယောဂါ	၁၀	ဝိတရာဂံ	၁၁၈
ဝိသံယောဂါဓိပ္ပာယော	၁၈၉	ဝိတရာဂတ္တာ	၆၄/၂၇၂
ဝိသညိနော	၃၉	ဝိတရာဂေါ	၂၆၈
ဝိသဋ္ဌာယ	၃၈	ဝိတိံသာရေတွာ	၂၉၈
ဝိသတ္တိကံ	၉၈	ဝိရိယံ အာရဘာမိ	၁၇၁
ဝိသဋ္ဌပသေဝိ	၁၈၁	ဝိရိယဗလံ	၁၀၇
ဝိသမံ	၄၈	ဝိရိယသမထံ	၁၇၂
ဝိသမနိသယိတော	၁၇၉	ဝုဋ္ဌဟေယျ	၁၉၉
ဝိသမပရိဟာရဇာနိ	၅၃	ဝုဋ္ဌာနံ	၂၈၈
ဝိသမပါကာနိ	၄၈	ဝုဋ္ဌာနကုသလော	၂၄၁
ဝိသလ္လော	၁၄၉	ဝုဋ္ဌိတော	၂၅
ဝိသမာ	၄၈	ဝုပ္ပဗ္ဗဇိတော	၁၆၀
ဝိသာရဒါ	၆	ဝုဒ္ဓိ	၇၄ / ၁၁၂
ဝိသာရဒေါ	၁၃၈	ဝုဒ္ဓိဟေသာ	၂၄

		(သ)	
ဝုဿတိ	၁၀၄	သက်	၁၄၀ / ၁၅၆
ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော	၅	သက္ကစွံ	၁၉၃
ဝုသိတွာ	၂၆၂	သကဒါဂါမိဖလံ	၂၂၃
ဝူပသမ္ဘိဿတိ	၂၆၃	သက္ခရာကဋ္ဌလာ	၂၈၀
ဝေဂါယိတတ္ထံ	၉၁	သာက္ခရာပုဿောဒါနံ	၂၀၆
ဝေဒနာဂတံ	၆၇	သက္ကာယံ	၂၁၅
ဝေဒလ္လကထံ	၁၇၂	သက္ကာယနိရောဓံ	၇၉
ဝေဒိယတိ	၁၀၂	သက္ကာယနိရောဓော	၂၁၅ / ၂၁၈
ဝေဒေဟိပုတ္တော	၈၅	သက္ကာယာဘိရုတော	၂၃
ဝေပုလ္လံ	၁၁၃	သက္ကာယဿ နိဿရဏံ	၂၁၅
ဝေမတ္တတာ	၂၅၀	သက္ကာ အရ	၂၇၀
ဝေယျာကရဏော	၂၁၀	သက္ကာယော	၂၈၃
ဝေယျာဗျာဓိကာနံ	၂၇၈	သက္ကာရဂရ	၃၆
ဝေရဉ္စ	၄၁	သက္ခိဘဗ္ဗတံ	၁၁၇
ဝေရဗဟုလော	၂၂၂	သကော	၆၅
ဝေရာနိ ပဟာယ	၁၀၂	သဒိလံ	၁၄၁
ဝေသာရဗ္ဗပတ္တာ	၂၃၇	သဂ္ဂံ	၁၄၅
ဝေသာရဇ္ဇာနိ	၆	သဂ္ဂသံဝတ္တနိကာ	၃၉ / ၂၁၃
ဝေသိယာဂေါစရော	၁၇၈	သဂ္ဂေါ	၁၈၄
ဝေဠကတ္တကီ	၂၅၁	သင်္ကပ္ပရာဂေါ	၂၈၅
ဝေါက္ကမံတိ	၉၀	သင်္ခလိခိတံ	၉၆
ဝေါဒါနံ	၂၈၈	သင်္ခါယ	၃၅
ဝေါသဂ္ဂပရိဇာမိ	၁၃ / ၂၇၉	သင်္ခါရံ အရ	၂၉၅
ဝေါသဂ္ဂရတော	၂၃၁	သင်္ခါရဂတံ	၆၆
ဝေါသာနုပါရမိပုတ္တော	၁၁၃	သင်္ဂဏိကာရတော	၂၉၀
ဝေါဟာရဝေပတ္တံ	၂၈၆		

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

သင်္ကဏိကာရာဇမာ	၂၃ / ၂၉၀	သတက္ကတုံ	၁၃၅
သင်္ဂဟဝတ္ထုနိ	၁၆	သတ္တကာ	၁၇၁
သင်္ဂဟာ	၂၇	သတပဒီ	၁၇၁
သင်္ဂဟာယ	၂၃	သတ္တိပ္ပဟာရာနံ	၅၉
သင်္ဂါမံ	၁၆၆	သတ္တပုရောဟိတော	၂၆၉
သင်္ဂါမဝိယေသ္မိံ	၁၆၈	သတ္တမာ	၁၈၇
သင်္ဂါမာဝစရော	၁၈၉	သတ္တမော	၂၇၀
သင်္ဂါဟိကံ	၁၁၄	သတ္တဝဏိဇ္ဇာ	၂၀၄
သဃံတနိယံ	၁၁၄	သတသ္မိံ	၉၉
သစ္စံ အရ	၈၃	သတိနေပက္ကေန	၁၁၄
သစ္စဝိ	၂၆၈	သတိပဋ္ဌာနံ	၁၈၈
သစ္စဝိနိ	၂၆၈	သတိပဋ္ဌာနေသု	၁၁၅
သစ္စာ	၂၁၂	သတိမာ	၆၆
သစ္စိ	၁၁၇	သတိ သတိ အာယတနေ	၆၁၇
သဇ္ဈံ	၁၃၆	သတ္တဂရ	၂၄၉
သဇ္ဈာကတာ	၂၀၈	သတ္တဂါရဝတာ	၂၄၉
သညတာ	၁၄၀	သတုပ္ပါဒေါ	၈၉
သညတာနံ	၄၂	သတ္တာ	၂၆၀
သညာဂတံ	၆၆	သတော	၈
သညာမယာ	၁၉၉	သတော ဥဋ္ဌဟာမိ	၁၂၇
သညာယ	၅၉	သတောဝ	၂၄၇
သညာဝိပလ္လာသာ	၃၈	သတော သမ္ပဇာနော	၆၈
သညာဝေဒယိတနိရောဓာ	၁၉၈	သဒ္ဓံ (တထာဂတေန) အရ	၉၆
သဋ္ဌာ	၂၀၀	သဒ္ဓမ္မဂရနော	၁၇
သဋ္ဌော	၃၀၁	သဒ္ဓဟသိ	၁၀၈
သတံ	၁၄၀ / ၉၇	သဒ္ဓါ	၂၀၀ / ၂၀၆

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

သဒ္ဓါ အရ	၄၀	သပ္ပတိသော	၁၁၂
သဒ္ဓါကထာ	၁၉၄	သပ္ပဘာသံ	၂၇၇
သဒ္ဓါကထာယ	၁၉၄	သပရိဋ္ဌာဟံ	၁၁၀
သဒ္ဓါဒေယျ	၁၈၂	သပ္ပိတောလောန	၉၇
သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော	၁၁၁	သပ္ပရိသာ	၁၄၂
သဒ္ဓါယ ကတံ ဟောတိ	၁၁၂	သပ္ပဂန္ထပ္ပမောစနာ	၂၁
သဒ္ဓါယ အသတိ သဒ္ဓါ၌		သဗ္ဗတ္တတာယ	၆၈
သဒ္ဓါယ အရ	၂၅၈	သပ္ပဒုက္ခပနုခနံ	၁၄၀
သဒ္ဓါယဿ ပတိဋ္ဌိတာ ၌		သဗ္ဗပါဏာဘူတဟိတာနုကမ္မိ	၉၇
သဒ္ဓါ အရ	၂၆၀	သဗ္ဗသံယောနောတိတာ	၂၅၄
သဒ္ဓါသီလံ အရ	၄၀	သဗ္ဗဿ	၃
သဒ္ဓါဟက္ခော	၂၅၅	သဗ္ဗသော	၈၇/၂၆၇
သဒ္ဓေ	၃၄	သဗ္ဗသော ဝါ ပဟိယတိ	၁၅၈
သဒ္ဓေါ	၂၅၁-၂	သဗြဟ္မကာနိ	၄၆
သဒေါသံ	၁၁၉	သဗြဟ္မစာရီ	၅၈
သန္တောဝုတ္တိ	၉၁	သဗြဟ္မစာရိသု	၂၃၂
သန္တရဗဟိရာ	၁၂၈	သဗ္ဗာဝန္တံ	၆၈
သန္တာဂါရံ	၉၇	သဗ္ဗာဝတော	၁၂၇
သနိဗညာဏေဋ္ဌဘာနံ	၂၀၆	သဗျာဗဒ္ဓါ	၁၀၁
သနိဋ္ဌိကော	၂၃၀	သဗျာဗဒ္ဓော ဖဿာ ဖုသန္တိ	၁၀၂
သနိဋ္ဌိကော ဓမ္မော	၂၆၁	သဗျာဗဒ္ဓာယ	၂၃၀
သန္တိ ဒေဝါ တတုတ္တရီ	၂၃၁	သဗ္ဗေ မဒေ	၁၅၈
သနိပါတိကာနိ	၅၃	သဗျောဟာရက္ခိစ္စကရော	၁၆၀
သနေနယျ	၁၂၈	သဘိရု	၂၂၄
သန္တေသု	၂၀၆	သမဝယသဋ္ဌေသနော	၃၀၂
သပ္ပဋိဘယော	၂၂၅	သမုသီလိနံ	၄၂

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

သမ္ပဝါရေသီ	၄၂	သမုတာ	၂၇၁
သမသမဂတိကာ	၂၅၆	သမဓောသီ	၂၇၃
သမန္တာဝရဏော	၄၆	သမတ္ထေ	၂၆၃
သမဏမစလော	၅၁	သမနုညော	၂၉၀
သမဏပုတ္တရိက္ခော	၅၃	သမယဝိမုတ္တော	၁၉၂
သမဏပဒုမော	၅၃	သမတ္တံ	၁၉၃
သမဏမစလော အရ	၅၄	သမ္ပပ္ပလာပံ	၂၂၂
သမဏပဒုမော အရ	၅၄	သမန္နာဂတာ	၂၁၅
သမဏသုခုမာလော	၅၄	သမသမံ	၂၀၇
သမ္ပဇာနော	၆၆ / ၂၂၈	သမာသမော	၁၉၂
သမ္ပတ္တနိယာမော	၂၉၅	သမန္တပါသော	၁၅၅
သမ္ပန္နာဂတော	၁၀၉	သမ္ပဟာရေ	၁၆၇
သမ္ပပ္ပမာနေသု	၁၁၅	သမဝတ္ထစာရော	၂၂၃
သမသာနုဂ္ဂတိတာ	၁၂၃	သမ္ပဇ္ဈာယတိ	၁၀၀
သမတိတ္တိက္ခော	၁၂၉	သမ္မာ	၁၀၉ / ၂၉၂
သမ္ပရာယိကံ	၁၃၉	သမ္မာကမ္မန္တာ	၅၄
သမ္ပန္နကောလကံ	၁၄၆	သမ္မာ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ	၂၇၂
သမဝေပါကိနိ	၁၅၃	သမ္မာဉာဏိ	၅၄
သမေစ္စ ဝိဇ္ဇပိုတာ	၅	သမ္မာဒိဋ္ဌိ	၁၈၂
သမဝေက္ခိတာ	၁၂	သမ္မာဒိဋ္ဌိ အရ	၁၁၆ / ၂၉၀
သမ္ပံ	၁၉	သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနံ	၃၉
သမနုပဿတိ	၆၈	သမ္မာဒိဋ္ဌိက္ခော	၅၄
သမထပုဗ္ဗင်္ဂမာ	၇၅	သမာဓိ အရ	၂၉၀
သမ္ပပ္ပညာ	၇၉	သမာဓိကထံ	၁၇၆
သမ္ပပ္ပညာယ	၈၁	သမာဓိက္ခန္ဓဿ	၁၇
သမထော	၁၀၆	သမာဓိဇံ	၆၅

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

သမာဓိနိမိတ္တံ	၁၄ / ၁၂၅	သမုဒါစရတိ	၂၄၄
သမာဓိဘာဝနာ	၃၅	သမုဿယာ	၃၃
သမာဓိယတိ	၇၆ / ၁၁၆ / ၁၂၄	သဗ္ဗုဇ္ဇော	၂၂၀
သမာဓိသံဝတ္တနိကာ	၂၃၃	သမေတိ	၂၀၁
သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ	၁၃၆	သမေန္တိ	၄၅
သမာဓိဿ	၂၁၇ / ၂၄၁	သမောဒိ	၂၉၇
သမာဓိသာရ	၇၂	သမောဒနိယံ	၂၉၇
သမ္မာဓော	၂၄၂	သမ္မောဓသုခဿ	၁၃၂
သမာနတ္တတာ	၂၇	သမ္မောဓိ	၁၁
သမာနော	၄၇	သမောဟံ	၁၁၉
သမာပတ္တိယာ	၁၀၉	သမောဟံ	၁၄၈
သမာပတ္တိကုသလော	၂၄၁	သာကတ္ထနုဂ္ဂဟိတာ	၁၂၃
သမ္မာပါသံ	၃၃	သာကတ္ထာယ	၉၀
သမ္မာဝါစာ	၅၄	သာကတ္ထာယမာနေ	၉၁
သမ္မာဝိမုတ္တိ	၉၃ / ၉၅	သာကာရံ	၁၂၀
သမ္မာဝိမုတ္တိ အရ	၁၀၁	သာခါပတ္တပလာသေန	၁၄၃
သမ္မာသမာဓိ	၉၅	သာခါပတ္တပလူပေတော	၁၄၁
သမ္မာသမ္မောဓိ အရ	၆၀	သာခါပလာသသမ္မန္တော	၁၂၃
သမ္မာသမ္မောဓိ	၂၁၂	သာဏာနိ	၉၆
သမာဟိတံ	၁၁၉ / ၂၅၂	သ္မာတနာယ	၁၃၉
သမာဟိတော	၂၀၀	သာထလိကာ	၁၇၂
သမ္ဘိယေနပိ	၂၀၉	သာဓိကပေါရိသော	၂၈၁
သမ္ဘိယေနဝ	၂၀၈	သာနံ	၂၇၃
သမိဋ္ဌိတံ	၂၄၉	သာနဝဇ္ဇော	၂
သမိဇ္ဇေယျ	၂၄၉	သာပေက္ခာ	၂၃၇
သမုဒယာ	၁၁	သာမဂ္ဂိယာ	၂၃၄

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

သာမညံ	၂၀၀	သိင်္ဃာနိကာ	၂၄၆
သာမညင်္ဂ	၂၄	သီဂီ	၂၃
သာမညင်္ဂ အရ	၉၄	သိတံ ပါတွာကာသိ	၂၀၆
သာမညေန	၂၉၆	သိတေန	၅
သာမညဿ	၂၄	သိပ္ပဋ္ဌာနာနိ	၁၈၈
သာမညေဝ	၅၉	သိပ္ပိသမ္ဗုကာ	၂၈၁
သာမာယိကံ	၂၅၈	သိဗ္ဗိနိ	၂၈၂
သာမိသာ	၂၈၆	သိရော	၂၅၅
သာမုဂိယာ	၉၂	သိဝထိကူပမော	၂၂၆
သာယေထ	၁၁၂	သိယံ	၁၁၂
သာရန္တံ	၁၇၈ / ၁၉၂	သိတိဘူတံ	၂၉၄
သာရဇ္ဇတိ	၁၅၅	သိတောဒကေ	၁၉၇
သာရဏိယံ	၂၉၈	သိလက္ခန္ဓဿ	၁၇
သာရဏိယာ	၂၃၂	သိလက္ခန္ဓာ	၁၁၆
သာရတ္တာ	၄၇	သိလပညာဏံ	၁၃၃
သာရဒါနိ	၂၈၄	သိလဝါ	၂၂၁ / ၁၈၁
သာရာဒါယိ	၁၆၁	သိလဝိပနော	၂၂၁
သာရေယျ	၁၃၀	သိလသမ္ပဒါကထာယ	၁၉၈
သာရေ အရ	၈၆	သိလသမ္ပန္နတရံ	၁၇
သာလပုပ္ဖကံ	၁၄၆	သိလသံမညဂတော	၂၃၄ / ၁၇၉
သာဝကာနံ	၁၆၆	သိလသာရော	၇၂
သာဝဇ္ဇော	၃	သိလာနိ	၂၃၀
သ္မာသိဒိကာ	၁၅၆	သိလာနိ အရ	၁၁၆ / ၂၉၀
သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ	၆	သိသစ္ဆေဒံ	၁၀၃
သိက္ခာနိသံသံ	၁၀၄	သိဟနာဒံ	၁၁၃ / ၂၈၈
သိက္ခာပဒေသု	၁၁ / ၂၀၅	သိဟနာဒသ္မိ	၁၇၇

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

သိဟသေယျာ	၁၀၅	သုဘူမိယံ	၁၃
သိဟော	၂၇	သုမနော	၂၂၇
သုခံ ပဋိဝေဒန္တိ	၂၀၁	သုယျိုဿတိ	၂၀၄
သုခပဋိသံဝေဒီ	၉၆	သုဝဏော	၁၆၆
သုခဝိပါကာ	၄၀	သုဝဏ္ဏေ	၁၂၁
သုခဝိဟာရီ	၆၆	သုဝိဒ္ဓုရဝိဒ္ဓုရာနိ	၃၈
သုခဿ ပဟာနာ	၆၆	သုဝိဒ္ဓုရဝိဒ္ဓုရေ	၃၈
သုခဿဟာရာ	၃၉	သုဝိပါကော	၁၂၅
သုခသောမနဿဗဟုလော	၂၉၃	သုသာနံ	၈၁
သုခိနော	၉၀ / ၁၂၄	သုသုကာဘယံ	၆၂
သုဂတံ	၂၀၇ / ၂၁၆	သုသုမာရဂိရေ	၄၁၁
သုဂတေသု	၃	သုပဋိတာ	၁၈၂၃
သုဂ္ဂဟိတံ	၁၂၅	သေခံ	၂၈၉
သုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟိ	၂၀၀	သေခဗလာနိ	၁၀၇
သုတံနေတံ	၁၈	သေခဝေသာရဇ္ဇကရဏာ	၁၇၈
သုတသန္တိစယော	၁၉	သေဒါဝက္ခိတ္တေဟိ	၄၄
သုဒုလ္လဘာ	၇၂	သေဒေါ	၂၄၆
သုဒ္ဓေါ	၂၁၄	သေနာပတိ	၁၃၈
သုနေတ္တော	၂၆၈	သေနာသနံ	၁၆၇ / ၂၇၈
သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ	၁၂၉	သေနော	၁၄၃
သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါနံ	၈၉	သေမံ	၂၃၉ / ၃၄၆
သုပ္ပတိတ္ထံ	၁၉၈	သေလော	၁၄၃
သုပါပိကာ	၉၅	သေဝါလပဏကပရိယောနဒ္ဓါ	၁၉၆
သုဘင်္ဂိကာ	၂၀၁	သေဟာန္တယမိဝေါသဓာ	၃၇
သုဘင်္ဂိကာနံ	၆၆	သေဟာနကတာ	၁၂၈
သုဘာသိတဓော	၃၈	သေဟိ	၂၈၆

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

သောကနာသနော	၁၇	သံကိလေသံ အရ	၂၈၈
သောကပရိဒေဝါနံ	၂၄၂	သံခိတ္တံ	၁၁၉
သောကသလ္လပဟိနာ	၁၅၁	သံဃဘောဒါယ	၁၀၃
သောကသလ္လဟရဏော	၁၅၁	သံဃသောဘနာ	၆
သောကသလ္လေန	၁၄၈	သန္တတဂုတ္တိ	၉၁
သောကာယော	၇၇	သဘိရ	၂၂၄
သောခုမ္မာနိ	၁၅	သံပဝတ္တေန္တိ	၂၀၈
သောစတိ အရ	၈၃	သံဝစ္ဆရော	၄၈
သောစနာယ	၁၄၉	သံဝဇ္ဇကပ္ပိ	၁၂၀
သောစေယျ	၉၀	သံဝတ္တတိ	၂၃
သောတာ	၅၉ / ၁၉၀	သံဝရတ္ထံ	၂၃
သောတာနဂတာနံ	၈၉	သံဝရပ္ပဓာနံ	၁၃ / ၄၈
သောတာပတ္တိဖလံ	၂၂၆	သံဝရာ	၂၇၆
သောတာပတ္တိယင်္ဂေသု	၁၁၅	သံဝရော	၁၄ / ၄၈
သောတ္ထိ	၁၃၈	သံဝါသမာနော	၉၀
သောမနဿဒေါမနဿာနံ	၆၆	သံဝါသေန	၉၀
သော မနော-အရ	၇၇	သံဝိဇ္ဇတိ	၅၈
သောရစ္စေန	၅၈	သံဝိဇ္ဇတိ သံဝေဂအရ	၅၉
သောရတံ	၁၄၁	သံဝိဒဟတိ	၁၈၆
သောရတသောရတော	၂၈၀	သံဝုတကမ္ပန္တံ	၂၀၅
သောရတော	၂၅၇	သံဝေဂ အရ	၅၈
သောဝဂ္ဂိကာ	၄၅၄	သံဝေဇနိယာနိ	၆၀
သောဝစဿတာ	၂၉၀	သံဝေါဟာရေန	၉၀
သောသာနိကာ	၂၀၈	သံသဂ္ဂ ၅-မျိုး	၂၈၁
သံ	၉၉	သံသိဒတိ	၁၆၇
သံကိယန္တိ	၁၄	သံသုဒ္ဓဂဟဏီကော	၁၈၇

အက္ခရာစဉ်အညွှန်း

(ဟ)

ဟညနွှ	၉၇
ဟညတိ	၁၆၇
ဟတုပနီသံ	၂၆၃
ဟတုပနီသော	၁၂၂
ဟတ္ထိဒဗ္ဗသာရထိ	၁၉၀
ဟတ္ထိသာရိပုတ္တော	၂၈၀
ဟတ္ထိသ္မိတ္တိ	၂၄၈
ဟဒယံ	၂၄၅
ဟန္တာ	၅၉ / ၁၉၀
ဟန္တ	၁၆၇
ဟန္တိ	၂၉၇
ဟဗျံ	၃၄
ဟရိဝန္တနံ	၂၁၃
ဟရိသု	၂၀၆
ဟလိန္ဒိယာ	၂၁၂
ဟသမာနကာ မညေ	၂၆၃
ဟာနဘာဂိယာ	၈၀ / ၂၉၁
ဟာယေထ	၁၄၅
ဟာယံ	၁၅၂
ဟာရဟာရိနိ	၁၅၂
ဟိတေသိနာ	၁၆၆
ဟိတေသိနော	၁၃၇
ဟိမဝန္တ	၁၃၄
ဟိရိကောပိနပ္ပုဏ္ဏိဒနတ္ထိ	၂၇၇
ဟိရိမနံ	၁၄၄

ဟိရိပိနာမ	၁၁၁
ဟိရိမနော	၂၆
ဟိရိယတိ	၁၀၈
ဟိနာ (ကာမာ)	၁၇
ဟိနာယ	၁၁၀ / ၁၆

အက္ခရာစဉ်အညွှန်းပြီး၏။

နိဂမနဂါထာ

သာမဏေရာနမတ္ထာယ၊
 "အလင်းတန်း" တိ သုပါကဏ္ဍော၊
 သဒ္ဓါပုဗ္ဗကဉာဏေန၊
 လိခိတော ဂန္ထကော အယံ၊

ဣပိနာ ဝမ္ပဒါနေန၊
 တိက္ခပညော ဘဝေ ဘဝေ၊
 တာယေဝ တိက္ခပညာယ၊
 ဘာဝိမဟံ သုခိဝဟံ၊
